

DAMCORSUS

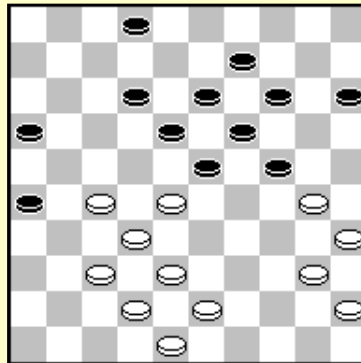
DEEL II

Deel 1: beoordelen van posities	5
1.Hoe een stand beoordelen ?	6
2.Formaties	10
3.Opsluitingen	18
4.Ontwikkeling	27
5.Strategische velden	34
6.Zwaktes	39
7.Speelruimte	46
8.Tactiek	52
9.Beoordelen van een posities	61
Oplossingen	69
Deel 2: Centrumspel	75
1.Centrumspel	76
2.Het krachtblok	84
3.De sterke schijf op 21	88
4.De linkervleugelaanval	91
5.De schijf op veld 17	95
6.Kanonspel	98
7.Oplossingen	105
Deel 3: Klassiek spel	107
1.Tempo-klassiek	108
2.Zwakke schijven	114
3.Vleugelcontrole	119
4.De Ghestem doorstoot	127
5.Tactiek	130
6.Omsingeling van het centrum	136
7.De omsingeling faalt	145
Oplossingen	147
Deel 4: Rechtervleugel aanval	150
1.Rechtervleugelaanval	160
2.Betreden van veld 19	156
3.Tegenspelen van de rechtervleugelaanval	160
4.Aanvallen van de voorpost	163
5.Blokkeren van de aanval	168
6.Omsingeling	172
7.De tegenaanval	178
8.Isoleren van de voorpost	180
9.Tactische plannen	182
Oplossingen	187
Deel 5: Aanvallende systemen	189
1.De centrumaanval	190
2.Tegenspelen van de centrumaanval	197
3.De klassieke aanval	200
4.De Hoogland aanval	206
5.Tegenspel van de Hoogland aanval	209

6.Roozenburg aanval	213
7.Partij Bonnard	220
8.Springer tegenaanval	224
9.Wederzijdse voorposten	226
Oplossingen	230
Deel 6: Randschijven	232
1.Partijen met schijf 15 / 36	233
2.Tegenspel van schijf 15 / 36	238
3.Randschijf 26	250
4.Randschijf 16	260
5.Schijf 6	264
Oplossingen	266
Epiloog	268

Deel 1 : Beoordelen van posities

Indien men de beste zet in een bepaalde positie wilt vinden, moet men in staat zijn de posities correct te beoordelen. De kunst van het beoordelen is de sleutelfactor in elke berekening. Wanneer men een berekening maakt in een partij en men niet weet wat de posities die men bereikt waard zijn, hoe kan men dan een goede beslissing nemen ?

Om nuttige berekeningen te maken dient men verschillende posities te vergelijken en te beoordelen en diegene te kiezen die men als best beoordeelt.

In dit boek beoordelen we posities met een gelijk aantal schijven. Indien spelers met een hoog niveau een schijf meer hebben worden ze verondersteld de partij te winnen. Dit is niet altijd het geval. Soms is de stand van de andere speler veel beter. In deze gevallen is er *positionele compensatie* voor de schijf.

In dit gedeelte leren we de verschillend aspecten van een stand.

1. Formaties
2. Opsluitingen
3. Ontwikkeling
4. Strategische velden
5. Zwaktes
6. Ruimte
7. Tactiek

Nadat we de aspecten van een stand verklaard hebben gaan we over elk aspect afzonderlijk verder. De laatste les van deze secties toont een holistische benadering op het beoordelen van standen waarin alle relevante aspecten van een stand in overweging worden genomen.

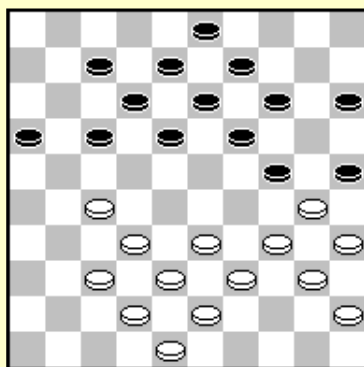
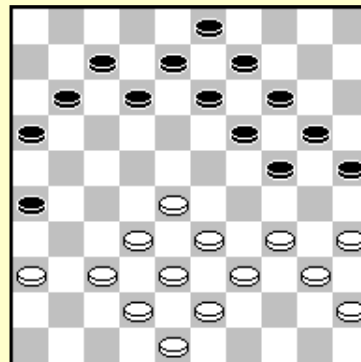
Na dit hoofdstuk zal men met andere ogen naar een positie kijken. Men zal leren kijken naar de *relevante aspecten* van een stand, zoals wie controleert de strategische velden en wie heeft het meeste ruimte om te spelen.

1. Hoe een stand te beoordelen

Om in staat te zijn een sterke positie op te bouwen, moet men weten hoe men een positie dient te beoordelen. We dienen de vraag te beantwoorden : Hoe een stand te beoordelen. Om de vraag te beantwoorden moeten we weten welke verschillende aspecten een stand karakteriseren :

Formaties

Formaties zijn constructies van samenwerkende schijven. De witte schijven werken uitstekend samen. De zwarte stukken werken echter niet goed samen. Vooral het gemis op van een schijf op 15 maakt de stand kwetsbaar. Het verplaatsen van schijf 14 naar 15 en schijf 7 naar 6 zou de zwarte stand aanzienlijk verbeteren.

Opsluitingen

De witte rechtervleugel is opgesloten. Zie ook les 27 van deze cursus.

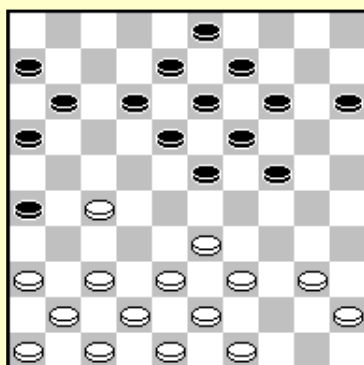
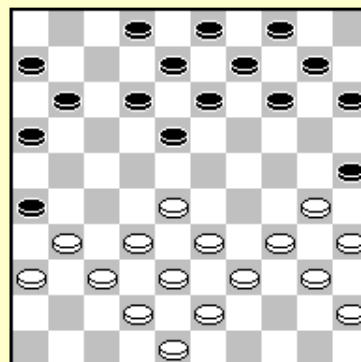
Door de opsluiting kunnen veel witte schijven niet spelen, terwijl zwart genoeg ruimte om te spelen heeft. Het witte spel is aanzienlijk beperkt door de rechtervleugel opsluiting. Wit heeft slecht één zet over, namelijk 37-31. Wit riskeert volledig opgesloten te worden.

Ontwikkeling

Ontwikkelen van een stand betekent voorwaarts te gaan, door het doen van ruilen, en winnen van ruimte.

De witte stand is goed ontwikkeld. De schijven 46 / 41 en 50 / 44 zijn gecentraliseerd. Alle schijven zijn actief. Door het spelen van 28-23! 18x29 34x23 25x34 40x29 kan wit zijn stand zelfs nog meer ontwikkelen. Door het spelen van 45-40 / 40-34 en 34-30 bouwt wit een sterke aanvallende positie, en ruimte te winnen.

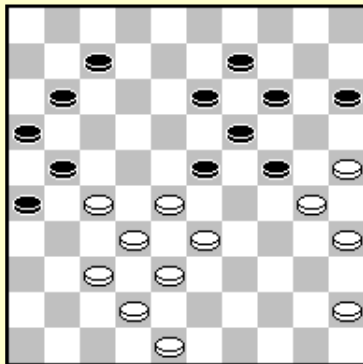
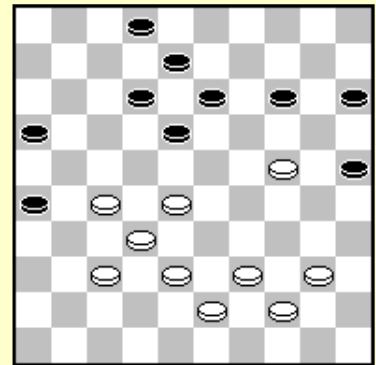
Het is belangrijk om je stand te ontwikkelen zodat men ruimte heeft om te spelen.

De witte rechtervleugel is nog niet ontwikkeld. Hij kan deze vleugel ontwikkelen door 37-31 26x37 41x32 te spelen, gevolgd door 46-41 en 41-37.

Strategische velden

Wit controleert de strategische velden 24, 27 en 28. Schijf 24 is een zeer sterke voorpost die de schijven 15 en 25 tegen de rand van het bord houdt. De schijf is goed verdedigd tegen een aanval. Schijf 28 controleert het centrum en schijf 27 controleert de rechtersleugel. De formatie 27/28/32/37 (een vork) is zeer sterk. Wit heeft een winnende positie.

Zwaktes

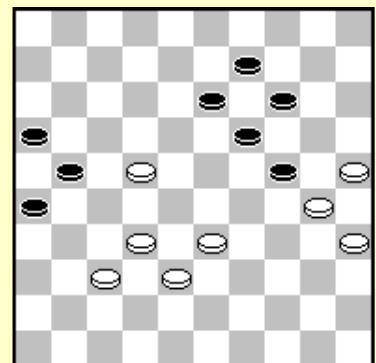
De zwarte positie bevat een aantal zwaktes. Schijf 9 hangt omdat zwart geen "gouden" stuk heeft op 3. Schijf 15 is eveneens niet actief.

Zwart heeft geen actieve formaties. Zijn schijven werken niet goed samen.

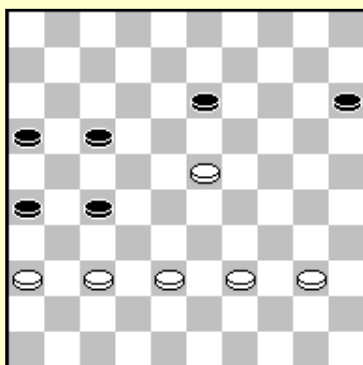
Wit profiteert van de zwakte door het volgende te spelen 1. 27-22! 15-20 (er is geen andere zet) 2. 45-40 en zwart staat mat, doordat 7-12 of 23-29 wordt beantwoord door 22-18 +.

Ruimte

Men heeft ruimte nodig om te spelen. Indien men geen ruimte heeft riskeert men opgesloten te raken. In deze positie heeft zwart totaal geen ruimte om te spelen. Indien wit aan zet is heeft hij wel de ruimte om te spelen : 32-28.

Tactiek

Met tactiek bedoelen we combinaties, forcings en offers. Tactiek is zeer belangrijk om in staat te zijn een stand te beoordelen. Zonder te kijken naar tactiek kan men een stand niet correct beoordelen. Tactiek is nodig voor het uitvoeren van positionele plannen.

We kunnen deze stand enkel correct beoordelen wanneer we de tactiek in overweging nemen. Het ziet eruit of wit niet kan winnen : 40-34 17-21 37-32 26-31 34-29 13-19! 23x14 15-20 14x25 31-37 32x41 27-31 36x27 21x23 =.

Maar wit kan gebruik maken van een offer om zwart te verslaan.

1. 40-34! 17-21
2. 23-18*!! 13x22
3. 39-33

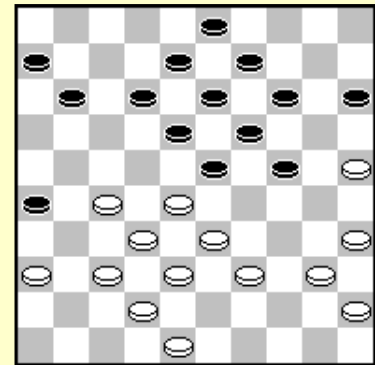
Zwart verliest na 15-20 4. 34-29 enz.

Types van standen

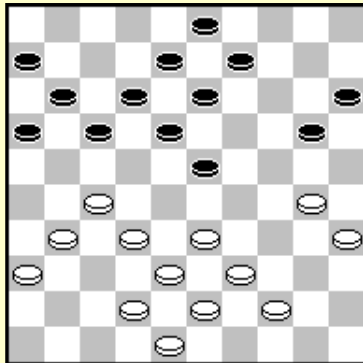
We kunnen onderscheid maken in verschillende types van standen. We kunnen bijvoorbeeld onderscheid maken tussen klassieke en moderne standen.

Wit heeft de velden 27 en 28 in bezit. Zwart bezit de velden 23 en 24.

In dit geval noemt men de stand een gesloten klassieke stand. Gesloten betekent dat alle vier de velden zijn bezet.

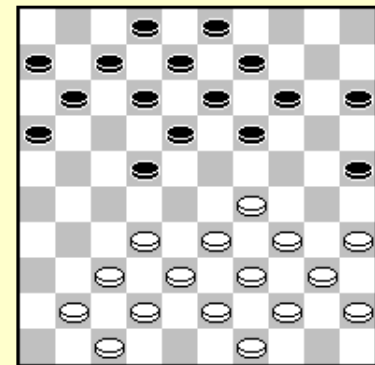
Gesloten klassieke stand

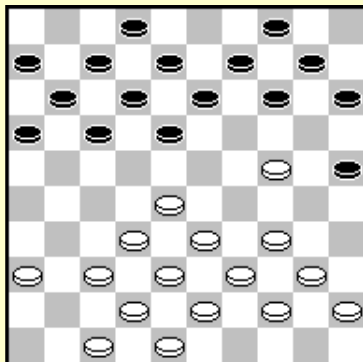
Indien 3 of 2 van de velden zijn bezet is de stand niet gesloten, maar nog steeds een klassieke stand, zoals in het nevenstaande diagram.

Klassieke stand

In dit geval bezit wit veld 29 terwijl zwart een schijf heeft op 22. Een eeuw geleden speelde men graag klassieke structuren, maar tegenwoordig worden deze standen steeds vaker gespeeld. Daarom noemen we dit een *moderne stand*. Indien wit 29-24 19x30 35x24 speelt krijgen we een aanvallende stand.

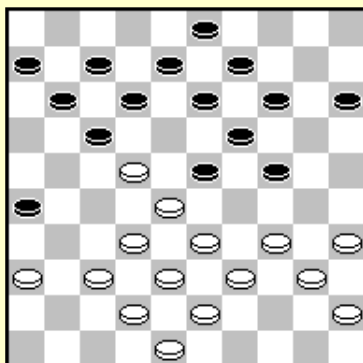
Moderne stand

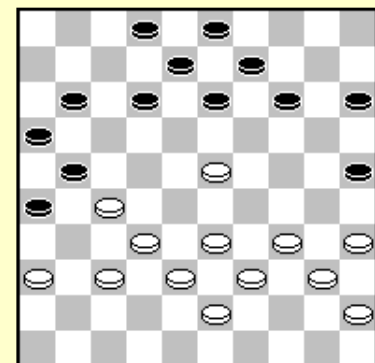
Indien er zich een voorpost bevindt op 22, 23 of 24 wordt de stand een aanvallende stand genoemd. In dit geval heeft wit een voorpost op 24, ondersteund door een sterk centrum, dit noemt men een rech-tervleugel aanval.

Rech-tervleugel aanval

In deze stand heeft wit een voorpost op 23. Dit noemt men een cen-trum aanval.

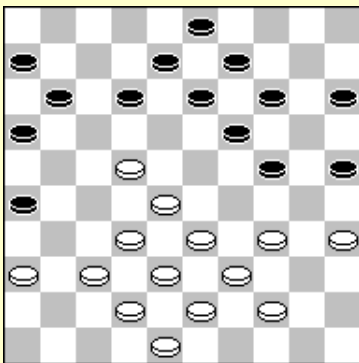

Centrum aanval

De positie is klassiek, maar wit heeft ook een voorpost op 22. Dit wordt een klassieke aanval genoemd.

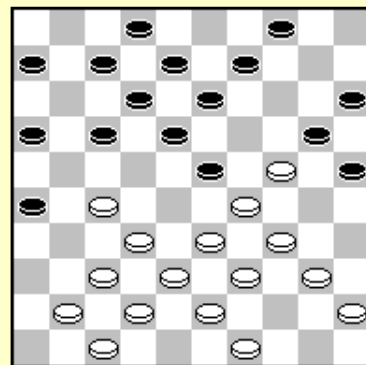
Klassieke aanval

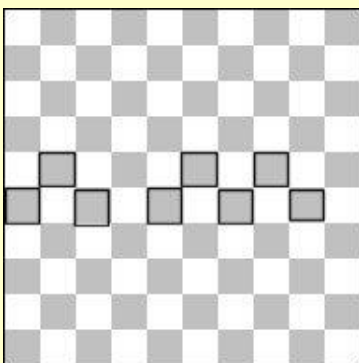
Er bevindt zich geen schijf op 23 in deze positie. Dit type standen wordt genoemd naar de Nederlandse wereldkampioen Herman Hoogland. Het is de Hoogland aanval.

Hoogland aanval

Dit is een speciaal soort aanval geïntroduceerd door de Nederlandse wereldkampioen Piet Roozenburg. Wit bezet de velden 24 en 27, terwijl zwart het centrale veld 23 bezet.

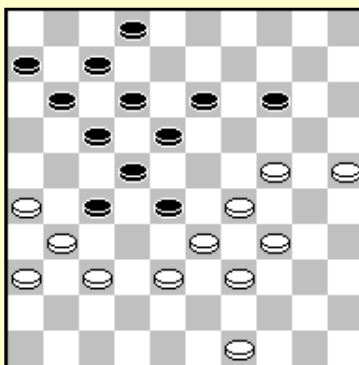
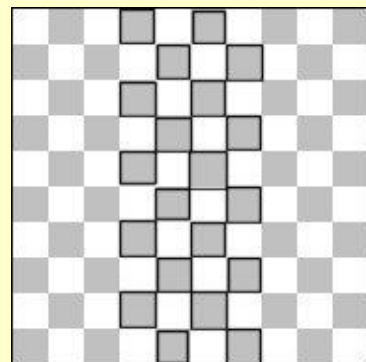

Roozenburg aanval

Men zou nu al moeten begrijpen dat de naam van een stand afhankelijk is van de schijven op de gemarkeerde velden.

Het bord kan eveneens horizontaal verdeeld worden in drie delen. We maken onderscheid tussen de linkervleugel, het centrum en de rechtereuleugel. Het is belangrijk dat je stukken evenredig verdeeld zijn over de vleugels. In het andere geval krijgt men zwaktes in zijn positie.

Zwart heeft een rechtereuleugel aanval, maar zijn schijven zijn niet egaal verspreid. Zwart heeft een zwakte op zijn linkervleugel. Er is slechts één schijf voor de verdediging ! Wit kan van de zwakte van gebruik maken. Hij offert een stuk om door te breken.

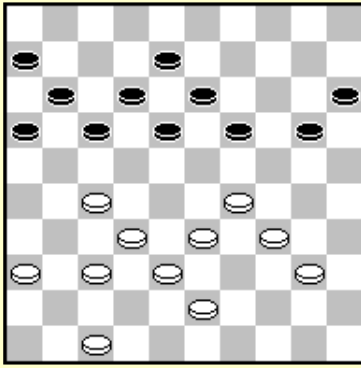
1. 24-19! 14x23
2. 25-20

Schijf 20 is op weg naar dam. Zwart kan 17-21 26x19 23x25 spelen, maar na 29-24 kan schijf 24 niet gestopt worden.

Let erop dat indien schijf 6 zich op 8 bevindt deze methode niet werkt.

24-19 14x23 25-20 wordt nu beantwoord door 28-32 37x14 13x15.

Het is belangrijk een evenwichtige verdeling van de schijven te behouden !

Tsjizjow-Borogan

Men dient deze regel strikt toe te passen.

De verdeling van de witte schijven (linkervleugel, centrum, rechtervleugel) is 4-5-2. Omdat zwart dezelfde 4-5-2 verdeling heeft is de stand in evenwicht.

In de vorige stand de wit/zwart verdeling was 5-6-1 tegenover 4-5-3, dus geen evenwichtige positie. In dit geval dient men uit te kijken voor doorbraakplannen. Wit profiteert van de 3 tegen 1 meerderheid op de rechtermvleugel, terwijl zwart zijn meerderheid op de andere vleugel niet kan gebruiken.

31. 47-42 19-23 32. 37-31 20-25 33. 40-35 15-20 34. 33-28 17-22 35. 28x17 11x22 36. 35-30 13-19 37. 31-26 22x31 38. 36x27 20-24 39. 29x20 25x14 40. 38-33

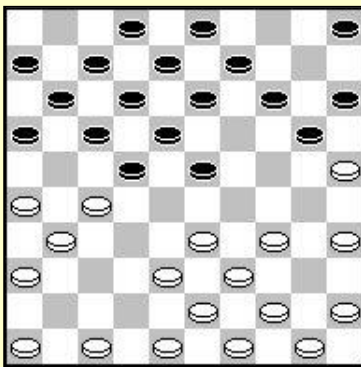
Wit heeft een ideale 2-4-2 schijf verdeling, en controleert beide vleugels en het centrum.

14-20 41. 33-29 12-17 42. 43-39 20-25 43. 42-38 17-22 44. 29-24 22x31 45. 24x 2 31-36 46. 2 -24 36-41 47. 34-29 25x43 48. 38x49 23x34 49. 26-21 16x38 50. 24x 4 en zwart gaf op zonder 34-40 51. 4 -22 40-45 52. 22-50 enz. + af te wachten.

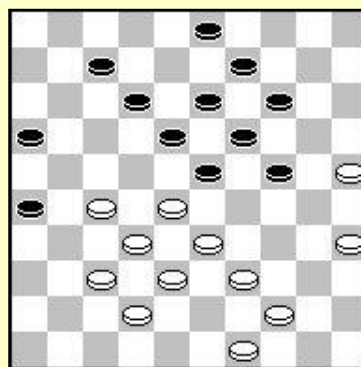
Oefening 1.1-1.8 Hoe beoordeelt u de volgende posities, met wit aan zet.

Verkiez je wit of zwart en waarom ?

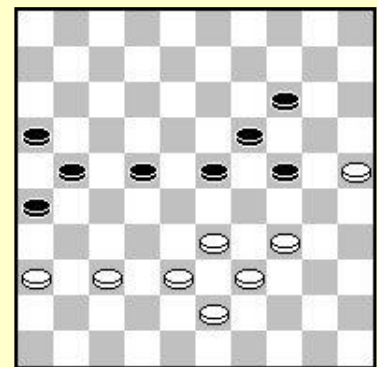
Wit aan zet in elk van de volgende standen.

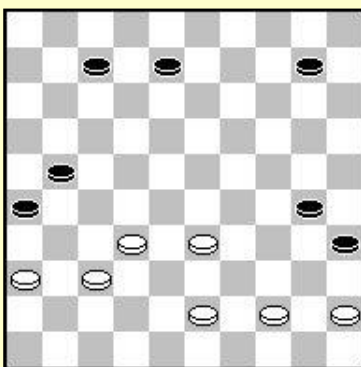
1.1

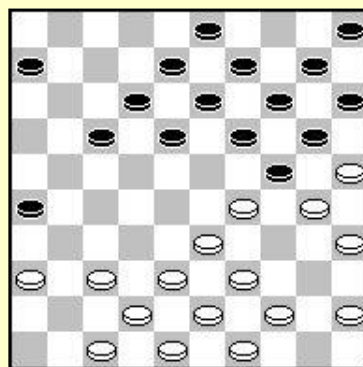
1.2

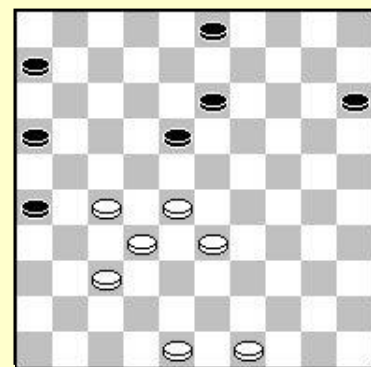
1.3

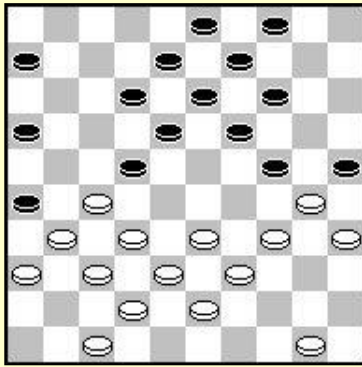
1.4

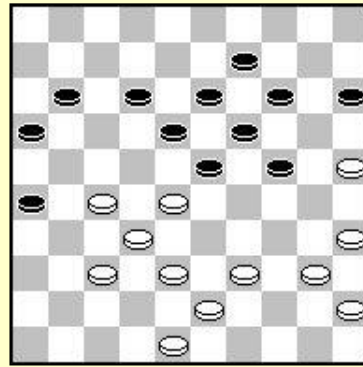
1.5

1.6

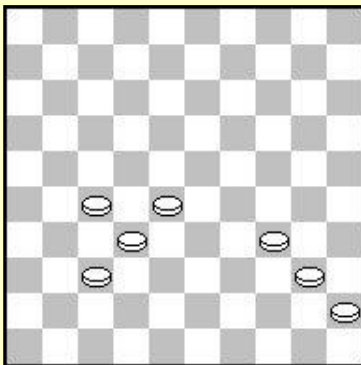
1.7

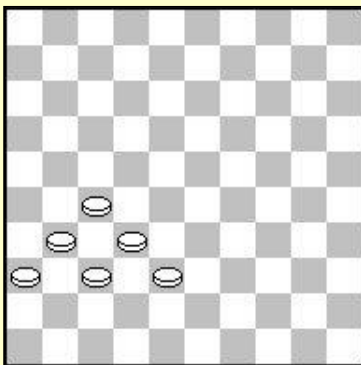
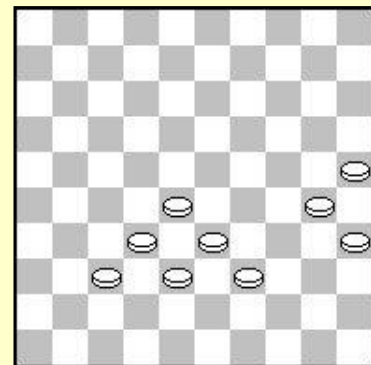
1.8

2. Formaties

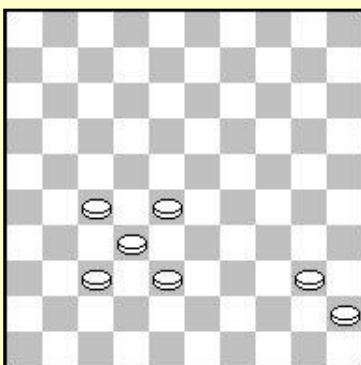
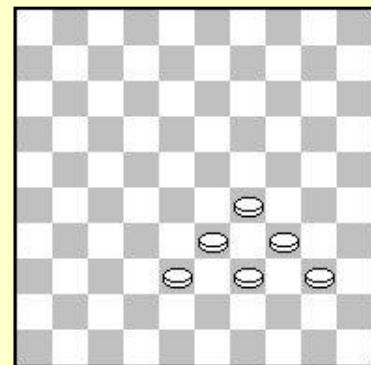
Formaties zijn constructies van samenwerkende schijven. We geven een paar voorbeelden van bekende constructies.

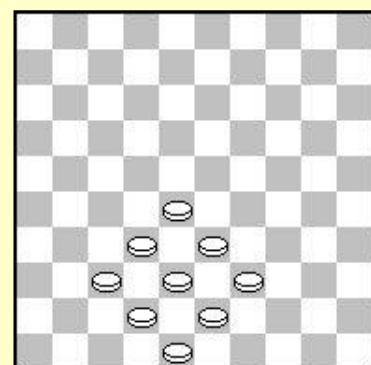
In het linker diagram zien we een vork (links) en een staart. Het rechterdiagram toont een pyramide en een pijl. Een pyramide kan op meerdere plaatsen op het bord opgebouwd worden.

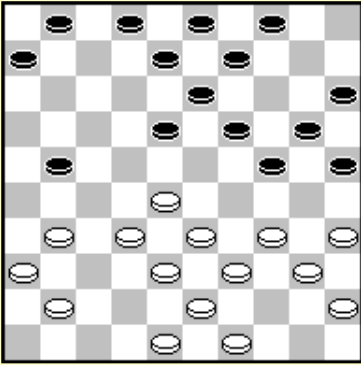

Hier zien we een linker en een rechter pyramide.

In het linker diagram zien we een kruis en de bekende Olympische formatie. In het rechter diagram heeft wit de erg soliede diamant in zijn centrum.

De zet die wit (Tsjegolew) gaat spelen is gemakkelijk te voorspellen. Wit sluit de opening op 37 en zorgt ervoor dat zijn stukken optimaal samenwerken.

1. 41-37!

Alle witte schijven zijn met elkaar verbonden.

Zwart heeft enkele openingen in zijn stand en mist actieve formaties.

Wit dreigt 28-23 19x28 32x12 8x17 34-30 25x34 39x8 2x13 W+1.

Zwart kan niet naar de rand vluchten met 1... 24-30 2. 35x24 19x30 wegens het simpele 3. 28-23 18x29 4. 33x35 W+1.

Zwart moet dus een van de gaten 12 of 14 dichten..

Indien zwart 1... 8-12 speelt forceert wit een nieuwe zwakte in de zwarte stelling door aan te vallen met 2. 31-26! Zowel na 2-8 26x17 12x21 en na 12-17 wint wit een schijf door weer 28-23.

Indien zwart 1... 9-14 speelt forceert wit winst door 2. 31-27 21-26 3. 27-22 18x27 4. 32x21 26x17 5. 28-23 19x28 6. 33x11 6x17 7. 34-30 25x34 8. 39x10 +.

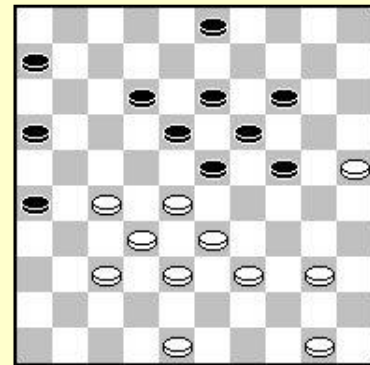
In deze gesloten klassieke stand zijn de witte en zwarte stand haast symmetrisch. Het verschil is dat wit (I. Koeperman) een sterke formatie kan opbouwen om druk te zetten op de zwarte stand.

1. 50-45!

De formatie 40 / 45 is zeer belangrijk in klassieke standen. Ze wordt de Olympische formatie genoemd. Wit dreigt een coup Royal uit te voeren met 27-22! De enige oplossing voor zwart is het sluiten van veld 9.

1. .. 3-9

Schijf 9 is een zwakte. Ze hangt en is niet actief. Nu transformeert wit de Olympische formatie in een staart om druk te zetten op het strategische veld 24.

2. 39-34! 24-30

Wit dreigt 34-29 + te spelen. Zwart vlucht naar de rand van het bord en verliest nu de controle over het strategische veld 24!

3. 48-42

3. 34-29 23x34 4. 40x29 werkt niet wegens 12-17 5. 25x34 18-23 6. 29x18 13x42 7. 48x37 =.

3. .. 30x39

4. 33x44 6-11 5. 44-39 11-17 6. 39-34 17-21

Wit maakt het werk af met een combinatie.

7. 27-22 18x27 8. 25-20 14x25 9. 34-30 25x34 10. 40x 7

De witte positie is zeer compact. Alle schijven werken samen in formaties. Zwart daarentegen heeft enkele openingen in zijn stelling, hetgeen gevaarlijk is vooral wegens tactische redenen. Wit kan winst forceren door zwart op te zadelen met nog een opening (op <14>).

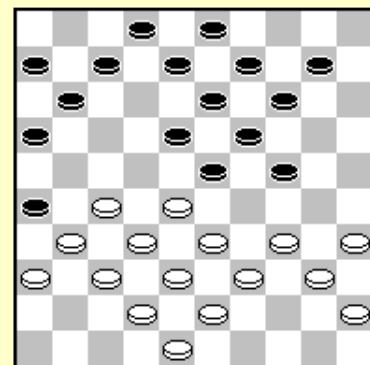
1. 34-29! 23x34

2. 40x20 14x25

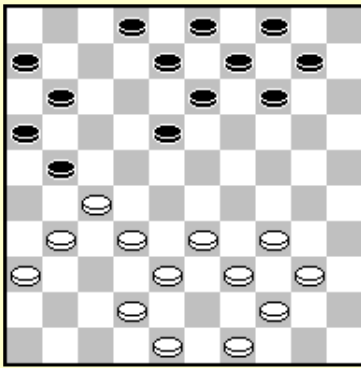
3. 28-22!

Wit dreigt met 27-21 een damzet uit te voeren naar veld <1> of <5>.

Check dat geen enkel antwoord helpt.

Oefening 2.1 Hoe wint wit na 3... 19-23?

Sijbrands-Smith

Voormalig wereldkampioen Ton Sijbrands toont de kracht van het hebben van sterke formaties. Wit gaat een pyramide bouwen die gericht is naar het centrum. De top van de pyramide ligt op veld 29.

1. 34-29! 14-19 2. 40-34 10-14 3. 44-40

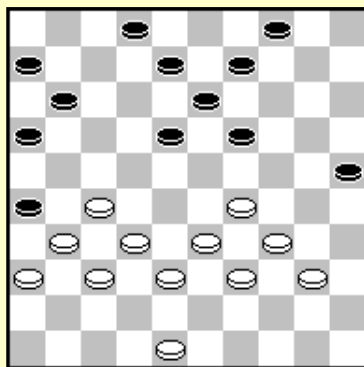
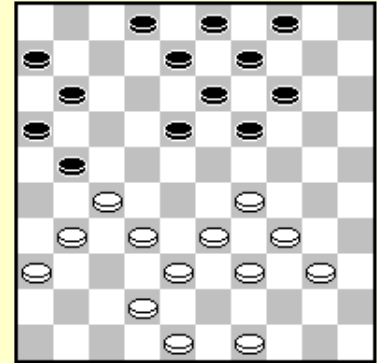
Wit controleert het centrum met behulp van zijn formaties. Na 19-23 speelt hij 29-24 met voordeel, hetgeen er ook blijft na de ruil 23-28.

3. .. 19-24 4. 29x20 14x25

De pyramide is verdwenen. Schijf 29 is geruild. Wit speelt consequent door de pyramide opnieuw te bouwen.

5. 34-29! 13-19 6. 40-34 9-13 7. 49-44 21-26

8. 42-37 3- 9 9. 44- 40

Wit heeft nu twee pyramides ! Hij dreigt met 29-23 +. Op 9... 8-12 vervolgt hij waarschijnlijk met 10. 33-28! 9-14 11. 39-33 2 - 8 12. 48-43 4-10 (dreigt 25-30 19-23) 13. 29-23! 18x29 14. 34x23 met een centraanval.

9. .. 18-22 10. 27x18 13x22 11. 48-42!

Bouwt een formatie om de 31-27 ruil te kunnen uitvoeren en het strategische veld 27 te heroveren.

11. .. 8-13

Zwart bouwt de formatie 9 / 13, zodat wit niet onmiddellijk 31-27x27 kan spelen wegens 19-23 Z+. Daarom valt wit eerst schijf 22 aan.

12. 32-27! 11-17

Zwart kan niet 12... 13-18 spelen wegens het schijnoffer 29-23! 19x28 38-32! +.

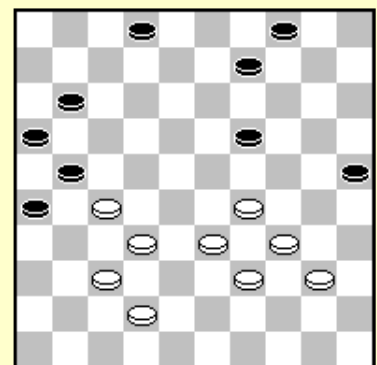
13. 27x18 13x22 14. 38-32

Wit speelt erg precies. Op 14. 31-27? 22x31 15. 36x27 volgt het vervelende 19-23! 16. 29x18 17-22.

14. .. 6-11 15. 31-27 22x31 16. 36x27

Nu is 19-23 29x18 17-22 niet goed meer omdat wit naar dam gaat met 18-12 22x31 12-7.

16. .. 17-21

De zwarte schijven 11, 16, 21 en 26 zijn niet actief. Het centrum wordt gedomineerd door wit. Met de volgende zet neemt wit veld 24 in bezit, en verkrijgt een superieure aanvallende stand.

17. 29-24! 19x30 18. 40-35 9 -13 19. 35x24 13-18

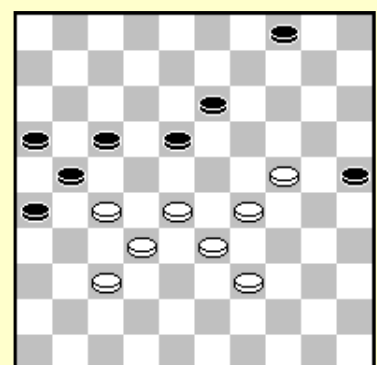
20. 42-38 11-17 21. 33-28

Wit controleert de strategische velden 27, 28 en 24. Zwart heeft geen serieuze verdediging meer.

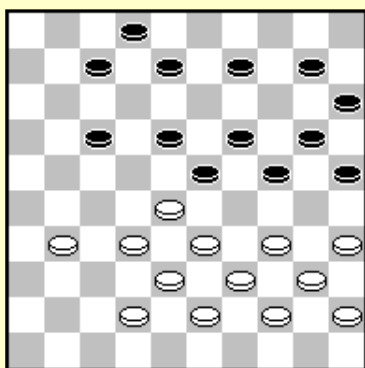
21. .. 2 - 8 22. 34-29 8 -13 23. 38-33

Wit heeft een strategisch gewonnen positie.

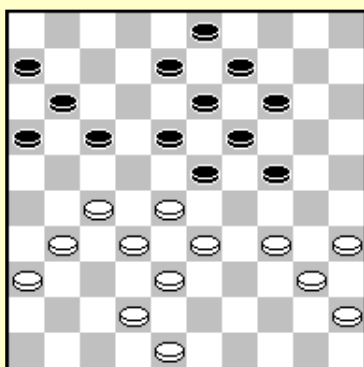
Zwart kan 4-9 niet spelen wegens de slagzet 24-19 & 28-22.

Na 23... 17-22 24. 28x17 21x12 25. 33-28 4 - 9 26. 39-34 heeft zwart geen enkele serieuze zet meer : Op 9-14 winnen zowel 27. 34-30 en 27. 28-23.

Oefening 2.2 Wat zou je spelen (wit aan zet). Kijk naar alle antwoorden voor zwart. Kan je alle zetten tactisch afstraffen ?

Sijbrands-E. de Jong

Deze positie komt uit een van de partijen tijdens het wereldrecord simultaan blinddammen in 2007. Zijbrands speelde 25 blindpartijen gelijktijdig. Hij won 21 partijen en speelde 4 partijen remise. Zwart was aan zet en speelde 17-22? 28x17 11x22.

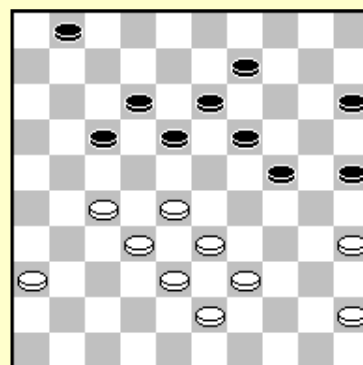
Oefening 2.3
Hoe wint wit een schijf na deze blunder ?

Fabre-Molimard

Indien zwart aan zet is in deze stand zou hij wel 1-7 willen spelen voor de sterke formaties 1 / 7 / 12 en 9 / 13 / 18. De 13 / 19 / 24 formatie kan veld 33 openen voor het uitvoeren van een coup Philippe.

1... 1-7 is echter verboden door de damzet 28-23! 19x37 38-32 37x28 33x 2 W+.

Na 1... 15-20 is schijf 20 hangende. De 13/19/24 formatie is niet langer actief.

We tonen u nu een variant uit een boek over strategie van meervoudig wereldkampioen Iser Koepman.

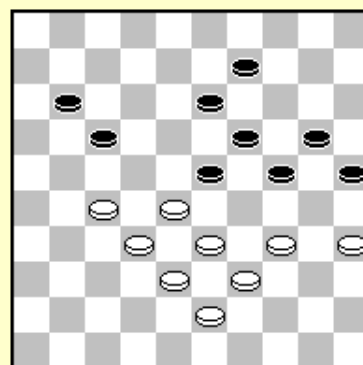
1. .. 15-20 2. 45-40 1 - 7

Nu is deze zet mogelijk omdat de damzet 28-23 19x37 38-32 37x28 33x 2 wordt afgestraft door 12-17 2 x30 25x45 Z+.

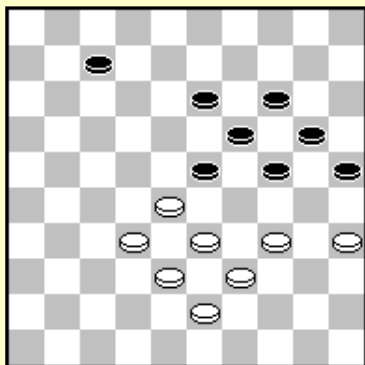
3. 40-34 18-22 4. 27x18 12x23

Zwart gebruikte zijn formaties om de sterke schijf op 24 te verwijderen. Maar wit kan een andere schijf naar daar brengen.

5. 36-31 7 -11 6. 31-27

De meest logische zet voor zwart nu is 6... 9-14, om de formatie 14 / 19 / 23 te vormen. Wanneer wit vervolgens het logische 7. 27-22? 11- 16! 8. 22x11 16x 7 speelt komt hij in een verloren positie.

Door de 14/19/23 formatie kan win niet 9. 28-22 (23-29 +) spelen en hij kan geen gebruik maken van zijn eigen formatie 43 / 39 / 30 : 9. 34-30 25x34 10. 39x30 wordt gevolgd door 20-25! Z+.
Het offer 9. 35-30 (Dussaut offer) 24x35 10. 33-29 werkt hier niet: 13-18 11. 28-22 18x27 12. 32x21 23-28! (13. 38-33 19-24) Z+.

Indien zwart 6... 9-14 speelt moet wit dus opletten. Toch kan wit nog ontsnappen door gebruik te maken van al zijn formaties!

Oefening 2.4

Kijk weer naar het diagram na 6. 31-27. Hoe kan wit ontsnappen door een forcing na 6. ..9-14 ?

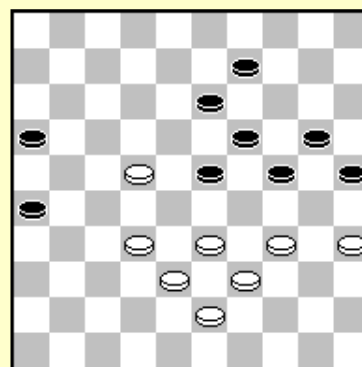
In het boek van Koeperman speelt zwart 6... 11-16.
Wit verliest na 7.27-22 9-14! 8. 22x11 16x 7 zoals we al zagen.
Zelfs de beroemde auteur miste de mogelijkheid voor wit om zijn positie te verdedigen door gebruik te maken van zijn formaties !

We tonen u nu de verrassende verdediging, gebruik makend van een offer om de formaties te activeren.

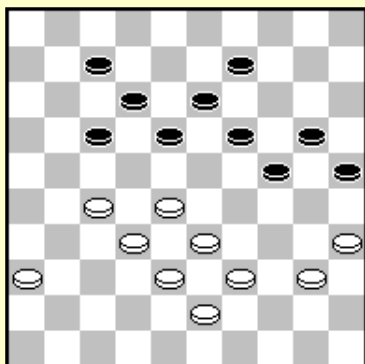
6. .. 11-16 7. 27-21!! 17x26 8. 28-22!

Plots is de formatie 43 / 38 / 32 zeer actief.

Het voorkomt dat zwart 16-21 en 26-31 speelt. Zwart moet 8... 9-14 spelen.

Oefening 2.5 Welke sterke zet speelt wit nu ?

Laat ons de Fabre-Molimard positie nog eens bekijken.

Indien wit aan zet is verandert de situatie aanzienlijk.

Het spelen van 1. 36-31 of 1. 45-40 laat zwart toe 1-7 te spelen !

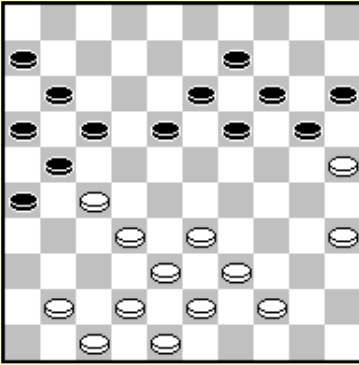
1. 45-40 1 - 7!!

In deze situatie faalt de damzet 28-23 19x37 38-32 37x28 33x 2 door 12-17 2 x30 25x45 Z+.

Wit heeft geen afdoend antwoord tegen de dreigende coup Philippe 24-29 & 18-22.

2. 40-34 25-30 3. 34x25 24-29 4. 33x24 19x30 5. 25x34 18-22 6. 27x18 13x44

In de volgende stand van Ivanov-Dolfing (zie diagram) heeft zwart sterke formaties. Wit moet zijn positie verdedigen.

Oefening 2.6 Beantwoord de volgende vragen :

- A) Hoe wordt 1. 39-34 afgestraft ?
- B) Indien wit 1. 44-40? speelt, zoals in de partij, verbreekt hij de formatie 33/39/44 en vergemakkelijkt daardoor de zwarte aanval op schijf 27. Geef een logische variant na 1. 44-40
- C) Wit's beste zet is 1. 41-36! Hoe verdedigt wit zich na 1. 41-36 26-31

Gantwarg-Okken

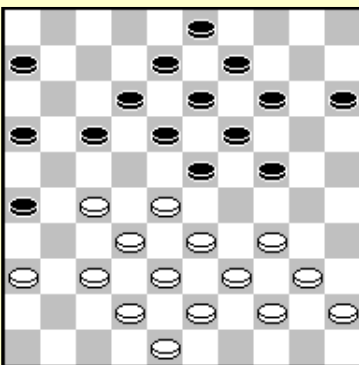
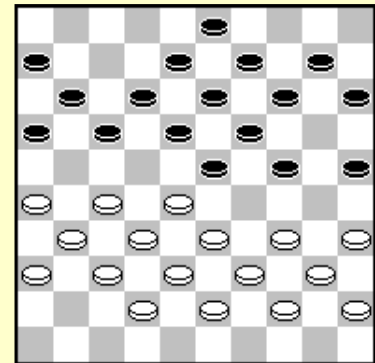
De witte positie bevat een aantal formaties. Hij blaast de positie op door het doen van een aantal ruilen, waardoor zijn tegenstander geen goede zet meer heeft.

- 1. 34-29! 23x34 2. 40x20 15x24 3. 27-21 16x27
- 4. 31x22 18x27 5. 32x21

Wit dreigt 21-16 13-18* 16x 7 12x 1 28-23 + te spelen.

De overige zetten zijn :

- 1) 5... 17-22 6. 28x17 11x22 7. 33-29 24x33 8. 39x17 +
- 2) 5... 11-16 6. 37-31 16x27 7. 31x11 6 x17 8. 28-23 19x28 9. 33x11 +
- 3) 5... 24-30 6. 35x24 19x30 7. 21-16 13-18 8. 16x 7 12x 1 9. 28-23 18x29 10.33x35 +

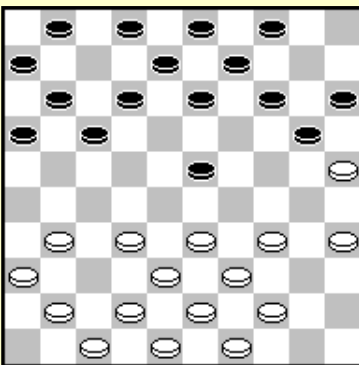
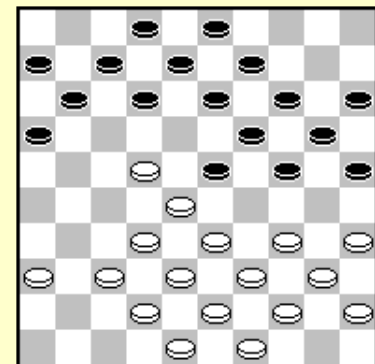

Wit gebruikt zijn vele formaties voor het uitvoeren van een bomzet.

- 1. 34-29 23x34 2. 40x20 15x24 3. 27-22 18x27
- 4. 32x21 16x27 5. 37-31 26x37 6. 42x11 6x17
- 7. 28-23 19x28 8. 33x11

Veel formaties laten wit toe een kaatsingzet te nemen.

- 1. 22-17 11x22
- Na 1... 12x21 2. 34-30 enz. W+1.
- 2. 28x17 12x21 3. 34-30 25x34 4. 40x18 13x22
- 5. 33-29 24x33 6. 39x26

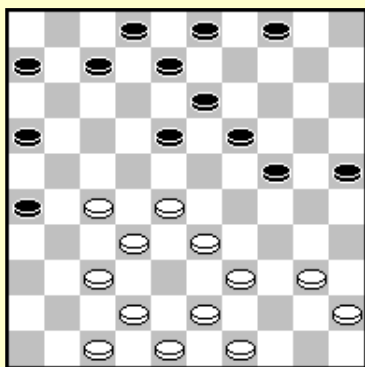

R. Wijnker-J. Cremers

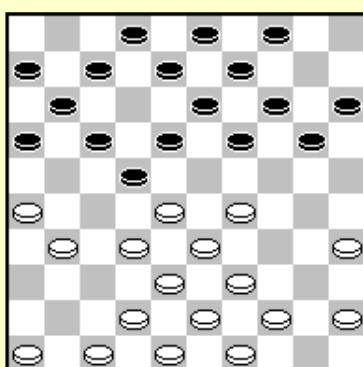
Wit speelde als laatste zet het gevaarlijk 37-32, en creëert hierdoor gaten. Zwart maakt gebruik van zijn formaties om een damzet uit te voeren.

- 14... 23-29!
- 15. 34x23 12-18 16. 23x21 16x27 17. 31x22 14-19
- 18. 25x23 13-18 19. 23x12 8x46

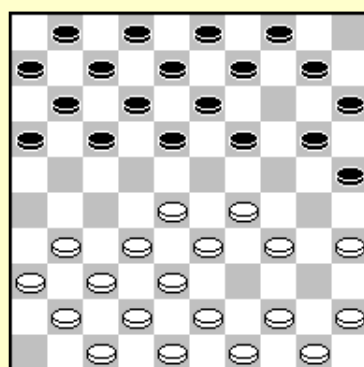
In de oefeningen 2.7-2.22 kunnen enkele combinatieve patronen geoefend worden.
Wit aan zet wint met een slagzet

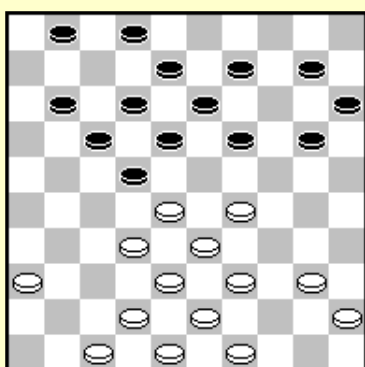
2.7

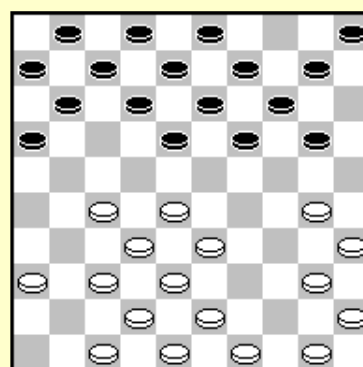
2.8

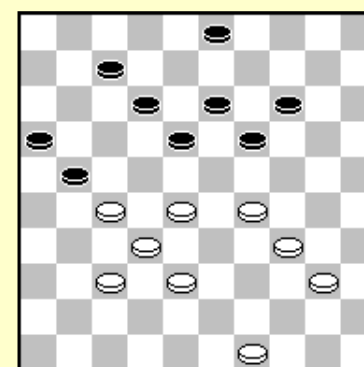
2.9

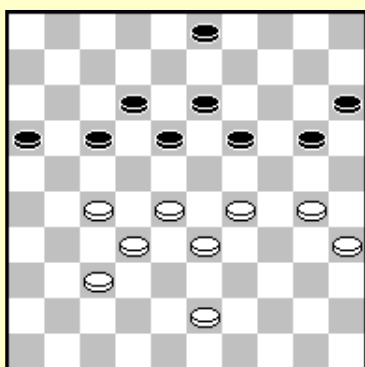
2.10

2.11

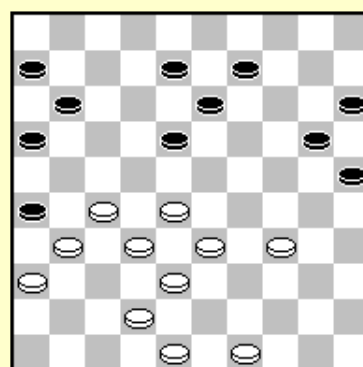

2.12

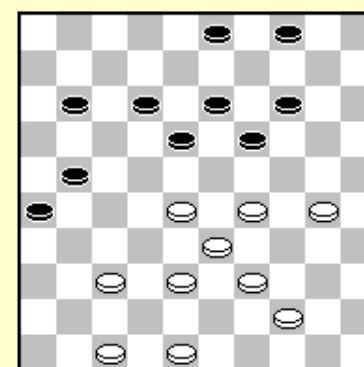

2.13

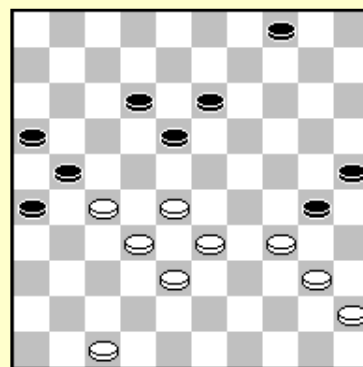
2.14

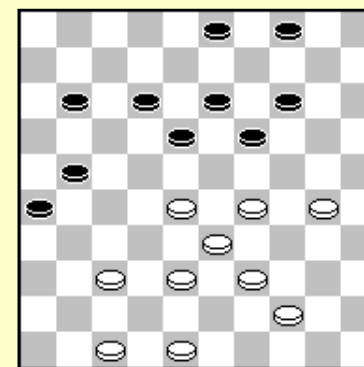
2.15

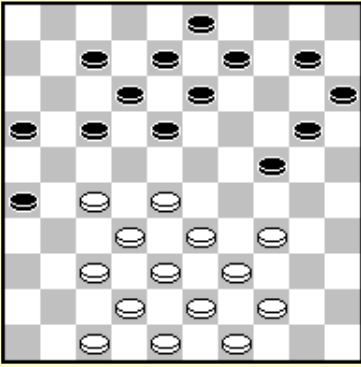
2.16

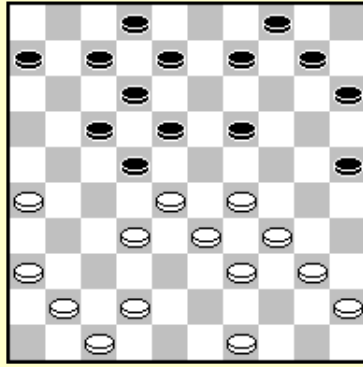
2.17

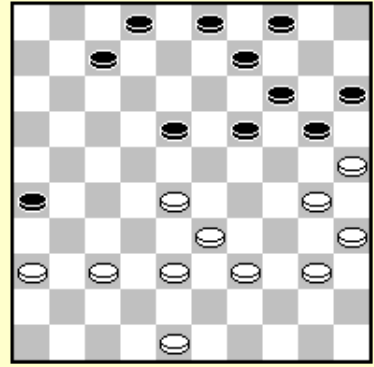
2.18

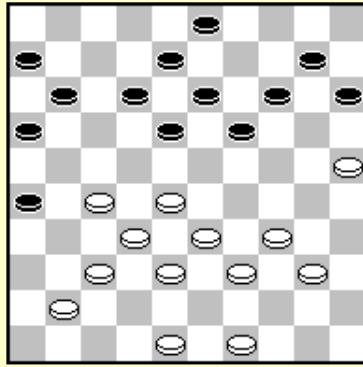
2.19

2.20

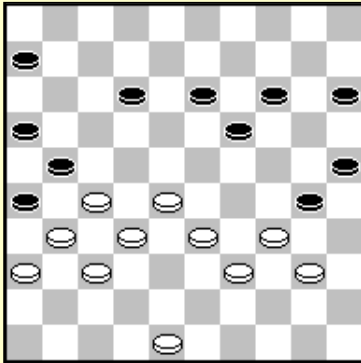
2.21

2.22

3. Opsluitingen

Indien men een opsluiting kan formeren op het bord dient men te beoordelen of deze opsluiting economisch is of niet.

Gantwarg-Virny

De witte schijven 27/31/32/36/37 zijn opgesloten. De opsluiter bestaat uit 3 schijven : 16/21/ 26. We moeten echter ook schijf 6 in overweging nemen, deze is niet actief.

Dus, 4 schijven zijn betrokken in het opsluiten van 5 schijven. De opsluiting is dus economisch.

Zwart is actief aan de andere kant van het bord. Dit is van hoogste belang om in staat te zijn voordeel te halen uit de opsluiting.

**41. 48-42 30-35 42. 34-29 35x44 43. 39x50 14-20
44. 29-23**

De stand na 44. 42-38 20-24! 45. 29x20 15x24 46. 50-44 25-30 ziet er ook gevaarlijk uit, toch zou dit een betere keuze geweest zijn voor wit.

... **6 -11 45. 23x14 20x 9 46. 33-29 15-20 47. 42-38 20-24! 48. 29x20 25x14**

Hoe minder schijven er op het bord blijven hoe duidelijker de kracht van de opsluiting wordt.

**49. 38-33 14-19 50. 50-44 12-18 51. 44-39 19-24 52. 28-22 18-23 53. 39-34 13-19
54. 22-17**

54. 33-28 9 -13 is verschrikkelijk, daarom offert wit in wanhoop een schijf.

54... 21x12 55. 27-22 11-17 56. 22x11 16x 7 57. 31-27 9 -13

58. 33-28 12-18 59. 36-31 7 -11 60. 28-22 24-30

Wit geeft op.

Ham - Raichenbach

In dit geval zijn vijf schijven betrokken in de opsluiting : 6/11/16/21/26.

Daar 5 schijven 5 andere schijven opsluiten is deze niet economisch.

Omdat wit de controle heeft over het centrum is de stand beter voor wit !

38. 38-33 19-24?

Zwart moest 38... 12-18 spelen.

39. 43-38 20-24 40. 29x20 25x14 25. 27-22 18x27 26. 31x22.

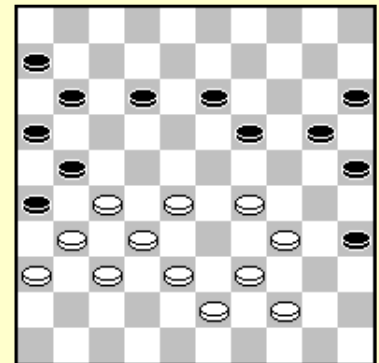
Wit is uit de opsluiting ontsnapt en heeft een betere stand met een compacte structuur, en controle over het centrum.

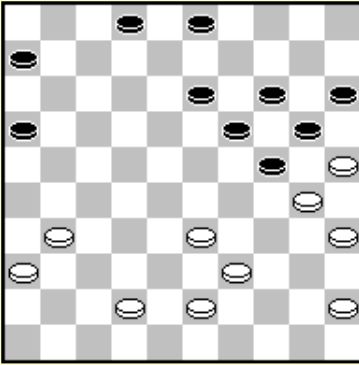
39. 28-22!!

Een tactische bom ! Wit dreigt 22-17, terwijl 12-18 wordt bestraft door 34-30 33-29 39x8.

39... 11-17 40. 22x11 6x17 wordt beantwoord door 41. 33-28! 24x22 42. 27x 9 +.

Omdat 39... 12-17 40. 22-18 13x22 41. 27x18 eveneens verschrikkelijk is, offerde zwart een schijf, en verloor.

R. Sloot-N. de la Fonteyne

Wit heeft een opsluiting met een inactieve schijf op 45. Zwart heeft ook een probleem. Zijn schijven op de andere vleugel zijn ver achter. Deze zijn niet goed ontwikkeld. Hierdoor kan wit voordeel behalen uit de opsluiting. Wit heeft een veelbelovende positie.

36. 33-28! 13-18 37. 31-27?

Een fout, die het evenwicht in de stad herstelt. Wit had de centrale schijf 18 moeten elimineren en hierdoor zelf een erg sterke voorpost innemen : 37. 28-22! 18x27 38. 31x22

De schijf op 22 dringt door in de zwarte stelling.

38... 6 -11 39. 22-18! 11-17 40. 39-33

Wit kan reeds een schijf winnen met 18-13, maar hij kan verder spelen met het idee om de formatie 28/32/37 op te bouwen met dodelijke dreigingen.

Een andere mogelijkheid is 38... 3 - 8 39. 22-18 8 -12 40. 18x7 2x11 41. 39-33 11-17 42. 33-28 en 28-23 bij de volgende zet.

37... 18-23 38. 28-22 6 -11 39. 43-38 2 - 8 40. 42-37 8 -12

Het zetje 16-21 8 -12 werkt niet door de meerslag 24x31.

41. 36-31

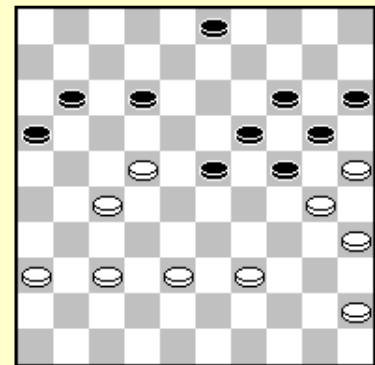
Wit vergeet het tactisch gedeelte van de positie. Hij moest 41. 45x40! 12-17! 42. 38-33 17x28 43. 33x22 23-29! 44. 39-34 29-33 45. 34-29! spelen. De sterke voorpost op 33 verwijderen.

45... 33-38 46. 37-32 24x33 47. 32x43 met waarschijnlijk remise.

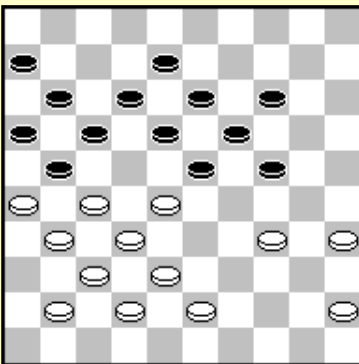
41... 16-21! 42. 27x29 24x44 43. 45-40??

Creëert een enorme zwakte op 45. Nu kan de dam de witte stukken langs achter aanvallen. 43. 22-18 geeft nog altijd kansen op remise.

43... 44-50 44. 22-18 50-45

Na nog enkele zetten gaf wit op.

Serf - King

Wit sluit meer dan 5 schijven op. Behalve de schijven in de rechtervleugelopsluiting 6/11/16/17/21 kunnen de schijven 8/12/13/18/19/23/24 eveneens niet spelen.

23-29 34x23 18x29 spelen is niet mogelijk wegens 28-22 17x28 32x34 21x32 38x27 W+1. We merken dat schijf 41 goed gepositioneerd is, ze is actiever dan op veld 36.

Wegens de schijf op veld 12 kan zwart nooit uit de opsluiting geraken met 17-22. Indien schijf 12 bijvoorbeeld op 9 stond kon zwart ontsnappen door 17-22.

Zwart heeft slechts 2 speelbare schijven : schijven 14 en 24. De witte taak bestaat eruit de rechtervleugel onder controle te krijgen. Hij kan

dit op een speciale manier doen.

1. 45-40!

Deze zet ziet er afschuwelijk uit, het creëren van een hangende schijf op 40, maar wit heeft berekend dat hij de zwarte stand kan bevriezen met een offer. 1. 34-30 zou niet hetzelfde resultaat opleveren, want na 24-29! 2. 30-25 bevrijdt zwart zich met 14-20.

1. 34-30 24-29 2. 45-40 wordt beantwoord met 29-33! 3. 28x39 23-28 4. 32x23 19x28 5. 30-25 21x32

6. 38x27 28-33 7. 39x28 17-21 8. 26x17 12x23 =.

1... 14-20

1... 24-29 wordt best beantwoord met 2. 35-30! 14-20 3. 30-25 20-24 4. 40-35 29x40 5. 35x44 +.

2. 34-30 20-25 3. 40-34 24-29 4. 43-39!! 29x40 5. 35x44 25x43 6. 38x49

Wit zal winnen na 6... 23-29 7. 28-22 17x28 8. 32x14 enz.

Krasnova-Nogovitsyna

Het lijkt alsof wit 5 schijven opsluit met behulp van 6 eigen schijven. Maar de zwarte schijven 8/18/19/23 zijn niet zo actief, terwijl de schijven die de zwarte rechtervleugel opsluiten nog steeds een actieve formatie vormen. In de partij werd 27–22 gespeeld, en de opsluiting verbroken. Maar wit had een veel beter plan.

1. 34-30!

Niet goed is 1. 33-28 wegens 18-22 2. 27x29 24x44 3. 28-22 17x28 4. 32x25 44-49 5. 26x17 49x45 Z+.

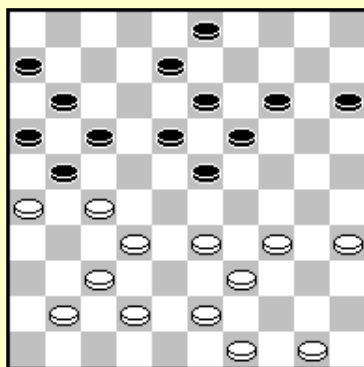
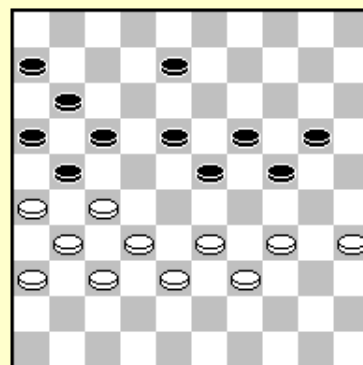
1... 20-25 2. 39-34 8 -13

Het lijkt dat zwart geen enkel probleem heeft : 3. 33-28 24-29! 4. 30-24 19x39 5. 28x8 18-22! 6. 27x18 21-27 7. 32x12 16-21 8. 26x17 11x2 Z+.

Maar wit heeft een grote verrassing voor zijn tegenstander.

3. 33-29!! 24x42 4. 37x48

En alle zwarte stukken zijn geblokkeerd.

K. van Amerongen-A. Ketelaars

Wit gebruikt 5 schijven voor de opsluiting van de zwarte rechtervleugel en hij maakt het centrum inactief. Dit is een economische opsluiting. Vijf schijven beheersen meer dan vijf stukken. Indien schijf 3 zich op 12 bevond zou 33-28 goed zijn. In de partijstand is er geen zwak stuk op 12.

Wit kan nu niet naar het centrum gaan : 29. 33-28? 17-22! 30. 28x17 11x31 31. 26x17 31-36 Z+.

Wit's plan is om de controle aan zijn rechtervleugel te krijgen. Indien hij hierin slaagt zal zwart vastlopen.

29. 35-30! 15-20?

De beste verdediging is 29... 14-20. Op 30. 30-25 kan zwart 23-29!

31. 25x12 29x36 spelen.

29... 14-20 30. 37-31 20-24 31. 30-25 lijkt nog steeds goed voor wit, maar zwart heeft de controle over veld 24 nog niet opgegeven.

30. 33-29! 3-9 31. 39-33!

31. 30-25? Laat 8 -12! toe, dreigend 23-28 32x23 21x32 37x28 18-22! 39-33 20-24! 29x20 17-21 26x8 13x 2 28x17 19x46 Z+.

Wit kan deze dreiging niet pareren met 32. 39-33 wegens 20-24! 33. 29x20 23-29 Z+.

Na het gespeelde 31. 39-33 faalt 8 -12 : 32. 43-38 Schijf 8 is nu hangend.

20-24 33. 29x20 14x25 34. 33-29 9 -14 35. 38-33 14-20 36. 50-44 20-24 37. 29x20 25x14 38. 44-40 14-20 39. 33-29 20-25 40. 40-35 en zwart is eraan voor de moeite

31... 18-22 32. 29x18 22x31 33. 41-36 13x22 34. 36x18 8 -13 35. 43-38 13x22 36. 33-28 22x33

37. 38x29 lost zwart's probleem niet op, hij is nog steeds opgesloten: 9 -13 38. 49-43! Versterkt de witte linkervleugel.

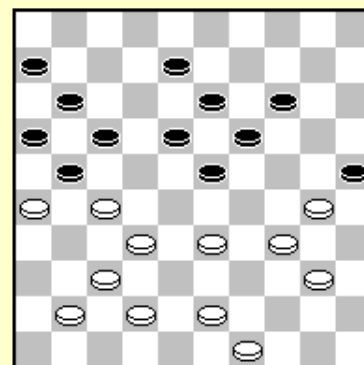
13-18 50. 43-38 18-22 51. 50-44 (of 29-23) 22-27 52. 29-23 19x28 53. 32x23 27-31 54. 38-32! En zwart staat vast.

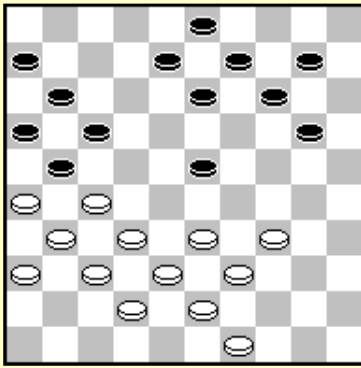
31... 20-24 32. 29x20 14x25 33. 50-45 9 -14 34. 45-40

zie diagram

34... 14-20 35. 40-35 20-24 36. 43-38

36... 8 -12 37. 33-29 24x33 38. 38x29 is verschrikkelijk voor zwart, dus probeerde hij 34... 23-29 35. 34x 3 25x45 36. 3x25 Zwart kan nog steeds niet naar dam gaan en verloor na nog enkele zetten.

Sijbrands-Samb

Wit heeft zes schijven nodig om vijf zwarte stukken op te sluiten. Maar de formatie die de vleugel opsluit is nog steeds actief en kan gebruikt worden voor veel tactische opties.

27... 20-24 28. 27-22! 17x28 29. 26x17 11x22 30. 32-27!

Wit wint een schijf daar 30.. 13-18 wordt afgestraft door 31. 31-26! 22x31 32. 33x24. Zwart geeft op.

Meijer-Bies

De opsluiting is niet economisch. Zeven schijven zijn benodigd om de vleugel op te sluiten.

Meer nog : wit heeft geen controle over de andere vleugel.

Zwart heeft kansen in dergelijke situaties.

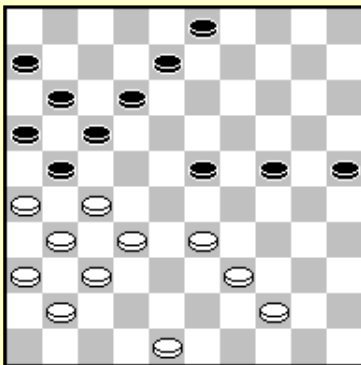
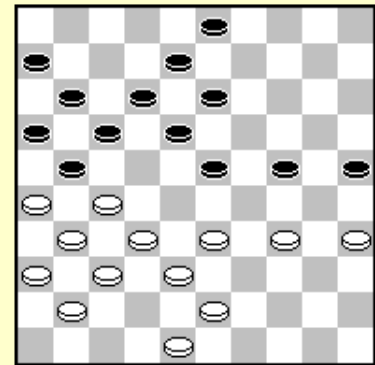
31. 33-28 24-29 32. 28x19 29x40 33. 35x44 13x24

34. 43-39?

Veel te langzaam ! Wit moest zich naar het centrum haasten :

34. 38-33 18-23 35. 33-28! Met gelijke kansen.

34... 18-23 35. 38-33

35... 23-29!

De rechtervleugelopsluiting maakt veel tactische ideeën mogelijk.

Wit kan nu niet 36. 44-40? spelen

36. 33-28 24-30

37. 28-22 leidt tot zelfvernietiging nu !

Toch kon wit nog ontsnappen gebruik makend van zijn eigen tactische mogelijkheden : 37. 27-22!! Waarna 21-27 wordt afgestraft door een damzet naar veld 2. terwijl 37... 8 -13 de mogelijkheid 38. 32-27!! 21x23 39. 44-40 17x28 40. 26-21 16x27 41. 31x35 = toelaat.

37. 48-43? 3 -9

Wit kan een doorbraak niet meer voorkomen.

38. 43-38 29-34 39. 39-33 9 -13 40. 28-23 30-35 41. 44-39 34x43 42. 38x49 35-40

En zwart won na nog enkele zetten.

Sijbrands-Kuijvenhoven

Wit forceert een rechtervleugel opsluiting door het uitvoeren van een ruil.

14. 28-23! 19x28 15. 29-24 20x29 16. 34x32 25x34

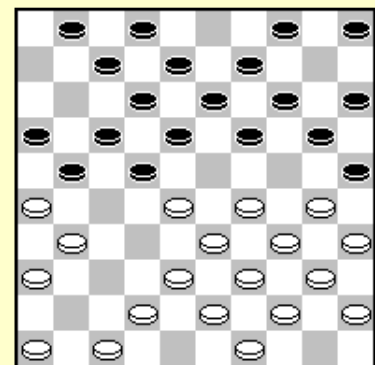
17. 39x30

Zwart kan niet 21-27x27 spelen wegens 33-28 +, hij kan dus niet voorkomen dat wit de rechtervleugel opsluiting inneemt met 31-27x27.

17... 13-19 18. 46-41 9 -13 19. 41-37 4 -9

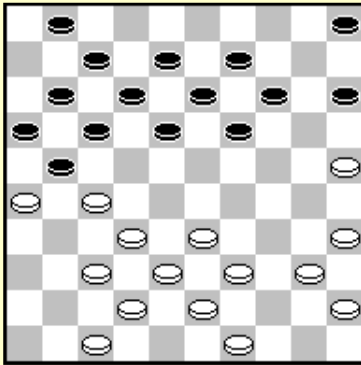
Wit is niet gehaast om 31-27x27 te spelen. Hij ontwikkelt eerst schijf 46 om het gat op 37 te sluiten.

20. 30-25 7 -11 21. 31-27 22x31 22. 36x27 2 -7 23. 44-39

Alle witte gaten zijn opnieuw gesloten en zijn stukken werken uitstekend samen. Zwart daarentegen heeft een enorme zwakte in zijn stand. De basisstukken op 2/3/4 zijn verdwenen.

We tonen een variant waarin zwart probeert uit de opsluiting te geraken:

23... 1-6 24. 40-34 18-22 25. 27x18 12x23 26. 34-30 23-28

27. 33x22 17x28 28. 32x23 19x28 29. 26x17 11x22 30. 30-24!

De zwarte voorpost op 28 is niet goed verdedigd omdat zwart een basisstuk op veld 2 mankeert. Hij mist de formatie 2/8/13 zoals we kunnen zien.

30... 7-12 31. 45-40 6-11 32. 40-34 11-17 33. 38-33 16-21

34. 34-29 21-26 35. 42-38

35. 43-38? 17-21 35. 38-32 is niet goed wegens 26-31! Z+.

en 38-32 bij de volgende zet W+1.

23... 18-22 24. 27x18 12x23 25. 33-29 23x34 26. 40x29

Aan de linkerkant is de opsluiting, wit neemt de andere flank onder controle.

26... 7-12 27. 38-33

Laat zwart niet toe 21-27x27 te spelen.

27... 12-18

De zwarte stand is een puinhoop. Hij is opgesloten en de andere vleugel ziet verschrikkelijk uit zonder gouden schijf en een niet-actieve schijf op 5. De opening op 12 is eveneens afschuwelijk. Wit kan nu 29-24x24 spelen omdat 14-19 wordt afgestraft door 25-20 43-38 39-34 32x14, maar de witte benadering is nog meer doeltreffend.

28. 45-40! 19-23

28.. 19-24 29. 29x20 15x24 30. 40-34 5-10 31. 34-29! 10-15 32.

29x20 15x24 33. 39-34 18-23 34. 47-41! 14-19

Op 13-19 speelt wit niet onmiddellijk 32-28, wegens 17-22! gevolgd door 9-13 en 24-30 Z+, maar 35. 43-39, gevolgd door 32-28x28.

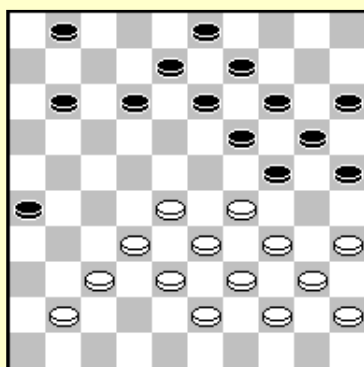
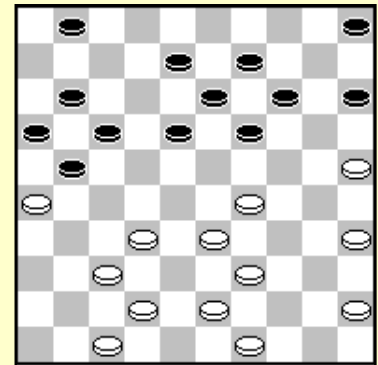
35. 32-27! 21x32 36. 37x28 23x32 37. 34-29 een mooi schijfoffer om schijf 24 aan te vallen met vervolgens een doorbraak.

29. 40-34 1-7

Wit forceert nu een snelle winst gebruik makend van zijn formaties.

30. 47-41! 5-10 31. 29-24!

En er is niets wat zwart kan doen tegen de 24-19 32-27 dreiging.

Georgiev-Sijbrands

Zwart heeft zijn opponent in een hekstelling. Meestal zijn deze opsluitingen economisch, maar dit is slechts een gedeelte van het verhaal. Hoe moeten we deze situatie beoordelen met zwart aan zet? Zwart heeft zes schijven nodig 14/15/19/20/24/25 om acht stukken op te sluiten 29/33/34/35/39/40/44/45. Indien er zich nog een schijf op 4 zou bevinden moet deze ook geteld worden als deel van de opsluiting, maar zwart heeft deze schijf reeds ontwikkeld. Het beoordelen van deze positie is afhankelijk van de controle over de andere vleugel. Zwart kan er voor zorgen dat wit geen controle krijgt over het strategische veld 27. Zwart heeft ook nog genoeg formaties om meer controle te krijgen over de linkervleugel.

Een ander voordeel is dat wit niet uit de hekstelling kan ontsnappen. In een hekstelling zijn er veel mogelijkheden om te ontsnappen, maar niet in dit geval. Zonder schijf op 19 bijvoorbeeld, kon wit ruilen met 34-30 25x23 28x30, maar zwart blokkeert dit veld om ontsnappingen als deze te voorkomen.

Wit heeft nog maar enkele afwachtende zetten over. Dit is de reden waarom hij met succes kan vastgezet worden.

30... 12-18!

Wit kan nu niet naar veld 27.

31. 28-23 19x28 32. 32x12 8x17 33. 38-32 17-21! is eveneens niet goed voor wit, hoewel hij kan ontsnappen uit de opsluiting door 34. 34-30 25x23 35. 32-27 21x32 36. 37x30 maar de zet 26-31 levert zwart een doorbraak op.

Zwart kon ook 30... 1-6 gespeeld hebben omdat wit dan niet 31. 32-27 kan spelen wegens de damzet 19-23! 6 -11 8 -12 13x42 24-30 20x49. 30... 1-6 31. 41-36 12-18! Zou dan tot de partijstand leiden.

31. 41-36 1 -6

De ruil 32. 28-23 19x28 33. 32x12 8 x17 maakt de opsluiting enkel maar sterker : 34. 38-32 14-19! 1) 35. 32-28 17-22! 36. 28x17 11x22

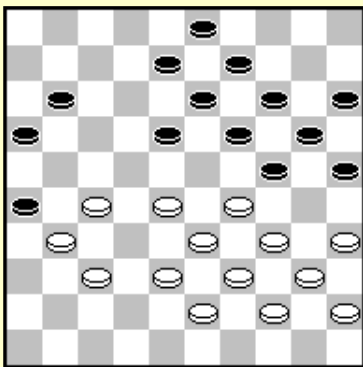
Zwart dreigt 19-23 & 24-30. Wit kan niet uit de opsluiting met 37. 33-28 24x33! 38. 28x17 20-24! 39. 39x28 24-30 40. 35x24 19x50 +. Op 37. 43-38 is er natuurlijk 22-28 +. Wit kan een wanhoopspoging doen met 37. 29-23 19x28 38. 34-30 25x34 39. 39x8 28x50 40. 8 -2 maar 50-28 resulteert in een verloren eindspel.

2) 35. 43-38 19-23! 36. 29x18 13x22

Het ontbreken van de schijven 42 en 43 verzwakt de witte positie. Hij is in grote problemen, bijvoorbeeld : 37. 34-29 9 -13 38. 32-28 17-21 39. 28x17 21x12 40. 38-32 11-17 41. 32-28 17-21 42. 36-31 21-27!! 43. 31x22 13-18 44. 22x13 3 -8 45. 13x2 12-18 46. 2 x30 25x41 Z+.

Nu zwart zijn olympische formatie heeft kan 31. 37-31 26x37 32. 32x41 beantwoord worden met 18-22! 33. 28x17 11x22 en wit heeft geen goede zet meer over.

32. 36-31 11-16 33. 32-27 6 -11

De witte positie is verloren.

1) 34. 38-32 8 -12

1.2) 35. 28-23 19x28 36. 32x23 16-21!! 37. 27x7 12x1 38. 23x12 25-30 39. 34x25 14-19 40. 25x23 13-18 41. 29x20 18x49 en na deze mooie zet kan wit opgeven.

1.2) 35. 43-38 3-8 36. 28-23 19x28 37. 32x23 11-17 38. 38-32 17-21 (of het speciale 13-19!! 39. 32-28* 9-13 enz.) Z+

2) 34. 28-22 18-23! (11-17 en 8-12 falen door een combinatie!) 35. 29x18 24-29 36. 34x23 19x17 37. 40-34 (37. 38-32 is niet mogelijk!) 13x22 38. 27x18 8-13 enz. Z+

Sijbrands-Gantwarg

Zes zwarte schijven houden enkel zes witte stukken vast in deze positie. De hekstelling is hier niet goed omdat zwart geen controle heeft over de andere vleugel!

Wit controleert zowel het centrumveld 28 als het andere strategisch veld 27. Het witte centrum is te sterk en zwart zal naar de rand moeten binnen een paar zetten.

34. 37-31! 6 -11 35. 41-37 8 -12 36. 43-38 21-26

37. 31-27

37... 11-17 wordt beantwoord door 38. 27-21! 16x27 39. 32x21 24-30 (13-18 40. 21-16 +) 40. 35x24 19x30 41. 21-16 (dreigt met een doorbraak 28-22x22) 12-18 42. 45-40! 18-22 43. 16-11 17x6 44. 28x17 met een winnende positie voor wit.

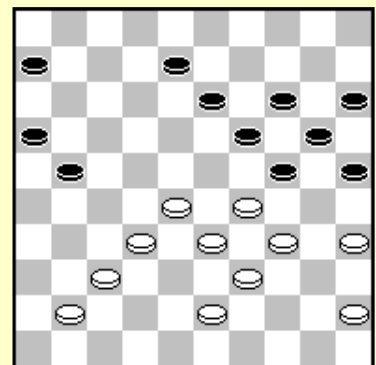
37.. 24-30 38. 35x24 19x30 39. 45-40 11-17

op 39... 30-35 volgt 40. 27-22! 35x44 41. 39x50 met de simultane dreiging 22-18 en 34-30.

40. 28-23! 30-35 41. 32-28 35x44 42. 39x50 17-21 43. 27-22 11-17 44. 22x11 16x7

45. 28-22 14-19 46. 23x14 20x 9 47. 29-24?

Sterker was 47. 29-23 waarna de aanval beslissend is. In de partij miste zwart de beste verdediging en hij verloor het spel.

Wit kan zijn opponent in een kettingopsluiting nemen met

1. 32-27

Zeven schijven zijn opgesloten : 6/7/12/16/17/18/22. De ketting bestaat uit de schijven 27/28/31/33/36. Maar dit is niet de goede manier om de positie te beoordelen. We zien dat schijf 47 niet actief is in de opsluiting. Indien we deze schijf naar 34 zouden verplaatsen zou deze meer actief zijn.

Indien schijf 5 op 11 stond zou de opsluiting nog sterker zijn natuurlijk! Wit sluit meer schijven op in dat geval.

Gewoonlijk wanneer men in een kettingopsluiting zit moet men de ketting zien te breken. Zwart wil hier schijf 23 verwijderen. Hij kan dit op twee manieren doen, waarvan er slechts één correct is.

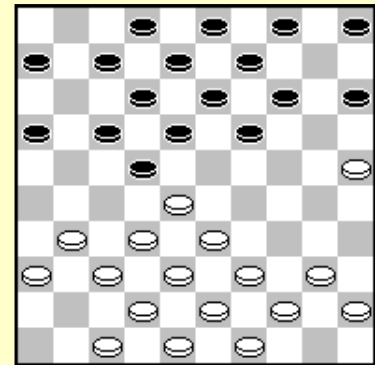
1... 4-10!

Gewoonlijk is het zinnig het meer centrale 5-10 te spelen. Maar na met 19-23 3. 28x19 14x23 wegens 4. 25-20! 15x24 5. 33-28 22x33 6. 39x30 W+1.

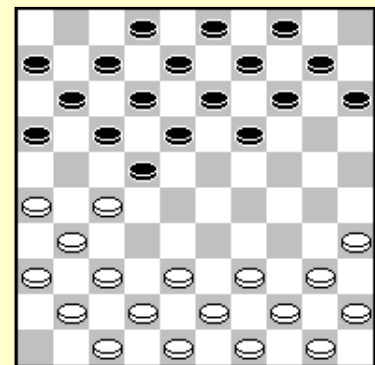
Indien zwart 1... 5-10 2. 37-32 19-24 speelt ontsnapt hij niet uit de opsluiting en krijgt hij een inferieure positie.

2. 37-32 15-20 3. 40-34 19-23 4. 28x19 14x23 5. 25x14 10x19

Zwart verbreekt de ketting hetgeen resulteert in een evenwaardige stand.

2. 37-32 kan zwart niet ruilen

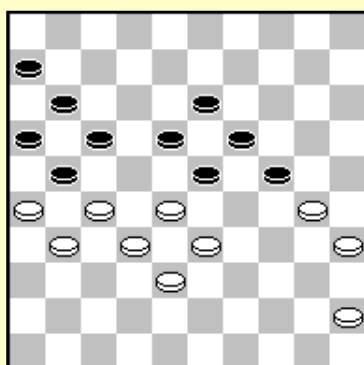
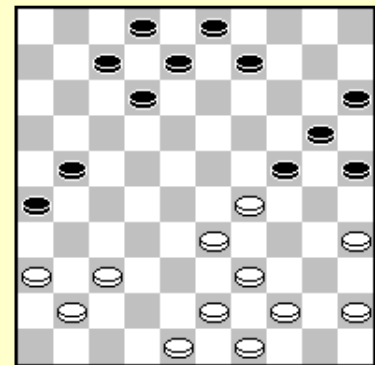

Wit heeft zijn opponent in een hekstelling. Indien hij moet kiezen tussen 39-33 en 38-33 wat is dan de beste zet ?

De natuurlijke zet is 38-33 omdat er zich op de linkervleugel een gat bevindt. Zwart dient controle te krijgen over de andere vleugel. Dit betekent dat wit de rechtervleugel moet versterken en naar rechts dient te spelen.

Wit moet zijn schijven wegspelen van de opsluiting. 38-33 is de natuurlijke zet. De zettenreeks 38-33 42-38 47-42 is logisch, schijf 47 ontwikkelend. De schijven 42 en 38 zijn goed geplaatst. Later zal wit waarschijnlijk veld 32 sluiten met 37-32 en 41-37 net zoals in de partij Georgiev-Sijbrands.

Oefening 3.1 Wit (aan zet) kan een ontsnapping uit de opsluiting forceren. Na welke zet kan wit een ruil doen, met ontsnapping, onafhankelijk van wat zwart speelt ?

Oefening 3.2 Zwart aan zet lijkt in de mogelijkheid te zijn om de opsluiting te verbreken met 17-22. Wit kan de partij echter winnen na 1... 17-22? Hoe ?

Goudt-G. Jansen

Wit moest 29. 41-36 gespeeld hebben in deze scherpe hekstelling. Na zijn foute voortzetting gaat er een combinatieve explosie af.

29. 28-23 19x28 30. 32x23 21x32 31. 38x27

31. 37x28 13-19 32. 41-36

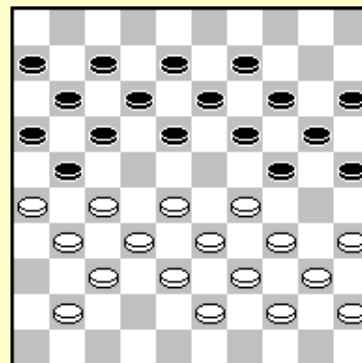
32. 41-37 9-13 33. 38-32 25-30! 34. 34x25 24-30 gevolgd door 20-24
Z+

32... 9-13 33. 31-27 17-22 34. 28x17 11x31 enz. Z+

31... 14-19! 32. 23x 3 24-30 33. 35x24 18-22

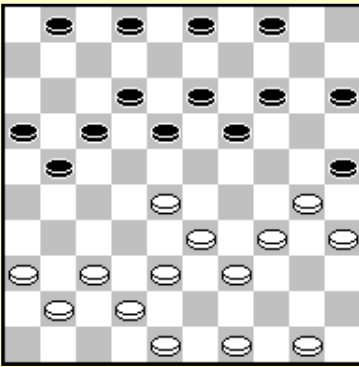
34. 27x 9 8-13 35. 9x18 12x23 36. 29x18 20x49

37. 3 x21 16x47

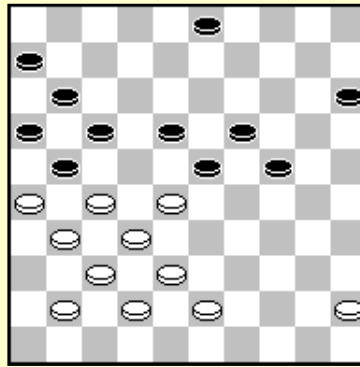

Zwart heeft twee dammen in dit verbazend slot. Wit geeft op.

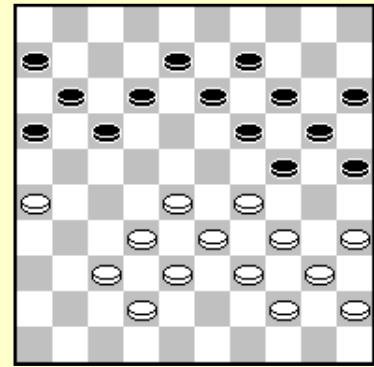
Oefeningen 3.3-3.10 Beoordeel de stand.

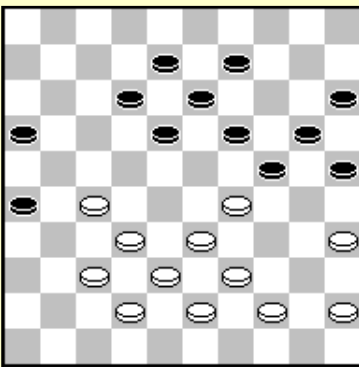
3.3 Zwart aan zet

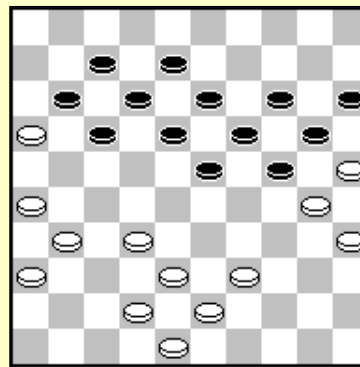
3.4 Wit aan zet

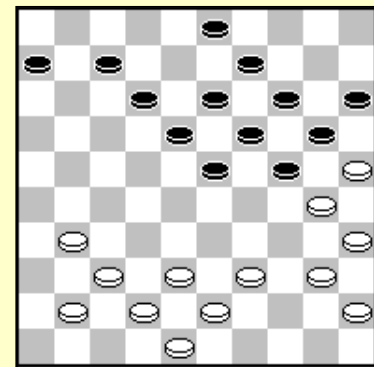
3.5 Wit aan zet

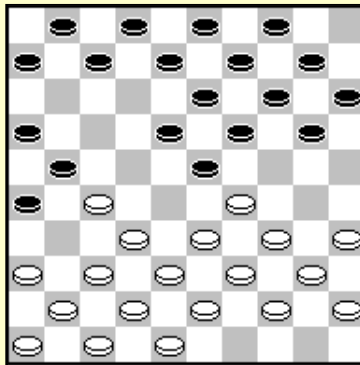
3.6 Wit aan zet
Beter voor wit of zwart ? Waarom?

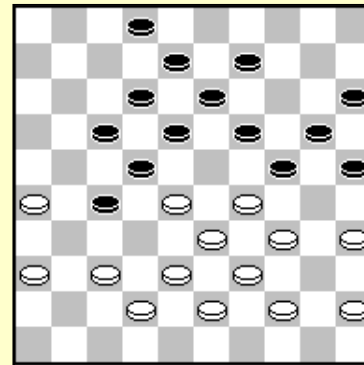
3.7 Wit aan zet

3.8 Zwart aan zet

Zwart aan zet

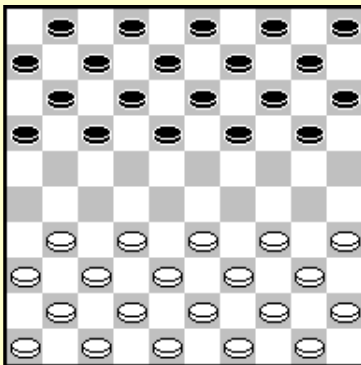
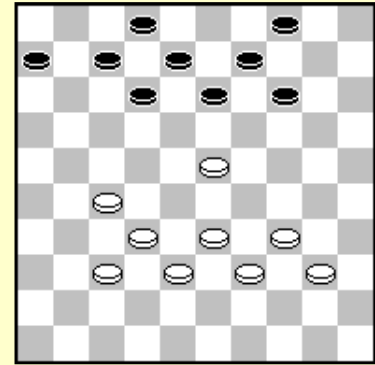
3.10 Wit aan zet

3.9

4. Ontwikkeling

In deze positie heeft wit zijn schijven veel beter ontwikkeld dan zwart. In andere woorden : de witte schijven zijn dichter bij dam dan deze van zwart. Of: wit heeft meer ruimte gewonnen.

Ontwikkeling kan gemeten worden door het tellen van het aantal tempi dat een speler heeft.

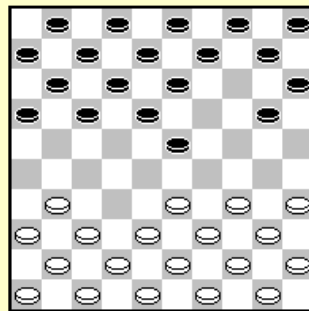
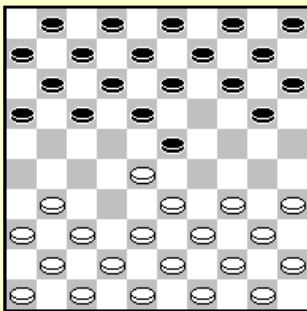
Wit heeft 20 schijven, elk met hun eigen mate van ontwikkeling. De basisstukken 46-50 zijn nog niet ontwikkeld en krijgen een ontwikkelingsrating van 0. Hetzelfde geldt voor de zwarte basisschijven 1-5. Schijven 41-45 zijn reeds 1 zet ontwikkeld, deze schijven worden geteld als 1 tempo.

Schijven 36-40 worden alle twee tempi geteld. Schijven 31-35 zijn alle drie tempi waard.

In totaal heeft de witte positie een rating in ontwikkeling van $5 \times 0 + 5 \times 1 + 5 \times 2 + 5 \times 3 = 5 + 10 + 15 = 30$ tempi. Natuurlijk is de rating van de zwarte ontwikkeling eveneens 30 tempi. Het verschil in ontwikkeling is gelijk aan nul in de beginstand.

Dit verandert wanneer schijven worden geruild!

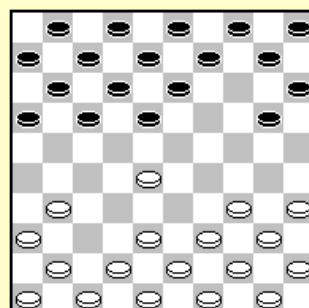
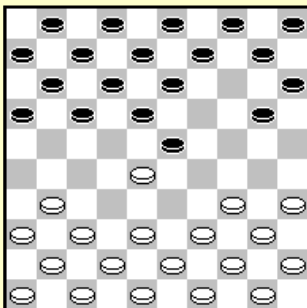
Wit speelt **1. 32-28**. Zwart antwoord met **19-23 2. 28x19 14x23** en doet een ruil.
Wat gebeurt er met de mate van ontwikkeling ?

We zien dat het verschil tussen links en rechts is dat schijven 28 en 14 zijn verwijderd. Schijf 28 heeft een rating van 4 tempi. Schijf 14 heeft een rating van 2 tempi. Zwart verliest twee tempi, terwijl wit 4 tempi verliest.

Door de ruil 19-23x23 wint zwart 2 tempi.

Laat ons nu **3. 33-28 23x32 4. 37x28** spelen, hetgeen als een goede ruil voor wit beschouwd wordt.

Het verschil tussen de linker en rechter stand is dat de schijven 23 en 37 verwijderd zijn.

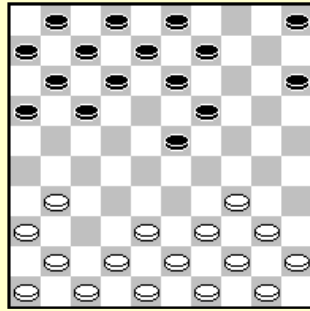
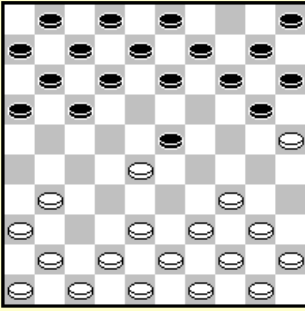
Schijf 23 heeft een rating van 4 tempi.

Schijf 37 heeft een rating van 2 tempi.

Wit wint twee tempi.

Daar hij twee tempi achter stond, is het verschil in ontwikkeling nu verdwenen.

4... 10-14 5. 35-30 4 -10 6. 30-25 18-23 7. 28x19 14x23 8. 25x14 10x19

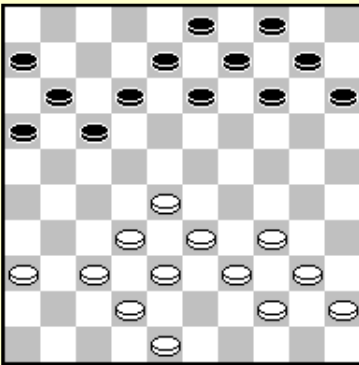

Zwart deed een dubbele ruil. Laat ons eens onderzoeken wat gebeurt met het verschil in de rating van ontwikkeling.

Indien de ontwikkelingsrating positief voor u is de ontwikkeling van de schijven beter dan die van de tegenstander.

De witte schijven 28 en 25 verdwijnen.
De zwarte schijven 10 en 14 verdwijnen.
Schijven 28 en 25 staan voor $4 + 5 = 9$ tempi.
Schijven 10 en 14 staan voor $1 + 2 = 3$ tempi.

Zwart wint 6 tempi door deze dubbele ruil.

Laat ons eens bekijken hoe we het verschil in ontwikkeling berekenen in deze positie.

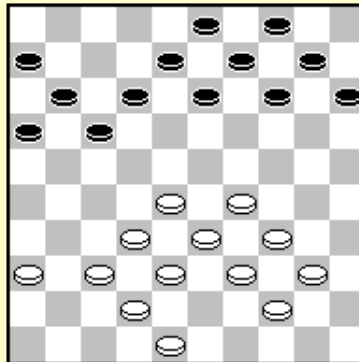
De zwarte mate van ontwikkeling =
 $4 \times 1 + 5 \times 2 + 2 \times 3 = 4 + 10 + 6 = 20$

De witte mate van ontwikkeling =
 $3 \times 1 + 5 \times 2 + 3 \times 3 + 1 \times 4 = 3 + 10 + 9 + 4 = 26$

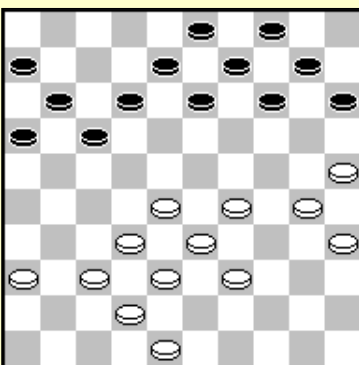
Wit is zes tempi meer ontwikkeld dan zwart.

Dit betekent dat wit dichterbij dam is. Wit heeft meer ruimte veroverd.

Laat ons de vorige stand vergelijken plaatste zich naar veld 29, drie tempi wit dus drie tempi meer ontwikkeld.
Wit heeft $6 + 3 = 9$ tempi meer nu.

met deze. Schijf 45 verwinning. In deze positie is

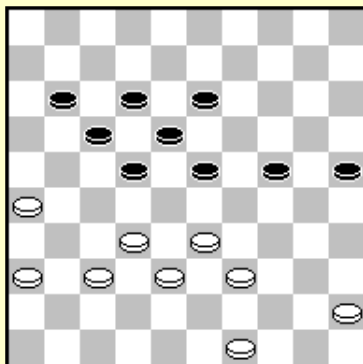

In deze positie is wit nog 6 tempi meer ontwikkeld ! Nu is het verschil 15 tempi.

We zien dat bij het winnen van tempi de controle over de stand groeit.

Het winnen van tempi is goed, zo lang men genoeg ruimte heeft om te spelen. In gesloten klassieke posities kan het gevaarlijk zijn om voor te liggen in ontwikkeling.

Edelenbos-W. Aliar

Zwart heeft een mooie stand ! Hij bouwde een sterke pyramide op zijn rechtervleugel. Verder is hij voor in ontwikkeling : $3 \times 2 + 2 \times 3 + 4 \times 4 - (1 \times 1 + 4 \times 2 + 2 \times 3 + 1 \times 4) = 28 - 19 = 9$ tempi. 9 tempi in ontwikkeling achter liggen is gevaarlijk !

43. 37-31 22-28! 44. 33x22 17x37 45. 31x42 24-30!

Welke invloed heeft de ruil op de ontwikkeling gehad ?

Zwart verloor schijven 17 en 28.

Wit verloor de schijven 32 en 33 en schijf 31 ging naar 42.

Zwart verloor $3 + 5 = 8$ tempi.

Wit verloor $3 + 3 + 2 = 8$ tempi.

Je mag verwachten dat het verschil in ontwikkeling gelijk is gebleven, maar als we het meer accuraat bekijken, zien we dat gewoonlijk na een ruil de tegenstander aan zet is. Bijvoorbeeld in de opening 1. 32-28 19-23 2. 28x19 14x23 ruilt zwart waarna wit aan zet is.

In dit geval ruilt zwart maar hij blijft aan zet ! Na de ruil kan zwart

dus gewoon 24-30 spelen. We moeten dus besluiten dat wit een tempo verloren heeft !

Dus, na de ruil is het zwarte voordeel in ontwikkeling 10 tempi.

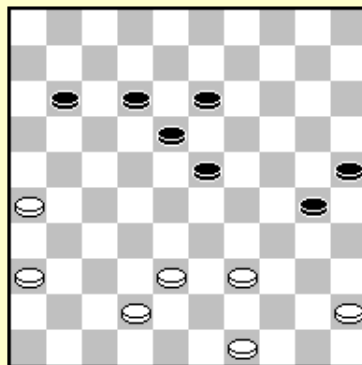
46. 36-31 30-34 47. 39x30 25x34

Zwart gaat vooruit, maar deze ruil kost in feite twee tempi ! Zwart verliest schijf 25. Wit verliest schijf 39. Zwart verliest $4 - 2 = 2$ tempi. Het verschil in ontwikkeling = 8 tempi nu. De schijf op 34 is echter zeer sterk !

48. 49-44 12-17 49. 31-27 13-19

Meer accuraat was 49... 11-16 50. 38-32 13-19 51. 42-38 198x 7 54. 26-21 24-29 55. 33-28 (21-17 23-28 +) 23-28 56. 32x23 29x18 57. 21-17 18-23 Z+

2) 52. 44-39 34x 3 53. 38x49 (wit wint 2 tempi) 24-29

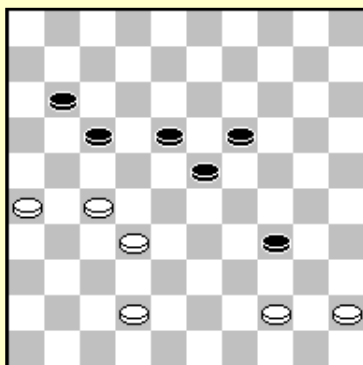
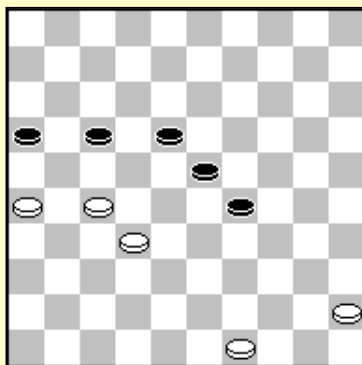

Zie hoeveel ruimte zwart heeft dankzij zijn voorsprong in ontwikkeling. Zwart heeft nog steeds 6 tempi voorsprong.

2.1) 54. 45-40 29-34 55. 40x29 23x34 56. 49-44 17-22! +

2.2) 54. 49-43 29-33 55. 45-40 23-29 (33-38 27-22! is remise) en de witte verdediging is hopeloos.

50. 38-32?

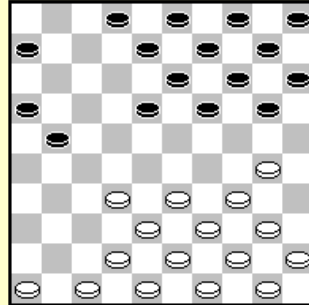
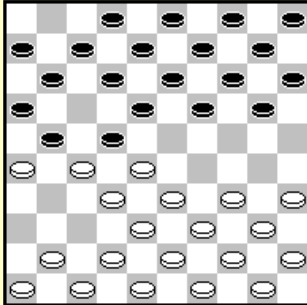

Voorbeeld 4.1 Hoe wint zwart nu ?

Eggens-Winkel

Halve finale Kampioenschap v. Nederland 2003

1. 32-28 17-21 2. 37-32 11-17 3. 31-26 7 -11 4. 36-31 1 - 7 5. 31-27 17-22
6. 26x17 22x31 7. 41-37 11x22 8. 28x17 12x21 9. 37x17 7 -12 10. 35-30 12x21
Na deze ruil heeft zwart drie tempi gewonnen.

Deze berekening is als volgt :

Zwart verliest de schijven 7/11/12 en 22.

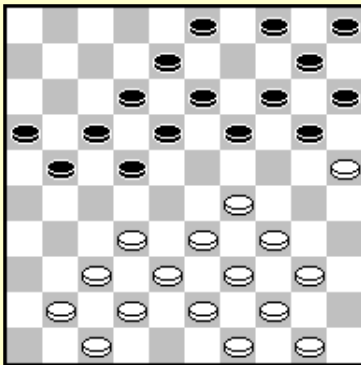
Wit verliest de schijven 26/27/28 en 41, 35 gaat naar 30.

Wit verliest $4 + 4 + 4 + 1 = 13$ tempi tegen $1 + 2 + 2 + 4 = 9$ tempi voor zwart. Het verschil is 4. Door de zet 35-30 tijdens de ruil herwint wit 1 tempo. Hij verliest dus slechts 3 tempi.

Oefening 4.2 Indien wit als volgt slaat : 6.

28x17 11x31 26x37, hoeveel tempi verliest hij dan door deze ruil ?

11. 30-25 8 -12 12. 46-41 6 -11 13. 42-37 11-17 14. 34-29 18-22 15. 40-34 13-18
16. 45-40 2 - 8 17. 48-42 9 -13

18. 29-23? 19x28 19. 32x23 18x29 20. 34x23

Wit verliest schijf 32 en 34 terwijl zwart schijven 18 en 19 inlevert. Er verandert dus niets !

Binnen een paar zetten zal wit zijn voorpost op 23 moeten terugtrekken en daardoor veel tempi verliezen. Het witte gebrek aan ontwikkeling laat hem niet toe een goede centrumaanval op te bouwen.

20... 13-18!

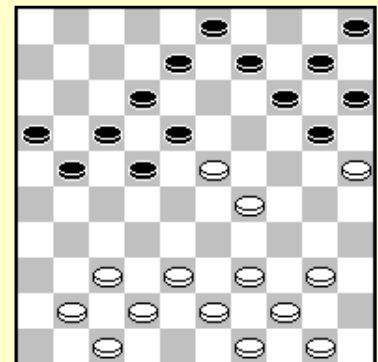
Een sterke zet, omdat wit niet 21. 39-34 18x29 22. 34x23 kan spelen wegens de damzet 12-18!!
23. 23x12 14-19 25. 25x23 3 - 9 26. 12x14 10x48 Z+.

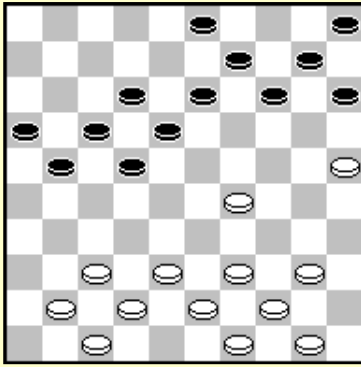
21. 33-29 4 - 9!

Zwart is klaar om 20-24 te spelen en druk op schijf 23 uit te oefenen. Wit heeft geen andere keuze dan terug te ruilen.

22. 29-24 20x29 23. 23x34

Oefening 4.3 Toon de berekening waaruit blijkt dat wit 4 tempi verliest met deze ruil.

Zwart heeft nu 7 tempi voorsprong.

23... 8 -13 24. 34-29

24... 14-20 25. 25x14 10x19

Weer een winst van 4 tempi.

Zwart heeft nu een voorsprong in ontwikkeling van 11 tempi.

26. 39-33 5 -10 27. 37-32 21-27 28. 32x21 17x26

Oefening 4.4 Waarom heeft deze ruil geen invloed op de mate van ontwikkeling ?

29. 41-37 10-14 30. 38-32 14-20 31. 32-28

Geeft zijn opponent nog eens twee tempi cadeau.

Zwart staat nu 13 tempi voor, een grote voorsprong in ontwikkeling.

31... 3 - 8 32. 28x17 12x21 33. 43-38 19-24 34. 38-32 21-27 35. 32x21 16x27

Beiden verliezen 4 tempi, er verandert dus niets.

36. 47-41?

Dit verzwakt de basislijn. 36. 42-38 was de aangewezen zet.

36... 9 -14 37. 41-36 8 -12 38. 42-38 14-19 39. 50-45

39... 20-25 40. 29x20 15x24

39... 12-17 was iets sterker.

Oefening 4.5 Hoeveel tempi staat zwart nu voor ?

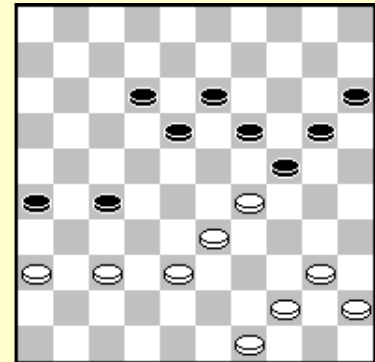
41. 37-32?

Wit wint 4 tempi terug, maar het is te laat om nog controle te krijgen aan de linkervleugel. Het resultaat is dat wit weggeblazen wordt.

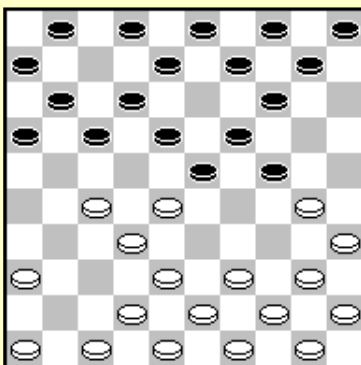
41... 19-23 42. 32x21 26x17 43. 38-32 17-22 44. 32-27 22x31 45. 36x27 12-17

46. 44-39 17-22 47. 33-28 22x35 48. 27-21 24-29 49. 21-16 29-34 50. 16-11 13-19

51. 11- 7 19-24

Wit gaf op. *Ontwikkeling* was de beslissende factor voor de zwarte overwinning.

W. Thoen-Sijbrands

Wit zou zijn linkervleugel moeten ontwikkelen door het spelen van 46-41 en 41-37. Wit wachtte met deze ontwikkeling en zwart confronteerde hem met tactische problemen.

9. 39-33 17-21

Vanaf nu is 46-41 verboden door de damzet 24-29 !

10. 44-39 21-26 11. 50-44 11-17 12. 42-37

12. 46-41? Wordt bestraft door 26-31! 13. 27-21 16x27 14. 32x21 17x26 15. 36x27 23x21 +.

Nu blijft schijf 46 hangen. Wit moet trachten door dit probleem snel op te lossen door 47-42 36-31 46-41-36.

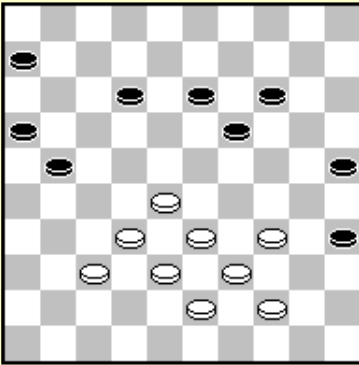
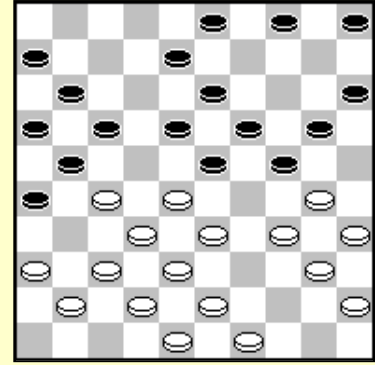
12... 8 -13 13. 30-25 2 - 8 14. 47-42 17-21 15. 40-34 1 - 7 16. 34-30 7 -11 17. 44-40

Wit hoeft zich geen zorgen te maken over 24-29 33x24 26-31 37x17 11x44 wegens 27-22! 18x27 32x21 16x27 43-39 44x33 38x 7

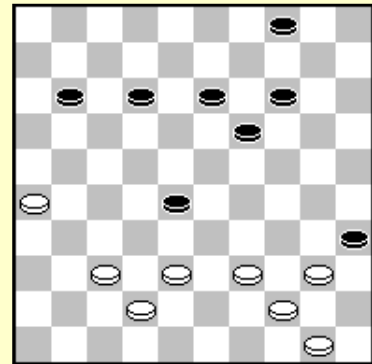
17... 12-17 18. 46-41 10-15 19. 39-34 14-20 20. 25x14 9 x20

Wit trapt in de val en krijgt een prachtige damzet rond de oren, door het aanvallen van schijf 20.

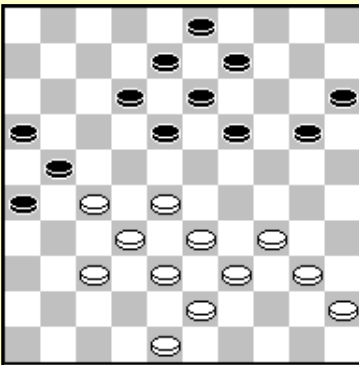
21. 30-25 4 -10! 22. 25x14 15-20 23. 14x25 17-22 24. 28x17 11x31
25. 36x27 26-31 26. 37x17 24-30 27. 35x24 19x46

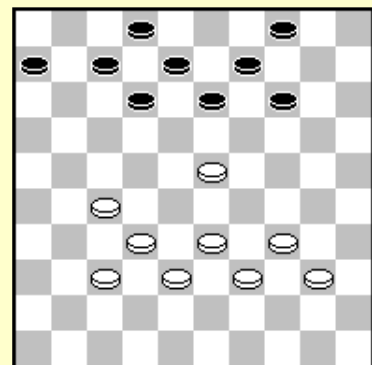
Oefening 4.6 Wit ruilt 44-40 35x44 39x50. Welk effect heeft dit op de mate van ontwikkeling ?

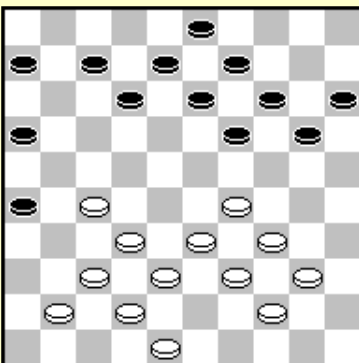
Oefening 4.7 Hoeveel tempi wint wit door de ruil 39-33 28x39 44x33 35x44 50x39 ?

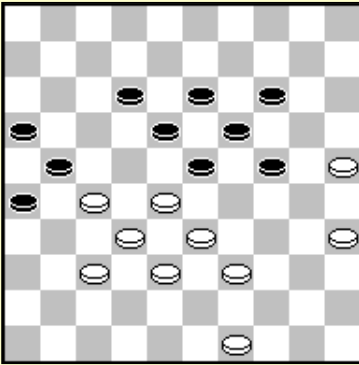
Oefening 4.8 Wit ruilt 27-22 18x27 28-23 19x28 33x31. Hoeveel tempi verliest hij daardoor ?

Oefening 4.9 Bereken het verschil in mate van ontwikkeling bij deze stand.

Oefening 4.10 Bereken het verschil in mate van ontwikkeling bij deze stand.

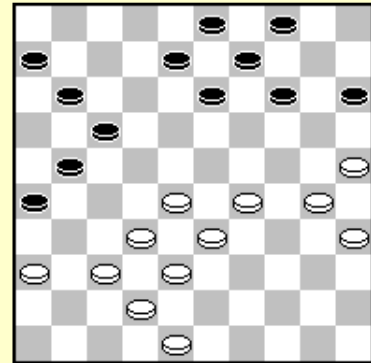
Oefening 4.11 Hoeveel tempi is wit achter ? Is dit goed of slecht ?

Anikeev-Baya

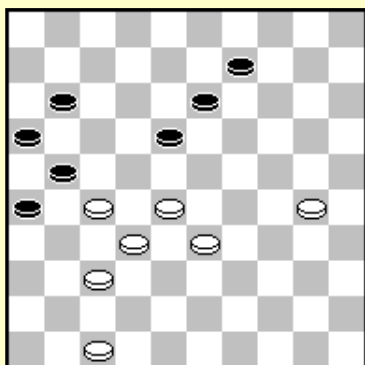
Oefening 4.12

A) Bereken het verschil in mate van ontwikkeling bij deze stand.

B) Wit vergrootte zijn ontwikkelingsvoorsprong nog meer. Wat speelde wit ?

5. Strategische velden

Thijssen-Chmiel

Wit controleert de velden 27 en 28. Hij kan tevens een ander strategisch veld veroveren.

1. 30-24! 11-17 2. 47-42 18-22

Het heeft geen zin om 9-14 3. 42-38 14-19 4. 24-20! enz. + te spelen.

3... 17-22 4. 28x17 21x12 5. 33-28 leidt ook nergens heen voor zwart.

3. 27x18 13x22 4. 28-23! 22-27 5. 42-38 27-31

6. 23-19 31x42 7. 38x47

Wit krijgt zijn sterke verdediger op 47 terug, zodat de witte doorbraak (24-20 19-14 enz.) gemakkelijk wint.

In werkelijkheid werd er 1. 33-29? gespeeld in de partij, waarna zwart 11-17 had kunnen spelen, omdat 2. 28-22 enkel tot remise leidt.

Van Dartelen-Lochtenberg

Wit heeft de ideale aanvalspositie, alle strategische velden controlerend, terwijl zwart geen sterke formaties heeft. We zullen eerst aangeven hoe men in dergelijke stand de winst kan realiseren :

1. 28-23 8 -12 2. 40-34

Oefening 5.1 Indien zwart 14-19 23x14 20x9 ruilt, hoe wint wit dan met een zetje ?

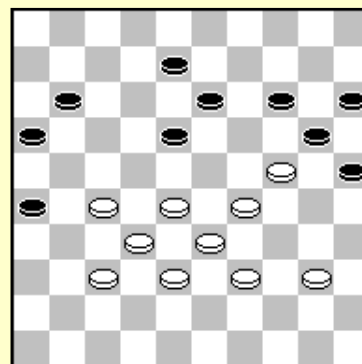
2... 11-17 3. 33-28 14-19 4. 23x14 20x 9 5. 28-22 17x28

6. 32x23 9 -14

Wit kan kiezen hoe hij wint.

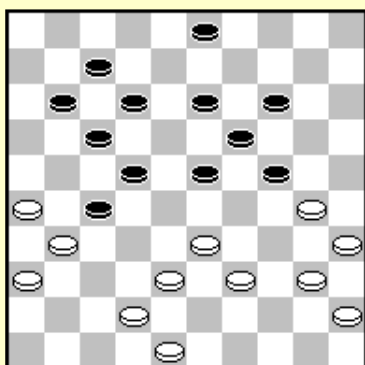
Tactisch door 7. 23-19 14x23 8. 27-22 enz. of positioneel door 7. 38-32 +.

In de partij speelde wit 1. 37-31? 2. 26x37 3. 32x41 8 -12 4. 41-37 11-17 5. 38-32 17-21 6. 28-23 14-19 7. 23x14 20x9 8. 33-28? 12-17!

Oefening 5.2 Wit speelde 9. 28-22 en verloor het eindspel. Indien wit 9. 39-33 speelt, hoe antwoordt zwart ?

Oefening 5.3 In de beginstand kan wit een damzet uitvoeren. Waarom is deze niet winnend ?

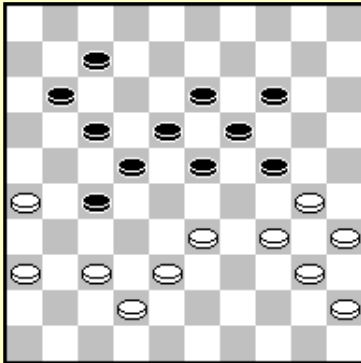
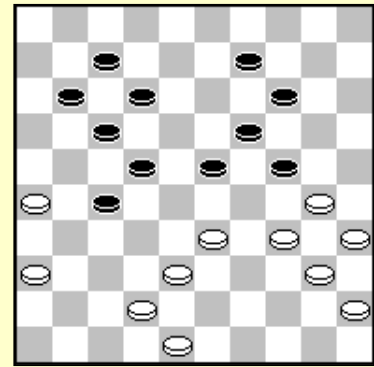
Tansykkuzhina-Tsjizjov

Tienvoudig wereldkampioen Tsjizjov heeft een prachtige stand met zwart. Zwart heeft controle over de strategische velden 23/24 en 27. Wit kan de controle over een van de strategische velden niet terug krijgen. De stand is zeer moeilijk voor wit.

32... 13-18 33. 42-37 23-28 34. 37-32 28x37

35. 31x42 18-23 36. 39-34 3 - 9

Wit kan de slag 37. 36-31? 27x36 38. 33-29 24x33 39. 38x27 niet nemen daar schijf 36 dan doorbreekt.
 Wit kan eveneens niet 37. 30-25? spelen wegens 37... 23-29 +.
 Ruilen met 37. 33-29 24x33 38. 38x18 12x23 laat een moeilijke verdediging over voor wit.
 Het meest logische antwoord lijkt 37. 42-37 9 -13 38. 48-42 12-18
 We tonen nu twee verschillende voortzettingen. Deze varianten tonen de sterkte van de zwarte vleugelaanval.

1) 39. 37-31

Zwart moet opletten. 7 -12? spelen wordt afgestraft door de slagzet 34-29 33-28 38x 9 31x24 +.
 39... 23-28!

40. 34-29 28x39 41. 29x 9 13x 4 42. 42-37 27-32! 43. 38x27 39-43 leidt tot een doorbraak voor zwart.

40. 42-37 28x39 41. 34x43 7 -12 42. 43-39 18-23 43. 40-34 23-28 44. 37-32 28x37 45. 31x42 22-28 46. 38-33 27-32! 47. 33x22 17x28 48. 39-33 28x39 49. 34x43 13-18 50. 42-37 32x41 51. 36x47 12-17 52. 45-40 17-22

Zwart is op weg om de velden 23 en 27 opnieuw onder controle te nemen!

53. 40-34 18-23! 54. 43-38 22-27!

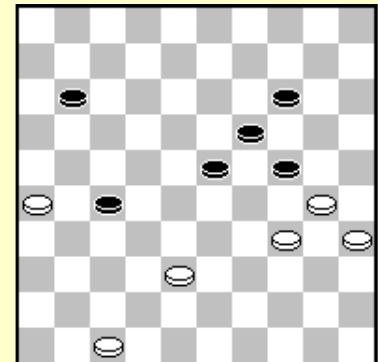
Zwart heeft een winnende stand, met nog steeds controle over de velden 23/24/27.

55. 47-42 11-17 56. 42-37 23-28! 57. 38-33 28x39 58. 34x43 17-22 59. 43-38 22-28 60. 30-25 19-23 en wit staat vast en zal verliezen.

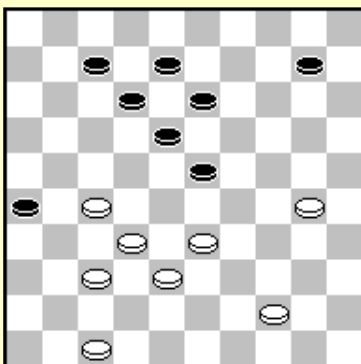
2) 39. 37-32 7 -12 40. 32x21 22-28 41. 33x22 18x16 42. 42-37

Zwart is de controle over veld 27 kwijt, maar de witte stand is verloren door de passieve schijven op zijn rechtervleugel : schijven 30/34/35/40/45 zijn niet actief. Wit kan ook 30-25 niet spelen.

42... 12-18 43. 37-32 17-22 44. 32-27 22x31 45. 36x27 11-17 46. 38-32 17-22! en wit heeft geen goede zet meer over.

Oefening 5.4 In de partij speelde wit 37. 48-43? Hoe wint zwart door een combinatie ?

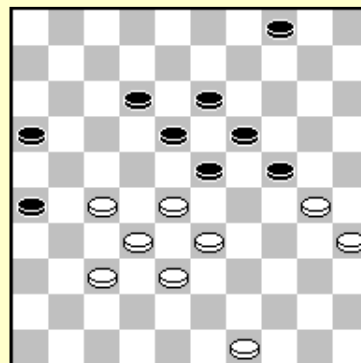
In deze stand heeft zwart een schijf op het centrumveld 23, maar hij heeft geen controle over veld 24. Dit is zeer gevaarlijk. Wit controleert veld 24 en is in de mogelijkheid om veld 24 in te nemen. Het innemen van veld 24 zorgt voor druk op schijf 23.

1. 30-24!

1... 23-29 geeft wit een vrije zet die hij kan gebruiken voor het uitvoeren van een combinatie : 2. 32-28! 29x20 3. 28-23 18x29 4. 33x4 Wit dreigt schijf 23 te winnen door deze aan te vallen 2. 33-28. Er is niets dat zwart hier tegen kan doen. 1... 10-14 2. 33-28 14-19 3. 24-20 resulteert in een doorbraak voor wit.

Angela-Demasure

In een gesloten klassieke positie is het belangrijk om de controle over de velden 27/24 niet te verliezen. Zwart dient schijf 24 te steunen door 4-9 30-25 9-14 met gelijke kansen. Hij kan ook 47... 23-29 spelen om ruimte te winnen.

47... 12-17?

Wit kon nu winst forceren :

48.30-25!

Dreigt met een zetje : 25-20 33-29 27-21 +.

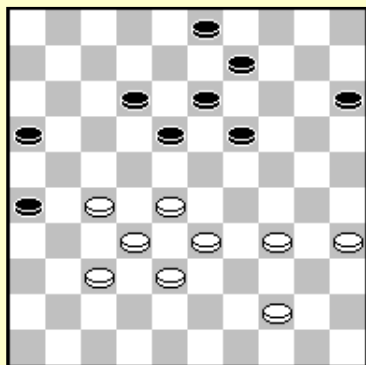
48... 17-21 49. 25-20!! *Een schijffoffer om schijf 24 te verwijderen.*

49... 24x15 50. 35-30 *Zwart heeft slechts één zet om de dreiging 30-24 af te wenden.*

50... 23-29 51. 33x24 4 -9 52. 38-33 9 -14 53. 33-29! 14-20 54. 30-25! 19x30 55. 25x14 30-35 56.

49-44 +

Verrassend : in de eerste stand bezit zwart veld 24, na enkele zetten heeft wit dit veld veroverd.

In deze stand bezet wit de strategische velden 27 en 28. Hij wil het derde strategische veld veroveren.

1. 34-30!

Niet correct is 1. 34-29 19-24 2. 29x20 15x24 en zwart neemt bezit van veld 24.

Wit heeft nog een plan om veld 24 aan te vallen : 3. 44-39 9 -14!

Zwart kan niet 3... 13-19 spelen wegens 4. 35-30! 24x35 5. 28- 23

18x29 6. 33x4 +

4. 39-34 3 - 8! 5. 34-29 26-31!!

Na 5...14-19? 6. 29x20 19-23 7. 28x19 13x15 8. 32-28 8-13 9. 33-29 heeft zwart nog steeds een groot probleem.

6. 29x 9 31x22 7. 28x17 13x4 met remise.

1... 9 -14

Op 15-20 speelt wit 2. 33-29 20-25* 3. 30-24 19x30 4. 35x24 met verovering van veld 24.

Zwart speelt 9-14 om wit terug te dringen na 2. 30-24? 19x30 3. 35x24 14-19! (4. 44-40 19x30 5.

28-23 18x29 6. 33x35 =.

Wit moet de ruil naar 24 voorbereiden.

2. 44-40!

Schijf 40 heeft de rol van verdediger van de voorpost op 24. Zwart heeft slechts één verdediging.

2... 3 - 9!

De maker van deze compositie wilde hier 3. 33-29? Spelen. Maar zwart kan dan een remise combinatie nemen : 19-24!! 4. 30x17 18-22 5. 27x18 9 -13 6. 18x20 15x31 en zwart kan remise halen, hoewel dit nog niet zo eenvoudig is.

Wit kan de stand nog winnen door van plan te veranderen :

3. 30-25!!

Wit neemt voordeel van de zwarte zwaktes.

Omdat 12-17 en 18-23 (35-30!+) niet speelbaar zijn, moet zwart 15-20 of 19-24 spelen.

1) 3... 19-24 4. 40-34 13-19 (14-19 wordt eveneens met 5. 34-29! beantwoord) 5. 34-29! en zwart heeft geen zet meer.

2) 3... 15-20 4. 33-29! *Schijf 20 is hangende en zwart heeft weinig ruimte om te speken.*

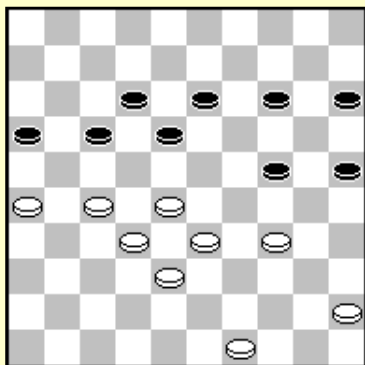
4... 19-24 5. 38-33 12-17 6. 37-31! 26x37 7. 32x41 18-22 (17-21 wordt beantwoord door 40-34!

21x23 34-30 23x34 30x8 +) 8. 27x18 13x22 9. 40-34 9-13 10. 28-23! 13-19 10. 35-30! 19x39 11.

30x10 39x30 12. 25x34 W+

Een typische dampositie. Het ziet er gemakkelijk uit op het eerste gezicht, maar blijkt gecompliceerd te zijn. “

Schwarzman-Thijssen

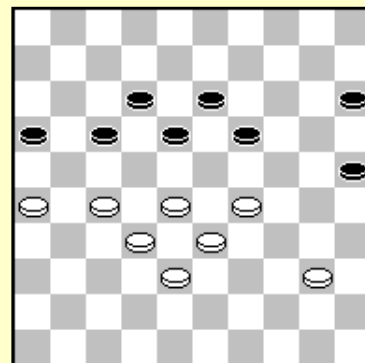
Zwart controleert veld 24, maar door een fout verovert wit dit veld.

43... 24-30?

Zwart kijkt tegen een aantal problemen aan. Hij moet een klassieke positie vermijden. 43... 14-19 44. 49-44 18-23? 45. 44-39 is zeer gevaarlijk voor zwart.

Na 45... 12-18 (of 13-18) 46. 45-40 15-20 47. 40-35 loopt hij vast en hij kan geen goed offer uitvoeren.

Na 45... 15-20 (45... 24-30? 46. 33-29!) 46. 45-40 24-30 47. 40-35 20-24 48. 28-22 18x27 49. 32x21 is zwart's

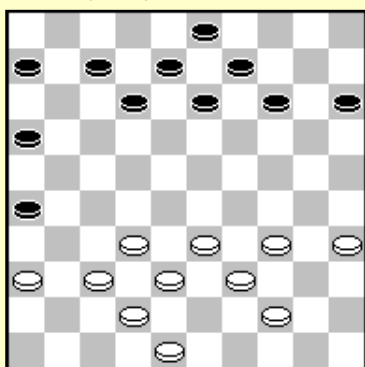

linkervleugel opgesloten.

De enige correcte verdediging voor zwart is 43. 14-19 44. 49-44 24-30 45. 44-39 19-24 (voorkomt de 27-22 32x21 28-23 33x11 dreiging) om controle te houden over veld 24.

44. 34-29 30-35 45. 45-40 35x44 46. 49x40 14-19

Oefening 5.5 Hoe neemt wit controle over veld 24 en wint hij daarna de partij ?

In deze stand heeft wit geen schijven op 27 of 28. Toch heeft wit nog controle over beide velden. Hij kan er naar toe als hij wil, maar het kan een voordeel zijn om niet onmiddellijk te beslissen om een schijf op een strategisch veld te plaatsen.

Wit kan 36-31 spelen gevolgd door 31-27 maar het is veel beter om te vechten voor velden die men nog niet onder controle heeft. In dit geval kan men beter proberen om controle te krijgen over veld 24.

1. 34-29!

Indien wit 36-31 en 31-27 zou spelen krijgt zwart de tijd om zijn linkervleugel te versterken door 13-19 en 8-13 te spelen om wit het verkrijgen van controle over veld 24 te bemoeilijken.

Nu heeft wit controle over de stand, dicht bij de velden 27/28 en 24.

M.J. Wu - S. Veltman

Zwart controleert alle strategische velden. Hoewel ze geen schijf heeft op 27, is het duidelijk dat wit veld 27 niet kan innemen wegens de sterke schijven op 22 en 26. Zwart aan zet heeft een gewonnen stand, maar dient de juiste zet te spelen.

In de partij speelde zwart de logisch lijkende zet 13-19? de vork 14/19/23/24 vormend. Deze zet echter gaf wit de kans zichzelf te verdedigen met behulp van een offer :

2. 35-30! 24x35 3. 33-29 =.

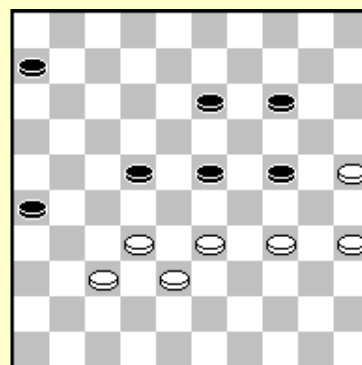
Op 1... 6-11 ontsnapt wit ook met behulp van een offer : 2. 35-30! 24x35 3. 33-29 13-18 4. 29-24 14-19 5. 24x13 18x9 6. 38-33 gevolgd door 33-29 =.

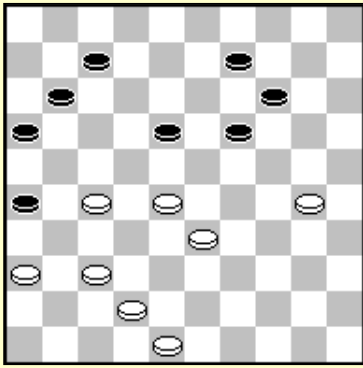
Om dit offer te voorkomen moet zwart het gat op 18 dichten.

1... 13-18!

Offeren met 2. 35-30 24x35 3. 33-29 heeft geen zin wegens 35-40 4. 34x45 23x34 Z+.

Na 2. 34-30 14-19 loopt wit vast.

Barkel-Edelenbos

Zwart heeft geen sterke formaties en heeft geen controle over enig strategisch veld.

Wit controleert de velden 27 en 28. Het bezit van veld 29 biedt tevens controle over veld 24. Wit zou dus moeten spelen als volgt (in de partij deed hij het anders en het werd remise) :

47. 33-29! 7 -12

47.. 14-20 kan beantwoord worden met 48. 37-31 26x37 49. 42x31 9-13 50. 30-25 enz. + of door de 4 x 4 ruil 48. 27-22 18x27 49. 28-23 19x28 50. 29-24 20x29 51. 37-31 26x37 52. 42x24 met een snelle doorbraak.

48. 30-25 9 -13 49. 42-38 11-17 49. 38-32!

Indien zwart offert met 16-21 27x16 18-22 heeft wit een mooie plaker : 37-31!! 22x24 25-20 26x28 20x 7 +.

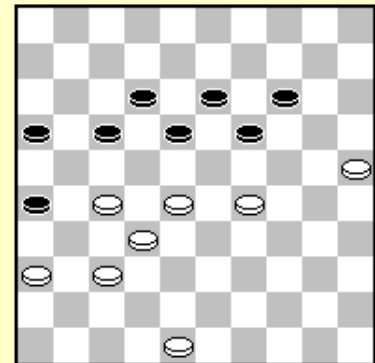
49... 17-21 50. 48-43

Wit kan eveneens 50. 28-22 enz. spelen. +

50... 12-17 51. 28-22 17x28 52. 32x12 21x41

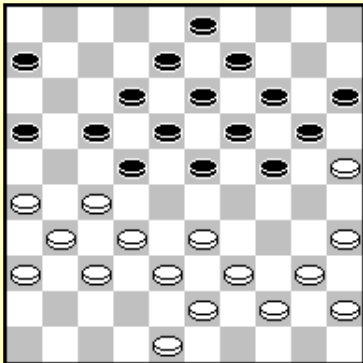
53. 36x47 13-18 54. 12x23 19x28 55. 29-24

De witte doorbraak is winnend dank zij de sterke verdediging op 47.

6. Zwaktes

Een stand kan alle soorten zwaktes vertonen. Wanneer uw tegenstander een zwakte heeft in zijn stand kan men daar vaak voordeel uit halen.

Verovkin-Derkx

Wit heeft zijn tegenstander met een vork opgesloten. Zes schijven sluiten zes schijven van zwart op. Niet erg economisch.

Hoe is de situatie op de andere vleugel ?

Wel, zwart controleert de velden 23 en 24 en heeft sterke formaties. Daardoor is de hekstelling helemaal niet gevaarlijk. Meer nog, wit heeft een enorme zwakte : schijf 44 is hangende. Wegens de hangende schijf kan wit niet 40-34 of 39-34 spelen.

Omdat wit weinig ruimte heeft om te spelen wisselt hij naar de rand van het bord.

27. 48-42? wordt afgestraft door 23-28! 28. 32x23 19x28 en 17-21 is

een dodelijke dreiging.

27. 27-21 16x27 28. 32x21 6 -11 29. 21-16 23-29! 30. 16x 7 12x 1

Wit heeft slechts vijf schijven over om te spelen ! Dit is een uitstekende manier om voordeel te halen uit de hangende schijf 44.

31. 37-32 1 - 7 32. 31-27 22x31 33. 36x27?

Het was beter om achterwaarts te slaan om meer ruimte te winnen. Nu forceert zwart de winst gebruik makend van tactische plannen. Hij kan 24-30 niet spelen wegens 34. 25x23 19x37 35. 38-32! 37x28 36. 33x2 W+, maar de 24-30 dreiging blijft een belangrijke rol spelen.

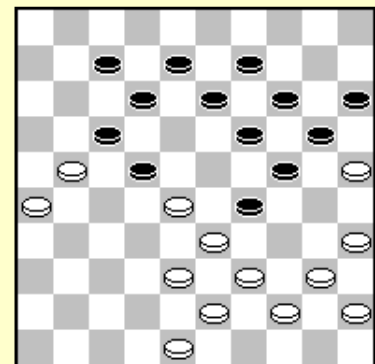
33... 8-12! 34. 27-21 18-22!

In de partij speelde zwart eerst 3-8, maar onmiddellijk 18-22 is beter, omdat wit dan erg belemmerd is in zijn zetten. Hij kan alleen 32-28 spelen.

35. 32-28 3-8

Wit heeft geen goede zet meer :

- 1) 36. 21-16 17-21! 37. 16x18 12x32 38. 38x27 29x49 +
- 2) 36. 39-34 24-30! 37. 34x23 20-24 38. 25x34 24-29 39. 33x24 19x50 +
- 3) 36. 48-42 (partij) 22-27! 37. 21x32 17-22 38. 28x17 12x21 39. 26x17 24-30 40. 25x23 19x48 +

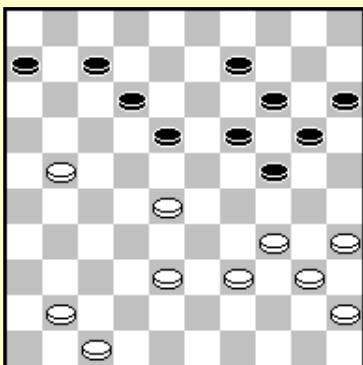
Ludwig-Leijenaar

Wit heeft een schijf op het centrumveld 28, maar de witte controle over het centrum is erg zwak.

Er zijn enkel 3 schijven in het centrum voor wit waarvan schijf 39 hangende is. Het zorgt ervoor dat de vork 34/35/40/45 niet zo actief is. Zwart heeft controle over <24> en <23>. Hoewel zwart geen schijf heeft op 23 heeft hij controle over het centrumveld. Op elk moment kan hij 18-23 spelen en het centrum innemen.

De opening op veld 13 is een zwakte voor zwart, maar zijn zwakte is enkel tijdelijk. Zwart kan de opening opvullen door 9-13 te spelen.

Zwart kan profiteren van de witte stand, door de zwaktes en het ontbreken van actieve formaties.

breken van actieve formaties.

33... 18-23! 34. 38-32 6 -11

Met de dreiging 11-16, wit spel is dus weer geforceerd.

35. 21-16 24-29!

De witte schijven werken niet samen.

Zwart beperkt het aantal zetten die wit kan spelen enorm met zijn laatste zet.

36. 34-30 wordt gevolgd door 29-33! 37. 28-22 33x44 38. 40x49 9-13 (vermijd de vingerzet 12-17? 30-24!) en 12-17 op de volgende zet wint zwart een schijf.

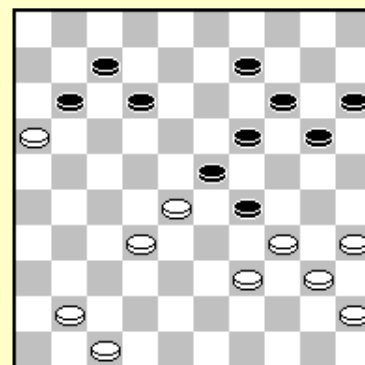
35. 35-30 20-25 resulteert in een gevaarlijke rechtvleugelopsluiting : 36. 41-37 12-17 37. 37-31 (wit zou een schijf moeten offeren door 37. 30-24) 7-12!

38. 16x18 23x12 39. 34x23 25x43 Z+.

Wit zou tactisch de dreiging 29-33 kunnen omzeilen. 36. 41-37 29-

33 kan beantwoord worden door 37. 34-29! 23x43 38. 28x48 hoewel zwart nog steeds beter staat. De formatie 34/40/45 is zwak.

Dit is de beste manier om de stand te verdedigen.

36. 28-22? 9-13

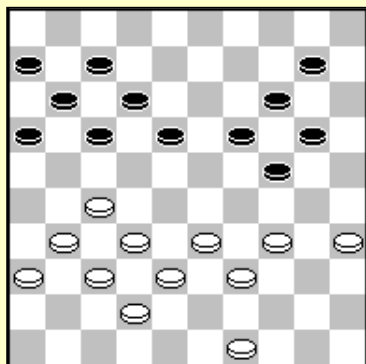
In de partij speelde zwart 20-24 en won eveneens. We tonen de meest zuivere weg naar de winst.

37. 41-37 20-24!

Op 37... 12-17 ruilt wit niet met 32-28 = maar speelt 34-30 30-24 35x22 met schijfwinst.

38. 47-41 12-18! 39. 32-27 29-33 40. 39x28 23x21 41. 16x27 7-12

Met winst van schijf 22.

G. Jansen - E. Bouzinski

Wit heeft een compacte stand met veel formaties. De zwarte stand bevat een grote zwakte. Er bevindt zich niet één schijf in de zone 2/3/4/8/9/13. Dit betekent dat zijn verdediging extreem zwak is. Zwart heeft twee vleugels die niet verbonden zijn. Het is een gescheiden positie. Wit profiteert hiervan op een mooie manier.

30. 27-22! 18x27 31. 31x22 17x28 32. 32x23 19x28

33. 33x22 16-21

33... 12-17 wordt door wit afgestraft met een damzet : 34. 34-29!

24x44 35. 49x40 17x28 36. 38-33 28x39 37. 40-34 39x30 38. 35x4

W+.

34. 34-30! 14-19

Het was niet mogelijk 34... 21-26 35. 30x19 14x23 te spelen, omdat wit dan winst forceert met 36. 22-18 23-28 37. 39-34! 12x23 38. 38-33 28x30 39. 35x4 W+ .

35. 30-25 10-14 36. 38-33! 19-23

36... 12-18 37. 22x13 19x8 leidt tot een dodelijke opsluiting : 38. 39-34 8-13 39. 34-30 13-19 40. 33-28 (dreigt 28-23) W+.

37. 39-34 14-19 38. 25x14 19x10 39. 42-38 10-15 40. 38-32 11-16

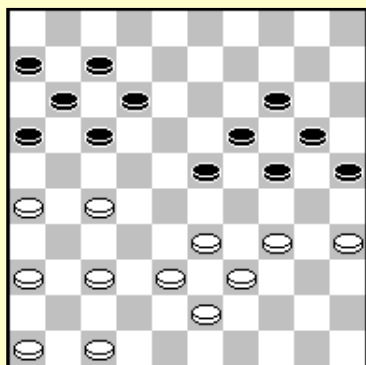
40... 12-17 wordt beantwoord met het schijnoffer 41. 22-18! 23x12 42. 34-30 en schijf 35 helpt om door te breken.

Indien zwart 40... 21-26 speelt, antwoord wit niet onmiddellijk met 22-18 wegens de plakker 26-31, maar bereidt 22-18 voor door 41. 36-36 te spelen om de plakker te verhinderen. Na 41. 12-17 kan hijzelf plakken met 34-29 W+.

41. 22-17 12-18 42. 17x26 18-22 43. 37-31

Zwart geeft op.

De Nederlandse speler Otto Drent was befaamd voor het intact houden van de opstelling 2/3/4/8/9/13. Deze sterke defensieve constructie werd naar hem genoemd.

Mac. N'Diaye-A. Scholma

Zwart heeft geen schijven in de Drent zone. Zijn stand is gespleten. Wit won een schijf door simpel de zet 12-18 te voorkomen.

32.37-31!

Op 12-18 volgt de slagzet 35-30 27-21 31x15. Zwart offerde een schijf met 16-21 en ontsnapte later met een remise.

Boomstra-Van Berkel

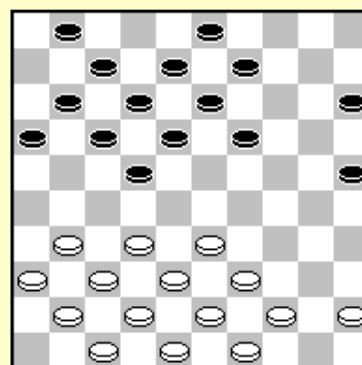
Wit heeft een zeer zuivere stand zonder zwaktes. Wit heeft een zeer compacte verdediging met de pyramidestructuur 47/48/49/42/43/38. Zwart mist twee basisschijven 2 en 4. Schijf 25 bevindt zich aan de rand en is niet zo actief omdat wit geen schijf heeft op 35.

In de partij zou zwart nog meer zwaktes in zijn stand krijgen.

Wit begint met veld 27 in te nemen.

17. 31-27! 22x31 18. 36x27 19-24

Logischer lijkt het opbouwen van een compacte positie met de zetten 18-23 12-18 7 -12 en 9 -14.

19. 39-34 13-19 20. 43-39 8 -13

Dit resulteert in een zwakte op veld 8.

21. 41-36 18-22

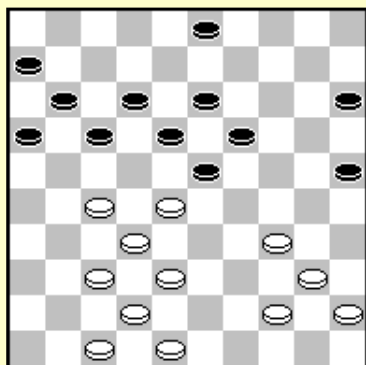
21... 18-23 is eveneens niet zonder problemen : na 22. 37-31 12-18 23. 33-29! 24x33 24. 39x28 7-12 25. 44-40 moet zwart rekening houden met de zet 27-22x22, bijvoorbeeld 25... 3-8? 26. 27-22! 18x27 27. 31x22 (dreigt 34-30) 1 - 7* 28. 38-33! en de dreiging 22-18 34-30 dwingt zwart een schijf te offeren met 19-24.

22. 27x18 12x23 23. 36-31 13-18 24. 33-29! 24x33 25. 39x28

Wit neemt de velden 27 en 28 in en verwijdert de zwarte schijf op 24. Zonder een schijf op 24 kan wit gebruik maken van schijf 25 voor slagzetten. Zwart kan hier niet 1-6 spelen wegens de damzet 25. 28-22! 18x36 26. 37-31 36x27 27. 32x1 +.

26... 7-12 27. 31-27! 9-13 27. 44-40 1 -6 28. 49-44

Positioneel zou zwart wel 28... 3-8 willen spelen maar hij is bang voor 29. 28-22! 17x28 30. 34-30 25x34 31. 40x29 23x34 32. 32x14 en schijf 14 is een sterke indringer in het zwarte kamp. Zwart kan de schijf niet elimineren met 13-19 33. 14x23 18x29 wegens 34. 27-21 16x27 35. 38-32 27x38 36. 42x24 waarna schijf 34 verloren gaat.

28... 17-21 29. 40-35 21-26

Na 29... 3 -9 29. 44-40 moet zwart toch 21-26 spelen, omdat 9-14 beantwoord wordt met 27-22 34-30.

30. 44-40!

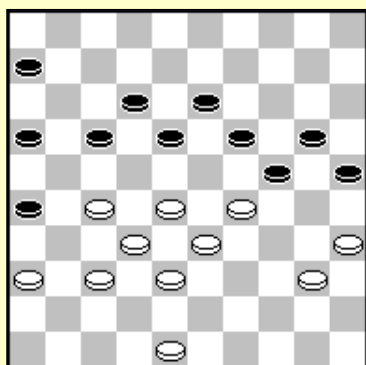
De 34/35/40/45 vork is eindelijk geformeerd 30... 3-9 kan beantwoord worden met 31. 38-33
 Dreigt 27-22 gevolgd door 37-31 met dam op 3.
 31... 9-14 32. 33-29! met de sterke dreiging 27-22.
30... 15-20 31. 47-41 3 - 9 32. 41-36 9 -14

Wit wisselt naar een situatie waarbij schijf 20 blijft hangen.

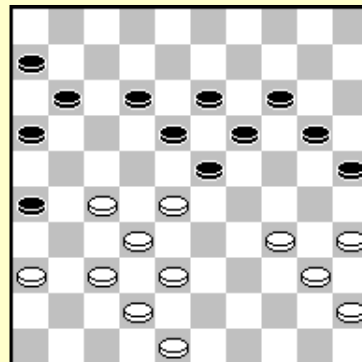
33. 34-29! 23x34 34. 40x29 19-24
 Zwart heeft geen enkele actieve formatie.

35. 38-33 14-19
 Zwart moest de dreiging 35-30 voorkomen.

36. 42-38 11-17 37. 45-40

Zwart kan niet 25-30 spelen wegens 29-23 18x29 28-23 19x39 38-33 ad lib. 32x14 met doorbraak. Wit heeft controle over het centrum en beide vleugels. Zwart is totaal buiten strijd.

37... 17-21 38. 40-34 12-17 39. 36-31 17-22
40. 28x17 21x12 41. 32-28 6 -11 42. 37-32 26x37
43. 32x41 11-17 44. 38-32 17-21 45. 41-36

Zwart geeft op. 45... 21-26 46. 36-31 26x37 47. 32x41 12-17 48. 41-37 leidt tot niets en 45... 12-17 46. 48-42 21-26 47. 42-37 17-21 48. 36-31 is een andere duidelijke winst.

Schwarzman-Kouogueu

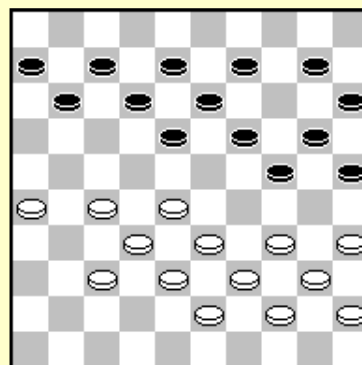
De witte stand ziet er mooi uit op het eerste gezicht. Hij heeft veel formaties en controleert de velden 27 en 28. Maar wit heeft een zwakte in zijn stand : veld 42 is niet verdedigd. Dit maakt de stand kwetsbaar voor tactische wendingen. De Afrikaanse opponent van drievoudig wereldkampioen Schwarzman toont de zwakte van veld 42 op een mooie manier.

31. 26-21 10-14

Zwart mag niet 1... 11-17 spelen wegens 27-22! 18x16 28-23 19x28 33x2+.

32. 37-31?

Wit had 32. 21-16 18-22! 33. 27x18 13x22 34. 28x17 11x22 moeten spelen, wit kan dan enkel nog 34-30x30 spelen met een slechte stand. Andere zetten falen door slagzetten.

Oefening 6.1 Geef de zetten aan om de volgende zetten af te straffen :

A) 34-29

B) 37-31

C) 32-28

32... 11-17! 33. 21-16

In feite is dit een vreemde zet, omdat zwart nu het logische 24-29! 34. 34x23 18x29 35. 33x24 20x29 kan spelen met de dreiging 7 -11. 36. 39-33 wordt afgestraft door een coup Philippe 12-18 enz. en 36. 27-22 verliest door 7 -11 37. 16x18 19-24 38. 22x11 13x42 Z+1.

Zwart toont een meer speciale manier om de zwakte van veld 42 te gebruiken.

33... 25-30! 34. 34x25 24-29 35. 33x24 20x29 36. 27-21 17x37 37. 32x41 12-17

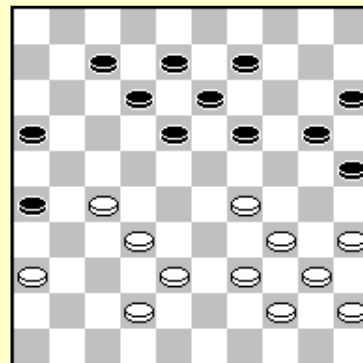
Wit's zetten zijn erg beperkt. Hij kan enkel 41-36 spelen. Spelen met schijf 39 wordt beantwoord met 18-22 terwijl 41-37 wordt gevolgd door 29-33 39. 38x29 17-21 40. 16x27 18-23 41. 29x18 13x42 +.

38. 41-36 8 -12 39. 36-31 6 -11

We tonen de meest directe manier om wit tactisch vast te zetten. In de partij speelde zwart 7 -11 wat eveneens wint.

S. Ek-M. van Gortel

Wit heeft zowel 27 en 29 bezet. Omdat wit te veel openingen in zijn stand heeft en te weinig formaties is dit gevaarlijk. De zwarte formaties zijn sterk gericht naar deze velden. Schijven 15/20/25 helpen de witte rechtervleugel onder controle te houden. Indien veld 33 gesloten wordt kan zwart 19-24 spelen en een hekstelling formeren. Zwart aan zet forceert de opsluiting :

33... 19-24!

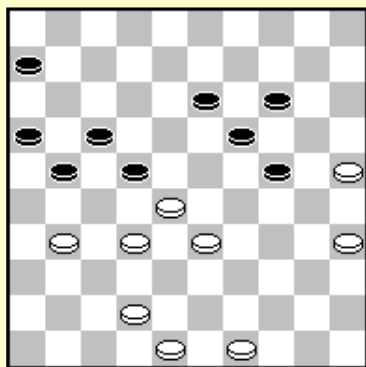
Wit heeft geen tempo om de ruil te kunnen doen.

34. 39-33 13-19

Indien wit 42-37 speelt volgt 8-13 met een dubbele dreiging : 18-23 en 24-30.

35. 44-39 8 -13

Kijk goed : wit heeft geen goede zet meer.

N. de la Fonteyne-H. Veldhorst

Een eerste indruk zou kunnen zijn dat zwart belangrijke strategische velden controleert en daarom een goede stand heeft. Hij bezit veld 24, terwijl wit geen controle heeft over veld 24. Maar de grote zwakte van schijf 6 verknoeit alles voor zwart. Deze schijf is niet actief.

Wit zou 1. 49-43 kunnen spelen gevolgd door 43-38, zijn stand versterkend door de opening op 38 te sluiten. Na 1. 49-43! 13-18 2. 43-38! Kan zwart niet naar 23 gaan, omdat 18-23 wordt afgestraft door 33-29! 23x34 31-26 22x33 38x9 enz. W+ en indien hij 2... 21-26 speelt sluit wit hem op : 3. 32-27! 26x37 4. 42x31 +.

Natuurlijk moet men de tactiek ook in overweging nemen, omdat wit

een opening heeft op 38.

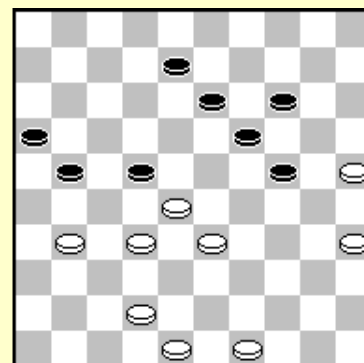
Op 1. 49-43 kan zwart een combinatie uitvoeren : 14-20 2. 25x23 21-27 3. 32x12 13-18 4. 28x17 18x47 maar na 5. 12-8 zijn zwart's problemen nog niet van de baan.

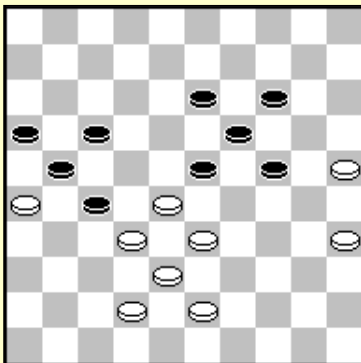
Indien we schijf 3 op een beter veld konden plaatsen, zoals 3 of 8, heeft zwart een winnende stand !

Wit kan niet ruilen nu, hetgeen werd gespeeld in de partij N. de la Fonteyne-H. veldhorst, wat wit voordeel opleverde dank zij de zwakke schijf op 3, omdat het beantwoord wordt door 1. 33-29 24x33 2. 28x39 14-20! 3. 25x23 13-18 4. 23x3 21-26 5. 3x21 16x47 Z+.

1. 49-43 wordt beantwoord door 8 -12 *Dreigt 21-27!*

2. 31-26 22-27! 3. 42-38 12-18 4. 48-42 4. 43-39 18-22! *Met de dodelijke dreiging 24-29.*

1) 5. 42-37 23-29!! 5... 27-31? 6. 33-29!! W+
6. 43-39 *De ruil 35-30 wordt beantwoord door 27-31.*
27-31! en wit heeft geen goede zet meer.

2) 5. 43-39 17-22! 5... 13-18 *is tevens een goede zet.*
6. 28x17* 21x12 7. 32x21 16x27
Zwart heeft alle strategische velden in bezit nu.

8. 42-37 27-31 9. 26-21 31x42 10. 38x47 23-29 11. 21-16 29x38 12.
16-11 12-17 13. 11x22 13-18 14. 22x13 19x8 Z+.

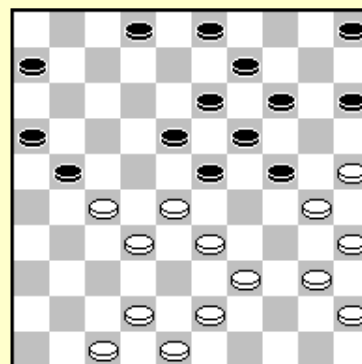
Thijssen-Foks

Zwart's rechtervleugel is niet goed ontwikkeld. Schijf 5 is inactief. Wit wil deze vleugel onderontwikkeld laten en probeert de andere vleugel te controleren.

Wat zou wit moeten spelen : 42-38 of 43-38?

Vanuit wit's standpunt heeft hij reeds de controle over de rechtervleugel en moet hij de linkervleugel versterken. Wit moet dus naar de linkerkant verhuizen. 42-38 zou zijn linkervleugel verzwakken en geeft de kans om de 37/42/48 formatie op, belangrijk om het zwarte stuk op 26 te verwijderen.

28. 43-38 2 -7 29. 42-37 7 -11 30. 39-34 11-17

We zullen de andere twee varianten onder de loep nemen :

1) 30.. 21-26 31. 47-42 5 -10 32. 37-31 26x37 33. 42x31 3 -8 34. 31-26 8 -12 35. 48-42 leidt tot een zeer moeilijke stand voor zwart.

35... 15-20 36. 34-29! 23x34 37. 40x29 resulteert in een verschrikkelijke opsluiting.

35... 11-17 36. 42-37 6 -11 geeft wit de kans voor een slagzet : 37. 34-29 23x34 38. 40x20 15x24 39. 26-21! 17x26 40. 28-23 19x39 41. 30x6 (39-44 42. 6 - 1) +.

Na 35... 23-29 36. 34x23 18x29 37. 40-34 25x34 38. 45x34 13-18 is de zwarte linkervleugel nog steeds zwak.

2) 30... 5 -10 31. 37-31 3 -8 32. 47-41 21-26? (32... 11-17 33. 41-36 is in het voordeel van wit) 33. 27-21!! 16x47 34. 25-20 14x25 35. 32-27 23x43 36. 48x39 47x29 37. 34x5 25x43 38. 5x43 W+.

31. 47-41! 5 -10

Wit heeft de 37/42/48 formatie niet meer nodig, daar zwart 21-26 toch niet kan spelen wegens 34-29 gevolgd door 27-21.

32. 48-42 15-20

Nu veld 20 gesloten is, worden de witte schijven aan zijn rechtervleugel actief.

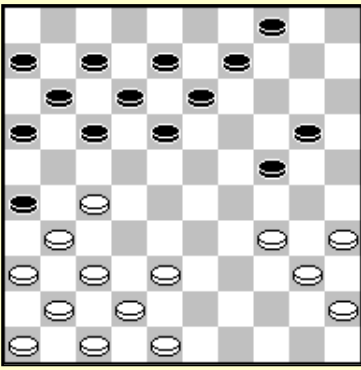
Toch was dit zwart's beste zet.

32... 3 -8 wordt afgestraft door een explosieve slag : 34-29 40x20 28-22 25-20 38-33 32x5 5x40 +.

33. 34-29 23x34 34. 40x29 18-23 35. 29x18 13x31 36. 37x26 9 -13

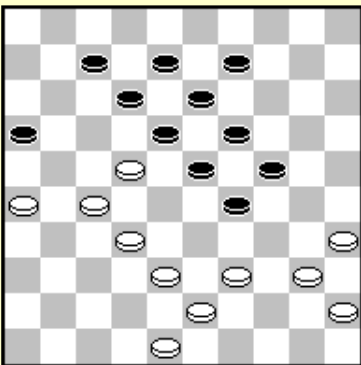
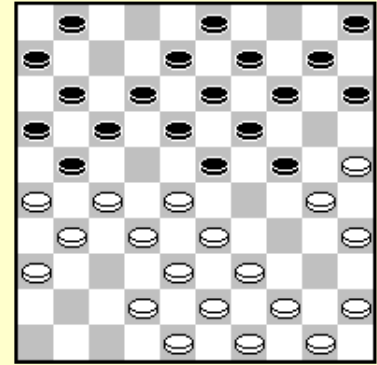
37. 42-37 10-15 38. 45-40 17-22 39. 26x17 22x11

Wit kan reeds winnen door 28-23 19x39 30x10 15x4 25x14 gevolgd door 40-34x24 met doorbraak. In de partij speelde wit 40-34 met winst.

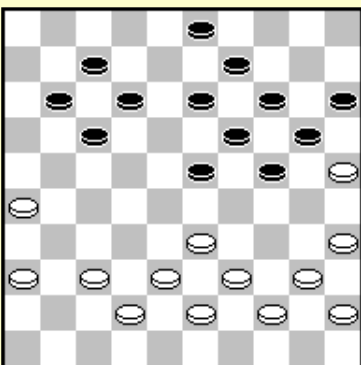
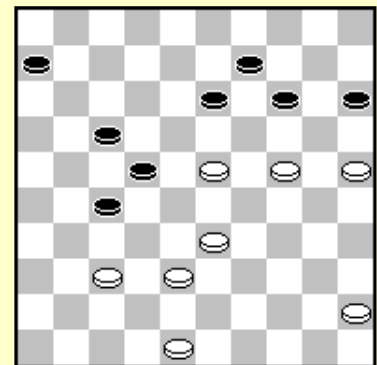
Oefening 6.2 Beschrijf de zwaktes in de witte stand.

Oefening 6.3 Welke zijn de zwaktes in de zwarte stand ?

Oefening 6.4 Beschrijf de zwaktes in de zwarte stand (wit aan zet).

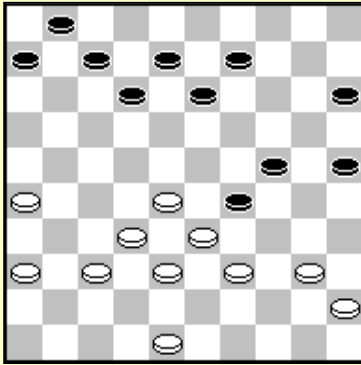
Oefening 6.5 Beschrijf de zwaktes in de zwarte stand (zwart aan zet).

Oefening 6.6 Beschrijf de zwaktes in de witte stand.

7. Speelruimte

Luteijn-Van Aalten

De witte stand is veel beter dan de zwarte. Wit heeft formaties : een pyramide in het centrum en de Olympische formatie die zwart verhindert 25-30 te spelen. Zwart heeft een voorpost op veld 29 maar deze is niet sterk om twee redenen :

- 1) Schijf 29 wordt niet gedekt door een sterk centrum.
- 2) Zwart heeft geen ruimte om zijn aanval verder te ontwikkelen. De Olympische formatie 40/45 verhindert zwart verder op te rukken. De witte centrale pyramide verhindert zwart om naar 17 te gaan, en reduceert zwart's speelruimte.

Het gebrek aan ruimte maakt de zwarte stand hopeloos. Hij heeft geen enkele actieve formatie om de situatie te veranderen.

Waar moet zwart met zijn schijven heen ?

33. 26-21 13-19 34. 36-31

Wit kan schijf 29 al aanvallen met 34-29 maar wit is niet gehaast om dit stuk in te palmen. Wachten tot zwart geen goede zet meer heeft is ook een goede strategie.

34... 8 -13 35. 21-16 6 -11 36. 31-27 9 -14 37. 48-42 15-20 38. 37-31 1 -6

38... 13-18 39. 42-37 18-23 40. 39-34 leidt tot een verschrikkelijke opsluiting : 12-18 41. 27-21 1 -6 42. 21-17 11x22 43. 28x17 +.

39. 42-37

De zwarte situatie is hopeloos. Er is geen veld meer waar hij naartoe kan.

39... 13-18

Wit kan een schijf winnen door 40. 28-23 19x28 41. 33x13 14-19 42. 39-34 maar hij besluit om zwart vast te zetten.

40. 31-26 18-23 41. 27-22 25-30

Na 41... 12-17 42. 39-34 mogen de schijven in het doosje.

42. 40-34 29x40 43. 45x25 23-29 44. 26-21 12-18

44... 29-34 45. 39x30 24x35 46. 22-17 11x22 47. 28x 8 is verloren voor zwart.

45. 22x13 19x8 46. 28-22!

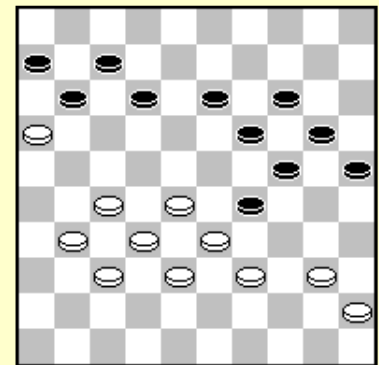
Wit won in de partij met 46. 32-27 gevolgd door 38-32x43, maar we tonen hier de meest directe weg naar de zege.

46... 8-13 47. 22-18! 13x22 48. 37-31

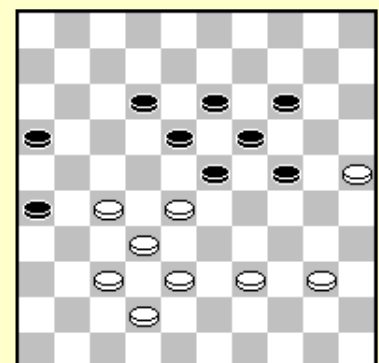
Het verschil in ontwikkeling is -4 tempi. Zwart is 4 tempi verder ontwikkeld dan wit. Men dient het verschil te berekenen met wit aan zet, de berekening moet dus gebeuren nadat zwart een zet heeft gedaan, bv. 12-17.

Wit moet vier zetten doen om een symmetrische positie te bereiken na 12-17 : 38-33 42-38 39-34 en 40-35. Dit betekent dat wit 4 tempi minder is ontwikkeld. Wit moet 4 zetten meer doen.

Zwart heeft gebrek aan speelruimte als gevolg van zijn voorsprong in ontwikkeling.

Zwart aan zet

Deze gesloten klassieke positie is reeds in veel partijen voorgekomen. Zwart aan zet is verloren.
 1) 1... 12-17 2. 38-33!

1.1) 17-21 3. 40-35

3.42-38 kan worden beantwoord door de combinatie 24-30 25x34 18-22 27x20 21-27 32x21 23x41 en zwart haalt remise.
 op 3... 23-29 4. 42-38 18-23 kan 5. 35-30+ en 5. 27-22 W+.

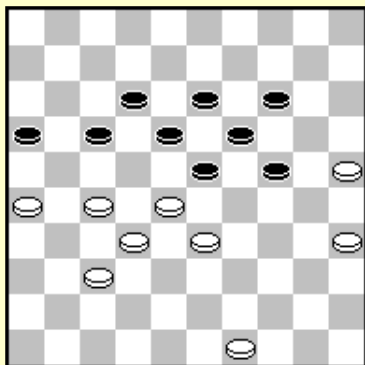
1.2)... 23-29 3. 42-38 18-23 4. 39-34!

Na 4. 40-35? 29-34! 5. 39x30 13-18 =
 4... 13-18
 4... 17-21 5. 27-22 +
 5. 34-30 24x44 6. 33x11 16x7 7. 28x10 W+

2) 1... 23-29 2. 28-23 19x28 3. 32x34 12-17 4. 39-33 zal eveneens verliezen voor zwart.

3) 1... 24-29 2. 39-34 12-17 3. 40-35 29x40 4. 35x44 Zwart verliest de controle over veld 24.

4. 17-21 5. 38-33 18-22 6. 27x20 21-27 7. 32x21 23x41 8. 20-15 16x27 9. 42-37 41x32 10. 15-10 is winnend, bijvoorbeeld : 19-23 11. 10-5 23-28 12. 33x31 26x37 13. 44-39 32-38 14. 5x41 38-42 15. 41-47 42-48 16. 39-34 W+

Het verschil in ontwikkeling in deze stand is 2 tempi. Hoewel wit 2 tempi meer heeft in deze gesloten klassieke stand, riskeert zwart van vastgezet te worden. Wit controleert beide vleugels. Zwart heeft geen formaties om schijf 25 of 26 te verwijderen. Hij heeft gebrek aan speelruimte. Het enige veld waar hij bij de volgende zet naar toe kan is 29. Wit bereidt een mooie slag voor om zwart te verhinderen daar heen te gaan.

1. 49-43!

Indien zwart 23-29 speelt antwoord wit 2. 35-30! 29x49 3. 25-20 14x34 4. 28-22 17x28 5. 32x14 49x21 6. 26x39 W+.

Het doen van een offer is een betere verdediging : 1... 16-21 2. 27x16 23-29 3. 43-38 29-34 4. 32-27 maar na de doorbraak 24-29 5.33x24 19x30 6. 35x24 34-40 speelt wit 7. 38-33! 40-44 8. 33-29 en zwart kan niet naar dam (44-50 9. 37-31! 50x22 10. 29-23 +) en na 8... 14-19 9. 37-31! 19x30 10. 25x34 13-19 11. 34-30 is de situatie niet veranderd. 11... 19-23 12. 28x19 44-50 13. 19-14 zal tot verlies voor zwart leiden.

Betting-Poepjes

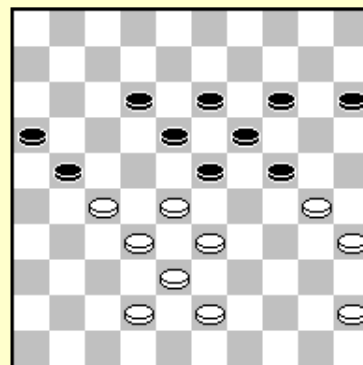
Het verschil in ontwikkeling is $3+2+9+12-(8+9+12)=26-29=-3$.

Dit betekent dat wit 3 tempi achter is. Daardoor heeft zwart gebrek aan ruimte. Verder is schijf 15 niet actief. Wit moet ervoor zorgen dat zwart geen ruimte krijgt. In de partij speelde ze 1. 42-37? haar opponente de ruimte gevend naar veld 29 te gaan.

Ze had 1. 30-25! moeten spelen en 23-29 wordt dan beantwoord met 2. 43-39 zwart verhinderend van zowel naar veld 34 te gaan en 18-23 te spelen. Dit wordt afgestraft door 35-30! +

2... 12-17 3. 42-37 laat zwart achter zonder afdoend antwoord.

Indien zwart 1. 30-25 12-17 speelt wordt ze vastgezet met 2. 43-39! (verhindert 17-22 23-28 13-18) 21-26 2. 42-37 17-21 3. 45-40 23-29 4. 28-22 18-23 5. 33-28 15-20 6. 39-33 W+.

1. 42-37? 23-29!

Indien wit nu 30-25 speelt krijgt zwart meer ruimte en gaat naar 34.

2. 30-25 29-34 3. 43-39? is niet mogelijk omdat de ruil gevolgd wordt door 14-20! Z+. Op 2. 43-39 speelt zwart eveneens 29-34!

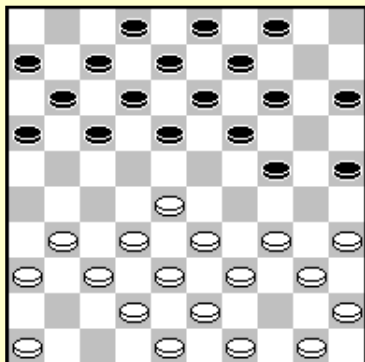
2. 45-40? 14-20!

Dit is een zet om te onthouden, daar het een zeer praktisch idee is in klassieke standen. Zwart dreigt 20-25 te spelen terwijl 30-25 wordt beantwoord met een plakker met doorbraak.

3. 30-25 29-34 4. 25x23 34x45 5. 23-19?

Wit had 5. 27-22!! moeten spelen en op de volgende zet naar veld 18, met remise.

5... 45-50! 6. 19x26 24-29 7. 33x24 50x20

O. Dijkstra-N.N.

11... 18-22?

Zwart gaat naar veld 22 maar hij heeft daar geen enkele ruimte. Hij kan niet verder en loopt het risico opgesloten te raken.

12. 46-41 4-10

Het sluiten van vel 18 leidt tot een opsluiting met 32-27! Wit moest nu 13. 50-44 spelen, maar koos voor het verkeerde basisstuk. Binnen enkele zetten zien we dat 50-44 beter was.

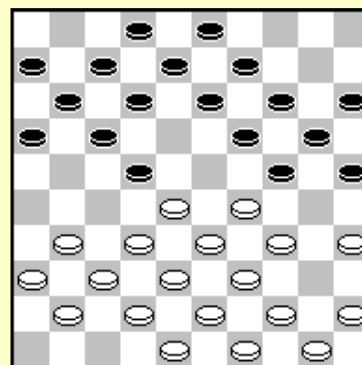
13. 49-44? 14-20 14. 34-29 10-14 15. 40-34

Het idee om naar 29 te gaan was goed, maar door de opening op veld 49 kon zwart een verrassende zet doen : 15... 16-21! Wit kan de schijfwinst niet nemen 16. 31-27 22x31 17. 36x16 17-22 18. 28x17 12x21 19. 16x27 19-23 20. 29x18 13x31 21. 37x26 24-30 22. 35x24 20x49

15... 13-18? 16. 45-40 8-13 17. 31-26!

Oefening 7.1 Wat is zwart's antwoord op 17. 32-27?

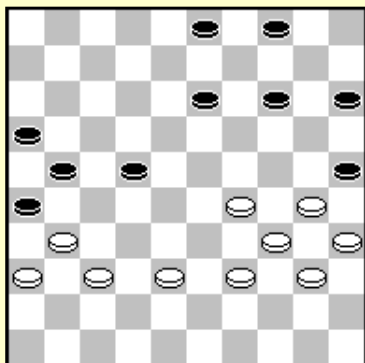
17... 16-21

Oefening 7.2 Wit zit in een hekstelling. Waarom is deze opsluiting niet zo goed ?

18. 50-45 11-16 19. 28-23! 19x28 20. 32x23

Een zeer sterke zet. Wit dreigt met 34-30. Zwart mag de voorpost niet aanvallen : 13-19 21. 37-31! 19x28 22. 31-27! met dam voor wit.

Pruim-J. Palmans

Wit heeft gebrek aan ruimte. Schijven 31/36/37 kunnen niet spelen. De schijven aan de rechtervleugel zijn niet compleet opgesloten, maar hebben weinig ruimte om te spelen. Zwart blokkeert de witte stelling. In de partij werd 1. 29-23 gespeeld maar we kijken naar een andere voortzetting.

1. 30-24 4-9

Voorkomt de zet 29-23 die wit meer ruimte zou geven.

Oefening 7.3 Hoe bestraft zwart de zet 2. 29-23?

Oefening 7.4 In plaats van 4-9 kon wit ook direct een combinatie doen. Welke ?

Laat ons naar andere voortzettingen kijken (diagram).

1. 39-33 14-19 2. 38-32 21-27! 3. 32x21 16x27 is een ramp voor wit. 4. 29-24 leidt tot niets : 3-8 5. 33-29 8-12 +.
De beste verdediging is 1. 38-32 3-9

1) 2. 39-33 13-19 3. 32-28 14-20 4. 28x17 21x12 leidt tot een vervelende opsluiting : 5. 33-28 20-24! 6. 29x20 15x24 en nadat wit de opsluiting verbreekt met 7. 28-23 19x28 8. 30x19 28-32! 9. 37x28 26x37 breekt zwart door met winst.

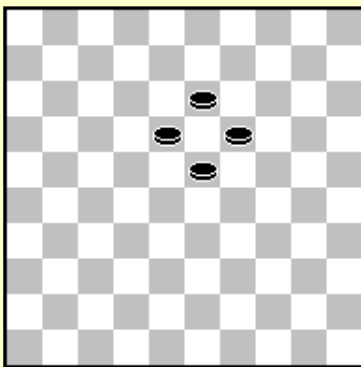
2) 2. 30-24 22-27 3. 31x22 13-19 4. 24x13 9x38 5. 29-23 21-27 6. 23-18 26-31 7. 37x26 38-42 8. 18-12 42-47 leidt tot een moeilijk eindspel voor wit, bijvoorbeeld 9. 12-7 (beter is 9. 26-

21) 14-19!

Wit kan niet naar dam nu : 7-2 27-32! 2x30 47-29 34x23 25x45 Z+*

10. 35-30 47-24 11. 40-35 24-20 12. 26-21 19-23! 13. 16x27 23-29 14. 34x23 25x43 en het behalen van een tweede dam resulteert in een gewonnen eindspel voor zwart.

Vastzetten van de tegenstander

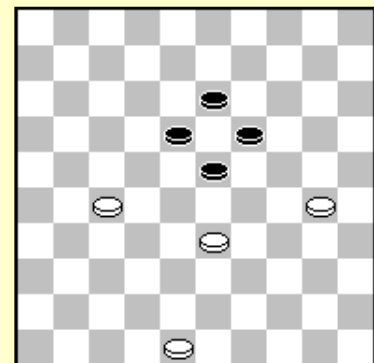

We zullen eens kijken naar enkele 4x4 standen waar zwart is vastgezet en verliest.

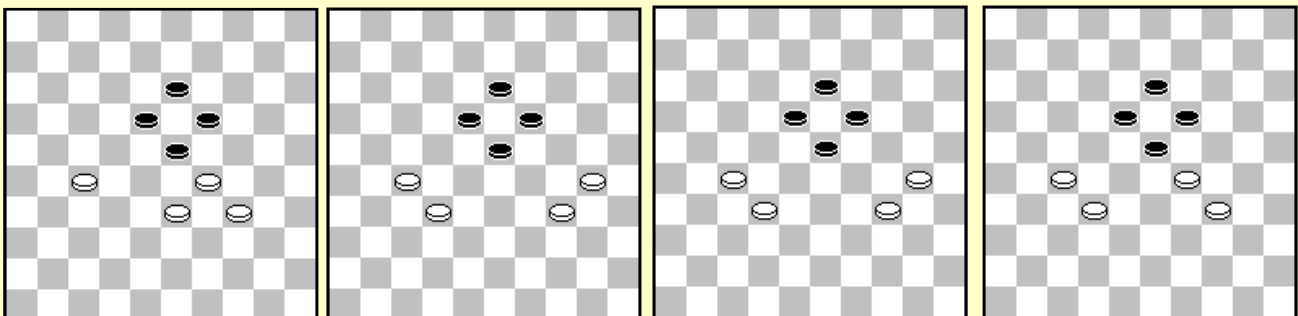
We stellen ons de vraag : waar moeten we vier witte schijven zetten zodat zwart aanzet verliest door een opsluiting ?

In dit geval zijn er meerdere oplossingen.

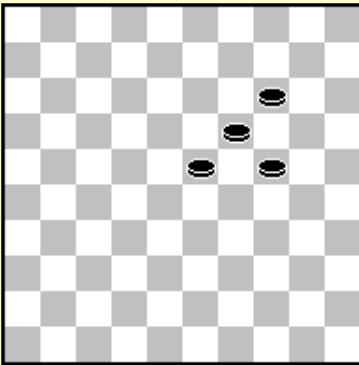
Schijf 48 kan op meerdere andere velden geplaatst worden, zoals 47, 49, 42, 43, 38, 32, 34.

Er zijn meer mogelijkheden. We tonen vier verdere opties. Het zwarte centrum is omsingeld.

We kunnen concluderen dat de 13/18/19/23 constructie zwak is. De reden is dat schijf 13 helemaal niet kan spelen.

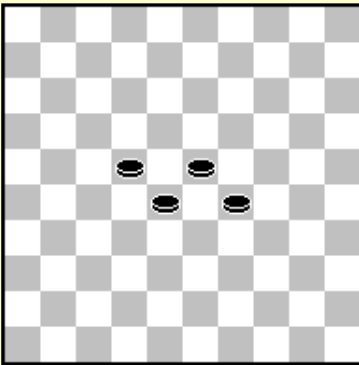
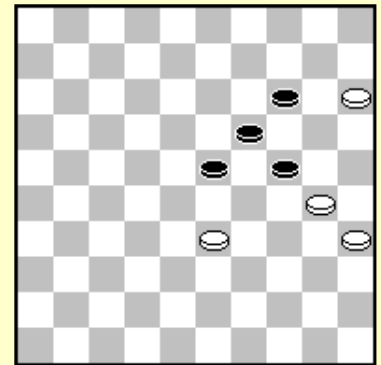

Deze constructie is veel sterker. Zwart heeft een vork. Er is slechts één oplossing nu !

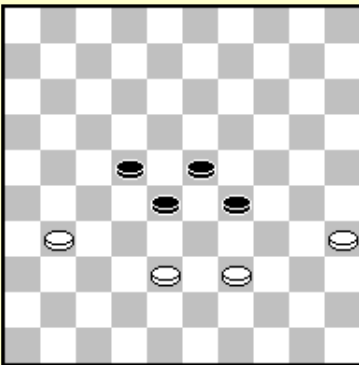
Wit heeft een schijf op veld 15 nodig.

- 1) 14-20 30-25
- 2) 23-29 33-28 14-20 15-10 W+

Schijf 15 kan niet op 25 worden gezet. In dat geval ontsnapt zwart door 23-29 33-28 29-33 28x39 24-29 met remise.

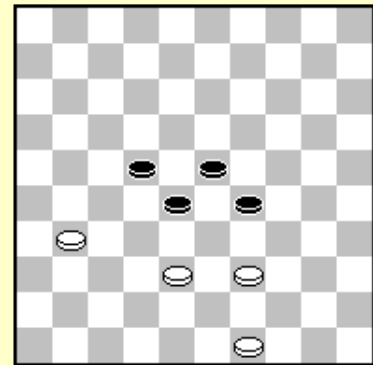

In het volgende voorbeeld lijken er veel opties te zijn, maar in realiteit is er slechts één oplossing.

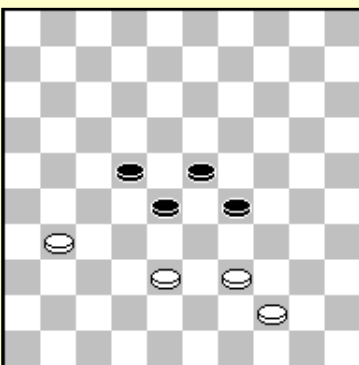

Laat ons twee voorbeelden onderzoeken :

In het linker diagram speelt zwart niet 29-34? 39x30 23-29 30-24!! 29x20 35-30 +, maar 28-33!! 39x17 23-28 17-12 28-33 en hij houdt remise.

In het rechter diagram speelt zwart 29-34 39x30 23-29 en wit kan niet winnen.

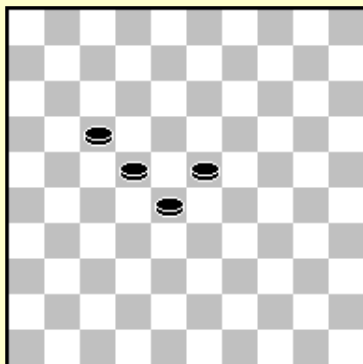
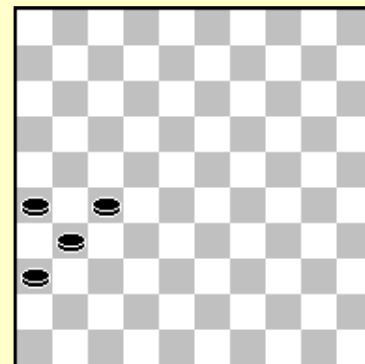

Dit is de oplossing ! Wit kan beide offers counteren :

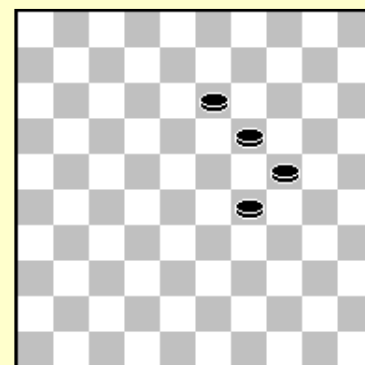
- 1) 29-34 39x30 23-29 30-24! 29x20 44-40 W+
- 2) 28-33 39x17 23-28 17-12 (of 44-39 enz. W+) 28-33 38-32 29-34 32-28 33x22 12-8 22-28 8-3 gevolgd door 3-25 W+.

We zien dat het redelijk moeilijk is om een opsluiting te winnen met twee voorposten. De voorposten zijn dicht bij dam. Men dient alle soorten offers die tot een doorbraak kunnen leiden te overwegen.

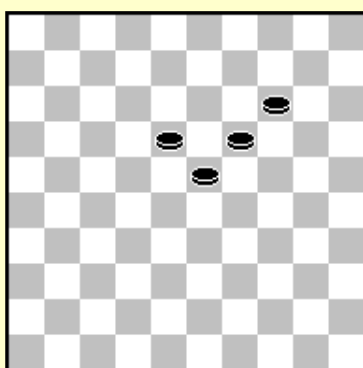
Oefening 7.5 Plaats vier schijven op het bord zodat zwart aan zet verliest door een opsluiting. In dit geval is er meer dan één oplossing.

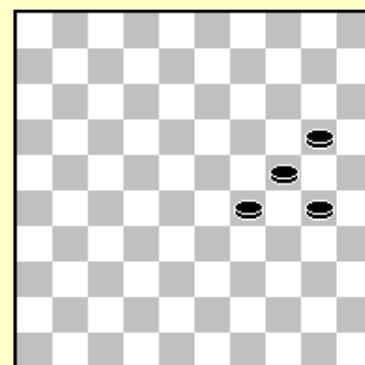
Oefening 7.6 Er is slechts één manier om een winnende opsluiting te bekomen. Probeer deze te vinden !

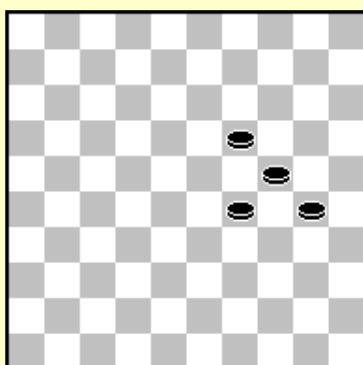
Oefening 7.7 Er is meer dan een oplossing nu ! Probeer er één te vinden.

Oefening 7.8 Er is slechts één oplossing !

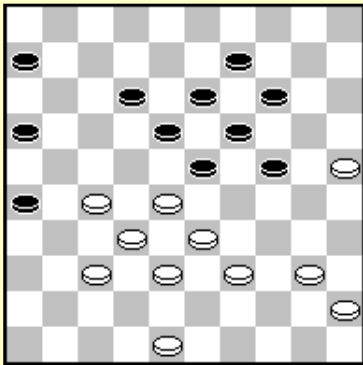

Oefening 7.9 Eén oplossing

Oefening 7.10 Eén oplossing

8. Tactiek

We hebben deze positie reeds gezien in les 2 over formaties. We hebben reeds de eerste zet voor wit en zwart gespeeld (50-45 3-9). Nadat wit 39-34 speelde lieten we zwart 24-30 antwoorden. In feite heeft zwart een betere verdediging.

1. 39-34 23-29! 2. 34x23 18x29 3. 48-43

Indien zwart 3... 6-11 speelt heeft hij na 4. 43-39 geen goede zet meer.

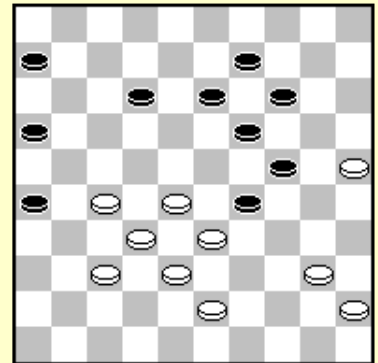
Indien zwart 3... 13-18 of 3... 12-18 speelt forceert wit winst door 4. 43-39 18-23* 5. 40-35 dreigt 35-30 + 29-34 6. 39x30 enz.

De zwarte stand lijkt verloren, maar er is een tactische verrassing :

3... 24-30!!

Zetten met slagkeuze worden makkelijk overzien. In het boek van Koeperman, waaruit deze positie komt, wordt deze mogelijkheid zelfs niet vermeld...

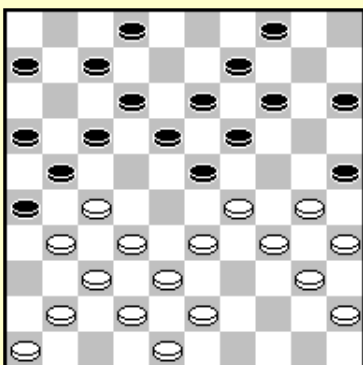
- 1) 4. 33x35 16-21 5. 27x16 6-11 6. 16x18 13x31 Z+
- 2) 4. 25x23 16-21 5. 27x16 6-11 6. 16x18 13x22 7. 28x17 19x48 =

De rol van de tactiek in dammen is zeer belangrijk. Veel partijen worden beslist door tactiek. Tevens is het strategisch winnen moeilijk zonder het gebruik van tactiek.

Een zeer bekend Russisch damtrainer, Michail Kats geeft het belang van tactiek bij het beoordelen van een positie: *Tactiek eerst!*

Hoewel we tactiek als laatste eigenschap van een stand bespreken, speelt het altijd een rol. En het mag nooit vergeten worden.

W. Thoen-Tj. Goedemoed

Wit heeft net 21. 36-31 gespeeld, zijn eigen linkervleugel opsluitend. Zwart probeert gebruik te maken van tactiek om profijt te halen uit de situatie :

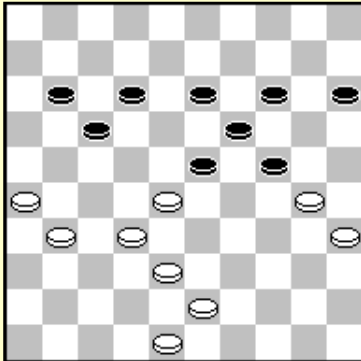
21... 17-22?

Zwart berekende dat 22. 32-28? Verliest : 21x32 23. 28x8 16-21! 24. 38x16 7-12 25. 8x17 23-28 26. 33x22 18x49 Z+.

Wit kon echter winnen met een andere combinatie : 22. 30-24!! 19x28 23. 43-39 23x43 24. 32x23 18x29 (anders slaan verliest eveneens) 25. 38x49! 21x32 26. 37x10 W+.

De slagkeuzes voor zwart maken het moeilijk om de combinatie op te merken. Wit zag de combinatie niet en verloor.

De tactische benadering werkte hier niet. Zwart kon gewoon 21... 2-8 gespeeld hebben en nu bijvoorbeeld 22. 33-28 7-11 23. 38-33 17-22 24. 28x17 11x22 en de opsluiting is een feit zonder enige tactische problemen.

Erdenibileg-Tansykkuzhina

Zwart aan zet wil zijn inactieve schijf op 15 in het spel brengen in deze klassieke stand. Wit voorkomt dit door gebruik te maken van tactiek.

41... 15-20 42. 31-27!

Oefening 8.1 Hoe antwoordt wit op 42... 20-25?

42... 13-18?

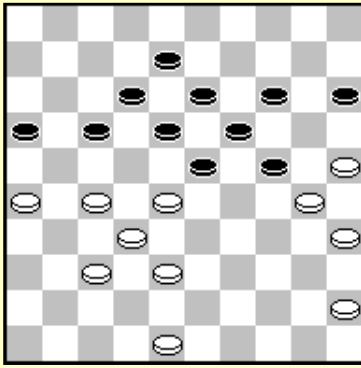
Zwart zou 42... 11-16 moeten hebben gespeeld.

42... 23-29 zou ook een fout zijn geweest : 43. 28-23 19x37 44. 30x10 37-41 45. 10-5 41-47 46. 5-46 47x33 47. 27-22 17x28 48. 33x6 W+.

Wit forceert winst gebruik makend van een offer.

43. 26-21!! 17x26 44. 28-22 20-25 45. 22x13 25x34 46. 38-33! 19x8 47. 27-21 26x17 48. 32-28 23x32 49. 43-38 32x43 50. 48x10

TACTIEK REFEREERT NAAR COMBINATIES, OFFERS EN FORCINGS

Domchev-Schwarzman

Wit probeert de vleugels onder controle te houden, maar zijn plan om zwart vast te zetten faalt wegens tactiek. Drievoudig wereldkampioen Alexander Schwarzman heeft in zijn carrière veel verbazend mooie offers gespeeld. Dit is een ander voorbeeld van een op lange termijn partijbeslissend sterk offer.

39. 37-31?

Voorkomt de ruil 17-21x21. Soms is dit idee goed, maar nu resulteert het in een hangende schijf op 31.

Wit kon zelf gebruik maken van een offer om een remise te forceren : 39. 48-43!

Het Dussault offer 16-21 40. 27x16 18-22 wordt afgestraft door 41. 25-20! +

39... 24-29 40. 26-21! 17x26 41. 40-34 29x40 42. 35x44 en zwart moet zijn gewonnen schijf inleveren : 29-33 43. 28x39 23-28 44. 32x23 19x28 45. 38-32!

45. 38-33? wordt beantwoord met de combinatie 16-21! 46. 27x16 28-32 47. 37x28 14-20 48. 25x14 13-19 49. 14x23 18x47

45... 16-21 46. 27x16 26-31 = (Deze variant werd getoond door Schwarzman in dammagazine *Hoofdlijn 129*)

39... 24-29!

Wit kan enkel 48-42 spelen nu, de gouden schijf naar een afschuwelijke positie.

40. 45-40 wordt beantwoord met 17-22! 41. 28x17 12x21 42. 26x17 29-33 43. 38x29 23x45 +.

40. 48-43 verzwakt veld 42 beslissend, en biedt zwart de mogelijkheid het offer van Dussault te spelen :

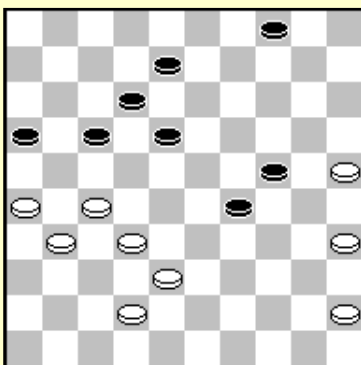
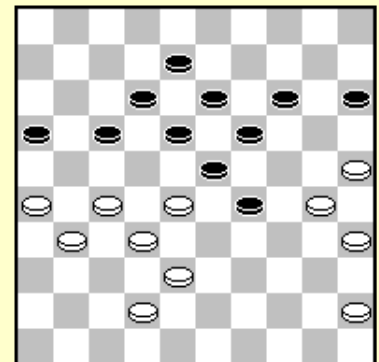
16-21!! 41. 27x16 18-22 en wit heeft geen tactisch antwoord.

41. 48-42

Het ziet er naar uit dat de zwarte stand gebrek aan ruimte heeft, maar in werkelijkheid kan zwart meer ruimte creëren door het plaatsen van een offer, waarna de schijven 31 en 42 inactief zijn.

41... 19-24!! 42. 30x10 15x4 43. 28x19 13x24

In de partij speelde zwart 41... 14-20 42. 25x14 19x10 43. 28x19 13x24 44. 30x19 10-14 45. 19x10 15x4, hetgeen een goed idee is dat eventueel in partijwinst kan resulteren, maar Schwarzman gaf toe dat 41... 19-24 een betere manier was om te offeren !

Na 44. 45-40 18-23 is de dreiging 23-28 17-21 dodelijk.

44. 42-37 29-34 45. 38-33 4-9 (46. 33-28 9-14) biedt geen beter resultaat.

Scholma-A. van Leeuwen

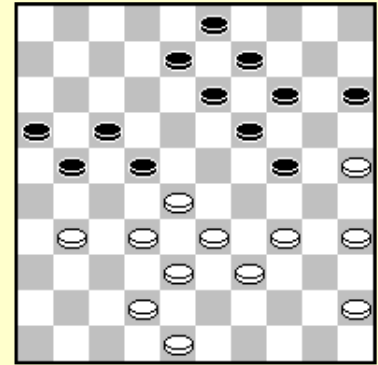
Zwart heeft net de sterke zet 18-22 gespeeld.

32. 34-29?!!

Op het eerste gezicht lijkt dit een verliezende zet te zijn. Zwart wil de winst nu forceren.

32... 8-12? 33. 29x20 15x24

Wit wordt geconfronteerd met de dubbele dreiging 21-27+ en 24-29 Z+. Maar wit heeft zijn tegenstander verleid om op deze manier te spelen. Hij voert nu een vernietigende combinatie uit :

34. 31-27! 22x31 36. 28-23 19x37 37. 38-32 37x28 38. 33x11 16x7 39. 35-30 24x35 40. 45-40 35x33 41. 42-38 33x42 42. 48x10

Een reusachtige opruiming ! Verbluffend ...

Deze combinatie werd de coupe Stadskanaal genoemd na de partij. Stadskanaal is de stad waar het Nederlands kampioenschap werd gespeeld in 1995, gewonnen door Auke Scholma.

Indien zwart 32... 13-18 33. 29x20 15x24 speelt levert de opening op 13 wit de damzet 31-27 28-22 38-32 33x2 op, hoewel dit enkel remise oplevert.

Zwart had kunnen spelen 32... 21-26 33. 29x20 15x24

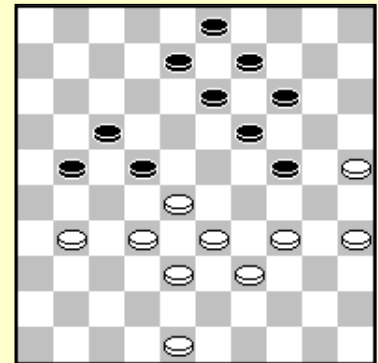
- 1) 34. 45-40 26x37 35. 42x31 16-21 36. 40-34

Zwart mag niet de 14-20 25x23 24-29 33x24 22x44 doorbraak nemen omdat deze gecounterd wordt met 32-27!! 21x43 48x50 +.

36... 8-12 37. 31-26

Op 37. 34-29 volgt 21-27!

37... 24-30 38. 35x24 19x30 39. 34-29 30-35 40. 39-34 14-20 41. 25x14 9x20 met klein voordeel voor wit.

- 2) 34. 32-27 26x37 35. 42x31 16-21! 36. 27x16 24-29 37. 29x20 22x44 38. 45-40 19x30 39. 40x49 30-34 en beide spelers breken door met remise.

Sijbrands-Sheoratan Parimaribo 1969

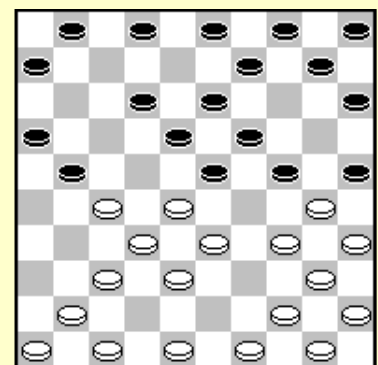
1. 32-28 18-23 2. 38-32 12-18 3. 43-38 7 -12 4. 31-27 17-22 5. 28x17 11x31 6. 36x27 12-17 7. 33-28 17-21 8. 38-33 8 -12 9. 42-38 20-24 10. 34-30 14-20 11. 39-34!!

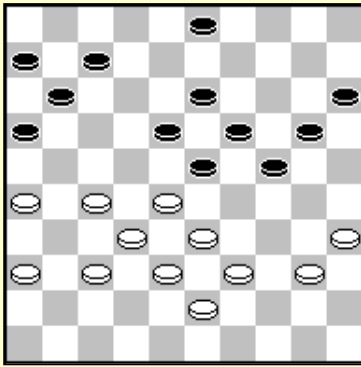
De zwartspeler wordt verleid om de witte rechtervleugel op te sluiten. Na deze logische zet wordt hij verrast door een gigantische combinatie door de witspeler voorbereid !

11... 20-25?

Onverwacht zal wit nu een dam halen op het nog steeds bezette veld 3.....

12. 27-22!! 18x27 13. 33-29 24x31 14. 44-39 21x32 15. 41-37 23x41 16. 46x8 3x12 17. 39-33 38x29 18. 34x3 25x34 19. 3x26

S. Mensonides-Baba Sy

De Senegalese grootmeester Baba Sy was beroemd voor zijn tactisch inzicht.

1... 3-9!!

Alle zetten, op één na, worden afgestraft door een combinatie. De resterende zet verliest positioneel.

1) 1. 40-34 24-29! 2. 33x24 20x40 3. 35x44 18-22 4. 27x29 16-21 5. 26x17 11x31 6. 36x27 19-23 7. 29x18 13x31 (coup Raichenbach) Z+.

2) 1. 26-21 24-30 2. 35x24 20x29 3. 33x24 19x30 4. 28x8 7-12 5. 8x17 11x35 coup Royal of 1. 26-21 24-30 2. 35x24 19x30 3. 28x8 7-12 4. 8x17 11x42 5. 38x47 16x49 Z+.

3) 1. 37-31 24-30! 2. 35x24 20x29 3. 33x24 19x30 4. 28x8 9-13 5. 8x19 18-22 6. 27x18 30-34 ad lib 16-21 8. 26x17 11x44 Z+.

4) 1. 39-34 24-29 2. 33x24 19x48 3. 28x8 48x22 4. 8-3 22-31! 5. 3x25 15-20 6. 25x27 31x45 Z+

5) 1. 28-22 de enige zet om een combinatie te voorkomen, maar nu wordt wit opgesloten : 7-12 2. 37-31 9-14 3. 33-28 20-25 5. 40-34 23-29! 6. 34x23 18x29 7. 39-33 12-17 8. 43-39 29-34 9. 39x30 25x34 +

Sterrenburg-Heusdens *Nederlands kampioenschap 2006*

Precies dezelfde stand en combinatie werd uitgevoerd in een andere partij tussen meesters. Zwart overschat zijn stand en speelde :

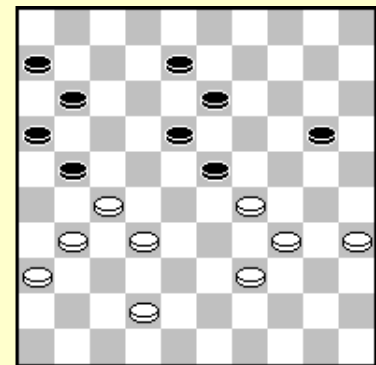
38... 2126? 39. 42-37 13-19

Een verplichte zet wegens de dreiging 27-22.

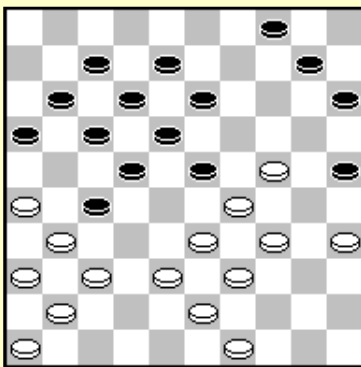
Zwart zou gewaarschuwd moeten zijn. Hij opent veld 13, en laat wit toe een combinatie te doen en de zwarte stand te vernietigen.

40. 27-21!! 16x38 41. 37-32 26x28 42. 39-33 28x30

43. 35x2 23x34 44. 2x22

Wiersma-Sijbrands *Wereldkampioenschap 1972*

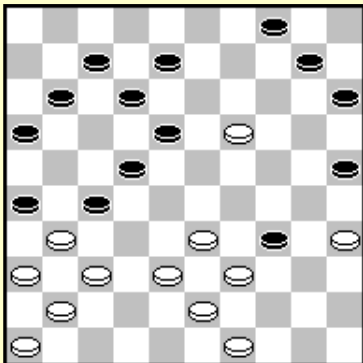

Beide spelers hebben een voorpost op 24/27. Zwart bezet het centrumveld 23. Maar de zwarte stand vertoont een grote zwakte, het open veld 2! Dit maakt zijn stand tactisch kwetsbaar. Wit zou zijn pijlen moeten richten op de velden 22 en 13. In de partij zag wit de verrassende manier niet waarop hij profijt kon trekken uit de situatie. Een onbekende Russische speler Makrovich toonde aan dat wit had kunnen winnen met een dubbel offer !

27. 34-30!! 23x34

27... 25x34 wordt beantwoord met 28. 39x30 23x25 29. 35-30! 25x34 30. 24-19 13x24 31. 33-28 22x42 32. 31x2 42x31 33. 2x39 +

28. 26-21!! 17x26 29. 24-19! 13x24 30. 30x19

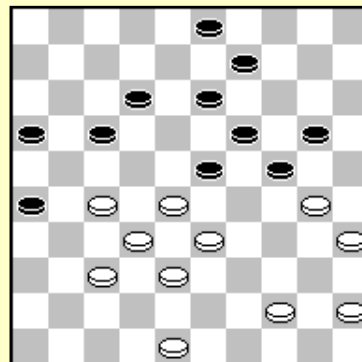

Een vreemde situatie. Zwart staat twee schijven voor en is aan zet maar heeft geen verdediging tegen verschillende dreigingen. Wit dreigt 33-28 of 43-39 na de ruil 39x30 25x34. Het beste dat zwart kan doen is 30... 25-30 31. 35x24 34-40 32. 39-34 40x20 33. 33-28 22x42 34. 31x2 42x31 35. 36x27 en de dam voor twee schijven lijkt winnend.

A. van Leeuwen-Tchartoriiski

In deze gesloten klassieke stand is wit drie tempi achter. Hij heeft tevens de Olympische formatie, de stand zou dus goed moeten zijn voor wit. Door tactische verrassingen verliest wit echter...

40. 30-25 zou alle problemen voorkomen hebben, daar zwart niet 12-18 25x14 9x20 kan spelen.

Oefening 8.2 Welke combinatie volgt er na 40. 30-25 12-18? 41. 25x14 9x20 ?

40. 30-25 17-21 41. 25x14 9x20 42. 44-39 leidt tot een positie die iets beter is voor wit. Wit kan tevens 42. 28-22 spelen omdat 23-28 leidt tot een beter eindspel voor wit

Oefening 8.3 Hoe countert wit de 42. 28-22 23-28? 43. 32x25 21x41 doorbraak?

40. 48-43? 12-18

Wit ontdekt de dreigende coup Raphael (ook genaamd coup Beets in deze typische vorm met de slag 32x25) 17-22 28x17 23-28 32x25 26-31 30x8 3x41

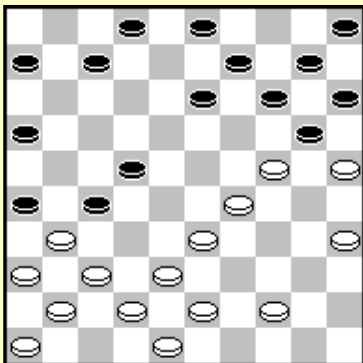
Hij merkt ook dat 41. 30-25 kan worden beantwoord door een coup Philippe: 24-30 42. 35x15 23-29 43. 33x24 19x30 44. 25x34 18-22 45. 27x18 13x31 maar hij had deze zet toch moeten doen omdat deze combinatie enkel tot remise leidt na 46. 32-27! 31x22 47. 15-10 enz.

41. 43-39? 20-25! 42. 39-34 16-21!! 43. 27x16 18-22

Zwart voert een charmante forcing uit. Het logische 16-11 om de dreiging 24-29 te ontlopen wordt afgestraft door 43. 16-11 17x6 44. 28x17 24-29!! 45. 33x24 23-28 46. 32x14 9x49 Z+. Zwart haalt zijn voordeel uit de gaten in de witte stand.

Er is niets dat wit kan doen tegen de dreiging 24-29.

44. 34-29 23x34 45. 30x39 24-29 46. 33x24 22x31 Wit geeft op.

Georgiev-Wiersma Wereldkampioenschap rapid

Oefening 8.4 Beantwoordt de vragen.

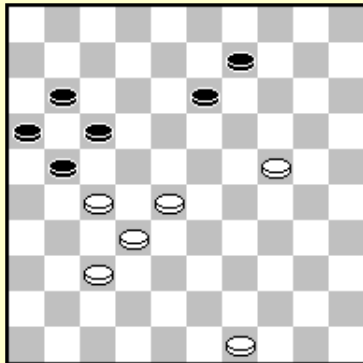
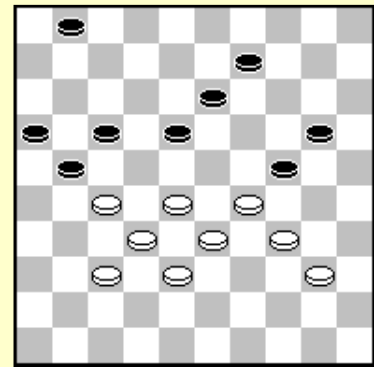
A) Beschrijf de relevante eigenschappen van deze stand.

B) Zwart speelde **24... 22-28?** Hoe won wit?

N. Germogenov - G. van Aalten

Zwart speelde net 12-17?

Oefening 8.5 Geef een combinatie voor wit !

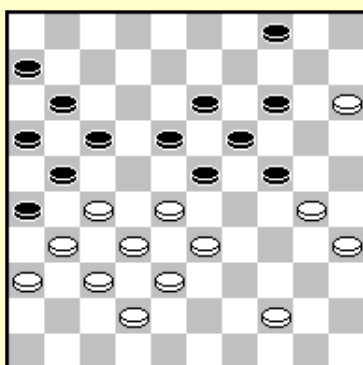
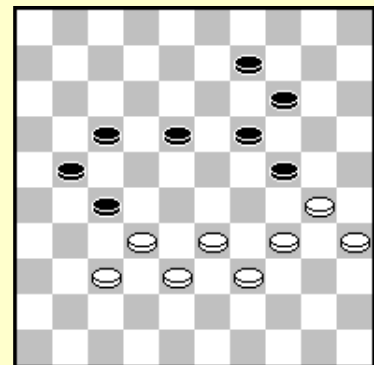
T. Kooistra-J. van Buiten

Wit controleert de strategische velden. Maar hoe moet men winnen. De enige manier winst te forceren gaat met behulp van tactiek.

Oefening 8.6 Zie je een manier om te winnen met behulp van een plakker als wapen ?

Oefening 8.7 Beantwoordt de vragen.

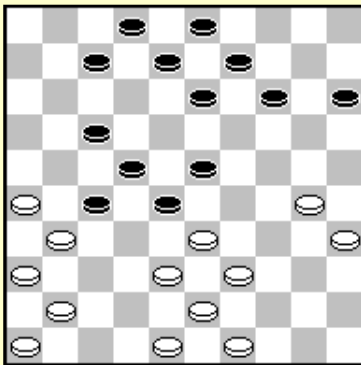
- A) Wat is zwak aan de witte stand ?
- B) Wat is sterk aan de zwarte stand ?
- C) Zwart aan zet kan winst forceren met behulp van tactiek. Wat is de winnende zet voor zwart ?

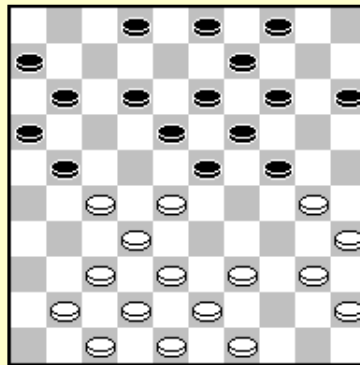
Koopmanschap-M. Palmans

Oefening 8.8 Zwart aan zet kan een damzet uitvoeren. Zijn dam slaat zes schijven. Hoe ?

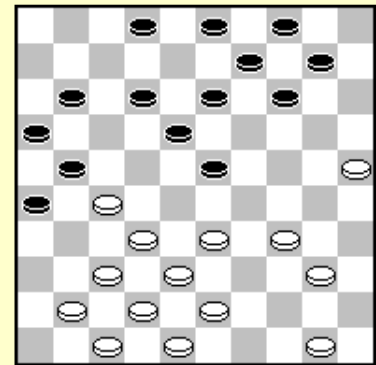
Wit wint met een combinatie, forcing of offer. Combinatie = C; forcing = F; offer = O.

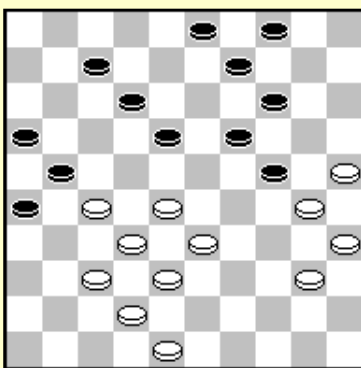
C 8.9

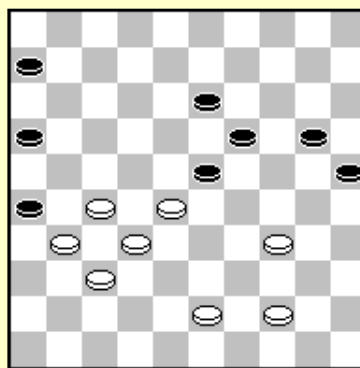
C 8.10

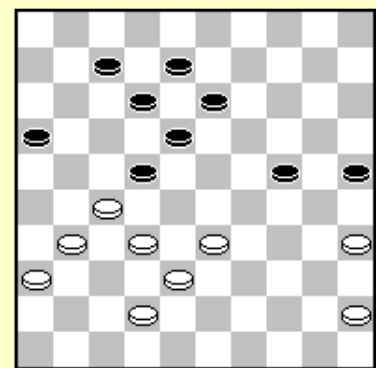
C 8.11

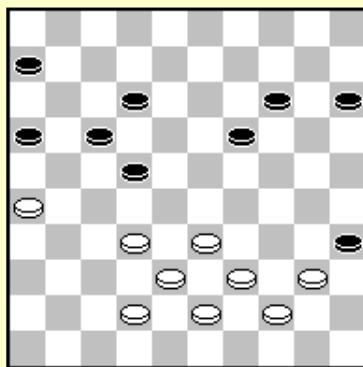
C 8.12

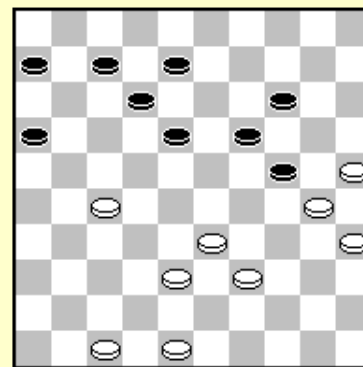
F 8.13

F 8.14

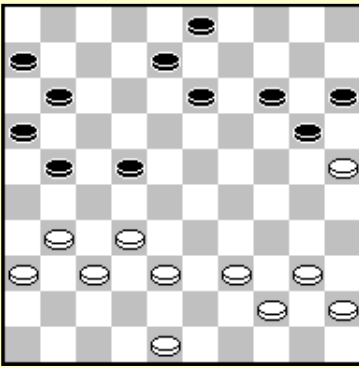

F 8.15

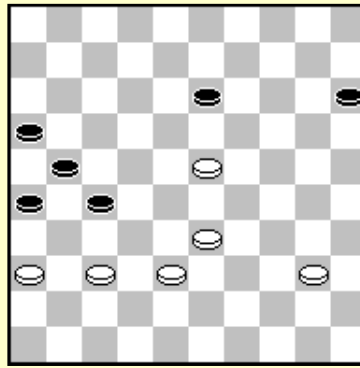

O 8.16

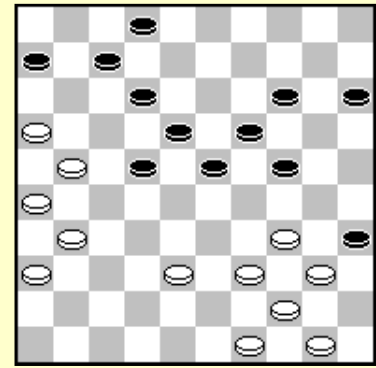
8.17-8.24 Wit speelt en wint !

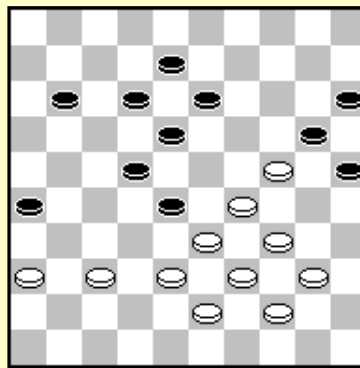
17. Valneris-Rozenboom

18. H. Wiersma-J. v.d. Wal

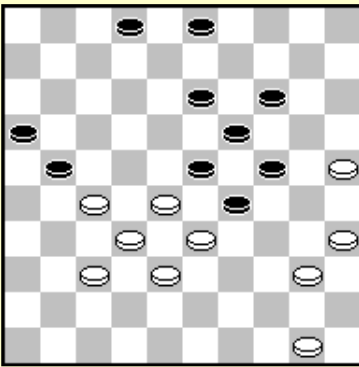

19. Scholma-Clerc

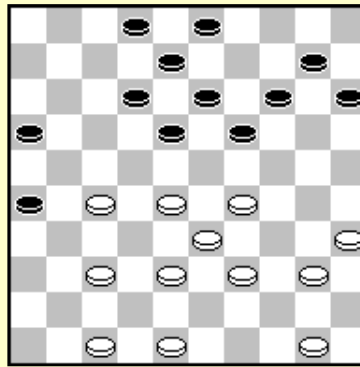

20. Samb-Georgiev

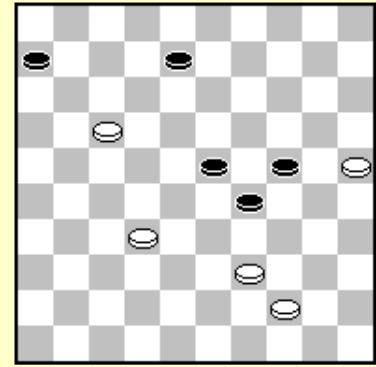
Kijk voor een combinatie, forcing of offer !

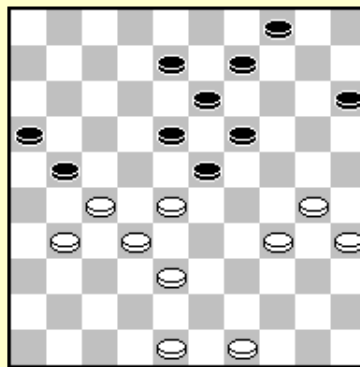
21. Elenbaas-Westerveld

22. Zwart-Hoekman

23. Georgiev-G. Jansen

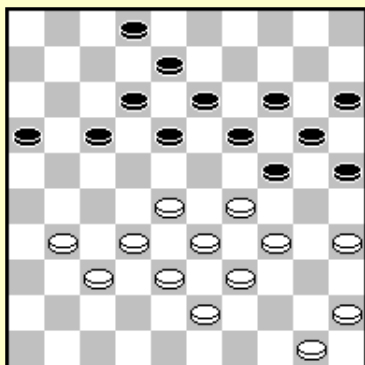

24. Cordier-D. van Schaik

9. Beoordelen van posities

Om een positie te beoordelen moeten we rekening houden met de relevante eigenschappen van de stand. We hebben alle eigenschappen reeds bekeken :

- 1) Formaties
- 2) Opsluitingen
- 3) Strategische velden
- 4) Ontwikkeling
- 5) Zwaktes
- 6) Ruimte
- 7) Tactiek

Tjizjow-Kostionov

Laat ons alle eigenschappen van deze stand bekijken :

1) Wit heeft goede formaties, hij heeft een centrale pyramide. Zwart's enige actieve formatie is de 17/12/8 staart die hij kan gebruiken om het witte centrumstuk 28 af te ruilen.

2) Wit zit in een hekstelling. De opsluiting is economisch : 6 schijven 14/15/19/20/24 /25 sluiten 7 schijven 29/33/34/35/39/45/50 op. De zwarte controle over de andere vleugel is niet zo goed.

3) Wit controleert velden 28 en 27. Zwart heeft enkel veld 24.

4) Het verschil in ontwikkeling is -1. Wit heeft één tempo minder. Dit speelt geen rol van betekenis.

5) Wit heeft enkel een kleine zwakte op 42. De zwakte van zwart is het gebrek aan actieve formaties aan zijn rechtervleugel.

6) Zwart heeft weinig ruimte op zijn rechtervleugel. Wit echter heeft meer veel meer ruimte om te spelen.

7) Tactiek speelt een belangrijke rol in de partij. Beide spelers moeten rekening houden met tactiek tijdens hun berekeningen.

Het meest belangrijke aspect van de stand is het gebrek aan ruimte voor zwart. Tactiek moet bepalen of wit wint of dat zwart een remise kan maken.

32. 45-40 17-22 33. 28x17 12x21

Zwart gebruikt zijn formatie om schijf 28 weg te werken. Dit is logisch. 32... 17-21? 33. 31-26 resulteert in schijfverlies voor zwart.

34. 31-26 2-7 35. 26x17 7-12

Zwart kan niet 34... 21-27 35. 32x21 16x27 spelen wegens 36. 29-23 W+.

34... 19-23 35. 26x17 25-30 36. 34x25 23x45 37. 32-27 is zeer gevaarlijk voor zwart. Schijf 17 is zeer sterk, net zoals in de partij.

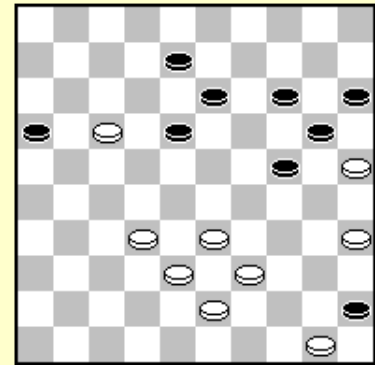
36. 37-31 12x21 37. 31-26 19-23

Zwart kon gekozen hebben voor een offer : 8-12! 38. 26x8 13x2 waarna de witte linkervleugel van wit verzwakt. Wit kan niet 39. 32-28 16-21 40. 38-32 spelen wegens een damzet naar 49.

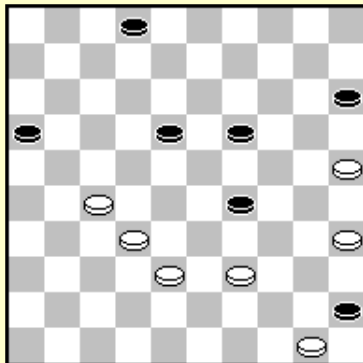
Wit kan 39. 32-27! spelen. Echter 19-23 40. 34-30! 25x45 41. 38-32 23x34 42. 39x10 15x4 en zwart kan waarschijnlijk deze slechte stand nog verdedigen.

38. 26x17 25-30 39. 34x25 23x45

De situatie is veranderd. Wit heeft een sterke stand. Schijf 17 is sterk. Ze geeft wit extra ruimte en ze houdt meerdere zwarte schijven bezig. Wit kan de formatie 27/32/38 opbouwen met een doorbraak.

**40. 32-27 24-29 41. 33x24 20x29 42. 38-32 14-19
43. 43-38 8-12 44. 17x8 13x2**

Een logische verdediging : zwart heeft schijf 17 geruild. Nu neemt wit echter controle over veld 24. Wit's schijven werken veel beter samen dan die van zwart.

45. 35-30!
Dreigt zowel 39-33 als 30-24.

**45.... 29-34 46. 39-33 34-40 47. 30-24! 19x30
48. 25x34 40x29 49. 33x24**

Zeer sterk gespeeld door Tsjizjow ! Wit heeft de velden 27 en 24 in bezit. Zwart heeft nog steeds gebrek aan ruimte. De oppositie 45/50 is voordelig voor wit in het eindspel. Er is geen verdediging over voor zwart.

49... 18-23 50. 27-21 16x27 51. 32x21 2-7 52. 21-17 en na 23-28 gaat schijf 24 snel naar dam.

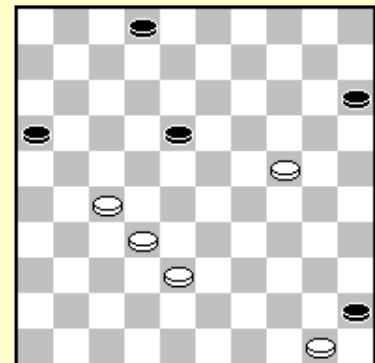
**49... 2-7 50. 27-21 16x27 51. 32x21 7-12
52. 24-19 15-20 53. 38-33**

Zwart moet schijf 19 naar dam laten gaan.

53... 18-22 54. 19-13 22-28 55. 33x22 12-18

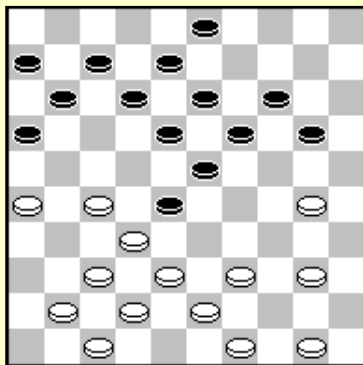
56. 22-17! 18x9 57. 17-12 20-24 58. 12-8! 24-30 59. 8-2 30-34 60. 2-11

Het eindspel is winnend omdat wit controle heeft over de *tricarac lijnen*. De partij ging verder : 60... 34-40 61. 21-16 40-44 62. 50x39 9-13 63. 11-17 en zwart gaf op.

Shaibakov-Boomstra

Hoe deze stand te beoordelen ?

1) Zwart heeft de centrale pyramide met een voorpost op 28 op de top. Wit heeft de juiste formaties om tegen schijf 28 te strijden : de staarten 38/42/47 en 38/43/49 zijn goed.

2) Er zijn geen opsluitingen

3) Zwart heeft controle over de velden 23 en 24. Hij heeft ook een voorpost op 28. Om tegen 28 te strijden heeft wit tenminste de controle over 27 nodig en 26 help ook hierbij. Wit kan geen zwarte schijf op 26 toelaten wegens de dreiging 16-21 26-31.

4) Het verschil in ontwikkeling is-6. Zwart heeft zes tempi meer, hetgeen goed lijkt in een aanvallende stand.

5) Zwart heeft een enorme zwakte op veld 7. Deze zwakte resulteert in een niet-spelen gebied op de zwarte rechtervleugel. Hij kan noch 11-17 noch 12-17 spelen.

6) Zwart heeft gebrek aan ruimte op zijn rechtervleugel door de hangende schijf op 7. Zwart zou veel ruimte moeten hebben op de andere vleugel om de situatie te overleven, maar die heeft hij niet.

7) Zwart kan niet 11-17 spelen wegens 27-22 18x27 32x21 16x27 38-32 27x38 42x2 W+.

De zwakte op 7 is de meest relevante eigenschap van de stand. Het zorgt voor gebrek aan ruimte en geeft wit de kans zwart vast te zetten. Wit wil controle over de andere vleugel.

1. 50-45 3 -9

1... 20-25 wordt beantwoord door 2. 39-34! 14-20 3. 34-29 25x34 4. 43-39 34x43 5. 26-21 25x34 6. 40x29 23x34 7. 32x25 43x32 8. 40x29 11-17 9. 37x28 17x26 10. 28-23 met een winnende stand voor wit.

Het spelen van 1... 20-24 2. 40-35 14-20 (24-29 38-33 W+1) 3. 30-25 laat zwart zonder effectief antwoord achter.

2. 39-34 20-25

Oefening 9.1 Hoe zet wit zijn opponent vast na 2... 20-24?

3. 41-36

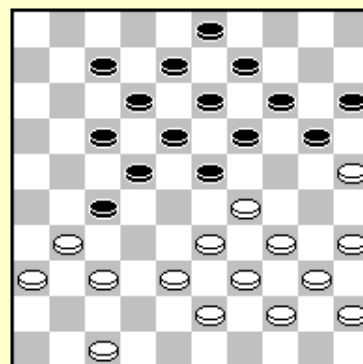
Zwart heeft geen goede zetten meer over. Hij besloot te offeren met 28-33 en verloor later.

Scholma-Novogitsina

1) Zwart bezit veel formaties. Wit heeft een sterke constructie aan zijn rechtervleugel. Wit heeft de belangrijke formatie 38/43/49 niet meer. Deze is gericht op de voorpost op 24, die nu niet meer kan geruild worden.

2) Er zijn geen opsluitingen, hoewel zwart geblokkeerd staat aan zijn linkervleugel.

3) Zwart heeft alle strategische velden onder controle. Op dit moment heeft wit controle over veld 24. Zwart kan niet naar 24, daar 20-24x24 bestraft wordt met 34-29 en 19-24 door 34-30 W+.

4) Het verschil in ontwikkeling is-2.

5) De zwakte van zwart is de geblokkeerde linkervleugel. Veld 11 is leeg zodat zwart moet opletten dat schijf 22 niet kan verwijderd worden om een combinatie uit te voeren. Wit heeft een zwakte op 49. Hij mist de formatie 38/43/49. Wit's schijfverdeling is niet optimaal. Aan de rechtervleugel staan meer schijven dan aan de linkervleugel.

6) Zwart leidt aan plaatsgebrek, kan niet naar 24 of 28 gaan. Er is enkel ruimte aan de rechtervleugel om te spelen. Wit heeft geen (blokkerende) schijf op 26, het kan dus mogelijk zijn naar 21 te gaan. Wit's plan is de stand volledig te blokkeren.

7) Wit moet rekening houden met het open veld 49, waardoor zwart mogelijk een damzet kan uitvoeren. Hij moet tevens rekening houden met de slag 23x41. Het spelen van 35-30 heeft geen zin. Zwart speelt natuurlijk toch niet 20-24 (controleer dat wit een damzet heeft na deze ruil) maar 17-21 en 31-26 verliest door 20-24 Z+.

28. 47-41

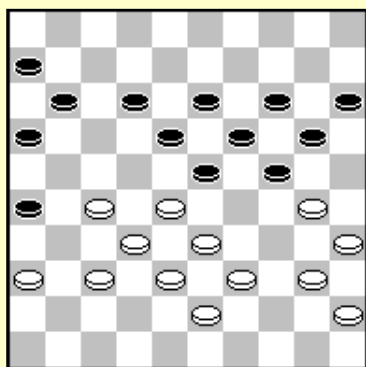
Wit zou liever 28. 47-42 spelen wegens 7 -11 (breekt de formatie 7/12/18) dat kan beantwoord worden met 29. 34-30! 23x34 30. 40x29 met blokkering van de gehele stand. Wit ontdekte echter dat 28. 47-42 kan beantwoordt worden met 17-21!! 29. 31-26* 20-24!! 30. 26x17 23x41 31. 36x47 27-32 (of 14-20 eerst) 30. 38x27 14-20 33. 25x23 7 -11 34. 29x20 18x49 Z+.

28... 7 -11

Daar veld 42 open is kan de ruil 34-30 23x34 40x29 simpel beantwoordt worden door 20-24 29x20 15x24 en alle strategisch velden zijn onder controle.

29. 31-26 27-31! 30. 36x27 22x42 31. 38x47 11-16

De ruilen gaven zwart weer veel ruimte om te spelen ! De zwarte stand is duidelijk beter. Zwart kan gewoon verder gaan met 17-21x21 met weer controle over veld 27, maar met voldoende ruimte. Tactiek werd belangrijk en voorkwam de totale blokkering van de zwarte stand.

Vivian Moorman-Ester van Muijen

- 1) Zowel wit als zwart hebben een centrale pyramide. Ze bezitten beiden de Olympische formatie. Zwart kan een formatie (of vork) maken door een schijf op 17 te plaatsen (12-17). Zwart bezit tevens de formatie 15/20/24. De zwarte schijven werken goed samen.
- 2) Er zijn geen opsluitingen.
- 3) Wit bezit veld 27 en 28, terwijl zwart 23 en 24 in bezit heeft. De stand is gesloten klassiek.

4) Het verschil in ontwikkeling is 33-36 =-3. Wit heeft drie tempi minder, hetgeen goed is in late gesloten klassieke standen. Late standen zijn standen met 10 schijven of minder.

5) Wit heeft een zwakke schijf 36. Wegens de gaten op <31> en <42> is het noodzakelijk te controleren op slagzetten, en speciaal voor de coupe Royal. Zwart heeft geen zwaktes.

6) Wit heeft niet veel ruimte om te spelen, wegens tactiek.

7) De natuurlijke zet 30-25 faalt wegens een coupe Royal.

Omdat wit niet 33. 30-25 kan spelen kampt hij met een gebrek aan ruimte. Wit heeft twee problemen, ruimte en een inactieve schijf op 36 en tevens een voordeel : drie tempi minder. De witte problemen verhinderen echter voordeel te halen uit deze drie tempi minder in ontwikkeling. Laat ons de witte zetten eens bekijken.

33. 39-34 wordt beantwoord met 12-17!

Bouwt de sterke 6/11/17 formatie met de dreiging 17-22. Wit kan niet 33. 39-34 12-17 34. 27-22 spelen, omdat zwart countert met 13-18 met dam.

34. 36-31 17-22 35. 28x17 11x22 36. 43-38 6 -11 37. 30-25 11-17 38. 34-30 17-21 39. 40-

24-29 40. 33x24 20x40 41. 45x34 15-20 42. 39-33 20-24 43. 34-29 23x34 44. 30x39 19-23 45. 39-34 13-19 46. 34-30 23-29 en wit staat vast.

33. 40-34 20-25 resulteert in een verschrikkelijke opsluiting voor wit.

33. 36-31 12-17 34. 28-22 17x28 35. 33x22 11-17 36. 22x11 16x7 37. 39-33 24-29! 38. 33x24 20x29 ziet er eveneens onbetrouwbaar uit voor wit.

33. 28-22 11-17

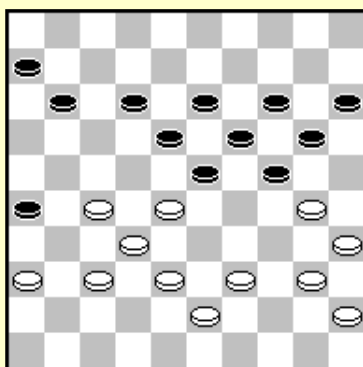
Een andere mogelijkheid is de ruil 24-29x29.

34. 22x11 16x7!

Het achteruit slaan heeft twee voordelen :

- Het wint geen tempi, zodat zwart meer ruimte om te spelen behoudt.
- Zwart behoudt de mogelijkheid de Olympische formatie opnieuw op te bouwen.

35. 33-28 7 -11

36. 39-33?

Dit geeft zwart de mogelijkheid de formatie 6/11/17 te gebruiken. Wit had 36. 30-25 moeten spelen waarna zwart kan ruilen met 24-30! 25x34* 19-24 28x17 11x44 14-19 met een voordeel.

Wit kan tevens 36. 38-33?! 23-29 37. 43-38 20-25 38. 39-34 18-23 spelen omdat wit daarna remise kan forceren door de verbazende zet 27-21!! 26x17 28-22 17x39 34x43 25x34 38-33 29x49 40x16 49x27 37-31 en de dam wordt afgevangen met remise.

36... 12-17!

In de partij werd eerst 36... 24-29 gespeeld, maar 12-17 is zelfs beter.

Op 37. 27-21 wint zwart een schijf door 18-22 38. 21x12 22-27 39. 32x21 23x41 40. 36x47 26x 8 Z+.

Na het geforceerde 37. 36-31 17-22 38. 28x17 11x22 gaat wit tenonder : 39. 30-25 6 -11 40. 43-39 11-16 41. 40-34 24-30 42. 35x24 20x40 43. 45x34 15-20 44. 33-29 19-24 45. 39-33 22-28 Z+.

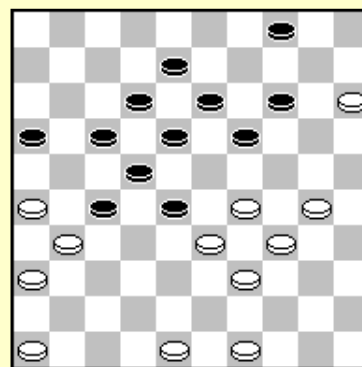
Podolski-Tkatchenko

1) Zwart heeft formaties in het centrum. Hij kan gebruik maken van de formatie 8/12/17 voor de ruil 17-21x21.

Wit heeft de schijven 26/31/36 (een pijl) om de zwarte rechtervleugel te blokkeren. De witte schijven werken samen om het zwarte centrum te omsingelen.

2) Er zijn geen opsluitingen.

3) Zwart heeft voorposten op 27 en 28. Hij controleert tevens het centrumveld 23. Schijf 15 verhindert dat zwart veld 24 onder controle neemt. Wit controleert geen enkel strategisch veld, maar probeert de zwarte stand te omsingelen.

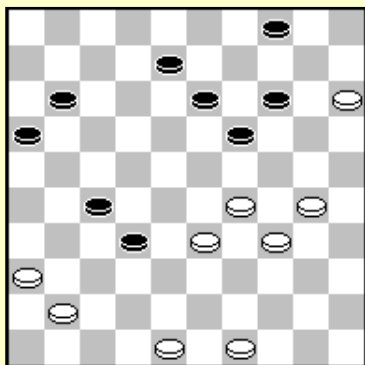
4) Het verschil in ontwikkeling is $32 - 33 = -1$. Zwart heeft één tempo meer.

5) Wit heeft niet echt zwaktes, hoewel zijn centrum niet sterk is. De zwarte linkervleugel is een beetje zwak. Deze wordt slechts door twee schijven verdedigd : 14 en 4.

6) Het probleem voor zwart is genoeg ruimte te behouden. Wit probeert de ruimte voor zwart te minimaliseren. Dit is de strategie van *omsingeling*. Wit hoopt dat hij zwart kan vastzetten of een tegenaanval kan opzetten op zwart's verzwakte linkervleugel.

7) Tactiek is belangrijk bij het beoordelen van de stand. Zwart probeert meer ruimte te krijgen door de ruil 17-21x21 31-26 27-32 enz. Wit anticipeert op dit plan met tactische middelen.

Om de positie correct te beoordelen is berekening nodig. Men moet de relevante tactische ideeën van de stand onderkennen.

35. 46-41? 17-21 36. 26x17 12x21 37. 31-26 27-32 38. 26x17 22x11 39. 33x22 18x27 40. 39-33

Zwart ging naar veld 32, om ruimte te winnen. Maar nu is er een tactisch probleem te wijten aan de gaten in de positie. Wit dreigt 33-28. Zwart kan dit niet verhinderen door 13-18, wegens de damzet 41. 33-28 32x23 42. 36-31!! 27x47 43. 29-24 47x20 44. 15x2 W+.

Toch kon zwart eveneens het wapen van de tactiek gebruiken : na 40... 16-21!! 41. 33-28 32x23 42. 29x20 volgt 4 -10! 43. 15x4 21-26 44. 4x31 26x46 =.

Zwart speelde echter **40... 4-9?** en verzwakt zijn verdediging. Wit

brak door na **41. 41-37 32x41 42. 36x47 11-17 43. 29-24 11-17**

43... 14-20 wordt afgestraft door 44.30-25!!

44. 24-20 14x25 45. 15-10 en won de partij.

Wit kon de zwarte verdediging 40... 16-21 in deze variant hebben voorkomen. Hij moest niet 35. 46-41? spelen maar 48-43 of 49-44.

Laat ons kijken naar 40. 48-43. Zwart kan nu niet 17-21 41. 26x17 12x21 42. 31-26 27-32 43. 26x17 22x11 44. 33x22 18x27 spelen, omdat zwart nu geen goed antwoord heeft op 45. 39-33! 45... 32-37 geeft wit de slagzet 46-41 33-28.

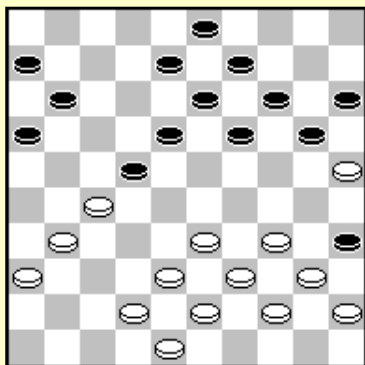
Dus, indien wit 35. 48-43 speelt moet zwart iets anders doen. Een logische variant :

35. 48-43 19-23 36. 43-38 13-19 37. 46-41 8 -13 38. 41-37

Na 38. 49-43 creëert zwart meer ruimte met 28-32.

38... 28-32 39. 37x28 23x43 40. 39x48 19-23 41. 49-44 23-28 42. 40-34 28x39 43. 34x43 en pas nu wordt het duidelijk dat de witte stand beter is. Indien zwart naar 32 gaat zal wit dit stuk aanvalen. Indien zwart 43... 14-19 44. 30-25 19-23 45. 40-34 speelt blijft zwart met een gebrek aan ruimte zitten en zijn linkervleugel is verzwakt.

Het is zeer moeilijk de stand (eerste diagram) correct te beoordelen. Wegens praktische redenen is het zeer belangrijk de uitkomst van de 17-21x21 variant correct te voorzien. Tactiek regeert dus over deze stand.

T. Wolthers-B. van Hoor

Oefening 9.2 Beschrijf de eigenschappen van deze stand. Beoordeel de positie.

P. Lopez-Thijssen

1) Wit heeft de centrale pyramide, maar aan zijn linkervleugel ontbreekt schijf 36 voor de formatie 27/31/36.

Aan de andere vleugel heeft wit geen enkele formatie om hier weer controle te krijgen. Na 20-25 heeft zwart de sterke 23/24/13/8 vork.

2) Omdat wit geen schijf heeft op 36 moet hij rekening houden met het zwarte plan om de linkervleugel op te sluiten met 12-17 en 17-21.

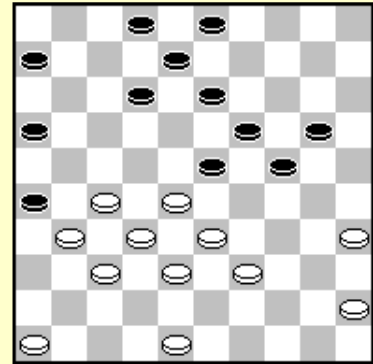
3) Wit controleert 27 en 28, zwart 23 en 24 maar ook 25. Zwart heeft vleugelcontrole in een gesloten klassieke stand.

4) Het verschil in ontwikkeling = -1, haast gelijk.

5) Het gemis van schijf 36 en gebrek aan formaties zijn wit's zwaktes.

6) Zwart heeft meer ruimte om te spelen. Hij kan op beide vleugels spelen, terwijl wit weinig ruimte heeft om op de vleugels te spelen.

7) Wit kan niet 27-22? spelen, 12-18 31-27 (22-17 18-22 Z+1) 16-21! Z+.
Hij kan ook moeilijk 39-34 spelen, wegens 20-25 met de dreiging 24-29.

De meest relevante eigenschap van deze stand is de controle door zwart van de vleugels. Daardoor heeft wit gebrek aan ruimte.

30. 46-41 12-17

Indien wit uit de opsluiting wil ontsnappen moet hij 31. 27-22 of 31. 28-22 spelen.

31. 27-22 6 -11! 32. 31-27 20-25 33. 45-40 2 -7!

Dreigt 16-21 26-31 24-30 met dam op 46.

34. 41-36 7 -12 35. 40-34 12-18 36. 48-43 8 -12

Wit's speelruimte vermindert snel.

37. 34-30 25x34 38. 39x30 23-29 39. 30-25 29-34 40. 43-39 34x43 41. 38x49 18-23

Of het speciale 26-31! 42. 37x26 3 -9 Z+

42. 49-44 17-21

Dreigt 23-29 Z+

43. 36-31 12-18 44. 44-39 23-29 Z+.

31. 28-22 17x28 32. 33x22 20-25 33. 41-36 24-30 34. 35x24 19x30

Wint meer ruimte aan de rechtervleugel.

36. 48-43

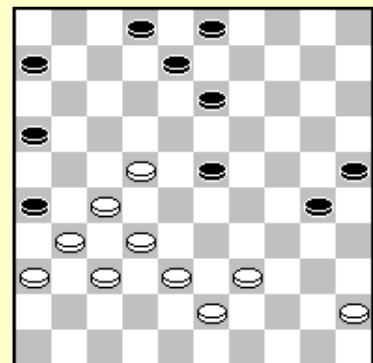
Zwart beste zet is nu 36... 23-29! Wit kan niet aanvallen 37. 39-33 30-34! 38. 33x24 34-40 39. 45x34 13-18 40. 22x13 8x48 +.

Na 36... 23-29 37. 22-17 29-34 staat er een gecompliceerde maar voordelige stand voor zwart op het bord.

36... 30-34 37. 39x30 25x34

Wit kan nu niet 38. 38-33 spelen wegens 23-28 32x23 13-18 en 8x48 Z+.

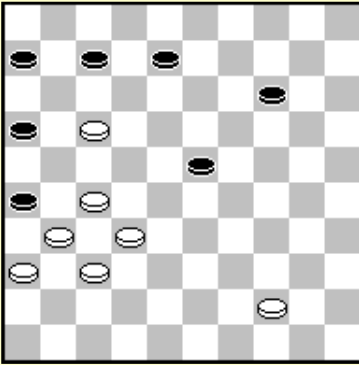
Hij moest 38. 22-17 spelen met mogelijke verdediging, maar hij maakte een fout.

38. 43-39 34x43 39. 38x49 13-19 40. 45-40 19-24 41. 40-34 3-9 42. 49-44 9 -14

43. 44-40 2 - 7 44. 40-35 24-29

45. 22-17 29x40 46. 35x44

Geen slechte poging in tijd van moeilijkheden.

46... 7 -12 wordt afgestraft door 47. 32-28!! 12x41 48. 28x10 26x37
49. 36x47 W+.

46... 14-20! 47. 44-39

47. 27-22 wordt beantwoord met 7 -11! 48. 44-39 16-21 49. 31-27 en
22-18 wordt afgestraft door de plakker 26-31.

47... 7-12 48. 27-22 12x21 49. 31-27 20- 24 50. 39-33 8 -13

Wit geeft op.

Schwarzman-H. v.d. Zee

1) Beide spelers hebben weinig actieve formaties. We witte rechtervleugel is niet actief. Hij heeft een vork aan de linkerkant.

2) De witte hekstelling is gecombineerd met een moderne positie aan de rechterkant. Dit is gewoonlijk niet goed. We weten dat men in de mogelijkheid moet zijn om te ruilen op de andere vleugel. Maar wit heeft geen actieve formaties rechts.

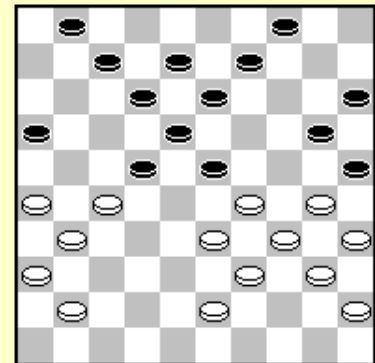
3) Wit bezit de velden 26, 27, 29 en 30 simultaan. Zwart heeft 22 en 23.

4) Het verschil in ontwikkeling = + 6

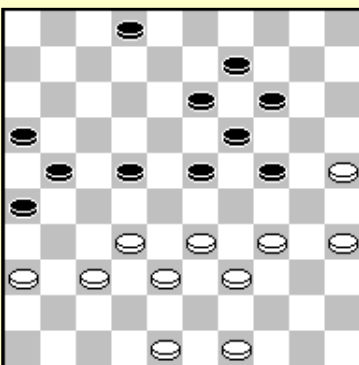
5) Wit heeft zwaktes in zijn verdediging, geen basisstukken meer. De twee constructies werken niet goed samen. Zijn centrum is redelijk zwak. Zwart mist schijf 3, maar hij heeft meer invloed op het centrum.

6) Wit heeft weinig ruimte op zijn rechtervleugel, hetgeen zijn hekstelling niet efficiënt maakt.

7) Zwart aan zet moet rekening houden met tactiek. In de partij werd hij het slachtoffer van een slagzet.

28... 9 -14? 29. 29-24 20x49 30. 30-24 49x21 31. 26x10

Chmiel-Schwarzman

Oefening 9.3 Beschrijf de relevante eigenschappen van deze stand. Is deze beter voor wit of zwart ?

Oplossingen hoofdstuk 1

Les 1: Hoe een stand te beoordelen

- 1.1** (Pepijn v.d. Brink-Job Arts) Wit heeft de zwarte stand in een hekstelling, terwijl hij de andere vleugel controleert. Dit is zeer goed voor wit. Een logische spelgang is : 34-29! 23x34 39x30 5-10 30-24 (voorkomt de ruil 17-21 20-24 14x21 =) 20x29 33x24 14-19 47-42 19x30 25x34 met een goede opsluiting.
- 1.2** De afwezigheid van de gouden schijf op 48 is een zwakte. Wit mist de formatie 37/42/48, terwijl zwart deze wel heeft. Daardoor kan zwart ruilen met 14-20 25x14 9x20 en ruimte winnen, terwijl wit's schijf 42 inactief blijft. Zwart staat beter.
- 1.3** De zwarte stand is zeer sterk. Hij heeft goede formaties, is compleet ontwikkeld en controleert de strategische velden 23, 24 en 27.
Na 43-38 21-27 32x21 16x27 43-38 23-29 34x23 19x28 kan wit het vergeten.
- 1.4** Wit controleert hier de strategische velden. Hij controleert zowel het centrum en veld 27, terwijl hij het centrum en veld 27 nog niet in bezit heeft ! Wit speelt 45-40 (dreigt schijf 30 aan te vallen) 10-14 43-39 14-20 40-34 20-25 36-31 (dreigt schijf 21 aan te vallen) 7 -11 31-27 11-16 33-28 Alle zwarte schijven zijn inactief. 8-13 28-23 en zwart staat vast.
- 1.5** De zwarte linkervleugel is opgesloten. Daardoor staat wit veel beter, hoewel hij steeds moet rekening houden met tactiek !
In de partij werd 37-32(?) 6 -11 42-37 18-22! 32-28? gespeeld, waarna zwart 19-23 speelde. Wit had als volgt moeten voortzetten 1. 38-32 18-22 (op 1... 6-11 speelt wit 2. 32-27! en op 1... 17-22 2. 45-40 +/-) 2. 36-31 voorkomt 19-23 en het innemen van het centrum.
- 1.6** Wit heeft een superieure stand, controleert 27, 28 en dreigt 24 ook in te nemen : 33-29! 3-9 (3-8 29-24!) 49-44 6-11 44-40 15-20 40-34 9-14 34-30 (28-23? 20-24 =) en zwart heeft geen goede zet meer.
- 1.7** Wit is opgesloten aan beide vleugels en heeft geen speelruimte. Zwart heeft een gewonnen stand.
- 1.8** Zwart heeft zwakke schijven op 9 en 15. Wit heeft een goede klassieke stand met formaties en genoeg ruimte. Wit staat veel beter.

Les 2: Formaties

- 2.1** 4. 33-29 23x34 5. 39x30 25x34 6. 27-21 26x28 7. 32x 1 +
- 2.2** 1. 42-37! Dreigt 28-22 & 37-31.
1) 1... 7-12 2. 28-22 18x36 3. 34-30 25x34 4. 40x7 2x11 5. 37-31 36x27 6. 32x5
2) 1... 8-12 Dezelfde combinatie levert dam op 1 op.
3) 1... 18-22 3. 34-30 25x34 4. 40x27 W+2
4) 1... 17-21 2. 31-27 21-26 3. 27-21 26x17 4. 28-22 +
- 2.3** 34-29! 23x34 40x20 14x25 32-28 W+1
- 2.4** 7. 34-30! 25x34 8. 39x30 20-25 9. 27-21!! 17x26 10. 28-22 25x34 11. 22-17 11x22 12. 32-28 23x32 13. 38x40 =
Wit kan tevens 7. 35-30 24x35 8. 33-29 spelen =.
- 2.5** 32-28 23x32 38x27
- 2.6** A) 26-31 27x36 21-27 32x23 19x50 Z+
B) 1. 44-40 17-22 2. 41-36 22x31 3. 36x27 11-17 4. 47-41 6-11! (zwart kan ook 20-24! 5. 40-34 24-30!! 6. 35x24 19x30 enz. +) 5. 39-34 17-22 6. 41-36 22x31 7. 36x27 11-17 8. 33-28 18-22 9. 27x18 13x33 10. 38x29 26-31! En omdat 42-37x37 wordt afgestraft door 19-24 gaat zwart naar 36 en breekt door.
C) 1. 41-36 26-31 2. 27-22! 17x37 3. 36x27 21x32 4. 42x31 =.
- 2.7** 27-21 16x29 28-23 19x28 39-33 28x39 43x1 +
- 2.8** 28-23 19x37 38-32 37x28 29-24 20x38 43x1 +
- 2.9** 34-30 25x23 33-29 23x34 28-22 18x27 31x22 17x28 32x5 +
- 2.10** 29-23 18x29 33x24 22x35 32-28 20x29 28-22 17x28 38-33 28x39 43x5 (of 43x3) +
- 2.11** 27-22 18x27 32x21 16x27 38-32 27x29 30-24 19x30 35x4 +
- 2.12** 29-24 19x39 49-43 39x48 38-33 48x22 28x10 +
- 2.13** 29-23 18x49 28-22 17x28 32x25 49x21 25-20 15x24 30x26 +
- 2.14** 34-30 25x34 33-29 34x23 28x19 26x28 38-32 28x37 42x31 13x24 27-21 16x27 31x4 +

Les 3: Opsluitingen

- 3.1** 36-31! Gevolgd door 35-30 25x23 31-27 21x32 37x30 =.
- 3.2** 17-22 26x17 24-29 33x24 22x42 24-20 11x22 31-26 22x31 26x48 +.
- 3.3** Wit's rechtervleugel is economisch opgesloten, terwijl zwart actiever is aan de andere vleugel. De stand is beter voor zwart. De partij verliep als volgt :
1... 14-20 2. 49-44 20-24 3. 48-43 2-8 4. 44-40 18-22 5. 28-23 19x28 6. 30x19 13x24 7. 38-32 22-27 8. 33x31 24-29 9. 34x23 12-18 10. 23x12 21-26 11. 12x21 16x49
- 3.4** De opsluiting is niet economisch en zwart controleert de andere vleugel. De stand is in het voordeel van zwart.
De Tsjertok-Dybman partij ging verder :
36. 41-36 15-20 37. 27-22 18x27 38. 31x22 23-29 39. 36-31 20-25 40. 22-18 17-22 41. 18x27 3-8 42. 26x17 11x33 43. 27-22 19-23 44. 32-27 24-30 45. 37-32 33-39 46. 43x34 29x40 47. 45x34 30x39 48. 22-17 39-44 49. 31-26 44-49
- 3.5** Wit zit in hekstelling terwijl zwart de andere vleugel controleert. De stand is beter voor zwart. G. Jansen-Sijbrands ging verder :
29. 37-31 24-30! 30. 35x24 19x30.
Nu heeft wit een hangende schijf op 31, zwart stopt verrassende het spelen op rechts en omsingelt het witte centrum en probeert wit vast te zetten.
31. 42-37 30-35 32. 29-24 20x29 33. 34x23 13-19 34. 40-34 9-13 35. 45-40 15-20 36. 23-18 13x22 37. 32-27 12-18 38. 38-32 8-13 39. 34-29 19-24 40. 29-23 18x38 41. 27x9 38x36 42. 9-4 14-19 43. 40-34 24-30 44. 4-15 19-23 45. 15x21 16x27 46. 26-21 27x16 47. 28-23 16-21 48. 23-19 21-27 49. 19-14 27-32 50. 37x28 36-41
- 3.6** Minder schijven dan gewoonlijk in een hekstelling. Wit controleert veld 27.
Na 1. 44-40! kan zwart niet 19-23 spelen wegens 40-34 met de dodelijke dreiging 27-22 +. Dus : 1. 44-40 9-14 2. 32-28 12-17 3. 37-32 17-21 45. 42-37 8-12 46. 28-22! enz. W+
- 3.7** De pijlopsluiting is economisch en wit is actief op de andere vleugel. 32-28x27 biedt wit goede winstkansen.
- 3.8** Wit heeft twee inactieve schijven op 40 en 45, hetgeen de pijlopsluiting minder economisch maakt.
Meer zelfs, zwart kan het bevrijdende 24-29! spelen (30-24 faalt door een damzet naar 47)
- 3.9** 1... 19-24! geeft een winnende kettingopsluiting : 2. 36-31 13-19! 3. 41-36 8-12! En na 27-22x22 volgt 23-28! met schijfwinst.
- 3.10** Zwart heeft een hekstelling maar heeft geen controle over de andere vleugel. De voorpost op 27 is kwetsbaar, hoewel deze niet onmiddellijk kan aangevallen worden : 37-32? wordt gevolgd door de damzet 2-7 18-23 24-30 20x49.
Wit moest als volgt verder 1. 37-31! 2-7 2. 45-40! 18-23 (9-14 35-30 29-23x24 enz. met dam op 2) 3. 29x18 12x32 4. 42-37!! 32x41 5. 36x47 27x36 6. 47-41 36x47 7. 38-32 47x29 8. 34x1 +

Les 4: Ontwikkeling

- 4.1** 50... 34-39 51. 44x33 23-29 52. 33x24 13-19 53. 24x22 17x48 Z+
- 4.2** Wit verliest schijven 27 en 28, terwijl schijf 26 twee tempi achteruit gaat, hij verliest dus 4+4+2 = 10 tempi.
Zwart verliest schijven 11 en 22, hij verliest 2+4 = 6 tempi.
Omdat zwart opnieuw aan zet is na de ruil verliest wit nog een tempo.
Wit verliest 5 tempi.
- 4.3** Wit verliest schijf 24 (5 tempi) terwijl zwart schijf 20 verliest (= 3 tempi). Omdat schijf 23 twee tempi terug gaat, verliest wit 2+2 = 4 tempi.
- 4.4** Zwart verliest schijf 17 (= 3 tempi) terwijl wit schijf 32 verliest (= 3 tempi), er is dus geen verschil.
- 4.5** Zwart stond 13 tempi voor. 20-25x24 wint nogmaals twee tempi : wit verliest schijf 29 (= 4 tempi) terwijl zwart schijf 15 verliest (= 2 tempi).
Zwart staat 15 tempi voor.
- 4.6** Wit verliest 2 tempi, zwart verliest 6 tempi. Wit wint 4 tempi.
- 4.7** Wit verliest 1 (44) + 2 (40) = 3 tempi maar schijf 50 wint 2 tempi, hij verliest dus 1 tempo. Zwart verliest 5 + 6 = 11 tempi. Wit wint 11-1 = 10 tempi.
- 4.8** Men moet bekijken wat gebeurt nadat wit 27-22 speelt. Dus wit verliest schijven 22 en 28, terwijl zwart schijven 18 en 19 verliest. Transportereb van schijf 33 naar 31 verandert niets.

Wit verliest $5+4 = 9$ tempi, terwijl zwart $3+3 = 6$ tempi inlevert. Wit verliest $9-6 = 3$ tempi.

4.9 $4x2 + 3x4 + 1x4 + 1x5 - (4x1 + 3x2) = 29-10 = 19$ tempi. Dit is veel, en zal in de praktijk niet vaak voorkomen !

4.10 $3x1 + 4x2 + 3x3 + 2x4 - (4x1 + 4x2 + 3x3 + 1x5) = 28-26 = 2$. Wit leidt met 2 tempi.

4.11 Het verplaatsen van schijf 49 naar 30 om de stand symmetrisch te maken kost 4 tempi. Wit is 4 tempi achter hetgeen goed is in een gesloten klassieke stand.

Les 5: Strategische velden

5.1 24-19 29x20 37-31 33x4 W+

5.2 9. 39-33 17-22! 10. 28x26 18-23 11. 29x18 13x42 Z+

5.3 1. 29-23? 18x29 2. 28-23 29x18 3. 39-34 20x29 4. 34x3 en de dam wordt gevangen door (bijvoorbeeld) 13-18 5. 3x20 15x24 =.

5.4 37. 48-43? 23-29! 38. 34x23 19x37 39. 30x10 9-14! 40. 10x19 27-32! 41. 38x18 12x14 Z+

5.5 **47. 29-24! 19x30 48. 40-35!** en 30-34 wordt beantwoord door 33-29 34x23 28x8 12x3 27-21 16x27 32x23 +.

Les 6: Zwaktes

6.1 A) 34-29? 22-28 +

B) 37-31 22-28 32x23 (33x22 24-29 +) 19x28 33x22 24-29 34x23 25-30 35x24 20x36 +.

C) 32-28 24-29! 33x11 22x31 +

6.2 M. Tuik-D. de Jong De witte linkervleugel is helemaal niet ontwikkeld. De 34/25/40/45 formatie is niet actief. De verdeling van de schijven is verschrikkelijk. Het witte centrum is te zwak.

6.3 W. Ludwig-L. Sekongo De zwarte rechtervleugel is opgesloten. De schijven 12 en 1 zijn niet actief. De andere vleugel is niet goed ontwikkeld met een lelijk stuk op 10 (zou op 4 moeten staan). Zwart heeft weinig ruimte om te spelen door de opsluiting.

6.4 Zwart heeft geen actieve formaties. Zwart heeft beperkte speelruimte. Schijf 7 kan niet spelen wegens 7-11 32-28 W+. Enkel schijf 9 kan spelen. Zwart heeft geen basisschijven meer, hetgeen de stand kwetsbaar maakt. Wit kan 39-34! 9-14* 22-17 12x21 26x17 (7-12 48-42 12x21 32-28 W+) spelen.

6.5 Stempher-Hoving Zwart heeft de controle over 23 en 24 verloren. Wit heeft een sterke aanval. Schijf 9 hangt hetgeen de stand tactisch kwetsbaar maakt. Na 6-11 gaat wit naar dam als volgt : 23-19 14x23 38-32 27x20 25x3 +.

6.6 Wit heeft een hangende schijf op 44. Indien zwart aan zet is kan hij zijn tegenstander opsluiten met 23-29!

Les 7: Ruimte

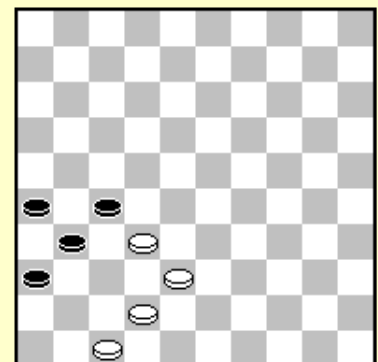
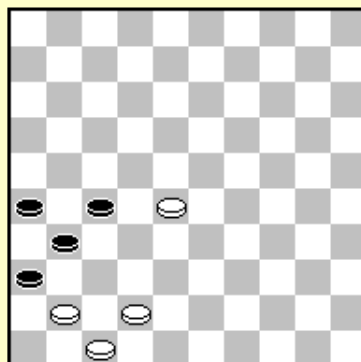
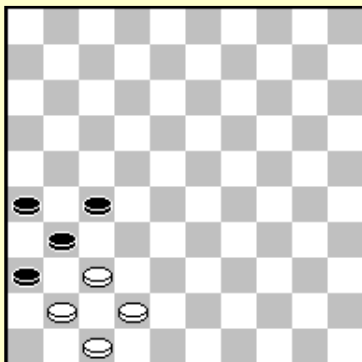
7.1 32-27? 25-30! 34x25 18-23 Z+1

7.2 Zwart heeft geen controle over de andere vleugel.

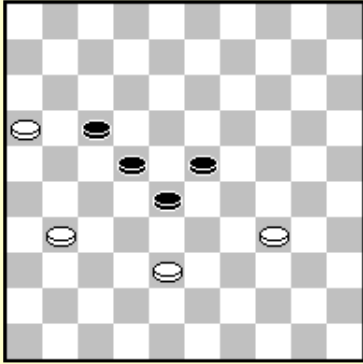
7.3 29-23? 25-30! 34x25 14-20 25x14 9x18 Z+1

7.4 25-30 34x25 15-20 24x15 4-10 15x4 13-19 4x27 21x45 Z+

7.5

7.6

7.7

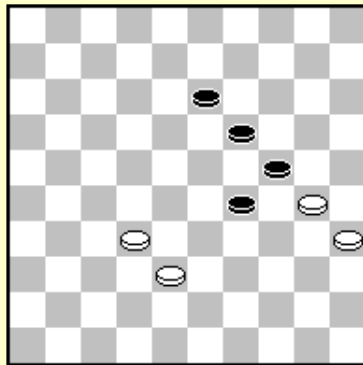
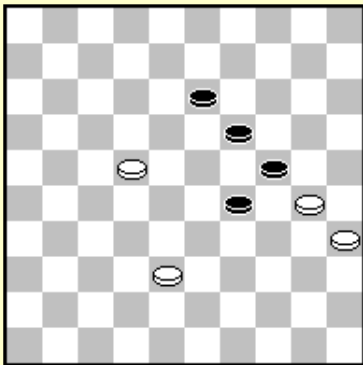
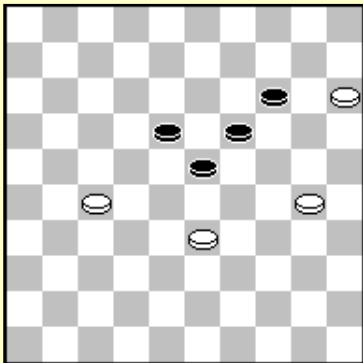

Diagram 2:

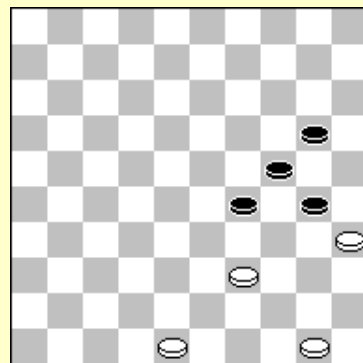
Schijf 32 kan ook op 31.

31. 13-18 32-27 18-23 27-22 +.

7.8

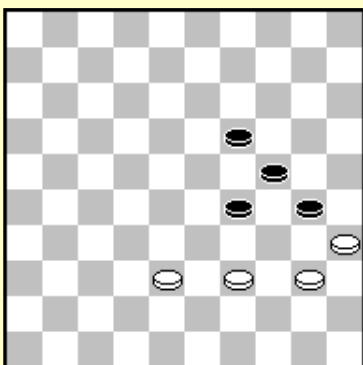

7.9

29-34 48-43 20-25 50-45

7.10

19-23 38-32

Les 8: Tactiek

- 8.1** 43. 27-21 25x34 44. 32-27 23x32 45. 21-16 32x21 46. 16x40 +
- 8.2** 42. 35-30 24x35 43. 33-29 23x34 44. 27-21 16x27 45. 32x25 +
- 8.3** 44. 33-29 24x42 45. 48x46 W+1
- 8.4** A) Wit heeft de zwarte rechtersvleugel opgesloten, terwijl zwart de witte linkersvleugel opgesloten heeft. Wit heeft meer controle over het centrum, omdat hij de formatie 33/39/44 kan opbouwen voor de ruil 33-28x28.
B) 24... 22-28? 25. 31x22 28x50 26. 22-18 13x22 27. 29-23 20x18 28. 38-33 50x28 29. 37-31 26x37 41x1 +
- 8.5** 27-22 18x27 28-22 17x30 40-34 24x31 34x3 27x38 3x8 +
- 8.6** **1.37-31! 21-26** (Wit kan hetzelfde plan uitvoeren beginnend met 1. 24-20.) Wit dreigt de zwarte rechtersvleugel op te sluiten met 31-26. Zwart's antwoord is gedwongen. **2. 24-20! 26x37 3. 32x41** De clou van het plan is dat 17-21 wordt beantwoord met de plakker 20-14! +.
3... 13-18 wordt beantwoord met 4. 20-15! 9-14 5. 49-43 17-21 6. 28-22 21x32 7. 22x13 W+.
- 8.7** A) Wit heeft geen formaties en heeft geen controle over enig strategisch veld.
B) Zwart controleert de velden 27 en 24.
C) 17-22! (In de partij Krajenbrink-Clerc werd 18-23? gespeeld) Nu wordt 32-28 afgestraft met 24-29!! 33x4 22x31 4x22 27x18.
1... 17-22 2. 30-25 wint positioneel door het innemen van alle strategische velden : 18-23 3. 34-30 en nu zowel 3... 23-29 + en 3... 9-13 4.39-34 13-18 5.34-29 23x34 6.30x39 18-23 +.
- 8.8** 24-29 33x24 18-22 27x20 21-27 32x12 23x41 36x47 26x48 24x13 48x7 (of 48x1) +
- C 8.9** 39-34 28x39 48-42 39x37 41x1 +
- C 8.10** 27-22 18x27 38-33 27x29 39-34 23x32 34x23 19x28 30x26 wint schijf 32
- C 8.11** 25-20 14x25 37-31 26x30 42-37 21x32 37x6 +
- C 8.12** 28-23 19x39 30x10 4x15 37-31 26x28 38-33 21x32 33x4 +
- F 8.13 Chizhov-Kalmakov** 28-22! 20-24 22-18 23x12 34-29 24x33 32-28 33x22 27x9
- F 8.14** 33-29 24x33 38x29 13-19 32-28 22x24 27-21 16x27 31x11 +
- F 8.15** 40-34 dreigt zowel 34-30 33-28 en 26-21 34-30 33-29 22-27 32x21 16x27 34-29 17-22 33-28 22x24 44-40 35x33 38x9 +
- F 8.16** 27-22 18x27 39-34 8-13 34-29 12-18 29x9 13x4 38-32 27x29 30-24 ad lib 25x1 +
- C 8.17** 32-28 22x42 31-26 42x31 2x17 11x22 36x9 +
- S 8.18** 23-18 13x22 40-34 +
- C 8.19** 34-29 23x32 44-39 35x33 31-27 22x31 36x9
- F 8.20** 36-31 dreigt 24-19 terwijl 22-27 wordt bestraft door 31x22 28x17 24-19 13x24 37-32 26x28 33x2 24x33 2x16 +
- O 8.21** 35-30 24x44 50x39 + werd overzien in de partij.
- C 8.22** 37-31 26x37 47-41 37x46 39-34 46x23 27-22 18x27 29x20 15x24 38-32 27x29 34x5 +
- C 8.23** 39-34 29x49 25-20 49x12 20x7 + werd overzien in de partij.
- F 8.24** 28-22! (31-26? 15-20 26x17 18-22 27x29 19-24 30x19 13x11 =) 21-26
34-29 26x17 27-21 23x25 21x12 +

Les 9: Beoordelen van standen

- 9.1** 3.40-35! 24-29 4.41-36 (of 4.43-39) 29x40 5.45x34 +
- 9.2** 1) Wit heeft sterke formaties op beide vleugels en het centrum. Zwart heeft minder actieve formaties.
2) Wit heeft een semi-vork die er goed uitziet.
3) Het tempoverschil is = -2
4) Wit heeft veld 27. Hij heeft ook controle over veld 28.
5) Omdat zwart veld 22 bezet is hij semi-opgesloten en daardoor beperkt in zijn spel.
6) Zwart heeft ruimtegebrek aan beide vleugels en het centrum. Na 38-32! kan hij niet meer naar
23.
7) Zwart heeft geen tactische mogelijkheden om de belangrijke zet 38-32 te voorkomen. (Indien schijf 11 op veld 12 stond had hij de damzet 22-28 33x22 16-21). Zwart moet er op letten dat schijf 35 niet gebruikt wordt voor een slagzet. (Bijvoorbeeld 42-37 19-23 48-42 8-12? 34-30! 35x24 33-29)

Wit is in staat de zwarte speelruimte sterk beperken door 38-32. Zwart loopt het risico vastgezet te worden.

26. 38-32! 8-12

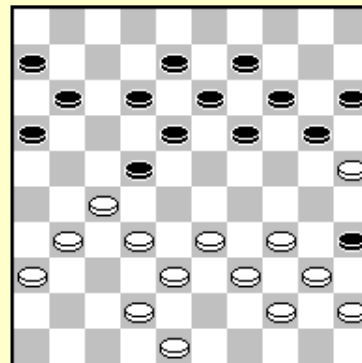
Zwart kan niet 26... 19-23 27.33-28 W+ spelen

26... 20-24 27.34-29! 11-17 28.29x20 15x24 29.43-38 verliest snel.

26... 20-24 27. 43-38 3-8

28. 48-43!

Een goede zet. Ook sterk zou zijn 28. 34-29! 19-23 29. 48-43 23x34 30. 40x29 11-17 31. 32-28 met een dodelijke kettingopsluiting. De enige zet voor zwart is 31... 6-11, maar zijn problemen worden enkel maar groter. Wit kan kiezen uit meerdere winnende plannen. Eén ervan is 32. 45-40 20-24 33. 29x20 15x24 34. 40-34 gevolgd door 34-29.

28... 20-24 29. 34-29 22-28

Zwart offert een schijf. Na 29... 15-20 30.32-28 heeft zwart geen tempo om wit te laten slaan met 28x17 en verliest dus.

9.3 1) Zwart heeft sterke formaties. Wit heeft geen actieve formaties.

2) Geen opsluitingen.

3) Zwart bezit 21/22/23/24, hetgeen een sterk front vormt. Met de actieve pijl 16/2/26 heeft zwart controle over <27>.

4) Tempoverschil = -7. Zwart heeft een voorsprong van 7 tempi in ontwikkeling.

5) Zwart heeft geen zwaktes. Wit heeft enkele randschijven die niet actief zijn.

6) Wit heeft gebrek aan ruimte. Zonder controle over enig tactisch veld zal hij vastgezet worden.

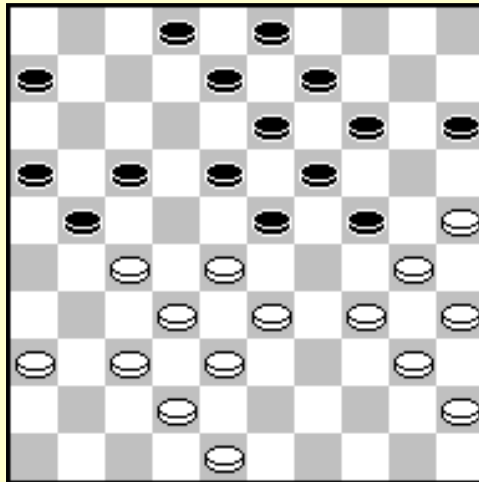
7) 33-29 24x31 36x29 redt wit niet omdat zwart na 26-31 doorbreekt op de linkervleugel.

Het is duidelijk dat alles in het voordeel van zwart is. In de partij beëindigde zwart de job snel. It

37. 49-43 24-30 38. 35x24 19x30

39. 33-29 wordt beantwoord met 21-27 en 27-31 Z+. Wit heeft geen ruimte meer en offerde. De zwarte controle over de strategische velden besliste de partij. Wit had geen speelruimte meer. De schijf op 30 deed zijn werk goed. We zullen dit vaker zien. (zie Centrumspel – de sterke schijf op <21>).

Deel 2 : Centrumspel

Veel partijen tonen een strijd voor het centrum.

Centrumspel bestaat uit het opbouwen van een sterk centrum, druk zetten op strategische velden van de tegenstander. Vaak is deze druk gericht op veld 24.

In het diagram is de aanval op veld 24 mogelijk met behulp van het zogenaamd *krachtblok*. In meerdere partijen van leerlingen werd dit blok gebruikt voor het succesvol opblazen van de stand van de tegenstander. Vaak werd een stand bereikt die exact hetzelfde was als de standen die tijdens de training werden bekeken. Dit betekent dat men profijt kan halen uit het bestuderen van sleutelposities.

In dit hoofdstuk bespreken we :

1. Centrumspel (algemeen)
2. Het krachtblok
3. Het sterke stuk op <21>
4. De linkervleugel aanval
5. Het stuk op <17>
6. Kanonspel

Gewoonlijk is het spelen van 27-21 een zwakke zet, maar we zullen leren dat soms de schijf op <21> - en speciaal wanneer deze staat tussen de zwarte schijven 26 en 17 – zeer sterk kan zijn.

Aanvallen aan de linkervleugel is een andere strategie wanneer men een sterk centrum heeft.

De aanval wordt soms voortgezet via <17> hetgeen erg boeiend kan zijn.

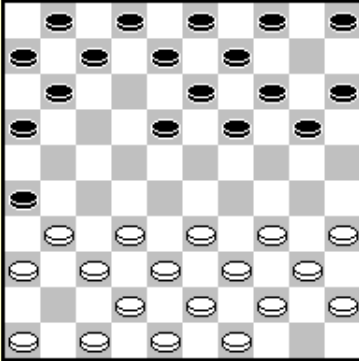
Kanonspel is zeer populair tegenwoordig en is het begin van verschillende strategieën. Daarom bespreken we dit onderdeel in detail.

Na het bestuderen van dit hoofdstuk zal men inzicht hebben in de verschillende strategieën verbonden met centrumspel. Partijen van grootmeesters geven u een idee hoe men deze plannen toepast in de eigen partijen.

1. Centrumspel

Thijssen - Borgman *Nederlandse clubcompetitie 2008*

**1. 33-29 19-24 2. 39-33 14-19 3. 44-39 20-25 4. 29x20 25x14 5. 50-44 15-20
6. 32-28 10-15 7. 37-32 17-22 8. 28x17 12x21 9. 41-37 21-26**

Het verschil in tempi is 0. Zwart ruilde terug (verlies 2 tempi) en ruilde voorwaarts 17-22x21 (winst 2 tempi).

10. 35-30!

In de partij van een grootmeester tegen een zwakkere speler wil de eerste de zaken compliceren, maar zwart weigert de meest principiele zet, 20-25, te spelen. Zwart wil de zaken eenvoudig houden, maar wit is nu verlost van het inactieve stuk op 35.

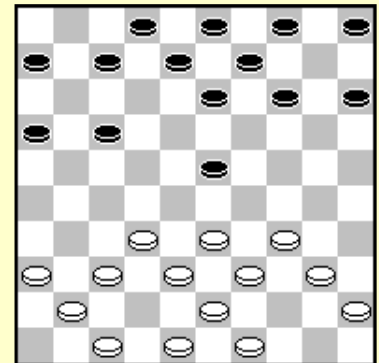
10... 7-12 11. 30-25 11-17 12. 34-29!

Zonder een schijf op 35 is de kans op een succesvolle aanval op schijf 24 na 20-24x24 gegroeid.

12... 17-21 13. 39-34 21-27 14. 31x22 18x27 15. 32x21 26x17

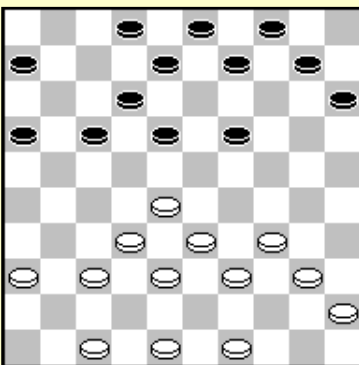
Zwart wil een groot aantal schijven ruilen. Het kost hem 4 tempi. Wit slaat 31x22 18x27 omdat het ruilen van schijf 18 het zwakke centrum een beetje verzwakt.

**16. 37-32 1 - 7 17. 44-39 19-23 18. 29x18 12x23 19. 46-41 14-19
20. 25x14 19x10 21. 42-37 10-14**

Wit neemt het centrumveld 28 en bouwt een centrale pyramide. Het verschil in ontwikkeling gaat naar + 4.

**22. 32-28! 23x32 23. 37x28 7-12 24. 41-37 5-10
25. 38-32 13-18 26. 43-38 14-19**

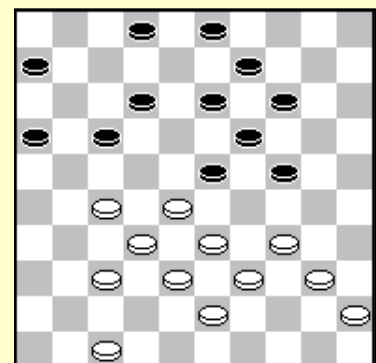
27. 34-29!

Wit neemt het andere centrumveld 29. Hoewel zwart veld 24 onder controle heeft krijgt wit de kans om sterke formaties te bouwen om zwart weer te verdrijven van veld 24.

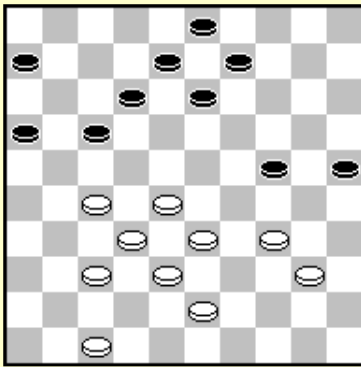
**27... 19-24 28. 29x20 15x24 29. 40-34 9-13 30. 49-44 13-19
31. 36-31 8-13 32. 31-27 18-23 33. 48-43 10-14
34. 44-40 4-9**

Wit nam veld 27 in en bouwt sterke formaties in het centrum en aan zijn rechtervleugel. De formatie 34/40/45 is klaar om de schijf van de tegenstander op 24 te verwijderen.

**35. 34-29! 23x34 36. 40x20 14x25
37. 39-34**

Tactiek verhindert wit 33-29? te spelen daar dit bestraft wordt met een coupe Philippe.

37... 2-8 38. 45-40 19-24

De geschiedenis herhaalt zich. Zwart neemt veld 24 opnieuw in en wordt nogmaals door wit verdreven.

39. 40-35!

Wit bereidt 34-29 over. Een onmiddellijk 39. 34-29 kan beantwoord worden door 24-30 en wit kan schijf 30 niet aanvallen met 40-35 wegens 12-18 17-22 18-23 13x42.

39... 13-18 40. 34-29 9-13?

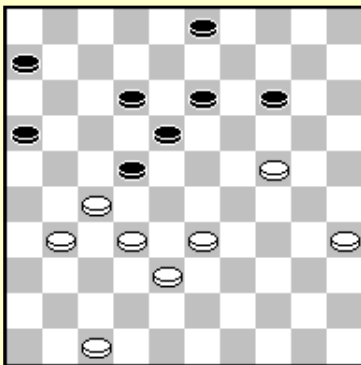
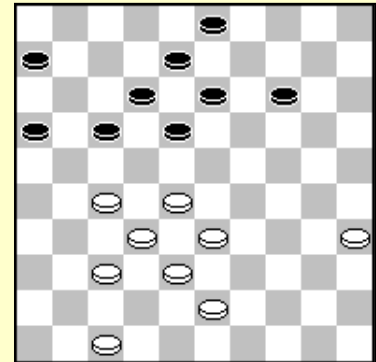
Een ernstige fout. Zwart had moeten voorkomen dat wit controle krijgt over veld 24.

ruilen met 40... 17-22 om te

41. 29x20 25x14

42. 28-23! 18x29 43. 33x24

Wit bereikt zijn doel. Hij heeft nu de controle over veld 24. Zijn voor-sprong in ontwikkeling is + 5, hetgeen goed is in een aanvallende stand.

43... 13-18 44. 38-33 17-22 45. 37-31 8-13 46. 43-38

46... 22-28 47. 33x22 16-21 48. 27x16 18x36 49. 32-28

Wit heeft nu meer ruimte om te spelen. Hij is slechts drie tempi voor maar schijf 36, 7 tempi waard, is geïsoleerd van de rest van de zwarte schijven.

49... 12-18 50. 35-30 3-8 51. 30-5 8-12

52. 24-20 6-11 53. 20x 9 13x4

54. 16x7 12x1 55. 25-20 4-9?

Slecht verdedigd. Na 55... 4-10! behoudt zwart controle over veld 15 hetgeen essentieel is hier : 55... 4-10! 56. 38-33 1-7 57. 33-29 7-11! en het aanvallen 28-23 kan beantwoord worden met 10-15 23x12 15x33.

Na 55 ... 4-10 56. 38-32 1-7 57. 32-27 7-11 58. 27-21 11-16 zijn er twee variaties :

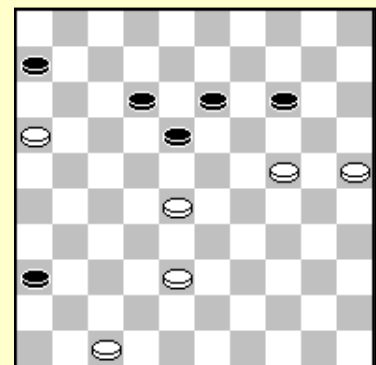
1) 59. 20-15 16x27 60. 15x4 en zowel 27-31 en 36-41 leiden tot remise.

2) 59. 21-17 18-22 60. 28-23 22x11 61. 23-19 21-27 62. 20-15 en opnieuw keuze :

2.1) 62... 27-32? 63. 4-15 32-37 64. 19-14 37-42 65. 47x38 36-41 66. 14-10 enz.

W+

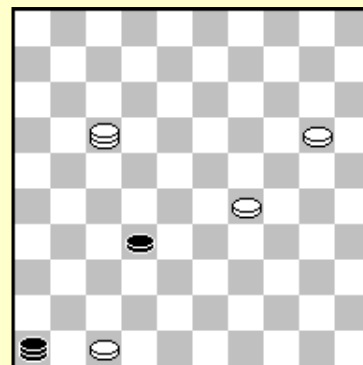
2.2) 62... 11-17! 63. 4x31 36x27 64. 19-14 27-32 65. 47-42 17-22 66.14-10 22-28 67. 10-5 28-33 68. 5x41 33-39 en zwart ontsnapt.

56. 38-33 1-7 57. 33-29 7-11 58. 28-23 18-22 59. 23-19 22-27 60. 19-14 9-13

61. 14-10 27-32 62. 10-4 36-41 63. 4x 6 41-46 64. 6-17!

Zwart gaf op omdat dat wit gaat domineren na 64... 32-38 65. 17-21 of 64... 32-37 65. 17-26. Na 64... 46-37 65. 17-26! Wordt zwart's dam gevangen op de volgende zet.

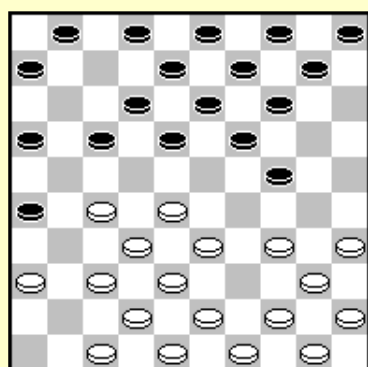

Koepman-Aman Wereldkampioenschap 1994

1. 32-28 18-23 2. 33-29 23x32 3. 37x28 20-24 4. 29x20 15x24 5. 41-37 12-18

6. 39-33 7-12 7. 37-32 17-21 8. 46-41 21-26 9. 31-27

Een zeer bekende openingszetje is 9... 26-31? 10. 27-22! 18x27 11. 32x21 16x27 12. 33-29 24x22 13. 38-32 27x38 14. 36x16 W+1.

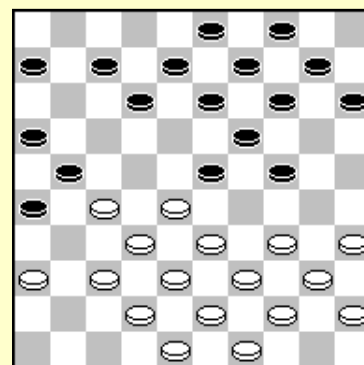
9... 11-17 10. 41-37

Wit heeft zijn linkervleugel reeds perfect ontwikkeld. Schijven 46 en 41 zijn gecentraliseerd.

10... 17-22 11. 28x17 12x21 12. 44-39 2-7 13. 50-44 7-12

14. 33-28 18-23 15. 38-33 10-15 16. 42-38 5-10 17. 47-42 1-7

Wit bouwt een compacte stand op met veel formaties. De witte stand bevat geen zwaktes. Zwart probeert ook controle te blijven houden over velden 23 en 24. De volgende fase van de partij toont een gevecht voor de controle over veld 23 en speciaal veld 24.

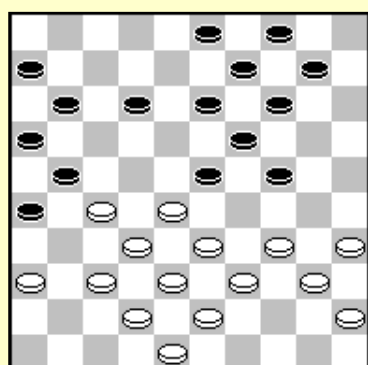

18. 34-29! 23x34 19. 40x20 15x24 20. 39-34 12-18

21. 43-39 7-11 22. 49-43 8-12 23. 44-40 18-23

Op 23... 10-15 kon wit de interessante Ghestem-doorstoot 24.28-22! spelen.

Na 23... 12-17 24.37-31 26x37 25.42x31 kan zwart niet 21-26 spelen (27-21!) en wordt als gevolg opgesloten met 31-26. Dergelijke opsluiting is gewoonlijk moeilijk te spelen, hoewel zwart het in deze situatie had kunnen toelaten.

24. 34-29 23x34 25. 40x20 14x25 26. 45-40 10-14

27. 40-34 14-20

Alle witte schijven werken nog steeds samen. Wit neemt veld 29 in en dringt zwart terug.

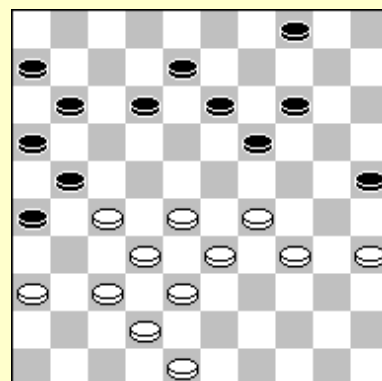
28. 34-29 20-24 29. 29x20 25x14 30.

39-34 14-20

31. 43-39 3-8 32. 34-29 9-14

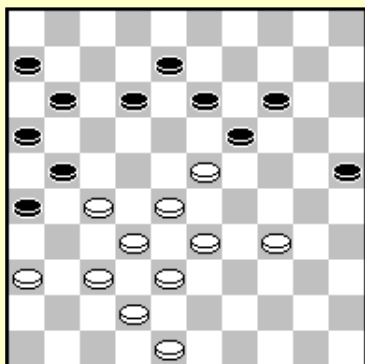
Zwart kon ook kiezen voor 20-24 29x20 19-23 28x19 13x15 39-34 en de stand is nog verdedigbaar.

33. 39-34 20-25

Zwart verliest de controle over veld 24 nog niet helemaal. Wit kan er niet naar toe. In de plaats kiest hij om aan te vallen door het centrum.

34. 29-23! 4-10 35. 35-30 10-15 36. 34-29 25x34
37. 29x40 15-20 38. 40-34 20-25

38... 20-24 wordt beantwoord door 39. 34-29! 24-30
 40. 29-24 30-35 41. 23-18! 13x31 42. 24x2 W+.

39. 33-29!!

Zeer sterk gespeeld ! Wit maakt gebruik van tactiek om zijn plan uit te voeren. Zwart kan noch 39... 26-31? 40. 37x17 11x24 41. 34-29! 19x37 42. 29x7 W+ noch 39... 25-30 40. 34x25 26-31 41. 37x17 11x24 42. 25-20! 19x37 43. 20x7 W+ spelen
 Indien zwart terug ruilt met 14-19x9 neemt wit veld 24 in met 29-24.

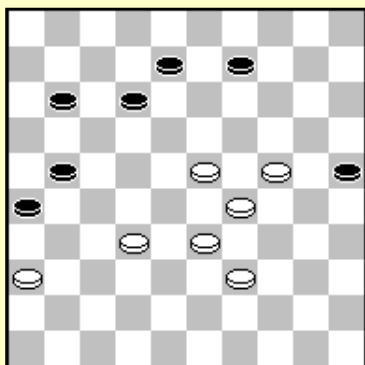
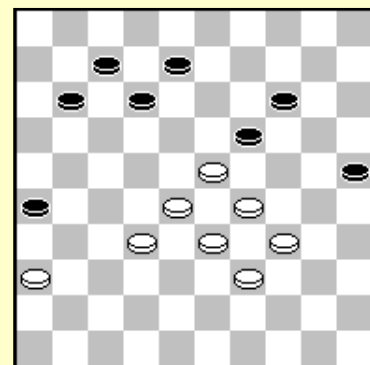
39... 13-18 40. 27-22! 18x27 41. 37-31 26x37

42. 42x22 11-17 43. 22x11 16x 7 44. 38-33 21-26
45. 48-43 6-11 46. 43-39

Wit brengt zijn gouden schijf naar veld 39, dreigt 29-24 19x30 23-18 12x23 28x10 +. Zwart wordt weer teruggedreven.

46... 14-20 47. 23x14 20x9 48. 28-23 11-16 49. 29-24

Het heeft lang geduurd, maar na een verbeterde strijd heeft wit eindelijk veld 24 veroverd...

49...16-21 50. 34-29 7-11?

Zwart had de formatie 8/12/17 moeten activeren. Door 50... 21-27!
 51. 32x21 26x17 was hij in de mogelijkheid een schijf op 19 te ruilen.
51. 23-19! Zwart kan een doorbraak niet meer stoppen ...

51... 25-30 52. 24x35 11-16 53. 29-24 21-27 54. 32x21 16x27
55. 24-20 27-32 56. 19-14 32-37 57. 14x 3 37-42 58. 20-14 8-13 59.
3x17 13-18 60. 17- 3 18-22 61. 14-10 42-47 62. 10-4 47x29
63. 4x27 26-31 64. 27-32

Zwart geeft op

Koepman-Chmiel

Wit heeft een goede centrumpositie met een voorsprong in ontwikkeling van +4. Zijn doel is veld 24 te veroveren, en een rechttervleugelaanval te starten. Wit kan niet onmiddellijk ruilen naar veld 24 omdat de voorpost wordt aangevallen en verloren gaat. Wit bereidt de 30-24x24 ruil voor.

32. 45-40! 4-10?

Als zwart 4-9 speelt kan wit nog niet naar 24 : 32... 4-9 33. 30-24? 19x30 34. 35x24 14-19! 35. 40-35 19x30 36. 35x24 9-14 en zwart veroverd de voorpost.

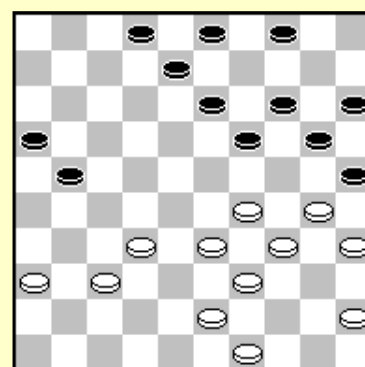
Op 32... 4-9 verstevigt wit zijn centrum : 33. 33-28! 8-12 34. 30-24 19x30 35. 35x24 2-8!

Zwart wil in de mogelijkheid zijn een schijf op 23 af te ruilen.

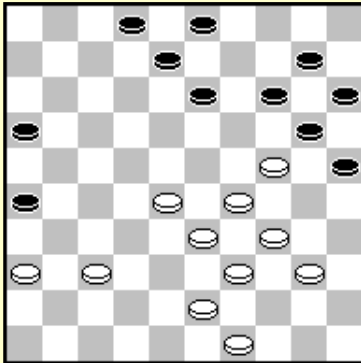
36. 28-23 12-18! 37. 23x12 8x17 38. 32-28 14-19 39. 40-35 19x30 40. 35x24 9-14 41. 28-23!

Wit is net op tijd om zijn voorpost te beschermen.

41... 13-18 42. 23x12 17x8 43. 24-19 14x23 44. 29x18 met groot voordeel voor wit.

Indien zwart 32... 3-9 speelt moet wit het gaan naar veld 24 voorbereiden met 33. 32-28! Omdat 33. 33-28? wordt afgestraft door 19-24 30x10 9-14 10x19 13x44 Z+.

33. 30-24! 19x30 34. 35x24 21-26

34.... 14-19? was niet mogelijk wegens 35. 29-23! 20x27 36.23x5 W+.

35. 32-28!

Zwart kan de voorpost nog steeds niet aanvallen : 35... 14-19? 36. 29-23! 20x18 37. 28-22 18x27 38. 37-32 27x29 39. 34x5 en wit heeft een goed eindspel.

35... 13-19 36. 24x13 8x19

Zwart's hangende schijf op 10 ziet er verschrikkelijk uit. Zwart heeft geen enkele actieve formatie. Het witte voordeel is enorm.

37. 43-38 3-9 38. 29-23!

Wit laat zwart niet toe de ruil 20-24x24 te doen en valt aan. Zijn doel nu is een nieuwe voorpost te plaatsen op veld 22.

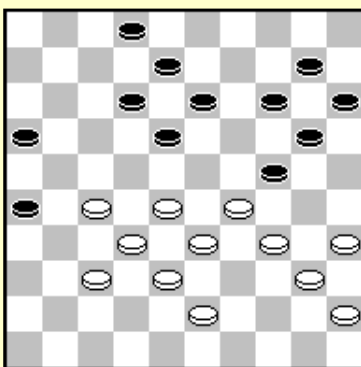
38... 2-8 39. 36-31 20-24 40. 31-27 9-13 41. 27-22 16-21 42. 23-18 15-20 43. 18x9 14x3 44. 22-18!

Zwart gaf op. Het einde van de partij had als volgt kunnen zijn : 44.. 8-13 45. 18x9 3x14 46. 40-35 10-15

Op 21-27 speelt wit niet 28-23 maar neemt het zetje van Weiss naar 4.

47. 34-29 21-27 48. 39-34 27-31 49. 29-23 31x42 50. 38x47 26-31 51. 34-29 31-37 52. 49-44 25-30 53. 44-39 +.

K. Thijssen-R. Zdroviak

Wit heeft een centrumstand met actieve formaties. Hij bezet beide centrale velden 28 en 29 en tevens het strategische veld 27. De zwarte stand is duidelijk veel zwakker. Hij heeft een halve hekstelling, maar met schijven 10/14 is dit zelden goed. Zwart mist tevens een schijf op 9, hetgeen de stand meer kwetsbaar maakt. Zwart heeft weinig ruimte. Hij kan enkel schijf 2 spelen, indien we de verschrikkelijke zet 13-19 buiten beschouwing laten.

Wit moet een moeilijke keuze maken. Niet mogelijk is 28-23 wegens 13-19! (32-28 16-21 27x16 18-22 enz.) Z+.

Het ruilen met 37-31x41 geeft zwart extra ruimte, dus wit moet 34-30 of 43-39 spelen.

37.34-30?

In zijn berekening moet de Nederlandse grootmeester de damzet 37... 14-19! 38. 30-25? 26-31!! Voor zwart overzien hebben. De sterke verdediger op 38 wordt verwijderd tijdens deze combinatie !

Omdat 37... 14-19 38. 37-31* wit weinig oplevert, moest hij (in de diagramstand!) 37. 43-39! overwogen hebben.

Het antwoord 37... 13-19 geeft zwart een zwakke stand met een gebrek aan formaties aan zijn rechtervleugel. Wit krijgt voordeel door 38. 28-22 8-13 39. 34-30 en bijvoorbeeld 12-17 40. 22x11

16x7 41. 27-22! 18x27 42. 32x21 26x17 43. 29-23 19x28 44. 30x8 2x13 45. 29-23 19x28 46. 33x2 W+.

We onderzoeken de meest logische zet na 37. 43-39 : 2-7.

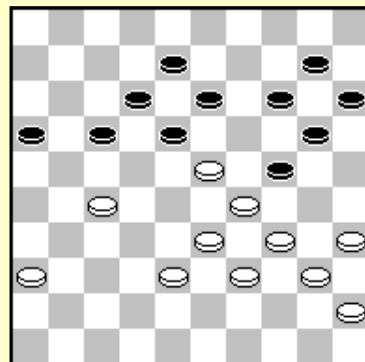
Daar basisschijf 2 opgespeeld werd kan wit terugnruilen en 28-23! Voorbereiden. Zonder schijf op 2 zwart kan schijf 23 niet meer aanvallen met 13-19.

38. 37-31! 26x37 39. 32x41 12-17

39... 7-11 40.28-23 resulteert in dezelfde stand

39... 13-19 40.28-23 19x28 41.33x11 24x42 42.41-37! 42x22 43.11-6 leidt tot een slecht eindspel voor zwart.

40. 28-23! 7-12 41. 41-36

Zwart staat verloren :

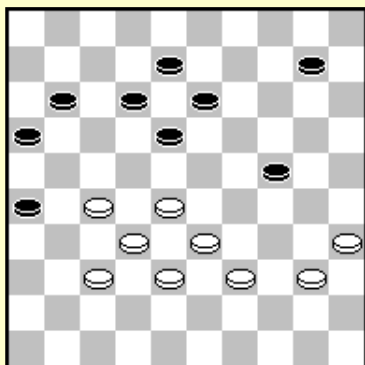
- 1) 41... 17-21 42. 27-22 18x27 43. 23-19 14x23 44. 29x7 W+
- 2) 41 ... 17-22 42. 34-30 22x31 43. 30x19 13x24 44. 36x27 8-13 45. 38-32 13-19 46. 32-28 W+
- 3) 41 ... 13-19 42. 34-30! 19x28 43. 33x2 24x42 44. 30-25
Zwart kan nu niet naar dam gaan.
12-18 45. 2-8! en wit wint snel

In de partij profiteerde zwart niet van wit's tactische fout.

37... 2-7? 38. 30x19 14x34 39. 40x29 20-24 40. 29x20 15x24 41. 43-39

Zwart kan nu niet 13-19 spelen wegens 35-30 24x35 28-23 W+.

Zwart's beste verdediging is 41... 10-14! 42. 39-34 14-19 43. 34-29 7-11 44. 29x20 19-23 45. 28x19 13x15.

41... 7-11? 42. 45-40

Deze keer wordt 42... 13-19 afgestraft door 43. 28-22! 18-23 (8-13 27-21! +) 44. 22-18! W+.

Verdedigen met 10-14 43. 40-34 14-19 werkt nu niet. 44. 34-29 11-17 45. 29x20 19-23 46. 28x19 13x15 biedt wit de damzet met 37-31.

Na 42... 11-17 43. 40-34 heeft zwart twee mogelijkheden :

- 1) 43... 17-22 44. 28x17 12x21 45. 34-29! 10-15 46. 29x20 15x24 47. 39-34 18-23* 48. 27-22! 13-19 (8-12 22-17! +) 49. 22-18! 23x12 50. 34-29 met winnende doorbraak voor wit.

- 2) 43... 17-21`44. 34-30 en zwart heeft dezelfde problemen als in de partij.

Wat zwart ook speelt verliest, 41... 7-11 blijkt de beslissende fout.

42... 10-15 43. 40-34 11-17 44. 34-30!

Wit richt zijn pijlen op de sterk verdedigende schijf 13 ! 44... 17-22 45. 28x17 12x21 46. 30x19 13x24 wordt gevolgd door 47. 37-31! 26x28 48. 33x2 21x34 49. 2x43 +.

44... 17-21 45. 30x19 13x24 46. 27-22 18x27 47. 28-22 27x18 48. 37-31 26x28 49. 33x2

Wit voerde een zetje van Weiss uit en won de partij.

M. van Gelderen-Gantwarg

1. 32-28 19-23 2. 28x19 14x23 3. 37-32 10-14 4. 41-37 14-19 5. 33-28

Dit is een vaak gespeelde opening. Wit heeft meer actieve opties zoals :

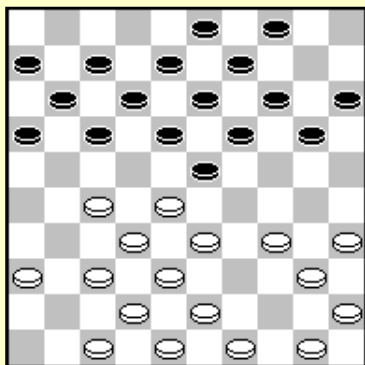
- 1) 5. 34-29 23x34 6. 39x30
- 2) 5. 35-30
- 3) 5. 32-28 23x32 6. 37x28

5... 17-22! 6. 28x17 11x22

De meest actieve zet. 5... 17-21 6.31-27 geeft wit gemakkelijk klassiek spel (7... 5-10 faalt op een damzet).

7. 31-27 22x31 8. 36x27 5-10

Wit neemt het veld 27 in. Zwart bouwt een compacte stand op met formaties gericht naar veld 27.

9. 39-33 10-14 10. 33-28 6-11 11. 44-39 11-17
12. 39-33 1- 6 13. 46-41 7- 11 14. 41-36 2- 7

Wit kan nu niet 15. 50-44? Spelen wegens 17-22 28x17 11x31 36x27 23-29! Z+.

Wit's meest natuurlijke zet is 15. 49-44.

15. 34-30 17-22 16. 28x17 11x31 17. 36x27 20-25!

18. 40-34 7-11 19. 34-29 25x34 20. 29x40 12-17

Terwijl wit terugruilt om de rechervleugel opsluiting te verbreken gaat zwart verder een formatie tegen 27 op te bouwen.

21. 47-41 17-22 22. 41-36 22x31 23. 36x27

Slaan met 37x26 is beter, behoudt een schijf op 36 die controle biedt over veld 27.

23... 8-12 24. 49-44 12-17 25. 44-39 15-20 26.50-44 3-8
27. 40-34

Schijf 27 wordt nu opnieuw aangevallen.

27... 17-22! 28. 34-29

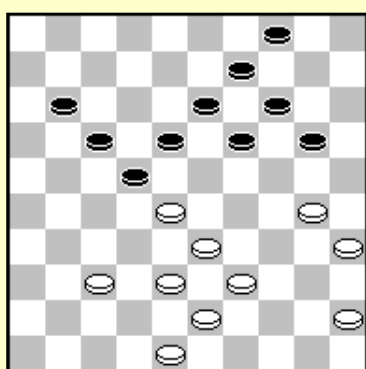
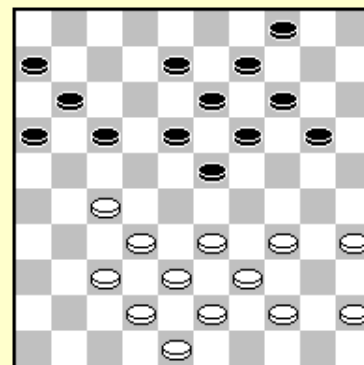
Het is beter eerst 37-31 te spelen en dan 34-29x30.

28... 23x34 29. 39x30 22x31

30. 37x26 16-21! 31. 26x17 11x22

Neemt het centrumveld 22 in. Het spelen van 32. 32-28 22-27 33. 30-24 20x29 34. 33x24 19x30 35. 35x24 is gevaarlijk wegens de verzwakte witte linkervleugel.

32. 44-39 8-12 33. 42-37 6-11 34. 32-28 12-17

Wit speelde 32-28 om eindelijk het centrumveld 28 in te nemen. Zwart lokte dit uit. Het witte centrum is niet zo sterk en zwart kan het omsingelen.

35. 48-42 20-24 36. 45-40 4-10

37. 37-31 11-16 38. 42-37?

Verzwakt veld 42. De zet 40-34 geeft een betere verdediging.

38... 18-23! 39. 38-32 13-18

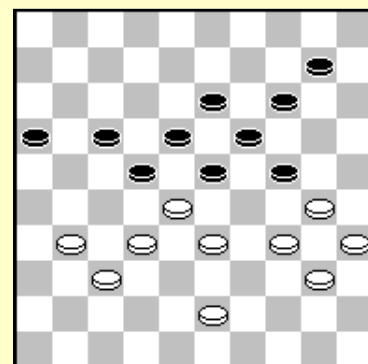
Wit is opgesloten.

40.39-34 9-13

De witte stand is een puinhoop. 41. 31-26 wordt afgestraft door 22-27 42. 32x12 23x41 43. 12x23 19x48 44. 30x8 48x2 +. 41. 33-29 24x33 42. 28x39 kan worden beantwoord met 23-29 +.

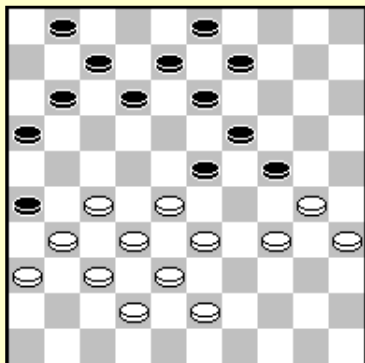
41. 43-39 10-15 42. 31-26 24-29! 43. 33x24 22x44

44. 40x49 14-20 45. 49-43 20x40 46. 35x44 15-20

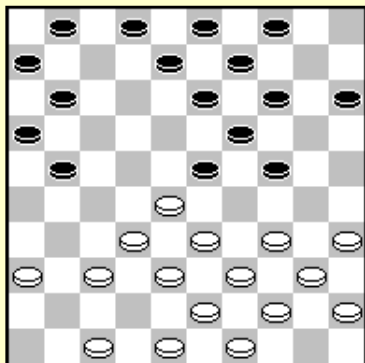

47. 30-25 23-28! 48. 25x21 16x40 49. 26-21 40-44
50. 21-17 28-32 51. 37x28 44-50

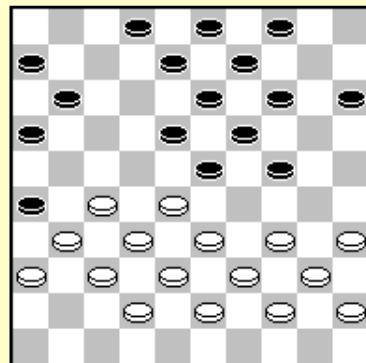
Oefening 1.1-1.4 Wat zou je spelen in de volgende vier standen ? Wit aan zet.2

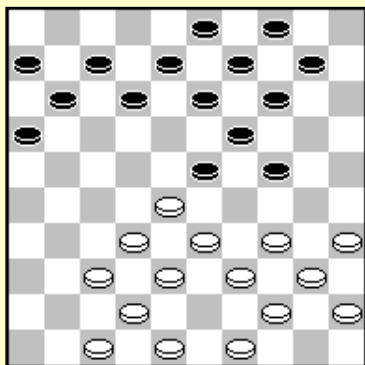
1.1

1.2

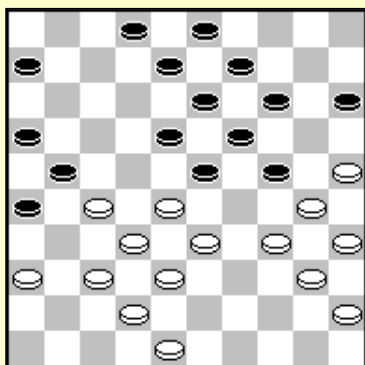

1.3

1.4

2. Het krachtblok

Tsjizjow - Bergot Zwart aan zet

Wit heeft het krachtblok opgebouwd om druk uit te oefenen op schijf 24.

27... 6-11

Dezelfde stand kwam voor in de partij Tj. Goedemoed - H. Dijkstra 1997 waarin 27... 8-12 werd gespeeld. 28. 34-29 23x34 29. 40x20 15x24 30. 27-22 18x27 31. 37-31! 26x37 32. 42x22 gaf wit toen groot voordeel. (12-18 wordt beantwoord door W+).

28. 34-29 23x34 29. 40x20 15x24 30. 27-22 18x27 31. 45-40

Een belangrijk idee om te onthouden wanneer men met dit systeem werkt. Wit offert 27-22 om schijf 24 opnieuw te kunnen aanvallen. Natuurlijk kan zwart niet 13-18 spelen.

31... 27-31 32. 36x27 13-18 33. 28-23! 19x39 34. 30x10 18-22 35. 27x18 9-13 36. 18x 9 3 x 5 37. 40-34 39x30 38. 35x24

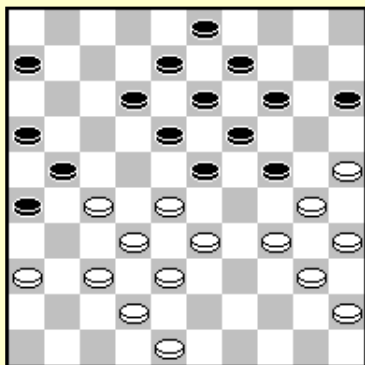
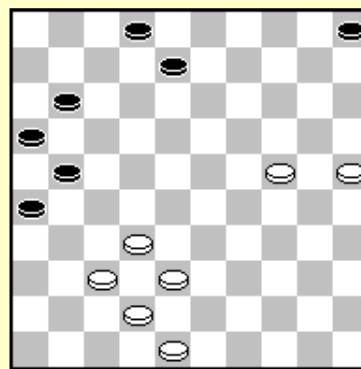
En wit houdt een sterke aanval op zijn rechtervleugel over. Zwart kan een doorbraak niet meer tegenhouden.

38... 8-13 39. 25-20 21-27 40. 32x21 16x27 41. 38-33

Neutraliseert de poging om door te breken met 27-31.

41... 11-17 42. 20-14 2-8 43. 42-38 17-21 44. 48-43 27-31 45. 24-19 31x42 46. 38x47 13x24 47. 14 - 9 8-13 48. 9x18 26-31 49. 18-12 31-37 50. 12-7 24-30 51. 43-39 5-10 52. 7-2

Wit won na 52... 30-35 53. 39-34 10-14 54. 34-30 35x24 55. 2x30 21-26 56. 30-48 W+.

Goedemoed-Winsemius

Deze stand (2003) werd ook bereikt in de partij Goedemoed-Klein 1997. Het open veld 2 geeft wit de mogelijkheid de stand op te blazen. Huisman had reeds het winnende plan getoond tegen Navarro tijdens het wereldkampioenschap in 1956.

29. 34-29 23x34 30. 40x20 15x24 31. 28-23 19x39 32. 30x10

Zwart kan niet 39-44 spelen wegens 37-31! 26x28 10-5 21x43 5x40 W+.

32... 9-14 33. 10x19 13x24 34. 37-31 26x28 35. 38-33 21x32 36. 33x 2 39-44 37. 2x30 44-50

Wit kan 30-19? niet spelen : 27-32 Z+. Zwart neemt de lange diagonaal in bezit, maar wit kan een vangstelling bouwen, en de zwarte dam weggagen.

38. 42-37 32x41 39. 36x47 50-28 40. 30-13!

De zwarte schijven kunnen niet geactiveerd worden omdat wit de diagonaal 4/36 in bezit heeft.

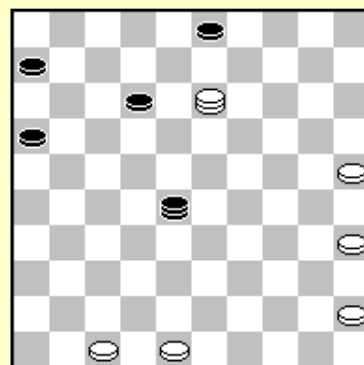
40... 12-17 41. 35-30 16-21 42. 45-40 6-11

43. 40-35 21-26 44. 30-24 17-21 45. 13-36 28-37

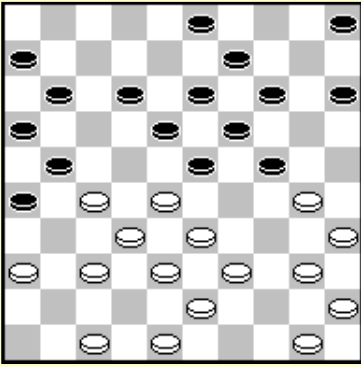
Wit bouwt een vangstelling voor de zwarte dam.

46. 25-20 11-16 47. 20-15 3 - 8 48. 48-43 8-12 49. 43-38

Zwart gaf op.

B. Zwart-G. Jansen

22. 47-42? 14-20!

Om het krachtblok op te bouwen activeert zwart de 15/20/24 formatie gericht naar veld 29.

23. 30-25 9-14 24. 40-34 12-17

Ondanks de inactieve schijf op 5 heeft zwart een prachtige stand door de overweldigende druk tegen veld 27. 25. 34-29 23x34 26. 39x30 wordt beantwoord met 17-22 28x17 11x31 24-29 33x24 20x29 45-40 6-11 43-39 11-17 en wit heeft enkel nog het schamele 27-22 18x27 39-33.

25. 34-30 17-22 26. 28x17 11x31 27. 36x27 24-29

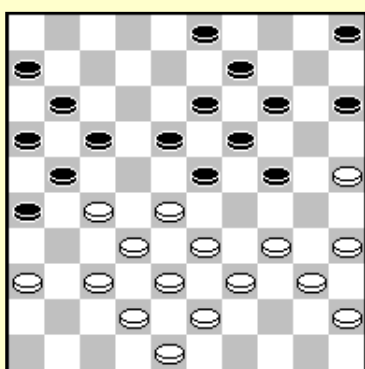
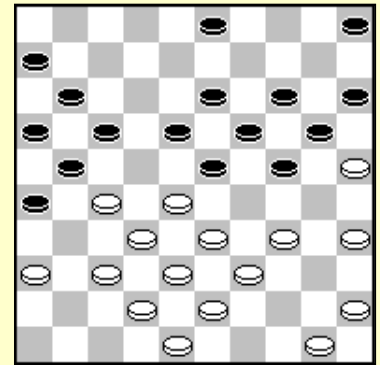
28. 33x24 20x29

Na 29. 39-33 offert zwart de schijf en valt 27 aan met 6-11-17.

29. 39-34 29x40 30. 45x34 6-11

31. 38-33 wordt beantwoord met 23-28 32x12 21x41, schijf 27 gaat dus verloren. Wit gaf op.

Zwart's plan kennende is het niet moeilijk te begrijpen waarom wit 22. 48-42! had moeten spelen. Zijn linkervleugel is beschermd tegen een aanval. Zwart moet 12-17 en 17-22 spelen op een gegeven moment waarna wit's linkervleugel ontwikkeld is en hij een goede klassieke positie bereikt.

T. van Adrichem - Goedemoed

De zwartspeler bestudeerde het plan van G. Jansen met het krachtblok voor deze partij gespeeld werd. 17-22 28x17 11x31 36x26 6-11 33-28 levert geen enkel positief resultaat op. Zwart moet dus eerst schijf 33 elimineren.

23... 17-22 24. 28x17 11x31 25. 36x27 24-29

26. 33x24 19x30

Het probleem voor wit is dat 27. 38-33 23-28 28. 32x12 21x41 resulteert in een slecht eindspel voor wit. Schijf 5 is plots actief in vangstellingen voor de dam!

De beste zet voor wit is 29. 42-37 41x32 30. 12-7 30-35! en zwart

kan niet naar dam gaan.

In de partij speelde wit 27. 34-29? 23x34 28. 40x29 30-35 29. 38-33 en na 18-23 30. 29x18 13x31 won zwart een schijf en nadien de partij.

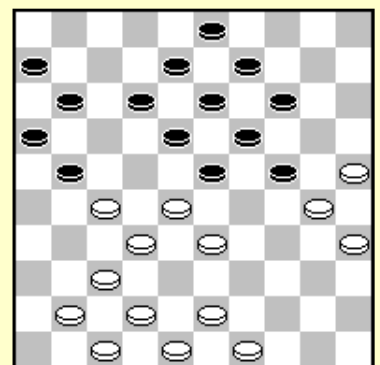
Salomé-Coenegracht

28. 42-38

Met deze zet verzwakt wit zijn linkerflank. Wit kon ook 43-38 gespeeld hebben. In de partij zal zwart druk uitoefenen tegen de witte linkervleugel door het krachtblok op te bouwen. Maar wit heeft links nog voldoende verdediging.

28... 12-17 29. 47-42 8-12 30. 41-36 21-26 31. 49-44 17-21

Wit had nu 32.44-39 12-17 moeten spelen.

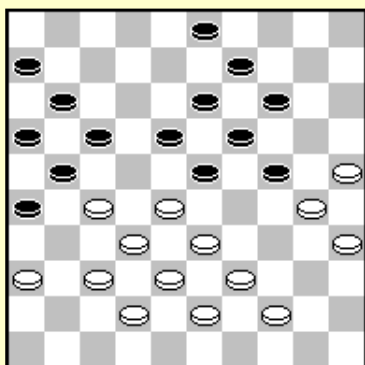
1) 33. 28-22? 17x28 34. 33x22 23-29! 35. 39-33 18-23 36. 33-28 3-8 en het noodzakelijke 37. 43-39 wordt beantwoord met een coupe Philippe 11-17 22x11 16x7 27x16 7-11 16x7 8-12 7x18 13x44 Z+.

2) 33. 39-34? 17-22 34. 28x17 11x31 35. 36x27 23-28! 36. 32x12 21x41 37. 42-37 41x32 38. 38x27 14-20 39. 25x23 13-18 40. 30x19 18x49 met een slecht eindspel voor wit.

3) 33. 27-22! 18x27 34. 37-31 26x37 35. 42x22 en nu kan 21-26 sterk beantwoord worden met 36.22-18! 13x22

36... 23x12 37.28-23 19x37 38.30x10 *biedt wit een beter eindspel.*

37. 36-31 26x37 38. 32x41 23x32 39. 38x18 met groot voordeel voor wit.

32. 43-39? 12-17 33. 48-43

33... 17-22 34. 28x17 11x31 35. 36x27 23-29!

Dreigt naar veld 34 te gaan, wit's antwoord is dus geforceerd.

36. 44-40 18-22

36... 6-11 37. 33-28 18-23 was ook een zeer sterke reactie.

37. 27x18 13x22 38. 32-28

Enkel 38. 25-20 14x45 39. 35-30 24x35 40. 33x4 45-50 41. 4x36 50x11 42. 38-33 11x48 43. 42-38 48x31 44.36x18 kan wit in strijd

houden.

38... 21-27 39. 28x17 26-31 40. 37x26 27-32 41. 38x27 29x47 En zwart won.

Kolesnik-Gantwarg

Zwart heeft een grote zwakte : de hangende schijf op 9. Wit toonde aan dat het krachtblok helemaal niet gevaarlijk is in deze situatie.

36. 27-22 18x27 37. 37-31 26x37 38. 42x22 21-26

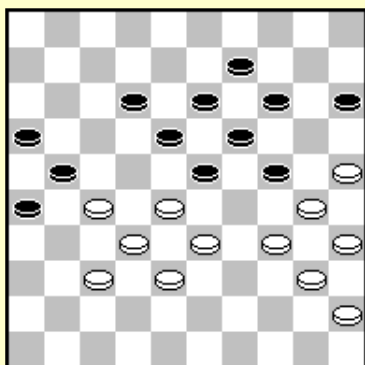
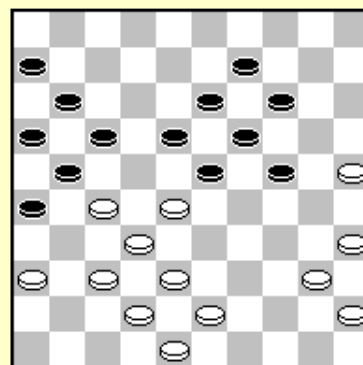
39. 48-42!

Zwart heeft geen goed antwoord op de dreiging 22-18. 39... 24-29 40. 42-37 17-21 41. 40-34 29x40 42. 45x34 en zwart heeft geen goede zet meer (controleer dit zelf!).

39... 17-21 40. 22-18 13x33 41. 38x20

Zwart kan nu niet 21-27x27 spelen wegens 36-31! +.

Wit won na 41... 23-28 42. 32x23 19x28 43. 20-15 21-27 44. 25-20 14x25 45. 15-10 11-17 46. 35-30 25x34 47. 40x29 17-22 48. 29-24 28-33 49. 24-19 6-11 50. 10-5 22-28 51. 42-38 33x42 52. 19-14 9x20 53. 5x48 en zwart gaf op.

Wesselink-Derkx

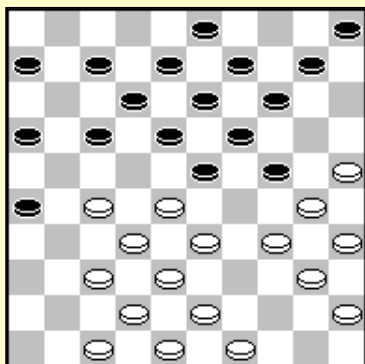
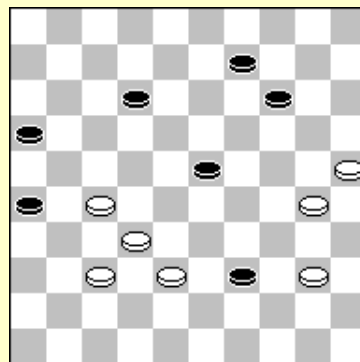
Het ziet er naar uit dat wit winst kan forceren.

37. 34-29 23x34 38. 40x20 15x24 39. 28-23 19x39

40. 30x17 21x12 41. 45-40 18-23 42. 35-30!

Dreigt 40-34 39-44 34-29 23x34 30x50 +. Zwart vond de mogelijke verdediging niet en verloor.

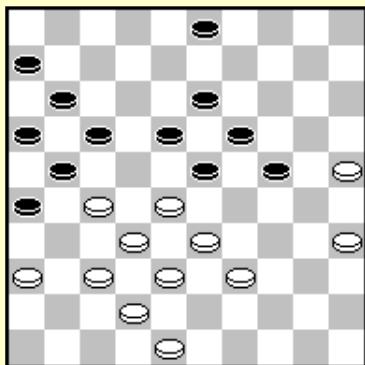
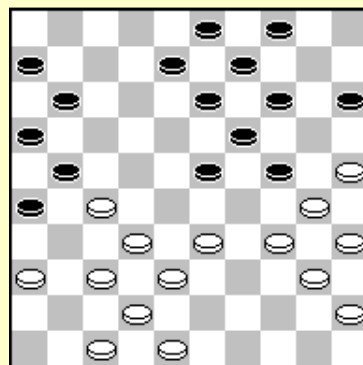
Oef 2.1 Wat had zwart moeten spelen ?

Oef 2.2 Wit forceert een mooie combinatie!

Tsjizjow-Skliarow

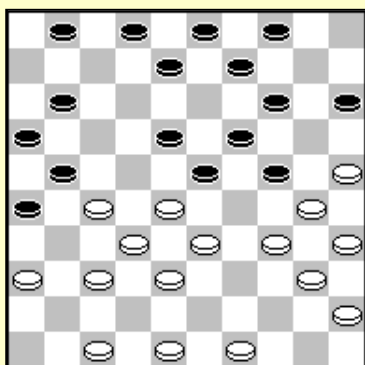
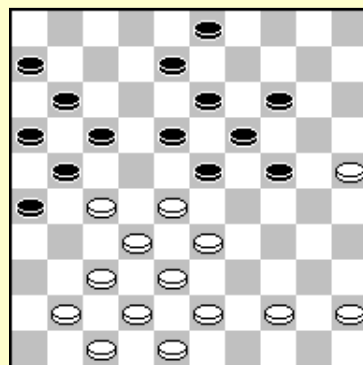
Oef 2.3 Wit kan een zeer sterk plan uitvoeren om druk te zetten op de zwarte linkervleugel. Kan je het vinden ?

A. van Berkel-Wesselink

Oef 2.4 Hoe speelde wit om het krachtblok te neutraliseren ?

Oef 2.5 Kan zwart een winnende damzet uitvoeren na 41-36?

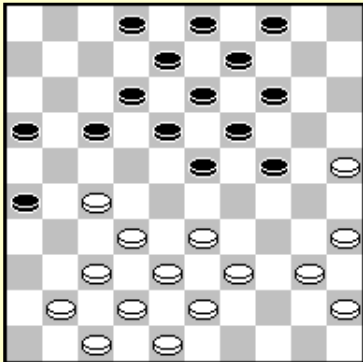

R. van der Pal-H. Vermeulen

Oef 2.6 Wit voerde een damzet uit !

3. De sterke schijf op 21

Gewoonlijk is het niet aan te raden naar veld 21 te gaan als men een schijf op 27 heeft.

27-21? 16x27 32x21 heeft twee nadelen :

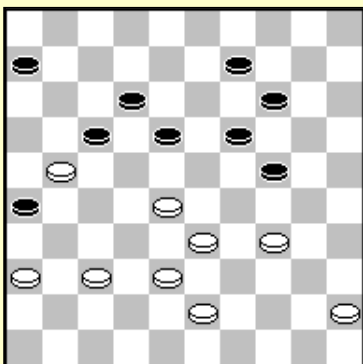
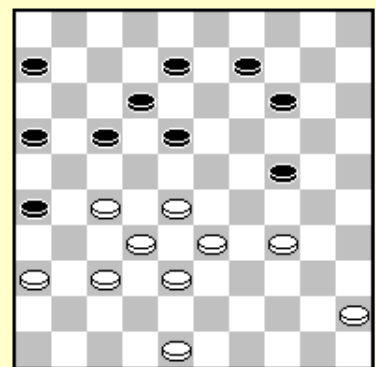
- Wit verliest controle over veld 27
- Zwart krijgt meer controle over het centrum.

S. Huitema-H. Clasquin

Wit heeft een sterk centrum, maar ook een zwakte op veld 36. Zwart toelaten 17-22 28x17 12x21 te spelen zou schijf 36 inactief achter laten. Wit's volgende zet, het plaatsen van een schijf op veld 21, geeft schijf 36 ruimte om te spelen. Verder, schijf 21 is vervelend voor zwart, zowel om positionele en tactische redenen.

37. 27-21 16x27 38. 32x21 8-13

De beste verdediging is 38... 14-19 39. 34-29 9-13 40. 29x20 19-23 41. 28x19 13x15.

39. 48-43 13-19

39... 18-22 faalt wegens 37-31 26x37 43-39 17x26 28x10 W+.
39... 6-11 40. 36-31 11-16? 41. 31-27 verliest eveneens : 41... 14-20 42. 34-30 24x35 43. 28-23 18x29 44. 33x15 9-14 45. 38-33 13-18 46. 33-28 en zwart loopt vast. Men ziet dat de schijven op <21> en <27> houden drie zwarte schijven bezig.

Zwart heeft een grote zwakte op veld 13.

Oef 3.1 Hoe kan wit de zwakte uitbuiten en winst forceren ? Geef de eerste drie zetten.

J. v.d. Borst-P. Tuik

35. 27-21 16x27 36. 32x21 18-22

36...9-14 37. 40-35

Wit kan de damzet 28-22 37-31 33x2 niet nemen omdat de dam wordt afgevangen door 13-19 met schijfverlies.

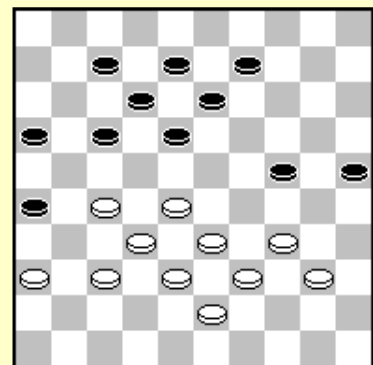
37... 14-19 wordt beantwoord met de combinatie 28-22 18x16 37-31 38-32 33x2 W+.

Nu richt wit zijn pijlen op veld 12.

37. 28-23 13-18 38. 36-31 18x29 39. 34x23 7-11

Zwart speelt de beste verdediging. Op 39... 9-14 komt 40.40-34! 7-11

Na 14-20 komt 34-29! met de dodelijke dreiging 23-18 W+.

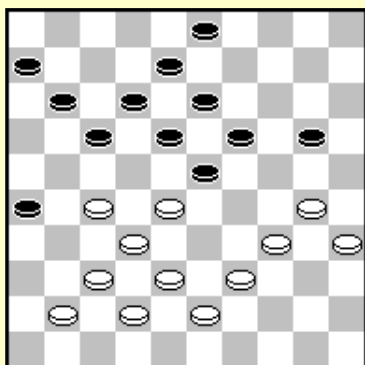
41. 23-18!! 22x13 42. 21-26 13-18 43. 16x7 12x1 44. 37-32 26x28 45. 33x2 W+.

40. 21-16 22-27 41. 16x18 27x36

42. 18-12 8-13 43. 12x21 26x17 44. 33-28 17-21 45. 38-33 21-26 46. 23-18 13x22 47. 28x17 26-31 48. 37x26 36-41 49. 17-11 41-46 50. 11-7 46-32 51. 40-35 32x49 52. 7-1 49-32?

Zwart kon een remise forceren 52... 24-30 53. 35x24 49-35 enz.

Wit kan winnen met 53. 33-29! 24x44 54. 35-30 25x34 55. 1x4 W+.

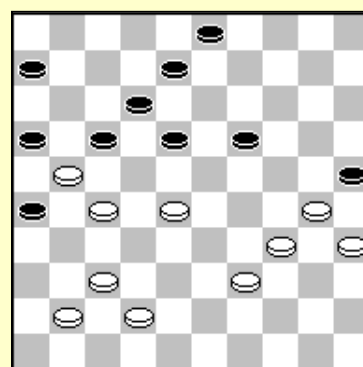
Mitsjanski-Tsjizjow

34. 27-22 18x27 35. 32x21 23x32 36. 38x27 11-16

De opsluiting is helemaal niet economisch. Vijf schijven houden enkel de schijven 21 en 27 vast...

37. 39-33 20-25 38. 43-39 13-18?

Zwart zou het centrum moeten ingenomen hebben door 38... 19-23 39. 33-29 13-18 40. 39-33 8-13 41. 33-28 23x32 42. 37x28 26-31 43. 27x36 16x27 =.

39.33-28!

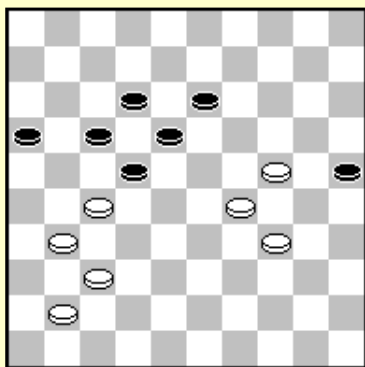
Zwart's ruimte is serieus gereduceerd, terwijl wit de controle over veld 24 heeft verkregen.

Na 39... 8-13 40. 30-24 19x30 41. 35x24 3-9 42. 39-33 9-14 43. 24-20! 6-11 44. 20x9 13x4 45. 33-29 staat zwart vast.

39... 17-22 40. 28x17 8-13 41. 17x8 3x12 42. 30-24 19x30

43. 35x24 26x17 44. 34-29

Wit neemt controle over velde 24 en 27. Op 44... 17-22 volgt 45. 29-23! W+.

44.... 6-11 45. 39-34 17-22 46. 37-31 11-17 47. 42-37!

Zwart heeft geforceerd spel en wordt vastgezet.

47... 22-28 48. 31-26 17-22 49. 37-31 12-17 50. 41-36

Wit won na 50... 13-19 51. 24x13 18x9 52. 27x18 16-21 53. 29-24 28-33 54. 24-19 33-38 55. 19-13 9-14 56. 13-8 38-42 57. 34-30! 25x34 58. 8-3 W+.

Tsjizjow - Schwarzman

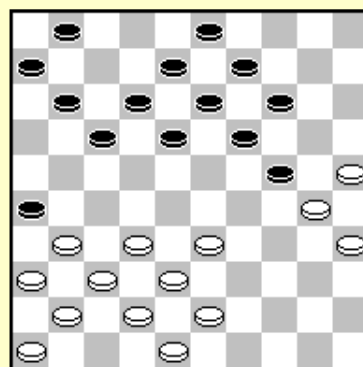
In deze stand zien we opnieuw enig druk op veld 24. Het is echter niet helemaal duidelijk hoe wit hiervan kan profiteren. Tsjizjow echter laat ons zien van welk hout hij gesneden is, en berekent dat het veroveren van veld 21 hem de beste mogelijkheden biedt.

24. 31-27! 11-16*

Een geforceerde zet : op 24... 1-7? kan wit snel winst forceren : 25. 27-21!! 18-23 (wat anders?) 26. 32-28! 23x32 27. 37x28 en de dreiging kan niet worden ontkracht.

25. 27-21!!

Tsjizjow bezorgt de wereldkampioen de nodige problemen met deze

zet, die beschouwd wordt als passief in miljoenen andere situaties. Hier zijn de omstandigheden echter perfect : zwart heeft weinig ruimte over door allerlei tactische redenen.

25... 16x27 26. 32x21 1-7?

Dit is reeds de verliezende zet. Zwart had nog steeds kunnen ontsnappen via 26... 6-11 27. 33-28! 24-29 (duidelijk de beste zet, zoals de volgende drie varianten laten zien :

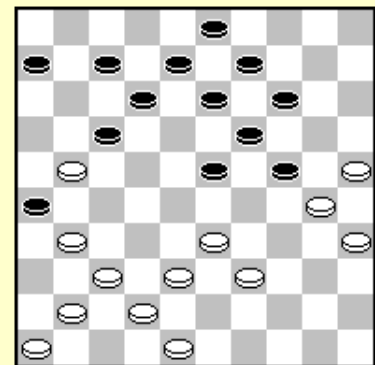
- 1) 27... 11-16? 28. 43-39 16x27 29. 37-31 26x37 30. 42x11 18-23 31. 38-33 23x32 32. 41-37 32x41 33. 46x37 en wit staat duidelijk beter.
- 2) 27... 18-23?? 28. 21-16! 23x32 29. 16x18 13x22 30. 38x18 W+.
- 3) 27... 1-6?? 28. 21-16! en zwart heeft *zetdwang* : hij moet een zet doen, maar met elke zet wordt de stand slechter.)

28. 28-23 19x28 29. 37-31 26x37 30. 41x34 17x26 en zwart staat voor een lange verdediging van zijn ernstig verzwakte linkervleugel.

26... 18-23 zou de situatie niet echt verbeteren, daar na 27. 33-28! 23x32 28. 37x28 moet zwart naar het kerkhofveld daar 28... 13-18 faalt door 36-31!, 41x32 en 28-23 met een doorbraak.

27. 43-39 18-23

Het alternatief 27... 6-11? wordt beantwoord door een mooie damzet : 28. 39-34! 18-23 (wat anders?) 29. 33-29! 24x33 30. 38x18 13x22 31. 30-24 19x39 32. 48-43 39x48 33. 42-38 48x31 34. 36x18 12x23 35. 21x1 W+

28. 36-31!!

Terwijl het lijkt of Schwarzman een sterke stand heeft kunnen houden als we dit oppervlakkig analyseren, sluimeren er grote problemen onder het oppervlak. Zijn volgende zet is opnieuw geforceerd door de dreiging 37-32. 28... 7-11 wordt beantwoord door 29. 21-16 en 29... 13-18 is geen oplossing.

28... 6-11 29. 41-36 23-29!

De beste verdediging, omdat 29... 14-20? 30. 25x14 9x20 31. 30-25!! zwart opnieuw zetdwang heeft, controleer dit zelf !

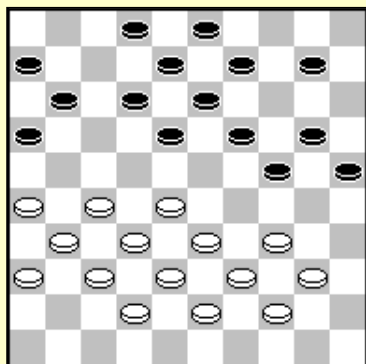
30. 33-28! 29-34 31. 39-33! 13-18

Het lijkt of zwart zijn schijf kan redden door 31... 34-40 32. 35x44 24x35 te spelen, maar dan wordt hij meesterlijk vastgezet : 33. 33-29! 13-18 34. 38-33 8-13 (op 18-22 steeds 29-23!) 35 .42-38 3-8 36. 48-43 en zwart heeft geen zinnige zet meer over !

32. 30x39 18-23 33. 38-32

En Tsjizjow kon deze briljante partij winnen, al was dit met enige complicaties later, omdat zwart geen compensatie heeft voor zijn verloren schijf.

4. De linkervleugel aanval

Tsjizjow-Swizinski

Wit bouwt een sterke centrumpositie met veel formaties. Hij bouwt zijn rechtermvleugel op met het centrale 45-40 in plaats van 44-40. Dit betekent dat hij de Olympische formatie niet meer kan gebruiken om schijf 24 te verwijderen. Wit wil meer ruimte krijgen op zijn linkervleugel. Dat is waarom hij naar veld 21 ruilt.

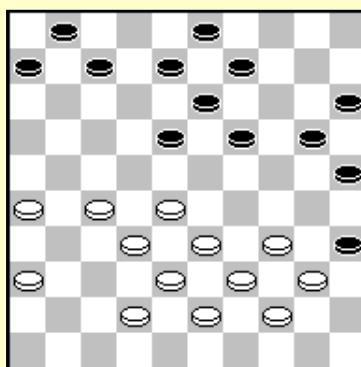
26. 27-21 16x27 27. 32x21 10-15 28. 21-26 24-30
29. 16x 7 12x 1 30. 37-32 2 - 7 31. 31-27 30-35

Wit valt opnieuw aan op zwart's rech-

32. 27-22 18x27 33. 32x21 20-24 34.

Men zou verwachten dat zwart 24-30
 Wit heeft grote compensatie door de
 Schijf 15 is niet actief in de opsluiting.
 neert wit de mogelijkheid om opgeslo-

35. 34-29 13-18 36. 29x20 15x24 37.

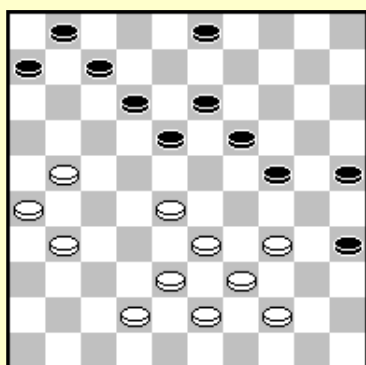

termvleugel.

36-31 8-12

speelt met een opsluiting.
 controle over het centrum.
 Met zijn volgende zet elimi-
 ten te worden.

40-34 9-13

Zwart een talentvol en bekende problemist, hoopte op 38. 31-27?
 18-23! En nu :

- 1) 39. 38-32? 23-29 40. 34x14 13-19 41. 14x23 12-17
 42. 21x12 7x40 Z+
- 2) 39. 27-22? 23x32 40. 38x27 24-29 41. 34x14 13-18
 42. 22x13 35-40 43. 44x35 25-30 44. 35x24 12-17
 45. 21x12 7x47 Z+
- 3) 39. 28-22 24-29 40. 33x24 19x30 met voordeel voor
 zwart.

Wit lanceert echter een aanval op veld 17.

38. 21-17 12x21 39. 26x17 18-23?

Een meer gedegen antwoord zoals 7-12 17x8 3x12 was nodig.

40. 34-30! 23x32 41. 38x27 25x34 42. 39x30

Het opgesloten stuk 30 (tussen 24 en 35) impliceert tactische voor-
 delen zoals 42... 13-18? 43. 33-29 24x33 44. 17-12 35x24 45.

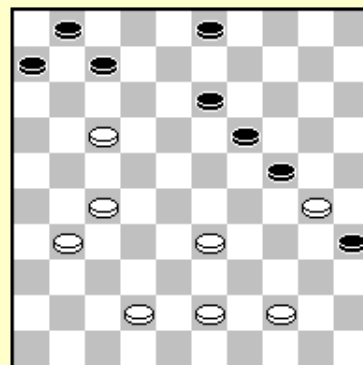
12x14 W+

of 42... 3-9 43. 31-26 9-14? 44. 33-29 24x33 45. 43-38 35x24 46.

38x18 W+.

Nadat zwart schijf 17 elimineert valt wit opnieuw aan op de linker-
 vleugel.

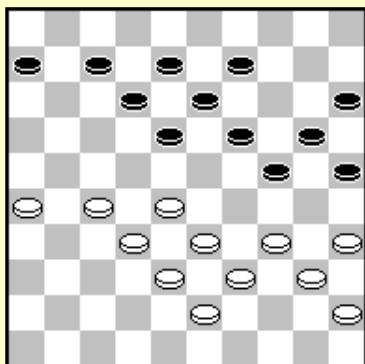
42... 7-12 43. 17x8 13x2 44. 27-22 1-7 45. 31-27 6-11 46. 33-29!
24x33 47. 43-38 35x24 48. 38x20 3 - 9 49. 27-21

Wit valt aan op beide vleugels. Zwart kan niet meer ontsnappen.

49... 7-12 50. 21-16 12-17 51. 16x 7 2x11 52. 20-15 11x22 53. 15-10

Wit won na 53... 9-14 54. 10-4 19-24 55. 4-13 14-19 56. 13-2 11-17 57. 44-39 17-22 58. 39-34 19-23 59. 2x30 28-33 60. 30-25 en zwart geeft op.

Coenegracht-Koops

Wit start een sterke aanval op de linkervleugel.

38. 27-21 18-23

38... 6-11 39. 21-16 en zwart heeft geen goede zet meer :

- 1) 39... 11-17 wordt gevolgd door een damzet (zoek deze)
- 2) 39... 18-23 wordt gevolgd door een doorbraak (check dit zelf !)

- 3) 39... 12-17 40. 32-27 8-12 wordt afgestraft door
41. 28-23! 19x28* 42. 33x22 17x28 43. 34-30 25x34 44. 39x6 W+.
- 4) Na 39... 9-14 40. 34-30! 25x34 41. 40x29 wordt zwart vastgezet.

39. 28-22 24-30 40. 35x24 20x29 41. 33x24 19x30

42. 34-29 23x34 43. 40x29 9-14 44. 38-33 14-19 45. 32-28

Wit heeft ruimte gewonnen. Zwart kan niet 12-18 spelen wegens de damzet 21-17 26-21 17-11 28-23 33x2 W+.

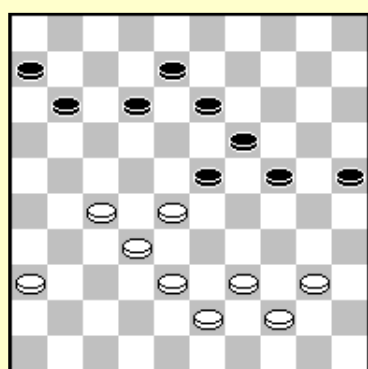
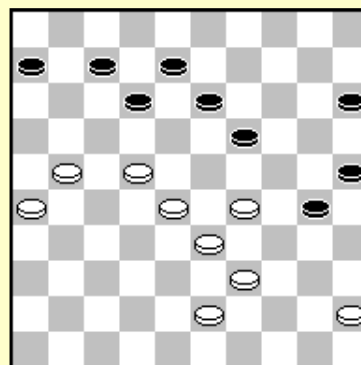
45... 19-24 46. 29x20 15x24

46... 25x14 geeft een langere verdediging, maar verliest ook. Wit gaat onmiddellijk veld 23 in bezit nemen. Het 21/22/23 front is zeer sterk.

47. 28-23 30-35 48. 45-40 35x44 49. 39x50 25-30

50. 43-39 30-35 51. 50-44

Zwart gaf op op het juiste moment.

Baba Sy-Sijbrands

Zwart toont aan dat een aanval op de witte rechtervleugel zeer gevaarlijk kan zijn. De bedoeling van deze minderheidsaanval is niet om door te breken maar de opponent vast te zetten door de ruimte van de opponent te beperken.

42... 23-29!

Vanuit psychologisch gezichtspunt is het moeilijk 43. 39-34 19-23 44. 28x30 13-18 45. 34x23 25x45 46. 23-19 te spelen hoewel het remise is na 46... 45-50 47. 19-13 =.

43. 39-33 25-30 44. 40-35?

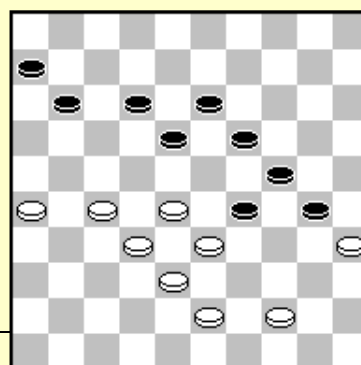
Zwart teveel ruimte geven is een dodelijke fout. Wit moest de schijven 29 en 30 vastgezet hebben door 43-39.

44... 12-18 45. 36-31 8-12 46. 31-26

Beter geweest was 46. 28-22. Nu forceert zwart de winst.

46... 29-34!

Na 47. 43-39 34x43 48. 38x49 30-34 49. 44-39 34x43 50. 49x38 11-17 51. 27-22

51.27-21 wordt beantwoord door 18-22 met de beslissende dreiging 24-29.

51... 18x27 52. 32x21 6-11 53. 38-32

53. 21-16 13-18 54. 16x7 12x1 55. 38-32 18-23 Z+

53... 11-16 54. 32-27 13-18 55. 27-22 18x27 56. 21x32 12-18

57. 32-27 18-23 wint voor zwart.

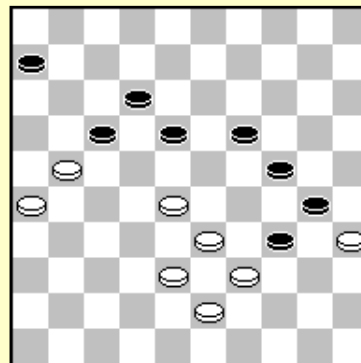
47.44-39 11-17 48. 27-22 enz. leidt tot de partij. Op 48. 27-21 18-22 volgt dreigend 24-29 Z+.

47. 27-22 18x27 48. 32x21 11-17

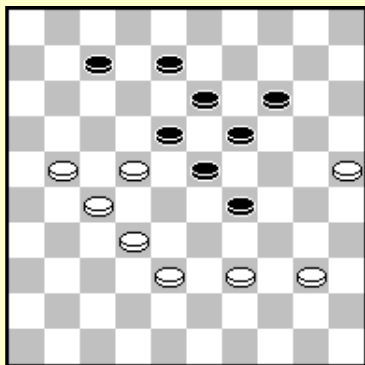
48... 34-40 is fout wegens 43-39! 40x49 21-16 49x23 16x20 W+.

49. 44-39 13-18

Wit staat verloren. 50. 21-16 6-11 51. 16x7 12x1 52. 38-32 18-23 53. 43-38 34x43 44. 38x49 30-34 leidt tot een snel vastzetten van wit.

Oefening 4.1 Hoe won zwart na **50. 38-32** ?

Baba Sy-Verleene

Een interessante variant in deze stand is :

1. 21-17 19-24 2. 39-33 14-19

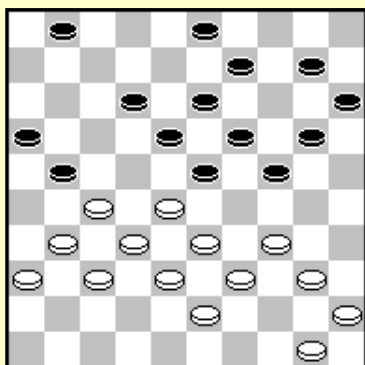
Oefening 4.2 Hoe kan wit verrassend winst verzilveren ?

Dibman-Letsjinski

Wit heeft een sterke centrale en compacte stand met goede formaties en geen hoekschijf op veld 35. Wit begint controle over de linkervleugel te krijgen.

23. 37-31 26x37 24. 42x31 6-11 25. 48-42 11-17

26. 42-37 17-21

27. 27-22 18x27 28. 31x22

Wit kan zich meer ruimte scheppen door de tactische variant 28... 12-18? 29. 34-29! 23x34 30. 40x29 18x27 31. 29-23 10-14 32. 23-18 13x22 33. 28x26 en wit wint schijf 27.

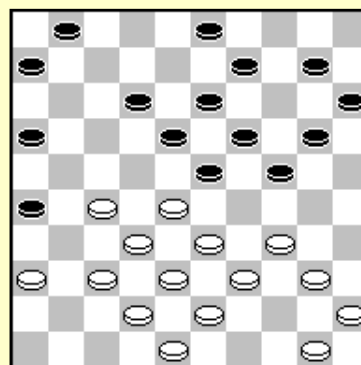
Na 28... 21-26 29. 22-18 13x22 30. 28x8 3x12 31. 36-31 wordt verzwakt zwart's stand, door de vele gaten.

28... 12-17 29. 22x11 16x7 30. 36-31 21-26 31. 31-27 7-12

Het is tijd om de 34/40/45 formatie te gebruiken om druk te zetten op het centrum.

32. 34-29 23x34 33. 40x29 20-25 34. 29x20 25x14

35. 45-40 15-20

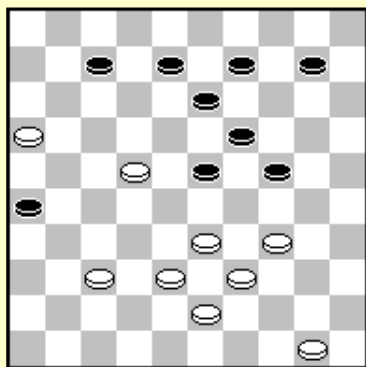

Wit heeft nog altijd een compact centrum, terwijl zijn tegenstander van de velden 23 en 24 verdreven is. Wit heeft nu ruimte om een aanval op de linkervleugel in te zetten.

36. 28-22 3-8 37. 22-17 12x21 38. 27x16 1-7

Zwart laat wit niet toe naar veld 11 te gaan. Op 1-6 breekt wit door met 16-11 6x17 37-31 26x28 33x11.

39. 40-34 19-23 40. 32-27 14-19 41. 27-22 20-24

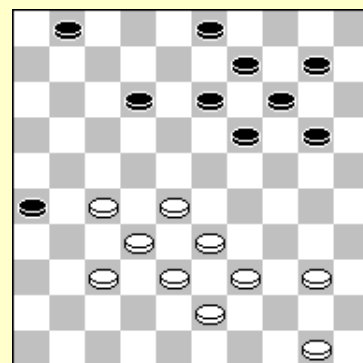

42. 37-32!

Een uitstekende zet ! Wit kan de schijf op 26 voor een zet even alleen laten en zijn schijf transporteren naar een veel betere plaats, nl. veld 27. Ondertussen wordt centrumschijf 23 geëlimineerd.

42... 10-14 43. 32-28 23x32 44. 38x27 8-12

Wit kan 45. 33-28 spelen, dreigt 27-21 W+, maar na 45... 12-18 46. 43-38, maar hij forceert een doorbraak op een zelfs betere manier.

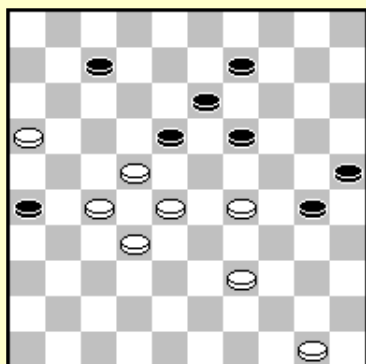
45. 43-38! 14-20

45... 19-23 46. 38-32 14-19 47. 33-28

Dreigt 27-21 W+.

48... 12-18 46. 22-17! leidt tot een winnende doorbraak voor wit.

46. 38-32 20-25 47. 34-29 24-30 48. 33-28 12-18

Wit heeft een doorbraak geforceerd. De witte dam wordt gevangen maar wit breekt opnieuw door.

49. 29-23 18x29 50. 27-21 26x17 51. 22x2 19-24

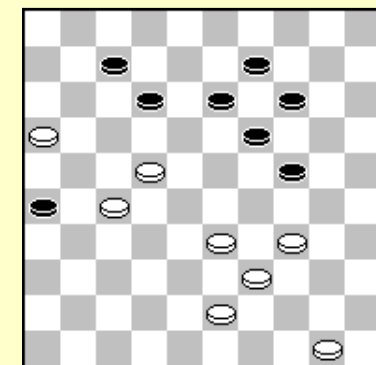
52. 2x19 24x13 53. 16-11

Na 53... 13-18 54. 11-7 9-14 55. 32-27 14-20 56. 27-21 30-34

57. 39x30 25x34 58. 21-16 18-22 59. 28x17 34-39 60. 7-1 34-39

61. 1-40 39-43 62. 40-44 33-38 63. 44-49 20-25 64. 17-11 25-30

65. 11-6 30-34 66. 6-1 43-48 67. 49x32 gaf zwart eindelijk op.

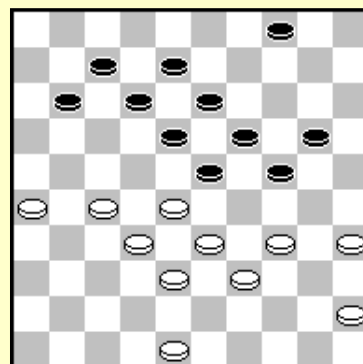
Baba Sy-Laros

Wit gebruikt de kleine beschikbare ruimte op de linkervleugel om een aanval in te zetten.

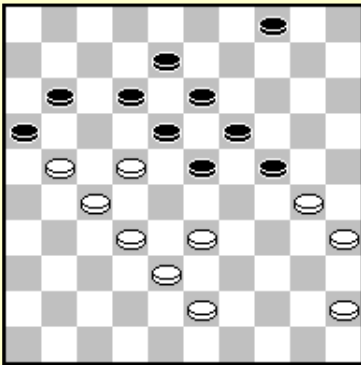
38. 26-21!

Oefening 4.3 Zwart antwoordde **38... 11-17**. Welke damzet nam wit ?

Het is interessant om de stand te analyseren als zwart de normale zet 43.... 11-16 zou spelen. Wit speelt dan 44. 28-22! 7-11 45. 34-30

20-25 46. 48-43 25x34 47. 39x30

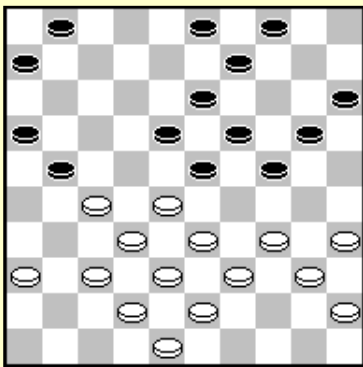
1) 47... 11-17 48. 22x11 16x7 49. 33-28 7-11 50. 28-22 11-16 52. 38-33 4-9 53. 33-28 23-29 54. 43-38 18-23 55. 45-40 9-14 56. 30-25 12-18 57. 21-17 met een mooie winststand : W+.

2) 47... 23-29 48. 45-40 18-23 49. 43-39 4-10 50. 39-34! 10-14 51. 33-28 11-17 52. 22x11 16x7 53. 28-22! 23-28 54. 32x23! 19x26 55. 30x10 W+.

We hebben hier niet alle mogelijkheden bekeken, maar wilden enkele belangrijke varianten voor dit type spel laten zien.

5. De schijf op 17

We zagen Sijbrands naar veld 34 gaan bij het aanvallen met zwart. Een schijf op 17 of 34 kan zeer sterk zijn. Indien men de linkervleugel aanvalt kan men soms de controle krijgen over veld 17 hetgeen vaak helpt bij het vastzetten van de opponent.

Korchow-Giljarow

Men zou niet verwachten dat wit hier controle krijgt over veld 17 vanuit een dergelijk gesloten klassieke stand....

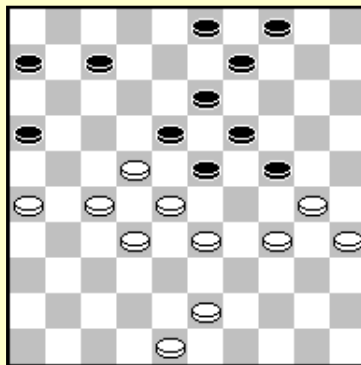
24. 34-29 23x34 25. 39x30 18-23 26. 36-31 21-26

Het spelen van 26... 1-7 27. 31-26 7-11 28. 26x17 11x31 29. 37x26 13-18 zou de witte toekomstige aanval verhinderd hebben.

27. 27-22 1-7 28. 31-27 8-12

Wit gaat de linkervleugel onder controle nemen.

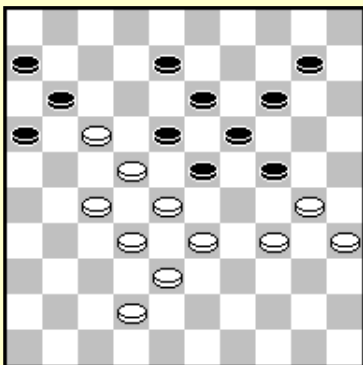
29. 37-31 26x37 30. 42x31 24-29 31. 32. 40-34 29x40 33. 45x34 15-20 34. 35. 31-26 20-24

33x24 20x29 38-33 12-18

Zwart heeft veld 24 ingenomen maar wit 33/38/42 op om de controle over te ne-

bouwt de formatie men.

36. 43-38 9-14 37. 48-42 7-11 38. 26- 21 3- 8 39. 21-17 4-10

Wit heeft veld 17 veroverd. Met de volgende ruil wint wit meer ruimte.

33-29x29 is niet goed wegens 16-21 =.

40. 33-29 24x33 41. 28x39 10-15

41... 14-20 kan beantwoord worden met 32-28! 23x12 34-29 18x27 30-24 19x30 35x4 +.

Wit kan nu kiezen hoe hij wint. Hij kan bijvoorbeeld 42. 39-33 spelen :

- 1) 42... 15-20 43. 33-29 20-25 44. 29-24 en het is uit (8-12 17x8 13x2 22x13 19x8 24-20 enz. W+).
- 2) 42... 14-20 43. 27-21! (43. 30-25 is eveneens goed genoeg, maar we tonen de meest speciale manier om te winnen) 18x27
43... 16x27 44. 32x21 18x16 45. 33-29 11x22 29x9 W+
44.33-28 11x33 45. 38x9 27x47 46. 34-29! 16x27 47. 9-3 47x24 48. 3x25 en de zwarte dam wordt gevangen op de volgende zet.

42. 30-24 19x30 43. 35x24 14-19

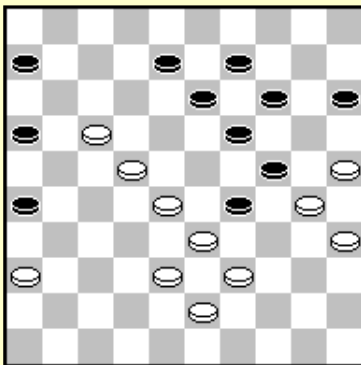
43... 14-20 44. 34-30 20x29 45. 39-33 29-34 46. 30x39 15-20 47. 39-34 20-24 48. 42-37 wint voor wit.

44. 34-30 8-12 45. 17x8 13x 2 46. 22x13 19x8 47. 39-33 8-13 48. 30-25 23-29

Anders zou 33-28 volgen.

49. 42-37 29x20 50. 25x14 11-17 51. 37-31

En wit won het eindspel.

G. Kolk-P. Meurs

Zwart speelde 41... 15-20 in deze complexe stand.

Oefening 5.1 Hoe kon wit nu winnen ?

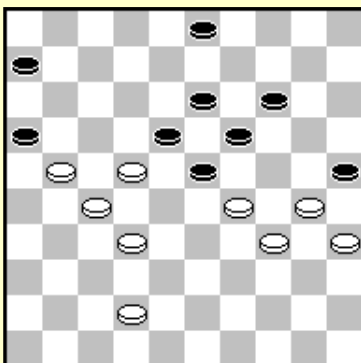
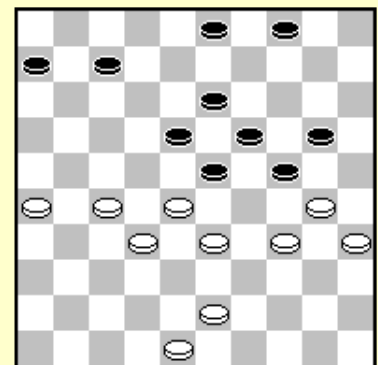
Goedemoed-Doller

De witte schijven omsingelen het zwarte centrum. Hij gaat nu meer ruimte winnen.

36. 28-22 20-25 37. 43-38 7-11 38. 26-21 11-16

38... 11-17 39. 21x12 18x7 40. 48-42 4-9 41. 33-29 24x33 42. 38x18 3-8 43. 42-38 8-12 44. 38-33 12x23 45. 27-21! 7-12 46. 33-29 12-18 47. 22-17 met winst voor wit.

39. 48-42 4-10 40. 33-29 24x33 41. 38x29 10-14

42. 42-38?

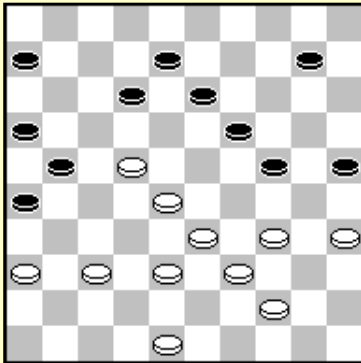
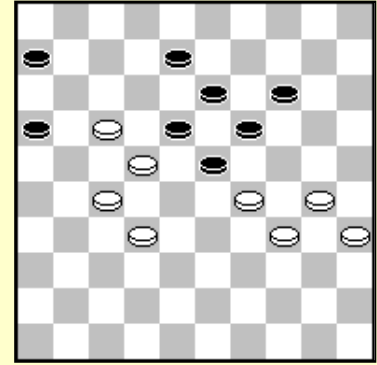
De correcte speelwijze was 42. 29-24 6-11 43. 24-20 3-9 44. 20-15 11-17 45. 22x11 16x7 46. 42-37 7-11 47. 21-16 11-17 48. 37-31 enz. W+.

42... 14-20 43. 38-33 3-8?

Na 43... 3-9! 44. 21-17 20-24 45. 29x20 25x14 46. 30-25 19-24 47. 35-30 24x35 48. 33-28 14-19 49. 25-20 6-11 50. 17x6 16-21 51. 27x16 18x38 ontsnapt zwart.

44. 21-17 20-24 45. 29x20 25x14 46. 33-29

Zwart is verloren. 14-20 47. 30-25 20-24 48. 29x20 6-11
 49. 17x 6 16-21 50. 27x16 18x38 51. 6-1 38-43 52. 1x29 19-24
 53. 29-33 24x15 54. 33-44 15-20 55. 25x14 43-48 56. 44-39 48-37
 57. 39-22 37x5 58. 22x9 5-28 59. 9-18 28-14 60. 34-30 14-28
 61. 30-25 28-33 62. 18-23 8-13 63. 23-5 W+.

Dolfing-Scholma

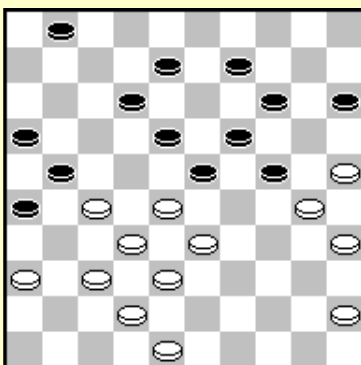
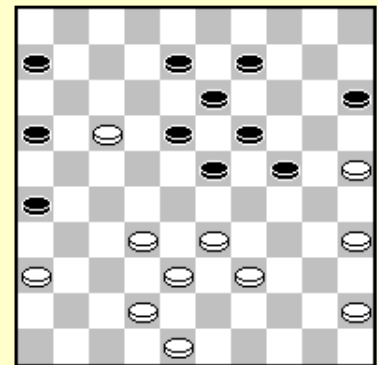
Wit had 22-17! Kunnen spelen, waarna zwart niet 12-18 kan spelen wegens 44-40 21x12 28-22 18x27 38-32 27x29 34x5.

Oefening 5.2 Hoe wint wit na 1. 22-17! 25-30 34x25 12-18 ?

Goedemoed-Tuik

Wit moet rekening houden met 16-21. Gewoonlijk is het vervolg 17-11 6x17 36-31 26x28 33x11. Maar als men de stand zorgvuldiger bekijkt ziet men dat zwart deze doorbraak kan voorkomen en zelfs voordeel kan krijgen.

Oefening 5.3 Welk is de beste zet voor wit om de mogelijkheid 16-21 te elimineren ?

Baljakin-Samb

Zwart heeft net 13-18 gespeeld en geeft zijn tegenstander de gelegenheid tot de Ghestem-doorstoot.

36. 28-22 9-13?

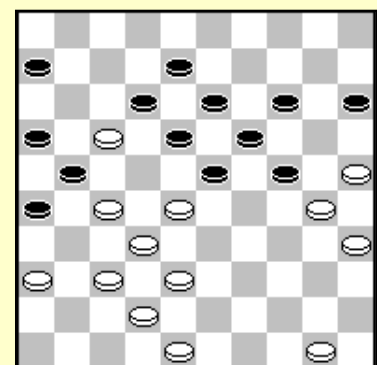
Omdat wit nu een winnend plan heeft, had zwart 8-13 moeten spelen om in de mogelijkheid te zijn een schijf op veld 17 te ruilen.

37. 33-28 1-6 38. 22-17!

Zwart heeft nu geen verdediging meer tegen het dreigende 37-31.

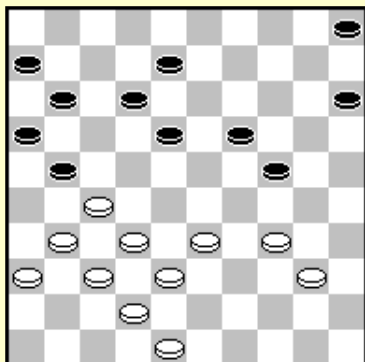
38... 23-29 39. 37-31 26x37 40. 17x26

Zwart gaf op.

6. Kanonspel

Om succesvol in het centrum te spelen heeft men nood aan sterke formaties. Een sterke constructie die vaak gebruikt wordt is het zogenaamde *Tsjizjow kanon*.

Tsjizjow-G. van Aalten Wereldkampioenschap 1990

Het kanon bestaat uit de schijven 27/31/32/36/37/38/42. Soms wordt het kanon gespeeld zonder schijf 42, maar deze schijf geeft meer mogelijkheden, zoals het spelen van 33-29x29. Wit kan ook ruilen met 27-22x22 als hij dit wenst, maar speelt eerder naar het centrum.

34. 33-28 18-23 35. 38-33 21-26

Logischer is 12-18 om te voorkomen dat wit de ruil 33-29x27 neemt.

35. 40-35

Wit wacht op betere condities om de ruil 33-29 uit te voeren, en de klassieke structuur te verbreken. In feite was 33-29 de meeste aangewezen zet die leidt tot een voordeel voor wit.

35... 15-20? 36. 48-43

Nu is 36... 12-18 niet meer goed. Wit antwoordt 37. 34-30! 5-10 38. 42-38 10-14 39. 30-25 8-13 40. 43-39 11-17 41. 39-34 17-21

41... 6-11 wordt afgestraft door 34-29 23x34 27-21 16x27 32x23 W+

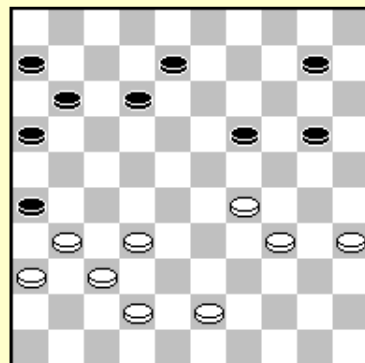
42. 27-22! 18x27 43. 31x22 en omdat de enige serieuze overblijvende zet 6-11 wordt beantwoord met 34-29 23x34 22-18 13x22 28x6 staat zwart verloren.

36... 5-10 37. 33-29! 24x22 38. 27x29

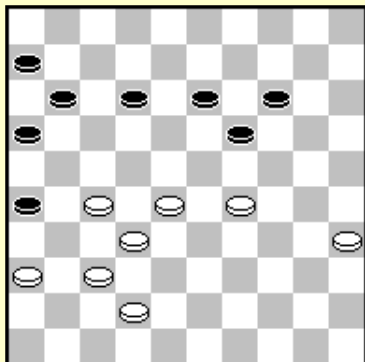
Wit heeft ruimte gewonnen. Hij controleert veld 27 en 28, terwijl zwart inactieve schijven heeft aan de rand van het bord. Schijven 6/11/16/26 worden niet meer actief in de partij. Zwart speelde waarschijnlijk niet 10-15 omdat hij bang was van de aanval 29-23x23 en schijf 15 blijft inactief.

38... 8-13 39. 31-27 10-14 40. 43-38 20-25?

Zwart had 13-18! 32-28 12-17! = moeten spelen.

41. 32-28 14-20 42. 38-32 20-24 43. 29x20 25x14 44. 34-29!

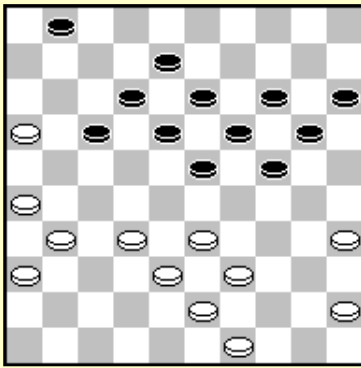
45... 14-20 resulteert in een winnende aanval : 46. 28-23 19x28 47. 32x23 11-17 48. 35-30 20-25 49. 30-24 17-21 50. 37-32! 6-11 51. 23-19! 11-17 52. 19x8 13x2 53. 42-37 3-9 54. 29-23 9-13 55. 23-19 13-18 56. 36-31! 17-22 57. 19-13 18x9 58. 27x18 9-14 59. 31-27 14-20 60. 24x15 25-30 en na dam halen op 5 levert 37-31 partijwinst op.

44... 12-17 45. 36-31!

De enige zwarte formatie is waardeloos nu.

45... 17-21 46. 35-30

Zwart gaf op. 46... 11-17 47. 29-24 6-11 48. 42-38 is een verschrikkelijk einde.

Sivtsev-Tsjizjow

Wit heeft veel schijven aan de rand van het bord. Zijn centrum is zwak. Hij heeft geen controle over enig strategisch veld en heeft een zwakte op veld 42. Zwart heeft mooie formaties in het centrum en een kanon op zijn linkervleugel. Zwart valt aan op wit's rechtervleugel.

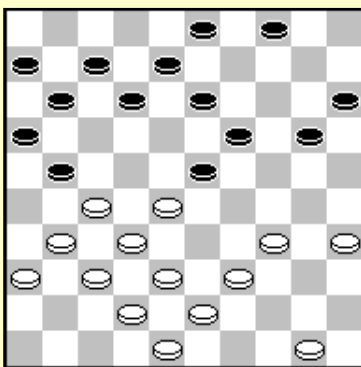
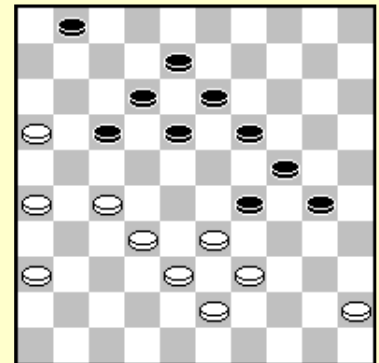
**31... 24-30! 32. 35x24 20x29 37. 33x24 19x30
38. 39-33 14-19 39. 31-27 15-20 40. 43-39 20-24**

41. 49-43 23-29!

41. 49-43? zorgt voor een zwakke schijf op veld 43, ze is niet actief. Zwart heeft een mooie constructie. De witte speelruimte is ernstig beperkt.

42. 27-21 1 – 7 43. 36-31 18-22!

De witte stand is totaal geblokkeerd. 32-27 13-18 is een dood spoor. 32-28 is niet mogelijk wegens 30-34 enz. Z+. Wit offerde een schijf met 44. 31-27 en verloor.

Wiersma-Der

24. 39-33 20-25

24... 20-24 wordt beantwoord door 25. 33-29! 24x22 26. 27x29 en wit neemt meer controle over het centrum. Indien zwart hierna 24 ruilt me 19-24 27. 29x20 15x24 bouwt wit de formatie 33/38/42 om druk te zetten op 24. We geven een voorbeeld, zodat men kan leren wat te spelen met wit : 28. 38-33 4-10 29. 43-38 13-19 30. 34-29 10-15 31. 29x20 15x24 32. 33-29 24x33 33. 38x29 19-23 34. 29x18 12x23 35. 35-30

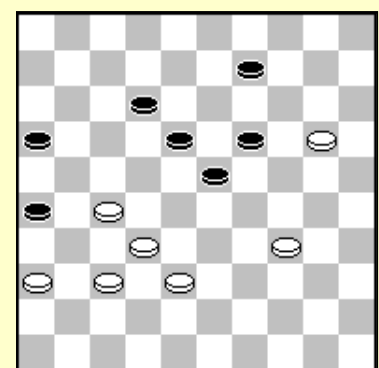
Schijf 22 staat alleen zodat wit deze kan omsingelen.

7-12 36. 30-24 8-13 37. 50-44 3-9 38. 24-20 13-19 39. 44-40 12-18
40. 40-34 21-26 41. 42-38 11-17 42. 31-27 17-21 43. 38-33 6-11
44. 33-28 11-17 45. 48-42 17-22 46. 28x17 21x12 47. 42-38

Het is een lange weg naar de gewenste positie. Zwart aan zet staat verloren. Op 12-17 neemt wit de damzet 34-29 27-21.

47.. 9-13 wordt beantwoord door 34-30 (voorkomt 23-28 13-19) gevolgd door een doorbraak van schijf 20.

25. 43-39 15-20 26. 50-44 3 - 9

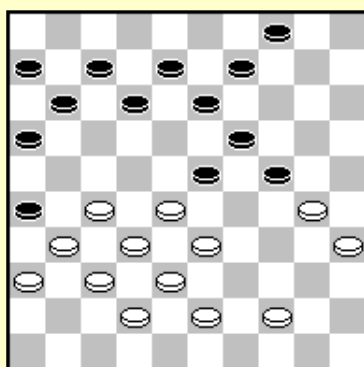
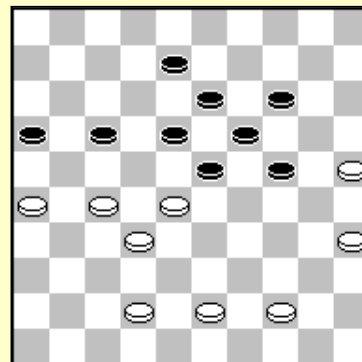
Wit was klaar om 20-24 opnieuw te beantwoorden met 33-29 24x22 27x29. Zwart speelt zijn kroonschijf op, hetgeen zijn defensieve stand verzwakt. Om een beslissing van zijn tegenstander te forceren wacht wit zelf ook, door zijn kroonschijf ook op te spelen.

27. 48-43

We tonen een andere long term strategie voor wit nadat zwart 27... 4-10 speelt : 28. 28-22!
12-18 29. 31-26 7-12 30. 26x17 12x21 31. 22-17 11x31 32. 37x17 8-12 33. 17x8 13x2 34. 32-27 9-13 35. 38-32 6-11 36. 36-31 11-17 37. 33-28 20-24 38. 31-26 10-14 39. 34-30 25x34 40. 39x30 2-8 41. 30-25

Wit heeft een klassieke stand met controle over beide vleugels. We tonen drie varianten :

- 1) Indien zwart probeert de klassieke structuur te verbreken met 41... 24-29, hopend op 14-20x10x24, speelt wit 42. 43-38! en 29-34 27-22 leidt tot een slecht eindspel voor zwart.
- 2) 41... 8-12 42. 44-40 24-29 43. 35-30 is verloren : 16-21 27x16 18-22 wordt afgestraft door 32-27! W+
- 3) 41... 23-29 42. 44-40 8-12 43. 42-38 18-23 (het offer van Dussaut 16-21 27x16 18-22 faalt op de plakker 25-20!) 44. 43-39 12-18 45. 40-34! 29x40 46. 35x44 24-29 47. 39-33 29-34 48. 44-39 34x43 49. 38x49 W+

27... 21-26 28. 34-30 25x34 29. 39x30 20-24

Wit forceert nu winst. Zwart had zijn stand moeten verdedigen met 29... 4-10.

30. 28-22! 23-29

Wit dreigde 22-18, terwijl 12-18 wordt afgestraft met de damzet 33-29 27-21 32x1.

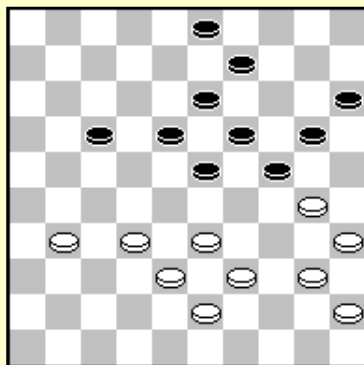
31. 33-28! 4-10

31... 12-18 32. 28-23 19x17 33. 30x19 13x24 34. 27-21 16x27 35. 32x14 W+.

Na 31... 12-17 zijn er meerdere wegen naar winst.

32. 44-40 10-14 33. 30-25

Zwart heeft geen goede zet meer. Hij speelde 33... 12-17 34. 35-30 24x44 en gaf op zonder de executie : 25-20 14x25 43-39 44x33 28x39 17x28 32x1 W+ af te wachten.

W. v.d. Kooij-G. Jansen

39. 30-25 9-14!

Bouwt het kanon.

40. 31-26 17-22 41. 32-28 23x32

42. 38x27 22x31 43. 26x37

40. 40-34 zou een betere verdediging zijn geweest. De witte terugruil is erg passief. Zwart wint veel ruimte.

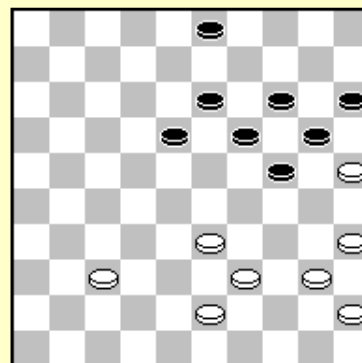
Zwart kon een positionele winst forceren met 43... 18-22!

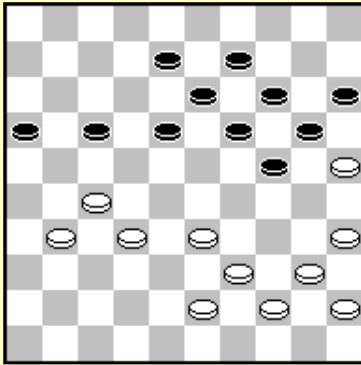
- 1) 44. 37-31 24-30! 45. 25x34 22-27 46. 31x22 13-18 47. 22x24 20x49 Z+
- 2) 44. 37-32 19-23 45. 43-38 13-19 Z+
- 3) 44. 43-38 22-27! 45. 33-28 13-18! 46. 28-22 27-31! 47. 37x26 18x27 48. 39-33 19-23 49. 40-34 24-29! 50. 33x24 20x40 51. 45x34 23-28 met doorbraak.

In de partij speelde zwart 43... 19-23? 44.43-38 18-22 45.40-34

Wit moest 37-31 spelen, om 22-27 te voorkomen.

45... 22-27! 46. 34-30 13-19 47. 39-34 23-29 48. 34x23 19x39 49. 30x10 15x4 50. 25x14 39-44 Z+.

Domchev-Milshin

Oefening 6.1 Zwart aan zet bouwt een kanon. Wat is de sterkste zet voor zwart ? Zie je een variant die winnend is voor zwart ?

Oudshoorn-Wiersma

Oefening 6.2 Beantwoord de vragen !

A) Hoe wordt 46. 38-32 13-18 47. 43-38 afgestraft ?

46. 38-33 13-18!

B) Hoe wordt 47. 40-34 beantwoord?

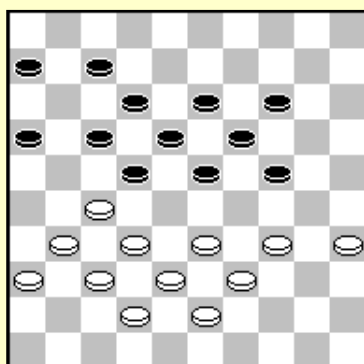
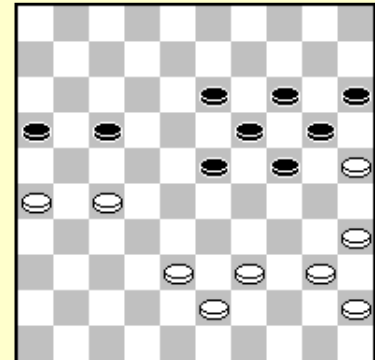
47. 43-38 17-22 48. 40-34 22x31 49. 26x37

C) Hoe wint zwart na 48. 38-32 22x31 49. 26x37 ?

49... 18-22 50. 34-30?

De beste verdediging zou 50. 37-31 zijn.

D) Welke sterke zet speelt zwart nu ?

Cosmos-Protein 04

Stand uit een blitzpartij op Kurnik, een Poolse online dam server.

Oefening 6.3 Hoe forceert wit winst ? Gebruik tactische wapens !

Tj. Harmsma-J.E. de Vries

De condities voor kanonspel zijn goed.

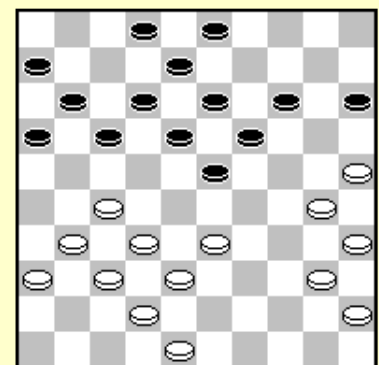
- 1) Zwart heeft inactieve schijven, een vork, op zijn rechtervleugel.
- 2) Wit heeft zijn stand compleet ontwikkeld.
- 3) Wit heeft genoeg formaties om op de andere vleugel te spelen.

26. 48-43!

Een psychologisch sterke zet. Wit wil dat zijn tegenstander een belangrijke beslissing neemt. Na het onmiddellijke 33-29x29 wordt hij teruggedrongen door 19-23. Echter, na de terugruil van zwart wordt de ruil naar 29 veel sterker.

26... 14-20?

26... 17-22 zou veel actiever zijn geweest.

27. 25x14 19x10 28. 30-25 10-14 29. 33-29! 23x34 30. 40x29 13-19 31. 45-40 2 - 7?

Een grote fout. Zwart bouwt een formatie die hij niet kan gebruiken bij de volgende zet, en verzwakt hierdoor zijn verdediging op veld 2. Wit kon nu reeds zeer sterk 29-24x24 spelen.

32. 40-34 3-9

32... 18-23 33. 29x18 12x23 wordt afgestraft door 27-22 38-33.

33. 43-39 8-13 34. 39-33 15-20?

Zetten die er niet goed uit zien zijn meestal ook niet goed.

34... 18-23 35. 29x18 12x23 kan sterk beantwoord worden met 36. 33-29! 23-28

Verplicht, daar op 13-18 het volgende wint 27-22 17x28 34-30W +

37. 32x23 19x28 38. 34-30 en zwart zit in problemen. Toch zou hij deze variant hebben moeten kiezen, omdat het in de partij nog erger is.

35. 31-26 18-23 36. 29x18 13x31 37. 36x27 17-22

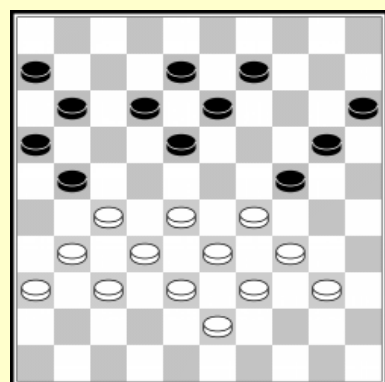
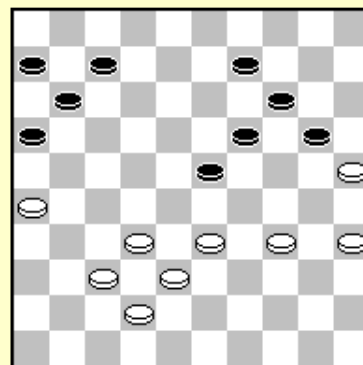
38. 27x18 12x23

39. 33-29!

Het enige tempo dat zwart heeft voor de 2x2 ruil is 19-24 wat leidt tot een dodelijke opsluiting : 19-24 40. 29x18 16-21 41. 26x17 11x13 42. 34-30 13-19 43. 32-28 W+.

39... 11-17 40. 29x18 7-11 41. 26-21!

Zwart gaf op na deze laatste tactische zet.

Krajenbrink-Sekongo

Wit bouwt twee pyramides. Een kanon en een rechtervleugel pyramide.

36. 40-35 20-25 37. 29x20 15x24 38. 34-29! 21-26

39. 29x20 25x14 40. 33-29! 11-17 41. 39-34!

Wit laat zwart toe zijn linkervleugel op te sluiten. De aanval op de rechtervleugel gaat evenzeer door.

41... 17-21 42. 29-24! 12-17 43. 38-33 6-11 44. 34-30!

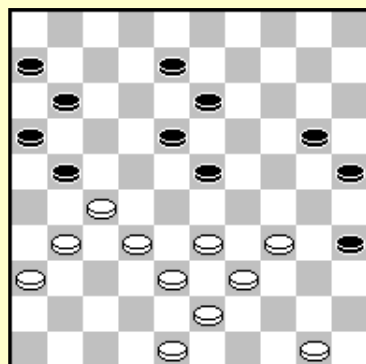
44... 17-22 wordt afgestraft door 45. 32-28! W+

44... 18-22 45. 27x18 13x22 46. 32-28 8-13 47. 30-25 13-18

48. 43-38 9-13 49. 24-20 14-19 50. 20-15 22-27 51. 31x22 18x27

52. 37-32 26-31 53. 33-29!

Wit won.

Tsjizjow-Keisels

Zwart heeft veel schijven aan de rand van het bord. Centruumschijf 23 is niet ondersteund door een sterk centrum door een gebrek aan formaties. We zien ook een zwakte op veld 9.

Wit daarentegen heeft sterke formaties aan zijn rechtervleugel en gaat het kanon opbouwen aan zijn linkervleugel.

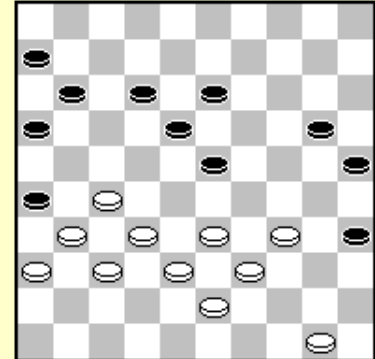
36. 48-42!

36... 13-19 37. 33-28 leidt tot een zeer goede klassieke stand voor wit :
 20-24 38. 39-33 8-13 40. 43-39 21-26 41. 42-37 11-17 42. 50-44 6-11
 43. 44-40 35x44 44. 39x50 17-21 45. 27-22 18x27 46. 31x22 11-17 47. 22x11 16x7 48. 36-31 7-11
 49. 31-27 11-16 50. 27-22 W+.

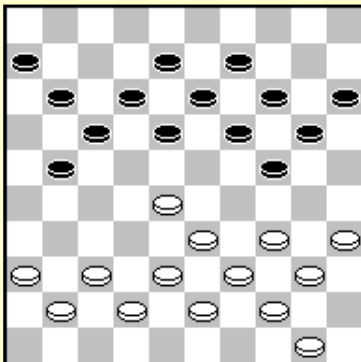
36... 8-12 37. 42-37 8-12

Oefening 6.4 Hoe forceerde wit nu de winst ?

We onderzoeken de stand verder nadat zwart de logische zet 37... 21-26 zou doen

Oefening 6.5 Wit kan winnen gebruik makend van een stille zet. Welke zet is winnend en waarom ?

H. Jansen-H. Wiersma

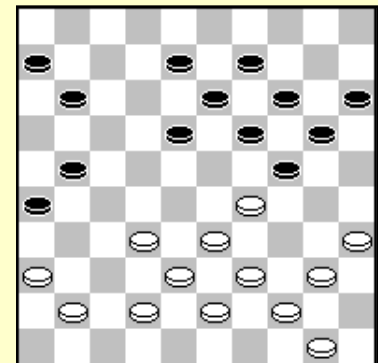
Zwart heeft sterke formaties. Wit heeft geen basisschijven meer. Meer nog hij kan de logische zet 37-32 niet spelen wegens de dam-zet 17-22 24-29.

27. 34-29 21-26 28. 37-32 17-22 29. 28x17 12x21

Na 30. 32-28 forceert zwart winst door 30... 18-22 (of eerst 21-27) 31. 28x17 11x22
Dreigt 22-28 gevolgd door 21-27
 32. 41-37 21-27! met een winnende stand voor zwart.
 Na 30. 42-37 wint zwart weer door 30... 18-22 31. 40-34 21-27! 32. 32x21 26x17 33. 38-32 22-28! 34. 32x23 19x28 35. 33x22 17x28 met schijfwinst.
 Wit's beste zet is 30. 41-37

30. 40-34? 11-16 31. 42-37 21-27 32. 32x21 16x27
33. 37-32 19-23 34. 32x21 26x17

Wit geraakt opgesloten.

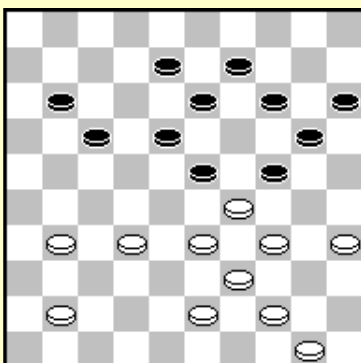

35. 38-32 6-11

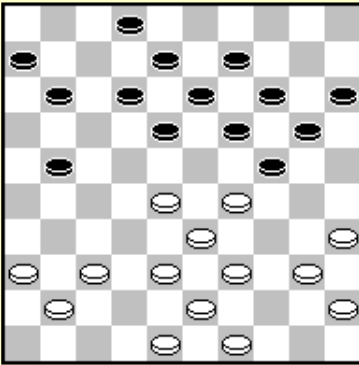
35... 17-21 zou beter zijn geweest, maar wit maakt een grote fout.

36. 36-31?

Wit zit opgesloten en heeft te veel openingen.

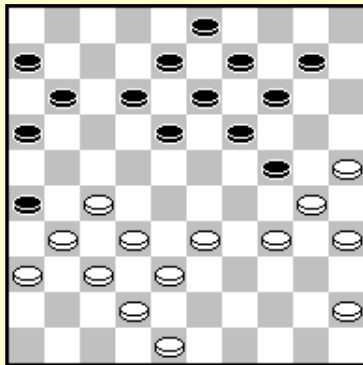
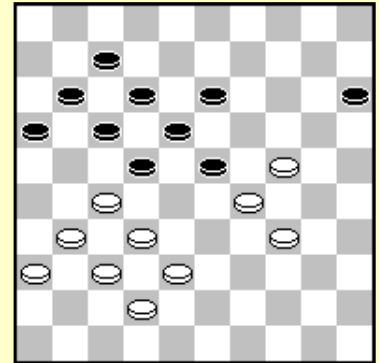
Oefening 6.6 Met welke zet forceerde zwart winst ?

Oefening 6.7 Zwart heeft een kanon. In Borkowa-Luteijn miste wit de kans een mooie combinatie uit te voeren. Probeer ze te vinden.

Krajenbrink-Vermin

Oefening 6.8 Wit heeft een mooi plan om een doorbraak te forceren door een offer te doen. Probeer de winnende zet te vinden.

Tsjizjow-A. van Prinsenbeek

Oefening 6.9 Welke sterke zet speelde wit ?

Een kanon in de opening

In de opening van een partij kan men vaak een kanon opbouwen. We geven enkel voorbeelden van typische openingen voor kanonspel.

1. 34-29 19-23 2. 40-34 14-19 3. 45-40 10-14 4. 32-28 23x32
5. 37x28

Zwart kan nu kiezen uit veel voortzettingen.

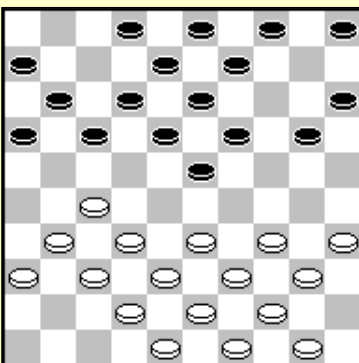
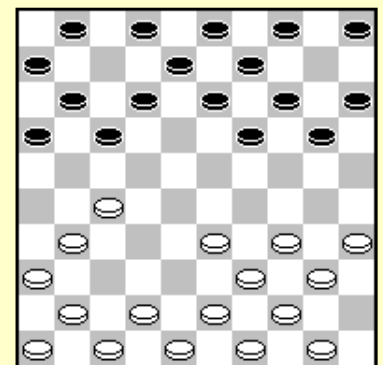
- 5... 18-23 6. 29x18 12x32 7. 38x27 7-12

Wit kan beginnen het Tsjizjow kanon op te bouwen.

We tonen een normale manier waarop wit het kanon gaat opbouwen.

8. 41-37 12-18

Op 8... 17-21 kan wit kiezen voor 46-41 21x32 37x28 met centrumspel of ontwikkeling met 37-32 21-26 33-28 26x37 42x31 met de mogelijkheid een kanon te bouwen.

9. 42- 38 1 – 7 10. 46-41 7-12 11. 37-32 19-23
12. 41-37 14-19 13. 47-42

Zwart kan zijn linkervleugel niet onmiddellijk ontwikkelen door 5-10? te spelen, wegens een Haarlemmer zet.

Indien zwart 9-14 speelt moet wit het zwarte centrum een beetje verzwakken en proberen actief te worden op de rechtervleugel. Gewoonlijk speelt wit 50-45 4-9 34-29x30. De ruil 34-29x30 is typisch voor kanonspel. Wit kan een dubbel ruil op een andere manier doen hier.

13... 9-14 14. 34-30 20-25

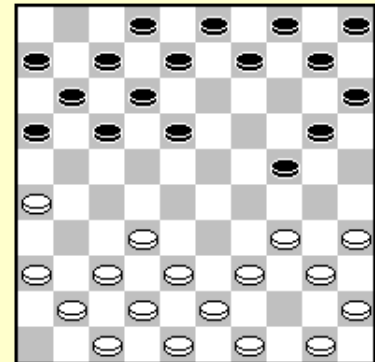
Zwart wil zijn vleugel ontwikkelen om schijf 5 te activeren. Hij kan ook kiezen voor 14... 4-9 15. 30-25 20-24.

15. 50-45 25x34 16. 40x29 23x34 17. 39x30 19-23

Met een meer of min gelijke stand.

We geven een ander voorbeeld van openingsspel met het kanon :

1. 32-28 18-22 2. 37-32 12-18 3. 41-37 7-12 4. 46-41 1-7 6. 31-26
19-23 7. 33-28 22x33 8. 39x19 13x24 9. 44-39

Zwart gaat het kanon opbouwen door 10-14/5-10/9-13/14-19/10-14. Indien wit veld 28 heeft bezet ondertussen, zal zwart voortzetten met het typische 17-22x21 om ruimte te winnen (4 tempi).

Oplossingen Deel 2

Les 1: Centrumspel

1.1 33-29 24x22 27x29 verbreekt de klassieke structuur en krijgt controle over vleugels en centrum.

1.2 34-29 23x34 40x20 15x24 39-34 en valt 24 aan.

1.3 27-22 18x27 31x22 verwijdert schijf 18 zodat na 11-17 22x11 16x7 23-29 23x34 40x20 15x24 39-34 de aanval op veld 24 succes heeft : de zwarte schijf op 18 kon anders naar 23 gaan om de volgende aanval te voorkomen.

1.4 48-43 is zelfs beter dan 49-43 geeft meer kracht op de rechtervleugel. De volgende zet zal 31-29 zijn.

Les 2: Het krachtblok

2.1 12-18! 40-34 18-22! 27x29 39-44 =

2.2 34-29 23x34 40x20 19-23 28x19 13x15 25-20 14x34 33-29 34x23 37-31 26x28 27-22 18x27 38-32 27x38 42x4 W+

2.3 34-29 23x34 40x20 15x24 45-40 13-18 40-34 4-10 34-29 10-15 29x20 15x24 27-22! 18x27 33-28

Zwart kan nu niet 24-29 spelen wegens 28-22 27x18 38-33 29x27 37-31 26x37 42x4 W+.

27-31 36x27 24-29 38-33 29x38 42x33 9-13 47-41 13-18 28-22 18-23 30-24 19x30 35x24 W+

2.4 37-31! 26x37 42x31 en omdat 21-26 wordt beantwoord door de 27-21 bomzet sluit wit zijn opponent op

bij de volgende zet met 31-26.

2.5 41-36?! 17-22 28x17 11x31 36x27 26-3? 37x17 23-28 32x12 13-18?

Zwart kan ontsnappen door een offer: 24-30 =.

12x23 19x50 17-12! 8x17 27-22 17x28 43-39 50x33 38x9 3x14 W+1.

2.6 34-29 23x34 40x20 15x24 28-23 19x39 30x10 4x15 37-31 26x28 38-33 21x32 33x4 W+

Les 3: De sterke schijf op veld 21

3.1 34-29 14-20 (6-11 29x20 14x25 37-31 26x37 43-39 17x26 28-23 W+) 43-39 9-13 39-34
18-22 kan beantwoord worden met 37-31 26x37 38-32 17x26 28x8 37x30 8-3 24x33 3x14

W+

20-25 29x20 25x14 34-29 6-11 (na 18-22 kan wit de 29-24 37-31 doorbraak negeren en 45-40 enz. + spelen) 36-31 11-16 31-27 W+

Les 4: De linkervleugel aanval

4.1 19-23 28x19 24x13 35x24 17-22 39x30 22-28 ad lib 18x49 Z+

4.2 3.17-11 7x16 4.22-17 (8-12 17x8 13x2 25-20) W+

4.3 34-29 23x43 48x39 17x26 27-22 18x27 32x21 26x17 35-30 (voorkomt dat de dam gevangen wordt)

24x35 28-23 19x28 33x2 W+

Les 5: De schijf op 17

5.1 22-18 13x11 28-23 29x18* 36-31 26x37 38-32 37x28 33x4 W+

5.2 22-17 25-30 34x25 12-18 44-40 21x12 28-22 18x27 38-32 27x29 37-31 26x37 48-42 37x48 39-34

48x30 25x5 W+

5.3 45-40! 16-21? 17-11 6x17 36-31 26x28 33x11 15-20 25x12 18x16 35-30 35x33 38x9 W+.

Les 6: Kanonspel

6.1 24-29! 33x24 20x29

1) 31-26 18-23! 43-38 17-21 26x17 29-33 38x18 13x31 met goede kansen op winst.

2) 43-38 17-21! 31-26 29-33! (zelfs beter dan 18-23 & 29-33) 38x29 19-23 26x17 23x43 35-30 18-23!! met goede winstkansen na 40-35 23-28 32x23 43-49 enz.

3) 43-38 17-21 35-30 19-23 31-26 14-19! 26x17 19-24 30x28 18-22 27x18 13x42 W+

6.2 A) 18-22 27x29 24x42

B) 18-22 27x29 19-23 29x18 24-30 35x24 20x49 (19-13 49-35 Z+)

C) 23-29 33-28 29-33 28-23 18x29 39x28 29-34 40x29 24x22 Z+

D) 22-27!

6.3 31-26! 22x31 36x27 dreigt een coupe Philippe met 27-22 enz. Op 7-11 kan wit de slagzet negeren en

33-28 spelen met positionele winst. Op 17-22 speelt wit 33-28! 22x44 27-22 18x27 32x21 16x27 43-39

44x33 38x29 W+

6.4 33-28 13-18 38-33 dreigt 28-22 terwijl 20-24 wordt beantwoord met 28-22 17x28 33x13 19x8 34-30

25x34 39x28 W+

6.5 38. 50-45! Op 11-17 of 12-17 heeft wit 33-28. Indien wit start met 1. 50-44? heeft zwart de plakker

35-40. De enige andere zet 38... 13-19 wordt afgestraft door 39. 32-28!! 23x21 (23x41 36x47 26x37

38-32 +) 40. 37-32 26x28 41. 33x15 W+.

6.6 8-12! Dreigt 23-28 32x23 20-25 + terwijl op 32-27 volgt : 23-28 33x22 24x33 39x28 17-21 Z+

6.7 29-23! 18x29 35-30 24x44 33x24 44x31 36x18 13x33 24x4 W+

6.8 31-26! 22x31 36x27 17-22 38-33! 22x31 32-28!! 23x41 26x46 gevolgd door de doorbraak 24-20x20.

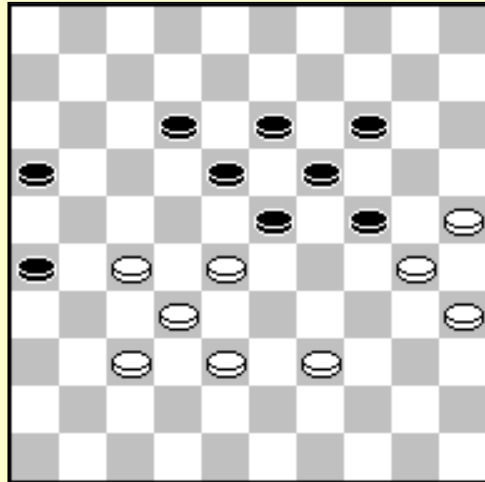
6.9 45-40! Gevolgd door een dubbele aanval op schijf 24.

Hoofdstuk 3 : Klassiek

Klassiek wordt al eeuwen gespeeld en het wordt nog steeds gespeeld. Voor iedere damspeler is het belangrijk enige kennis te bezitten over klassieke strategie en klassieke standaardposities.

Verschillende aspecten van klassieke standen zullen bekeken worden :

1. Tempo-klassiek
2. Zwakke schijven
3. Vleugelcontrole
4. Ghestem doorstoot
5. Tactiek
6. Omsingeling van het centrum
7. Falen van de omsingeling

De sleutelfactor in tempo-klassiek is ontwikkeling. Voorsprong in ontwikkeling is een goede zaak in open standen of aanvallende standen, maar in late gesloten klassieke standen is het dat niet. We zullen leren wanneer en hoe de tegenstander vast te zetten in klassiek. De tweede les zal leren hoe men de zwaktes van de tegenstander uitbuit. Het is vaak het geval dat bepaalde schijven niet actief zijn in klassieke partijen.

Controle over beide vleugels in klassiek is een zeer belangrijke strategie. Deze strategie wordt gehanteerd door veel moderne grootmeesters zoals Tjizjow, Georgiev en Schwarzman.

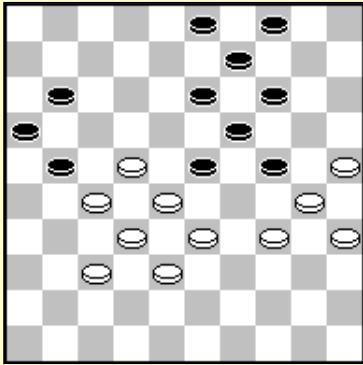
Het controleren van de vleugels wordt meer en meer belangrijk in het moderne dammen.

De Ghestem doorstoot is een zeer mooie strategie om de tegenstander vast te zetten. Dit wordt gedaan door de speelruimte van de tegenstander te beperken.

In klassieke partijen wordt zeer veel gebruik gemaakt van tactiek. Offers zijn eveneens zeer cruciaal voor het juist beoordelen van laat gesloten klassieke standen. We maken u bekend met enkele tactische patronen en tonen enkele mooie slagzetten.

Soms in klassieke (maar niet in gesloten klassieke) standen is het mogelijk om de tegenstander te omsingelen. De laatste twee lessen zullen deze mooie strategie bespreken.

1. Tempo-klassiek

Tiemensma-Presman

Wit's voorsprong in ontwikkeling is 12 tempi. Dit is veel. Zwart kan er van profiteren dat wit weinig afwachtende zetten over heeft. In de partij speelde hij 1... 3-8? 2. 37-31! 21-26 3. 34-29 23x34 30x39 26x37 32x41 en de partij liep remise. 3... 26x37 4.29x18! is niet beter wegens de combinatie 37-41 27-21! 16x27 22x31 13x22 28x6. Zwart kon hebben gewonnen door enkele tempi terug te nemen en dan de witte stand vast te zetten.

1... 13-18! 2. 22x13 9x18

3. 28-22 wordt afgestraft door 23-28! 4. 32-12 21-41 5. 22-17 11-22 6. 12-7 22-28! 7. 33-22 14-20 8. 25-23 41-47 9. 30-19 47-25 Z+.
Indien wit offert 3. 27-22 18-27 4. 34-29 23-34 5. 30-39 speelt zwart 21-26 6. 32-21 26-17 7. 39-34 3-9! 8. 34-29 16-21 9. 29-20 21-27! en wit heeft geen goede zetten meer, daar 35-30 en 33-29 worden beantwoord door 19-23 Z+, terwijl wit wordt vastgezet na 10. 20-15 19-24 11. 28-23 17-22 Z+.
3. 37-31 21-26 4. 34-29 26-37! verliest eveneens.

3. 34-29 23-34 4. 30-39 18-23 (diagram)

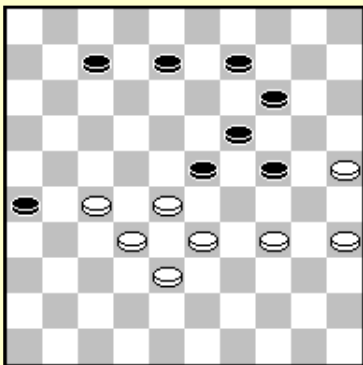
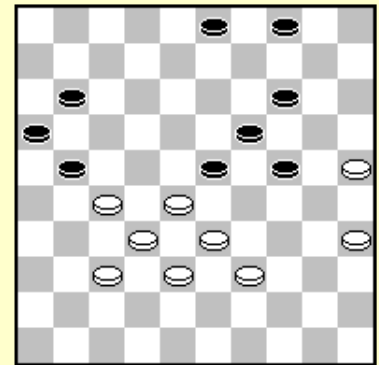
Het tempoverschil is gezakt tot +6. Wit heeft weinig speelruimte over.

5. 39-34 11-17!

Het offer van Dussaut 6. 35-30 24-35 7. 33-29 levert niets op na 35-40 Z+.
6. 34-30 4-10 7. 27-22 21-26 8. 22-11 16-7 leidt tot een snel vastlopen.

6. 27-22 3- 8 7. 22-11 16-7

Opnieuw, het offer van Dussaut 8. 35-30 24-35 9. 33-29 21-27! is zelfmoord.

8. 37-31 21-26 9. 31-27 4-9

10. 34-30 9-13

11. 28-22 7-11! 12. 33-28 24-29 is een dood spoor voor wit, hij probeert een doorbraak .

11. 27-22 26-31 12. 33-29 24x42 13. 30-24 19x30

14. 28x10 42-47 15. 25x34 31-37 16. 32x41 47x45

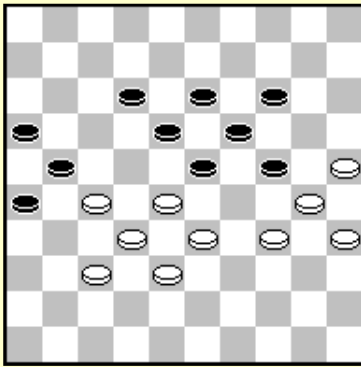
Wit kan niet naar dam gaan : 17. 10-4 7-12 18. 4-1 8-12 Z+ of 17. 10-5 13-19 Z+.

17. 35-30 45-19! 18. 10-4

Controleer zelf dat 10-5 eveneens verliest.

18.. 23-45 19. 4x1 13-18 20. 1x23 45x18

Pas bij de twintigste zet van deze analyse wordt het duidelijk dat zwart echt wint !

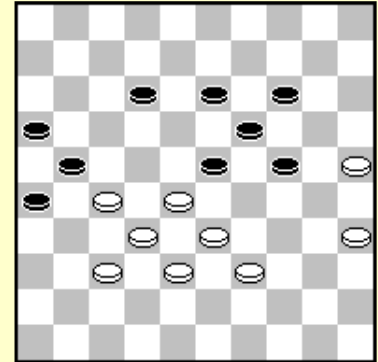

Het tempoverschil in deze beroemde late gesloten klassieke stand is -1. Ondanks dit klein verschil heeft wit enorme problemen om een remise te maken...

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23

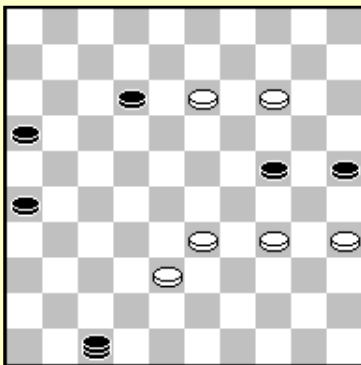
Woldouby

Deze bekende stand genaamd naar een Senegalese damspeler die deze het eerst bestudeerde, is voorgekomen in verschillende partijen. Wit's probleem is gemakkelijk uit te leggen. Na 3. 39-34 13-18! 4. 34-30 12-17 heeft hij geen zet meer... Spelers die de Woldouby stand niet kennen of herkennen verliezen gewoonlijk.

We bespreken enkele verliezende varianten voor wit.

- 1) 3. 28-22 24-30! Zwart kan 23-28 niet onmiddellijk spelen omdat na 32x23 21x34 de plakker 33-29! remise oplevert.
4. 35x24 19x30 5. 25x34 23x28 6. 32x23 21x41 Z+
- 2) 3. 35-30 24x35 4. 39-34 13-18! 5. 28-22 23-28 6. 22x24 28x19 Z+
- 3) 3. 39-34 13-18 4. 34-29 23x34 5. 28-22 19-23 6. 22x13 12-18 7. 13x22 23-28 8. 32x23 21x41 gevolgd door 41-47 Z+.
- 4) 3. 39-34 13-18 4. 25-20
Dit is de op één na best mogelijke verdediging in de Woldouby.
14x25! 5. 28-22 23-28 6. 32x14 21x41 7. 22x13 41-47!

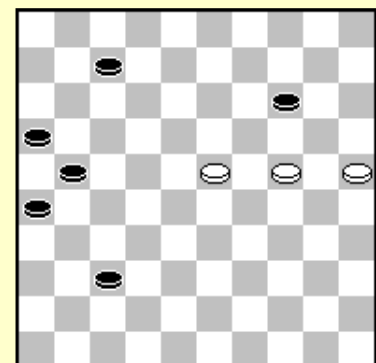
Zwart dreigt 25-30 34x25 24-29 33x24 47x18 +. Wit moet een schijf offeren.

8. 35-30 24x35 9. 14-10 47-41! 10. 10-4
Op 10. 10-5 speelt zwart 41-36 Z+.
10... 41-14! 11. 38-32 14x41 12. 13-9 12-17
Dit is een zeer slecht eindspel voor wit, bijvoorbeeld 13. 33-29 41-47
14. 29-23 47-20 15. 23-19 20x3 16. 4-36 3-12 17. 19-14 12x45 Wit krijgt twee dammen, maar zwart krijgt twee dammen en vier schijven, genoeg om te winnen.

De beste verdediging in de Woldouby stand is de verrassende zet 3. 27-22!

1) 3... 12-18 4. 39-34 18x27 en nu twee varianten :

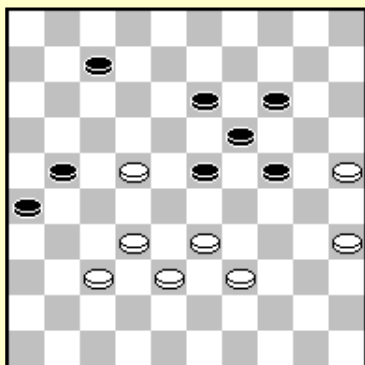
- 1.1) 5. 35-30? 24x35 6. 33-29 13-18 en zwart wint zowel na
7. 28-22 35-40! 8. 22x24 40-44 9. 29x18 26-31!
10. 37x17 44-49 11. 32x21 49x11 + en
7. 29-24 19x39 8. 28x10 39-44 9. 10-4 18-22
10. 4-15 44-49 enz. Z+
- 1.2) 5. 34-30! 13-18!
5... 27-31 wordt beantwoord met 6. 33-29!! 31x22
7. 29-27 =
6. 28-22 23-28! 7. 32x12 27x7 8. 33-28 24-29
9. 38-33! 29x38

10. 37-32 38x27 11. 30-24 19x30 12. 35x24 27-31 13. 28-23 31-37

In de partij Meijer-G. Jansen ging de eerste in de fout met 14. 24-20? Met verlies van controle over de lange diagonaal en wit verloor het eindspel. Wit had 14. 24-19! moeten spelen met remise. Het verschil is dat wit nu de controle behoudt over de lange lijn.

2) 3... 12-17 4. 22x11 16x7 5. 28-22!

Zwart kan niet 23-28 32x23 19x17 spelen wegens 37-31! 26x28 33x2 W+.

5... 7-12! 6. 22-17! 12-18 7. 32-28!!

Dit is het beroemde drievoudige offer van Kosminsky.

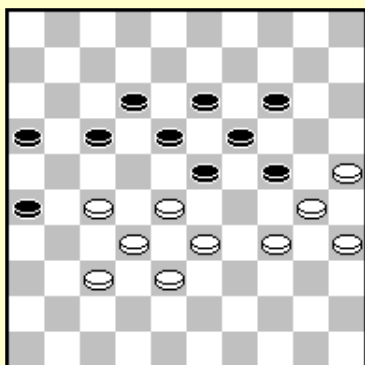
7... 23x34 8. 17-11 en zwart kan niet meer winnen, bijvoorbeeld 8... 18-23 9. 11-7

1) 9... 34-40 10. 35x44 24-30 11. 25x34 23-29 12. 34x23 19x50 13. 7-2 14-19 14. 2-16 =

2) 9... 21-27 10. 7-2 27-32 11. 37x28 23x32 12. 2-11! 32-37 13. 33-28! 13-18 14. 11-2! enz. =

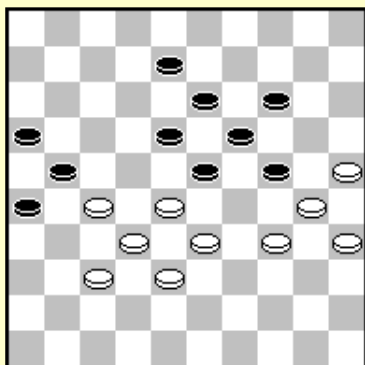
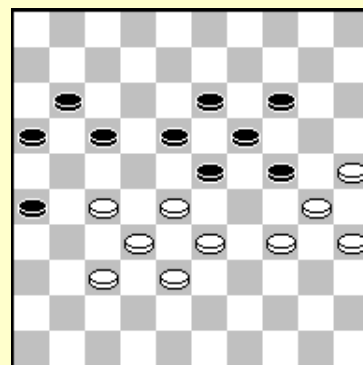
We zien dat dit is een nipte ontsnapping voor wit...

Het tempoverschil in de 10-10 stand die leidde tot Woldouby was +1. Laat ons enkele 10-10 standen bekijken met een tempoverschil van +2.

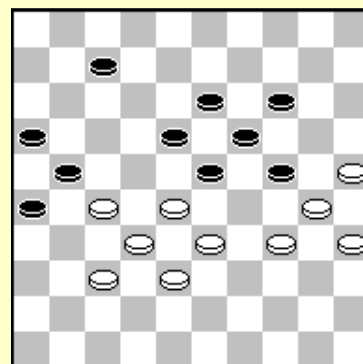

In de linkse stand kan wit remise forceren door 27-22 18x27 32x21 23x41 (of 23x43) 34-29 16x27 29-7 =.

In de rechtse stand is het remise na de bomzet 27-21 16x27 32x12 23x41 12x23 19x39 30x10 39x30 35x24.

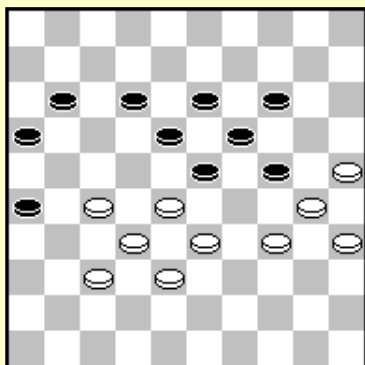

Links staat wit zelfs beter, hij kan 28-22 8-12 22-17 23-28! 33x22 18-23 17x8 13x2 22-18 23x12 38-33 12-18 34-29 18-22 29x9 22x42 = spelen, of hij kan 34-29 23x34 30x39 proberen waarna 18-23 niet kan wegens 27-22! W+.

Rechts leidt 28-22 7-11 33-28 11-17! 22x11 16x7 27x16 7-12 34-29 24x31 30-24 19x30 28x17 tot remise.

Standen met een tempoverschil van +2 zijn niet gevaarlijk voor wit. Laat ons het tempoverschil +3 eens bekijken.

In deze stand heeft wit problemen om een remisevariant te vinden. In veel partijen speelde wit verkeerd en verloor.

1. 27-22? 18x27 2. 32x21 23x41 3. 34x29 leidt niet tot remise na 3... 26x17 noch na 3... 16x27.

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34

Het is niet helemaal duidelijk of zwart wint na 3. 28-22 23-28 4. 32x23 19x17 5. 39-34 12-18 6. 33-28.

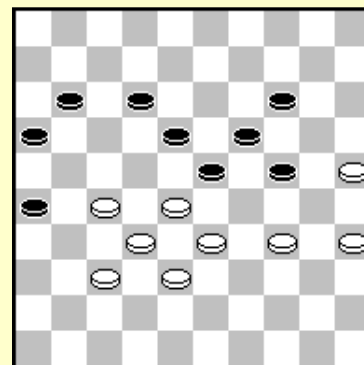
3... 13-18!

Dit is de Woldouby stand met 21 op 11. Wit kan op verschillende manieren in de fout gaan :

1) 4. 28-22 23-28 5. 22x13 28x30 6. 25x34 19x8 Z+1.

2) 4. 34-30 11-17 5. 27-22 18x27 6. 32x21 23x41 7. 33-28 16x27 8. 28-23 19x28 9. 30x10 41-46 10. 10-4 28-32 11. 4x36 32x43 Z+

3) 4. 27-22? 18x27 5. 32x21 23x41 6. 34-29 16x27 7. 29x9 41-47! 8. 9-3 11-17 en wit moet twee schijven offeren (33-28) om te voorkomen dat zijn dam gevangen wordt, en dus Z+

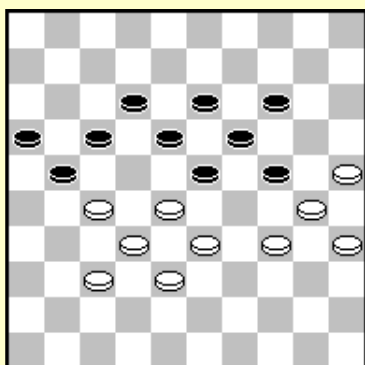
De enige correcte verdediging is 4. 25-20!! 14x25

4... 24x15 wordt gevolgd door 5. 34-30 11-17 6. 30-24 19x30 7. 28x10 15x4 8. 35x24 17-22

9. 24-19 22x42 10. 38-47 en wit houdt het remise.

5. 28-22 11-17 6. 22x13 19x8 7. 35-30! 24x35 8. 33-29 23-28* 9. 32x23 en ondanks een schijf minder kan wit het remise houden.

We bespreken nu een andere beroemde stand met een tempoverschil van +3. Deze is voorgekomen in veel partijen waarvan Weiss-Ottina en Gordijn-Baba Sy de meest bekende voorbeelden zijn.

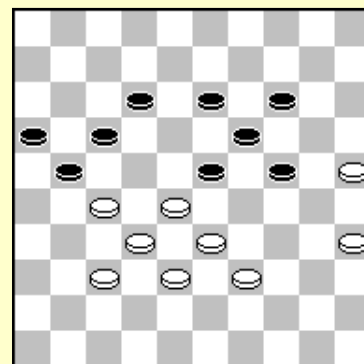
In Weiss-Ottina werd 1. 34-29? 23x34 2. 30x39 gespeeld, waarna de stand lijkt verloren te zijn wanneer zwart 18-23 speelt.

1. 34-29? 23x34 2. 30x39 18-23

We zien dat deze positie de Woldouby stand is met schijf 26 op 17. Tot nog toe werd er nog geen remise voor wit gevonden.

3. 39-34 13-18 4. 34-30 21-26 5. 27-22 18x27 6. 32x21 23x41 7. 33-28 16x27 8. 28-23 19x28 9. 30x10 41-46 zoals in Gordijn-Baba Sy Z+.

3. 39-34 13-18 4. 27-22 18x27 5. 35-30 24x35 6. 33-29 12-18

7. 29-24 19x39 8. 28x10 leidt tot een eindspel dat verloren werd in alle 5 de opgenomen partijen in *Turbo Dabase*. In Van Huet-Drost ging het eindspel als volgt 8... 39-44 9. 25-20 44-49 10. 20-14 18-22 11. 10-5 21-26! 12. 32x12 49x25 Z+.

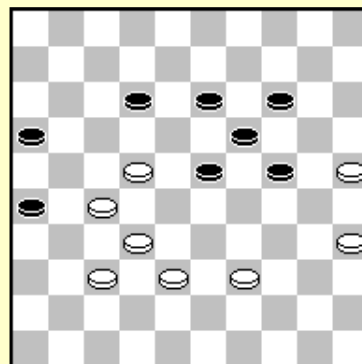
Gewoonlijk speelt wit :

3. 28-22 17x28 4. 33x22 21-26!

Indien wit nu 5. 38-33 speelt, antwoord men niet 23-28 maar 23-29!! Wit heeft geen tempo om de ruil te doen. 39-34 is een ramp na 29x38 32x43 24-30 Z+.

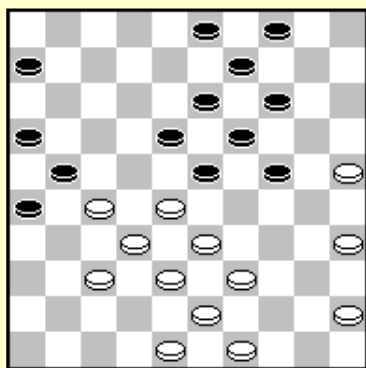
5. 38-33 23-29! 6. 33-28 29-33! 7. 39-34 33-38! 8. 32x43 24-30 9. 35x24 19x48 (10. 28-23 48x31 11. 27x36 12-17) Z+.

In Verse-Malfray won zwart een mooi eindspel na 5. 22-17(!) 12x21 6. 37-31 26x28 7. 25-20 21x34 8. 20x20 34-39 9. 35-30 39-44 10. 20-15 44-49 11. 15-10 28-32! 12. 30-25 32-37 13. 25-20 37-41 14. 10-4 41-47 15. 20-15 47-36 16. 4-10 49-27! 17. 10x21 16x27 18.15-10 36-41 Z+.

Wit kon deze problemen voorkomen hebben door het schijnoffer (zie beginstand)

1. 27-22! 18x27 2. 34-29 23x34 3. 30x39 27-31 4. 37x26 12-18 5. 39-34 18-23 6. 35-30 24x35 7. 33-29 13-18 8. 29-24 19x39 9.28-10 =.

K. van Lith-Gaibova Wereldkampioenschap dames 1995

Wit staat 2 tempi achter in ontwikkeling. Ze kan verwachten dat haar tegenstander de ruil 14-20-20 doet met nog eens 4 tempi winst. In de partij deed zwart een dubbele ruil. Na 14-20x20 30-25 4-9 25x14 9x20 won ze nog eens 4 tempi.

Wit besliste dat ze de Olympische formatie niet meer nodig had en speelde :

32. 45-40 6-11 33. 40-34 11-17 34. 34-30 14-20 35. 25x14 9x20 36. 30-25 4-9 37. 25x14 9x20

Het tempoverschil is -10 nu. Zwart loopt het risico vastgezet te worden.

38. 39-34 20-25 39. 43-39 17-22 40. 28x17 21x12 41. 33-28 3-9 42. 49-43 9 -14

Wit is klaar om de rechtervleugel in te palmen. Het tempoverschil zakt tot -6 (zwart verloor twee tempi door de terugruil 17-22x12).

43. 34-30 25x34 44. 39x30 24-29

44... 12-17 45. 48-42 is niet beter.

45. 30-25 12-17 46. 48-42?

Het was beter 46. 35-30 te spelen, om de extra mogelijkheid die zwart nu krijgt te elimineren : 46... 29-34 47. 35-30 26-31! en nu twee varianten, beide remise.

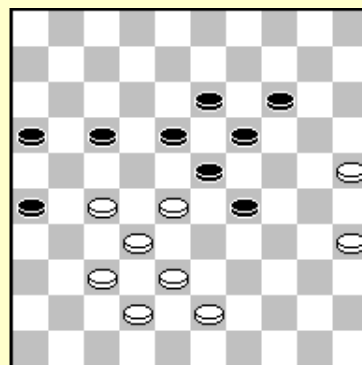
1) 48. 37x26 34-39 49. 43x34 17-22 50. 28x17 23-29

51. 34x12 13-18 52. 12x23 19x48 =.

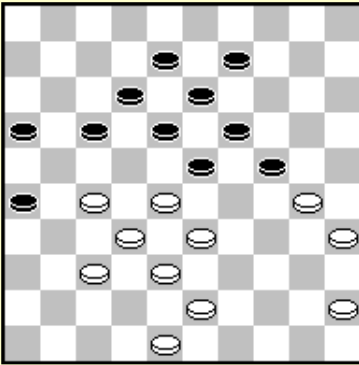
2) 48. 27x36 23-29 49. 30x39 29-33 50. 38x29 14-20

51. 25x21 16x49 =

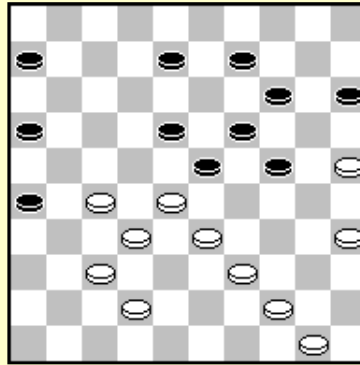
46... 16-21? 47. 27x16 18-22 48. 35-30! 22x33 49. 30-24 19x30 50. 25x34 29x40 51. 38x20 en wit won snel.

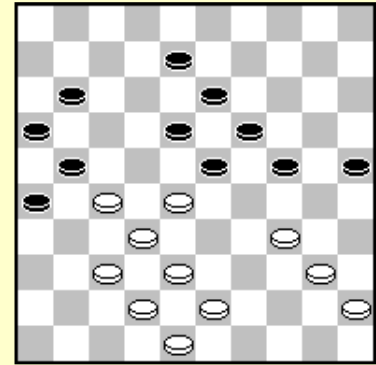
Oefening 1.1-1.4 Bereken het tempoverschil en beoordeel de stand !

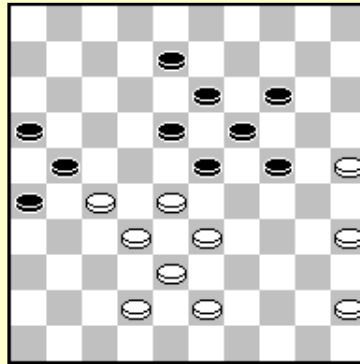
1.1

1.2

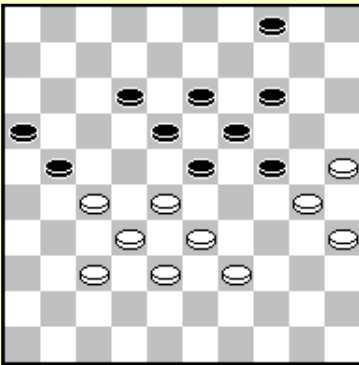

1.3

1.4

2. Zwakke schijven

Tempoverschil = +4

In deze stand heeft zwart aan zet de keuze uit twee plannen. We bekijken eerst het verkeerde plan :

1... 12-17? 2. 39-34 4- 9?

Ricou-Garoute

Het ziet er uit alsof wit in problemen zit, omdat hij niet kan terugruilen : 34-29 23x34 30x39 24-29! Z+

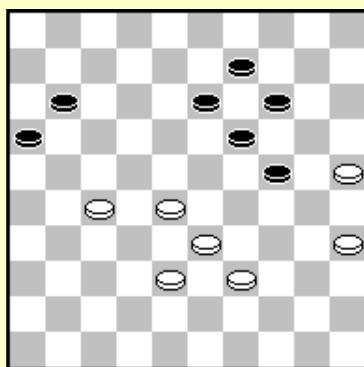
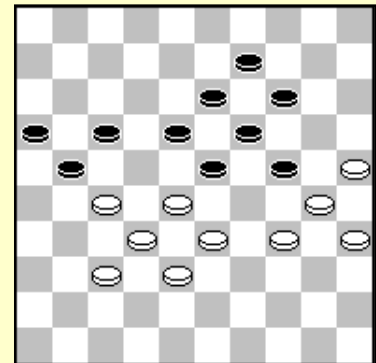
Wit heeft echter een grote verrassing voor zijn tegenstander.

3. 27-22! 18x27 4. 34-29 23x34 5. 30x39

Zwart moet de schijf onmiddellijk teruggeven.

5... 27-31 6. 37x26 17-22 7.26x17 22x11

8. 32-27!

De hangende schijf 9 is een zeer zwak stuk. Het verlamt de zwarte stand. Hij kan niet 13-18 spelen wegens 28-23 W+.

8... 11-17 9. 27-22 17-21

Wit kan op twee manieren winnen. Hij kan de de schijfwinst negeren en verder spelen 10. 38-32 21-27 (het eindspel na 21-26 32-27 verliest) 11. 22x31 13-18 12. 39-34 18-23 13. 31-26 9-13

14. 34-30 13-18

14... 23-29 15. 32-27 29x38 16. 28-23 19x28

17. 30x10 28-32(!) 18. 10-5 32x21 19. 26x17 13-18 (anders

17-12 enz.) 20. 5-37 38-43 21. 37-31 18-23 22. 31-37 23-29

23. 37-42 29-34 24. 42-48 34-39 25. 35-30 W +

15.32-27! 23x21 16.26x17 W+.

10. 22-18 13x22 11. 28x26 19-23 12. 38-32 9-13

Wit speelde nu 33-28 in de partij en zwart ontsnapte met remise.

13. 39-34! 14-19

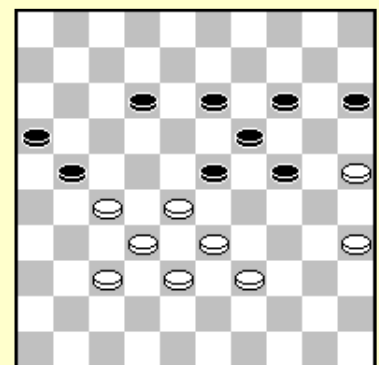
Zowel 13... 13-18 14. 32-27 14-19 15.26-21 W+ en 13... 13-19 14.34-30 23-29 15.33-28 W+ geeft weinig tegenstand.

14. 35-30 24x35 15. 25-20

Wit wint het eindspel, zoals men zelf kan analyseren.

Schijf 4 moest niet naar veld 9 gaan. Men dient er twee tempi mee te maken door naar veld 15 te gaan. Een schijf op 15 is niet zwak in late klassieke standen indien men achter staat in ontwikkeling ! Zwart gaat naar de sleutelstand Ricou-Bonnard!

1... 4-10! 2. 39-34 10-15 3. 34-29 23x34 4. 30x39 18-23

Zwart staat nog steeds twee tempi achter, zijn schijf op 15 is ok. In feite, de stand is compleet gewonnen.

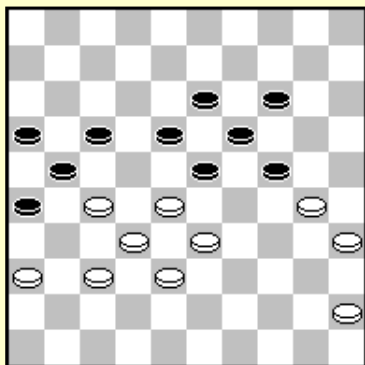
In deel 1 van de cursus zagen we dat de stand na **5. 39-34 12-17!** winnend was voor zwart.

Oefening 2.2 Geef de juiste zetten voor zwart na :

A) 6. 34-30

B) 6. 35-30 24x35 7.33-29

C) 6. 27-22

Tj. Goedemoed-W. Sytsma

Het tempoverschil is hier gemakkelijk te berekenen. Men dient enkel de stand symetrisch te maken. Het verplaatsen van schijf 36 naar 39 verandert niks aan het tempoverschil. Men ziet nu dat wit 5 zetten moet doen om een symetrische stand te krijgen : 45-40/40-34/30-25 /34-30/39-34. Het tempoverschil is -5. Dit betekent dat de schijf op 36 sterk is !

45. 45-40 17-22

Hoewel zwart zijn schijf niet terugwint na het offer 45... 24-29

46. 33x24 17-22 47. 28x17 21x12 48. 30-25 19x30 49. 25x34 kan hij nog steeds remise maken met 49... 14-20, daar 38-33 altijd beantwoord wordt door 23-28 33x22 16-21 =. In deze variant is schijf 36 inactief.

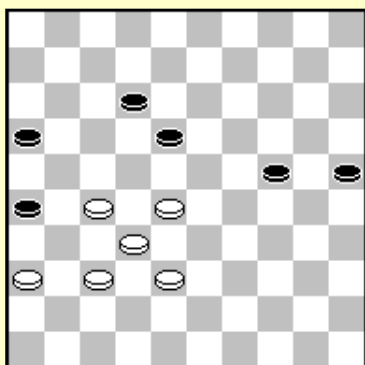
Het spelen van 45... 23-29? zou zeer gevaarlijk zijn. Na 46. 28-23! 19x39 47. 30x10 moet zwart opletten :

- 1) 47... 29-34 48. 40x29 39x44 49. 29-23! 18x29 50. 37-31 26x28 51. 38-32 28x37 52. 10-4 21x32 53. 4-48 W+.
- 2) 47... 29-33 48. 38x29 39-43 49. 10-4 43-48 (43-49 29-23 18x29 4x6+) 50. 27-22 18x38 51. 4x49 48x31 52. 36x27 21x32 53. 49x12 W+
- 3) 47... 17-22 48. 36-31! 29-33 49. 38x29 39-43 50. 10-5 43-49 (43-48 40-34 48x25 35-30+) 51.40-34 13-19! 52. 5x6 49-38 53. 32x43 21x41 54.31-27 en zwart heeft zijn problemen nog niet opgelost.

46. 28x17 21x12 47. 33-28

Het tempoverschil is nog steeds -3. Indien zwart 47... 12-17? speelt 48. 40-34! We hebben dezelfde stand als twee diagrammen eerder, maar met verwisselde kleuren.

Oefening 2.1 Hoe wint wit na 47... 23-29?

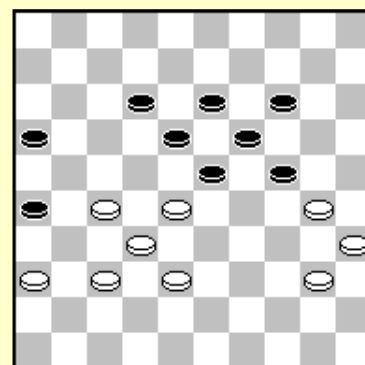

47... 24-29 48. 30-25 29-34 49.40x29 23x34 50. 35-30 14-20!
51. 25x23 34x25 52. 23-19 13x24 (diagram)

53. 28-22 18-23?

Na 53... 24-29! 54. 22x13 29-34 kan wit niet meer winnen.

54. 22-18!

Zwart ontdekte te laat dat de plakker 54... 26-31 55. 18x20 31x33 wordt afgestraft door 56. 36-31!! 25x14 57. 32-28 33x22 58.27x7 +.

54... 25-30 55. 18x20 30-34 56. 20-14 34-40

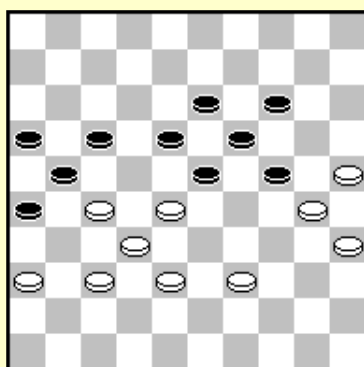
57. 14-10 40-44 58. 10-4 44-49

58... 44-50 wordt beantwoord door 27-22 gevolgd door 32-28 W+.

59. 37-31! 26x28 60. 27-22

Zwart gaf op.

Wanneer men achterstaat in tempo's is een schijf op 15/36 niet zwak in laat gesloten klassieke standen. Deze schijf heeft vaak een verdedigende taak.

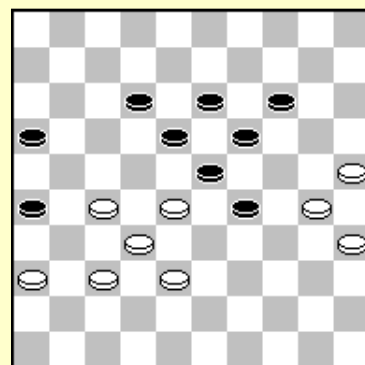

Tempoverschil = -1

Nadat zwart achterruit ruilt met 17-22x12 is het tempoverschil +1. De schijf op 36 zal zwak worden.

Spelen van 1. 39-33? leidt tot de beroemde De Haas-Fabre stand : 17-22 2. 28x17 21-12 3. 33-28 24-29

De Haas-Fabre 1921

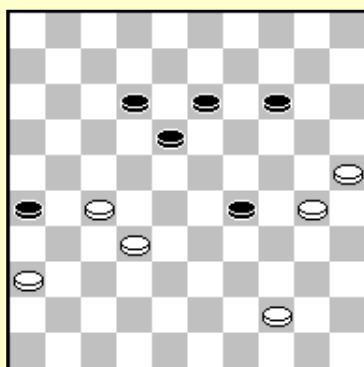
Wit heeft weinig speelruimte. We analyseren de stand aan de hand van de partij van de oude meesters.

45. 28-22 12-17

Omdat 45... 12-17 analytisch niet wint, is later ook 45... 14-20 46. 25x14 19x10 geprobeerd.

46. 22x11 16x7 47. 38-33 29x38 48. 32x43 23-29

Zwart blijft het blokje 25/30/34 isoleren.

49. 43-39 19-23 50. 37-32 7-12 51. 39-34 29x40

52. 35x44 23-29

Wit mag nu niet 53. 32-28? spelen, omdat zwart een mooie winst forceert door 26-31!! 54. 28-23 31x22 55. 23x34 14-20! 56. 25x14 13-19 57. 14x23 18x49 Z+.

53. 44-40! 29-33 54. 32-28?

Wit kan de stand verdedigen door 54. 40-34! Enkel na 13-19 kan wit 32-28 33x31 36x27 18-23 27-22! = spelen.

54. 40-34 26-31 55. 27-21 31-37 56. 32x41 33-38 57. 36-31 38-43 58. 21-16 12-17 59. 31-27 43-48 60. 27-21 17x26 61. 16-11 48-42 62. 11-7 13-19

Wit kan nu niet naar dam gaan, maar een extra offer helpt hem.

63. 41-37! 43x31 64. 7-1 18-22 65. 1-6 22-27 66. 6-50! zorgt voor remise. In de stand van drie diagrammen eerder was 1. 39-33 een slechte zet, maar nog slechter is 1. 39-34? 17-22 2. 28x17 21x12 3. 38-33

54... 18-23! 55. 30-24

55. 27-22 23-28! 56. 22x33 26-31 wint gemakkelijk.

**55... 23-28 56. 40-34 12-18 57. 34-29 28-32 58. 27x38 26-31
59. 38-32 31-36 60. 32-28 36-41**

Wit kan niet 28-23 41-47 (of 41-46 gevolgd door 13-18) 23x12 13-19
24x13 47x17 Z+ spelen, hij moet dus een schijf offeren.

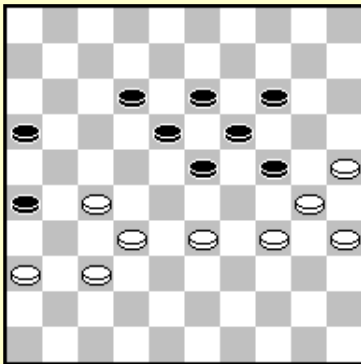
61. 28-22 18x27 62. 24-20 14-19

63. 20-15 wordt beantwoord door 19-24! 64. 29x20 41-46+ wit moet
nog een schijf offeren.

63. 29-23 19x28 64. 20-15 13-19! 65. 15-10 41-47!

Wit gaf op.

Wit mag eveneens niet 1. 39-33? spelen (stand 4 diagrammen terug) 17-22 2. 28x17 21x12
3.38-33

3... 23-28!! 4. 33x22 24-29 5. 34x23 19x17

De plakker 6. 30-24 17-22 7. 24-19 gaat hier nu niet omdat na 22x42
wit 19x17 moet slaan Z+.x

6. 32-28 17-21 7. 37-32 26-31 8. 28-22 31-37 9. 32x41 21x32 Z+.

De correcte speelwijze in deze stand is het doen van een schijnoffer.

1. 28-22! 17x28 2. 38-33 26-31 3. 37x17 28-37 4. 36-31 37x26

5. 39-34 26-31 6. 27x36 16-21 7. 17x26 23-28 8. 33x22 18x27

9. 34-29 24x33 10. 30-24 19x30 11. 35x24

En na dit festival van offers is de partij remise.

Gantwarg-A. van Leeuwen

Daar wit twee tempi achterstaat is schijf 15 zwak.

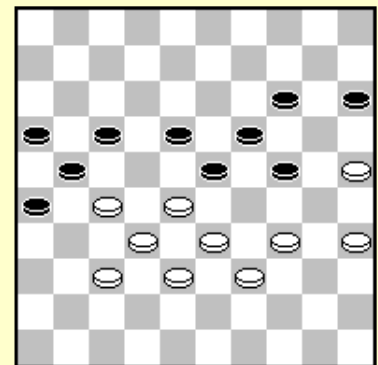
51. 34-30? 26-31! Is niet voldoende voor winst :

1) 52. 37x26 23-29 en wit moet de schijf onmiddellijk weer
inleveren.

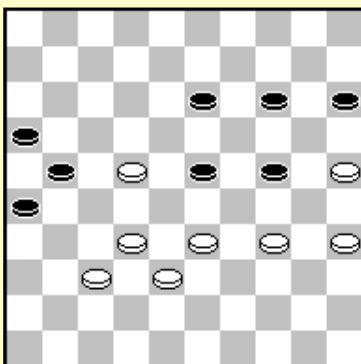
2) 52. 27x36 21-27 53. 32x12 23x34 54.30x39 18x7 en nu
bijvoorbeeld 55. 39-34 7-12 56. 34-29 15-20

57. 37-32 16-21! 58. 36-31 21-26 59. 31-27 12-17

60. 32-28 17-21 61. 27x16 26-31 met remise.

51. 28-22! 17x28 52. 33x13 19x 8 53. 27-22! 8-13 54. 39-33

De zwarte stand is in twee verdeeld. Schijf 15 zorgt voor een grote
zwakte.

54... 14-19 55. 34-30 23-29 56. 32-28 21-27

Zwart loopt zich vast en moet een schijf offeren.

57.22x31 16-21 58. 28-22 29-34

58... 21-27 59. 25-20 27x36 60. 20-14 19x10 61.30x8 W+

59. 30x39 21-27 60. 38-32 27x29 61. 31-27 13-18

62. 22x13 19x 8 63. 25-20 8-13 64. 20-14

Zwart staat opnieuw vast. Hij offerde een schijf door 64... 15-20

65. 14x25 13-18 en na 39-34-44 gaf hij op.

Wit heeft een hangende schijf op veld 31. Zwart heeft nog steeds de Olympische formatie, nodig voor de controle over zijn rechtervleugel.

31... 12-17!

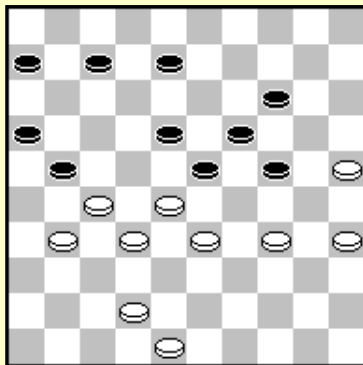
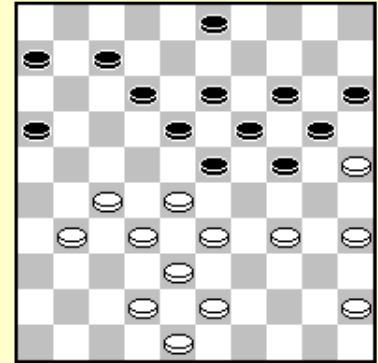
Wit kan nu niet 31-26 spelen wegens 17-22 gevolgd door 24-30 Z+.

32. 34-30 17-21!

Wit kan nu op zijn linkervleugel niet meer spelen.

33. 43-39 3 - 8 34. 39-34 24-29 35. 33x24 20x40 36. 45x34

35x44 kan niet wegens de hielslag 14-20 enz.

36... 15-20 37. 38-33 20-24 38. 34-29 23x34

39. 30x39 18-23 40. 39-34 13-18

Wit heeft een tactische oplossing voor zijn problemen :

41. 42-38!!

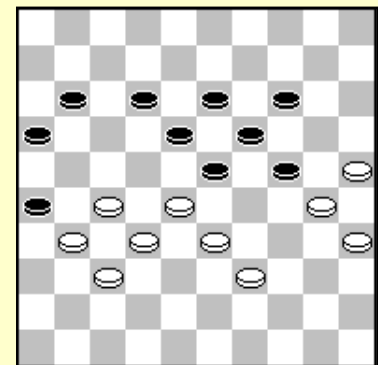
1) 41... 8-13 42. 34-29! 23x34 43. 28-23! 19x26

44. 25-20 21x43 45. 48-10 W+.

2) 41... 21-26 42. 34-29! 23x34* 43. 28-23 26x39 44. 23x1=.

41. 48-43? 8-13 42. 43-39 21-26 43. 42-37 7-12

44. 34-30 6-11

Wit's problemen zijn duidelijk. De zwakte op 38 is dodelijk.

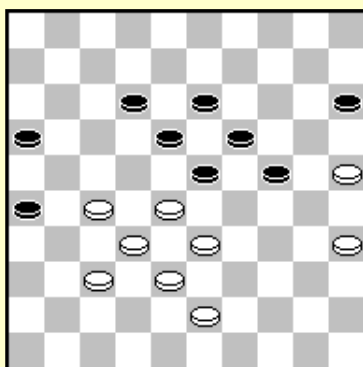
45. 39-34 11-17 46. 34-29 23x34 47. 30x39 16-21

48. 27x16 14-20 49. 25x23 18x36

Zwart won na 50. 28-22 17x28 51. 16-11 28-32 52. 37x28 11-17

53. 11x22 36-41 54. 28-23 41-47 55. 23-19 47-36 56. 19x30 36x18

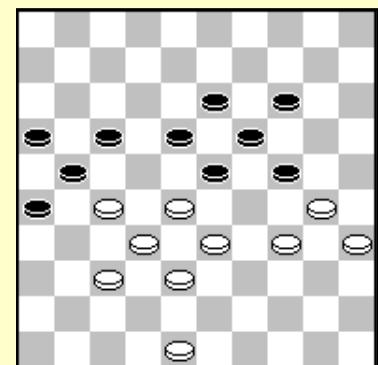
57. 30-24 18-22 Z+.

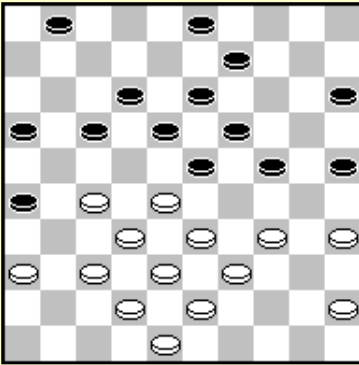

Zwart heeft een zwakke schijf op veld 15.

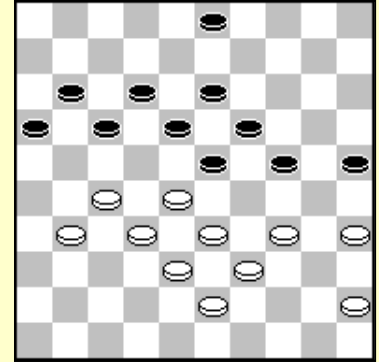
Oefening 2.3 Hoe kan wit winst forceren ?

Oefening 2.4 Welke zet is het best : 48-42 of 48-43?

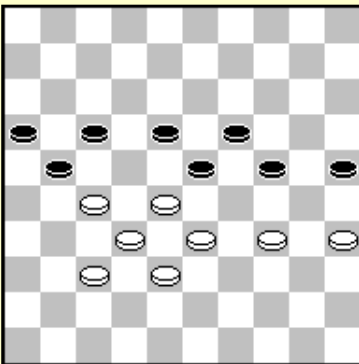

Oefening 2.5 Zwart aan zet. Wat is de beste zet en waarom ?

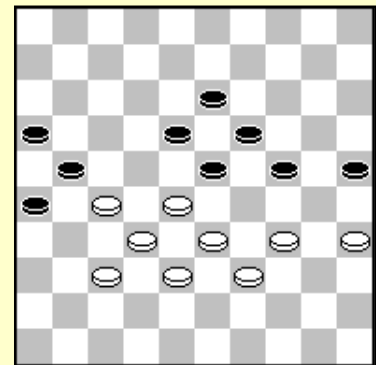

Oefening 2.6 Zwart heeft een hangende schijf op veld 11. Moet wit aan zet nu 31-26 of 34-30 spelen en waarom ?

3. Vleugelcontrole

Wit aan zet heeft helemaal geen speelruimte. Hij staat hopeloos verloren. Het bijplaatsen van schijven 39 en 13, en verplaatsen van schijf 17 naar 26, maakt de zaken nog meer gecompliceerd.

Het lijkt of wit slechts één fatsoenlijke zet meer over heeft :

1. 28-22 die verliest door 23-28!!

1) 2. 32x12 21x43! 3. 39x48 24-30 4.35x24 19x8 Z+

2) 2. 32x14 21x41 3. 14-10 18x27 4.10-5

4... 10-4 26-31 5. 4x22 31-36 Z+

41-46 5. 34-29 25-30! 6.29x20 26-31 7. 35x24 31-37 8.5x41 46x14 Z+.

Wit moet een schijf offeren.

1. 35-30 24x35 2. 28-22

Na 2... 23-28 3. 32x12!

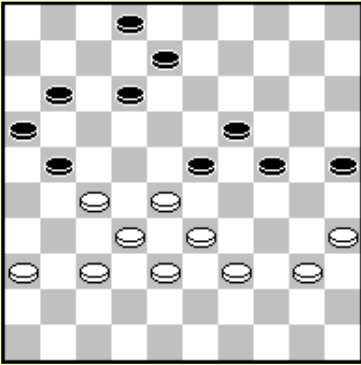
Dit is waarom wit eerst moet offeren, want nu kan hij naar veld 1.

3... 21x41 4. 12-7 41-46 5. 22-17! 26-31 6. 17-11!

Wit moet nu nog niet 6. 7-1 spelen, wegens de combinatie 19-23! 7. 1x29 25-30 8. 34x25 16-21 9.17x37 46x23 +.

6... 31-36 en beide spelers behalen twee dammen met een spannend eindspel.

In plaats van 2... 23-28 kan zwart een schijf teruggeven met 2... 35-40! 3. 34x45 23-29 4. 33x24 19x30, bijvoorbeeld 5. 45-40 18-23 6. 40-34 30-35 en wit moet een schijf geven met 7. 22-17 21x12, omdat 7. 38-33 of 7. 39-33 wordt beantwoord met 23-28 Z+. Na het offer 7. 22-17 21x12 heeft zwart goede winstkansen, hoewel het niet gemakkelijk is !

K. Veldstra-W. Leijenaar *Zwart aan zet*

Om deze gesloten klassieke stand te begrijpen moeten we eerst de relevante eigenschappen onderscheiden.

Het berekenen van het tempoverschil moet gedaan worden met wit aan zet, dus na een zwarte zet zoals 8-13 rekenen we : $27-28 = -1$. Dat is een klein verschil. Twee andere eigenschappen zijn hier zeer belangrijk : wit heeft een zwakte op veld 36. Zwart heeft geen controle over veld 9, hetgeen zijn stand kwetsbaar maakt voor het offer van Dussaut. Omdat zwart de rechterkant van het bord controleert heeft hij kansen om wit vast te laten lopen. Zwart bezit veld 25 en wit heeft

geen formatie om deze schijf te ruilen.

In de partij speelde zwart 40... 8-13? 41. 40-34 12-17? waarna wit had kunnen winnen met het offer van Dussaut 42. 35-30 24x35 43. 33-29 13-18 44. 27-22 18x27 45. 29x18 enz.

Tactiek is belangrijk in deze stand : zwart kan wit's speelruimte beperken door :

40... 12-18!!

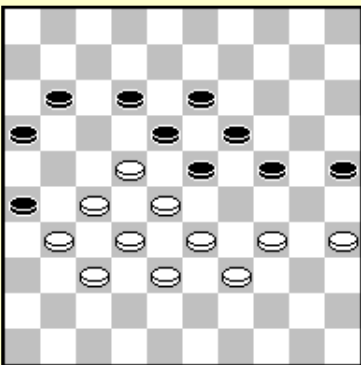
Wit kan nu niet meer naar 22 gaan. 40. 27-22 18x27 41. 37-31 faalt op 8-13 31x22 13-18! 22x13 19x8 28x30 25x45 Z+.

In deze variant is een mooi slagzet beslissend :

40. 28-22 8-13 41. 33-28

Zowel 41... 36-31 en 41... 37-31 worden beantwoord met 23-28! en zwart wint het eindspel.

41... 2-7 42. 40-34 7-12 43. 38-33 21-26 44. 36-31

De positionele aanpak loont zich hier niet. 44... 11-17

45. 22x11 16x7 wordt beantwoord met 46. 27-21!! 26x17

47. 31-27 (wint speelruimte!) 7-11 48. 37-31 11-16 49. 31-26 en zwart moet zijn extra schijf terug inleveren.

44... 12-17 zou verliezen door een hielslag : 34-29 gevolgd door 33-29 +.

Zwart kan echter een mooie combinatie uitvoeren :

44... 23-29!! 45. 34x14 24-30 46. 35x24 16-21 47. 27x7 18x9

48. 7x18 13x44 Z+.

41. 40-34 21-26!

41... 8-13 is niet goed. Wit kan nu naar het kerkhofveld gaan : 42. 27-22 18x27 43. 37-31 en indien zwart 43... 21-26? 44. 31x22 16-21 speelt wordt hij bestraft met het offer van Dussaut :

45. 35-30! 24x35 46. 33-29 W+.

42. 28-22 8-13 43. 33-28

43... 2-7 (dreigt 16-21) werkt hier niet, omdat na 44. 27-21! 16x27* 45. 22x31 wit ontsnapt.

43... 16-21!! 44. 27x7 2x11

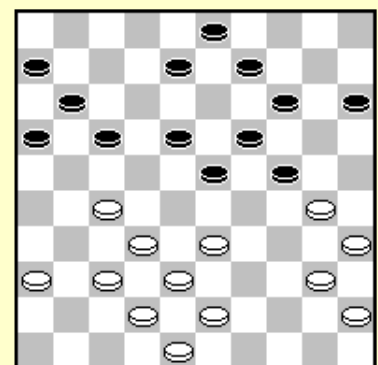
Een verbazend offer beslist de partij in zwart's voordeel. We zagen dat zwart kan gebruik maken van tactiek om de witte speelruimte te beperken.

Tjizjow-H. v.d. Zee *Wereldkampioenschap 1988*

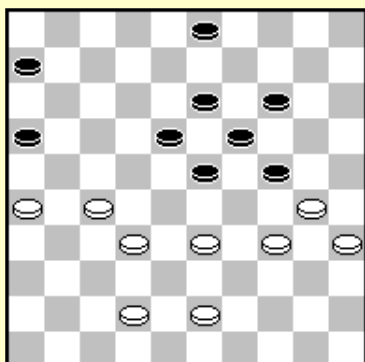
Tjizjow bouwt een flexibele klassieke structuur. Hij kan meerdere plannen uitvoeren. Het tempoverschil = -1.

Zijn volgende zet geeft meer controle over de linkervleugel. De formatie 6/11/16/17 wordt zwak.

26. 37-31! 14-20 27. 33-28 17-21

Met zwart 17-22 28. 28x17 11x22 29. 31-26 22x31 30. 36x27 spelen geeft wit controle over de linkervleugel, terwijl schijf 6 een lange tijd niet kan gespeeld worden. We tonen een variant die duidelijk de zwarte problemen demonstreert : 30... 8-13 31. 38-33 24-29 32. 33x24 20x29 33. 40-34 29x40 34. 45x34 15-20 35. 42-38 20-24 36. 38-33 9-14 37. 48-42!

Zwart heeft grote problemen.

- 1) 37...23-28 38. 32x12 13-18 39. 12x23 19x37
40. 30x10 leidt tot een slecht eindspel voor zwart.
- 2) 37... 14-20 38. 43-38 20-25 39. 33-29! 24x33
40. 38x29 3-9* 41. 29-24! 9-14 42. 24-20! W+
- 3) 37... 6-11! en zwart kan verdedigen omdat op 32-28
23x21 26x6 de combinatie 24-29! 34x12 13-18 12x23
19x37 remise maakt, terwijl na 38. 42-38 23-28
39. 32x12 13-18 zwart ook niet zal verliezen.

28. 43-39 11-17 29. 30-25

Wit hoeft niet bang te zijn voor 29... 18-22 30. 27x29 24x44 31. 25x23 44-50 omdat wit de dam vangt met schijfwinst.

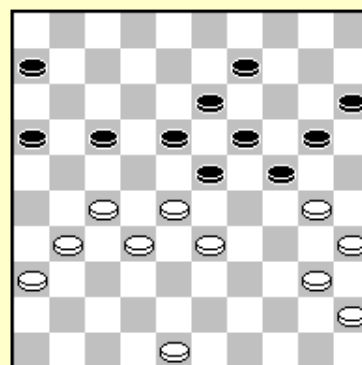
29... 8-13 30. 25x14 9x20 31. 39-34! 3-9

Een logische zet. Zwart wil de ruil 18-22x22 doen.

32. 38-33 21-26 33. 34-30 26x37 34. 42x31

We tonen opnieuw enkele varianten die aangeven dat zwart in de problemen zit.

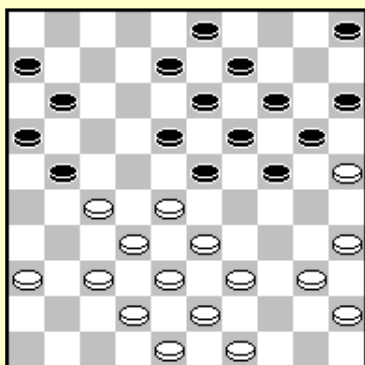
- 1) 34... 20-25 35. 40-34! 9-14 36. 31-26 14-20
37. 48-43 24-29 38. 33x24 20x40 39. 45x34 15-20
40. 43-38 20-24 41. 38-33 en zwart loopt vast.
- 2) 34... 9-14 35. 40-34 24-29 36. 33x24 20x40
37. 45x34 15-20 38. 30-25 20-24 39. 34-30 en zwart kan ontsnappen door 24-29! 40. 48-42 17-22! 41. 28x17 29x33
42. 30-24 19x30 43. 25x34 13-19 enz. =

34... 24-29 35. 33x24 20x29 36. 40-34 29x40 37. 35x44!

Zwart is tactisch vastgezet. Hij kan de dreiging 30-24 niet pareren met 23-29 omdat wit dan met 27-22! 18x38 48-43 38x40 45x3 naar dam gaat W+, terwijl 37... 15-20 wordt beantwoord met 38. 27-22! 18x38 39. 30-25 23x32 40. 25x3 W+.

Zwart gaf op.

Clerc-H. v.d. Vossen

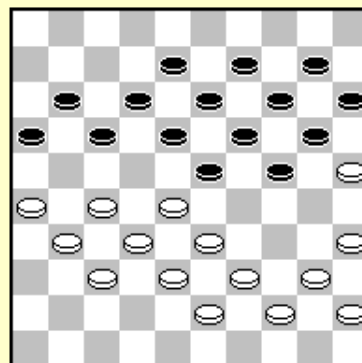
Wit wil de controle over de linkervleugel bekomen.

22. 37-31! 21-26 23. 49-44! 26x37 24. 42x31

Schijf 44 hangt, maar dit is geen zwakte in deze stand ! Wit wil toch niet spelen op zijn rechtervleugel. Hij blijft spelen op de linkervleugel. Hij berekende dat hij kan blijven spelen, beide vleugels controlerend.

24... 8-12 25. 31-26 11-17 26. 48-42 3- 8 27. 36-31 6-11 28. 42-37 5-10

Wit heeft alle normale zetten gespeeld, maar hij heeft nog steeds ruimte om verder te spelen. Wit lanceert een aanval op zwart's rechtervleugel.

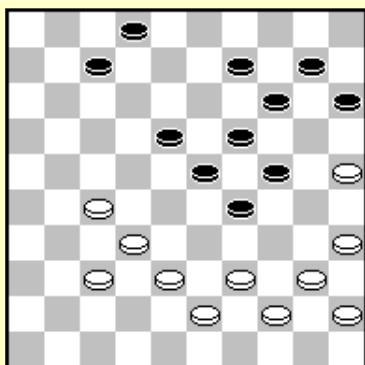

29. 28-22! 17x28 30. 33x22 24-29?

30... 11-17 31. 22x11 16x7 zou veel beter geweest zijn. Nu krijgt wit de tijd om zijn linkervleugel aanval te versterken.

31. 26-21! 20-24 32. 31-26 11-17 33. 22x11 16x7

34. 21-17 12x21 35. 26x17 8-12 36. 17x8 13x2

De zwarte stand bevat enkele zwaktes. Wit heeft nog steeds controle over beide vleugels.

37. 39-33 9-13 38. 43-39 7-11 39. 33-28 15-20?

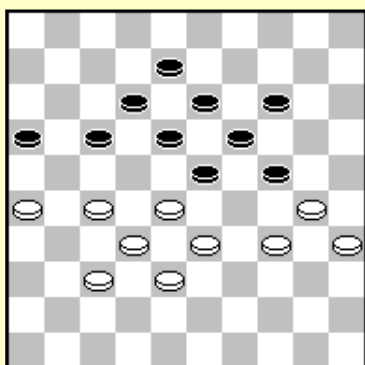
Zwart had 11-16 moeten spelen om 39-33 te beantwoorden met 16-21 27x16 18-22 28x17 23-28 32x34 24-30 35x24 19x50, en remise te behalen.

40. 39-33 10-15 41. 44-39 2 - 7 42. 39-34!

Zwart kan niet ontsnappen met 42.. 24-30 omdat 35x24 uitdraait op zelfmoord voor zwart.

42.... 7-12 43. 34-30

Zwart zal spoedig vastlopen : 43... 11-16 44. 37-31 12-17 45. 31-26 W+ en zwart gaf op.

Mostovoy - Fanelli

1. 37-31!

De zwarte speelruimte wordt beperkt. Hij kan de formatie 8/12/17 niet gebruiken.

1... 23-29 2. 34x23 18x29 3. 27-22 12-18 4. 22x11 16x7 5. 26-21!!

In enkele partijen werd deze stand bereikt, maar werd 5. 31-27? gespeeld. Zelfs drievoudig wereldkampioen Schwarzman maakte deze fout waarna zwart kan ontsnappen met 5... 7-11.

Na 5. 26-21!!, is zwart wegens de dreiging 28-23 gedwongen om

18-23 te spelen waarna wit in staat is zwart vast te laten lopen.

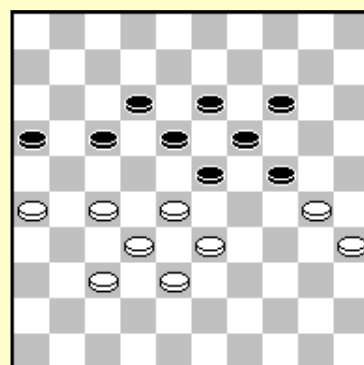
5... 18-23 6. 21-16!

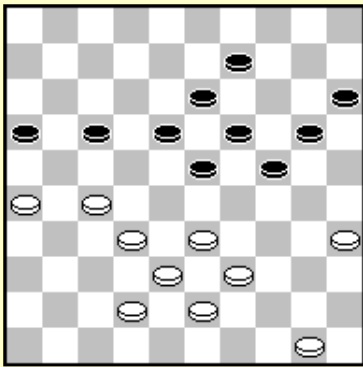
Zwart kan niet meer naar 17 gaan. Na 6... 8-12 7. 31-27 12-18* 8. 27-21 7-12 9. 21x17 12x21 10. 16x27 is het gedaan.

Oefening 3.1 Zwart aan zet staat verloren. Geef de winstgang voor wit na :

A) 1... 23-29

B) 1.. 16-21 2. 27x16 24-29 3.33x24 18-22

Wirny-Heusdens Zwart aan zet

Oefening 3.2 Beantwoord de vragen.

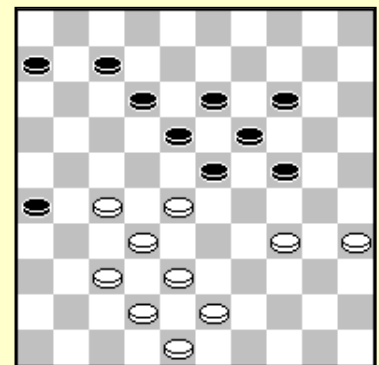
A) Hoe wordt 1... 17-22 afgestraft ?

1... 24-29 2. 33x24 20x29 3. 35-30 15-20

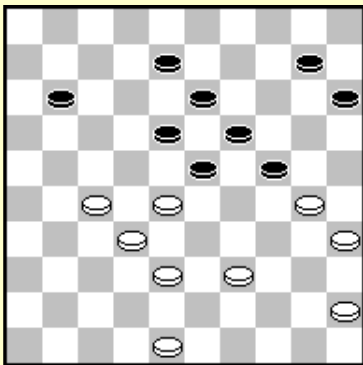
3.. 9-14 4. 39-33! 14-20 5. 33x24 20x29 6. 43-39 15-20 en wit kan kiezen tussen 7. 39-33 20-24 8. 30-25 17-22 9. 50-45 enz. en 7. 27-21 16x27 8. 32x12 18x7 9. 39-33 20-24 10. 30-25 en wit zal het eindspel winnen.

B) Hoe forceert wit een doorbraak na het in de partij gespeelde 3.. 15-20 ?

K. Posthumus-S. Doller

Oefening 3.3 Wit aan zet. Welke zet is het best en waarom ?

Tj. Goedemoed-B. Post

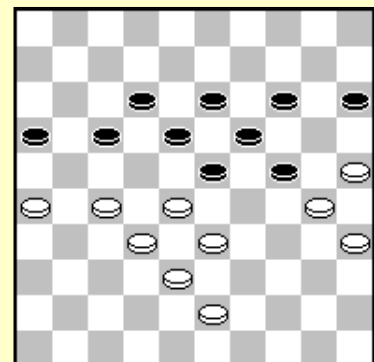
Oefening 3.4 Zwart speelde 24-29? Wit forceert een positionele winst !

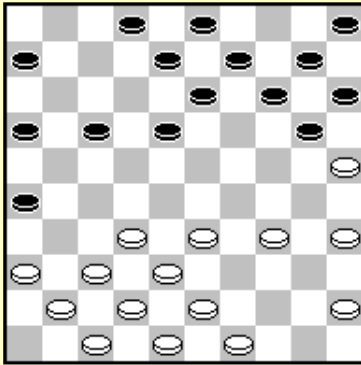
Zwart aan zet heeft geen goede zet daar wit beide vleugels controleert.

1... 23-29 wordt beantwoord met een combinatie.

Oefening 3.5 Geef de combinatie voor wit na 1.. 23-29

Oefening 3.6 Wat speelt wit na 1... 15-20 ?

Weitsman – Tsjizjow Wereldkampioenschap 2003

Zwart's schijven zijn evenredig verdeeld over centrum en vleugels. Zwart begint een plan om controle te verkrijgen over beide vleugels.

**19... 20-24 20. 43-39 2 - 7 21. 36-31 17-21 22. 41-36 7-11
23. 49-43 14- 20**

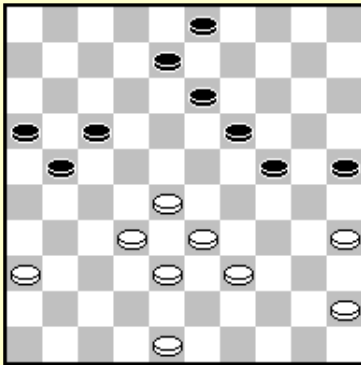
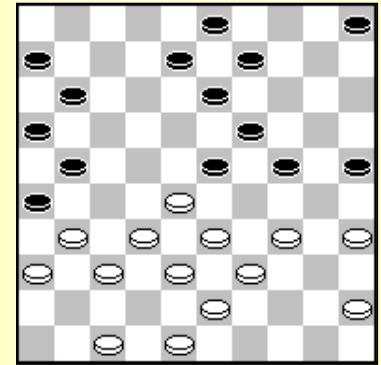
Het is tijd voor zwart om zijn linkervleugel te ontwikkelen.

24. 25x14 10x19 25. 33-28 18-23 26. 38-33 15-20 27. 42-38 20-25

Schijf 25 controleert de vleugel tijdelijk. Wit ruilt deze schijf, maar de toekomstige formatie 3/9/14 kan opnieuw voor controle zorgen binnen een paar zetten.

**28. 47-42 5- 10 29. 34-30 25x34 30. 39x30 10-14
31. 31-27 14-20 32. 43-39 20-25 33. 39-34 13-18**

Wit beslist om naar veld 22 te gaan. Het zou beter geweest zijn terug te ruilen met 34-29 23x34 30x39 18-23 45-40 enz.

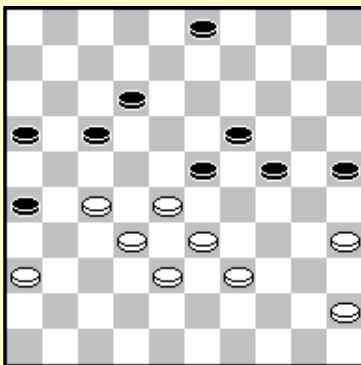

**34. 27-22 18x27 35. 37-31 26x37 36. 42x22 9- 13 37. 34-29 23x34
38. 30x39 11-17 39. 22x11 6 x17**

Wit verliest de controle over veld 27. 40. 36-31 13-18
41. 31-27 wordt sterk beantwoord door 19-23! 42. 28x30 25x43 gevolgd door 17-22 Z+.

40. 48-42 13-18 41. 42-37 8- 12
42. 36-31 verliest na 18-22 43. 31-26 12-18 44. 37-31 24-29!
45. 33x13 22x44 46. 13x11 16x7 47. 26x17 44-50 Z+.

Daarom speelt wit 37-31, maar schijf 36 wordt nu een probleem.

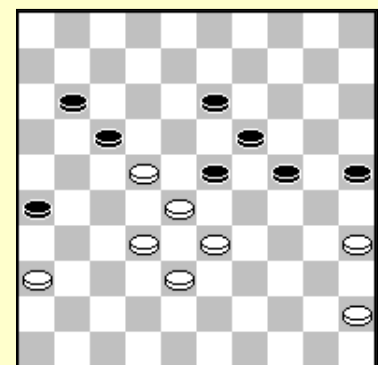

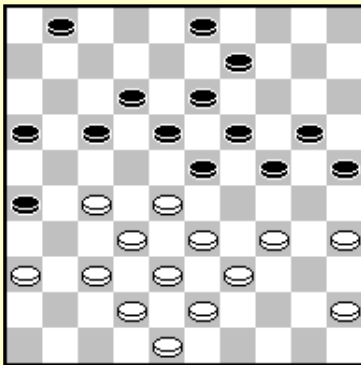
42. 37-31 18-23 43. 31-27 21-26

44. 45-40 17-21 45. 40-34 12-17 46. 27-22 3-8 47. 22x11 16x7
48. 28-22 7-11 49. 33-28 11-17 50. 22x11 21-27 51. 32x21 23x43
52. 39x48 26x6 Z+

**44. 27-22 3 - 8 45. 22x11 16x 7
46. 28-22 8 -13 47. 33-28 7-11
48. 39-33 12 -17**

Wit is vastgezet. 49. 45-40 wordt beantwoord met 13-18 Z+. Wit geeft op.

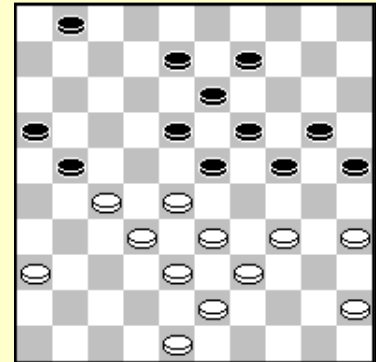

Alfaisi-Tsjizjow Wereldkampioenschap 1988

Zwart heeft 15-20 gespeeld om de ruil 34-30x30 te verhinderen. Het gevecht om de controle over de linkervleugel begint.

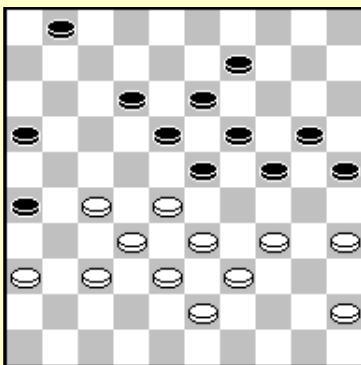
29. 37-31 26x37 30. 42x31 17-21
31. 31-26 3 - 8 32. 26x17 12x21

Wit had zijn problemen moeten oplossen door 33. 34-30 25x34 34. 39x30 20-25 35. 36-31 25x34 36. 31-26. Wint de schijf terug met gelijk spel.

33. 48-42 21-26 34. 42-37 8-12

Nu heeft wit gebrek aan speelruimte. Schijf 36 is zwak geworden.

35. 28-22 9-14

Wit kan niet 33-28 spelen wegens 16-21 Z+1, dus offerde hij een schijf.

Na 36. 22-17 12x21 37. 33-28 1-7 38. 28-22 7-12 39. 22-17 23-28 40. 17x8 13x2 41. 32x12 21x41 42. 36x47 2-7 43. 12x1 19-23 44. 1x29 24x44 wit gaf op.

Schwarzman-J. v.d. Akker

Onmiddellijk 35-30 wordt beantwoord met 17-22 (20-24 44-39 24x35 28-22 W+) 28x17 12-21 31-26 20-24 =.

37. 31-26!

Zwart's probleem is dat hij niet kan ruilen met 37... 17-21 38. 26x17 12x21 wegens 39. 35-30! W+

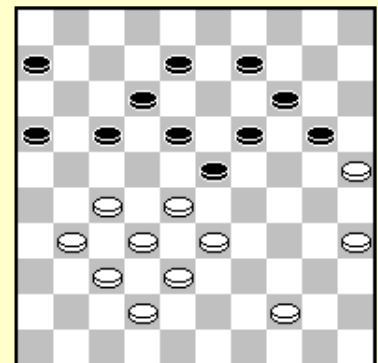
Hij had zijn stand moeten verdedigen met 37... 20-24 38.37-31 8-13! 39. 44-39 23-29. Deze verdediging met het spelen van het kromme 8-13 in plaats van 9-13 is gebaseerd op tactiek gebruik makend van de formatie 9/13.

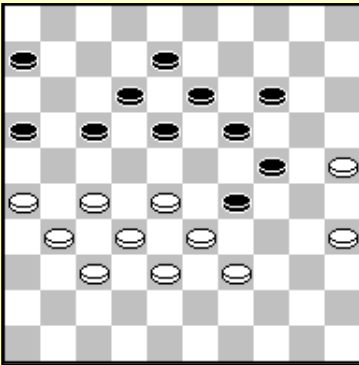
40. 42-37 wordt beantwoord met een coupe Philippe 24-30! 25x23 18x29 33x24 19x30 35x24 16-21 27x16 6-11 16x18 13x44.

40. 39-34 29x40 41. 35x44 kan beantwoord worden door het koele 41... 18-23 daar na 42. 33-29 24x22 43. 27x7 zwart remise maakt met 14-20 44. 25x3 6-11 45. 3x21 16x36 46. 7-16 36-41 .

37... 9-13 38. 37-31 20-24 39. 44-39 23-29 40. 42-37

Zwart heeft geen goede zet meer. De formatie 8/12/17 is niet actief.

40... 29-34 41. 39x30 18-23

Hoopt meer ruimte te krijgen door wit extra tempi te geven (39x30 wint twee tempi). Maar wit gaat naar veld 22 en krijgt weer meer ruimte.

42. 27-22 6-11

42... 12-18 43. 22x11 16x7 44. 26-21 8-12 45. 31-27 7-11

45.... 6-11 46. 28-22 is eveneens geen probleem voor wit.

46. 37-31 en wit wint, bijvoorbeeld

46... 11-16 47. 21-17 12x21 48. 31-26 +.

43. 31-27 23-29 44. 28-23!

Na 44... 17x39 45. 23x43 blijft wit een schijf achter met een inferieure stand, hij gaf op.

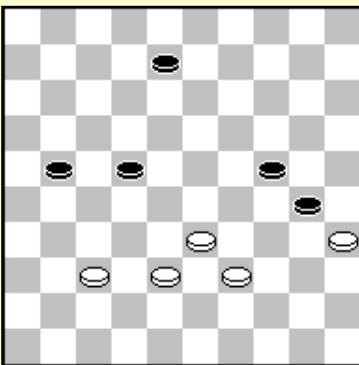
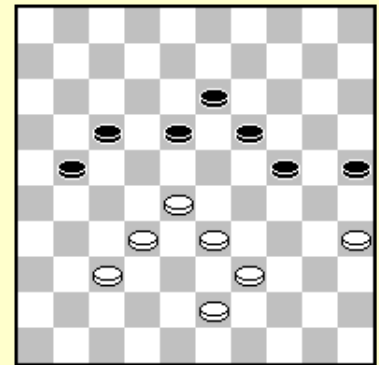
Zwart aan zet

Zwart heeft de *podkowa* constructie (zie les 6: *Omsingeling van het centrum*) 17/18/19/21/24 en omcirkelt het witte centrum. Zwart zal niet naar 23 gaan maar naar veld 22 om de tegenstander vast te zetten.

1... 25-30! 2. 43-38 18-22!

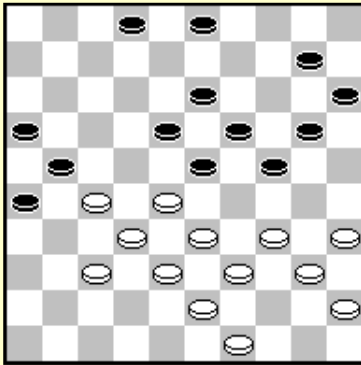
Dreigt 24-29 35x24 19x30 Z+. Ondanks de witte centrale pyramide is hij totaal ingesloten.

3. 28-23 19x28 4. 32x23 13-18 5. 23x12 17x 8

Er blijven voor elk slechts vijf schijven over, maar wit heeft geen enkele kans. Probeer u er zelf van te overtuigen dat wit geen goede verdediging meer heeft.

4. De Ghestem doorstoot

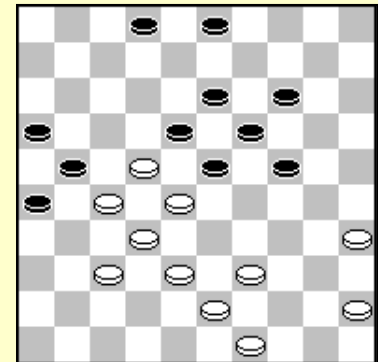
Ghestem-Raichenbach Wereldkampioenschap match 1945

33. 34-30 20-25

Onmiddellijk 33. 28-22? zou niet correct geweest zijn omdat zwart groot voordeel verkrijgt door 24-29x29!
Nu kan wit zijn vrije zetten gebruiken voor de Ghestem doorstoot.

34. 28-22! 25x34 35. 40x20 15x24

36. 33-28 10-14

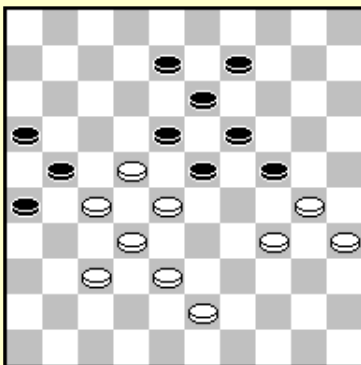
Wit heeft de linkervleugel geblokkeerd. De volgende stap is de controle over de andere vleugel.

37. 39-34! 14-20 38. 49-44! 2-8 ?

Zwart verliest hierdoor de controle over veld 25. Daarom had hij 20-25 39. 44-39 3-9 40. 34-30 25x34 41.39x30 moeten spelen en hij kan zijn stand verdedigen .

39. 44-40! 24-29

Zwart moet naar het kerkhofveld, anders speelt wit 39-33 en zwart wordt snel vastgezet, bijvoorbeeld 8-12 38-33 3-9 43-38 9-14 34-29 23x34 40x29 W+.

40. 35-30 20-24 41. 40-35 29x40 42. 45x34 3-9

Wit kan niet verder met 43. 38-33 8-12 44. 22x17! 9-14
45. 17x8 13x2 46. 43-38 2-8 47. 34-29! 23x25 48. 28-23 19x39
49. 38-33 39x28 50. 32x3 21x41 51.3x36 +

43. 43-39 9-14

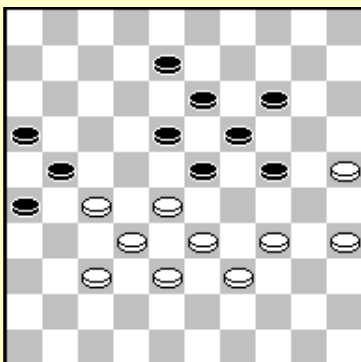
Na 43... 8-12 moet wit niet 44. 39-33 spelen daar na 12-17!
45. 22x11 16x7 46. 27x16 7x12 staat er een remisestand. 43.. 8-12 wordt beantwoord met 44.22x17!

44. 39-33 8-12 45. 22-17! 23-29 46. 17x8 29x40 47. 35x44 13x2

48. 28-22 24x35 49. 22x24

Gantwarg-Zadin

Deze stand is voorgekomen in meerdere partijen. Indien wit verder gaat met 45. 34-30 8-12 46. 39-34 12-17 hebben we een symetrische klassieke stand die remise is. Wit gebruikt de methode van Ghestem om de partij te winnen.

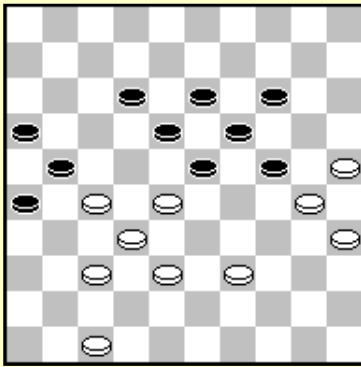
45. 28-22! 8-12

De beste kans voor zwart op remise is 24-29 33x24 19x30 35x24 23-28 enz.

Nu 46. 22-17 23-29 = of 46. 33-28? 23-29= is niet voldoende. Wit heeft een offer dat de weg naar succes blijkt te zijn.

46. 35-30! 24x35 47. 22-17!

Zwart heeft geen zinnig antwoord meer en gaf op.

Baljakin-Ba

Normaal spel zoals 39-33 12-17 47-41 17-22 enz. zal niet leiden tot een positief resultaat. De Ghestem doorstoot garandeert een snelle overwinning.

1. 28-22!

Omdat 23-29 39-33 18-23 33-28 12-18 47-41 een doodlopend straatje is, is zwart gedwongen tot 1... 24-29 2. 47-41! 29-34 3. 30-24!

Hamert nog een tweede nagel op veld 24 in.

34x43 4. 38x49 19x30 5.35x24 W+.

Schellekens-Messemaker

Het tempoverschil is + 7. Wit wil controle over beide vleugels, maar zwart vindt ruimte in het centrum door de Ghestem doorstoot te nemen.

1. 37-31 23-29!

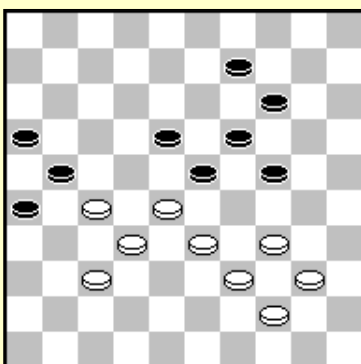
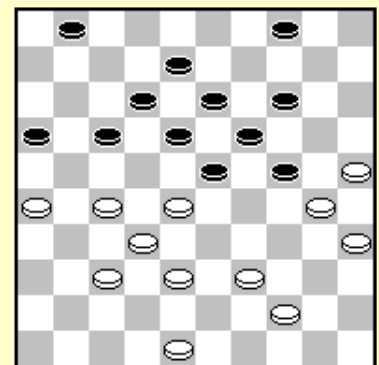
Wit had de klassieke structuur moeten verbreken door 39-33 23-29 44-39 18-23 28-22 17x28 33x22. Na 12-17 22x11 16x7 is de stand nog steeds beter voor zwart.

2. 44-40

2. 39-33 18-23 3. 27-22 wordt beantwoord door 17-21! 4. 26x17 12x21 5. 31-26 1-7 6. 26x17 7-12 en zwart heeft een winnende stand, zoals men zelf kan onderzoeken.

2... 18-23

Wit kan niet 27-22 spelen wegens 16-21! 22x11 12-17 11x22 21-27 32x21 23x45 Z+, hij wordt dus opgesloten na 3. 39-33 12-18 4. 48-43 8-12 5. 43-39 1-7 enz. Z+.

De Ghestem doorstoot zorgt op een verbluffende manier voor de winst in deze partij.

1. 28-22! 9-13 2. 33-29! 24x33 3. 39x28 14-20 4. 44-39 20-24

5. 39-33 24-29 6. 33x24 19x39 7. 28x8 39-43 8. 22x13 43-48

Het lijkt dat de partij remise zal lopen, maar wit heeft nog een aardigheidje, en vangt de zwarte dam.

9. 32-28!! 48x25 10. 8-2 35x 8 11. 2x13

Rozenburg-Keller

Deze stand is voorgekomen in meerdere partijen.

1. 39-34! 17-21 2. 28-22! 24-29?

Zwart kan het remise houden met 2... 14-20

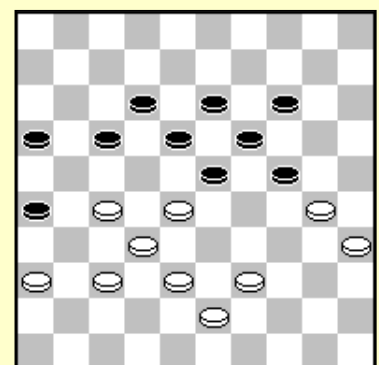
1) 3. 38-33 23-29 4. 34x25 12-17 5. 30x8 17x48 =.

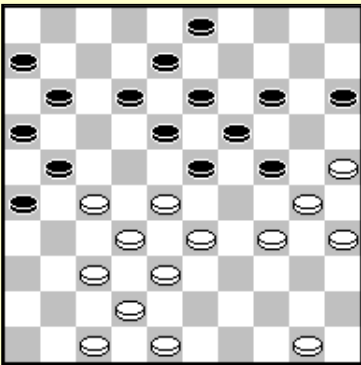
2) 3. 30-25 24-29 4. 25x14 29x40 5. 35x44 19x10 6.43-39 10-15! =.

3. 43-39 29x40 4. 35x44 14-20

Wit zet zijn tegenstander vast door het doen van een mooi offer.

5. 38-33 20-24 6. 33-28! 24x35 7. 39-34

Baljakin-Tsjizjow Wereldkampioenschap 1996

27... 23-29 28. 34x23 18x29 29. 28-22 12-18 30. 33-28 18-23

Beide spelers hebben de Ghestem doorstoot gespeeld.

Wit had moeten voortzetten met 37-31 26x37 42x31 met een interessante strijd, maar met zijn twee volgende zetten kiest wit een verkeerd plan.

31. 50-44? 8-12 32. 38-33? 29x38 33. 42x33 23-29!

34. 48-42 29x38 35. 42x33 11-17! 36. 22x11 6x17

Wit gaf op ! Zwart dreigt 14-20 25x23 13-18 30x19 18x38 32x43 21x14 Z+1. Indien wit 31.50-45 had gespeeld zou het niet zo erg zijn, daar wit dan naar het kerkhofveld kan. Maar nu staat er een schijf op 44, 37. 27-22 wordt bestraft door 37... 19-23!!

Thijssen-Ndjofang

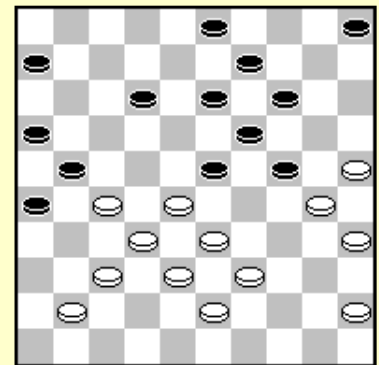
Wit creëert meer ruimte door de Ghestem doorstoot te spelen.

31. 28-22! 5-10

31... 12-17 32. 22x11 6x17 33. 27-22 17x28 34. 33x22 5-10 35. 32-27 21x32 36. 38x27 geeft wit een goede stand. Hij kan proberen de zwakke schijven op 10 en 8 uit te buiten.

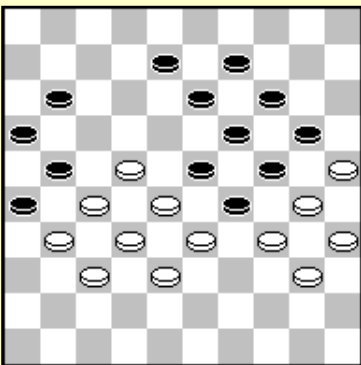
32. 33-28 10-15?

Dit was het juiste moment om de Ghestem doorstoot te neutraliseren door 12-17 33. 22x11 6x17 =. Wit kan niet 34. 27-22? spelen wegens 26-31! 35. 37x26 24-29 36. 22x11 16x7 37. 27x16 29-33 38. 38x18 13x44 Z+.

33. 39-33 12-18 34. 43-39 6-11

Zwart kan niet meer op zijn rechtervleugel spelen. Zonder de Ghestem doorstoot kan men vaak op deze vleugel lang doorspelen, een schijf plaatsen op 17 en terug ruilen 17-22x12 enz. Maar wit heeft de ruimte voor zwart om aan zijn rechtervleugel te spelen, ongedaan gemaakt.

35. 41-36 23-29 36. 45-40 18-23 37. 39-34 3- 8 38. 36-31 15-20

Wit gaat naar veld 23 met een sterke centraanval wegens de zwarte verzwakte linkervleugel met de verschrikkelijke, hangende schijf op 20.

39. 22-18 23x12 40. 34x23 11-17 41. 27-22 21-27

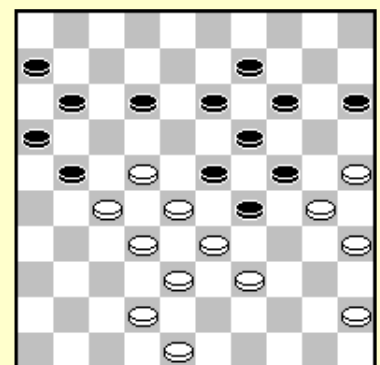
42. 22x11 27x36 43. 11- 6 26-31 44. 37x26 36-41

45. 26-21 16x27 46. 32x21 41-46

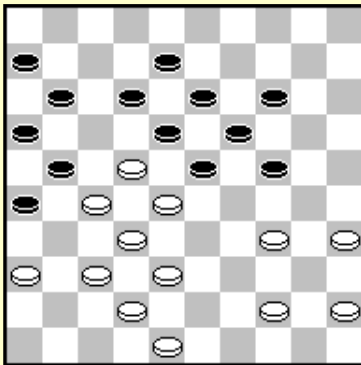
In tijdnood verprutst wit het eindspel en zwart ontsnapte met een remise. Hij had moeten spelen 47. 21-16 46-37 48. 28-22 19x17 49. 30x10 37x5 50. 25x3 met een winnend eindspel.

Samb-Schwarzman

Oefening 4.1 Zwart speelde 38... 29-34? Welke mooie combinatie voerde wit nu uit ?

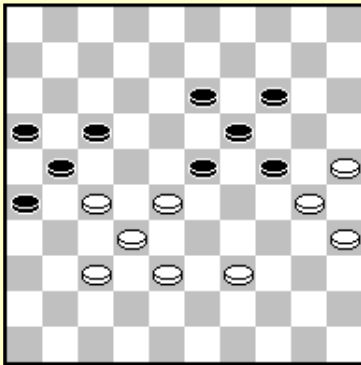
In deze Ghestem stand kan wit een verrassende combinatie uitvoeren, waarbij zwart slagkeuze heeft, maar altijd verliest.

Oefening 4.2 De eerste zet van de combinatie is 1. 34-29!
Noteer hoe wit wint na de verschillende mogelijkheden van zwart.

5. Tactiek

Schijffoffers zijn altijd belangrijk in klassieke standen, hiervoor dient men steeds uit te kijken.

Zwart aan zet kan gemakkelijk een fout maken door het logische 1... 13-18 te spelen. Wit heeft een winnend offer : 2. 28-22! 17x28 3. 38-33 26-31 4. 33x13 31x42 5. 32-28! W+.

Zwart kan echter nog remise maken door 1... 26-31!

Twee varianten :

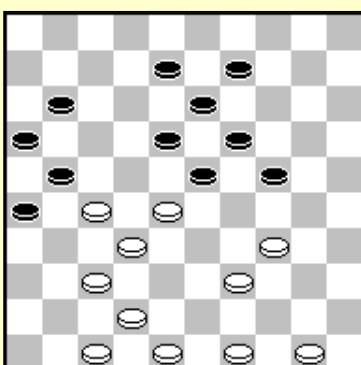
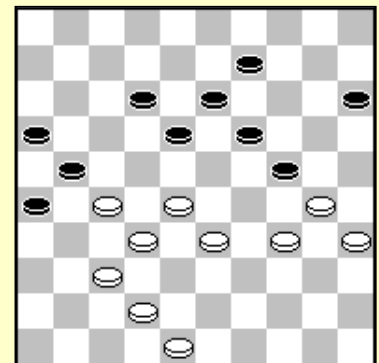
1) 2. 37x26 13-18 3. 39-34 3. 39-33 23-29 4. 28-23 =
3... 24-29 4. 30-24 19x39 5. 28x10 39-44 =

2) 2. 27x36 21-27 3. 32x12 23x34 4. 30x39 13-18 5. 12x23 19x28 en ondanks een schijf meer kan wit niet winnen.

O. Dijkstra-E.J. de Bruijn

Zwart heeft net een foutje gemaakt met 37 ... 8-12? Wit kon nu een winst forceren met 38. 37-31! 26x37 39. 42x31 en nu :

- 1) 39... 21-26 40. 28-23! 26x39 41. 23x3 W+
- 2) 39... 12-17 40. 28-23 19x26 41. 30x8 21x32 42. 8-3! W+
- 3) 39... 18-23 40. 33-29 24x22 41. 27x7 W+
- 4) 39... 9-14 40. 34-29 15-20 41. 31-26 12-17 42. 48-42 17-22 43. 26x17 22x31 44. 30-25 (18-22 45. 29-23 22x11 46. 23-18) W+.
- 5) 39... 15-20 resulteer in dezelfde variant als hier boven.

Tsjizjow-Keisels

Tempoverschil is -13. Wit gebruikt tactiek om zwart vast te zetten.

33. 39-33! 9-14

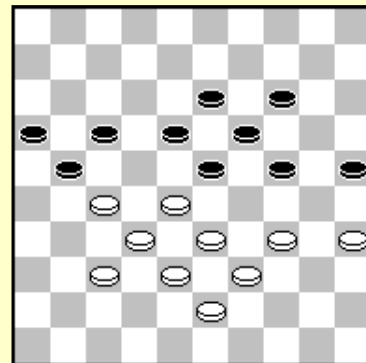
Zwart kan de ruil 24-29 33x24 19x39 28x19 13x24 niet nemen wegens 37-31! 26x28 49-44 21x32 44x4 W+.

34. 42-38 14-20

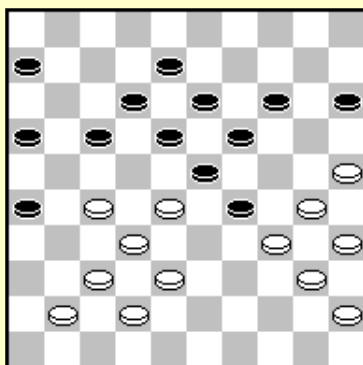
34... 8-12 (met het idee te ruilen 23-29x29) wordt beantwoord met de coupe Raphael 34-29 23x34 28-23 19x39 37-31 26x28 50-44 21x43 44x22 18x27 48x6 W+,

35. 28-22!

De Ghestem doorstoot ! Na 35... 20-25 36. 33-28 wordt zwart snel vastgezet.

Oefening 5.1 Hoe wordt het logische 34-30 afgestraft door zwart ?

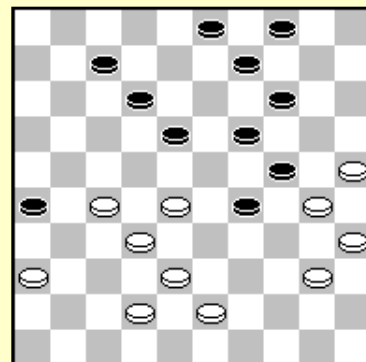
Wit heeft een mooie combinatie in deze stand. Zwart krijgt twee dammen aangeboden.

1. 28-22! 17x28 2. 37-31! 26x46

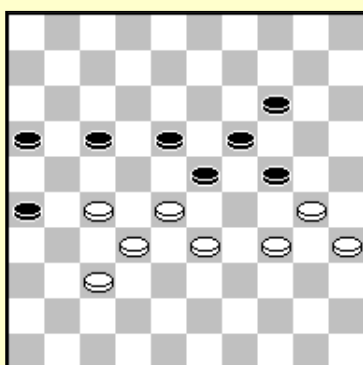
Zwart kan op vier verschillende manieren slaan, maar het heeft geen belang hoe hij slaat. Zwart krijgt steeds dammen op 46 en 48.

**3. 25-20 28x48 4. 20x 9 13x 4
5. 38-32 46x28 6. 30-25 48x30
7. 35x2**

Zwart heeft de Ghestem doorstoot gespeeld 23-29.

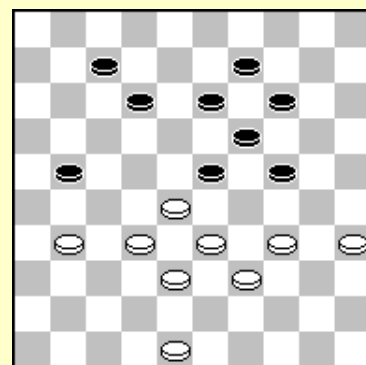
Oefening 5.2 Wit neemt een combinatie naar 4 ! Hoe ?

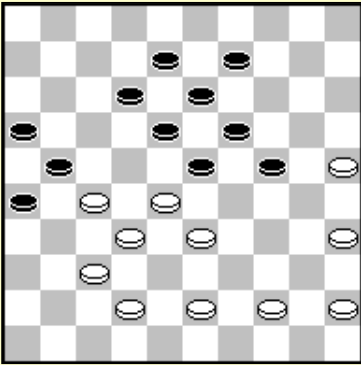
H. v.d. Zee-M. Kemperman

De stand na 47. 30-25? is in veel partijen voorgekomen, zoals in Raichenbach-Ghestem Wereldkampioenschap 1945. Zwart kon hier winnen door een dubbel schijfoffer om daarna schijf 27 aan te vallen. 47... 14-20!! 48. 25x14 19x10 49. 28x30 17-22 en zwart wint ! Maar wit kan eenzelfde idee uitvoeren om remise te maken.

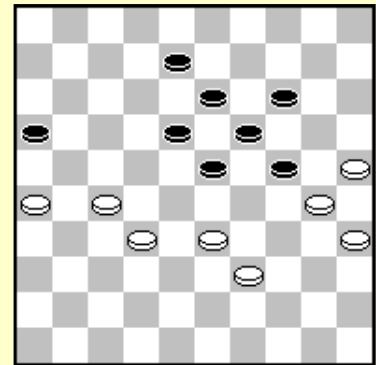
47. 37-31! 26x37 48. 32x41 23x21 49. 34-29 14-20 50. 30-25
50... 19-23 51. 25x14 23x34 resulteert in remise.

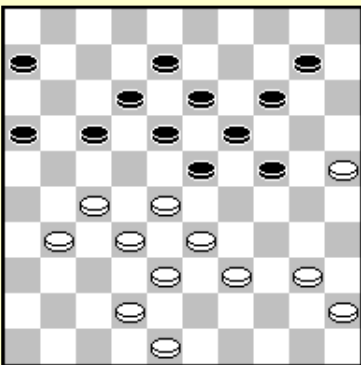
Oefening 5.3 Hoe forceert wit winst ?

Oefening 5.4 Hoe wint wit na 1... 23-29?

Oefening 5.5 Wit controleert beide vleugels ! Hoe forceert wit hier winst ?

Mogiljanski-L. Kats

Oefening 5.6 Beantwoordt de vragen !

A) Welke zwarte schijf is zwak ?

1. 42-37

B) Wit dreigt met een combinatie. Welke ?

1... 17-21 2. 31-26 10-15 3. 26x17 12x21 4. 28-22

Wit heeft meerdere tactische manoeuvres ter beschikking. Hij dreigt met volgende combinatie : 32-28!! ad lib. 40x9 21x41 (of 23x41) 9-4 18x27 4x47 +.

Dit betekent dat 6-11, 8-12 en 21-26 niet kunnen gespeeld worden.

Na 4... 15-20 5. 40-35 twee varianten :

1) Na 5... 6-11 heeft wit het typische plan 6. 37-31 21-26 7. 22x17 26x28 8. 17x6 W+.

2) 5... 8-12 6. 22-17 (dit wordt ook gespeel na 5... 21-26) 21-26 7. 17x8 13x2 8. 35-30 24x35

9. 37-31 26x28 10. 33x15 W+

4... 14-20 5. 25x14 19x10

Na 6. 33-28 24-30! 7. 28x19 13x24 8. 22x2 30-35 9. 2x30 35x22 kan zwart nog strijd leveren.

Wit heeft echter een betere manier om de partij te beëindigen.

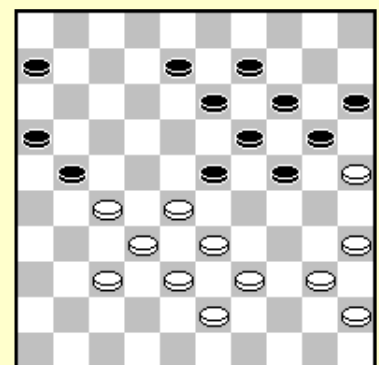
6. 39-34! 21-26

C) Welke damzet voerde wit uit ?

Wirny-Heusdens

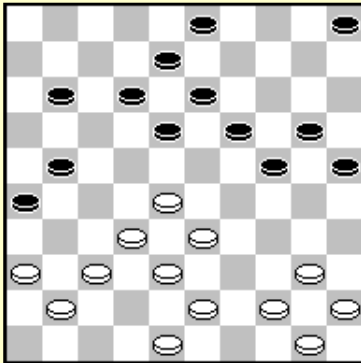
37. 37-31 8-12 38. 31-26?

Wit had ook 38. 39-34! kunnen spelen. Zwart kan dan de combinatie met 24-29 of 24-30 niet nemen, omdat zijn dam gevangen wordt (controleer dit zelf). 38. 39-34 21-26 39. 34-29 23x34 40. 40x29 26x37 41. 32x41 levert wit voordeel op.

38... 12-17 39. 27-22?

Oefening 5.7 Hoe wint zwart nu ?

Oefening 5.8 Wit heeft een winnende combinatie ter beschikking. Nadat wit's dam gevangen is blijft er oppositie over.

Slobodskoi-Shchogoljev

Schijffoers zijn een sterk wapen in klassiek spel.

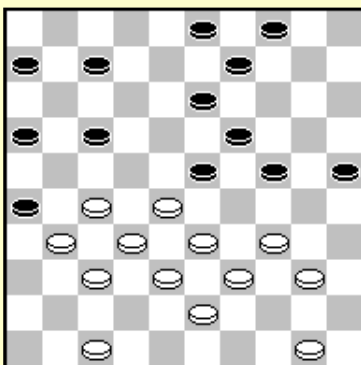
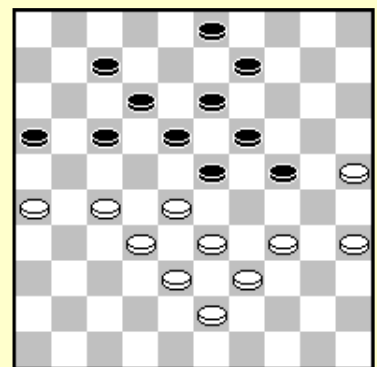
36. 25-20! 24x15 37. 35-30 3-8?

Zwart had de schijf moeten teruggeven door 17-22 38. 28x8 13x2. Wit kan nu niet 39. 33-28 spelen wegens de combinatie 18-22 19-23 16-21 7-12 2x44. Na 39. 33-29 heeft hij voordeel..

38. 34-29 23x25 39. 27-22 18x27 40. 32x21 16x27

41. 28-23 19x28 42. 33x 2

Wit won de partij na 25-30 43. 2-16 30-35 44. 16x32 35-40 45. 39-34 40x29 46. 43-39 15-20 47. 32-41 20-24 48. 41-47! 29-34 49. 39x19 13x24 50. 38-32 24-30 51. 47-29 12-17 52. 26-21! 17x26 52. 32-27 W+.

B. van Straaten-R. Wypkema

Wit kan een damzet nemen 34-29 23x45 28-23 19x28 33x2 maar de dam wordt gevangen door 25-30 2x19 24x13 =. Een paar schijven meer geven maakt de dam winnend. Wit bekeek deze mogelijkheid niet en miste de combinatie.

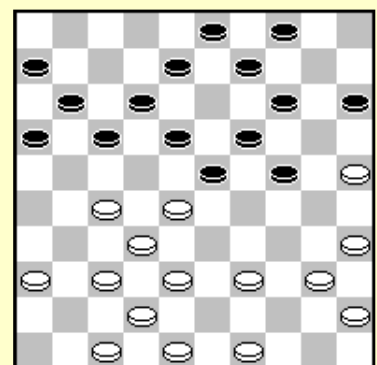
1. 27-21! 16x36 2. 34-29 23x45 3. 47-41 36x47

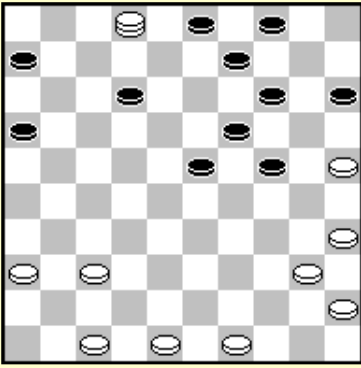
4. 28-23 19x28 5. 33x 2 47x44 6. 2x49

In deze partijstand voerde wit de mogelijke damzet naar 2 niet uit omdat het lijkt of de dam wordt gevangen en wit een schijf verliest. Een andere speler, G. Boom wandelde voorbij en toonde even later een verrassend idee :

21. 28-22 17x28 22. 39-33 28x39 23. 38-33 39x28

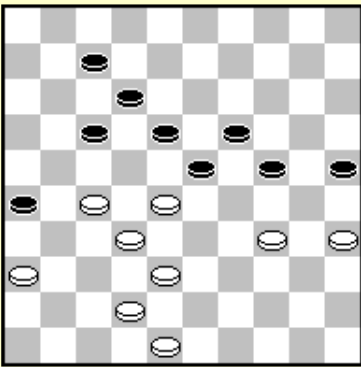
24. 27-21 16x38 25. 42x2 11-16

Het ziet er naar uit dat de dam gevangen wordt, maar wit voert een briljante combinatie uit.

26. 25-20! 14x25 27. 35-30 24x44 28. 2 x30! 25x34 29. 49x7

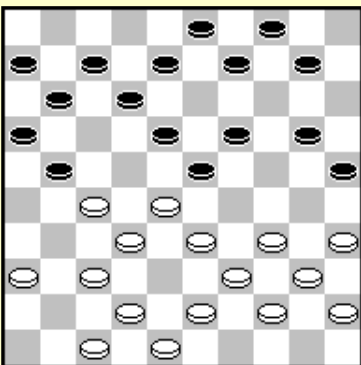
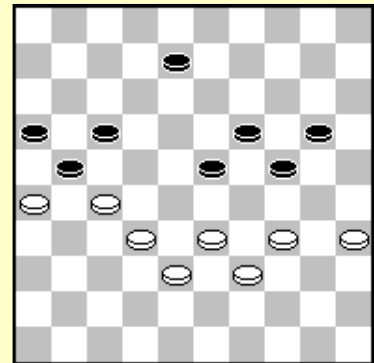

Een stand uit een sneldampartij van de beroemde tacticus en wereldkampioen Andris Andreiko. Nadat zijn tegenstander 24-29? Speelde voerder Andreiko een mooie combinatie uit.

Oefening 5.9 Wat speelde wit ?

Wit speelde 35-30 24x35 33-29

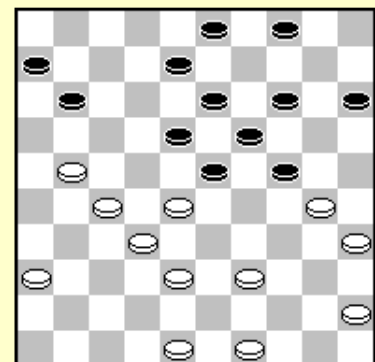
Oefening 5.10 Hoe strafte zwart dit offer af ?

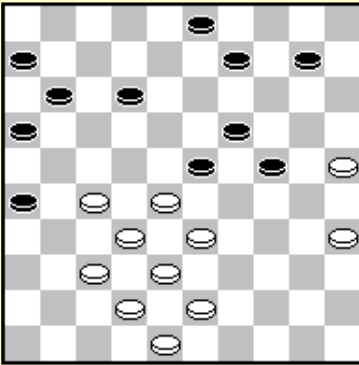

Oefening 5.11 Hoe kan wit voordeel halen uit de openingen in de zwarte stand ?

W. v.d. Wijk-Huseynov

Oefening 5.12 Wit probeerde een linkervleugelaanval te krijgen vanuit deze klassieke stand. Maar na 21-16 nam zwart een combinatie ?

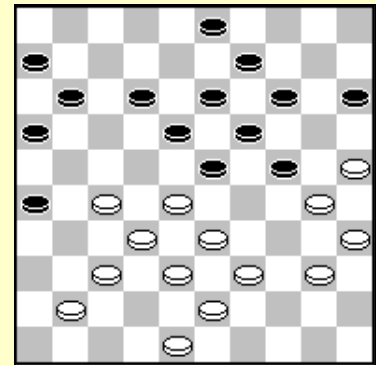

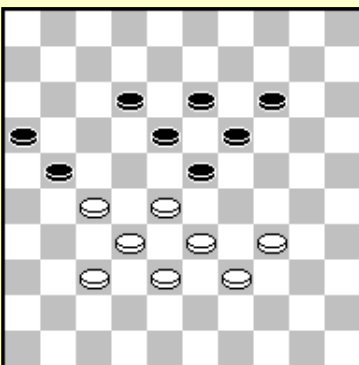
Viel-Smidstra

Oefening 5.13 Hoe won wit met een combinatie ?

A. Marterere-L. Lurosso

Oefening 5.14 Zwart aan zet forceerde winst. Hoe won de Italiaanse speler ?

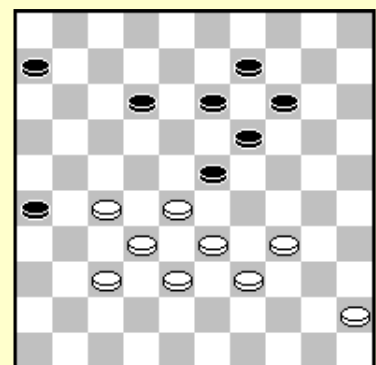

P. Roozenburg

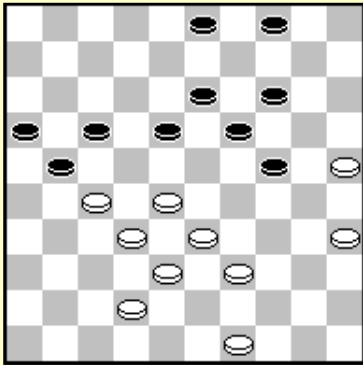
Oefening 5.15 Zwart heeft geen controle over veld 24. Wit kan winst forceren !

Sijbrands-Simonata

Oefening 5.16 Zwart heeft geen controle over veld 24. Wit kan winst forceren !

6. Omsingeling van het centrum

Metz-Wiersma

Wit heeft net geruild met 34-29x39. Het spelen van 18-23 met weer een gesloten klassieke stand zorgt niet voor een positief resultaat voor zwart. Zwart veranderde zijn plan naar een omsingeling van het centrum van zijn tegenstander, gebruik makend van de beschikbare tactische mogelijkheden.

40... 3-9!

Dit is beter dan 4-9 om tactische redenen. Tevens blijft schijf 4 voor de verdediging van de linkervleugel beschikbaar.

41. 39-34 wordt beantwoord door de damzet 24-30! 35x24 19x39

33x44 18-22 27x18 13x33 38x29 14-20 25x3 21-26 3x21 16x47 Z+.

Wit kan tevens niet 42-37 spelen wegens een coupe Philippe. Op offeren met 41. 27-22 18x27

42. 42-37 volgt 27-31 43. 37x26 13-18 44. 39-34 18-23! En zwart wint na bijvoorbeeld 34-30 9-13 49-43 13-18 43-39 23-29 enz. Z+.

41. 49-44 18-22! 42. 27x18 13x22

Geholpen door een combinatie na 39-34 nl. 21-27! 32x12 9-13 28x17

13-18 12x23 19x50 17-12 45-50 Z+ begint zwart met de omsingeling van het witte centrum.

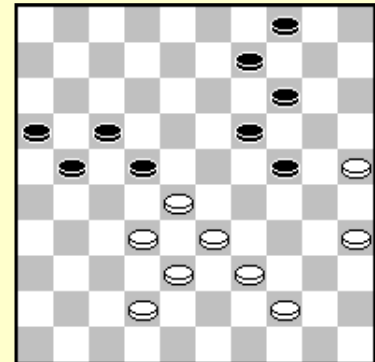
42. 42-37 9-13 (zelfs beter dan 24-29) verliest eveneens voor wit : na 43. 28-23 19x28 44. 32x23 13-18 45. 23x12 17x8 46.39-34 14-19! neemt zwart alle strategische velden in omdat 34-29 wordt afgestraft door 19-23! Z+.

43. 44-40 9-13!

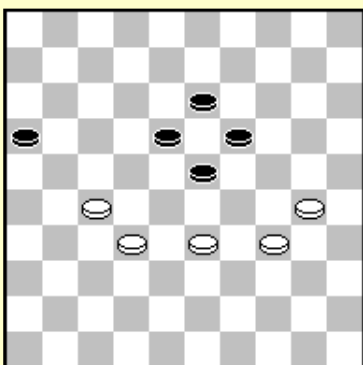
Op 44. 39-34 volgt de damzet 24-30 35x24 19x39 33x44 22x33 38x29 14-20 25x14 4-9 14x3 21-26 3x21 16x47 Z+.

44. 40-34 14-20! 45. 25x23 24-29 46. 33x24 22x44

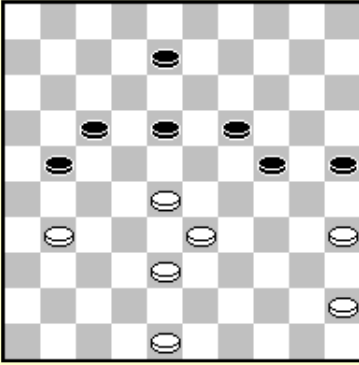
Zwart won na nog enkele zetten.

Podkowa

Dit diagram toont een bekende structuur om het centrum te omsingelen. Podkowa (of podkova) is het Russisch woord voor hoefijzer. De centrale structuur 13/18/19/23 is zwak. Wit heeft altijd twee belangrijke plannen : het spelen van 33-29 of 33-28. 33-29 omsingelt het centrum, 33-28 leidt tot een klassieke stand.

Vogelaar-Merkus

Zwart bouwt een mooi hoefijzer. Schijf 25 geeft extra controle over de rechtervleugel. Wit heeft de controle over veld 27 verloren.

44. 38-32 18-22! 45. 33-29

Wit staat verloren:

1) 45. 48-43 8-12 46. 31-26 12-18 47. 33-29* 24x33 48. 28x39 19-24 49. 39-33 (49. 45-40 18-23 50. 40-34 24-29! gevolgd door 22-28 Z+) 18-23 50. 43-38 23-29! 51. 45-40 25-30! 52. 32-28 21-27! Z+

2) 45. 48-42 8-12 46. 42-37 12-18 47. 33-29 24x33 48. 28x39 19-24 49. 45-40 18-23 50. 39-34(!) (50. 40-34 24-29 Z+; 50. 39-33 25-30 Z+) 22-28! 51. 31-27 (51. 31-26 17-22 52. 26x17 22x11 53. 32-27 28-33 54. 37-32 11-17 +) 21-26 en nu twee varianten :

2.1) 52. 27-21 17-22 53. 21-16 28-33! en omdat 54. 16-11 verliest door 22-27

moet wit teveel schijven offeren.

2.2) 52. 27-22 17-21! 53. 22x33 21-27 54. 32x21 26x17 55. 37-32 17-22 ! en met een schijf minder wint zwart, bijvoorbeeld 56. 33-28 22x33 57. 32-27 33-38 58. 27-22 38-43 59. 22-17 43-49 Z+.

45... 24x33 46. 28x39 8-12! 47. 48-42?!

Na 47. 31-26 12-18! 48-42 19-24 wint zwart als boven. Wit zet nog een valstrik op voor zijn tegenstander, maar deze heeft iets verder gekeken.

47... 25-30!! 48. 35x13 21-27 49. 32x21 17x48 50. 39-33 48-31

J. Lemstra-A. Zandberg

Het afruilen van schijf 29 is het begin van een goed, tactisch podkova-plan.

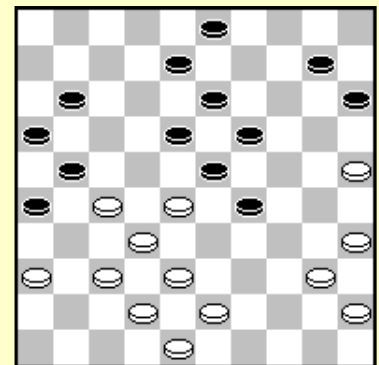
1. 40-34! 29x40 2. 45x34 10-14 3. 38-33! 11-17

Na 3... 14-20 4. 25x14 19x10 5. 28x19 13x24 6. 34-30 3-9 7. 30x19 9-13 wint wit door 8. 43-39 13x24 9. 37-31 W+.

3... 15-20 4. 33-29! leidt tot een fatale opsluiting.

4. 43-38 17-22 5. 28x17 21x12

Daar schijf 28 nu weg is kan wit gebruik maken van het podkova-plan, en het centrum omsingelen

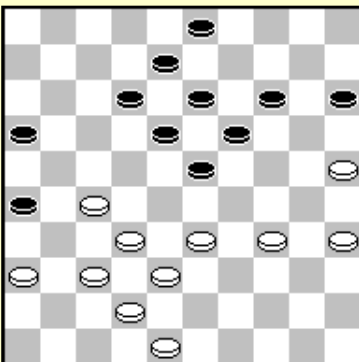
6. 33-29!

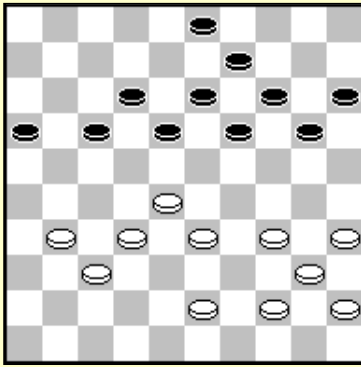
Dreigt 27-22, en na 23-28 32x23 19x28 forceert wit schijfwinst door 38-32! 13-19 32x23 19x28 37-31! 26x37 42x31 en de dreiging 27-21 kan niet weerlegd worden.

6... 12-17 7. 37-31! 26x28 8. 27-22 18x27 9. 29x20 15x24

10. 25-20 24x15 11. 38-33 28x30 12. 35x2

Een mooie en praktische combinatie.

Fennema-C. van Leeuwen

Zwart aan zet kan profiteren van de gaten in de witte stand.

1... 16-21!

Wit kan schijf 21 niet aanvallen met 31-27 wegens 20-24-29 Z+.

2. 43-38 18-22

Zwart neemt de podkowa in. Wit heeft de controle over veld 27 verloren. Een schijf op veld 16 is niet nodig in deze situaties.

3.44-39 12-18!

Dreigt een opsluiting in te nemen met 18-23.

Een logisch vervolg zou zijn 4. 34-29 20-24! 5. 29x20 15x24 6. 39-34 14-20 7. 31-26

Na 7... 34-29 20-25 8. 29x20 25x14 9. 35-30 14-20 gevolgd door 19-23 met een dodelijke opsluiting.

7... 22-27! 8. 34-29 18-23 9. 29x18 13x22 10. 40-34 20-25 11. 34-29 25-30!! 12. 29x20 30-34 en na dit briljant offer staat wit compleet vast.

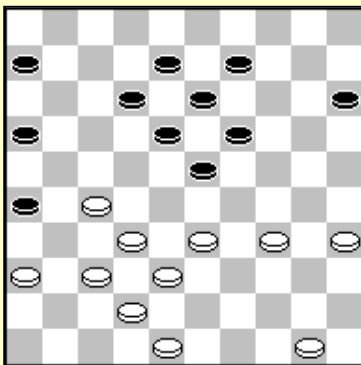
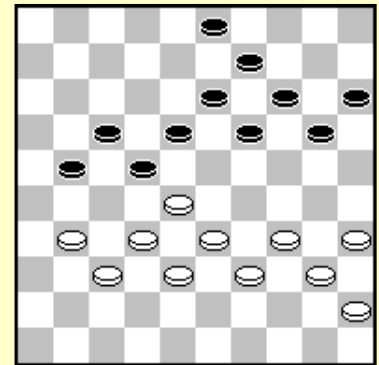
4. 28-23 18x29 5. 34x23 19x28 6. 32x23 13-19! 7. 38-32 19x28

8. 32x23 20-24 9. 40-34 14-19! 10. 23x14 9x20

Zwart krijgt een zeer sterke aanval. Wit kan een doorbraak niet meer stoppen.

11. 34-30 24-29 12. 33x24 20x29 13. 37-32 29-34 14. 32-28 22x44 15. 30x50 17-22

Wit gaf op.

Edelenbos-Haga

Een onmiddellijk 33-29 levert niets op, omdat zwart antwoord met 19-24x24. Daarom bereidt wit deze zet voor.

1. 35-30! 9-14 2. 33-29! 6-11

In de partij speelde zwart 23-28 32x23 19x28 38-32! 13-19 32x23 19x28 37-31 26x37 42x31 W+. Het is interessant om de stand te analyseren. Zwart moet nog niet dadelijk schrik hebben van 27-22.

3. 50-44 11-17 4. 44-39 17-21

Na 4... 17-22 5. 39-33 22x31 6. 36x27 heeft zwart geen goede zet meer.

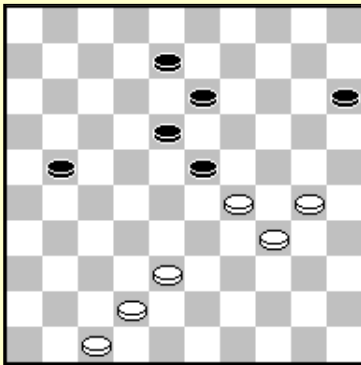
4... 14-20 wordt afgestraft door 5. 37-31 & 6. 27-22 W+.

5. 38-33 12-17

5... 14-20 wordt beantwoord met 37-31 26x28 33x22 21x32 42-37 enz. W+.

6. 48-43 17-22 7. 43-38 8-12 8. 30-25 12-17 9. 27-22 17x28 10. 33x22 18x27 11. 29x20 15x24 12. 39-33 19-23 13. 25-20 24x15 14. 33-29

En wit zal wel winnen.

Flits-Krajenbrink

Om de zwarte stelling te kunnen omsingelen moet wit zowel 23-28 als 21-27 voorkomen.

1. **38-32!**

Oefening 6.1 Beantwoordt de vragen :

A) Hoe wint wit na 1... 15-20?

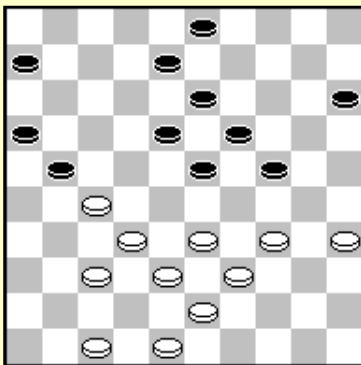
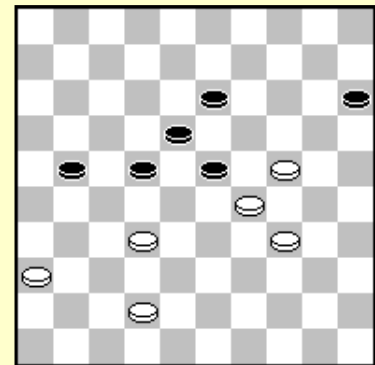
Na 1... 13-19 2. 42-37! 15-20 3.37-31 21-26 wint wit tactisch.

B) Hoe wint wit ?

1... **8-12** 2. **30-24** 12-17 3. **47-41** 17-22 4. **41-36**

De zwarte stand is over ontwikkeld. Daardoor verliest hij de controle over veld 27. Drie varianten volstaan om dit aan te tonen :

- 1) 4.... 22-28 5. 42-37 21-26 6. 34-30 W+
- 2) 4... 22-27 5. 42-38 21-26 6. 32x21 26x17 7. 38-32 17-22 (17-21 36-31 21-26 31-27 +) 8. 32-27 22x31 9. 36x27 23-28 10.34-30 W+
- 3) 4... 21-26 5. 32-27 22x31 6.36x27 23-28 7.34-30 W+

Okken-Sysel

Wit bouwt een typische constructie op : de 30/34/35 pijl gecombineerd met 33/38/42 formatie.

1. **34-30!** 15-20 2. **39-34** 20-25 3. **48-42!** 6-11

Schijf 47 is nodig voor de verdediging van schijf 27.

Na 3... 3-9 4. 33-29 24x33 5. 38x29 18-22 6. 27x18 23x12 7. 29-23 19x28 8. 32x23 13-18 9. 23-19 blijft wit aanvallen op de rechtervleugel.

4. **33-29!** 24x33 5. **38x29** 11-17 6. **43-39** 3-9 7. **29-24!**

Laat niet toe dat zwart zich terugtrekt met 18-22.

7... **21-26** 8. **39-33** 8-12?

Een betere verdediging was 17-22 9. 47-41 22x31 10. 41-36 8-12 11. 36x27 12-17 12. 33-28 9-14 13. 42-38 16-21! 14. 27x16 18-22 15. 38-33 22-27 16. 32x12 23x41 enz.

9. **33-28** 17-21 10. **28-22!** 9-14 11. **22-17**

En wit won.

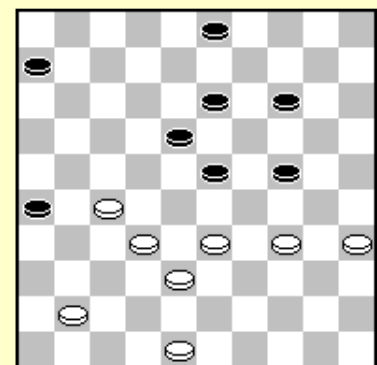
V. Tomass-J. Depaepe Wereldkampioenschap Jeugd 2002

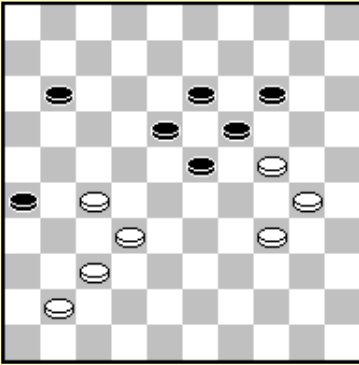
1. **48-42** 14-19?

Dit is een slechte zet, bouwt de zwakke 13/18/19/12 constructie. Veel flexibeler is 14-20 waarna schijf 13 nog steeds kan spelen.

2. **33-29!** 24x33 3. **38x29** 6-11 4. **35-30** 3- 9 5. **29-24!**

Een typische podkowa-zet, voorkomt de terugruil 18-22.

5... 9-14 6. 42-37!!

Een briljante zet, zwart wordt op een zeer speciale manier vastgezet. 6...42-38? 11-16! 7. 38-33 16-21! 8. 27x16 18-22! zou tot niet meer dan remise geleid hebben.

6... 11-17 7. 41-36 17-22 8. 36-31 22-28

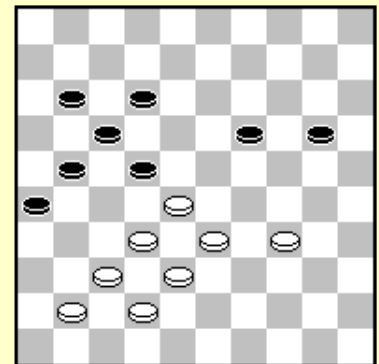
Wit heeft deze stand berekend. In het eindspel profiteert hij van de opgesloten schijf 26 die zal gebruikt worden voor een combinatie.

9. 34-29 23x25 10. 32x12 19x30 11. 12-7 30-34 12. 7-1 34-39

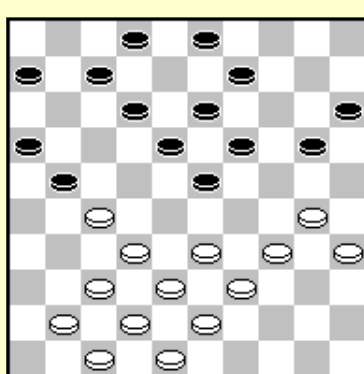
13. 1-6 39-43 13. 37-32! 26x28 14. 6x48 13-19 15. 48-34 En zwart

gaf op.

E. van Hierden-S. Buurke

Oefening 6.2 Zwart aan zet heeft een winnend plan om wit vast te zetten. Probeer dit te vinden !

L. Schnieders-M. Sanders

1. 33-29 2-8

Flexibeler is 1. 30-25 en hopen later 33-29 te kunnen spelen voor de omsingeling.

2. 39-33 20-24?

Dit is een klassieke fout in dergelijke standen. Zwart ruilt veel te vroeg naar veld 24. Het is beter te wachten met 20-24x24 te spelen, omdat wit moeilijke beslissingen moet nemen.

Na 27... 21-26 28. 41-36 6-11 kan wit niet langer wachten en moet 29. 30-25! spelen. Na 11-17 30. 25x14 kan zwart niet 9x20 slaan

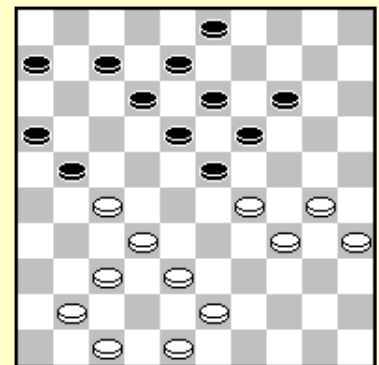
wegens de combinatie 29-24 19x28 27-22 18x27 32x21 16x27 37-32 28x37 42x2 W+. Zwart moet achteruit slaan met 30... 19x10 en de partij gaat voort.

29. 33-29! 24x33 30. 38x29 9-14 31. 42-38!

Ontsnappen uit de podkowa door 31.. 23-28 32. 32x23 19x28 is niet zo goed voor zwart, na 33. 29-24! 21x32 34. 38x27 heeft wit voordeel, bv. 3-9 35. 30-25 14-19 36. 34-30 9-14 37. 43-38 7-11

Na 6-11? 38. 48-42! heeft wit een winnende stand, bv. 18-23 39. 27-21! 16x27 40. 38-32 27x38 41.42x22 W+.

38. 48-42 11-17 39. 27-22! 18x27 40. 24-20! 13-18! 41 .20x9 19-24 42. 30x19 27-32! 43. 38x27 8-13 44. 19x8 12x14 45. 35-30 met een beter eindspel voor wit.

Na 31. 3-9 krijgt wit een verschrikkelijke podkowa: 32. 38-33 21-26

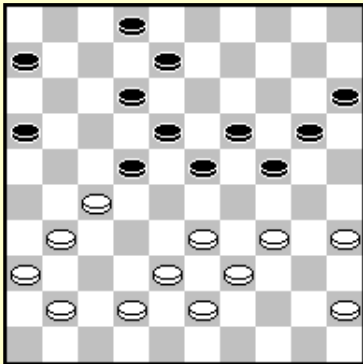
33. 43-39 7-11 34. 30-24! 19x30 35.35x24

Dreigt 24-19 gevolgd door 37-31 enz.

35... 14-19 36. 24-20 11-17

36... 9-14 37. 20x9 13x4 wordt afgestraft door 37-31! W+.

37. 20-15 9-14 38. 29-24 19x30 39. 34x25 17-21 40. 39-34 6-11 41. 34-30 11-17 42. 33-28 W+.

Altjoel - Michailovskaja

Een halve hekstelling wordt vaak gebruikt om nadien over te gaan naar een podkowa omsingeling. Het omsingelingsplan start met het verbreken van de halve hekstelling.

33. 31-26! 22x31 34. 36x27 20-25

Zwart's centrum is niet erg sterk. Schijf 15 is zwak en zwart heeft geen controle over veld 9 en geen actieve formaties. Wit bouwt de karakteristieke 30/34/35 pijl.

35. 34-30 25x34 36. 39x30 2 - 7 37. 45-40 15-20 38. 40-34 20-25

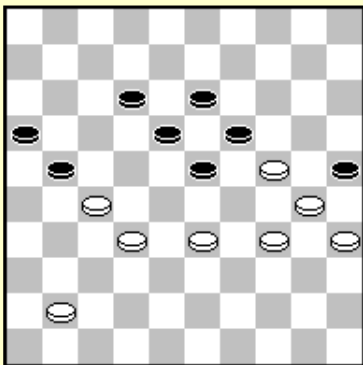
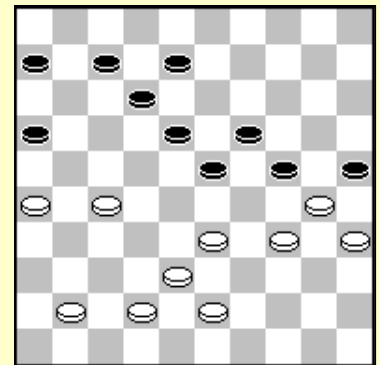
39. 38-32!

Een perfecte zet. Wit is niet gehaast om 33-29x29 te spelen waarna zwart uit de opsluiting kan ontsnappen door 23-28! Daarom wordt eerst het mogelijke 23-28 geëlimineerd.

39... 6-11 40. 43-38 11-17 41. 33-29 24x33 42. 38x29 17-21

43. 26x17 12x21 44. 29-24 8-13 45. 42-38 7-12

46. 38-33

Ondanks wit's podkowa, kan zwart de stand nog altijd verdedigen door

46... 21-26! te spelen.

1) 47. 33-28 16-21! 48. 27x16 26-31 49. 41-36 31-37 50. 32x41 23x32 51. 41-37 32x41 52. 36-47 12-17 en ondanks een schijf minder kan zwart het remise houden.

2) 47. 41-37 12-17 48. 33-28 17-21 49. 34-29 25x34 50. 29x40 19x30 51. 28x8 18-23 52. 35x24 23-28 53. 32x23 21x41 =.

46... 12-17 47. 33-28 21-26

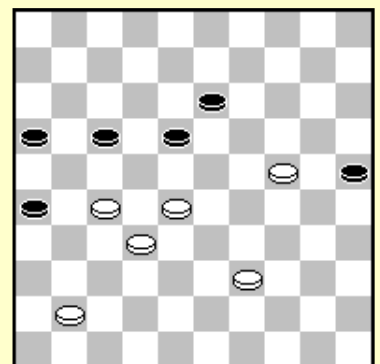
Met de volgende manoeuvre neemt wit alle strategisch velden in.

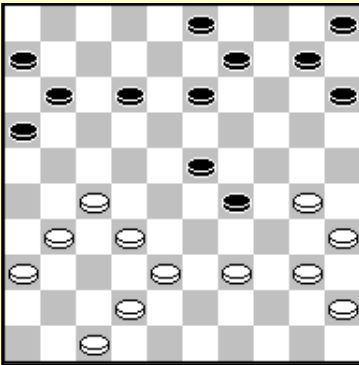
48. 34-29! 23x34 49. 30x39 19x30 50. 35x24

50... 16-21 51. 27x16 18-22 52. 39-33 26-31

53. 41-37! 31x42 54. 33-29 22x33 55. 29x47

Zwart gaf op.

Mistsjanski-Zvirbulis

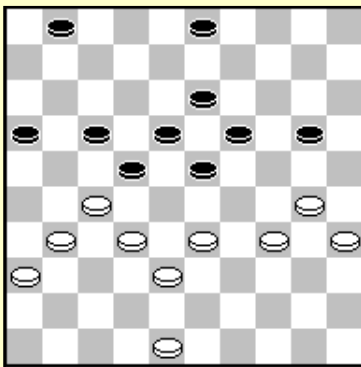
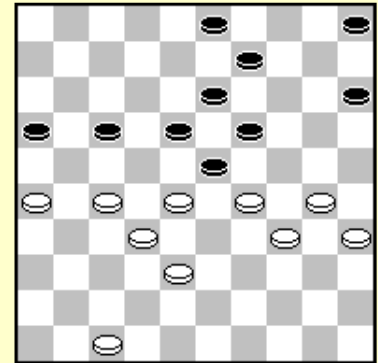
Nadat schijf 29 is afgeruild kan wit het zwarte centrum omsingelen.

- 30. 40-34 29x40 31. 45x34 10-14 32. 39-33 14-19**
33. 33-29! 12-18 34. 38-33 11-17 35. 42-38 17-22
36. 31-26 22x31 37. 36x27 6- 11 38. 33-28 11-17

Oefening 6.3 Wit voert een damzet uit. Probeer deze te vinden !

Laat ons 38... 5-10 spelen voor zwart en verdergaan met 39. 38-33

Oefening 6.4 Hoe wint wit na 39... 10-14 of 39... 11-17?

Tj. Goedemoed-P. Hoopman

Wit kan 31-26 22x31 36x27 17-22 33-29 enz. spelen maar hij heeft nog een sterker plan, waarna zwart nauwelijks aan verlies kan ontsnappen.

37. 48-42 1-6

De beste verdediging bestaat uit 20-25 gevolgd door 3-9.

38. 33-28 22x33 39. 38x29 6-11

Het is nu te laat voor 20-25 : 40. 31-26 3-9 41. 29-24! 9-14 42. 42-38 23-29

42... 17-22 43. 38-33 22x31 44. 36x27 is een doodlopend straatje

voor zwart.

40. 42-38 20-25

40... 17-22 41. 31-26 22x31

42. 36x27 3-9 43. 20-25 19-24 44. 25x3 24x42 45. 32-28 23x21 46. 26x6 levert een slecht eindspel op voor zwart.

41. 38-33

De podkowa is als een strop rond zwart's nek.

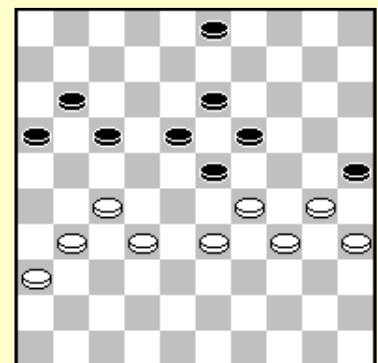
41... 17-22 42. 31-26 22x31 43. 36x27 11-17

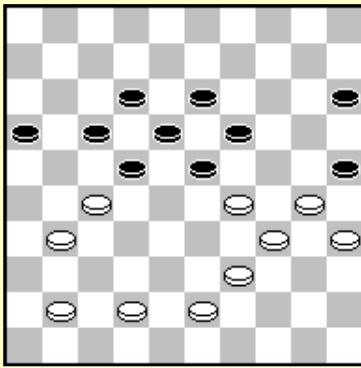
44. 33-28 3-8

Wit eindigt de partij met een manoeuvre bekend van de partij Altjoel-Michailovskaja.

45. 29-24 8-12 46. 34-29 23x34 47. 30x39 19x30 48. 35x24

Wit heeft alle strategische velden ingenomen en zwart heeft geen kans om zich te verdedigen. Na 16-21 27x16 18-22 39-33 12-18 32-27 22x31 26x37 gaf zwart op.

H. Jansen-J. Stokkel

43. 41-36 17-21 44. 42-38 21x32
 45. 38x27 12-17 46. 31-26 22x31
 47. 36x27

Wit breekt zijn eigen halve hekstelling af om zwart's centrum te omsingelen. Na 23-28 48. 30-24 19x30 49. 35x24 17-22 50. 43-38 22x31 51. 26x37 wint wit schijf 28.

47... 17-22 48. 43-38 22x31 49. 26x37

49... 15-20?

49... 16-21 50. 38-32 21-26 51. 32-27 23-28 52. 30-24 19x30 53. 35x24 lijkt verloren voor zwart, maar na 53... 15-20! 54.24x15 13-19 kan wit niet winnen !

50. 38-32 20-24

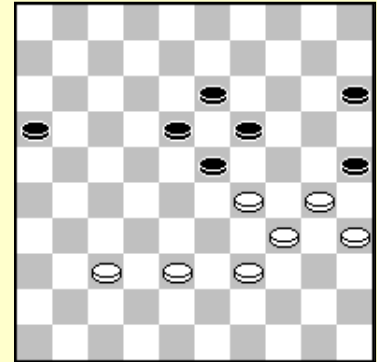
50... 16-21 51. 37-31 21-26 52. 31-27 20-24 53. 29x20 25x14 54. 30-24 19x30 55. 35x24 14-19 56.34-30 W+.

51.29x20 25x14 52. 32-27 14-20

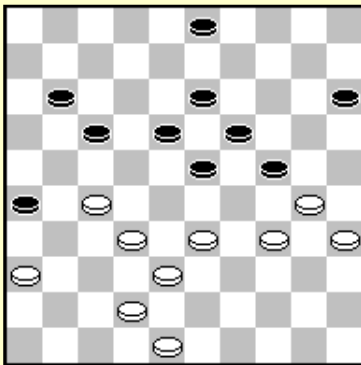
Oefening Geef aan hoe wit wint na 52.... 23-28.

53. 37-32

Zowel 53... 20-24 54. 39-33 W+ en 53... 20-25 54. 30-24 19x30 55. 35x24 verliezen. Zwart geeft op.

In het volgende diagram zien we een voorbeeld van deze strategie.

G. Kolk-K. Posthumus

Wit heeft de podkowa structuur opgebouwd. Door de zwakke schijf op 15 en het gebrek aan formaties op de andere zwarte vleugel heeft wit meerdere plannen. Het plan om naar veld 29 te gaan werkt hier niet. 1. 33-29 24x33 2. 38x29 17-22 levert wit niets op. Zwart zal 27 opnieuw aanvallen.

Veel beter is 1. 27-21 hetgeen zwart forceert om 3-9 2. 21x12 18x7 3. 33-29 24x33 4. 38x18 13x22 6. 34-29 te spelen, met een goede aanvallende stand.

Maar er is een ander belangrijk idee : controle over de vleugels in

een gesloten klassieke partij.

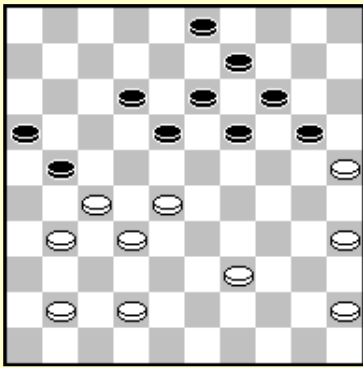
1. 33-28! 24-29

1... 26-31 2. 27-22 wint gewoon een schijf voor wit. Na 1... 15-20 2. 48-42 kan de dreiging 27-22 niet meer gepareerd worden.

2. 36-31! 29x40 3. 35x44 26x37 4. 42x31 15-20 5. 31-26

Na 20-25 6. 48-43 25x34 7. 27-22 18x27 8. 32x12 23x32 9. 38x27 19-24 10. 27-22 heeft wit goede kansen op winst.

SOMS KAN MEN IN EEN PODKOWA STAND IN PLAATS VAN 33-29, 33-28 SPELEN MET VLEUGELCONTROLE !

Cousijnsen-Goedemoed

Na 38. 31-26 12-17 39. 39-33 zou zwart spelen : 39... 20-24 (39... 18-23 is eveneens goed) 40. 41-37 18-23!! 41. 42-38 13-18 42. 45-40 14-20 43. 25x14 9x20 44. 40-34 20-25 45. 37-31 3-8 en wit staat compleet vast. Een mooie manier om te winnen !

38. 42-37 21-26 39. 39-33

39. 41-36 20-24 40. 45-40 3-8 verliest ook : wit kan niet 41. 40-34 spelen wegens de coupe Philippe terwijl na 41. 39-33 3-8 42. 45-40 12-17 wit in een slecht eindspel moet vluchten met 43. 33-29 24x22 44. 32-28 22x33 45. 27-21 16x27

46. 31x11, daar 43. 40-34 faalt door 24-30 44. 35x24 19x39 45. 33x44 18-22 Z+.

39... 12-17 40. 45-40 20-24 41. 41-37 17-21

De klaverbladopsluiting is hier beslissend.

42. 28-22 18-23

Wit gaf hier al op. Na 43. 33-28 zowel 43... 3-8 44. 40-34 24-30 enz. Z+ en 43... 14-20

44. 25x14 9x20 45. 40-34 24-29! 45... 20-25? faalt op 22-17 & 34-29 W+

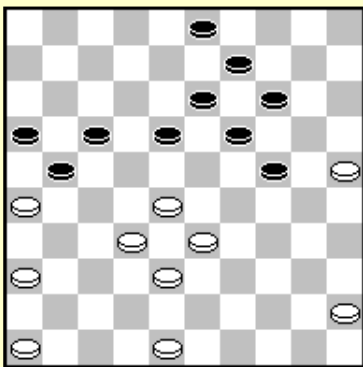
46. 34-30 20-24! 46... 20-25? faalt op 47. 22-17 & 28-22-18 =

47. 30-25 3-9 Z+ win.

C. v.d. Tak - Krajenbrink

De zwartspeler in de vorige partij herkende een strategie uitgevoerd in de partij die we nu gaan bekijken, door de beroemde damtrainer Johan Krajenbrink. Dit geeft aan hoeveel voordeel men kan doen door het bestuderen van partijen en strategieën van andere spelers !

35... 13-19 36. 34-29 8-13 37. 29x20 15x24 38. 31-26

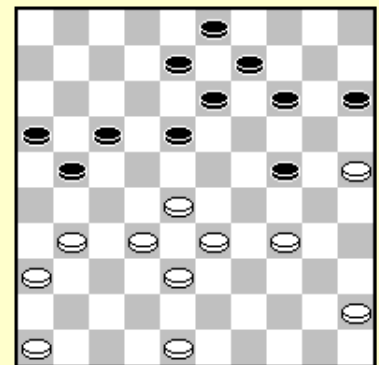

38... 18-23!

Zwart won ruimte op zijn linkervleugel na het zwakke 36. 34-29. Omdat wit schijven 37 en 39 mist heeft zijn centrum totaal geen kracht. Hierdoor kan zwart zijn tegenstander vastzetten, gebruik makend van de opgesloten stukken 16/17/21 in zijn eigen voordeel. Omdat schijf 46 achterblijft is deze opsluiting niet economisch.

39. 36-31 14-20 40. 25x14 9x20

Neemt meer een meer ruimte op zijn linkervleugel.

41. 31-27 13-18

42. 48-43 23-29 43. 43-39 29-34! 44. 39x30 24x35 45. 33-29 19-24

46. 38-33 24-30 47. 28-23 20-25 48. 23x12 17x8 49. 26x17 35-40

50. 45x34 30x37 Z+.

42. 45-40 23-29 43. 40-35 20-25 44. 48-43 3- 9

De opmars van de kroonschijf is beslissend.

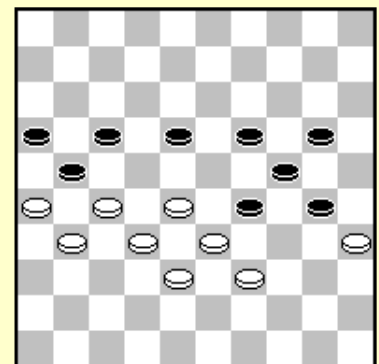
45. 46-41 9- 14 46. 41-37 14-20 47. 37-31 25-30 48. 43-39

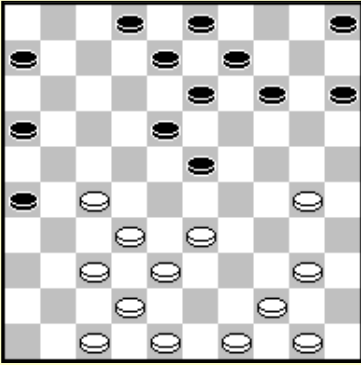
Zwart had de partij hier kunnen beslissen met het schijfoffer

48... 30-34! 49. 39x30 20-25 +. In de partij won hij het eindspel na

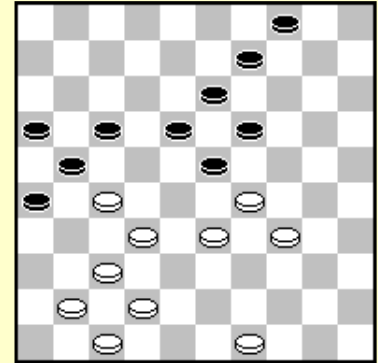
48... 20-25

49. 28-22 enz.

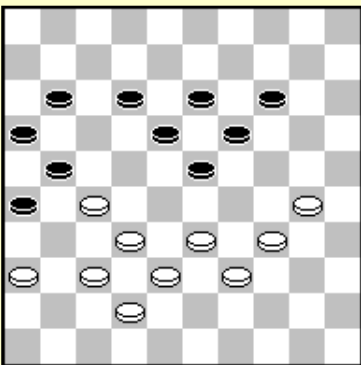
Oefening 6.5 Hoe kan wit winst forceren ?

Oefening 6.6 Hoe kan wit winst forceren ?

7. De omsingeling faalt

Een podkowa leidt natuurlijk niet altijd tot een succesvolle omsingeling. In het bijzonder wanneer het centrum van de tegenstander sterk is, werkt dit tegen de podkowa-speler.

Korenevski-Agafonow

Het zwarte centrum is te sterk om omsingeld te worden. Indien hij 1... 14-20? speelt krijgt wit alsnog zijn omsingeling met 2. 33-29!

Op 1... 11-17 speelt wit 2. 33-28!

Zwart echter gebruikt een belangrijk offer om de witte stand te verzwakken

1... 23-28! 2.33x22 19-23

Na dit offer dreigt zwart met een doorbraak door 11-17 22x11 16x7 27x16 23-28 32x23 18x40.

Wit had miraculeus kunnen ontsnappen door 37-31 26x48 16-11

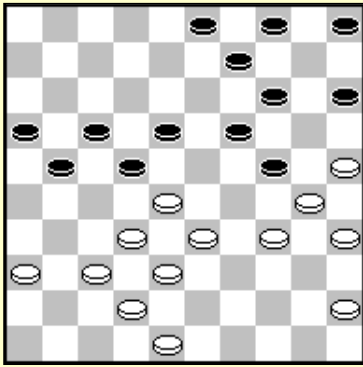
48x19 11x2 40-45 36-31 45-50 38-32 19x26 2x10 =.

3. 36-31 11-17 4. 22x11 16x7 5. 27x16 23-28 6. 32x23 18x40

7. 39-34 40x29 8. 31-27

In de partij werd 8... 13-18? gespeeld, maar we tonen de sterkste variant voor zwart.

8... 13-19 9. 37-32 14-20 10. 30-25 20-24 Met een winnende doorbraak voor zwart.

Goedemoed-Slotboom

Zwart heeft de pokdowa opgebouwd om het witte centrum te omsingelen, maar dit centrum is veel te sterk. De schijven 36/37/42/48 bieden controle over veld 24. Wit wilde 45-40 spelen gevolgd door 34-29 maar merkte op tijd volgende mogelijkheid voor zwart :
 31. 45-40 15-20! 32. 34-29 21-27! 33. 32x23 4-10 34. 28x17 19x39
 35. 30x19 14x45 36. 25x14 10x19 Z+ .
 31. 45-40 15-20 32. 37-31 18-23 leidt tot een hangende schijf op 40.

31. 34-29 5- 10 32. 29x20 15x24 33. 45-40 22-27

Zwart speelt nog steeds op winst. Hij had echter zijn stand moeten verdedigen, met 33... 18-23 34. 40-34 21-27 35. 32x12 23x43

36. 48x39 22-28 37. 33x22 24-29 38. 34x23 19x8 met een licht voordeel voor wit.

Na het gevaarlijke 33... 9-13 34. 40-34 mag zwart niet 3-9? 35. 34-29 10-15 36. 29x20 15x24

37. 28-23 19x39 38. 30x8 en 39-44 wordt afgestraft met 25-20 14x25 35-30 25x34 32-28 22x33 38x49 +.

34... 4-9 is ook beter voor wit na 35. 37-31 3-8 36. 31-26.

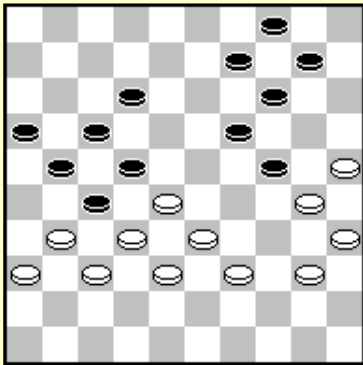
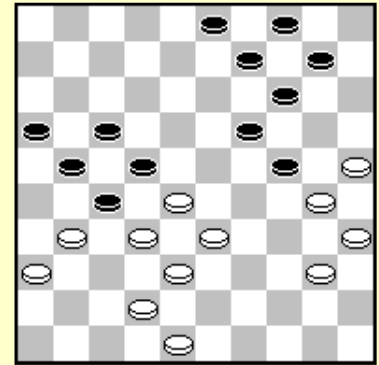
De timing van 22-27? is verkeerd. De zwarte vleugels worden niet ondersteund door schijven in het centrum. Het duurt te lang om schijf 3 over te brengen naar veld 18.

34. 37-31 18-22

Wit kan een eenvoudig plan uitvoeren door 40-34 3-8 36. 34-29 10-15 37. 29x20 15x24 38. 33-29! 24x33* 39. 28x39 8-12 40. 31-26 en zijn stand is superieur.

Na 22-28 11. 32x23 19x28 12. 38-33 28-32 13. 33-29 wordt de zwarte aanval gestopt.

Wit kiest een tactische variant om zijn tegenstander, die in tijdnood zit, te verrassen.

35. 42-37 3-8 36. 48-43 8-12 37. 43-39

37... 12-18?

Zwart had als volgt moeten voortzetten 37... 21-26 38. 32x21 16x27. Wit kan de 39. 37-32 26x37 40. 32x21 17x26 41. 28x8 doorbraak niet nemen, wegens het mooie antwoord 19-23 42. 30x28 9-13 42. 8x19 14x45 Z+.

37... 21-26 38. 32x21 16x27 38.39-34! *Voorkomt de 19-23 terugruil door 28x19 24x13 33-28 W+.*

38... 12-18 39. 25-20 24x15* 40. 33-29 2x42 41. 31x24 42x31 42.

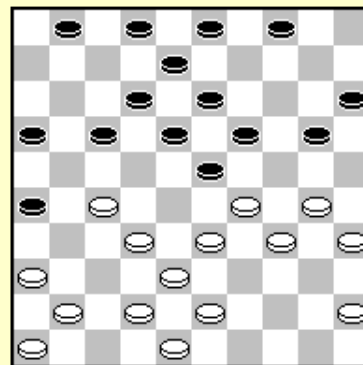
36x27 14-19 43. 24x13 9x18 44. 29-23 18x29 45. 34x23 en zwart kan zijn slechte stand niet verdedigen .

38. 28-23!

Zwart wordt gevangen in een voorbereide val. Na 38... 18x29 39. 39-34! heeft zwart geen goed tempo en verliest ! In de partij werd 38... 19x28 39. 32x12 17x8 40. 30x19 14x23 gespeeld en na 41. 31-26 gaf zwart op.

M. Kroesbergen-J. v.d. Akker *Zwart aan zet*

Oefening 7.1 Beschrijf de relevante eigenschappen van deze stand. Is deze beter voor wit of voor zwart, en waarom? Welke zette kan zwart spelen en welke zet moet hij NIET spelen?

Oplossingen hoofdstuk 3

Les 1: Tempo-klassiek

- 1.1 Tempoverschil = -4. Wit heeft meer afwachtiende zetten en heeft dus een betere stand.
- 1.2 Tempoverschil = -1. Echter, belangrijker hier dan de ontwikkeling is dat zwart een zwakke schijf 15 heeft en wit gebruik kan maken van de Olympische formatie. De stand is beter voor wit.
- 1.3 Tempoverschil = -10. Soms is dit te veel, omdat de tegenstander de klassieke structuur kan openbreken. In dit geval kan zwart de stand niet openbreken, de stand is dus goed voor wit.
- 1.4 Tempoverschil = -4. Beide spelers hebben geen zwaktes, de stand is dus beter voor wit.

Les 2: Zwakke schijven

- 2.1 27-21 gevolgd door 28-23 W+.
- 2.2 A) 34-30 13-18 Z+
B) 35-30 24x35 33-29 17-22 Z+
C) 27-22 21-26 22x11 16x7 34-30 13-18 Z+
- 2.3 25-20! W+
- 2.4 48-42? leidt tot Ricou-Garoute (24-29! 33x24 17-22 28x17 21x12 enz. Z+). Daarom moet wit 48-43! spelen
- 2.5 15-20! net zoals in Alfaisi-Tsjizjow.
- 2.6 Wit mag niet 31-26? spelen omdat het offer 16-21 in dat geval sterk wordt, en wit controle verliest
veld 27. Wit moet spelen 34-30! 25x34 39x30 3-9 43-39 9-14 45-40 23-29 30-25 en nu :
1) 18-23 31-26 13-18 28-22! 17x37 27-21 16x27 35-30 24x44 33x42 44x33 38x7 W+.
2) 17-21 31-26 11-17 28-22 17x37 26x8 13x2 27-21 16x27 35-30 24x44 33x42 44x33 38x29 W+

Les 3: Vleugelcontrole

- 3.1 A) 23-29 28-23 19x39 30x8 12x3 27-21 16x27 32x43 W+
B) 16-21 27x16 24-29 33x24 18-22 24-20 22x31 20x7 W+
- 3.2 A) 17-22 26-21 22x31 33-28 16x27 32x21 23x32 38x36 +
B) 30-24 19x30 39-33 20-24 33-28 13-19 27-22 W+
- 3.3 Na 1. 34-30! moet zwart zijn Olympische formatie opgeven, omdat 7-11 wordt beantwoord door een coupe Springer met 27-22! 18x27 32x21 23x41 21-17 ad lib. 42-37 41x32 38x7 W+.
1. 34-30 24-29 2. 30-25 6-11 3. 35-30 11-17 4. 37-31 26x37 5. 42x31 7-11 6. 31-26 11-16 7. 48-42 (16-21 8. 27x16 18-22 9. 32-27+) W+
Na 34-30 6-11 37-31! 26x37 42x31 controleert wit beide vleugels.
- 3.4 34. 39-33 10-14 33x24 14-20 27-21! 20x29 21-16! 11-17 48-42 8-1245-40 18-22 30-24! enz. W+
- 3.5 28-23 19x48 30x8 12x3 27-21 16x27 32x34 48x30 35x24 W+
- 3.6 27-21 16x27 32x21 23x32 38x27 en de hekstelling is beslissend.

Les 4: Ghestem doorstoot

- 4.1 29-34 25-20 14x25 22-18 13x31 28-22 34x43 38x49 25x34 33-29 24x33 42-38 33x42 48x8 en wit won (Diouf memorial 1981)

4.2 34-29 en nu:

- 1) 24x33 38x29 23x34 37-31 26x37 32x41 21x23 44-40 18x27 40x20 W+.
- 2) 23x34 37-31! 26x37 32x41 en nu :
 - 2.1) 21x23 44-40 18x27 40x29
 - 2.2) 21x43 48x30 18x27 28-23 19x28 30x10 W+

Les 5: Tactiek

- 5.1** 34-30? 25x34 39x30 17-22 28x26 23-28 32x12 13-18 12x23 19x48 30x10 48x47 W+.
- 5.2** 28-23 19x39 30x10 4x15 36-31 26x37 38-32 37x28 40-34 ad lib. 35x4 W+
- 5.3** 31-27 21-26 27-22 12-18* 34-29 23x43 48x39 18x27 32x21 26x17 28-23 19x28 33x2 +
- 5.4** 27-22 18x40 45x3 W+
- 5.5** 39-34 8-12 32-28! 23x21 26x8 13x2 34-29 W+
- 5.6** A) De schijf op veld 10
B) Een coupe Royal door 27-22 37-31 32x21 40x7 W+
C) 34-29 23x34 40x20 15x24 27-21 16x39 38-33 39x28 32x3 W+
- 5.7** 24-29! 22x11 16x7!
 - 1) 26x17 7-11 33x24 11x42 Z+
 - 2) 33x24 20x29 26x17 29-34 40x18 13x44 Z+
- 5.8** 28-22 18x27 33-29 24x31 41-37 27x49 36x9 3x14 37-31 26x37 48-42 37x48 40-35 49x40 45x34
48x30 35x2 25-30 2x35 20-24 35x10 5x14 50-44 (Goedemoed 2009) W+
- 5.9** 38-33 29x47 36-31 26x37 32x41 47x30 35x2 W+
- 5.10** 17-22 26x28 19-24 28x30 35x44 Z+
- 5.11** 28-22 9-13 32-28 (zorgt voor vrije zetten) 35-30 21x32 33-29 18x27 29-24 20x29 34x5 25x34 5x46 W+
- 5.12** 21-16? 4-9 16x7 18-22 27x20 15x43 48x39 8-12 7x18 13x42 +
- 5.13** 27-21!
 - 1) 16x27 32x21 23x41 21-17 ad lib. 42-37 41x32 38x7 W+
 - 2) 26x17 25-20 24x15 33-29 23x34 28-22 17x28 32x5 W+
- 5.14** 24-29 33x24 14-20 25x14 9x29 39-34 19-24 28x17 11x33 34x12 6-11 30x19 11-17 12x21 16x40
Z+.
- 5.15** Enkel het offer van Dussaut 1. 27-22! 18x27 2.33-29 (13-18 3. 29-24) wint. Niet goes zijn noch
1. 33-29? 19-24! Z+ noch 1. 34-30? 18-22 2. 27x20 21-27 3. 32x21 13x14 Z+.
- 5.16** 1.39-33! (dreigt 34-30 en 30-24) 14-20 2. 27-21! 26x17 3. 33-29 13-18 4. 28-22 17x28 5.34-30
23x25 6. 32x3 W+

Les 6: Omsingeling van het centrum

- 6.1** A) 2. 32-28 23x32 3.30-25 W+
B) 4. 32-28 ad lib. 5. 30-25 ad lib. 25x3 W+
- 6.2** 20-25 41-36 11-16 34-29 19-24 29x20 25x14 28-23 22-27 (neemt een dodelijke hekstelling in)
33-29 12-18 23x12 17x8 enz. Z+
- 6.3** 28-22 17x37 47-42 37x48 27-22 18x27 29x18 13x22 30-25 48x30 35x4 W+
- 6.4** 30-24 19x39 28x8 39x37 8-2 W+
- 6.5** 33-28! en nu:
 - 1) 5-10 (of 14-20) 28x19 13x35 37-31 26x28 27-21 16x27 38-32 ad lib. 42x4 W+
 - 2) 14-19 30-24 19x30 28x19 13x24 37-31 26x28 40-34 30x39 44x4 W+
 - 3) 13-19 30-24 19x30 28x10 15x4* 40-35 30-34 48-43 wint schijf 34.
 - 4) 23-29 28-23 W+1
- 6.6** 33-28! dreigt zowel 29-24 en 28-22 34-30 32x3 +. Op 18-22 29x18 neemt wit na 22x33 27-22 W+ en 22x31 28-22 W+ een winnende damzet.

Les 7: De omsingeling faalt

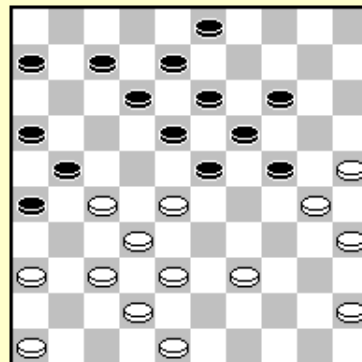
7.1 Wit controleert 27 en 29. Zwart bezit 23. Hij heeft de controle over 24 nog niet verloren, omdat hij voor dit strategisch veld kan vechten door 20-24x24 te spelen op elk moment. Wit heeft een zwakte op 45 en tevens weinig afwachtende zetten. Zwart moet dus wachten met het spelen van 20-24x24. Indien hij deze ruil te vroeg maakt, ruilt wit terug met 33-29x29 en heeft deze een goede omsingeling. Omdat wit geen controle kan houden over veld 29 is de zwarte stand veel beter. Zwart zal dus niet 22... 20-24? Spelen

22... 4-9 23. 41-37 1-6 24. 43-39 Daar de 33/38/42 formatie niet meer actief is kan zwart veld 24 innemen.

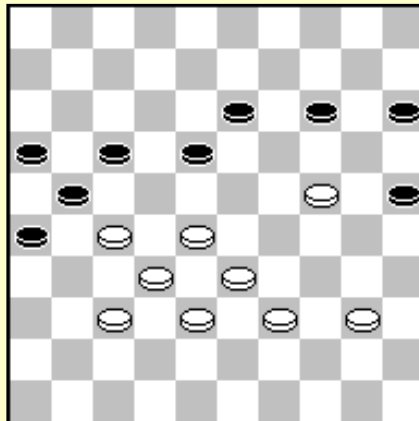
24... 20-24 25. 29x20 15x24 26. 30-25 17-21 27. 33-28 2-7 28. 34-30 9-14

Zwart heeft een goede stand, terwijl de witte linkervleugel zwak is met een inactieve schijf op veld 46.

De witte stand is nog niet hopeloos, maar na 29. 38-33? Won zwart met het zetten van Weiss (zoek dit zelf uit!).

Hoofdstuk 4 : De rechtervleugel aanval

De rechtervleugelaanval is een populaire manier van spelen. De rechtervleugelaanval wordt gekarakteriseerd door een voorpost op veld 24, ondersteund door een sterk centrum. Soms kan men ook nog een voorpost op veld 23 plaatsen.

Schijf 24 houdt schijven 15 en 25 op hun plaats. In de diagramstand heeft wit ook nog de strategische velden 27 en 28, de ideale aanval. Zwart aan zet is totaal verloren.

In dit hoofdstuk tonen wat belangrijk is bij de aanval. We tonen enkele partijen van sterke spelers, om een idee te krijgen hoe een aanval te spelen.

Na dit alles tonen we de speciale *Samba-swing*, het gaan naar veld 19.

De volgende lessen behandelen de manier waarop men kan spelen tegen een aanval, speciaal wanneer de aanval zwaktes vertoont.

De volgende items komen aan bod in dit hoofdstuk.

1. De rechtervleugelaanval
2. Naar veld 19 gaan
3. Spelen tegen de rechtervleugelaanval
4. Het aanvallen van de voorpost
5. De aanval blokkeren
6. Omsingeling
7. De tegenaanval
8. Isoleren van de voorpost
9. Tactische ideeën

Nadat men dit hoofdstuk bestudeerd heeft, zal men veel nuttig plannen gezien hebben die men kan uitvoeren in zijn eigen partijen. We zullen ook belangrijke tactische ideeën en combinatiepatronen geleerd hebben.

1. De rechtervleugelaanval

Edelenbos-Nuijs

Wit heeft de strategische velden 27 en 28 in bezit. Om een kans op winst te krijgen dient wit veld 24 te veroveren. In de partij speelde wit 1. 44-40? 13-19 2. 40-35 7-12 3. 29-24 19x30 4. 35x24 12-17 5. 24-20 14-19 6. 20-15 19-23!! 7. 28x19 17-22 =.

Men dient dit offer te onthouden om een remise te maken. Het is iets waarop men steeds moet letten als men veld 27 in bezit heeft.

Het is beter om veld 24 onmiddellijk in te nemen. Zwart moet een dubbel offer maken om in staat te zijn veld 27 aan te vallen !

1. 29-24! 7-12 2. 44-39 12-17 3. 39-33 14-19

3... 17-22 4. 28x17 21x12 5. 33-28 leidt tot een gemakkelijke winst voor wit.

4. 24-20 19-23 5. 28x8 17-22 6. 8-3 ! 22x42 7. 3-9 !!

Zwart kan geen dam nemen op 47: 7... 42-47 8. 9x36 47x15 9. 25-20 15x27 10. 36x18 W+.

7... 18-23 8. 20-14 42-48

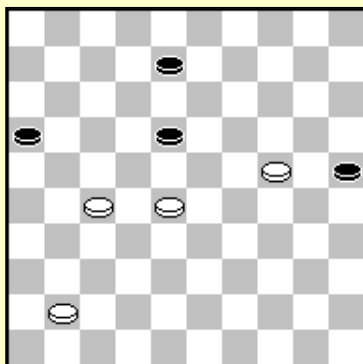
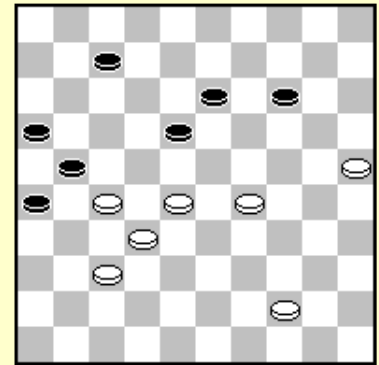
8... 42-47 9. 9-3! W+. Wit speelt nu een mooie afwachtende zet. Hij moet zich niet haasten door 9. 14-10? 48-42 10. 33-28? 42-15 te spelen Z+.

9. 9-4! 48-42 10. 33-28 26-31

10... 23-29 11. 28-23 W+

11. 4x36 23-29 12. 28-23 29x18 13. 36x4

Wit krijgt een overmacht en wint de partij.

Ambags-Sloot

Wit heeft een stand bereikt en bezit de velden 27, 28 en 24. Exact spel is nodig om het eindspel te winnen.

1. 41-37 8-13

1... 8-12 kan beantwoord worden met 2. 28-22! 16-21 3. 27x16 18x27 4. 16-11 +

2. 37-32

Indien wit 2. 37-31? speelt maakt zwart remise met 2... 25-30! 3. 24x35 13-19.

Indien 2. 37-32! wordt beantwoord met 25-30 3. 24x35 13-19 4. 35-30 18-23 5. 28-22 23-29 6. 32-28 en nu twee varianten :

1) 6... 19-24 7. 30x19 29-34 8. 19-14 34-39 9. 13-9 39-43 10. 9-3 43-48 11. 28-23 en wit heeft een winnend eindspel.

2) Na 6... 19-23 7. 28x19 29-33 8. 19-14 32-38 9. 14-9 38-43 10. 30-25! 43-48 11. 22-18! wint wit eveneens. Noteer dat speciaal de laatste twee zetten van wit zeer precies zijn.

Andere zetten leiden tot remise ! We tonen een voorbeeld :

Indien wit 10. 9-3 speelt haalt zwart remise door 43-48 11. 30-25 48-34!! (48-39? 22-18 39-22 3-14! 22x20 25x14 +) 12. 25-20 (anders blijft zwart 34-29-34-29-34 enz spelen) 34-39! 26-17 16-21!! 27x16 39-25 20-15 25-9 = en zwart ontsnapt.

2... 13-19 3. 24x22 25-30

In de partij lukte het wit niet het eindspel te winnen. We tonen u de beste speelwijze voor wit.

4. 22-18 30-34 5. 18-13 34-39 6. 13-9 39-44

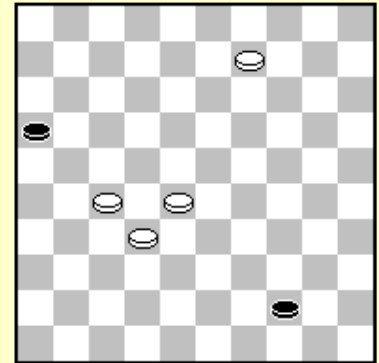
7. 9-3 44-50 8. 27-22 (28-23 50-45 23-19 45-18 =) 50-45 is remise omdat de witte schijven niet naar een tweede dam kunnen gaan. Wit moet dus weer erg precies spelen. Hij moet een andere schijf naar de damrij manoeuvreren.

7. 28-23! 44-50

Indien 7... 44-49 dan 8. 9-4!

8. 23-19! 50-45 9. 9-4!

Dit voorbeeld is om u duidelijk te maken dat hoewel men een winnende stand heeft, deze ook te winnen niet zo gemakkelijk is !

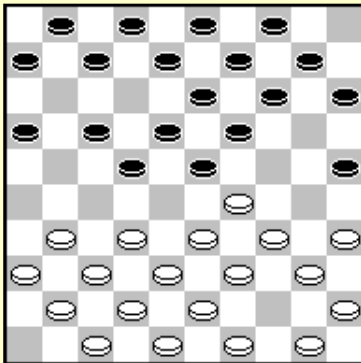
Thijssen-Heusdens *Bijlmer 2008*

1. 32-28 20-25 2. 33-29 17-22 3. 28x17 11x22 4. 37-32 19-23 5. 39-33 14-19

6. 44-39 10-14 7. 41-37 5-10 8. 46-41 12-17

Zwart's laatste zet laat wit toe met een rechtervleugelaanval te starten. Indien zwart 7-11 speelt of 14-20 kan wit de aanval starten met 9. 32-28 10. 37x17 gevolgd door 11. 29-24.

Wit kan naar veld 24 gaan omdat zwart de formatie 12/18/23 verbrak.

9. 29-24! 19x30 10. 35x24 7-12

Omdat zwart's rechtervleugel verzwakt is het een beter idee om 8-12 en 3-8 te spelen.

Niet mogelijk is 10... 14-20? 11. 32-28 W+.

Op 10... 14-19 verdedigt wit simpel zijn voorpost met 40-35 19x30 35x24.

11. 32-28 23x32 12. 37x28 14-20 13. 34-29 16-21

14. 41-37 6-11 15. 50-44 11-16?

Zwart laat wit toe zijn zwakke vleugel op te sluiten.

In combinatie met een hangende schijf op veld 10 is dit niet zo'n

goed idee.

16. 31-26! 1-7 17. 28-23!

Wit maakt de aanval sterker door nog een voorpost in te nemen. Het beste antwoord voor zwart is 17... 10-14 18. 37-31!

Zwart kan niet 13-19 24x13 8x28 spelen daar wit dan doorbreekt met by 31-27 enz.

18... 7-11 19. 33-28 22x33 20. 39x28 21-27 21. 31x22 18x27 maar de hangende schijf op veld 11 maakt de zwarte stand nog steeds kwetsbaar.

17... 21-27? 18. 37-31

Dreigt 33-28 W+.

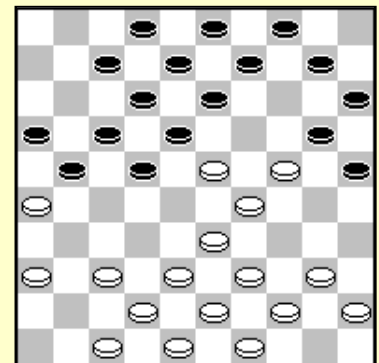
18... 7-11 19. 42-37!

Wit gebruikt de hielslag om de zwarte stand op te blazen. Zwart's stand gaat ten onder aan de dreiging 26-21 24-19 38-32x42 39x6.

De kritische variant is 19... 16-21 20. 40-34 10-14 21. 45-40 13-19

22. 24x13 8x28 23. 29-23! 18x29* 24. 34x32 9-13 25. 47-42 12-18

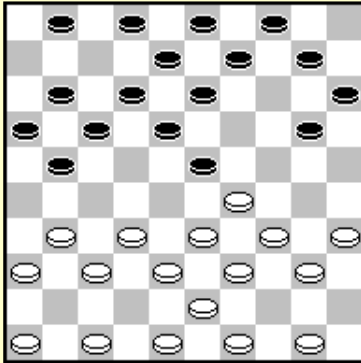
26. 33-28 22x33 27. 39x28 met schijfwinst, bijvoorbeeld 4-9

28. 31x22 18x27 32. 37-31 (of 36-31 28-22 enz. W+) W+.

Cordier-Thijssen Nederlandse clubcompetitie 2005

1. 32-28 17-22 2. 28x17 12x21 3. 34-29 7-12 4. 40-34 19-23 5. 45-40 14-19 6. 33-28 23x32
7. 37x28 10-14 8. 41-37 5-10 9. 37-32 11-17 10. 39-33 19-23 11. 28x19 14x23
12. 44-39 6-11 13. 42-37

Zwart neemt het centrumveld 23 in en heeft zijn zogenaamde *vuist* gebouwd. De vuist is de formatie 11/16/17/21 die vaak wordt gebruikt om naar veld 27 te gaan.

- 13... 17-22! 14. 31-26 21-27 15. 32x21 16x27

Zwart start een rechtervleugelaanval. Zijn voorpost wordt ondersteund door een sterk centrum.

16. 37-31 10-14 17. 46-41 13-19 18. 29-24 19x30 19. 34x25 8-13!

De zwarte schijven bewegen zich in de goede richting, versterking van de linkervleugel.

20. 40-34 14-19 21. 25x14 9x20

Zwart neemt weer vier tempi. Hij heeft een voorsprong in ontwikkeling van 6 tempi nu. Zo'n voorsprong in ontwikkeling is goed bij het spelen van een aanval.

22. 41-37 4-9 23. 47-42 1-7 24. 37-32 11-16 25. 32x21 16x27
26. 42-37 7-11 27. 50-44 9-14

Zwart heeft een sterke gecentraliseerde stand. Hij heeft een centrale pyramide en de voorpost op veld 27 is volledig safe.

28. 33-29 3-9 29. 48-42 23-28!

Zwart voorkomt een aanval op zijn voorpost. 29... 2-7 zou wit toelaten
30. 37-32 11-16 31. 32x21 16x27 32. 42-37 7-11 33. 37-32! te spelen.

*Zwart kan niet antwoorden met 19-24 32x21 24x42 43-38!
42x33 39x6 W+.*

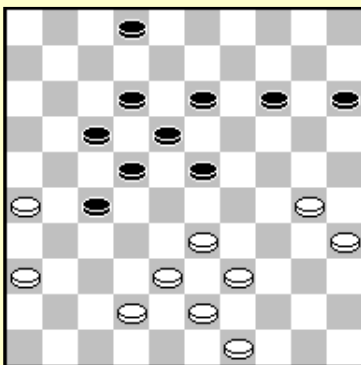
33... 11-16 34. 32x21 16x27 35. 38-32 27x38 36. 43x32 breekt de aanval af.

30. 38-33 11-17

Er is eveneens niets mis met het normale 20-24 31. 29x20 15x24 32. 42-38 18-23.

31. 42-38 20-24 32. 29x20 14x25

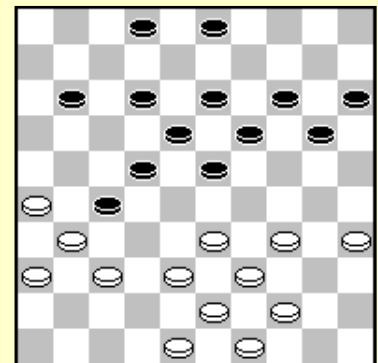
Zwart slaat naar veld 25, en vermijdt mogelijkheden na 37-32x42. Schijf 25 controleert indirect veld 24.

33. 37-32 28x37 34. 31x42 9-14 35. 34-30 25x34
36. 39x30 19-23 37. 44-39

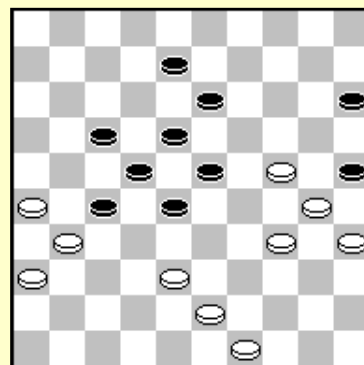
- 37... 2-8

Indien wit 38. 30-24 speelt moet zwart niet antwoorden met
38... 23-29? 39. 42-37! 29x20 40. 37-32 = maar 38... 23-28!
39. 33-29 14-20! 40. 35-30 20-25
41. 39-34 17-22 42. 26x17 22x11 met een superieure stand.

38. 39-34 14-20 39. 33-29 20-25 40. 29-24 22-28
41. 42-37 17-22 42. 37-31 12-17

De witte speelruimte wordt meer en meer gereduceerd.
 Wit kan een damzet uitvoeren met 24-19 23x14 (of ook 13x24)
 26-21 17x37 38-32 27x38 43x3 maar de dam wordt gevangen
 13-19 3x20 15x24 en zwart wint.

43. 43-39 8-12 44. 38-33 13-19 45. 24x13 18x9 46. 33-29 12-18
 Terugruilen met 34-29 helpt wit niet. Zwart's aanval wordt dan te sterk.

47. 29-24 9-13 48. 49-43 27-32!
 Terwijl de witte speelruimte krimpt, krijgt zwart steeds meer ruimte.

49. 43-38 32x43 50. 39x48 28-32 51. 48-42 22-28 52. 42-37
52. 34-29 23x34 53. 30x39 25-30! Z+.

52... 32x41 53. 36x47 28-32
 Wit geeft op.

B. Ba-Schwarzman *World Challenge 1997*

1. 32-28 18-23 2. 38-32 17-21 3. 31-26 21-27 4. 32x21 16x27
 Zwart neemt een rechtervleugelaanval onmiddellijk vanuit de opening. Gewoonlijk wordt 3. 31-27
 gespeeld.

Een andere variant die soms gespeeld wordt is 5. 42-38 23x32 6. 37x28 19-23 7. 28x19 14x23.

5. 37-31 23x32 6. 31x22 32-38 7. 43x32 13-18 8. 22x24 20x27 9. 41-37 11-17 10. 37-31 17-22
11. 46-41 14-19 12. 35-30 19-23 13. 30-24 9-13 14. 42-38 10-14 15. 48-43

15... 23-28!

Zwart laat wit niet toe zijn centrale positie te verzwakken door 34-
 29x29 en neemt een tweede voorpost in. Wit's volgende zet is ver-
 plicht, omdat zwart dreigt een damzet uit te voeren met 28-33!!

Bijvoorbeeld : 41-37 28-33 39x17 12x21 26x17 5-10 (of 14-19) 31x22
 13-18 22x13 8x50 Z+.

16. 34-29 13-18!

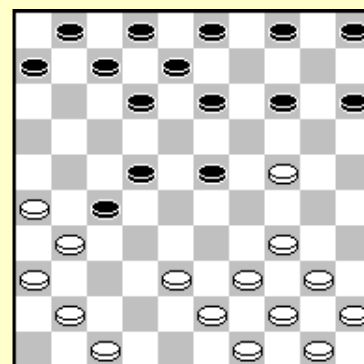
Zwart verhindert de zet 41-37 door 27-32 38x27 28-33 39x17 12x41
 Z+.

17. 38-33 6-11 18. 41-37 11-17

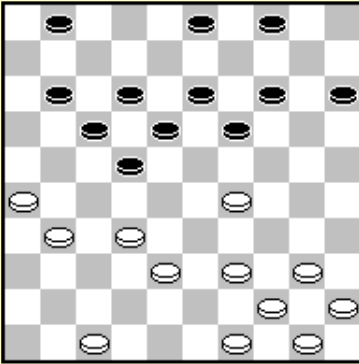
Wit moet iets doen tegen de zwarte voorposten. Hij ruilt er een van af.

19. 37-32 28x37 20. 31x42 14-19 21. 24x13 8x19 22. 42-38 7-11 23. 38-32 27x38 24. 33x42

Wit ruilt ook de andere voorpost. Het was meer logisch om vooruit te slaan : 24. 43x32 22-27 25.
 32x21 11-16 26. 33-28 16x27 27. 28-22 17x28 28. 29-24 19x30 29. 39-34 30x39 30. 44x31 en
 zwart heeft een duidelijke betere stand, maar wit kan nog verdedigen.

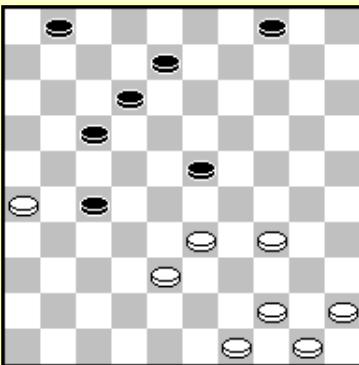

24... 2-8 25. 36-31 5-10 26. 43-38 8-13 27. 38-32 10-14 28. 42-38

Zwart bouwt een sterke centrumstand. De witte schijven op zijn rech-
tervleugel zijn inactief.
Zwart voert een briljante combinatie uit, met verlies van een schijf,
maar hij krijgt een doorbraak.

28... 22-27!! 29. 32x21 11-16! 30. 31-27 18-22!!
31. 27x20 15x42 32. 47x38 16x27 33. 40-34 19-23!
34. 39-33 3-8!

Zwart bouwt de cruciale 8/12/17 formatie. Wit kan zwart niet verhin-
deren 17-21x21 te spelen en door te breken. Schijf 4 is een sterke
verdediger. De verspreiding van de witte schijven is verschrikkelijk.

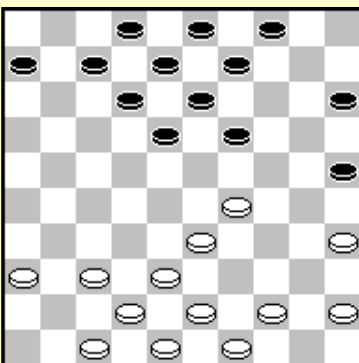
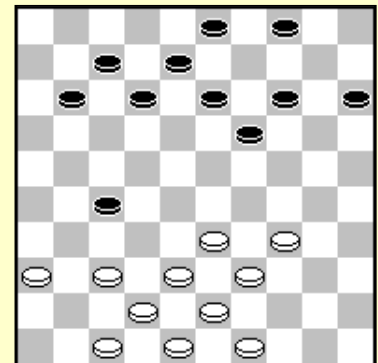
35. 33-29 23-28 36. 29-24 17-21 37. 26x17 12x21
38. 24-19 27-31 39. 34-30 31-36

Zwart won na 40. 30-24 36-41 41. 19-14 41-46 42. 14-9 4x13 43. 24-
20 21-26 44. 20-15 26-31 45. 44-39 31-36 46. 45-40 36-41 47. 38-33
41-47 48. 33x22 8-12 49. 40-34 47-41 50. 50-45 41-5.

Een voorpost op 27 zou moeten ondersteund worden door een sterk centrum. De volgende oefen-
ingen tonen aan.

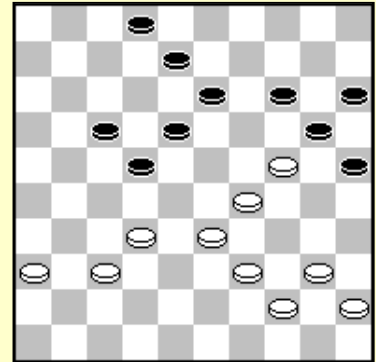
De zwarte schijf op veld 27 wordt niet gesteund door een sterk cen-
trum.

Oefening 1.1: Hoe kan wit (aan zet) winst forceren ?

Oefening 1.2 Waarom is 29-24x24 een slecht plan voor wit ?

Buurke-W. v.d. Braak

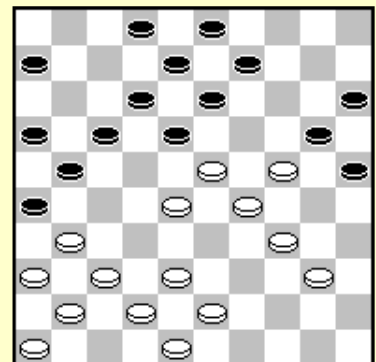
Oefening 1.3 Wit heeft een goede aanvallende stand. Hoe zou je voortzetten ?

2. Betreden van veld 19

Soms is het mogelijk om meer ruimte te veroveren tijdens de aanval door naar veld 19 te gaan. Nadat Samb succesvol was met deze strategie tegen Baljakin in de World Challenge 1997 werd dit de *Samba-swing* genoemd.

Samb-Baljakin

De rechtervleugelaanval bevat een paar zwaktes. Schijf 40 is niet echt actief en de witte linkervleugel is niet ontwikkeld. Zwart heeft een goede stand zonder zwaktes. Normale zetten voor wit zijn hier niet succesvol :

1) 25. 38-33? faalt op de valluikslag 17-22 28. 28x17 21-27 29. 31x22 12x21 30. 23x12 8x30 Z+

2) 25. 43-39? 18-22! en nu :

2.1) 26. 38-33 12-18! 27. 23x12 2-7 28. 12x1 8-12
29. 1x27 21x23 30.29x18 20x47 Z+

2.2) 26. 39-33 9-14 en nu :

2.2.1) 27. 38-32 12-18! 28. 23x12 21-27 29. 32x21 16x27 30. 12x32 13-18
31. 28x17 18-23 32. 29x18 20x47 Z+.

2.2.2) 27. 37-32 26x37 28. 42x31 12-18! 29.23x12 21-26 30.12x21 26x37
31.28x17 37x19 Z+

2.2.3) 27. 40-35 21-27! Wit kan niet 37-32 spelen omdat zwart na het slaan vervolgt Met 13-19 +. Na het lelijke 28. 35-30 volgt 13-19! 29. 24x13 8x19 Z+ en de noodzakelijke zet 37-32 gaat nog steeds niet.

3) 25. 37-32? 26x37 26. 42x31 18-22 en zwart wint omdat 38-32 wordt beantwoord door 12-18 21-26 16x49 enz. Z+

Wit kiest een verrassende zet om meer ruimte te krijgen.

25. 23-19 18-22 26. 28-23 21-27 27. 38-33

Zwart heeft nog steeds een goede stand met opsluiting van wit's linkervleugel.

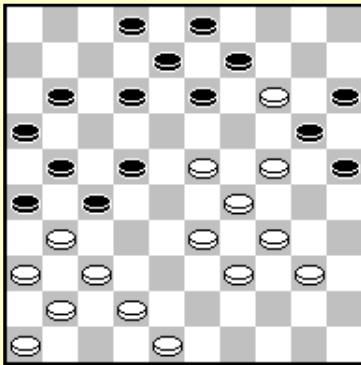
27... 6-11!

Wit moet nu rekening houden met de dreiging 22-28n hij sluit dus veld 39.

28. 43-39 17-21 29. 19-14!

Het is nodig naar veld 14 te gaan, omdat anders 12-18 23x12 8x17 19x8 2x13 zou zijn gevolgd en wit's stand compleet geblokkeerd raakt.

29... 12-18?

Zwart had te weinig tijd om de complexe situatie te berekenen. Na 29... 22-28 30.33x22 27x18 zou de stand nog steeds beter zijn voor zwart.

Wit heeft twee plannen : ontwikkelen van zijn linkervleugel of de stand nog wat scherper maken.

1) 31. 31-27 21x32 32. 37x28 11-17 33. 39-33 18-22 met een goede stand voor zwart, bijvoorbeeld : 34. 41-37 13-18 35. 37-31 26x37

36. 42x31 16-21 37. 31-26 9-13 38. 14-10

Wit kan zichzelf redden door een offer met 38. 46-41 20x9 39.41-37 38... 15x4 39. 24x15 3-9 40. 40-35 9-14 41. 35-30 21-27 42. 48-43 27-32! 43. 28x37 13-19 44. 43-39 19x28 gevolgd door 17-21x21 met een onweerstaanbare aanval.

2) 31. 42-38 11-17

31.. 18-22? 32. 34-30! W+

32. 38-32 18-22 33. 48-42 22-28?! en nu :

2.1) 34. 23-19 13-18 35. 37x28 9-13 en wit moet de schijf teruggeven met voordeel voor zwart.

2.2) 34. 14-10 28x30 35. 10-4 en de stand is niet duidelijk omdat 35... 30-35 wordt beantwoord met 36. 29-23 35x33 37. 34-30 25x34 38. 23-19 13x24 4x6 met een goed eindspel voor wit.

30. 23x12 8x17 31. 42-38 2- 8 32. 40-35 8-12

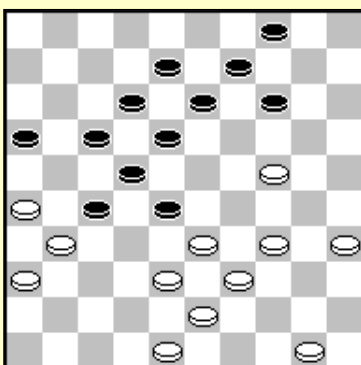
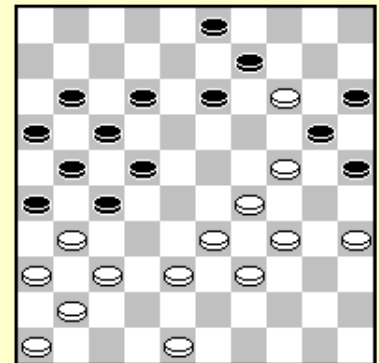
Wit kon een nog meer overtuigende winst hebben geforceerd door 33. 48-42! Nu : 33... 12-18 34. 24-19 13x24 35. 33-28 24x44 36. 35-30 22x33 37. 31x4 20x9 38. 4x50 W+.

33. 48-43 12-18 34. 24-19 13x24 35. 33-28 24x44

36. 35-30 22x42 37. 31x4 42x31 38. 36x27 21x32

39. 41-37 32x41 40. 46x37 20x9 41. 4x50

De witte stand is winnend. Na de tijdnoed die volgde gaf zwart op.

Gantwarg-Schwarzman

Zwart heeft een rechtervleugel-centrum aanval met weinig speelruimte. 34... 18-23 35. 34-29! zou leiden tot een geblokkeerde rechtervleugelaanval. Wit zet zijn aanval op veld 32 verder.

34... 27-32 35. 38x27 17-21 36. 26x17 12x32

37. 34-29 8-12

Zwart heeft nog steeds weinig ruimte en het lijkt dat hij in een doodlopend straatje zit, maar zwart bereidt een mooi plan voor om de aanval voort te zetten.

38. 35-30 12-17 39. 30-25 14-19

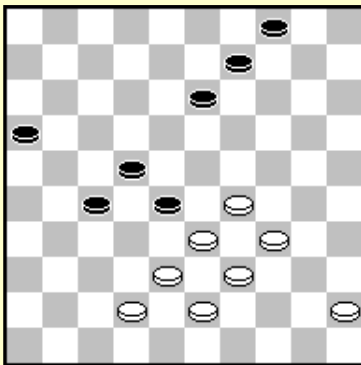
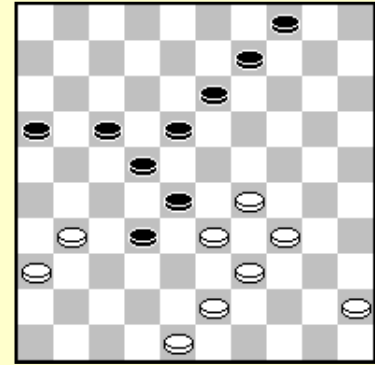
39... 17-21 wordt niet beantwoord door 31-27 maar door 40. 43-38!
32x23 41. 31-26 28x39 42. 26x8 W+.

40. 50-45 19x30 41. 25x34

41... 17-21!!

Zwart offert een schijf om de aanval weer op gang te krijgen !

42. 31-27 22x31 43. 36x38 18-22 44. 48-42 21-27

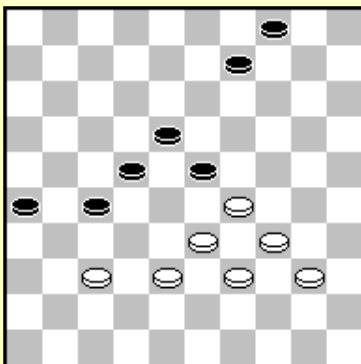
Na 45. 42-37 13-18 46. 45-40 9-13

Dreigt 27-32 Z+

Wit moet zwart de schijf toch teruggeven met 29-23, dus besluit hij dit onmiddellijk te doen.

45. 29-23 28x19 46. 34-29 13-18 47. 45-40 16-21

48. 42-37 21-26 49. 39-34 19-23 50. 43-39

50... 27-31!

Gaat voor de doorbraak op wit's linkervleugel.

51. 29-24 31x42 52. 38x47 26-31 53. 24-20 22-27

54. 34-30 27-32 55. 30-25 31-36 56. 20-14 9x20

57. 25x14

Zwart kan niet de snelle weg naar dam nemen : 57... 32-37 wordt beantwoord met 58. 14-9 4x13 59. 47-42 37x48 60. 33-28 48x45 61. 28x8 en wit ontsnapt met remise.

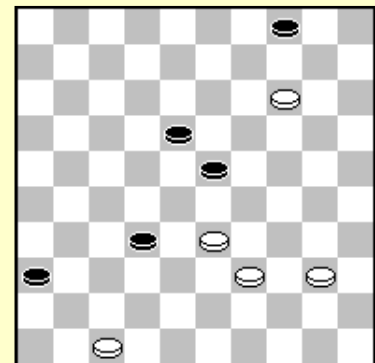
Zwart speelde 57... 18-22? en wit ontsnapte op het nippertje. Zwart kon echter winnen met een ander offer. 57... 36-41! 58. 47x36 32-37. Indien wit de schijf teruggeeft met 59. 36-31 37x26 zijn er twee varianten :

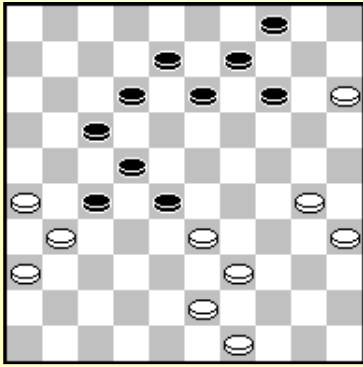
1) 60. 40-34 26-31 61. 34-30 31-37 62. 30-25 37-41 63. 25-20 4-10!
64. 14x5 41-46 Z+

2) 60. 39-34 26-31 61. 34-30 31-37 62. 30-25 37-41
63. 25-20 23-29!

63... 4-10 64. 14x5 41-46 65. 5x32! 46x25 66. 20-14 leidt slechts tot remise!

64. 33x24 41-46 Z+.

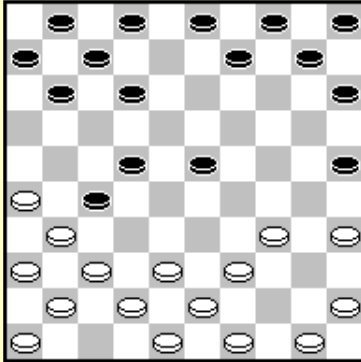
S. Doller-B. Visser

Oefening 2.1 Zwart is aan zet. Wat is de beste manier om deze aanval verder te zetten ?

3. Tegenspelen van de rechtervleugelaanval

Er zijn verschillende manieren om tegenspel te leveren tegen een rechtervleugelaanval :

Aanvallen van de voorpost

Goedemoed-K. Posthumus

Wit gaat de voorpost zo vaak als mogelijk aanvallen om de zwarte rechtervleugel aan te vallen, eventueel resulterend in een doorbraak.

15. 37-32 11-16 16. 32x21 16x27 17. 42-37 7-11

18. 48-42 2 - 7

Zwart kan de voorpost niet horizontaal verdedigen door 23-28. Wit speelt 38-33 en 42-38 en zwart heeft geen tijd om de noodzakelijke formatie 13/18/22 op te bouwen om de voorpost te verdedigen tegen de dreiging 37-32 41x21.

19. 37-32 11-16 20. 42-37 7-11 21. 32x21 16x27
22. 41-37 6-11 23. 37-32 11-16 24. 32x21 16x27
25. 46-41

25... 1-7?

De enige kans voor overleving is 25... 23-28 26. 41-37 10-14.
Na 27. 38-32 27x38 28. 43x23 9-13 wint zwart de schijf terug.

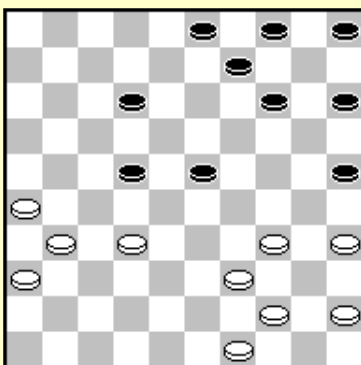
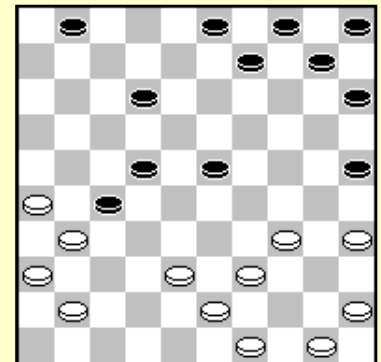
26. 41-37 7-11 27. 50-44

Het was ook goed om onmiddellijk aan te vallen : 27. 37-32 11-16 28. 32x21 16x27 29. 38-32 27x38

30. 43x32 bijvoorbeeld 9-13 31. 31-27 22x31 32. 36x27 13-18 33. 27-21! 12-17 34. 21x12 18x7
35. 39-33 3-8 36. 33-29! 8-13 37. 29x18 12x23 38. 45-40 en de dreiging om 50-45 en 34-30 kan niet worden weerlegd.

27... 10-14 28. 37-32 11-16 29. 32x21 16x27

30. 38-32 27x38 31. 43x32

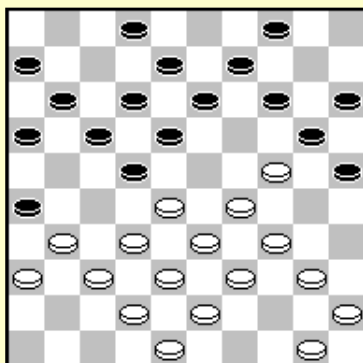
Wit speelde 17. 50-44 omdat 32-28 23x32 34-30 nu een serieuze dreiging is. Na 31... 5-10 32. 39-33! dreigt wit 33-28 34-30 44-39 terwijl 32... 12-18 33. 26-21 leidt tot een doorbraak voor wit.

Zwart is dus gedwongen 22-28 te spelen, maar een doorbraak kan niet meer gestopt worden.

31... 22-28 32. 32-27 14-19 33. 27-21

Zwart offerde een schijf door 33... 12-17 34. 21x12 25-30 35. 35x13 9x7 en verloor spoedig.

Blokken van de aanval

Verdoolaege-P. Meurs

Wit's rechtervleugelaanval is geblokkeerd. Hij niet op veld 27 of 23 spelen wegens de sterke zwarte formaties.

21. 34-30 25x23 22. 28x10 20x29 23. 33x24 verliest een schijf door 9-14 24. 10x19 22-28 25. 32x23 18x20 Z+1.

Wit leidt daardoor aan een gebrek aan speelruimte.

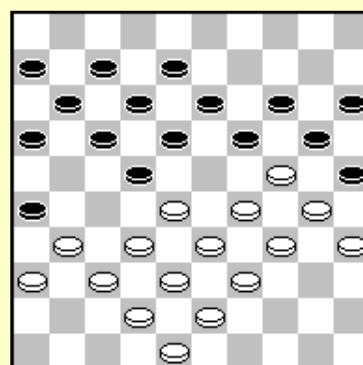
21. 40-35 4-10 22. 45-40 14-19 23. 50-45 19x30
24. 35x24 9-14 25. 40-35 14-19 26. 35-30 10-14
27. 45-40 2-7 28. 40-35

Wit zal misschien gedacht hebben dat hij het laatste tempo had, maar de volgende zet van zwart verstoort alle hoop.

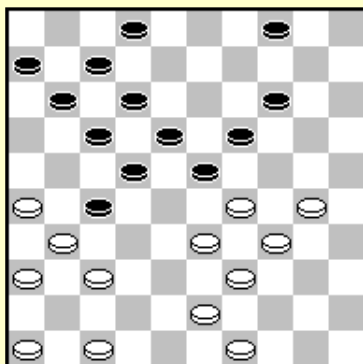
28... 17-21! 29. 28x17 11x22

Na 30. 31-27 22x31 31. 36x27 7-11! is het gedaan, omdat 33-28 wordt beantwoord met 26-31! Z+.

29. 32-28 7-11 30. 28x17 11x22

Omsingeling

Thijssen-Brouwers

Zwart heeft een zwakte op veld 13. Daardoor kan wit schijf 27 wewruilen, en het centrum omsingelen;

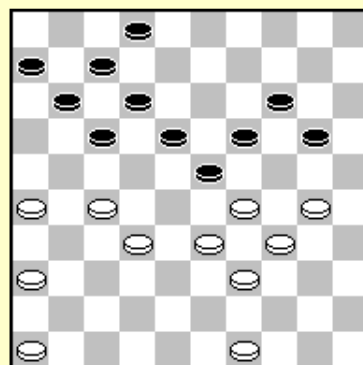
32. 37-32 27x38 33. 43x32 4-10 34. 31-27 22x31
35. 36x27 10-15 36. 47-41

Vermijdt de damzet na 46-41? Door 23-28 33x24 14-19 24x13 12-18 13x22 17x46.

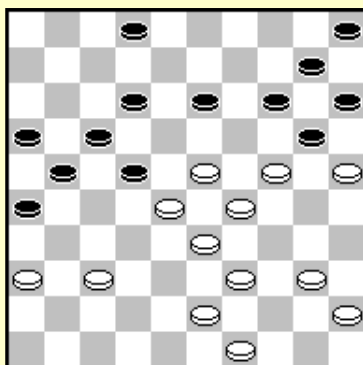
36... 15-20 37. 41-36

Wit dreigt 26-21 17x26 37-31 enz. Na 37... 17-22 kan wit winst forceren door 38. 26-21! 22x31 39. 36x27 steeds gevolgd door 33-28 met de fatale dreiging 30-24.

In de partij speelde zwart 2-8 en kon opgeven.

Tegenaanval

Tsipes-Gantwarg

Wit heeft schijven 5/10/14/15/20 opgesloten, maar de verdeling van zijn schijven is niet optimaal. Hij heeft te veel schijven op zijn rechtervleugel. Zwart bouwt een sterke constructie op de andere vleugel.

36... 13-18!

Wit heeft geen verdediging tegen het idee 21-27 37-32 27x38 43x32 26-31 36x27 22x31.

Tactische mogelijkheden

Wielard-Sijbrands

Wit heeft een centrum-vleugelaanval, en bezet zowel veld 23 en 24. Wit dacht dat hij zijn rechtervleugel kon ontwikkelen. Zwart toont een verrassende tactische manier om profijt te halen uit deze fout.

29. 30-25 21-27!

Wit kan niet 32x21 nemen omdat daarna 27-32 volgt.

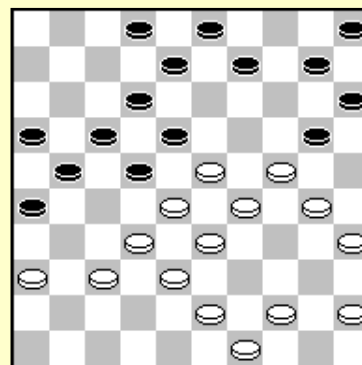
30. 25x14 10x30 31. 35x24 9-14! 32. 32x21 16x27

Wegens de dreiging 27-32 heeft wit een gedwongen antwoord.

33. 38-32 27x38 34. 43x32 22-27! 35. 32x21 17-22

36. 28x17 14-19 37. 24x22 8-13 38. 17x19 26x50

En perplex door deze combinatie gaf wit veel te vroeg op. Hij had verder moeten vechten natuurlijk.

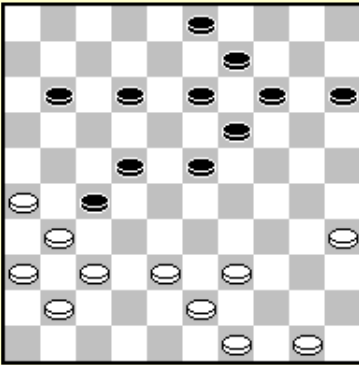

Een mix van plannen

Natuurlijk zal men vaak gebruik moeten maken van meerdere ideeën tegelijkertijd. Het aanvallen van de voorpost kan helpen bij het blokkeren van de aanval. Tactiek kunnen de omsingelingsstrategie ondersteunen.

We zullen nu deze plannen meer gedetailleerd bespreken.

4. Aanvallen van de voorpost

Wit kan de voorpost tweemaal aanvallen. Zwart kan verdedigen met zowel schijf 11 als schijf 23. Maar wit maakt gebruik van tactiek om het laatste te voorkomen.

1. 37-32! 11-16 2. 32x21 16x27 3. 41-37 23-28

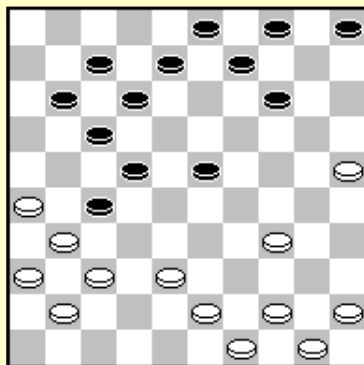
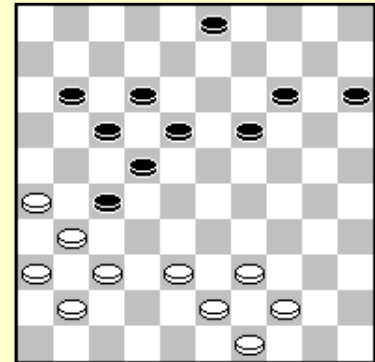
Zwart verdedigt horizontaal nu, maar wit maakt gebruik van de opening op veld 18 voor het nemen van een combinatie.

4. 39-33 28x48 5. 26-21 27x16 5. 31-26 48x31 6. 36x7

Vaak kan zwart zelf gebruik maken van tactiek om de voorpost te verdedigen.

De aanval met 37-32 wordt afgestraft door 22-28! 31x24 28x46 Z+.
Wat met 38-33 met de dreiging 33-28 ?

1. 33-28 kan worden beantwoord met 19-23!! 2. 33-28 19x28!
3. 37x28 22x33 4. 31x13 33-38 5. 43x32 12-18 6. 13x22 17x46 Z+.

Wit doet een offer om een winnende aanval te lanceren.

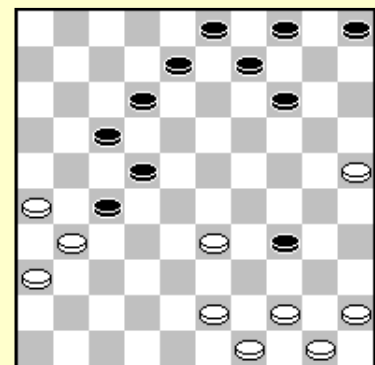
1. 37-32 11-16 2. 32x21 16x27

3. 41-37 7-11 leidt tot niets. Wit gebruikt een offer om de kwetsbare schijf op 22 aan te vallen.

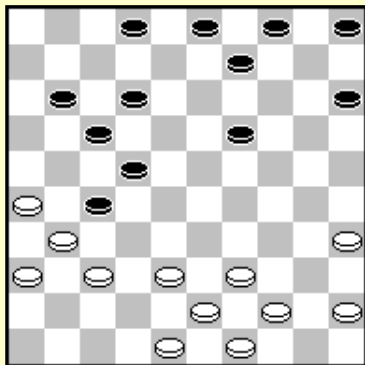
**3. 34-29! 23x34 4. 41-37 7-11 5. 37-32 11-16
6. 32x21 16x27 7. 38-33!**

Wit dreigt 33-28. Zwart kan niet 27-32 spelen wegens 43-39 W+.
Indien zwart de schijf eerst terug geeft en dan 27-32 speelt verliest hij door een combinatie :

**7... 34-39 8. 43x34 27-32 9. 25-20! 14x25
10. 34-30 25x34 11. 44-39 34x43 12. 49x7**

Keller-v.d. Staaij

Meervoudig Nederlands kampioen Keller toonde een mooi offer met de bedoeling de kwetsbare schijf op veld 22 aan te vallen.

1. 37-32 11-16 2. 32x21 16x27 3. 39-33

Zwart kan zijn schijf op veld 2 niet activeren. Op 2-7 gaat wit naar het eindspel met 33-28 22x42 31x2 42-47 2x30, met twee schijven winst.

3... 19-23 4. 33-29! 23x34 5. 38-33 34-39

Een onmiddellijk 27-32 wordt beantwoord met 43-39 W+.

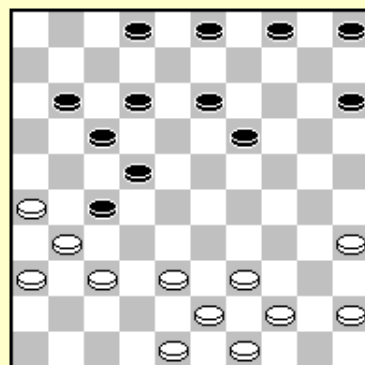
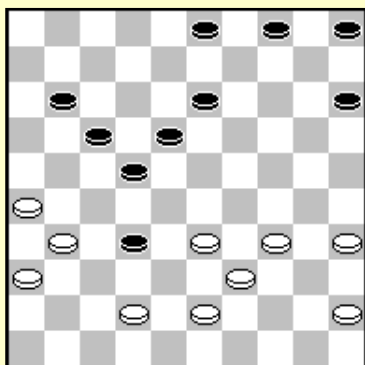
6. 43x34 27-32 7. 49-43 2-7 8. 48-42 7-11 9. 44-39

Natuurlijk moet wit de dreiging 22-27 vermijden. Op de volgende zet speelt wit 42-38 met schijfwinst.

De schijven op de zwarte linkervleugel zijn niet goed ontwikkeld. Ze zijn achtergebleven en kunnen niet snel genoeg naar het centrum gaan.

Dit is haast dezelfde stand, maar schijf 9 staat op veld 13. Het verschil van een enkel tempo zorgt voor een succesvolle verdediging voor zwart :

1. 37-32 11-16 2. 32x21 16x27 3. 39-33 19-23 4. 33-29 23x34 5. 38-33 34-39 6. 43x34 27-32 7. 49-43 2-7 8. 48-42 7-11 9. 44-39 12-18!

Zwart is net op tijd om de 11/17/22/18/13 constructie op te zetten om schijf 32 te verdedigen, daar op 10. 42-38 10... 22-27 11.31x22 18x27 volgt.

Raman-Duitz 1934

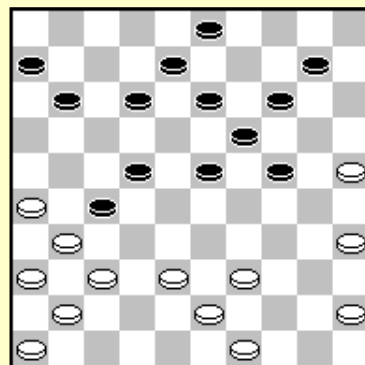
In deze stand kan wit de voorpost drie maal aanvallen. Zwart kan twee maal verticaal verdedigen. Wit hoopt tactiek te gebruiken tegen de horizontale verdediging 23-28.

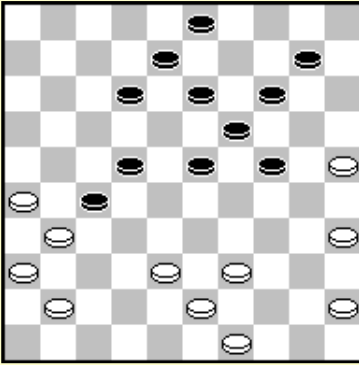
De zwarte stukken zijn goed ontwikkeld en hij controleert het centrum. In deze gevallen kan zwart gewoonlijk de voorpost verdedigen. In dit geval maakt hij gebruik van tactiek op een zeer verrassende manier.

1. 37-32 11-16 2. 32x21 16x27 3. 41-37 6-11

Zwart kan niet 3... 23-28? spelen wegens de damzet 4. 35-30 5. 25-20 6. 38-32

7. 43x5.

Wit kan de voorpost op twee manieren aanvallen. In de partij volgde

4. 37-32 11-16 5. 32x21 16x27 6. 46-41

Zwart moet nu niet 23-28 spelen : wit forceert een combinatie door 7. 41-37 dreigt 35-30 25-20 38-32 W+, terwijl 7... 19-23 wordt afgestraft door 8. 39-33 28x48 9. 26-21 27x16 10. 31-26 48x31 11. 36x7 (slaat 7 schijven).

6... 12-17!

Nu wordt 7. 41-37 beantwoord met 17-21! 8. 26x28 23x41 9. 36x47* 27x36 met een betere stand voor zwart.

R.C. Keller claimde dat wit 4. 46-41 had moeten spelen. Het idee hierachter is een dubbele aanval voor te bereiden tegen de voorpost, bijvoorbeeld 13-18 37-32 11-16 32x21 16x27 41-37 en 23-28 faalt opnieuw.

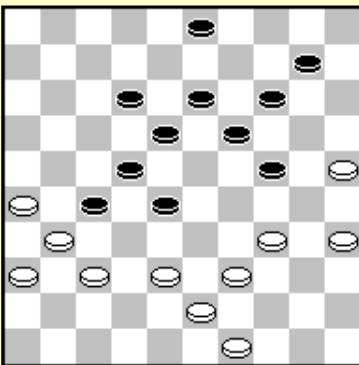
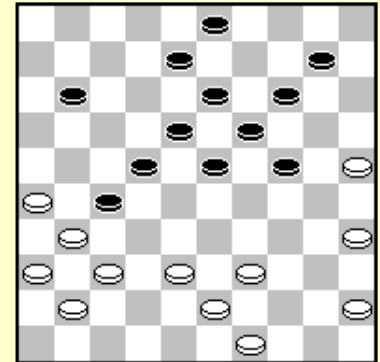
Echter zwart voorkomt 37-32 door een combinatie met 4... 12-18!!

Op 5. 37-32 speelt zwart nu 5... 14-20!! 6. 25x5 23-28! 7. 5x16 28x46 8. 16x32 46x50 met goede winstkansen.

Wit moet 5. 45-40 spelen

Verliest daarmee de mogelijkheid 23-28 tactisch af te straffen..

5... 8-12 6. 37-32 11-16 7. 32x21 16x27 8. 41-37 23-28! 9. 40-34!

Zwart moet rekening houden met combinaties. Wit heeft de combinatie 35-30 25-20 38-32 opnieuw geactiveerd.

9... 18-23? laat nog steeds een damzet toe door 35-30 25-20 34-29 39x30 38-32 43x5.

Omdat 9... 24-30 10. 35x24 19x30 11. 38-32! enz. ook een schijf verliest, moet zwart 9... 19-23 spelen 10. 38-32! 27x38 11. 43x32 en de stand is ongeveer gelijk.

De schijf op veld 30 geeft de aanvaller vaak de mogelijkheid de voorpost te verdedigen met behulp van tactiek.

1. 37-32 11-16 2. 32x21 16x27 3. 42-37 7-11

Zwart kan niet horizontaal verdedigen door 23-28? daar 30-24 gevolgd door 38-32 schijfwinst oplevert voor wit.

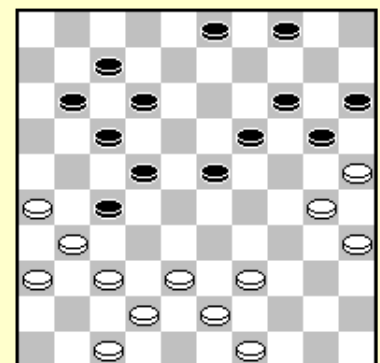
4. 47-41 20-24 5. 37-32

Zwart kan nu kiezen uit twee combinaties :

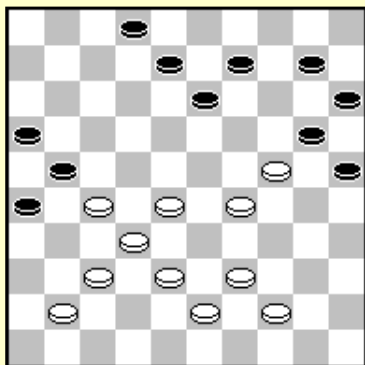
1) 5... 4-9 6. 32x21 14-20 7. 25x14 19x10 8. 30x28 22x42

9. 43-38 42x44 10. 49x40 9-13 met klein voordeel voor zwart.

2) 5... 22-28! 6. 31x33 24-29 7. 33x13 12-18 8. 13x22 17x46 met goede winstkansen.

E. Heslinga-J. Terpstra

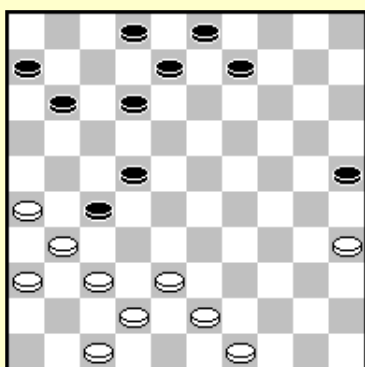

Oef 4.1 Beantwoord de vragen.

38. 28-23? 9-14!

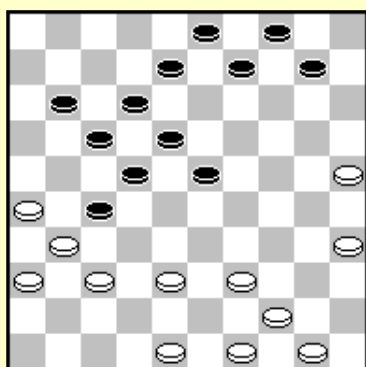
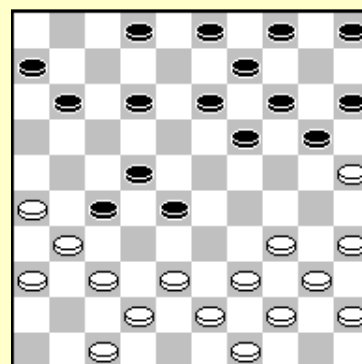
A) Zwart dreigt met een combinatie. Welke combinatie volgt op 32-28x27 ?

B) Hoe zou wit zijn voorpost moeten verdedigen (in de diagramstand)?

Oef 4.2 Hoe wint wit door de voorpost aan te vallen gecombineerd met tactiek ?

Oef 4.3 Zwart heeft twee voorposten. Wit kan een combinatie met de slag 40x16 forceren. Probeer deze geforceerde winst te vinden !

De 39/44/50 formatie is zeer actief. Ze helpt in het verhinderen van de horizontale verdediging van de voorpost.

1. 37-32 11-16 2. 32x21 16x27 3. 48-42

3... 23-28 wordt beantwoord door 4. 39-33! 28x39 5. 44x33 18-23 6. 42-37 23-28 7. 49-44 28x39 8. 44x33 9. 37-32 en wit veroverd de voorpost.

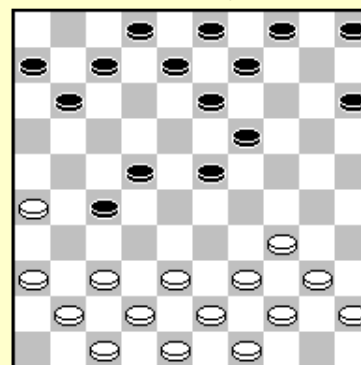
3... 10-15 mag niet beantwoord worden met 42-37? daar zwart dan doorbreekt met 27-32 37x19 18-23 19x28 22x42, maar 3... 10-15 wordt beantwoord met 4. 39-33! 15-20 5. 25x14 9x20 5. 42-37 23-28 6. 35-30 (6. 44-40 28x39 7. 40-34 39x30 8. 35x15 wint ook) 28x39 7.

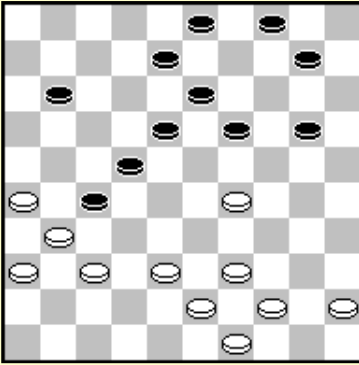
44x33 18-23* 8. 37-32 20-25 9. 32x21 25x34 10. 33-29 W+1.

Raichenbach-Springer 1937

Wit valt de voorpost aan om tot een doorbraak te komen. Wit begint met het elimineren van de zwarte centrumschijf. De mogelijkheid voor een horizontale verdediging verdwijnt.

**17. 34-29! 23x34 18. 40x29 13-18 19. 37-31 9-13
20. 41-37 5-10 21. 37-32 11-16 22. 32x21 16x27**

23. 42-37 7-11 24. 48-42 2-7 25. 37-32 11-16 26. 32x21 16x27
27. 42-37 7-11 28. 47-42 15-20 29. 37-32 11-16 30. 32x21 16x27
31. 42-37 6-11

32. 37-32! 11-16

Zwart kan niet 32... 19-24 33. 32x21 24x42 spelen wegens
34. 43-38! 42x33 35. 39x6 W+.

33. 32x21 16x27 34. 38-33!!

Zwart kan niets doen aan de dreiging 29-23 18x38 43x21 met een komende doorbraak. Het spelen van 34... 19-23 35. 44-40 23x34 36. 40x29 lost de problemen van zwart niet op.

Verwijderen van schijf 18 terwijl wit op veld 21 staat, verzwakt de zwarte defensie snel door de 2x2 ruil 29-23 18x38 43x21.

34.. 8-12 35. 29-23! 18x38 36. 43x21 13-18

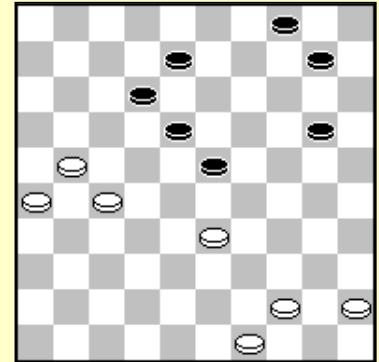
37. 31-27 22x31 38. 36x27 3-8 39. 39-33 19-23

De beste manier om deze stand te spelen is het versterken van de aanval door 49-43-38. Zodra zwart 8-13 speelt antwoord wit met 21-16 12-17 26-21 17x26 16-11 met doorbraak.

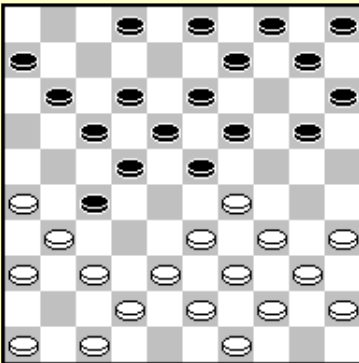
Bijvoorbeeld : 40. 49-43! 20-24 41. 43-38

Dreigt 38-32 gevolgd door 21-17 enz. Zwart moet 12-17 spelen zodat hij kan ruilen na 38-32 12-17 =.

41... 8-13 42. 21-16 12-17 43. 26-21 17x26 44. 16-11 18-22 45. 27x20 26-31 46. 11-7 31-36 47. 7-2 enz. W+

Goedemoed-Kuyken

14. 29-24 19x30 15. 34x14 10x19

Zwart had moeten slaan 14... 20x29 15. 33x24 19x30 17. 35x24 23-28! 18. 38-33 10-14 19. 42-38 5-10 met een gelijkwaardige stand.

Nu verwijderd wit zijn eigen schijf op 33 zodat de aanval op 27 kan beginnen. Met een schijf op 33 is de aanval door 37-32 nooit succesvol omdat zwart simpel kan ruilen : 37-32 5-10 32x21 22-28 33x22 18x16.

16. 33-29! 23x34 17. 40x29 15-20 18. 37-32 11-16 19. 32x21 16x27

20. 46-41 6-11 21. 41-37 2-7 22. 37-32 11-16 23. 32x21 16x27

24. 42-37 7-11 25. 47-42

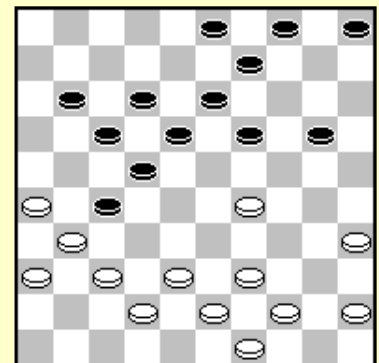
Na 25... 5-10 26. 37-32 11-16 27. 32x21 16x27 28. 39-33! Kan zwart de dreiging 33-28 niet pareren.

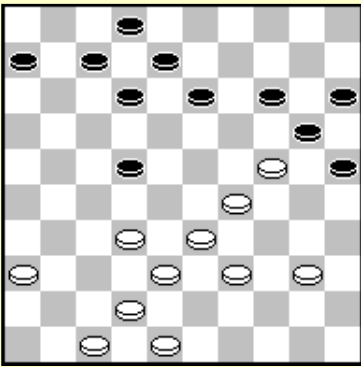
25... 11-16

Hopend op 26. 37-32 19-23! 27. 32x21 23x34 28. 39x30 16x27 29. 42-37 18-23 30. 37-32? *Veel beter is 30. 30-25!* 30... 13-18 31. 32x21 20-24 32. 30x28 22x42 33. 43-38 42x33 34. 43-38 =.

26. 39-33!

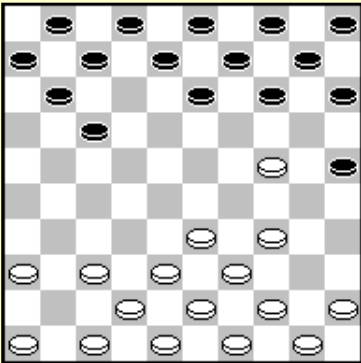
Wit bereidt 37-32 voor. Zwart offerde met 20-24 27. 29x20 18-23 28. 37-32 en verloor.

A. Kooistra - Goedemoed

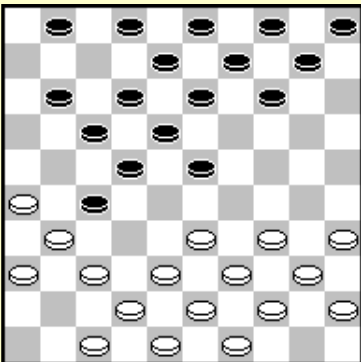
Oef 4.4 Zwart aan zet. Wat is zwart's beste plan ?

Shakirov-Koeperman

Oef 4.5 Zwart aan zet kan een schijf winnen. Hoe ?

5. Blokkeren van de aanval

R. v.d. Pal-J. Adema

De zwarte voorpost is slechts drie keer verdedigd (schijven 1,2 en 11) terwijl wit vier aanvallende schijven heeft (37,42,47,48). Wit kan deze dreiging gebruiken om zwart's schijven te blokkeren op de 4/36 diagonaal.

15. 34-29! 23x34 16. 40x29 14-19 17. 35-30!

Op 1-6 speelt wit 18. 30-24 19x30 19. 29-23 18x29 20. 33x35 gevolgd door een aanval op 27, bijvoorbeeld 11-16 21. 37-32 6-11 22. 32x21 16x27 23. 42-37 2-7 24. 47-42 13-18 25. 37-32 11-16 26. 32x21 16x27 27. 42-37 7-11 28. 37-32 11-16 29. 32x21 16x27 30. 39-33! 18-23 31. 33-29! 23x34 32. 38-33

Het offer van Keller-v.d. Staij! Maar zwart heeft zelfs geen schijf meer op veld 2, dus de schijf op 32 is gewoon verloren.

32... 34-39 33. 43x34 27-32 34. 49-43 12-18 35. 34-29 gevolgd door 48-42 en 42-38 met schijfwinst.

17... 19-23 18. 30-25 23x34 19. 39x30 9-14

Na 19... 18-23 20. 33-29 23x34 21. 30x39 gaat wit schijf 27 opnieuw aanvallen.

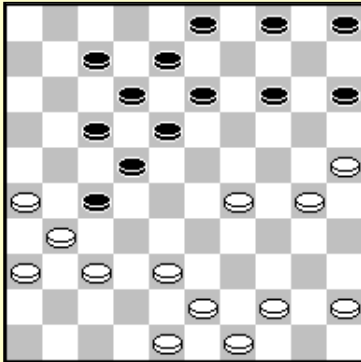
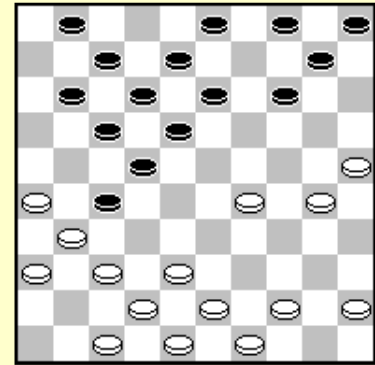
20. 33-29 2-7

Op 37-32 kan zwart een 2x2 ruil door eerst een tempo te maken en dan 22-28 33x22 18x16 =. Zonder een schijf op 33 is deze verdediging niet meer mogelijk. Dit is waarom wit, na enige voorbereiding, veld 33 vrijmaakt. De schijf op veld 29 blokkeert de zet 18-23.

De volgende aanval op 27 verzwakt de zwarte stand nog meer. Wit zorgt ervoor dat de formatie 7/12/18 wordt verbroken, zodat zwart niet meer naar het centrum kan gaan.

21. 37-32 11-16 22. 32x21 16x27 23. 42-37 7-11
24. 37-32 11-16 25. 32x21 16x27 26. 47-42 1 - 7
27. 42-37 10-15

Zwart kan nu 37-32 beantwoorden met 14-19 32x21 19-24.

28. 38-33! 7-11

Richt zijn pijlen op het kwetsbare veld 22. Na het geforceerde 7-11 is de formatie 18/12/7 definitief verbroken en zwart kan niet meer 18-23x23 ruilen.

39. 45-40 4-9

Na 39... 14-19 40. 40-35 kan zwart niet 40...19-23 spelen omdat wit dan naar dam gaat met 30-24 24-19 33-28 31x2 W+.

40.40-35

De zwarte stand is compleet geblokkeerd. 40...14-19 wordt beantwoord door 41. 30-24 19x30 42. 35x24 en wit heeft een damzet op de volgende zet. Zwart offerde een schijf met 40.... 27-32 en verloor.

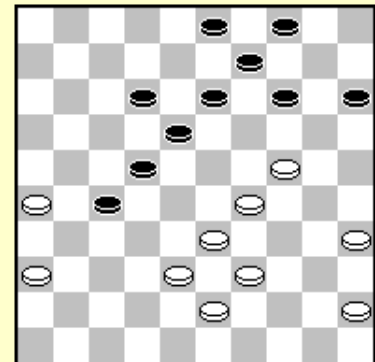
I. Stegeman-E. van Muijen

De witte aanval is niet sterk omdat deze geblokkeerd is. Wit mist actieve formaties om de blokkade te verbreken. Het grootste gemis is de formatie 38/43/49 om de sterke schijf op 27 die twee schijven vast houdt, te ruilen. Veld 49 is een zwakte.

In de partij werd 38 ... 14-19 gespeeld, maar we tonen de beste manier om de witte zwaktes uit te buiten.

38... 14-20! 39. 45-40

Zwart zou nu graag 12-17 spelen, dreigt 27-32 gevolgd door 18-23 en 20x49, maar wit heeft een spectaculaire combinatie na 2... 12-17? 3. 38-32! 27x49 4. 35-30 49x35 5. 30-25 35x19 6. 25x21 W+.

39... 9-14 40. 39-34

Nu wordt 12-17 verhinderd door de hielslag 33-28 43-38.

40... 4-9 41. 43-39 12-17 42. 38-32 27x38

43. 33x42 22-27

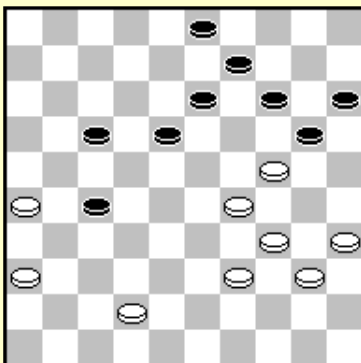
44. 29-23 wordt beantwoord door 20x29!! 45. 23x32 13-19! 46. 34x23 19x48 Z+.

44. 42-38 17-22

Nu resulteert 45. 29-23 18x29 46. 24x33 13-19! In een winnende stand voor zwart (47. 34-30 19-23 48. 30-25 20-24 enz.)

45. 39-33 wordt niet beantwoord door 45... 14-19 46. 26-21 W+, maar door 45... 27-32! 46. 38x27 22x31 47. 26x37 18-23 48. 29x18 20x38 49. 18-12 13-18 50. 12x23 38-43 Z+.

45. 35-30 of 45.34-30 wordt sterk beantwoord door 20-25 gevolgd door 14-20 en wit staat vast.

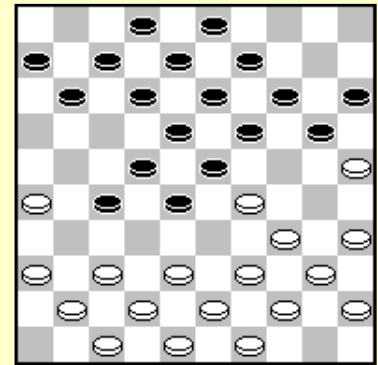
Anikeev-Hanssens

14. 39-33 11-17?

Zwart laat toe dat zijn stand geblokkeerd wordt. Hij had moeten spelen 14... 23-28 15. 44-39 18-23 16. 29x18 12x23.

- 15. 44-39 7-11 16. 37-31 11-16 17. 41-37 2 - 7**
18. 37-32 7-11 19. 32x21 16x27 20. 47-41 11-16
21. 41-37 6-11 22. 49-44

De zwakte van veld 49 is niet belangrijk hier. Het draait om het laatste tempo.

22.... 4-10 23. 37-32 20-24

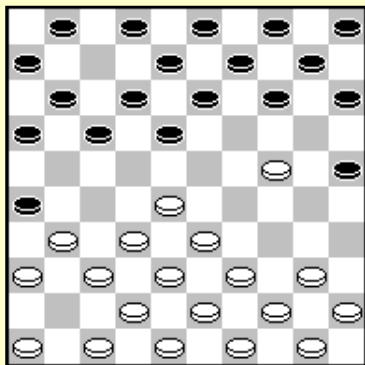
23... 16-21 24. 34-30! 23x34 25. 40x29 19-23

25... 20-24 26.29x20 15x24 27.33-29! 24x33 28.39x28 22x33 29.31x22 17x37 30.26x6 W+

26. 44-40 23x34 27. 40x29 20-24 28. 30x19 14x34 29. 39x30 10-14 30. 33-28 22x33

31. 31x22 17x37 32. 26x6 W+.

24. 29x20 15x24 25. 34-29 23x34 26. 40x20

Chmiel - Misans 2005

- 1. 32-28 17-21 2. 37-32 11-17 3. 34-29 20-25 4. 41-37 7-11**
5. 29-24 19x30 6. 35x24 21-26

7. 33-29?

Het is beter veld 29 open te laten. De standaard manier van spelen is 40-34 44-40 50-44. Indien zwart aanvalt met 14-20 speelt wit gewoon een tempo en slaat 20x29 33x24.

Het sluiten van veld 29 in een dergelijk vroeg stadium van de partij is zeer gevaarlijk, omdat zwart de mogelijkheid krijgt om de voorpost aan te vallen en de witte aanval te blokkeren .

7... 1-7 8. 38-33 14-20 9. 42-38 18-22!

10. 39-34 10-14 11. 43-39

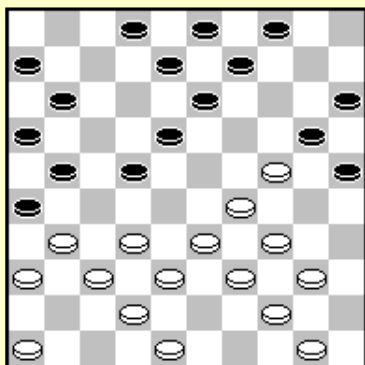
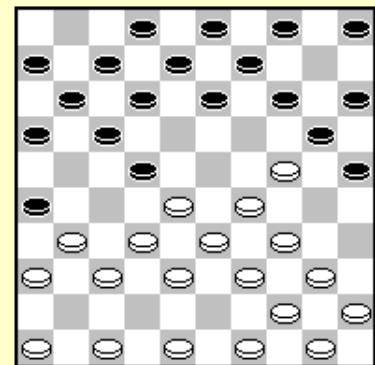
11... 17-21! 12. 28x17 11x22

Blokkeert de witte aanval.

13. 47-42 5-10 14. 40-35 14-19 15. 45-40 19x30

16. 35x24 10-14 17. 40-35 14-19 18. 44-40 19x30

19. 35x24 7-11 20. 49-44 12-18

21. 50-45 9-14! 22. 31-27 22x31 23. 36x27 4-9!

1) **24. 33-28 14-19 25. 40-35 19x30 26. 35x24 18-22**
 (of 9-14) Z+1.

2) **24. 46-41 18-23 25. 29x18 13x31 26. 41-36 20x29**
27. 36x27 26-31! 28. 37x17 11x31 29. 33x24 31-36
30. 42-37 16-21 Z+.

21. 33-28 22x33 22. 39x28 18-22! 23. 28x17 11x22
 24. 31-27 22x31 25. 36x27 9-14

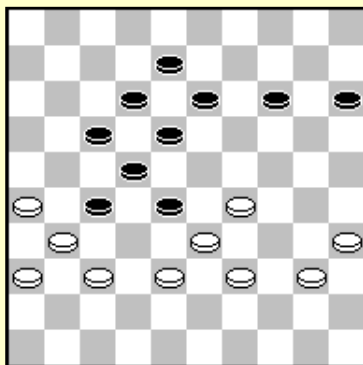
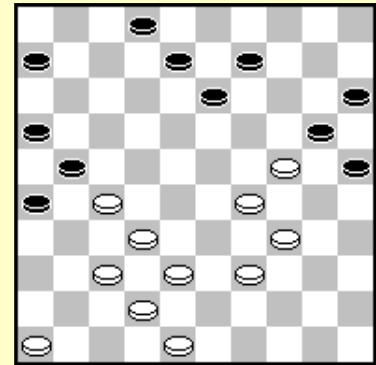
Zwart heeft een winnende aanval op de voorpost.

26. 44-39 14-19 27. 40-35 19x30 28. 35x24 4-9
 29. 50-44 9-14 30. 44-40 14-19 31. 40-35 19x30
 32. 35x24

13-18!

Valt veld 29 aan, terwijl 24-19 wordt beantwoord met 26-31 8-12
 2x44 Z+.

Zwart won na 33. 27-22 18x27 enz.

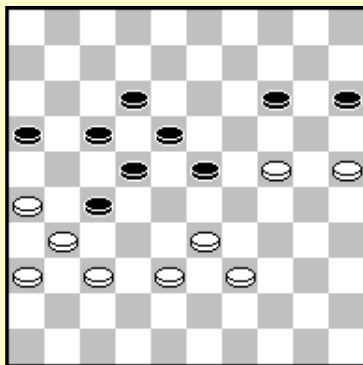
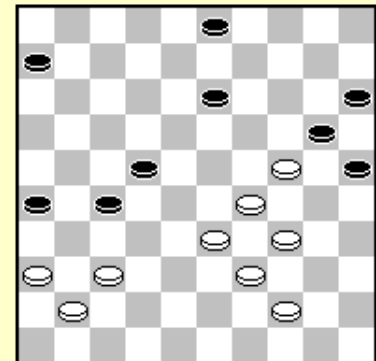

R. v.d. Pal-R. van Velzen

Oef 5.1 Wat is de beste zet voor wit ?

Georgiev-Wiersma

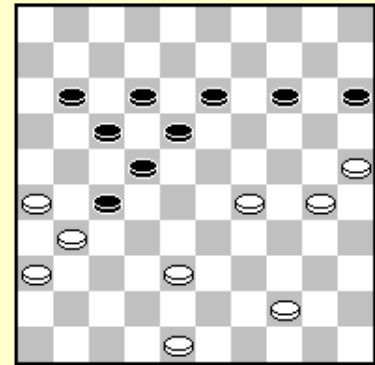
Oef 5.2 Zwart eindigde met een sterke zet. Welke zet deed zes-
 voudig wereldkampioen Wiersma ?

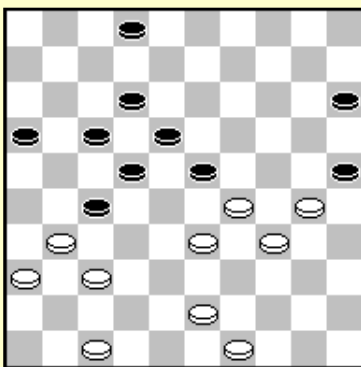
C. van Dusseldorp-Baljakin

Oef 5.3 Hoe kan wit winnen na 1... 23-29?

Oef 5.4 Wit aan zet kan gebruik maken van tactiek om zwart snel vast te zetten. Hoe ?

6. Omsingeling

Kolk-Schotanus

De zwarte aanval bevat enkele zwaktes. Hij heeft slechts één schijf in de Drent-zone 2/3/4/8/9/13. Schijven 15, 16 en 25 zijn niet actief.

**39. 37-32! 27x38 40. 43x32 2 - 7 41 .31-27! 22x31
42. 36x27**

De zwarte stand is omsingeld. Zijn stand is hopeloos. De aanval op veld 24 wordt beantwoord met een tegenaanval op 23 gevolgd door een doorbraak.

**42... 7-11 43. 30-24! 17-22 44.49-44 22x31 45. 33-28 31-37 46. 28x19 37x28 47. 19-14 28-32
48. 14 - 9 32-37 49. 44-39 18-22 50. 9-4 22-28 51. 4-9**
Zwart gaf op.

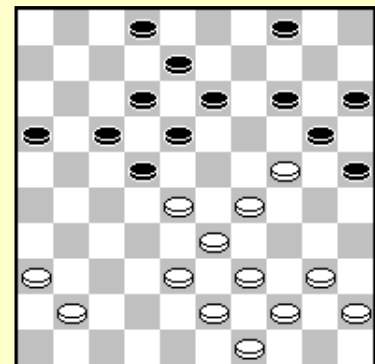
Klaassen-Spanjer

Wit heeft een rechtervleugelaanval met een zwakte op veld 42. Zwart haalt zijn voordeel uit deze zwakte door het aanvallen en af-ruilen van de voorpost en een omsingelingsplan te starten.

**31... 14-19 32. 40-35 19x30 33. 35x24 13-19 34. 24x13 8x19
35. 45-40 20-24 36. 29x20 15x24**

Zwart speelt een pokdowa. Hij had ook kunnen kiezen voor 19-23 28x19 20-24 29x20 25x23 met een sterk centrum.

37. 40-34 16-21 38. 38-32 4-10 39. 34-29 2-8 40. 29x20 25x14

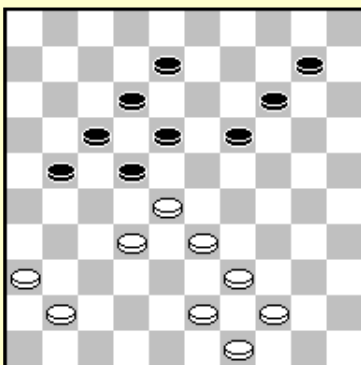
41.43-38

Men kan verwachten dat zwart zijn formatie gebruik om te ruilen met 19-23x23, maar zwart houdt vast aan zijn plan het centrum te omsingelen.

41... 10-15 42. 49-43

42. 41-37 verliest door 19-24! 43. 39-34 14-20! 44. 34-29 20-25
45. 29x20 15x24

Wit kan ook niet 44-39 of 44-40 spelen wegens de reactie 18-23!
46. 49-43 21-26 gevolgd door 24-29 Z+.

42... 14-20

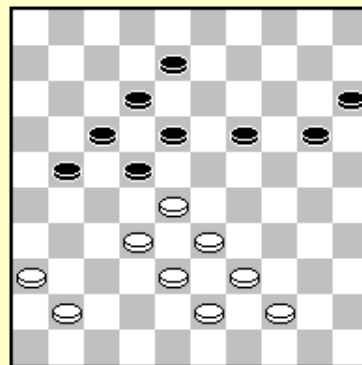
Na 43. 39-34 19-24 44. 34-30! 24x35 45. 28-23 18x29
46. 33x24 20x29 47. 44-40 35x44 48. 43-39 44x42 49. 41-37 42x31
50. 36x7 kan wit nog steeds voor remise vechten.

43. 41-37 19-24 44. 39-34?

De beste verdediging is 44. 28-23! 18x29 45. 44-40 12-18
46. 37-31!

44... 21-26

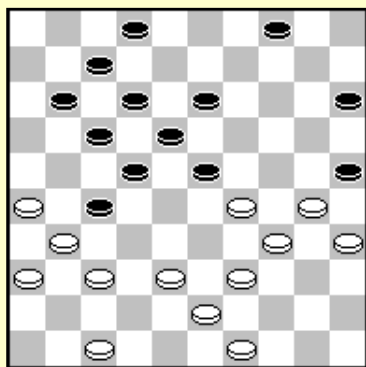
Zwart kon nu 24-29 spelen en het eindspel is winnend. Nu kan wit de combinatie 34-30 24x35 28-23 18x29 33x24 20x29 44-40 35x44 43-39 44x31 36x7 proberen, met opnieuw remisekansen.

45. 34-29 20-25 46. 29x20 15x24

Er is geen verdediging meer tegen de dreiging 24-29. Na een paar zetten gaf wit op.

G. Heerema-J. Knipper

Zwart heeft een goede rechtervleugelaanval na 4-9 maar zijn volgende fout geeft wit de kans het zwarte centrum succesvol te omsingelen.

35... 23-28? 36. 37-32! 28x37 37. 31x42 13-19

Zwart kan niet opnieuw naar veld 28 gaan, want na 38... 22-28 39. 42-37 (dreigt 38-32) verliest zwart gewoon een schijf.

38. 38-32 27x38 39. 43x32 19-23

Zwart wou 30-24x24 niet toelaten, maar nu wordt zijn centrum omsingeld.

40. 42-37

40. 39-33 is niet goed wegens 22-28 33x13 12-18 13x22 17x48 Z+.
De beste zet voor zwart is 40... 22-28!

40... 2-8? 41. 39-33!

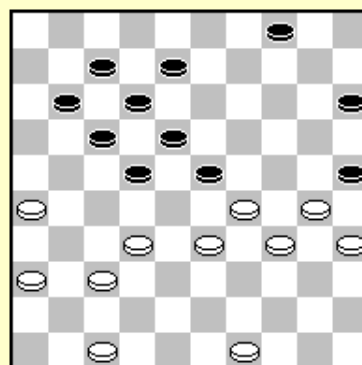
41.. 8-13 wordt afgestraft door 26-21 17x26 33-28 22x24 30x6 +.

41... 4-9 42. 47-41!

De dreiging 26-21 32-28 dwingt zwart het verzwakkende 42... 11-16 te spelen.

42... 11-16 43. 37-31 9-13?

Een betere verdediging is 43... 9-14 44. 30-24 14-20, hoewel wit een zeer sterke aanval krijgt na 45. 31-27 22x31 46. 26x37!
46.36x27 wordt beantwoord met 18-22! 27x18 7-11 18x7 11x2 29x18 20x27 18-12 27-32 12x3 32-37 3x21 37x46 =
46... 17-22* 47. 32-28 23x32 48. 37x17 12x21 49. 33-28.

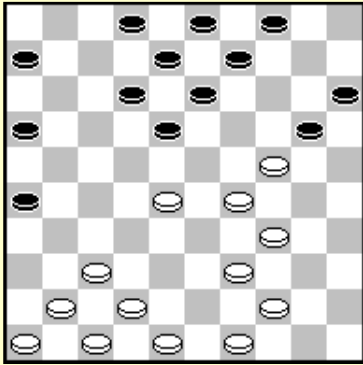

44. 30-24! 7-11

Na 44 ... 25-30 45. 34x25 23x34 46. 32-27! is de hekstelling beslissend.

45. 31-27 22x31 46. 36x27 25-30 47. 34x25 23x34 48. 33-28

Na 34-39 48. 25-20 staat zwart compleet vast, dus gaf hij op.

Schotanus-M. Kroesbergen

Wit heeft een rechtervleugel aanval. Zwart's verdediging is echter in orde, door de intacte Drent pyramide. Wit gaat veel te vroeg naar veld 23 en wordt omsingeld. Hij had gewoon 37-31 26x37 41x32 moeten spelen en zijn linkervleugel ontwikkelen.

28. 28-23? 6-11 29. 42-38 11-17 30. 38-33 17-21
31. 41-36 18-22 32. 33-28 22x33 33. 39x28 9-14

Zwart is klaar om schijf 24 af te ruilen.

34. 44-39 3-9

Zwart dreigt 13-19 24x13 9x18 34-30 (anders volgt 20-24!) 12-17 23x3 20-25 3x20 15x44 25x45 Z+. Wit is verplicht om ofwel 35. 36-31 ofwel 35. 47-42 te spelen.

35.47-42

Nu volgt op 35... 13-19 36. 24x13 9x18 37. 28-22 18x27 38. 37-31 26x37 39. 42x22 =.
 Zwart ruilt schijf 24 dus op een andere manier.

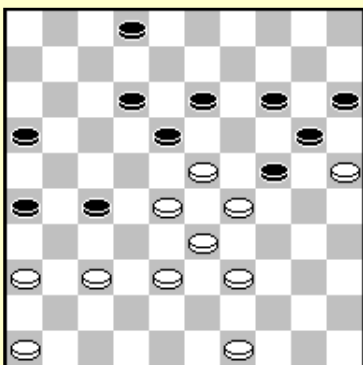
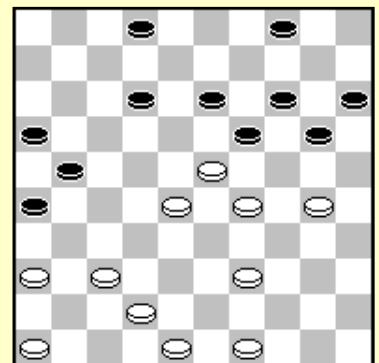
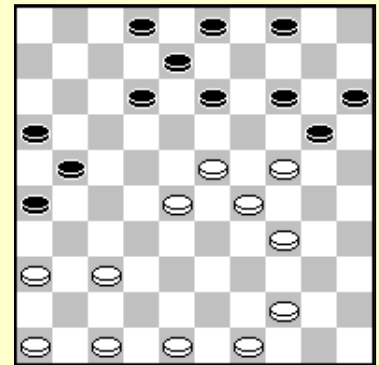
35... 13-19 36. 24x13 8x19!

Dreigt 20-24 29x20 15x24. Wit kan niet op veld 33 spelen wegens 24-29, zwart wint dus een schijf door 24-29.

37. 34-30 9-13!

Na 37... 20-24 38. 29x20 moet zwart 14x43 slaan en wit wint.

Na 38. 42-38 zijn er geen goede combinaties voor zwart, maar hij gaat sterk naar veld 24 door 21-27! 39. 30-25 13-18 40. 48-43 4-9 41. 39-33 9-13
Zelfs beter dan 18-22 enz.
 42. 43-39 19-24!

Met zowel velden 27 en 24 in bezit, omsingelt zwart het witte centrum. Zwart kan het wapen van de tactiek gebruiken terwijl hij wit probeert vast te zetten.

43. 49-44 wordt afgestraft door 24-30 25x34 20-24 29x9 18x49 9x7 49x1 Z+.

43... 28-22 wordt beantwoord met 26-31! 44. 37x26 13-19

45. 22x13 19x28 46. 33x31 24x42 Z+.

We vervolgen deze interessante variant : 43. 46-41 13-19

44. 44-40 37-32 18-22! 45. 28x8 19x46 46. 8-3 24-30

47.25x34 20-25 48.3x20 15x24 49.29x20 25x14 Z+

16-21 47. 44-40 2-8 en op de volgende zet 18-22 beslist de partij.

38. 30-25 13-18?

Zwart had een damzet kunnen forceren gebruik makend van de zwakte op veld 38 : 19-24!

39. 39-33 12-18! 40. 23x12 14-19 41. 25x23 13-18 42. 29x20 18x47 en na 43. 20-14 15-20

44. 14x25 21-27! heeft zwart een winnend eindspel.

De beste verdediging voor wit na het gespeelde 38... 13-18 is 39. 49-44 4-9 40. 44-40 20-24

41. 29x20 15x24 42. 39-34 18x29 43. 34x23 9-13 44. 36-31 13-18 45. 42-38 18x29 46. 38-32 en wit kan nog steeds vechten voor remise.

39. 36-31? 19-24!

Zonder te wachten op 40. 39-33 24-30! 41. 25x34 20-24 42. 29x9 18x47 43. 9-3 2-7 44. 3x17 21x12 gaf wit op.

Rosendaal-Baljakin

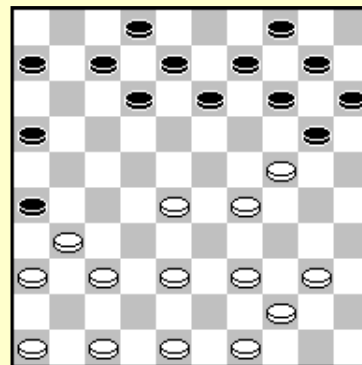
Wit heeft veel gaten in zijn stand. Zwart heeft mooie formaties in zijn verdediging zoals 2/8/13 en 4/9/13.

20... 12-17!

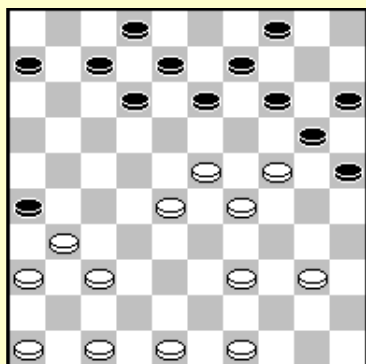
Dreigt 17-22 28x17 8-12 17x19 14x45. Wit is gedwongen een cruciale beslissing te nemen.

21. 39-34 20-25 22. 29-23

22. 44-39 7-11 23. 38-33 17-22 24. 28x17 11x22 25. 47-42 14-19 26. 40-35 19x30 27. 35x24 10-14 en wit moet vluchten met 28. 24-20 15x24 29. 29x20 16-21! met groot voordeel voor zwart.

22... 17-22! 23. 28x17 16-21 24. 38-32 21x12 25. 32-28 14-20 26. 34-29 10-14 27. 44-39

27... 13-19! 28. 24x13 8x19

Na 29. 47-42 25-30 zit wit dik in de problemen.

- 1) 30. 40-35 19-24! 31. 39-33 30-34 32. 29x40 24-30 33. 35x24 20x47 Z+
- 2) 30. 42-38 30-34 31. 39x30 20-24 32. 29x20 15x44 33. 49x40 9-13 34. 38-33 19-24 35. 28-22 6-11 36. 31-27 14-19! 37. 23x14 4-9 38. 14x3 12-17 39. 3x21 26x39 en het plan 24-29 13-19-24-30 resulteert in een winnende doorbraak voor zwart.
- 3) 30. 40-34! 30-35 31. 39-33 9-13 32. 31-27

Voorkomt de opsluiting met 13-18 door 27-22 18x27 37-31 26x37 42x22.

32.. 4-9 33. 49-44 6-11 met een zeer moeilijke stand voor wit, bijvoorbeeld

34.37-31 26x37 35. 42x31 11-17

Dreigt 17-22! Z+

36. 27-22 20-25 37. 22x11 7x16 38. 31-27 13-18 met een dodelijke opsluiting.

29. 31-27 25-30! 30. 27-22?

Wit kon eveneens niet 30. 40-35 26-31! spelen Z+. Verplicht was 30. 39-33 9-13 en het gevecht gaat door.

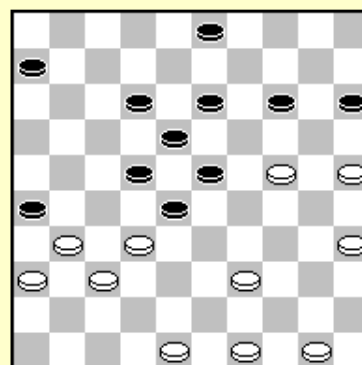
30... 30-34 31. 39x30 20-24 32. 29x20 14x45 33. 12-17

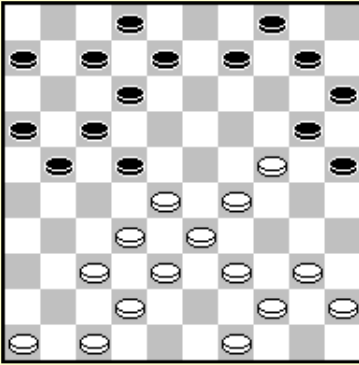
Wit gaf op.

Sijbrands-Ndjofang Wereldkampioenschap 2003

Oef 6.1 Zwart aan zet speelde 34... 13-19? 35. 24x13 18x9.

Hoe forceerde wit een winnende combinatie ?

Roozenburg-Scholma

Wit heeft een rechtervleugelaanval met een zwakte op veld 48. Schijf 47 stond beter op veld 48. Wit wil meer ruimte scheppen. Zonder de formatie 37/42/48 heeft wit geen controle over de linkervleugel.

23. 28-23 7-11 24. 32-28?

Noodzakelijk was de ruil 33-28 22x33 39x28. Nu kan zwart het witte centrum omsingelen door schijf 24 te ruilen.

**24... 9-13 25. 40-34 10-14 26. 49-43 13-19
27. 24x13 9x18 28. 34-30 25x34 29. 39x30**

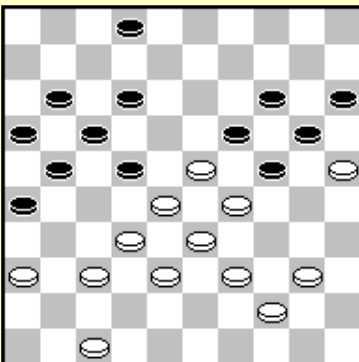
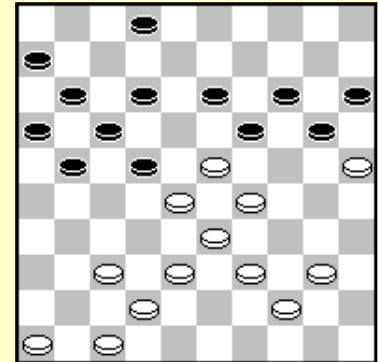
Het ziet ernaar uit of wit meer ruimte krijgt, maar zwart neemt veld 24 over.

29... 4-9! 30. 30-25 21-26

Dreigt 17-21 Z+.

31. 43-39 9-13 32. 45-40

Nu neemt zwart veld 24 in, en blokkeert de rechtervleugel. De volgende stap is het veroveren van veld 27.

**32... 19-24!! 33. 46-41 13-19! 34. 41-36 16-21
35. 38-32 11-16 36. 42-38 6-11**

Zwart heeft nu controle over veld 27. Indien hij dit veld inneemt riskeert wit vastgezet te worden.

**37. 40-35 2- 8 38. 39-34 21-27 39. 32x21 16x27
40. 34-30 11-16 41. 44-39 8 -13 42. 37-32 13-18
43. 32x21 16x27**

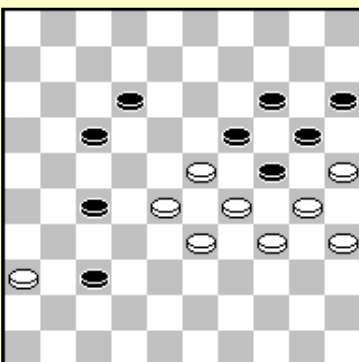
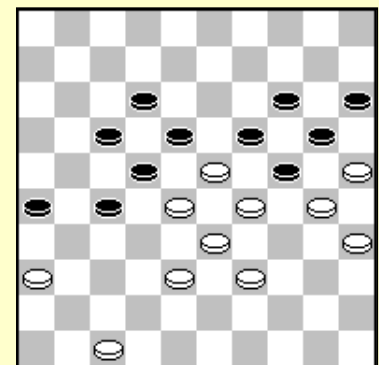
Wit kan nergens naar toe en is mooi vastgezet.

44. 47-41 27-31 45. 36x27 22x31 46. 41-37 31x42

47. 38x47 26-31

48. 28-22 faalt op 17x28! 33x13 24x44 13x24 20x18 Z+

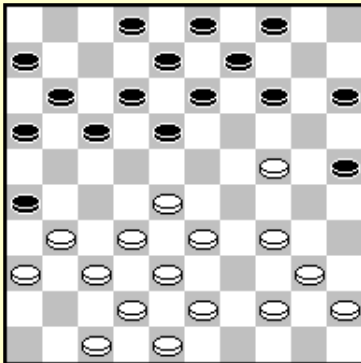
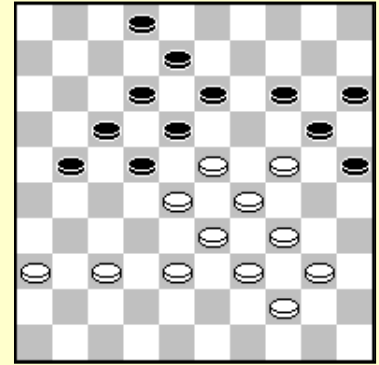
48. 47-41 18-22 49. 39-34 22-27 50. 41-36 31-37

Het plaatje is duidelijk. Wit is verloren.

Sijbrands-Schwarzman

Oef 6.2 Zwart aan zet heeft een mooi plan om wit geforceerd vast te zetten. Kan je dit vinden ?

Uutma-Scholma

19. 44-39?

Wit had 43-39 moeten spelen en een schijf houden op veld 44. Na 19. 43-39 14-20 kan wit 20. 34-29 spelen.

19... 14-20!

Nu is 20. 34-29 niet mogelijk.

Oef 6.3 Hoe zou zwart 20. 34-29 afstraffen ?

De beste zet voor wit is 20. 34-30 25x34

Indien 20... 20x29 dan 21. 33x24 25x34 22. 40x29 =.

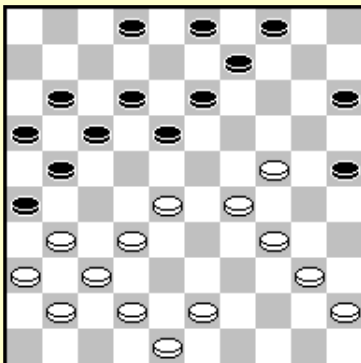
21. 40x29

Niet goed is 21. 39x30 20x29 22. 33x24 18-23 23. 28x19 15-20 24. 24x15 13x44 Z+.

20. 47-41? 20x29 21. 33x24

De hangende schijf op veld 41 is een serieuze zwakte.

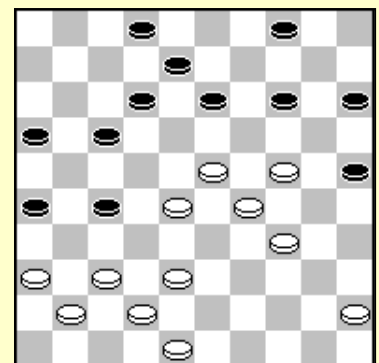
21... 17-22 22. 28x17 12x21 23. 32-28 11-17 24. 39-33 6-11 25. 33-29 8-12 26. 38-32

Door te infiltreren op veld 27 begint zwart de witte stelling te omsingelen. De infiltratie is mogelijk door de verschrikkelijke zet 47-41

26... 21-27 27. 32x21 16x27 28. 31x22 18x27 29. 43-38 9-14

30. 29-23 3-8 31. 34-29 11-16 32. 40-34

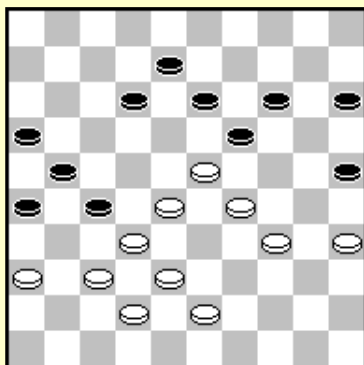
Oef 6.4 Hoe wordt 32. 37-32 afgestraft?

Zwart ruilt schijf 24 om zelf controle te krijgen over veld 24.

32... 13-19 33. 24x13 8 x19

34. 37-32 wordt nu afgestraft door 17-22 35. 28x8 19x46 en de dam op veld 3 wordt afgevangen.

34. 45-40 4-9 35. 40-35 9-13 36. 48-32 17-21 37. 37-32 2-8 38. 41-37

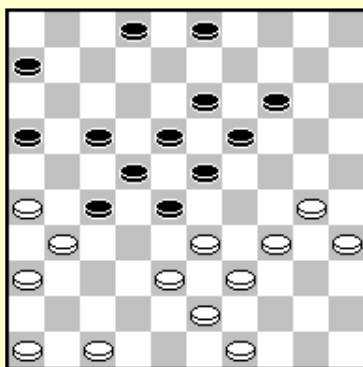
Zwart kan 12-17 39.43-38 26-31 40.37x26 17-22 enz. spelen Z+, maar hij kiest een andere weg.

38... 13-18

Dreigt 18-22 28x17 19x28 32x23 27-31 enz. Z+ terwijl hij zijn tegenstander de mogelijkheid op een combinatie geeft, die echter wordt afgestraft door een tegencombinatie.

39. 37-31 26x30 40. 35x31 12-18! 41. 23x3 21-26 42. 3x20 15x42
En zwart won snel.

7. De tegenaanval

K.H. Leijenaar-C. Remeijer

Zwart heeft enkele zwaktes op zijn rechtervleugel.
Wit kan de andere vleugel aanvallen met de hulp van tactiek.

30. 30-24! 19x30 31. 35x24

Zwart kan schijf 24 niet ruilen, omdat 3-8 wordt afgestraft door 24-19 13x24 34-30 24x35 33-29 23x34 39x30 35x24 26-21 17x37 38-32 27x38 43x3 (14-19 47-41!) W+.

Na 6-11 32. 47-42! dreigt wit 24-19 gevolgd door 34-29, zwart moet dus 14-19 spelen.

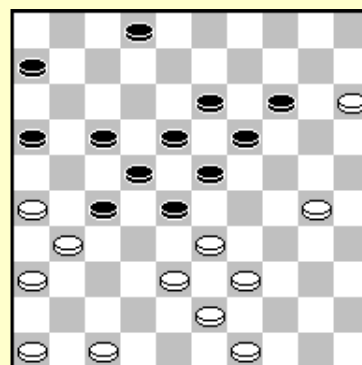
31... 14-19

Verzwakt de linkervleugel nog meer.

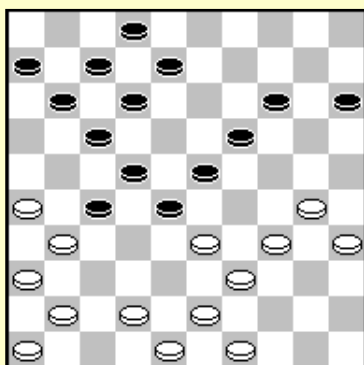
32. 24-20! 3-9 33. 20-15 9-14 34. 34-30

34... 2-8?

Na 34... 6-11 35. 46-41 2-8 36. 41-37 8-12 37. 37-32 28x37 38. 31x42 23-28 39. 30-25 18-23 breekt wit door 40. 25-20 14x25 41. 15-10 W+.

Oef 7.1 Welke combinatie nam wit na **34... 2-8?**

Sijbrands-Kuyken

Zwart heeft een aanval met twee voorposten, maar zijn schijfverdeling is niet optimaal. Wit lanceert een tegenaanval tegen zwart's linkervleugel.

28. 30-24 19x30 29. 34x25 8-13 30. 42-38 13-19

Oef 7.2 Wat zou wit spelen na 30... 12-18?

31. 33-29! 23x34 32. 39x30 2 – 8 33. 30-24! 19x30
34. 35x24 8-13

De voorpost op 24 krijgt gezelschap na de volgende ruil :

35. 26-21! 17x37 36. 41x23 11-17

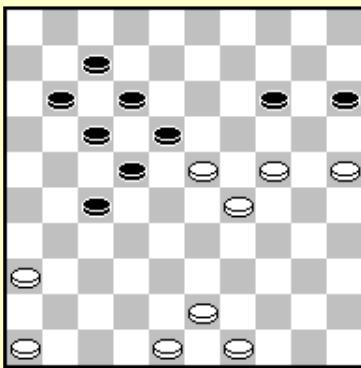
36... 13-18 leidt tot een doorbraak voor wit na 37. 23-19! 14x23

38. 38-33 gevolgd door 25-20-14 enz.

37. 38-33 13-18 38. 33-29

Wit kan tevens 38. 23-19! 14x23 39. 25-20 spelen W+.

38... 6-11

39. 43-38 27-31 40. 36x27 22x31 41. 25-20! 14x25

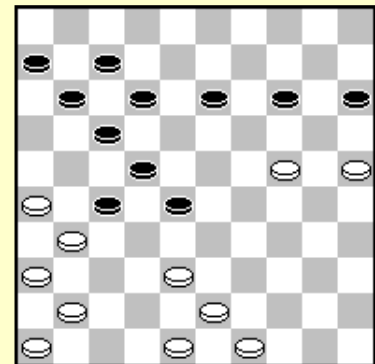
42. 23-19 17-21

In plaats van naar dam te gaan met schijf 19 volgt een andere verrassing :

43. 19-13! 18x9 44. 24-20 15x42 45. 48x6

Wit won na 45... 25-30 46. 6-1 30-34 47. 49-44 9-13 48. 1-6 13-19

49. 6-28 19-24 50. 28-32 12-18 51. 32-49 34-39 52. 44x33 24-30 53. 49-35 30-34 54. 33-29 34x23 55. 35-44 23-29 56. 44-39 W+.

Nikhila-Wiersma

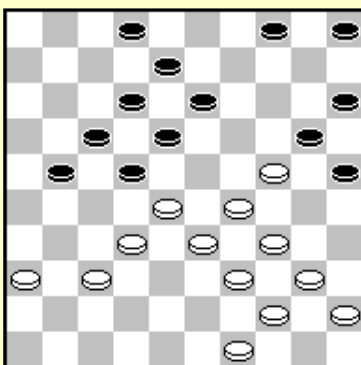
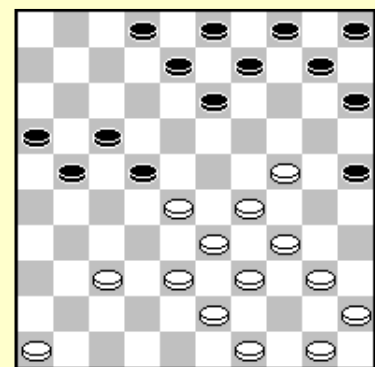
Zwart heeft een mooie stand om de aanval tegen te spelen. Hij heeft nog alle formaties in de Drent-zone. De witte linkervleugel is een beetje zwak. Zwart wil een tegenaanval op deze vleugel.

22. 37-31 21-26 23. 38-32 26x37 24. 32x41 10-14

De ruil 24-20x20 is niet zo uitnodigend, omdat zwart te veel ruimte krijgt.

25. 41-37 16-21 26. 43-38 8-12 27. 46-41 13-18

28. 50-44 3 - 8 29. 41-36 14-20 30. 38-32 9-13

31. 49-43 wordt niet beantwoord met 18-23? Wit vangt de dam met gelijk spel, maar door 31... 4-10!

Voorkomt 28-23 door 13-19. Dit is waarom 4-10 in dit geval sterker is dan 5-10.

32. 43-38 10-14 33. 28-23 5-10 34. 32-28 21-27! 35. 37-31 13-19!

36. 24x13 18x9!! 37. 40-35 8-13 38. 45-40 20-24! 39. 29x20 15x24

40. 34-29 13-18 41. 29x20 18x29 42. 33x24 22x42 43. 31x11 12-17

44. 11x22 42-48 Z+.

We zien verschillende plannen voor zwart in deze partij. Na 30. 49-43 omsingelt hij de stelling, nu lanceert hij een tegenaanval.

31. 28-23 22-27 32. 32-28 21-26 33. 37-32

Na 33. 49-43 4-9! is de dreiging 27-31 17-22 beslissend.

33... 27x38 34. 33x42 17-21

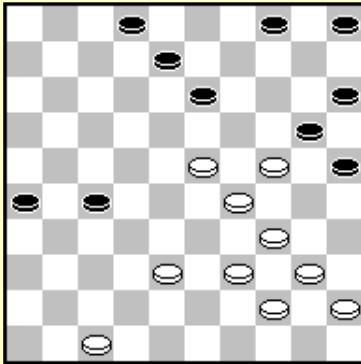
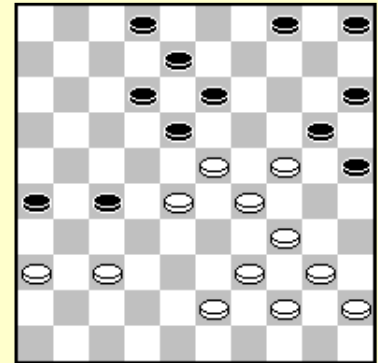
Dreigt 13-19 21-27 26x48 +.

35. 42-37 21-27 36. 49-43

36... 27-32!

37. 39-33 32x41 38. 36x47 26-31! 39. 43-38 faalt op 39.. 31-37! 40.
38-32 18-22! 41. 32x41 25-30! 42. 34x14 4-10 43. 28x17 10x50 Z+.

37. 43-38 32x41 38. 36x47 18-22! 39. 28x17 12x21

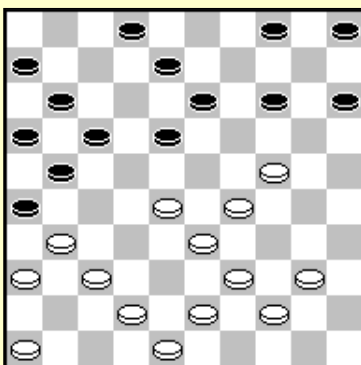

Zowel 39-33 en 38-32 worden bestraft door 25-30 13-19.

40. 23-19 13-18 41. 29-23

Wit verliest nu een schijf, maar zijn stand was reeds zeer moeilijk.
Na 41... 18x29 42. 24x33 4-9 43. 38-32 21-27 44. 32x21 26x17 45.
33-28 9-13 verliest wit een schijf en de partij.

8. Isoleren van de voorpost

Clerc-Wiersma Wereldkampioenschap Rapid 1997

De witte rechtervleugelaanval bevat zwaktes : schijf 46 is niet actief en de opening op veld 31 maakt de stande tactisch kwetsbaar. Zwart heeft niet de normale schijf op 25. Gewoonlijk maakt dit de aanval minder sterk.

23... 17-22! 24. 28x17 11x22

Zwart gebruikt tactiek om zijn plan uit te voeren. De natuurlijke zet 25. 33-28 22x33 26. 39x28? wordt afgestraft door 15-20!
27. 24x15 4-10 28. 15x4 18-22 29. 4x27 21x45 Z+.

Oef 7.1 Hoe wordt 25.46-41 afgestraft ?

Omdat wit niet vooruit kan slaan, ruilt hij naar achter, en verliest ruimte.

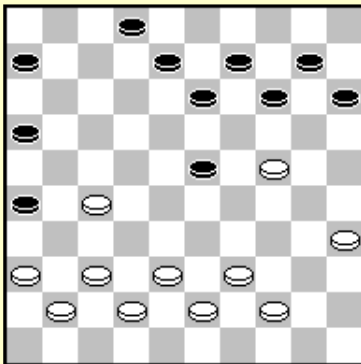
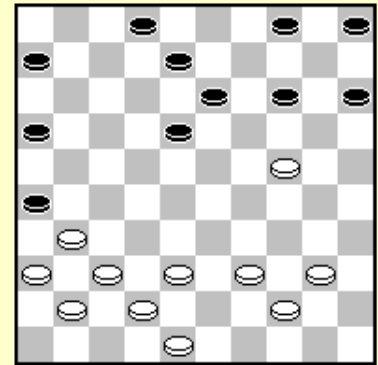
25. 33-28 22x33 26. 29x38 18-22

Ervoor zorgend dat de schijven op wit's linkervleugel niet actief kunnen worden.

27. 46-41 21-27 28. 39-33 22-28 29. 33x22 27x18
30. 43-39

Zwart isoleert nu de voorpost.

30... 18-23! 31. 31-27 5-10 32. 48-43 4-9 33. 40-35

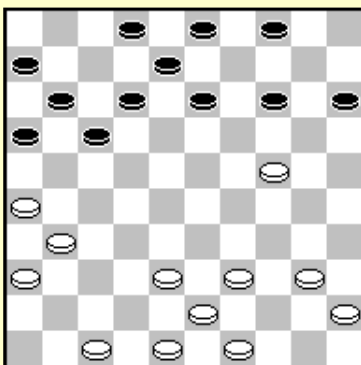
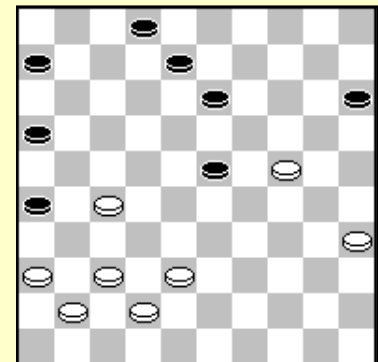
Zwart heeft de herhaalde aanval 14-20 tegen schijf 24 voorbereid om veld 28 in bezit te krijgen. Dit plan is zeer sterk daar wit geen enkele basisschijf meer heeft. Verder zijn de schijven 41 en 36 zwak.

33... 14-20! 34. 39-33 20x29 35. 33x24 10-14
36. 43-39 14-20 37. 39-33 20x29 38. 33x24 9-14
39. 44-39 14-20 40. 39-33 20x29 41. 33x24 23-28!

De zwarte stand is echt superieur! Wit heeft haast geen ruimte meer over. Schijf 28 is extreem sterk.

Wit offerde een schijf met 38-32 28-33 38-32 en verloor.

In deze partij was de witte voorpost niet ondersteund door een sterk centrum en zesvoudig wereldkampioen Wiersma haalde hier op een zeer mooie manier zijn voordeel uit.

Bremmer-Thijssen

De witte voorpost wordt niet ondersteund door een sterk centrum. In dit geval is het isoleren van de voorpost het juiste plan.

26... 12-18 27. 48-42 18-23 28. 42-37 8-12
29. 40-35 16-21

Na 29... 12-18 30. 37-32 2-8 31. 39-33 verliest zwart zijn voordeel (23-29? 31-27-21 W+)

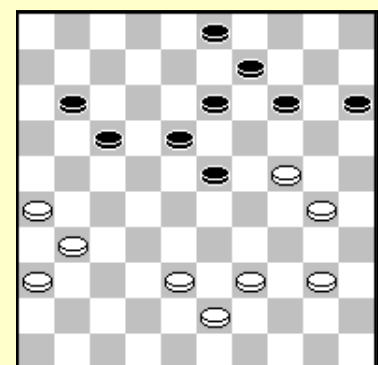
30. 37-32 23-28 31. 32x23 21-27 32. 31x22 17x30
33. 35x24 12-18

Na deze ruil volgt zwart opnieuw hetzelfde plan, bezetten van 23.

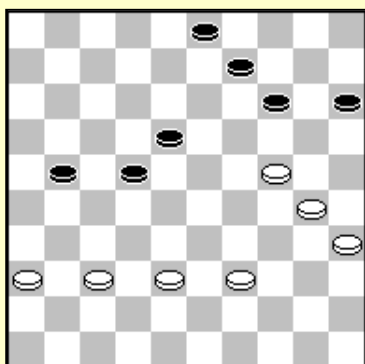
34. 45-40 18-23 35. 40-35 11-17 36. 36-31 6-11 37. 35-30 2-8 38.
49-44 8-12 39. 44-40 4-9 40. 47-41 12-18 41. 41-36

41... 23-28!

De volgende stap in het zwarte plan is het starten van een centrumaanval door veld 28 in te nemen. Zwart hoopt veld 27 eveneens te krijgen.

42. 39-34 11-16 43. 43-39 18-22 44. 31-27 22x31 45. 26x37 16-21 46. 40-35 17-22
 47. 39-33 28x39 48. 34x43 13-18 49. 43-39

Wit heeft schijf 28 geruild, maar is nog steeds in moeilijkheden.

14-20 50. 24-19

De juiste verdediging, omdat na 50. 39-33 20x29 51. 33x24 9-14 schijf 35 inactief blijft.

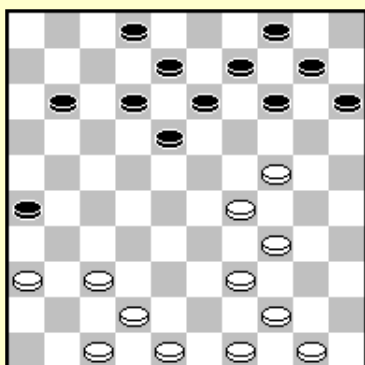
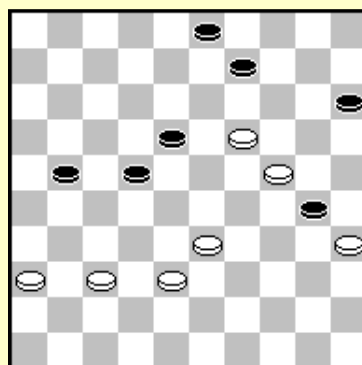
50... 20-25 51. 30-24

Een betere verdediging is 51. 39-34. Nu infiltreert zwart op veld 30.

51... 25-30 52. 39-33

Zwart had nu 21-27! moeten spelen met een winnende stand :

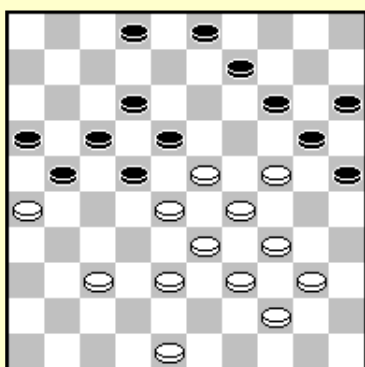
- 1) 52... 21-27 53. 33-29 22-28 54. 37-31 18-22
 55. 29-23 28-32 56. 38-33 30-34 57. 23-18 (wat anders?)
 22x13 58. 19x8 3x12 59. 31x22 32-37 en zwart wint, bijvoorbeeld 60. 33-28 37-42 61. 28-23 42-48 62. 22-18 34-40!
 63. 35x44 (63. 18x7 48-30! 35x44 30x50 +) 48-34 18x7 34x1 Z+
- 2) 52... 21-27 53. 37-31 9-14 54. 19x10 15x4 55. 24-19 30-34
 56. 19-14 18-23 57. 33-29 34-39 58. 29x18 22x13
 59. 31x22 39-44 60. 22-17 44-50 62. 17-12 50-45 Z+

Andreiko-Sijbrands

Oefening 8.1 Wit heeft een zwakke aanval zonder een sterk centrum en zonder zwarte schijf op 25. Zwart aan zet voert een sterk plan uit. Kan je de volgende drie zetten van zwart voorspellen ?

9. Tactische plannen

Goedemoed-Schotanus

Wit veronderstelde dat zijn tegenstander de formatie 2/8/13 wilde opbouwen door 9-13 en 3-8.

37. 48-43?

Op 37... 40-35 speelt zwart 14-19 38. 24x4 20-24 39. 29x20 18x49 40. 4x36 49x5 met een slecht eindspel voor wit.

Wit had moeten spelen 37. 37-32 21-27 38. 32x21 16x27

39. 38-32 27x38 40. 33x42 22x33 41. 39x28 18-22

42. 23-18 12x32 43. 24-19 14x23 44. 29x38 =.

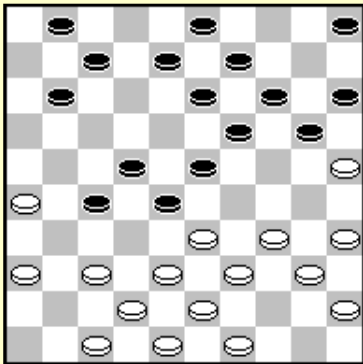
37... 2-8!

Na deze verrassende zet kan wit niet meer ontsnappen !

38. 40-35 wordt beantwoord door 21-27! 39. 37-32 27-31! 40. 26x37 22-27 41. 32x21 16x27 en wit heeft geen antwoord op de dreiging 27-32 17-22.

38. 37-32 21-27 39. 32x21 16x27 40. 40-35 27-31! 41. 26x37 22-27

Zwart won.

J.M. Drent-Barkel

Zwart speelde net 18... 18-23 19. 29x18 12x23. Wit doet een offer dat zeker moet blijven.

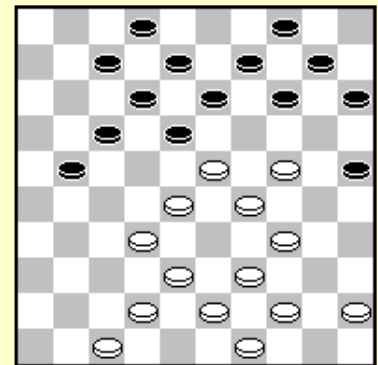
20. 36-31! 27x36 21. 33-29

Zwart kan noch 13-18 noch 22-27 spelen wegens een damzet voor wit. De plakker 36-41 faalt eveneens. Wit won een schijf en de partij.

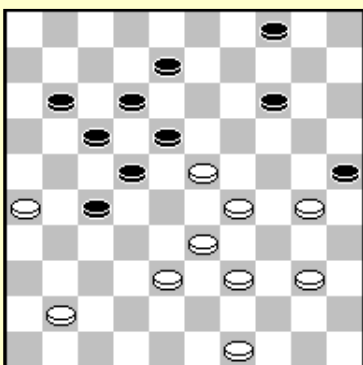
Tigchelaar-Sijbrands

31. 39-33?

Wit heeft nu teveel openingen in zijn stand. Zwart haalde zijn voordeel uit de situatie door een verbazend offer.

Oef 9.1 Hoe forceerde zwart winst ?

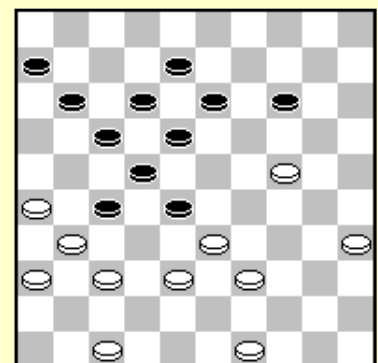
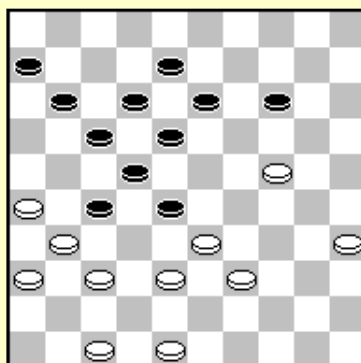

Zwart-Erdenebileg

Wit kan 30-24, 40-34 of 39-34 spelen.

Oef 9.2 Welke is de enige goede zet voor wit en waarom ?

Soms kan een klein detail een groot verschil maken. In het linker diagram kan wit het spel forceren :
1. 37-32! 28x37 2. 31x42 18-23 3. 39-34! en zwart heeft geen goede zet meer ::
3... 23-28 wordt beantwoord met de plakker 24-19! W+.

3... 12-18 wordt beantwoord met 4. 24-19 13x24 5. 34-29 23x34 6. 33-28 22x33 7. 38x9 W+.

Oef 9.3 Waarom is de forcing niet goed in het rechter diagram ?

Wiersma-Presman

Wit overschatte zijn stand en speelde :

33. 37-32

33. 38-32? 27x38 34. 33x42 16-21 35. 42-38 13-19 36. 24x13 8x28

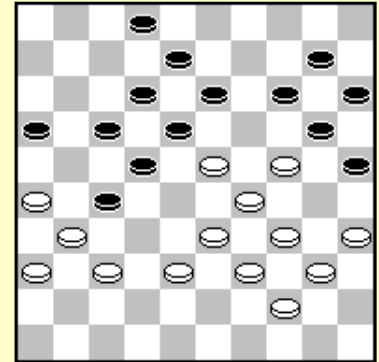
37. 38-32 21-27! met schijfwinst voor zwart.

Wit had een offer kunnen doen met 33. 33-28! 22x42 34. 31x11 42x31

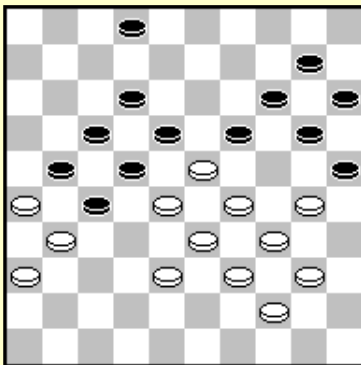
35. 26x37 16x7 36. 37-32 =.

33... 16-21 34. 32-28?

Wit's laatste kans op remise was 33-28 =. Maar wit was er zich niet van bewust dat tactiek in zijn nadeel was in deze situatie.

34... 13-19! 35. 24x13 8x19 36. 35-30

Presman voert nu een spectaculaire combinatie uit.

36... 19-24!! 37. 30x19 25-30 38. 34x25 20-24

39. 29x 9 22x33 40. 38x29 22x42 41. 31x11 42-47

42. 26x8 47x 6

Wit gaf op (te vroeg!).

Heusdens-Golubeva

25... 11-17?

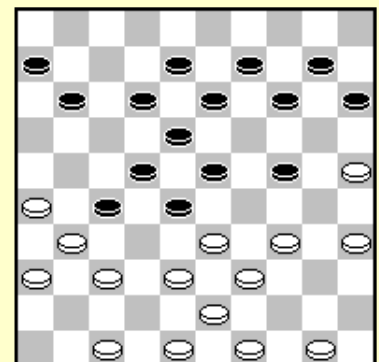
Zwart bezit alle strategische velden, maar dit is slechts één deel van het verhaal. De zwarte stand vertoont enkele zwaktes. Er zijn geen basisschijven meer, hetgeen de stand tactisch kwetsbaar maakt. Schijf 15 is niet actief. Wit heeft sterke formaties om de zwaktes uit te buiten. In de partij maakte hij een fout met 26. 34-29 en zwart won. We tonen de manier waarop wit had moeten spelen.

26. 47-42!

Dreigt 37-32 28x37 25-20 14x25 34-29 23x34 39x19 13x24 33-28 22x33 31x4 W+.

Zwart kan de damzet 27-32 38x27 17-21 27x16 23-29 34x32 22-28 32x23 18x47 niet nemen omdat de dam gevangen wordt door 43-38 47x44 50x39 W+1.

Na 26... 14-19 kan wit 27. 34-29 gevolgd door een winnende aanval van de voorpost. Wit kan eveneens 27. 49-44 spelen in voorbereiding van 28. 34-29 enz.

Zwart had dus moeten spelen 25... 14-19 26.25-20!

Zwart kan nu niet 24-30 spelen wegens 34x25 15x24 35-30 24x35 33-29 23x34 39x30 35x24 38-32 27x38 43x3 W+.

26... 24-29 27. 33x24 19x30 28. 35x24 10-14 29. 38-33 14x25 30. 43-38 11-17

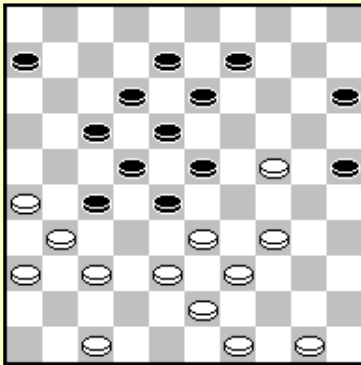
30... 9-14 wordt afgestraft door 24-19 13x24 26-21 27x16 31-27 22x42 33x2 42x44 2x35 W+.

31. 48-43!!

31.49-43 laat 17-21 26x17 12x21 31-26 28-32 26x19 32x41 toe.

Deze zet biedt wit veel tactische plannen.

1) 31... 9-14 32. 14-19 13x24 33. 34-29 23x34 34. 39x10 28x48 35. 38-33 15x4 36. 33-28 22x33 37. 31x2 48x31 38. 36x27 W+

2) 31... 17-21 32. 26x17 12x21 33. 33-29!

Dreigt 34-30 gevolgd door 38-32 +

33... 8-12 34. 39-33!! 28x19 35. 47-41 23x34 36. 43-39 34x32

37. 37x8 3x2 38. 31x4 W+

3) 31... 6-11. Wit kan onmiddellijk een combinatie nemen met 34-29

23x34 39x30 28x48 38-33 25x34 24-19 13x24 33-28 22x33 31x2

48x31 2x4 W+1, maar na 32. 50-45 11-16 is de combinatie definitief

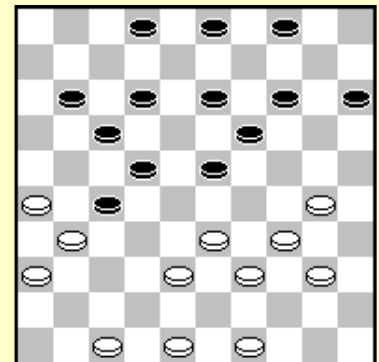
winnend : 34-29 23x34 39x30 28x48 38-33 25x34 24-19 13x24

33-28 22x33 31x2 48x31 2x11! 16x7 36x27 W+.

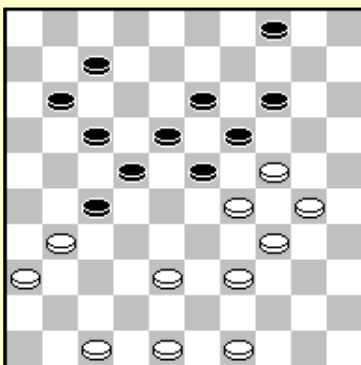
Zwart kan nog tegenstribbelen met 32. 50-45 27-32! 33. 38x27 11-16

met nog steeds een goede stand voor wit na 34. 47-41.

R. v.d. Pal-Benidovs

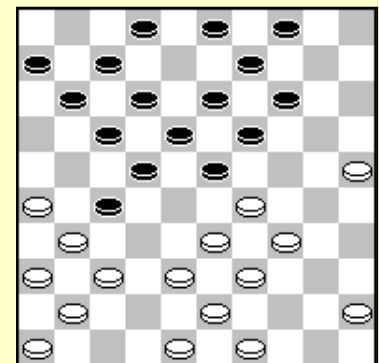

Oef 9.4 Hoe wit wint met een combinatie ?

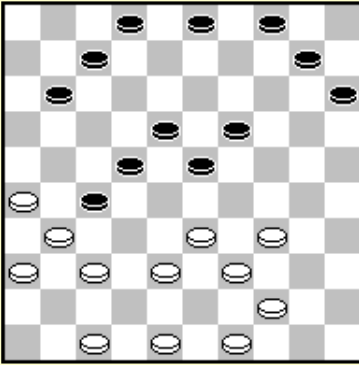

Samb-G. van Aalten

Oef 9.5 Wit kon een damzet nemen, maar overzag deze. Zie jij deze combinatie ?

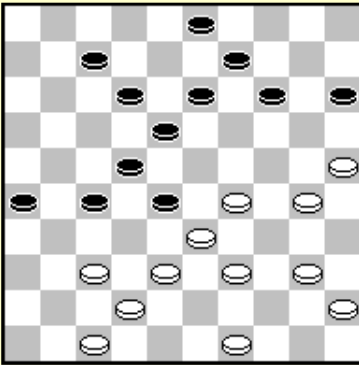

Oef 9.6 Wit aan zet kan een geweldige combinatie nemen. Indien men het idee niet ziet, kijk nog eens naar Wielaard-Sijbrands.

M. de Block-L. Huitema

Oef 9.7 Wit kan een tactische winst forceren door zijn voordeel te halen uit de gaten op 12, 14 en 17. Hoe ?

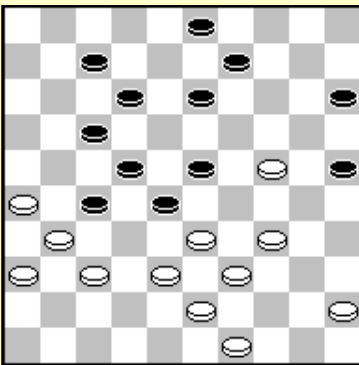
Z. Palmans-Reszka

Zwart heeft een aanvallende stand zonder duidelijke zwaktes. Toch voerde wit een verrassende damzet uit.

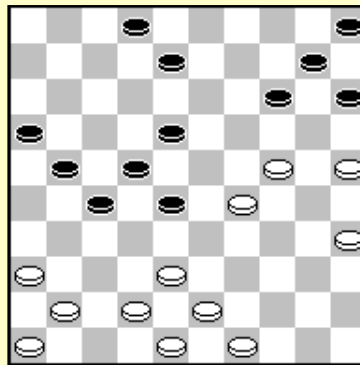
Oef 9.8 Zie je de prachtige combinatie die wit uitvoerde ?

In de volgende oefeningen (9.9-9.16) is wit aan zet en deze wint met een combinatie in de eerste vier voorbeelden. In de andere stand wint zwart aan zet.

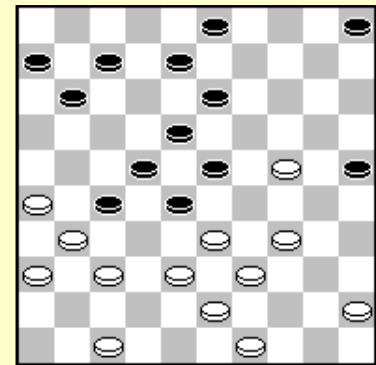
Wit aan zet wint !

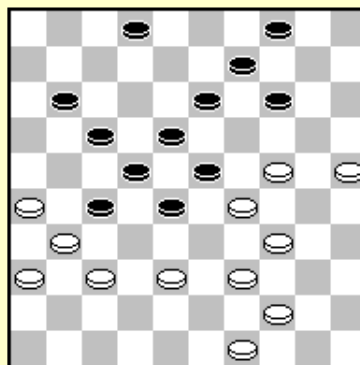
9.9

9.10

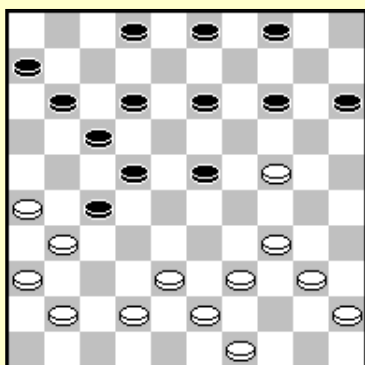

9.11

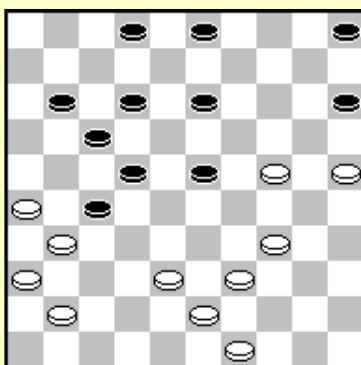

9.12

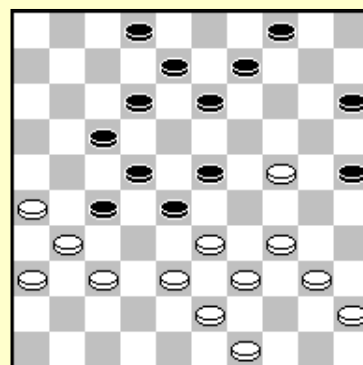
Zwart aan zet wint !

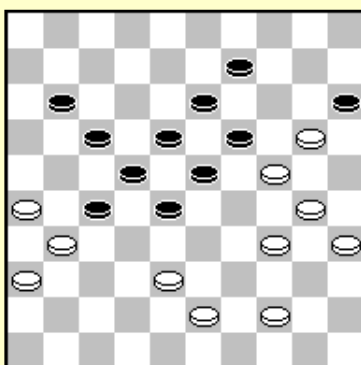
9.13

9.14

9.15

9.16

Oplossingen hoofdstuk 4

Les 1: Rechtervleugelaanval

- 1.1 34-29! dreigt 29-23 omdat 12-18 verhinderd is door 29-24 19x30 39-34 30x28 38-32 27x38 43x1 W+.
- 1.2 18-23! dreigt 23-29 33-29 23x34 44-40 9-14 40x29 14-19 44-40 19x30 40-35 3-9 35x24 9-14 wint schijf 24.
- 1.3 33-28! 22x33 39x28 en 18-22 wordt beantwoord met 37-31! 22x33 29x38 20x29 38-33 29x27 31x11 W+.

Les 2: Naar veld 19 gaan

- 2.1 17-21 26x17 12x21 31-26* 27-32 26x17 22x11 33x22 32-37 43-38 12-18 wint de schijf terug en zorgt voor een snelle doorbraak.

Les 4: Aanval van de voorpost

- 4.1 A) 13-18 23x3 25-30 24x35 20-25 3x20 15x42 Z+
B) 44-40 (or 39-34 & 44-39) 9-14 40-34 14-19 27-22 (of 28-22) 19x30 32-27 21x23 29x9 8-13 9x 18 10-14 18-12 met voordeel voor wit.
- 4.2 37-32 11-16 32x21 16x27 42-37 6-11 47-41 en de dreiging 35-40 43-39 37x6 is beslissend.
- 4.3 34-30 (dreigt 30-24 & 38-32 W+1) 19-23 37-32 28x48 38-32 27x38 43x32 48x34 40x16 W+
- 4.4 14-19 40-35 19x30 35x24 13-18 gevolgd door 22-28 8x30 en doorbraak.
- 4.5 14-19 34-30 (anders blijft zwart aanvallen tot wit 34-30 speelt) 25x34 39x30 18-23 & 23-29 Z+1.

Les 5: Blokkeren van de aanval

- 5.1 39-34 28x30 35x24 W+
- 5.2 13-18 dreigt 18-23 en 27-31 terwijl 33-28 22x33 39x28 wordt beantwoord met 26-31 37x26 27-32 28x37 18-23 29x18 20x49 Z+.
- 5.3 37-32 29x20 32x21 16x27 33-29 W+
- 5.4 44-40 14-19 40-35 19-23 29-24 en zowel 13-19x9 als 23-28 worden beantwoord met 26-21 17x37 25-20 (or 24-20) 30x6 W+

Les 6: Omsingeling

- 6.1 32-27 12-18 39-33 28x39 37-32 26x28 49-44 22x31 44x4 W+
- 6.2 21-27 37-31* 13-19 24x13 18x9 40-35 8-13 44-40 (or 35-30) 13-19 (31-26 2-8) Z+
- 6.3 18-23 29x7 20x29 33x24 8-12 7x18 13x35 Z+
- 6.4 27-31 36x27 16-21 27x16 17-22 28x17 12x21 16x27 13-19 24x13 8x46 Z+

Les 7: De tegenaanval

- 7.1 33-29 23x25 26-21 17x37 15-10 (voorkomt dat de dam gevangen wordt) 14x5 38-32 27x38 43x3 W+.
- 7.2 25-20 15x24 (14x25 33-29 enz.) 35-30 24x35 33-29 23x34 39x30 35x24 26-21 17x37 41x1 W+

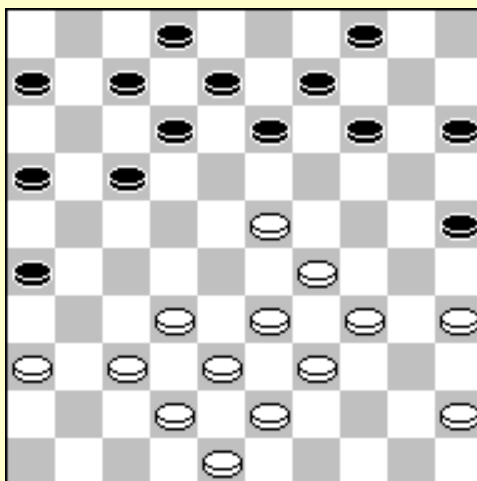
Les 8: Isoleren van de voorpost

- 8.1 25... 2-7 26.34-30 18-23 27.29x18 12x23 (28.30-25 8-12 29.36-31 11-17 30.31-27 13-19 31.24x13 9x18 met voordeel voor zwart die de partij won.

Lesson 9: Tactical ideas

- 9.1 15-20 24x15 17-22 28x26 13-19 +
- 9.2 Wit moet 39-34 spelen om de zwarte dan te vangen na 22-28! 33x2 14-19 2x32 19x46 29-23 46x40 49x40 =.
- 9.3 37-32 28x37 31x42 18-23 39-34 23-29! 34x23 13-19 24x2 14-19 2x32 19x48 Z+
- 9.4 38-32 27x29 39-33 29x38 49-43 38x49 31-27 49x24 27x16 W+
- 9.5 30-25 19x30 38-32 27x38 39-33 30x28 n48-43 23x34 43x1 W+
- 9.6 34-30 23x34 30-24 19x30 38-32 27x29 26-21 17x26 43-39 34x32 37x10 4x15 25x1 W+.
- 9.7 47-41! dreigt 34-29 23-28* 26-21 27x17 38-32 +
- 9.8 38-32 27x38 49-43 38x49 29-24 49x35 24-19 35x38 19x17 22x11 42x4 W+
- 9.9 38-32 27x47 24-20 15x33 48-42 47x38 43x3 W+
- 9.10 34-29 23x34 39x30 28x48 38-33 25x34 24-20 15x24 33-28 22x33 31x2 48x31 2x8 3x12 36x27 W+
- 9.11 34-29 23x34 39x30 28x48 38-33 25x34 24-19 13x24 33-28 22x33 31x2 2x17 11x22 36x18 W+
- 9.12 25-20 14x25 39-33 28x19 37-32 23x34 32x3 W+
- 9.13 3-19 24x13 23-29 34x23 2-8 1x 2 14-19 2x32 19x46 Z+
- 9.14 13-19 24x13 15-20 25x14 23-29 34x23 2-8 13x2 5-10 2x32 10x46 Z+
- 9.15 15-20 24x15 25-30 34x25 23-29 33x24 28-32 37x28 22x35 31x11 35-40 45x34 12-17 11x22 13-18 22x13 8x48 Z+.
- 9.16 28-33 38x29 22-28 31x33 9-14 20x9 13x4 24x22 17x50 Z+

Hoofdstuk 5 : Aanvallende systemen

In hoofdstuk 4 bekeken we de rechtervleugelaanval. In dit gedeelte kijken we naar enkele andere aanvallende systemen. We beginnen met de centrumaanval, met een voorpost op veld 23 (zie diagram). Nadat we bestudeerd hebben hoe men een dergelijke aanval moet spelen, bekijken we de kansen bij het spelen tegen een dergelijke aanval.

Bij het aanvallen met een voorpost op veld 22 hebben we zowel de klassieke aanval (de tegenstander heeft veld 23 in bezit) en de Hoogland aanval (de tegenstander heeft geen schijf op 23).

In een Roozenburg aanval is de voorpost op 24 gecombineerd met een schijf op 27 terwijl de tegenstander veld 23 bezet. Een nog complexere situatie is de partie Bonnard.

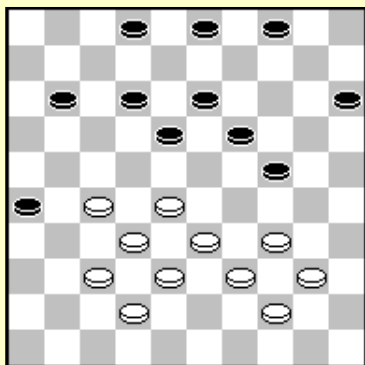
Soms wordt de dreiging van een Roozenburg aanval te nemen gecounterd door de zogenaamde Springer tegenaanval. Dit kan leiden tot een centrumaanval.

De systemen in dit hoofdstuk zijn redelijk complex. Nadat we deze systemen bekeken hebben zal men misschien meer ervaring en meer partijstudie nodig hebben om ze te beheersen.

1. De centrumaanval
2. Tegenspelen van een centrumaanval
3. De klassieke aanval
4. De Hoogland aanval
5. Tegenspelen van een Hoogland aanval
6. Roozenburg
7. Partie Bonnard
8. Springer tegenaanval

1. De centraanval

Domchev – Valuzhis

Zwart is 3 tempi achter in ontwikkeling. Hij zou 35... 18-23 moeten spelen met een goede gesloten klassieke stand. Hij was waarschijnlijk bang voor de zet 36. 27-22 maar na deze zet kan zwart een briljant offer doen : 36... 24-30!! 37. 34x25 12-17! (dreigt 26-31 gevolgd door 15-20 en 17x48 +. 38. 22-18 13x22 creëert een nieuwe dreiging 22-27 Z+.

In de partij liet zwart zijn tegenstander de kans een centraanval te lanceren, en de klassieke structuren te verbreken.

35... 4-9? 36. 28-23! 19x28 37. 32x23 18x29 38. 34x23

38... 13-19 39. 23x14 9x20 is niet goed wegens de inactieve schijf 15.

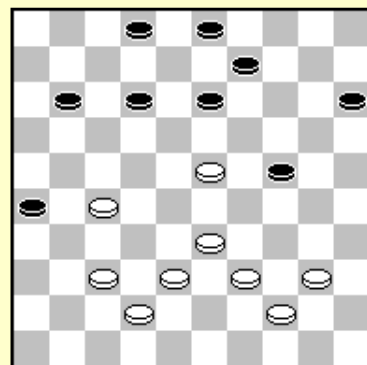
Na 38... 9-14 39. 37-32

Dreigt 23-18 32-27 33-29 39x6 W+.

39... 11-16 40. 33-29 24x33 41. 39x28 en wit heeft een goede aanval.

38... 13-18?

Oef 1. 1 Hoe won wit nu met een combinatie ?

Sekongo-Tsijizjow Wereldkampioenschap 1996

1. 33-29 17-22 2. 39-33 11-17 3. 44-39 6-11 4. 50-44 1 - 6 5. 31-26 16-21

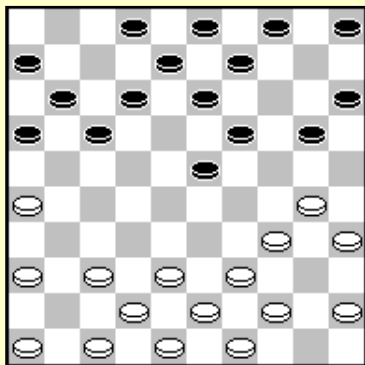
De start van een fascinerende Keller opening.

6. 32-28 19-23 7. 28x19 14x23 8. 35-30 10-14

De Keller opening wordt gewoonlijk voortgezet met 9. 30-24 en zwart kan kiezen uit 9... 21-27, 9... 23-28 en 9... 5-10.

9. 40-35 14-19 10. 37-32

Deze zwakke zet geeft zwart de gelegenheid te ruilen en een sterk centrum op te bouwen. Zwart wint een tempo.

10... 21-27 11. 32x21 22-28 12. 33x22 18x16

13. 29x18 12x23 14. 41-37 7 -12

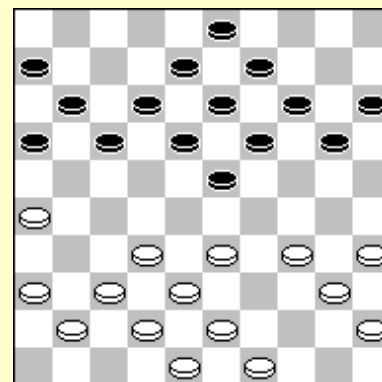
Zwart start met het opzetten van een centrale piramide. Het ruilen van schijf 25 geeft zwart weer 4 tempi, waardoor het verschil in ontwikkeling oploopt tot - 5.

Zwart zal dus 5 tempi voor zijn in ontwikkeling.

15. 46-41 13-18 16. 30-25 8-13 17. 25x14 9x20 18. 37-32 5-10
 19. 41-37 10-14 20. 44-40 4-9 21. 47-41 2 - 8 22. 39-33

22... 23-28!

Zwart bouwt de centrale piramide. De volgende stap is het lanceren van de aanval. Door de zet 21. 47-41 kan wit de voorpost niet gemakkelijk ruilen.

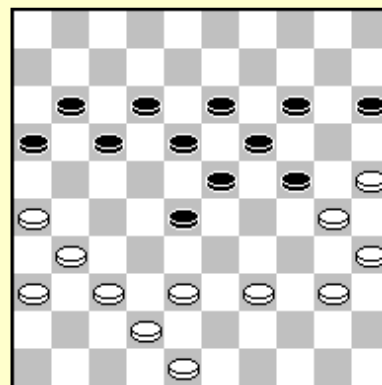

23. 33x22 17x28 24. 32x23 19x28 25. 38-32 13-19
 26. 32x23 19x28 27. 35-30 18-23 28. 43-38 14-19

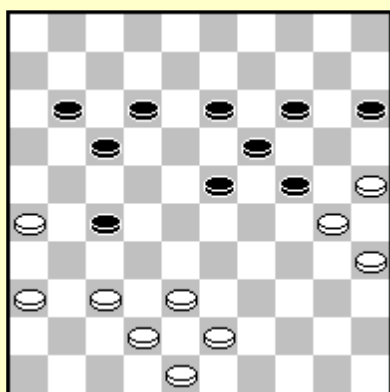
Zwart versterkt de aanval door het opbouwen van een sterk centrum achter de voorpost. Noteer dat zwart veel schijven plaatst in de zone 11-20.

29. 30-25 9 -14 30. 37-31 11-17 31. 41-37 8- 13 32. 49-44 12-18
 33. 44-39 20-24 34. 40-35 6-11 35. 45-40 3 - 8 36. 34-30 8-12

Zwart bouwt een compacte stand, zowel velden 23 en 24 onder controle houdend. De velden 11 tot 19 zijn alle bezet. De volgende stap is controle krijgen over veld 27. Het tempoverschil is nog steeds -5.

37. 40-34 16-21 38. 39-33 28x39 39. 34x43 21-27 40. 31x22 18x27

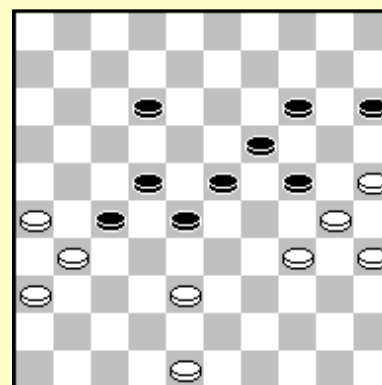

Zwart nam alle strategische velden in. De voorpost kan horizontaal verdedigd worden .

41. 37-32 11-16 42. 32x21 16x27 43. 42-37 23-28
 44. 43-39 13-18 45. 39-34 18-23 46. 37-31 17-22

De zwarte stand is superieur. Hij heeft alle strategische velden plus veld 28. Het tempoverschil is nog steeds -5.

47. 38-32 28x37 48. 31x42 15-20 49. 42-38 24-29 50. 38-32 27x38
 51. 26-21 29x40 52. 35x44 23-28 53. 36-31 28-32 54. 44-39 22-28
 55. 31-26 38-42 56. 48x37 32x41 57. 21-17 12x21 58. 26x17 41-46
 Wit gaf op.

We kunnen de zwarte strategie als volgt samenvatten :

- Stap 1 : Het opbouwen van een sterke centrumpositie**
- Stap 2 : Het plaatsen van een voorpost**
- Stap 3 : Versterken van het centrum achter de voorpost**
- Stap 4 : Veroveren van strategische velden**
- Stap 5 : Beëindigen van de partij**

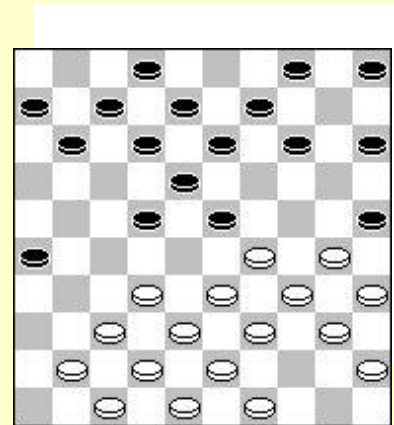
Tsjizjow-Verchovich Kampioenschap van Rusland 1990

1. 33-29 17-22 2. 39-33 11-17 3. 44-39 6-11 4. 50-44 1 - 6 5. 31-26
5... 16-21 leidt tot de Keller opening, maar zwart kiest voor een andere voortzetting.

5... 20-25 6. 35-30 19-23 7. 32-28 23x32 8. 37x28 13-19 9. 36-31 9-13 10. 40-35 3 - 9
11. 44-40 19-23 12. 28x19 14x23

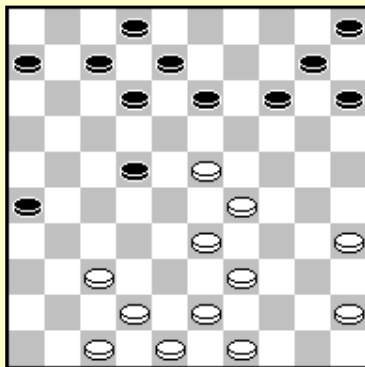
Wit centraliseert zijn schijven, en maakt zich klaar voor een aanval. De formatie 41/37/32 is opgebouwd.

13. 31-27 22x31 14. 26x37 10-14 15. 37-32 17-22 16. 41-37 16-21 17. 46-41 21-26

Wit doet een paar ruilen om een voorpost op 23 te krijgen. Wit speelt onmiddellijk 20. 29-23, zwart geen kans gevend de centraanval te blokkeren door 14-19.

18. 32-28 23x32 19. 37x17 11x22 20. 29-23 18x29 21. 34x23 25x34 22. 40x29 13-19 23. 41-37 19x28 24. 38-32 9-13 25. 32x23 4-10

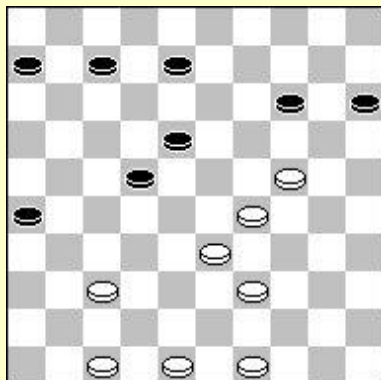
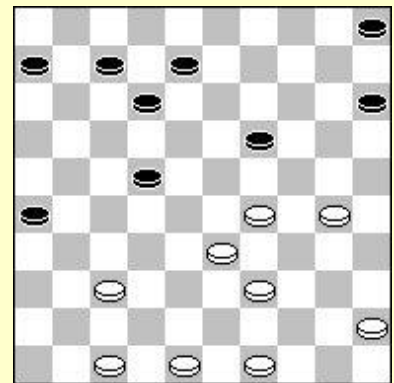

25... 13-18 26. 35-30 4-9 27. 30-24 voorkomt 9-13 en geeft wit een belovende aanval. Daarom beslist zwart de voorpost binnen enkele zetten af te ruilen en bouwt daarom de formatie 5/10/14.

26. 35-30 13-19 27. 43-38 19x28 28. 38-32 8-13 29. 32x23 13-19 30. 42-38 19x28 31. 38-32 2 - 8 32. 32x23 14-19 33. 23x14 10x19

Schijf 23 is weg. Wit wil nu veld 24 innemen om te blijven aanvalen.

34. 45-40! 5-10 35. 40-35 12-18 36. 30-24 19x30 37. 35x24 10-14

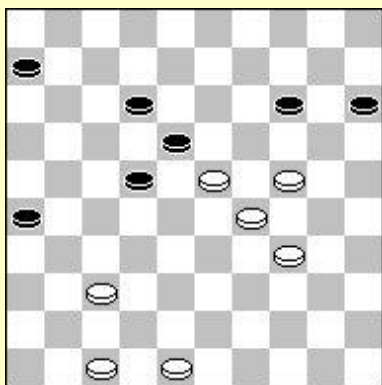
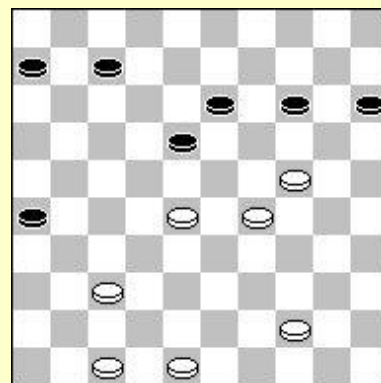

Wit heeft zijn voorpost op veld 24. Hij gebruikt een slimme manier om het centrumveld 28 in te nemen.

38. 49-44! 8-13 39. 33-28! 22x33 40. 39x28

Een briljante zet ! Wit maakt gebruik van tactiek om controle te krijgen over het centrum. Zwart kan de voorpost niet aanvallen met 14-19.

Oef 1. 2 Hoe wint wit na 40... 14-19?

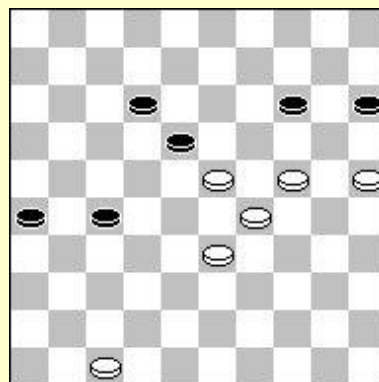
40... 7-12 41. 28-23! 6-11 42. 44-39 18-22 43. 39-34 13-18

Wit heeft een goede aanvallende stand, maar controleert niet alle strategische velden. Daardoor dient hij nog strijd te leveren om de partij te winnen.

**44. 34-30 22-27 45. 30-25 11-17 46. 48-42 17-22
47. 37-32 27x38 48. 42x33 22-27**

Wit verhuisde een schijf naar veld 25 om door te breken met een offer. Schijf 47 is een sterke verdediger op de andere vleugel.

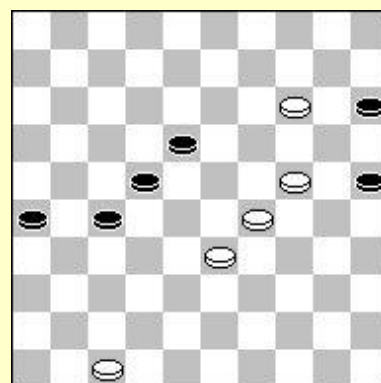
49. 25-20! 14x25 50. 23-19 12-17 51. 19-14 17-22

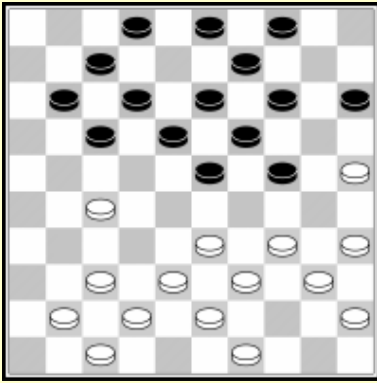

Wit kan niet verder naar dam met 52. 14-9 door 18-23 Z+. Na de terugruil is er geen verdediging meer voor zwart.

**52. 33-28 22x33 53. 29x38 25-30 54. 24x35 15-20
55. 14x25 26-31 56. 25-20 31-37 57. 38-33 27-31
58. 20-14 31-36 59. 14-10 37-42 60. 47x38 36-41
61. 10-4**

Zwart gaf op.

Berends-Kolk

Zwart start een sterke centrumaanval.

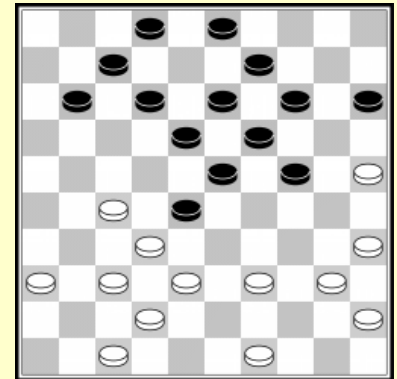
**22... 23-28! 23. 33x22 17x28 24. 34-30 18-23
25. 38-32 13-18 26. 41-36 9 -13 27. 43-38 4 - 9**

Wit controleert veld 27. Zwart heeft 23 en 24 in bezit. Zwart's centrale piramide ondersteunt de centrale voorpost.

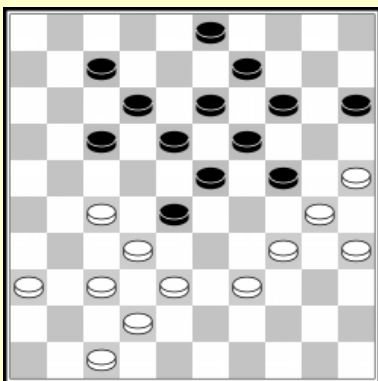
28. 38-33 12-17

Zwart had hier een sterk schijnoffer kunnen doen : 28... 11-16! 29. 33x22 16-21 30. 27x16 18x38 31. 42x33 23-29!

Wit kan nu niet 33-28 spelen wegens een coupe Philippe. Dit betekent dat zwart een zeer sterke voorpost krijgt op veld 38.

29. 33x22 17x28 30. 49-43 7-12 31. 43-38 2-7 32. 40-34 11-17

**33. 38-33 17-21! 34. 27x16 3 - 8 35. 33x22 18x38
36. 42x33 13-18**

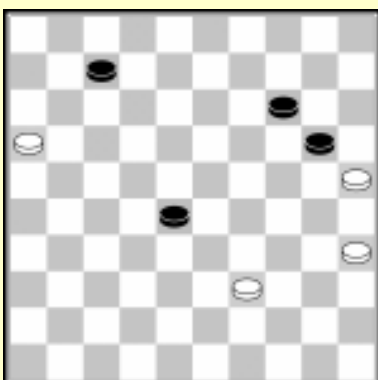
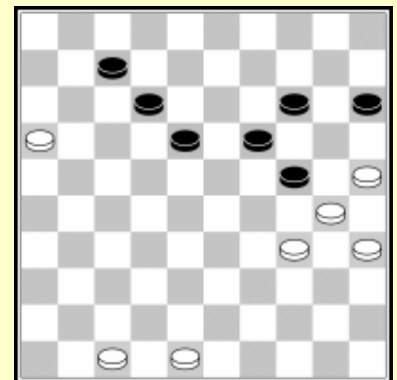
Zwart gebruikt een gelijkaardig idee om naar veld 38 te gaan !

**37. 36-31 23-29 38. 34x23 18x38 39. 31-27 12-17
40. 37-32 17-21 41. 32x43 21x32 42. 45-40 9-13
43. 40-34 8-12 44. 43-38 32x43 45. 39x48 13-18**

Zwart heeft complete controle over het centrum. Schijf 15 is niet slecht in een situatie met veel schijven op wit's rechtervleugel. De partij toont waarom.

46. 47-42 18-23 47. 42-38 15-20!

Dreigt een schijf te winnen door 24-29 gevolgd door 20-24. Wit is verplicht naar veld 33 te gaan waarna zwart berekende dat de 2x2 afruil resulteert in een winnend eindspel.

**48. 38-33 23-28! 49. 33x22 24-29 50. 34x23 19x17
51. 48-43 18-23 52. 39-33 17-22 53. 33-29 23x34
54. 30x39 22-28**

Zwart wint het eindspel op een aardige manier.

**55. 35-30 28-32 56. 39-33 32-37 57. 33-28
57. 33-29 37-42 58. 30-24 42-48 59. 24x15 48-37 60. 29-24 14-20
61. 25x14 37x5 Z+.**

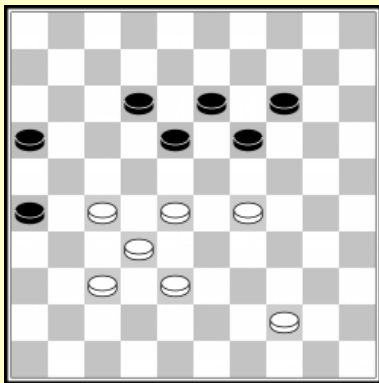
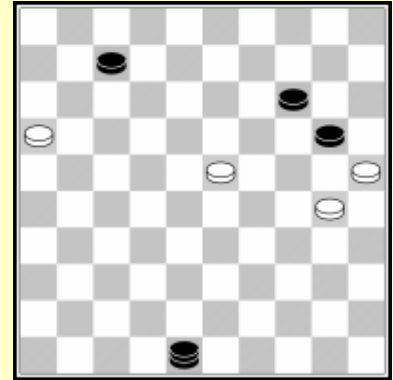
57... 37-42! 58. 28-23 42-48!

Wit kan niet 23-19 spelen

59. 23-18 48-26 60. 18-13 26-3!

61. 13-9 wordt gevolgd door 14-19 25x23 3x28 Z+.

Wit gaf op.

R. Smedinga-P. Leijenaar

Wit heeft sterke formaties in het centrum en bezet velden 27, 28 en 29. Zwart heeft geen actieve formaties, noch bezit hij enig strategisch veld. Wit kan het afmaken met een centraeraanval, maar hij dient geduldig te zijn.

Indien wit onmiddellijk aanvalt met 1. 28-23? 19x28 2. 32x23 heeft zwart nog een verdediging ter beschikking : 13-19! 3. 38-32 19x28 4. 32x23 en nu :

- 1) 4... 16-21? 5. 27x16 18-22 6. 16-11 22-27 7. 11-6 27-31 8. 23-19! 14x34 9. 6-1 31x42 10. 1x47 W+
- 2) 4... 14-20! 5. 44-39 16-21 6. 27x16 18-22 7. 16-11 22-27 8. 11-6 27-31 en zwart maakt remise.

1. 44-39! 14-20 2. 28-23! 19x28 3. 32x23

En nu heeft zwart geen serieuze verdediging meer.

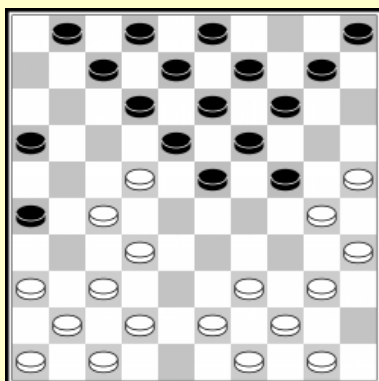
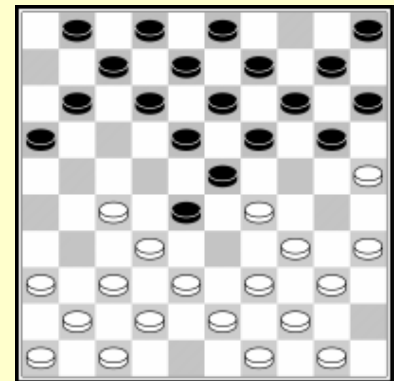
Wiersma-Gantwarg Wereldkampioenschap match 1979

10... 11-17!

In deze partij voert zwart een belangrijk plan uit, door een schijf te offeren nadat wit schijf 28 aanvalt met 38-33.

11. 38-33 17-21 12. 33x22 20-24 13. 29x20 15x24

14. 34-30 21-26

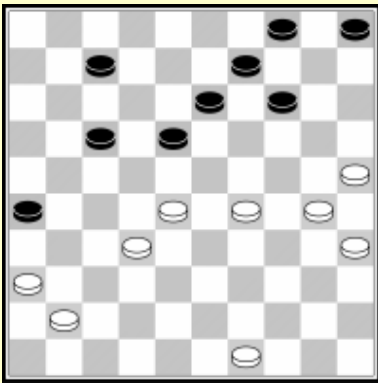

Wit's speelruimte is beperkt. Hij dient de schijf op 22 vroeg of laat terug te geven.

15. 42-38 10-15 16. 50-45 5-10 17. 36-31 16-21

18. 27x16 18x36

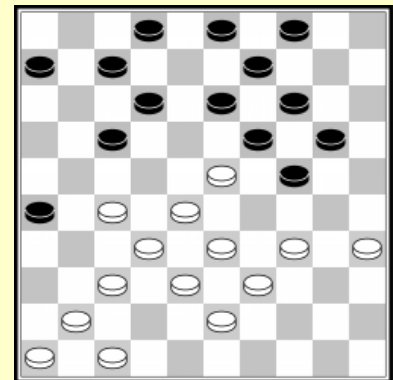
Wit gaf de schijf terug maar zwart heeft nu een betere stand met een sterke schijf op 36. Hij won de partij nadat wit een winnende combinatie miste.

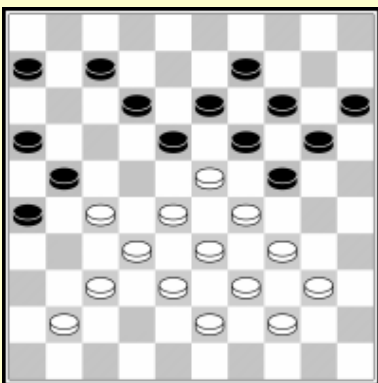
Doumesh-Tanchikuchina

Oef 1. 3 Wit aan zet heeft een winnend plan. Met welke twee zetten moet wit beginnen ?

Nagel-Post

Oef 1. 4 Wit kan een damzet naar veld 2 uitvoeren. Probeer deze te vinden !

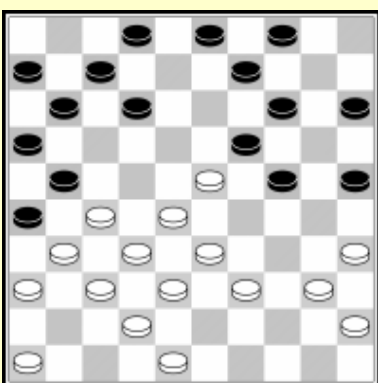
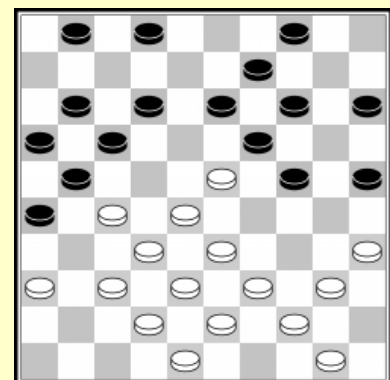

Schwarzman-Erdenibleg *Wereldkampioenschap 2003*

Oef 1. 5 Wit voerde een mooie combinatie uit. Probeer ze te vinden !

Tj. Goedemoed-O. Dijkstra

Oef 1. 6 Wit won een schijf met een combinatie. Hoe ?

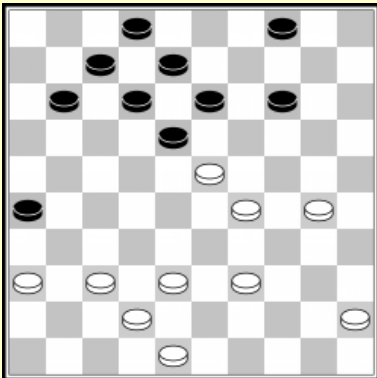

P. Jonkers-B. Baksoellah

Oef 1. 7 Zwart aan zet voerde een combinatie uit en won een schijf. Hoe ?

2. Tegenspelen van een centrumaanval

Een centrumaanval is niet altijd goed. Soms heeft de tegenstander een strategie om de aanval te beantwoorden.

Boomstra-Okoneshnikov

Wit heeft een goede centrumaanval, maar hij onderschatte de kansen van zijn tegenstander. Hij kan reeds 30-24 18-22 39-34 13-19 24x13 8x28 38-32 spelen =. Wit was waarschijnlijk niet tevreden met een remise.

33. 45-40 11-17 34. 40-35 17-22

Wit kan nog steeds 35. 30-24 7-11 36. 38-33 11-16 spelen
36... 13-19 37. 24x13 8x28 38. 36-31! gevolgd door
31-27 loopt remise.

37. 37-31! 26x37 38. 42x31 13-19

38... 16-21? 39. 31-26 21-27 40. 23-19! 13x24

41. 29x9 18x38 42. 9-3 W+

39. 24x13 8x28 40. 31-27 22x31 41. 38x18 31-37 en wit kan zijn stand verdedigen, maar het is niet gemakkelijk. De beste zet was 35. 38-33! Indien zwart 13-19 speelt ruilt wit 31-27 met een klein voordeel. Indien zwart 35... 7-11 36. 37-31! 26x37 37. 42x31 speelt heeft wit een goede stand :

- 1) 37... 11-16 38. 31-27 22x31 39. 36x27 veroverft alle strategisch velden.
- 2) 37... 11-17 38. 30-24! 17-21 en zoals we voorheen zagen 31-26 gevolgd door 24-19 wint.
- 3) 37... 22-27 38. 31x22 18x27 39. 30-24 en wit heeft een goede aanvalsstand.

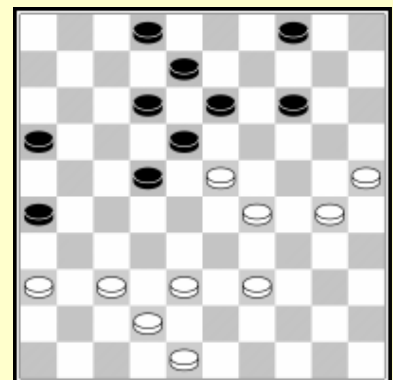
35. 30-25 7-11 36. 35-30 11-16

Zwart krijgt meer en meer controle over de stand.

37. 30-24

Zwart forceert nu een damzet.

Oef 2. 1 Hoe deed zwart dit ?

Gantwarg-Winkel

Wit heeft een centrumaanval, maar weinig speelruimte door de sterke zwarte formaties. Wit heeft geen controle over veld 27 en kan niet naar veld 24 gaan : 30-24 13-19 24x13 8x28 38-32 14-20 32x23 20-24 verliest een schijf voor wit.

35. 30-25 13-19

Zwart mag niet 17-21 spelen wegens 29-24 18x20 33-28 22x31 36x9 14x3 25x14 W+.

De plakker 36. 25-20 faalt op 14x25 37. 23x14 15-20! Z+

36. 38-32 19x28 37. 32x23 8-13 38. 43-38 11-16 39. 49-44?

Een verschrikkelijke fout. Wit had zijn stand moeten verdedigen door 39. 37-32 22-27 40. 32x21 16x27 41. 33-28. Het zwakke 49-44? geeft zwart absolute controle over de linkervleugel.

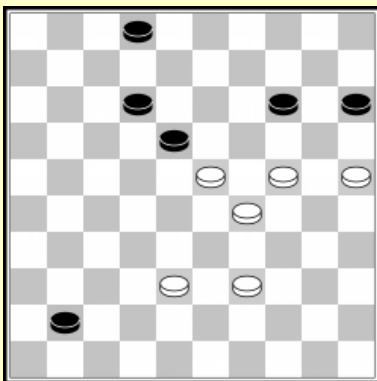
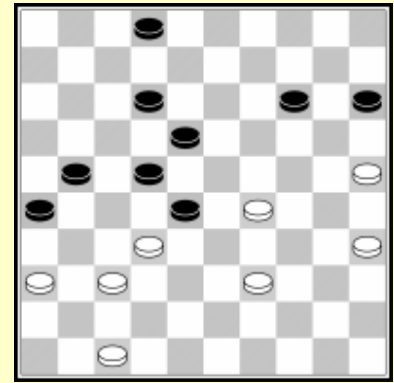
39... 17-21 40. 44-40 21-27 41. 38-32 27x38

42. 33x42 16-21 43. 40-35 13-19 44. 42-38 19x28
45. 38-32

45... 21-27

Deze voortzetting is zeer logisch, maar 45... 2-8 46. 32x23 8-13 is zelfs veel beter !

- 1) 47. 47-42 13-19 48. 42-38 19x28 49. 35-30 21-27
50. 38-33 14-19 51. 30-24 19x30 52. 25x34 15-20
53. 34-30 20-25 54. 30-24 27-31 55. 36x27 22x42
56. 33x13 42-48 57. 39-33 48-31 +.
- 2) 47. 39-33! 21-27 48. 47-42 15-20 49. 35-30 13-19
50. 30-24 19x39 51. 24x15 39-44 52. 29-24 met een moeilijk eindspel voor wit.

46. 32x23 27-31 47. 36x27 22x42 48. 47x38 16-21
49. 35-30 31-36 50. 30-24 36-41

51. 39-33 levert wit remise op : 41-47 52. 23-19! 14x34 53. 33-29 47x33 54. 29x40 33x20 55. 25x14 =.

51. 39-34? 2 - 8 52. 38-32 41-47?
52... 15-20! 53. 24x15 41-47 was winnend.

53. 24-19! 47x13 54. 25-20 18x40 55. 20x7
Remise.

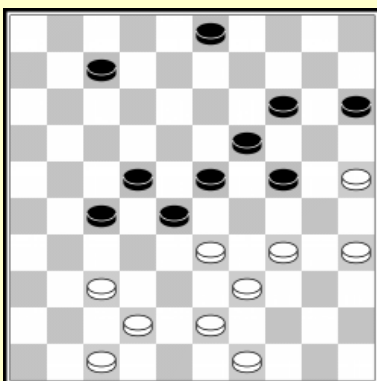
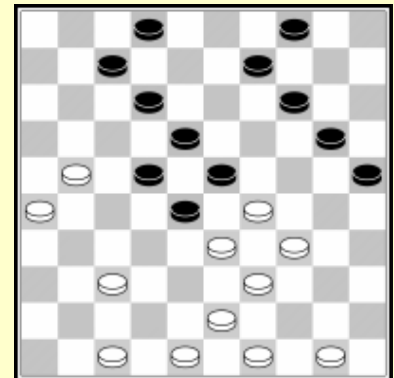
A. de Hoon-S. Winkel

Zwart heeft een centraal aanval maar in dit geval is deze zeer zwak. Waarom ?

Zwart controleert de velden 28 en 23, maar heeft geen controle over 24 noch over 24. Indien we het beter bekijken zien we dat zwart kampt met ruimtegebrek.

Indien zwart aan zet is, wat moet hij spelen ? De enige mogelijk zet is 9-13. Het spelen van schijf 2, 4 of 14 wordt afgestraft door 21-17 W+. Indien wit 9-13 kan afstraffen, wint hij.

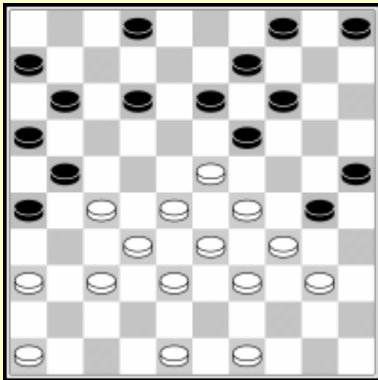
Oef 2. 2 Wat is de winnende zet voor wit ?

Tiemensma-A. van Berkel

Wit miste de kans om een tactische winst te forceren, gebruik makend van de zwaktes op veld 13 en 18

Oef 2. 3 Kan je de forcing vinden ?

Sjkitkin-Schwarzman

Oef 2. 4 Hoe won zwart na het gespeelde 26. 29-24?

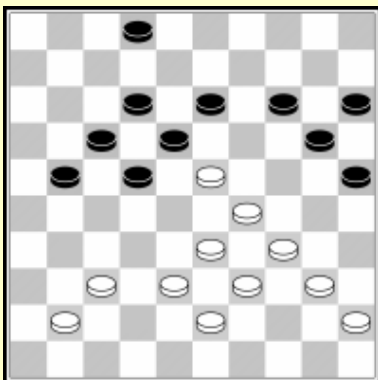
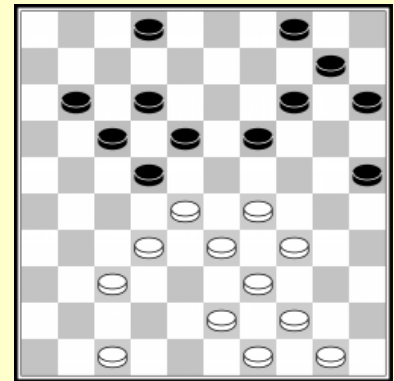
Valneris-Georgiev *Barrage Wereldkampioenschap*

29. 28-23 19x28 30. 32x23 15-20 31. 44-40?

Wit had 34-30x30 moeten spelen en na de ruil 20-24 zou de partij remise worden.

31... 4-9!

De witte stand is geblokkeerd. Hij kan niet vervolgen met 40-35 20-24 Z+1. Wit kan geen extra voorpost krijgen op veld 24. Wit's speelruimte is beperkt.

32. 43-38 10-15 33. 49-43 17-21 34. 50-45 9-13
35. 47-41 11-17

Wit kan niet ruilen met 4-30x30, wegens schijfwinst voor zwart met 13-19.

36. 40-35 21-27

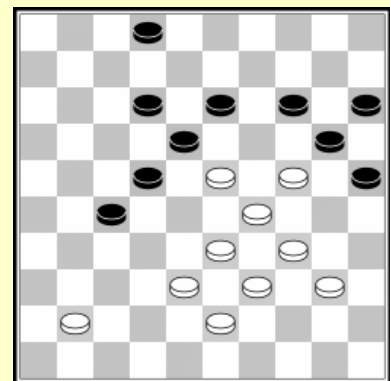
Nu volgt op 35-30 13-19 met schijfwinst voor zwart. Wit heeft de formatie 29/34/40 om zijn centrale voorpost te verdedigen.

37. 45-40 17-21 38. 37-32 21-26 39. 32x21 26x17
40. 35-30 17-21 41. 30-24 21-27

Wit heeft eindelijk veld 24 veroverd maar zijn stand is nog steeds geblokkeerd.

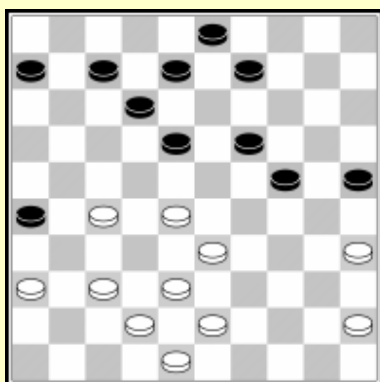
42. 41-37 14-19 43. 23x14 20x 9 44. 40-35 2- 8

Zwart won de partij.

3. De klassieke aanval

Naar het kerkhofveld 22 gaan is gevaarlijk, zoals de naam *kerkhofveld* reeds suggereert.

Karlijn Overes-Aygul Idrisova

Zwart controleert de rechtere vleugel met sterke schijven op zowel veld 24 en 25. 45-40 en 43-39 zijn onmogelijk wegens 19-23 Z+. Zwart dreigt met 18-22 Z+.

Wit ging naar het kerkhofveld. Dit is geen fout, maar nu moet er opgelet worden !

32. 27-22 18x27 33. 37-31 26x37 34. 42x22 9-13

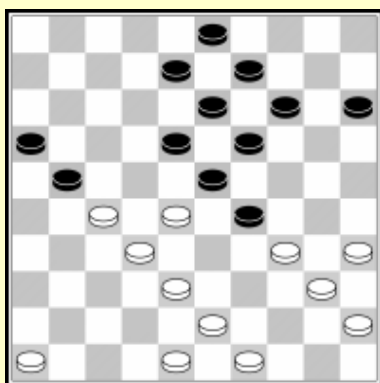
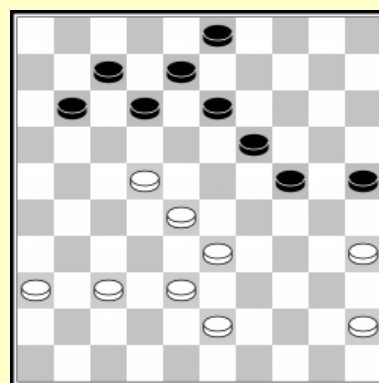
Indien zwart te haastig is met 34... 6-11 35. 48-42 12-17 kan wit ruilen 33-29x29 of nog beter een damzet uitvoeren : 33-29 24x33 28x39 17x28 38-32 28x48 39-34 48x30 35x4.

35. 48-42 6-11 36. 42-37?

Het opgeven van de formatie 33/38/42 is een ernstige fout. Wit had deze formatie actief moeten houden 36. 36-31 spelen. In dat geval wordt 36... 12-17 beantwoord door 37. 33-29 24x33 38. 38x29 en wit is uit de problemen.

36... 12-17!

Een forcing om te onthouden ! Wit heeft geen goed antwoord tegen de dreiging 19-23. Wit offerde een schijf met 22-18 13x22 en verloor.

Baljakin-R. van Marle

Zwart heeft een voorpost op het kerkhofveld 29.

Oef 3. 1 Hoe kan wit winst forceren ?

Baba Sy-Biscons

1. 27-22! 18x27 2. 31x22 23-29

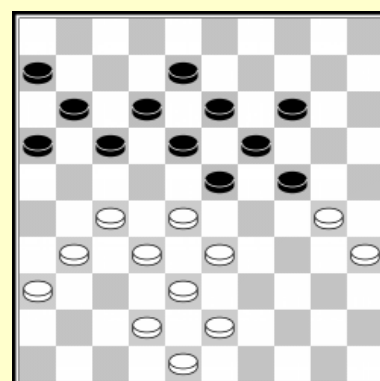
2... 16-21 wordt beantwoord met 3. 22-18 13x22 4. 32-27 W+. Ook mogelijk (maar minder sterk) is 33-29 23x25 22-18 13x33 38x9 W+.

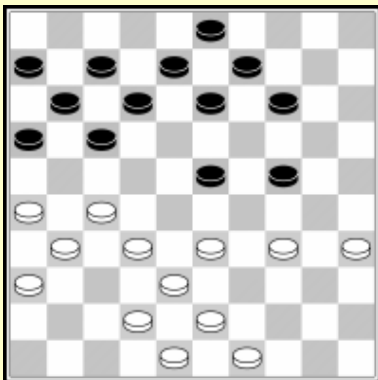
3. 30-25 16-21

3... 29-34 4. 33-29 34x23 5. 22-18 13x33 6. 38x9 W+.

4. 22-18 12x23 5. 35-30 24x35 6. 33x24 19x30 7. 28x10 30-34

8. 43-39 34x43 9. 38x49 35-40 10. 49-44 40x49 11. 10-4 49x27 12. 4x31

H. Jansen-J. Bastiaannet

Wit gaat voordeel halen uit de zwarte rechtervleugel met een hangende schijf op veld 7.

25. 33-28! 13-19 26. 27-21! 16x27 27. 31x22

De klassieke aanval is zeer sterk, omdat schijf 22 nooit kan aangevallen worden noch afgeruild.

27... 8-13 28. 34-30 3-8 29. 30-25 leidt tot een hopeloze stand voor zwart :

29... 17-21 30. 26x17 12x21 is met by 31. 22-18! 13x33 32. 38x20 en schijf 20 zal naar 15 gaan en doorbreken met het offer 25-20. 29... 24-29 geeft wit de kans een damzet uit te voeren.

Oef 3. 2 Noteer de damzet voor wit !

27... 14-20 28. 38-33 8-13

28... 9-13 29. 43-38 3-9 30. 48-43! leidt tot een oncomfortabele stand voor zwart, bijvoorbeeld 30... 20-25 31. 33-29! 24x33 32. 38x18 12x23 33. 42-37 9-14 34. 26-21 17x26 35. 22-17 11x33 36. 34-30 25x34 37. 43-39 33x44 38. 49x20 +

29. 42-37! 20-25 30. 36-31

Zwart kan nog steeds niet 12-18 spelen wegens 43-38 18x36 34-29 23x34 37-31 36x27 32x1 +.

30... 3-8 heeft wit een andere damzet.

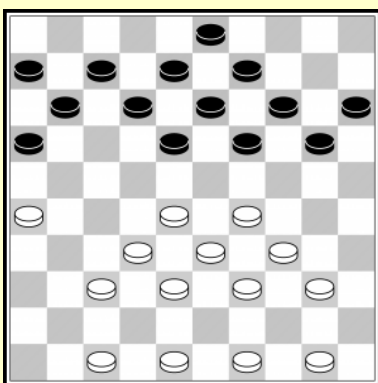
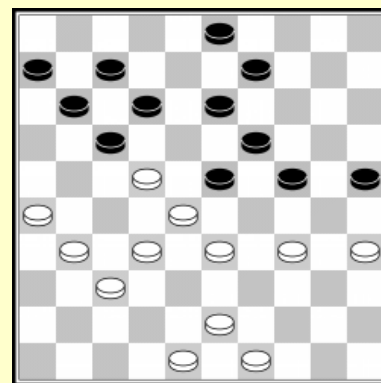
Oef 3. 3 Noteer de damzet voor wit !

30... 9-14 31. 43-38

31... 3-8 wordt sterk beantwoord door 48-42!

31... 3-9 32. 48-42 14-20 wit wint door 33. 22-18! 13x22 34. 26-21 17x26 35. 28x8 7-12 36. 8x17 11x22 37. 33-29! +.

In de partij offerde zwart een schijf met 17-21 en verloor.

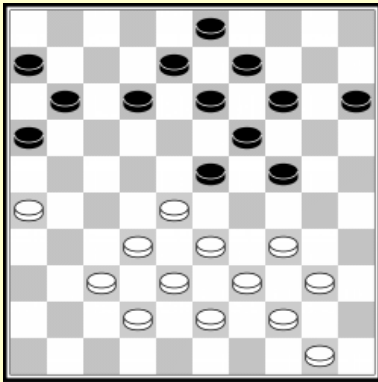

Bulatov-Krajenbrink

21... 18-23! 22. 29x18 12x23

Dreigt 20-24 gevolgd door 24-30 23-29 coupe Philippe. Daarom sluit wit de velden 42 en 44. De enige manier om te overleven was 49-43 20-24 40-35. maar wit wilde de formaties op zijn rechtervleugel gebruiken.

23. 47-42 20-24 24. 49-44 7-12 25. 48-43

Zwart speelt enkele sterke zetten, met voor wit geforceerde antwoorden.

25... 16-21! 26. 26x17 12x21 27. 37-31 21-26

28. 31-27 11-17

Dreigt 23-29 17-22 terwijl 42-37 wordt beantwoord door een coupe Philippe 17-21 24-30 23-29 19x30 6-11 8-12 13x31 Z+.

29. 27-22 26-31 30. 22x11 6x17

Dreigt opnieuw met 23-29 17-22.

31. 42-37 31x42 32. 38x47 14-20

33. 50-45 wordt beantwoord door de klassieke aanval 24-29!

34. 33x24 20x29. Wit kan niet meer ontsnappen : 35. 43-38 8-12

36. 34-30 12-18 37. 39-33 18-22 38. 33x24 22x42 39. 47x38 17-22

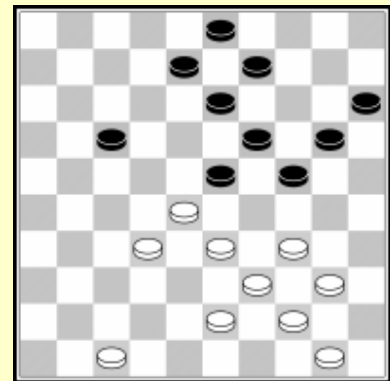
40. 44-39

40. 30-25 19x30 41. 25x34 wordt beantwoord door 22-28

32-27 28-33 Z+

40... 9-14 41. 40-34 3-8 42. 45-40 8-12 43. 40-35 22-28

44. 32-27 14-20 Z+.

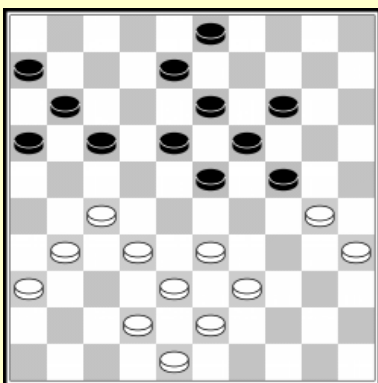

33. 47-41 8-12 34. 41-36 12-18

Zwart dreigt 24-29x29 te spelen nu gevolgd door 29-33.

De variant 35. 36-31 24-29 36. 33x24 20x29 37. 43-38 18-22 is hopeloos voor wit.

Wit offerde dus een schijf 35. 34-30 24x35 en verloor.

Gewoonlijk is het goed een compacte stand op te bouwen met alle schijven in contact. Dit is niet altijd het geval, zoals in dit geval. Indien zwart 1... 8-12? 2. 33-28! 3-8 speelt kan wit sterk aanvallen met 3. 27-22 18x27 4. 31x22

1) 4... 16-21 5. 22-18! 13x44 6. 43-39 44x33 7. 38x27 W+

2) 4... 17-21 5. 22-17 11x44 6. 43-39 44x33 7. 38x7 W+

3) 4... 14-20 5. 39-33! En zwart heeft geen goede zet meer.

4) 4... 23-29 5. 39-33 16-21 6. 42-37 12-18 7. 28-23! W+

Oef 3. 4 Als zwart 1... 8-12 2. 33-28 17-21 speelt, kan wit winnen op een verrassende manier. Hoe ?

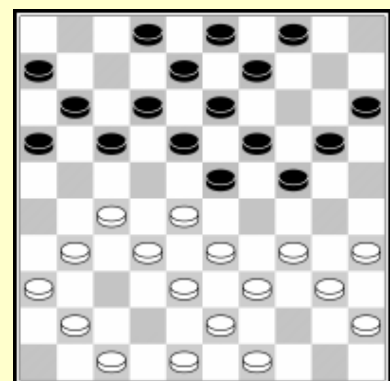
Ndjofang-Wiersma

17. 49-44?

Onvoorzichtig gespeeld, onderschatting van de zwarte klassieke aanval. Wit had de 24-29x29 aanval kunnen voorkomen door 17. 41-37 te spelen. In dat geval wordt 17... 24-29 18. 33x24 20x29 beantwoord door 19. 28-22 17x28 20. 27-2 16x27 21. 31x24 19x30 22. 34x25 W+1.

17... 24-29! 18. 33x24 20x29 19. 35-30 9-14

Oef 3. 5 Hoe wint zwart na 39-33?

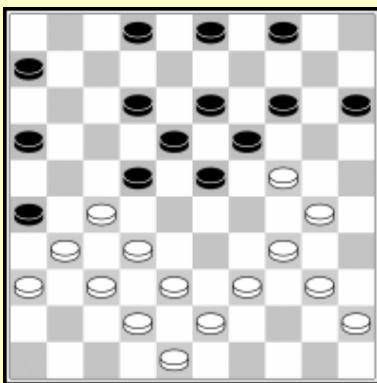
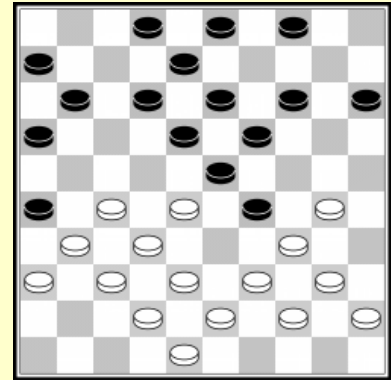

20. 47-42 17-21 21. 41-37 21-26

22. 39-33

In plaats van de voorpost te verdedigen, doet zwart een positioneel offer. Hij gebruikt de tijd die wit spendeert voor het veroveren van schijf 29 om veld 22 te bezetten, wit achterlatend zonder speelruimte op zijn linkervleugel.

22... 12-17! 23. 33x24 17-22 24. 28x17 11x22
25. 44-39 8-12

Wit geeft de schijf terug en richt zijn pijlen op veld 18. Maar zwart laat zien dat dit geen goede oplossing is voor wit door een doorbraakcombinatie te nemen.

26. 30-25 19x30 27. 34-29 23x34 28. 40x29 22-28!
29. 25x34 18-22 30. 27x20 15x44 31. 32x23 44-50?

Een erge fout. Zwart had 31... 44-49 32. 31-27 12-18! 33. 23x12 49-40 34. 34-30 40x1 moeten spelen met een zeer goed eindspel.

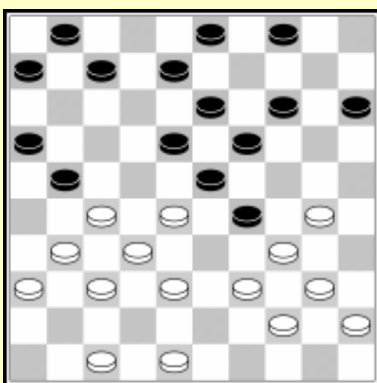
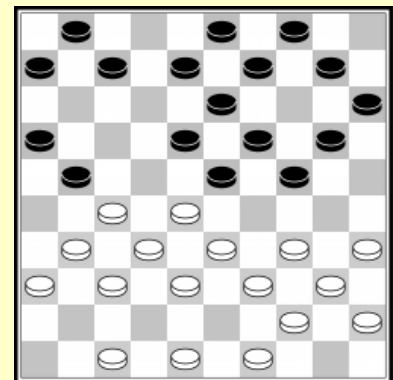
32. 23-18 12x23 33. 37-32 26x28 34. 43-39 50x33
35. 38x18 De partij liep remise.

Getmanski-Georgiev

21. 49-43 24-29! 22. 33x24 20x29

Deze sterke klassieke aanval reduceert wit's speelruimte.

23. 35-30 10-14 24. 39-33 14-20 25. 33x24 20x29
26. 43-39 9-14

Na 27. 39-33 14-20 28. 33x24 20x29 29. 48-43

29. 44-39 is met by 29-33 38x29 19-24 Z+.

29... 4-9 30. 43-39 9-14 31. 39-33 14-20 32. 33x24 20x29 komt de aanval op veld 29 tot een einde, daar 44-39 opnieuw beantwoord wordt met 29-33 38x29 19-24.

27. 48-42 21-26 28. 39-33 14-20 29. 33x24 20x29

30. 30-25 7-12

Wit besluit om schijf 29 weg te ruilen, maar deze ruil vernielt zijn centrale stand.

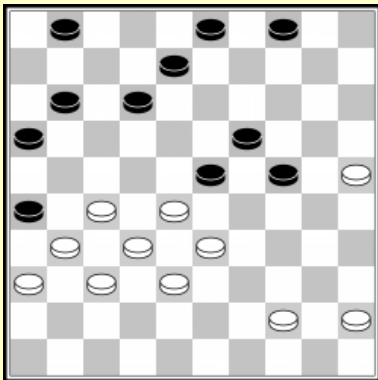
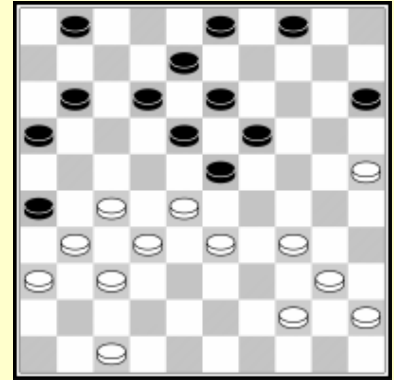
31. 38-33 29x38 32. 42x33 6-11

Schijf 47 is de enige overgeblevene schijf in de Drent zone... Hij kan niet 47-42 spelen wegens het zetje van Weiss 23-29 34x14 13-19 14x23 18x47 +.
De witte linkervleugel is zeer zwak. Zwart zal de zwakte efficiënt uitbuiten.

33. 34-29 23x34 34. 40x29 19-24 34. 29x20 15x24

Geduld is nodig. Zwart neemt eerst veld 24 onder controle.
Nu gaat hij voor veld 23.

35. 47-42 13-19 36. 42-38 18-23

De witte linkervleugel ziet er verschrikkelijk uit. Op zijn rechtere vleugel heeft hij ook weinig macht. Hij besluit ruimte te winnen door naar veld 22 te gaan. Zwart centraliseert schijf 16 in antwoord.

37. 27-22 11-17 38. 22x11 16x7 39. 28-22 8-13
40. 32-27 12-18 41. 22-17 7-12 42. 17x8 3x12

Hoewel het aantal vastzittende schijven op wit's linkervleugel verminderd is, is deze nog steeds zwak.

43. 44-39 1 - 6

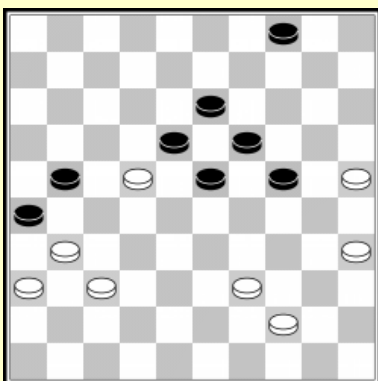
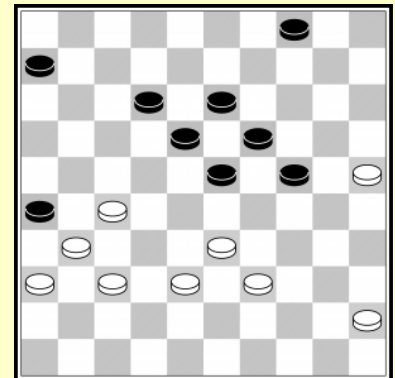
Wit heeft gebrek aan speelruimte.

44. 27-22 18x27 45. 31x22 kan niet gespeeld worden wegens 45... 12-18! 46. 22-17 18-22 Z+.

44. 38-32 23-29 45. 45-40 29x38 46. 32x43 6-11
47. 39-33 18-23 48. 43-39

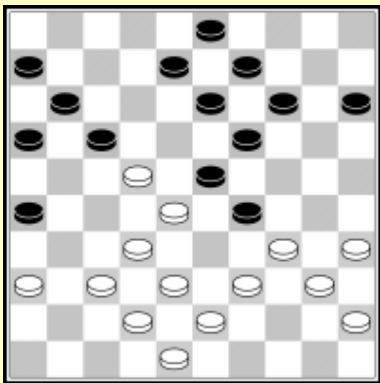
48. 43-38 11-16 49. 38-32 12-18 50. 33-28 4-9 51. 28-22 9-14 52. 22-17 24-29 is eveneens verliezend voor wit.

48... 11-16 49. 27-22 16-21 50. 40-35 12-18

Wit heeft geen serieuze zet meer en geeft op.

Wederzijdse voorpost op het kerkhofveld

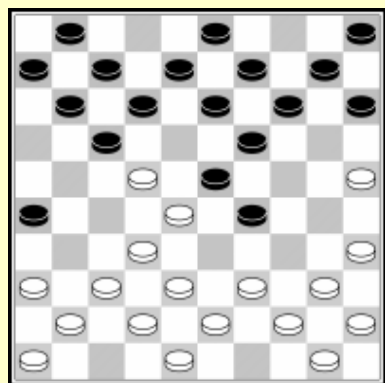
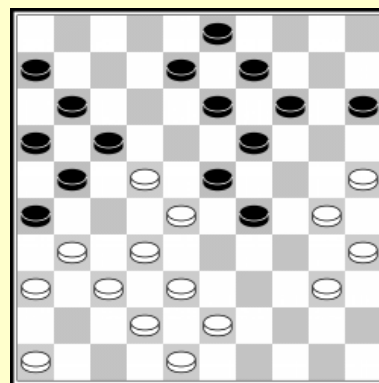
Zowel wit en zwart hebben een klassieke aanval.

Oef 3. 6 Hoe kan wit aan zet een schijf winnen ?

Schokman-F. van Amersfoort

Beide spelers hebben een voorpost op het kerkhofveld.
Zwart aan zet dacht een schijf te winnen met 21-27.

Oef 3. 7 Waarom verliest 21-27 ?

Kuyken-Agafonov

Stand na 1. 33-28 18-23 2. 39-33 12-18 3. 31-27 7-12 4. 44-39 20-24 5. 37-31 14-20 6. 41-37 2-7 7. 27-22 18x27 8. 31x22 10-14 9. 34-30 16-21 10. 30-25 4-10 11. 49-44 21-26 12. 47-41 24-29 13. 33x24 20x29

Wit lanceert een aanval op schijf 29.

**14. 39-33 14-20 15. 33x24 20x29 16. 44-39 10-14
17. 50-44 5-10**

17... 17-21 18. 39-33 14-20 19. 25x14 9x20 20. 33x24 20x29 21. 44-39:

1) 21... 15-20 22. 39-33 20-24 23. 22-18! 13x22 24. 28x17 11x22 25. 35-30 24x44
26. 33x11 6x 17 27. 43-39 44x33 28. 38x16 W+

2) 21... 12-18 22. 39-33 18x27 23. 33x24 19x30 24. 35x24 26-31 25. 37x17 11x33
26. 38x9 27x47 27. 9-4 47x20 28. 43-38 20x47 29. 36-31 47x18 30. 4x36 W+

17... 14-20 18. 25x14 9x20 wordt beantwoord door 19. 32-27! 23x21

20. 35-30 17x28 21. 37-31 26x37 22. 41x25 met winst van schijf 29.

17... 12-18 18. 39-33 verliest een schijf voor zwart

18. 35-30

Op 18. 39-33 volgt 19-24 Z+.

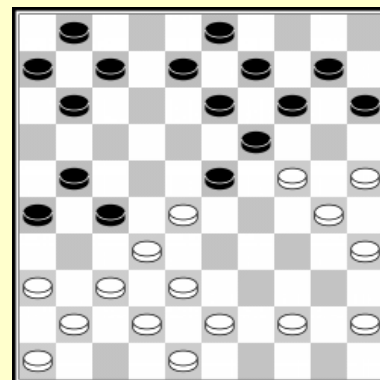
18... 17-21 19. 40-35 12-18 20. 39-33 18x27 21. 33x24

Zwart verliest een schijf na 21... 8-12 22. 37-31 26x37 23. 42x22 12-18 24. 41-37 18x27 25. 37-31 7-12 26. 31x22 12-18 27. 32-27 21x32 28. 28x37 18x27 29. 37-31 W+1.

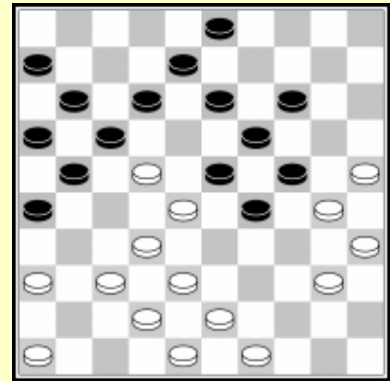
21... 7-12 22. 28-22 27x18 23. 32-28 23x32

24. 38x7

Zwart gaf op.

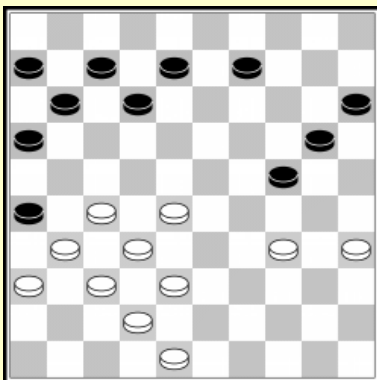
Schwarzman-Ndjofang

Oef 3. 8 Hoe won wit met een combinatie ?

4. De Hoogland aanval

Indien men een voorpost neemt op veld 22 terwijl de tegenstander geen schijf op veld 23 heeft wordt de stand een Hoogland aanval genoemd.

Ermakov-Bastiaannet

Zwart heeft een zwakke stand zonder enige basisschijf en zonder actieve formaties. Zijn stand is gespleten. De zwarte vleugels zijn niet goed verbonden. Wit lanceert een sterke Hoogland aanval.

32. 27-22 9-13 33. 31-27 13-19

Zwart kan niet 33... 12-18 34. 34-30 spelen noch 33... 12-17 34. 27-21 16x18 35. 28-22 W+.

34. 36-31!

Voorkomt 8-13 35. 22-17! 11x33 36. 38x29 24x33 37. 32-28

33x22 38. 27x9 W+

34... 20-25 35. 38-33

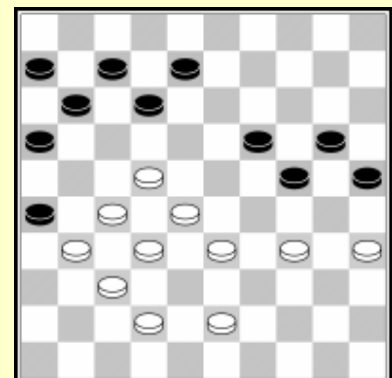
Nu wordt 35... 8-13 beantwoord met 22-17 (of 22-18) 12x21 33-29 24x22 27x9 W+.

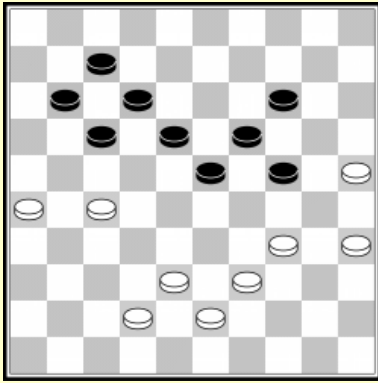
35... 12-17 wordt afgestraft door een hielslag 33-29.

35... 15-20 36. 48-43!

Zwart heeft geen goede zet meer.

Oef 4. 1 Hoe straft wit 12-17 af ?

Tsinman-Novikov

Zwart heeft een goede centrale stand met sterke formaties, bezet zowel veld 23 en 24.

44... 17-22 45. 34-30 22x31 46. 26x37 23-29!

De Hoogland aanval geeft zwart meer ruimte.

47. 38-32 18-23 48. 42-38? 11-17

Wit had 43-38 moeten spelen, omdat schijf 43 inactief wordt in de partij.

49. 39-33 12-18 50. 37-31 7-11 51. 31-27 11-16

52. 43-39

52. 33-28 wordt beantwoord door 16-21 27x16 18-22 offer van Dussaut.

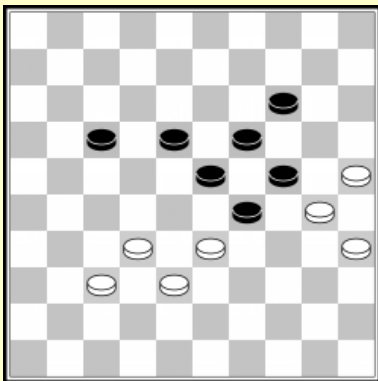
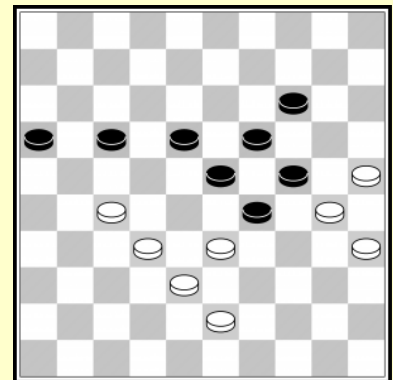
52... 16-21! 53. 27x16 18-22

Een mooi offer bedoeld om wit vast te zetten.

Zwart had ook kunnen spelen 53... 17-22 54. 2-21 16x27 55. 32x21 22-27! 56. 21x32 18-22 57. 39-34 29x40 58. 35x44 24x35 50. 44-39 19-24 51. 39-34 23-29 52. 34x23 35-40 Z+.

54. 39-34 29x40 55. 35x44 24x35 56. 44-39 23-28 57. 32x23 19x28

En zwart won.

Lighthart-Keller

De onmiddellijke combinatie met 14-20 levert niet meer op dan remise.

51... 18-22! 52. 37-31 14-20!

Tsjizjow liet dezelfde winst zien in een partij tegen Rybakov.

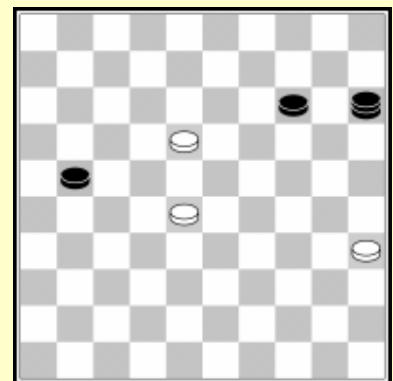
53. 25x14 19x10 54. 30x28 10-14 55. 33x24 22x42

56. 32-28 42-47 57. 31-27 47x15 58. 27-22 17-21

59. 22-18

59... 15-29! 60. 28-23 29-34 61. 35-30 34x25

62. 18-13 14-19! 63. 13x24 25-9

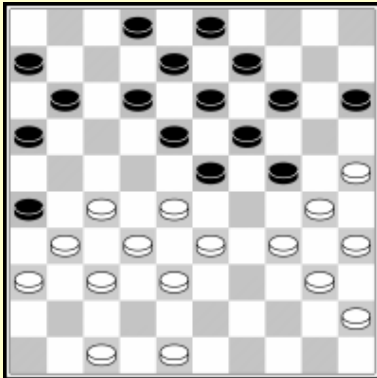
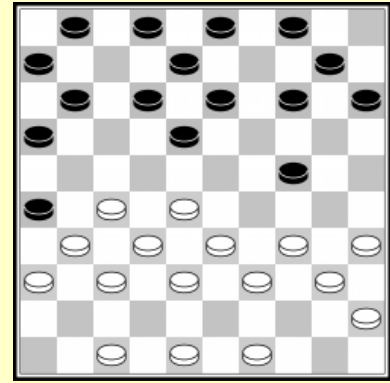

Dolfing-Kleinrensink

Wit heeft een sterk centrum met actieve formaties.

18. 34-30! 3-9

Na 18... 14-19 kan wit een zeer sterke constructie opbouwen op zijn rechtervleugel : 19. 39-34 4-9 20. 49-43 10-14 21. 43-39 18-23 22. 30-25 1-7 23. 34-30 12-18 24. 39-34 7-12

Kijk naar het krachtblok op wit's rechtervleugel !

25. 34-29! 23x34 26. 40x20 15x24 27. 47-42!

Zwart kan nu niet 18-23? spelen, wegens 33-29!

27... 11-17 28. 27-22 18x27 29. 31x11 6x17 30. 45-40

Wit valt schijf 24 opnieuw aan. Op 13-18 of 12-18 komt 28-23!

30... 17-21 31. 28-22! 2-7

31... 12-18 32. 32-28 18x27 33. 37-31 26x37

34. 42x22 21-26 35. 40-34 8-12 36. 28-23! W+

32. 22-17 21-27 33. 32x21 16x27 34. 40-34 12x21

35. 37-31 26x37 36. 42x22 8-12 37. 33-28! en de dreiging 28-23 is dodelijk.

19. 30x19 13x24 20. 40-34 9-13 21. 49-44 4-9

22. 34-30 14-20 23. 30x19 13x24 25. 45-40 9-13

Geeft de controle over veld 9 op. 8-13 was logischer geweest.

26. 40-34 11-17

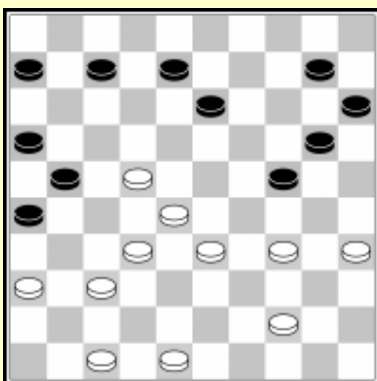
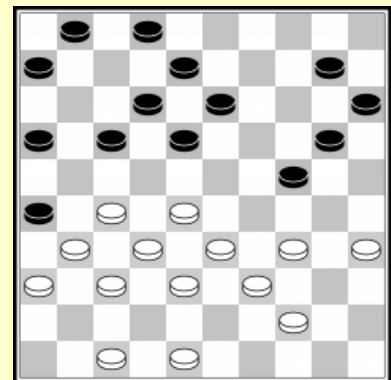
27. 34-30!

Wit haalt de schijf op veld 13 weer weg en verzwakt het hart van zwart's defensie, voor hij zijn aanval inzet.

27... 17-21 28. 30x19 13x24 29. 27-22! 18x27

30. 31x22 8-13 31. 39-34 2-8 32. 32-28 1-7

33. 38-32!

33... 7-12 wordt sterk beantwoord door 34. 22-18 13x22 35. 28x17 20-25

35... 12-18? 36. 44-39 21x12 37. 37-31 W+

35... 21-27 36. 32x21 16x27 37. 34-30 12x21 38. 30x19 geeft wit groot voordeel.

36. 44-39! 10-14 37. 48-43 14-19 38. 36-31 met een winnende stand voor wit, bijvoorbeeld : 21-27 39. 31x22 12x21 40. 32-28 6-11

41. 22-18 8-12 42. 18x7 11x2 43. 28-23 19x28 44. 33x22 en de dreiging 34-30 kan niet weerlegd worden.

33... 7-11 34. 44-39 11-17 35. 22x11 16x7 36. 36-31 6-11

Natuurlijk moet wit niet toelaten dat wit de randschijf 26 terug in het spel brengt met het centraliserende 21-27x17. Wit neemt veld 27 opnieuw in bezit.

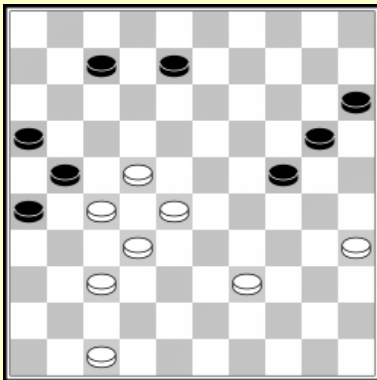
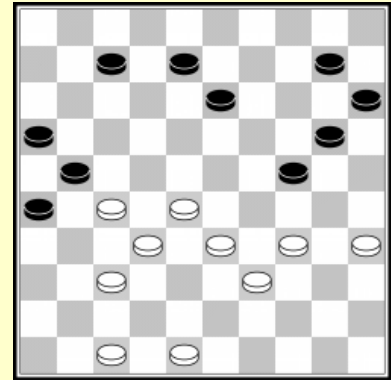
37. 31-27 11-16

38. 28-22!

Lanceert een nieuwe Hoogland aanval. Dit keer een gesloten aanval (schijf 27). Zwart kan schijf 22 nu niet meer wegstrijken.

38.... 20-25 39. 48-43 15-20 40. 33-28 10-15

41. 34-30 25x34 42. 39x19 13x24 43. 43-39

De zwarte schijven zijn verspreid over het bord. Zijn enige formatie 15/20/24 is niet actief, omdat 24-30 35x24 20x29 verliest na 28-23 +. De witte stand is bijgevolg winnend.

43... 8-13 44. 39-34 20-25 45. 47-42 7-12

46. 42-38 15-20

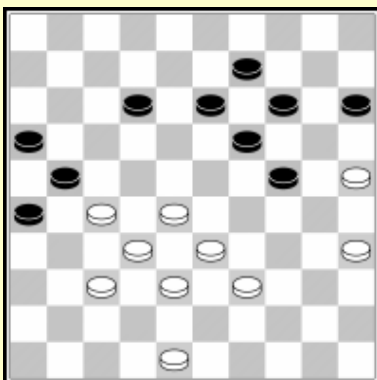
46... 12-18 47. 38-33 15-20 48. 34-29 13-19 49. 22x13 19x8 50.

27-22 8-12 51. 28-23 12-17 52. 22x11 16x7 53. 23-18 W+.

47. 38-33 13-19 48. 34-29 12-17 49. 22x11 16x 7

50. 27x16 19-23 51. 28x30 25x23 52. 35-30

Zwart gaf op.

H. Jansen-Kalinov

Zwart heeft zwakke schijven op 9 en 15. Wit kon hiervan geprofiiteerd hebben door het opzetten van een gesloten Hoogland aanval :

1. 28-22!

Oef 4. 2 Hoe wint wit na 1... 19-23?

1... 12-18 2. 33-28 24-29

2... 18-23 3. 39-34 24-29 4. 35-30 29x40 5. 30-24 19x30 6. 28x10 15x4 7. 25x45 W+.

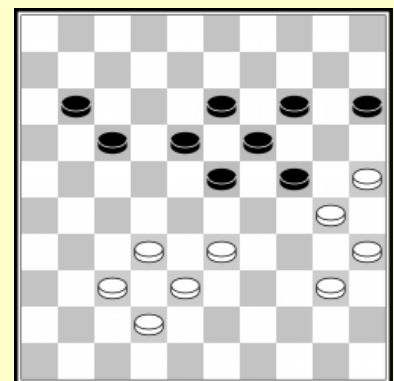
3. 35-30

Dreigt 39-33, terwijl 29-34 39-33 (34-40 30-24 W+) eveneens verliest voor zwart.

Clerc-Tsjizjow Wereldkampioenschap match 1997

De beste kans voor zwart op winst is het inzetten van een Hoogland aanval. Omdat schijf 15 niet actief is moet wit in staat zijn zich te verdedigen.

45... 23-29 46. 37-31 18-23 47. 31-27

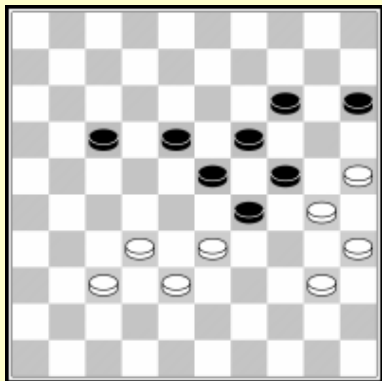

Veiliger is 47. 31-26! Bijvoorbeeld 47... 13-18 48. 32-27 11-16 49. 42-37 17-22 50. 27-21!
16x27 51. 37-32 =

47... 13-18 48. 42-37 17-22 49. 37-31?

Een grove fout ! 49. 27-21 11-16 50. 40-34! 29x40 51. 35x44 24x35 52. 44-39 16x27 53. 32x21
22-27 54. 21x32 18-22 55. 37-31 had nog tot remise geleid.

49... 11-17 50. 31-26 22x31 51. 26x37

Zonder de schijven 40 en 15, is deze stand hetzelfde als Lighthart-Keller.

51... 14-20? 52. 25x14 19x10 53. 30x28 18-22

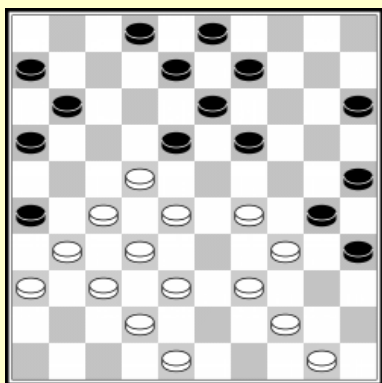
54. 33x24 22x31 55. 32-27 31x22

Wit verloor het eindspel na 56. 35-30? 22-28 57. 40-34 28-32 58.
34-29 32-38 59. 29-23 38-43 60. 23-18 17-22 61. 18x27 43-48
en wit gaf op.

Wit kon de partij nog remise houden met 56. 40-34! en schijf 34
gaat naar dam !

Echter, zwart had deze remisemogelijkheid kunnen vermijden.

Oef 4. 3 Hoe had zwart moeten spelen op de 51ste zet ?

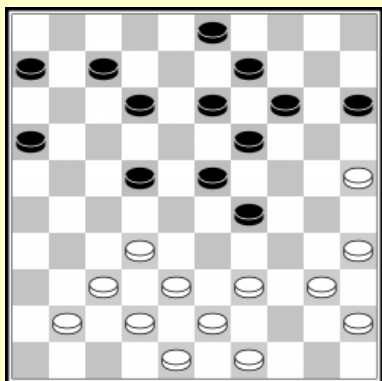
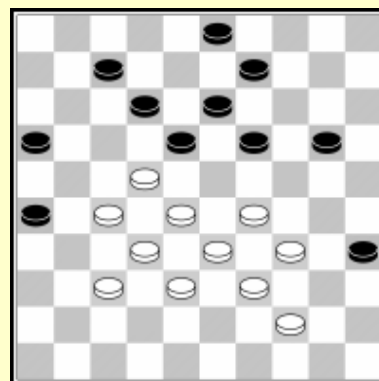

Bulatov-Nosevich

Oef 4. 4 Wit aan zet had een doorbraakcombinatie kunnen nemen. Kan je deze vinden ?

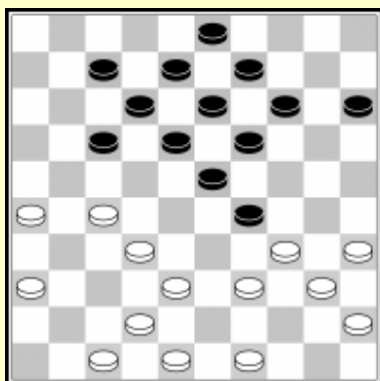
Krajenbrink-H. Jansen

Oef 4. 5 Wit nam een winnende damzet. Hoe ?

Oef 4. 6 Wit forceert schijfwinst.

5. Tegenspelen van een Hoogland aanval

Baba Sy-Slaby

Zwart heeft een compacte, centrale positie met een voorpost op veld 29. De witte schijven omsingelen het centrum. De beste zet voor zwart is 28... 17-22 veld 27 aanvallend.... Zwart kan de formatie 9/13/18 niet onmiddellijk gebruiken, omdat 18-22 27x18 13x22 wordt afgestraft door een combinatie.

Oef 5. 1 Welke combinatie bedoelen we?

28... 15-20 29. 42-37 20-24

Nu veld 24 gesloten is kan wit proberen een opsluiting op te zetten, door schijven te plaatsen op veld 33 en 34.

30. 27-21

Een normale zet bij het tegenspelen van de Hoogland aanval. Wit wil controle krijgen over de linkerflank.

30... 17-22 31. 21-16 22-28 32. 37-31 28x37

33. 31x42 12-17 34. 39-33! 18-22

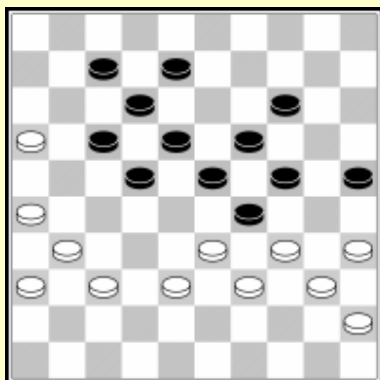
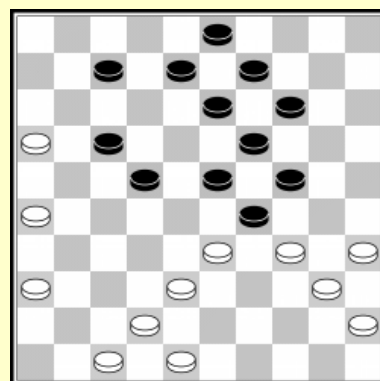
Wit neemt een opsluiting in !

35. 36-31 14-20 37. 48-43 20-25 38. 43-39

Wit's zwakte, de opening op veld 39 is opgelost. De zwarte speelruimte is geminimaliseerd.

38... 8-12 39. 42-37 9-14 40. 47-41 13-18

41. 41-36 3-8

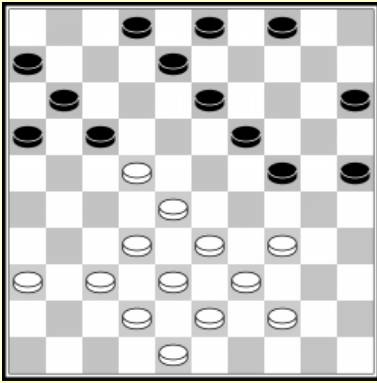

Er is een grote zwakte op veld 13, wit moet dus ook de tactiek in zijn berekeningen meenemen. Hij beëindigde de partij met een magnifieke combinatie.

42. 26-21 17x26 43. 16-11 7x16 44. 35-30 24x44

45. 33x2 44x42 46. 37x48 26x37 47. 48-42 37x48

48. 2-35 48x30 49. 35x10

Gordijn - De Jong

Zwart gebruikt tactiek om de strategisch correcte 33-29x29 ruil te voorkomen.

1... 3-9!

33-29x29 wordt nu afgestraft door 25-30 34x25 15-20 25x21 16x40 Z+.

2. 36-31

De zet 34-29 zou nu beter zijn.

2... 8-12 3. 31-26 2-8!

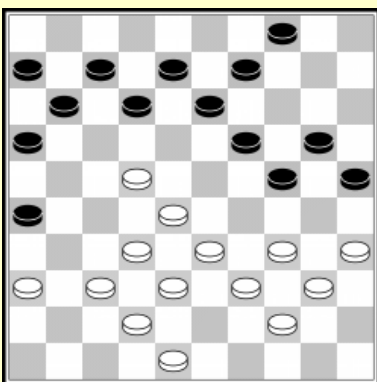
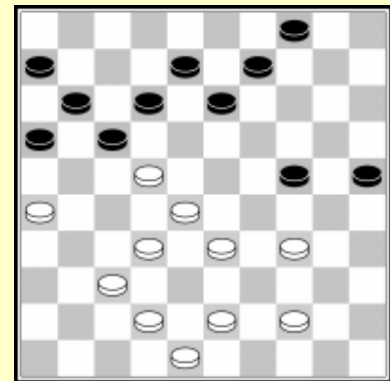
Na 4. 34-29? 16-21 5. 29x20 15x24 heeft wit geen goede zet meer over (controleer dit zelf). Wit ruilt naar veld 29 maar zwart antwoordt op een zeer sterke manier, veld 24 overnemend en tactiek gebruikend.

4. 33-29 24x33 5. 38x29 19-24 6. 29x20 15x24 7. 39-33

op 7. 43-38 16-21 volgt 12-18 en wit zijn probleem is niet opgelost.

Zwart nam een combinatie.

Oef 5. 2 Probeer de winnende combinatie voor zwart te vinden.

R. van Eijk-Bremmer

Meerdere tactische mogelijkheden beheersen deze stand.

1. 37-31 26x37 2. 32x41?

Geeft zwart de gelegenheid een combinatie te nemen :

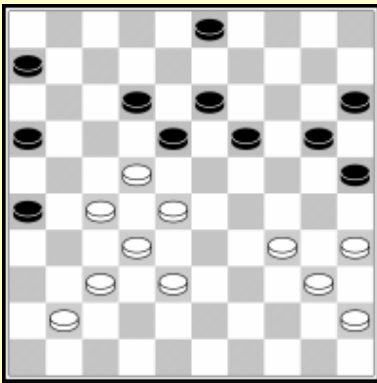
24-30! 3. 35x15 25-30 4. 34x25 4-10

5. 15x4 9-14 6. 4x18 12x45

Het was veel beter geweest om 1. 36-31! 12-18 te spelen :

1) 2. 31-27 7-12 3. 48-43 4-10 (?) 35-30! 24x35 22-17 11x31 28-23 met een dam op veld 4.

2) 2. 33-29! 18x36 3. 37-31 24x22 4. 32-27 26x37 5. 27x18 13x22 6. 42x31 36x27 7. 38-32 27x38 8. 39-33 38x29 9. 34x1 met een goed eindspel voor wit.

R. Twilhaar - D. de Voogd

De witte aanval is niet sterk. Hij heeft een grote zwakte op veld 42, hetgeen de stand tactisch kwetsbaar maakt. Zwart controleert de andere vleugel.

37 ... 20-24! 38. 34-30 25x34 39. 40x20 15x24
40. 41-36 3-9! 41. 45-40

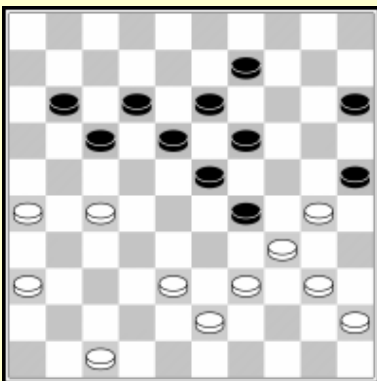
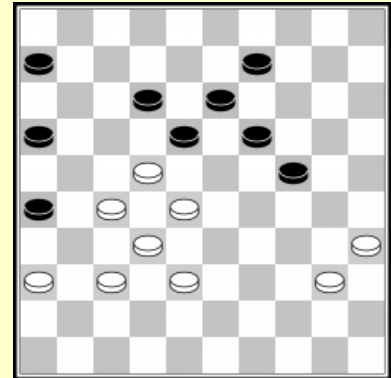
41 ... 6-11?

Zwart had moeten spelen 24-30 42. 35x24 19x30 43. 37-31 (wat anders ?) 26x37 44. 32x41 12-17! 45. 22x11 6x17 en zwart wint een schijf (38-33 17-21).

Oef 5. 3 Hoe kon wit ontsnappen na 41... 6-11 ?

6. 40-34

Oef 5. 4 Hoe won zwart nu ?

Sijbrands

In deze compositie van Sijbrands kan wit winst forceren op een mooie manier.

1. 38-32! 9-14

Gedwongen wegens de dreiging 32-28.

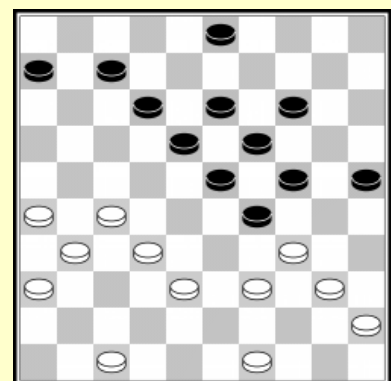
2. 27-22! 18x49 3. 26-21 49x24 4. 21-16 29x40
5. 16x18

O. Dijkstra-W. Lep

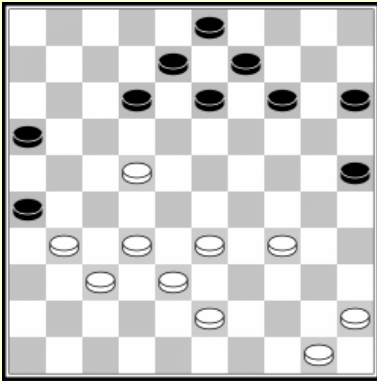
1... 24-30? 2. 27-22 18x27 3. 31x22

Zwart heeft geen goede zet meer.

- 1) 3... 30-35 4. 47-42 35x33 5. 36-31 29x40
 6. 38x20 25x14 7. 45x34 W+1.
- 2) 3... 19-24 (of 12-18) wordt gevolgd door
 4. 32-28! 23x43 5. 34x23 43x34 40x18
- 3) 3... 3-8 of 3... 3-9 wordt beantwoord met
 4. 22-18 13x22 5. 40-35 29x40 6. 35x2 (of 35x4) +.
- 4) 3... 6-11 (of 7-11) 4. 22-18! 13x22 5. 40-35 29x40
 6. 35x13 12-18 7. 45x34 18x9 8. 34-30!! 25x43 9. 32-27 43x21 10. 26x10 +.

De antwoorden op andere zetten kan men zelf proberen te vinden.

Mogiljanski-Tsjizjow

De zwarte schijven zijn goed geplaatst om de Hoogland aanval tegen te spelen. Hij kan de rechtervleugel onder controle nemen.

35... 14-19

Dreigt 25-30 34x25 15-20 25x23 12-18 23x12 8x48 wit moet dus het gat op veld 39 sluiten.

36. 43-39 12-18

Wit kan niet naar veld 17 gaan wegens 37. 22-17 16-21! 38. 17-12

38. 17-11 21-27 *verliest een schijf voor wit.*

38... 8x17 39. 31-27 18-22! 40. 27x18 19-23 en wegens wit's

Gebrek aan zowel formaties als speelruimte, geraakt hij volkomen geblokkeerd.

37. 31-27 8-12 38. 33-28 18-23 39. 39-33 12-18

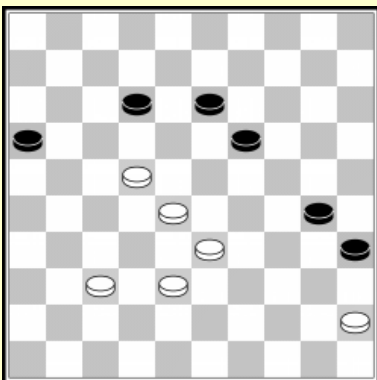
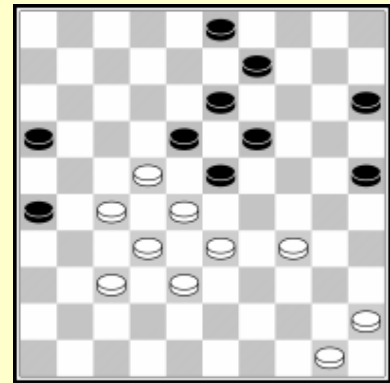
Omdat 50. 22-17 leidt tot een slecht eindspel na de coupe Philippe 25-30 34x25 23-29 33x24 19x30 25x34 2 18-22 27x18 13x31, besluit wit om een schijnoffer te doen hetgeen inderdaad wit's beste verdediging is. Zwart kan de schijf niet houden, maar zal de tijd die wit gebruikt om de schijf terug te winnen, gebruiken om een aanval in te zetten op wit's verzwakte rechterflank.

40. 34-29 23x34 41. 50-44 25-30 42. 44-40 30-35

43. 40x29 19-24 44. 29x20 15x24 45. 37-31 26x37

46. 32x41 3 - 8 47. 27-21 18x27 48. 21x32 13-19

49. 32-27 8-12 50. 27-22 9-13 51. 41-37 24-30

62. 38-32?

Wit breekt. 62. 37-31 30-34 63. 31-27 is de beste verdediging, omdat na 35-40 64. 38-32 wit dreigt remise te maken door zowel 22-18 13x31 32-27 31x22 28x8 als door 33-29 34x23 45x34 =.

62... 30-34 63. 32-27

63. 31-27 12-18 64. 22-17 19-24 is eveneens slecht voor wit.

63... 12-18!

We hebben reeds gezien dat 63... 35-40? 64. 37-32 leidt tot niet meer dan remise, maar zwart heeft meer pijlen op zijn boog.

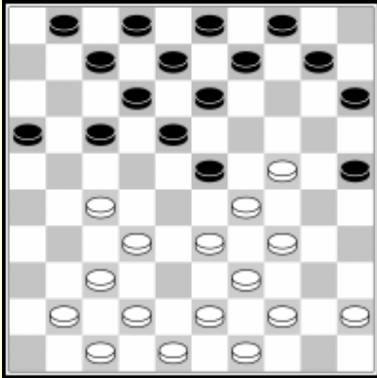
64. 22-17 35-40 65. 27-21 16x27 66. 17-11 40-44 67. 11-7

Zwart had de partij kunnen beslissen met 67... 18-22! 68. 28x17 44-50 (7-1 50x6 1x40 27-32 37x28 6x35) Z+.

In de partij speelde hij 44-50, maar na een lang, gecompliceerd eindspel kon wit de remise niet vinden en zwart won uiteindelijk nog.

6. De Roozenburg aanval

Roozenburg-Springer 1945

Wit bezit de velden 24 en 27, terwijl zwart veld 23 bezet. Zwart heeft altijd een schijf op veld 25, en gewoonlijk ook een schijf op veld 20, dit is een open Roozenburg aanval. In 1945 was de Roozenburg aanval nog niet bekend, dus zowel Roozenburg als Springer hadden weinig ervaring met dit systeem.

Wit moet niet 16. 42-38? 23-28! 17. 33x11 18-23 18. 29x18 13x33 19. 39x28 1-6 spelen Z+. Een logische zet voor wit is 16. 43-38, waarna een mogelijke variant is : 17-21 17. 44-40 1-6 18. 49-44 6-11 19. 33-28 21-26 20. 28x19 18-22 21. 27x18 12x14 22. 32-28 en wit heeft een rechtervleugelaanval, een normale switch in het Roozenburg systeem.

16. 41-36 17-22?

Zwart had 17-21 moeten spelen. Nu kan wit een aanval opzetten op veld 23 zonder dat zwart in staat is een 2x2 ruil te nemen na 33-28, omdat de schijf op veld 27 weg is.

17. 43-38 22x31 18. 37x26 1 - 6 19. 33-28!

De aanval op veld 23 begint. Zonder een schijf op veld 27 is dit gevaarlijk voor zwart.

19.... 9-14 20. 28x19 14x23 21. 38-33 16-21

22. 26x17 12x21 23. 33-28 3 - 9 24. 28x19 9-14

25. 42-38 14x23 26. 49-43

26. 38-33 zou zwart de mogelijkheid bieden te ruilen 21-27 32x21 23-28 33x22 18x16 =.

26... 21-26

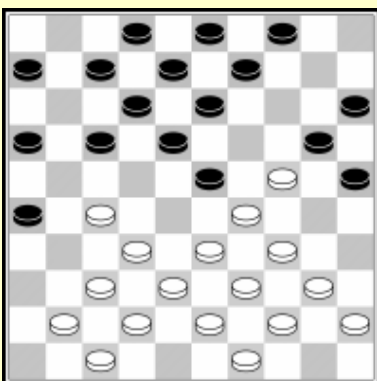
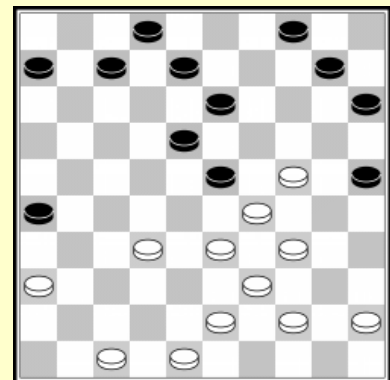
27. 38-33

27... 7-12

Ook na 27... 4-9 28. 33-28 9-14 29. 28x19 14x23 30. 39-33 verliest zwart schijf 23.

28. 33-28 12-17 29. 28x19

Wit won een schijf en later de partij.

Na 1. 33-28 kan zwart de 2x2 ruil op drie verschillende manieren nemen, waarvan er slechts één correct is :

1) 1. 33-28 17-21? 2. 28x19 18-22 3. 27x18 12x14
4. 34-30! 25x23 5. 24-19 13x24 6. 32-27 21x32 7. 37x10 W+

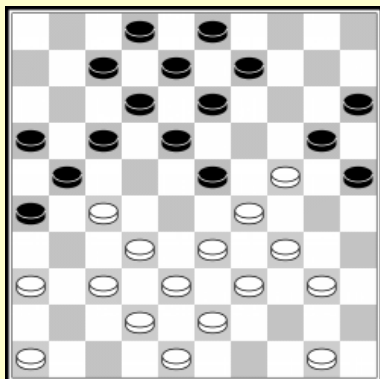
2) 1. 33-28 6-11? 2. 28x19 18-22 3. 27x18 12x14 4. 34-30 25x23
5. 32-27 20x29 6. 27-21 16x27 7. 38-33 29x38 8. 43x1 W+

3) 1. 33-28 4-10! 2. 28x19 18-22 3. 27x18 12x14 =

Wit kan een damzet doen zoals in variant 2, maar na de combinatie speelt zwart 13-18 en de dam wordt gevangen voor slechts

één schijf. Het verschil met de tweede variant is dat schijf 6 nog steeds op zijn plaats is. In de eerdere variant kon wit met zijn dam ontsnappen naar veld 6 !

Wit speelt dus best 4. 38-33 waarna zwart niet 14-19? Mag spelen wegens 29-23! 20x27 23x5 W+.

Monteba-Wijker

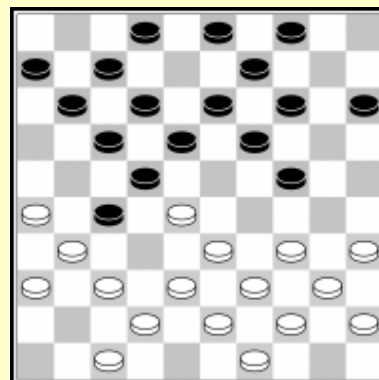
Tactiek is zeer belangrijk in het Roozenburg systeem. Zwart probeerde succesvol zijn tegenstander in de val te lokken met 22... 11-17 23. 37-31? 26x28 24. 33x11 21x32 25. 38x27 12-17 26. 11x22 23-28 27. 22x33 18-23 28. 29x18 20x49 Z+.

Wit had 23. 50-45 17-22 22x31 24. 36x27 12-17 25. 24-19! 13x24 26. 34-30 24x44 27. 39x50 23x34 28. 27-22 17x39 29. 39-33 39x28 30. 32x1 W+ moeten spelen.

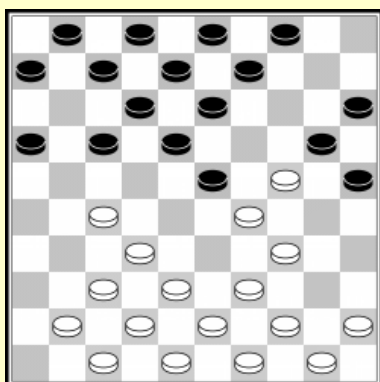
Lepsic-Clerc

Clerc speelde de mooie stille zet 17... 4-10! Hoewel zwart geen dreigingen heeft, worden alle witte zetten beantwoord met een combinatie.

- 1) 18. 34-29 18-23 Z+
- 2) 18. 34-30 27-32 19. 38x27 24-29 20. 33x24 22x33 21. 39x28 18-22 22. 27x18 12x41 Z+
- 3) 18. 47-41 27-32 19. 38x27 24-29 Z+
- 4) 18. 37-32 17-21! 19. 26x8 3x12 20. 28x8 18-22 21. 32x21 22-28 22. 33x22 24-29 23. 34x23 19x48 24. 8x19 14x23 Z+

Sijbrands-Gantwarg 1973

1. 32-28 19-23 2. 28x19 14x23 3. 37-32 10-14 4. 35-30 20-25
5. 33-29 14-19 6. 40-35 5-10 7. 41-37 10-14 8. 46-41 17-22
9. 31-27 22x31 10. 36x27 11-17 11. 30-24 19x30
12. 35x24 14-20

Uit een bekende opening ontstaat er een Roozenburg aanval voor wit. 12... 14-19 13. 45-40 19x30 14. 40-35 is goed voor wit.

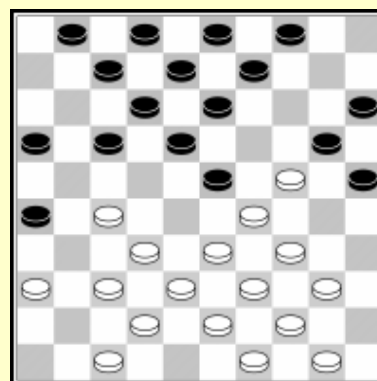
13. 45-40 6-11

13... 25-30 14. 34x14 23x45 15. 14-10 leidt tot niets voor zwart.

14. 38-33 17-21 15. 42-38 21-26 16. 41-36 11-17 17. 48-42

17... 4-10 18. 50-45

Nu had zwart als volgt moeten verder gaan 17... 1-6! 18. 33-28 9-14! 19. 28x19 14x23 20. 38-33 6-11 21. 33-28 26-31 22. 37x26 13-19 23. 24x22 3-9 24. 29x18 12x23 25. 28x19 17x48 26. 36-31 11-17 27. 19-14 10x19 28. 47-42 48x37 29. 31x42 7-12 30. 42-38 met een slechte stand voor wit, omdat de distributie van zijn schijven niet goed is. Zijn linkervleugel is erg verzwakt.

Het spelen van 18. 33-28 zou deze problemen voor wit hebben voorkomen.

Indien zwart 17... 1-6 speelt kan wit niet 18. 33-28 spelen wegens 25-30! 19. 34x14 23x45 20. 14-10 18-23! 21. 28x19 17-22 22. 27x18 12x5 Z+1.

17. . 1- 6 moet beantwoord worden door 18. 40-35 zoals in Sijbrands-Gantwarg 1990:

17... 1-6 18. 40-35 6-11 19. 33-28 4-10

19... 26-31 is niet goed, omdat na 20. 37x26! 13-19 21. 24x22 4-10 22. 28x19 17x48 wit antwoordt met 23. 19-14! 10x19 24. 29-24 20x40 25. 39-34 48x30 26. 35x4 W+.

20. 28x19 9-14 21. 36-31! 14x23 22. 27 22 18x36 23. 29x9 20x40 24. 9-4 16-21 25. 4-27 11-16 26. 50-45 3-9 27. 27x4 21-27 28. 32x21 16x27 29. 45x34 10-14 30. 4x31 36x27 en na enkele zetten liep de partij remise.

18...17-21 19. 33-28 1-6 20. 28x19 18-22 21. 27x18 12x14

Nu krijgt wit gewoon een goede rechtervleugelaanval.

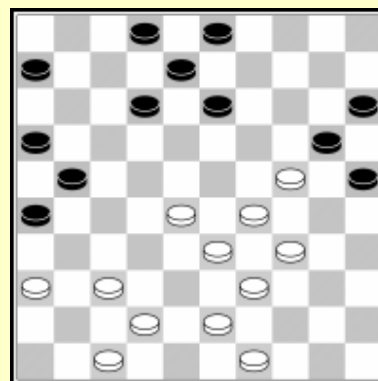
22. 32-28 14-19 23. 40-35 19x30 24. 35x24 10-14

25. 45-40 14-19 26. 40-35 19x30 27. 35x24 9-14

28. 44-40 14-19 29. 40-35 19x30 30. 35x24 7-12

31. 38-33

Zwart kan niets positief doen tegen de witte aanval. Daarom besluit hij de schijf 24 weg te ruilen. De witte stand blijft beter gecentraliseerd.

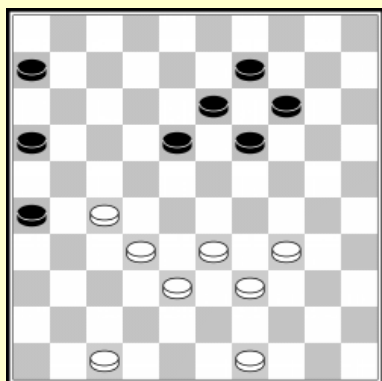

31... 13-19 32. 24x13 8x19 33. 42-38 20-24

34. 29x20 15x24 35. 34-29 12-17 36. 29x20 25x14

37. 36-31 17-22 38. 28x17 21x12 39. 31-27 2-8

40. 39-34 8-13 41. 43-39 3-9 42. 37-32 12-18

Wit heeft een mooie stand met controle over zowel veld 27 en 28 en nog steeds twee basisschijven. Om te voorkomen dat zwart 18-22, gaat wit naar veld 28. De partij wordt klassiek, maar zwart heeft problemen omdat zijn vleugels niet goed verbonden zijn. De zwarte schijven werken echt niet goed samen.

43. 33-28 18-23 44. 34-30 14-20 45. 30-25 20-24

46. 49-44 6-11 47. 47-42

Zwart zit in moeilijkheden. Hij moest 47... 11-17 48. 42-37 9-14

49. 44-40 13-18 50. 39-33

50. 38-33 wordt beantwoord met het dubbele offer 14-20

25x14 19x10 28x30 17-22 =.

50... 17-21 51. 40-34 24-30 spelen en wit kan niet winnen.

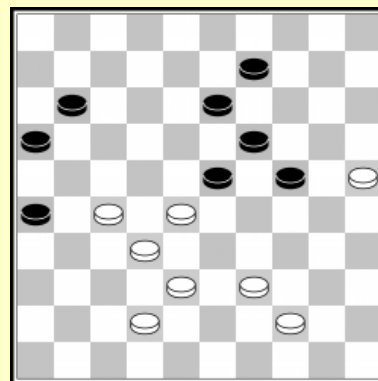
13-18? 48. 42-37!

48... 11-17 wordt bestraft met een bomzet :

49. 27-21 16x27 50. 32x12 23x34 51. 12x3 W+. Zwart kan niet meer aan verlies ontkomen.

48... 9-14 49. 28-22! 23-29

Zwart kan niet 11-17 spelen wegens 22x13! 19x8 27-21 16x27 32x3 W+.

50. 22x13 19x 8 51. 44-40 14-19 52. 39-33! 19-23

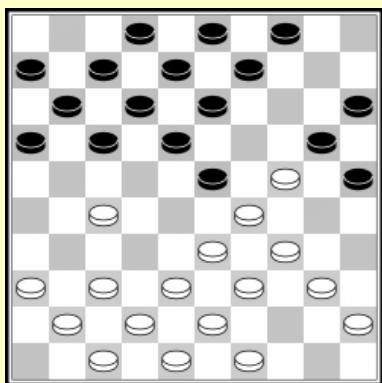
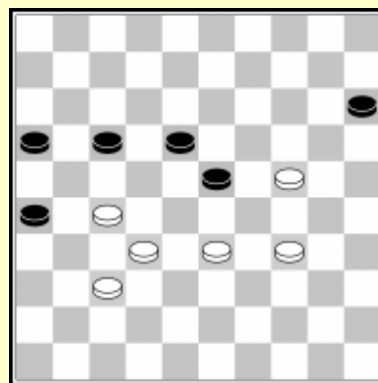
Na 52... 8-13 53. 33-28 heeft zwart geen fatsoenlijke zet meer over.

53. 25-20! 24x15 54. 33x24 8-12 55. 40-34 11-17
56. 38-33 12-18

Na een lange strijd is wit erin geslaagd veld 24 te heroveren en zal hij het eindspel winnen.

57. 33-28 17 -21 58. 28x19 18-22 59. 27x18 21-27
60. 32x21 16x27 61. 19-13 27-31 62. 37-32 31-36
63. 13-8 36-41 64. 32-27 41-46 65. 8-2 46 - 5
66. 34-30

Zwart gaf op.

Doekbrijder-Heusdens

Wit krijgt niet altijd een goede rechtervleugelaanval na de 2x2 ruil. Soms kan de tegenstander met succes de voorpost op 24 aanvallen.

15... 4-10! 16. 38-32 10-14

Zwart dreigt 14-19 40-35 19x30 35x24 16-21! 27x16 25-30 34x14 23x34 39x30 9x27 Z+.

Na 17. 33-28 14-19 18. 40-35 19x30 19. 35x24 17-21 20. 28x19 18-22 21. 27x18 12x14 22. 45-40 14-19 23. 40-35 19x30 24. 35x24 9-14 verliest wit zijn voorpost.

17. 42-38 14-19 18. 40-35 19x30 19. 35x24 17-21!

Zwart wacht nu enkel tot wit 33-28 speelt.

Nu zou zwart 33-28 afstraffen met 18-22 etc. Z+. Wit heeft nog slechts enkele zetten voor hij 33-28 moet spelen. Hij kan niet op zijn rechtervleugel spelen omdat 45-40 25-30 slecht is voor hem. Natuurlijk is 49-44? niet mogelijk wegens 18-22! Dit is een situatie die men moet vermijden bij het spelen van een 'Roozenburg'. Schijf 29 is altijd kwetsbaar in een Roozenburg aanval.

20. 48-42 11-17

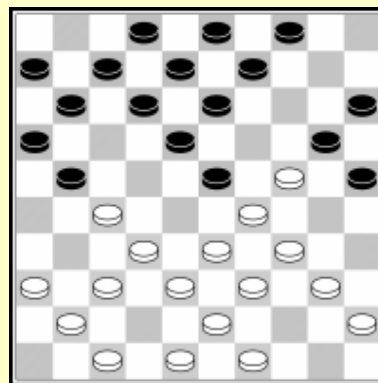
Na 21. 33-28 21-26 22. 28x19 18-22 23. 27x18 12x14 kan wit de damzet 34-30 25x23 32-27 20x29 27-21 16x27 38-33 29x38 43x1 niet nemen omdat na 13-18 de dam gevangen wordt Z+1.

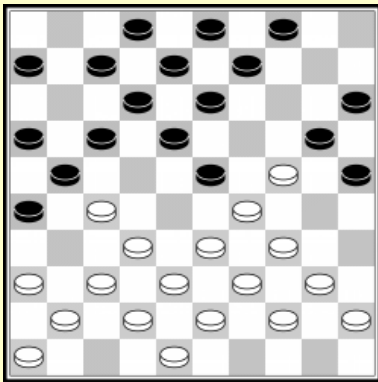
24. 45-40 wordt beantwoord met opnieuw de aanval op veld 24: 14-19 25. 40-35 19x30 26. 35x24 9-14 27. 36-31 7-12! en 14-19 op de volgende zet.

21. 36-31 21-26 22. 33-28 17-21 23. 28x19 18-22

24. 27x18 12x14 25. 45-40 14-19 26. 40-35 19x30

27. 35x24 9-14 Wit verloor schijf 24 en de partij.

Sijbrands-J. van der Wal

Wit heeft geen basisschijven meer op de velden 47 en 49. Na het verbreken van de Roozenburg moet hij zijn voorpost verdedigen met behulp van tactische middelen.

17. 33-28 4-10 18. 28x19 18-22 19. 27x18 12x14
20. 32-27 21x32 21. 38x27

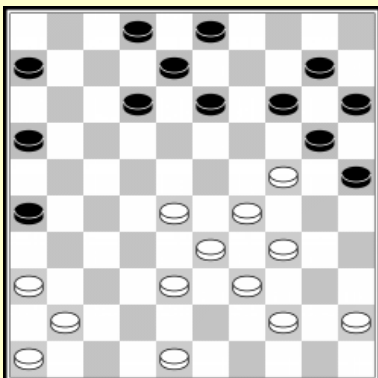
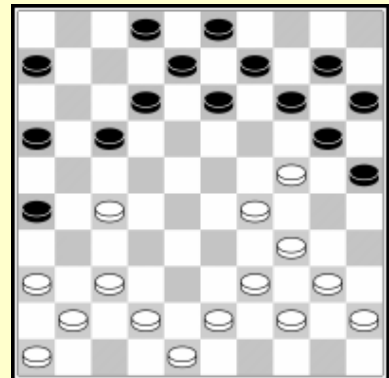
Dreigt 27-21 37-31 41x1 W+.

21... 7-12

22. 39-33!

22... 14-19 wordt beantwoord door de damzet 23. 29-23! 19x19
24. 27-22 17x28 25. 37-31 26x37 26. 41x5 en na 26... 12-17
27. 5-41 9-14 28. 41x5 13-19 29. 5x11 6x17 is het remise. Zwart echter speelde op winst ...

22... 17-21 23. 43-39 21x32 24. 37x28 14-19
25. 40-35 19x30 26. 35x24 9-14 27. 42-38

op 27... 14-19 volgt 28. 29-23 20x49 29. 23x5 49x23 30. 5x37 W+.

27... 12-18 28. 44-40 18-22 29. 28x17 14-19

Dit offer wordt eveneens bestraft door een damzet.

30. 33-28 19x30 31. 17-12 8x17 32. 28-22 17x28
33. 29-23 28x19 34. 39-33 30x28 35. 36-31 26x37
36. 41x5

In plaats van verder te strijden gaf zwart veel te vroeg op.

Keurentjes-Goedemoed

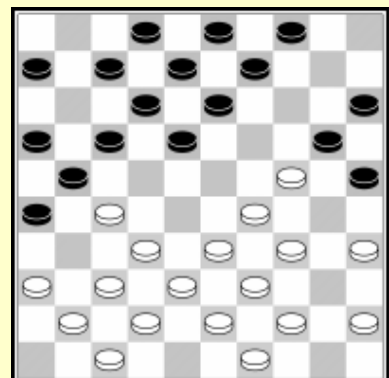
17... 9-14!

Oef 6. 1 Hoe wint zwart na 18. 33-28 ?

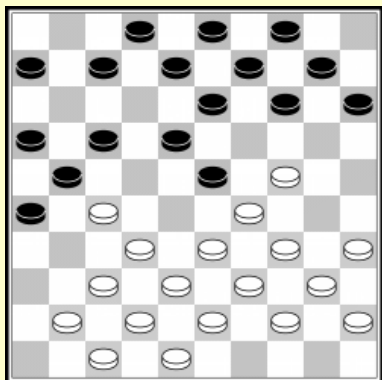
Zwart hoopte dat zijn tegenstander in de val zou trappen :
18. 24-19 13x24 19. 34-30 23x34 20. 30x10. Wit dacht dat zwart dan 4-9 zou spelen =. Echter, in deze stand had zwart een mooie combinatie voorbereid !

Oef 6. 2 Probeer deze combinatie te vinden.

Hint: de combinatie begint met 20... 25-30

Het Drost gambiet

Valneris-Wirny

Wit speelde net 16. 30-24. Zwart antwoordde door het spelen van een systeem genoemd naar de Nederlandse speler Frank Drost, die de eerste was om schijf 23 te offeren met de bedoeling schijf 27 aan te vallen, in een partij tegen Gantwarg.

16... 14-19!

Later zullen we terugkeren naar deze stand en uitleggen waarom men het Drost gambiet niet moet spelen met een gesloten veld 20.

**17. 33-28 19x30 18. 35x24 7-12 19. 28x19 17-22
20. 41-36 22x31 21. 36x27**

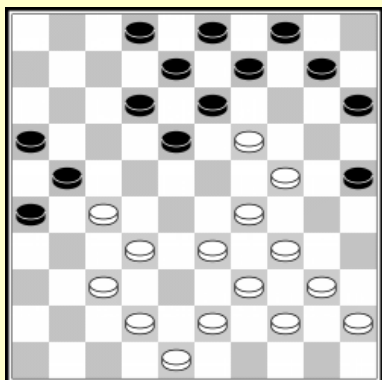
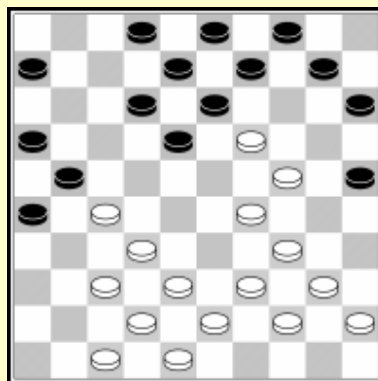
Indien zwart 21... 12-17 speelt en wit antwoordt met 22. 29-23? 18x20 23. 19-14 10x19 24. 27-22 17x28 25. 32x14 verliest wit een schijf na 25... 20-24 26. 14-10 25-30! 27. 34x25 15-20 28. 25 x14 4x15 Z+.

21... 6-11 22. 27-22?

Wit mag niet gewoon 22. 38-33 11-17 spelen.

Wit kan nooit schijf 27 horizontaal verdedigen door 33-28 wegens 15-20. Dit is één reden waarom er geen zwarte schijf op veld 20 mag staan.

23. 47-41 17-22 24. 41-36 22x31 25. 36x27

1) 25... 12-17 26. 37-31 26x28 27. 33x11 16x7 28. 27x16 9-14 met gelijk spel.

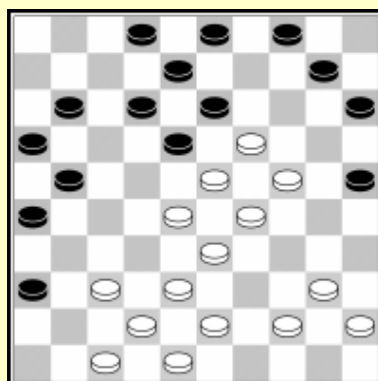
2) 25... 2-7 26. 42-38 7-11 27. 40-35 11-17 28. 35-30 17-22 29. 19-14 22x42 30. 14x5 met een gecompliceerde partij.

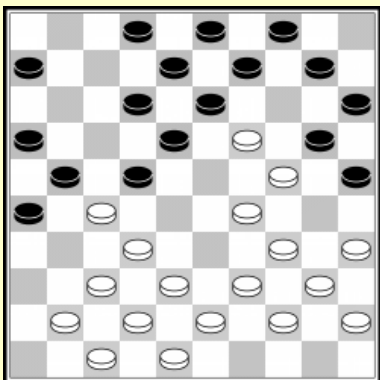
**22... 18x27 23. 29-23 13-18 24. 34-29 9-13
25. 39-33 27-31 26. 32-28 31-26**

Wit heeft gebrek aan speelruimte. Hij kan zijn aanval niet verder ontwikkelen en loopt het risico vast te lopen. Met zijn volgende zet laat hij zijn tegenstander een doorbraak combinatie nemen.

27. 44-39?

Oef 6. 3 Geef de doorbraakcombinatie voor zwart !

Laat ons terug gaan naar zet 16 voor zwart. We bekijken wat gebeurt indien zwart 16... 14-20 17. 33-28 7-12 18. 28x19 17-22 speelde. 19. 29-23!

1) 19... 20x29 20. 41-36 22x31 21. 36x27
13x24 22. 37-31!! 26x19 23. 34x5 21x32 24. 5x37 W+

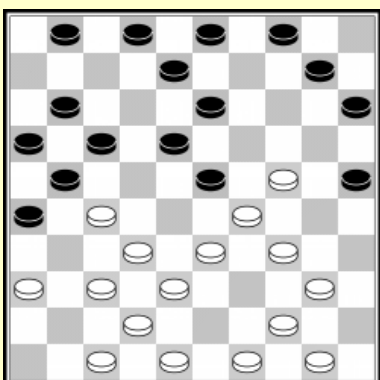
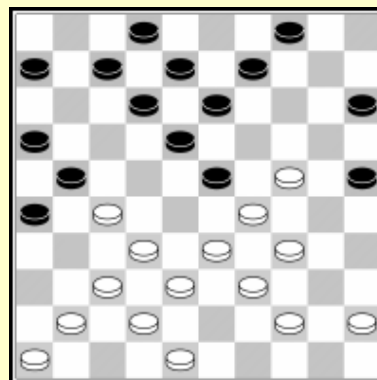
2) 19... 22x31 20. 41-36 18x29 21. 24x33 13x24 22. 36x27 met een betere stand voor wit.

J. v. d. Borst-Baksoellah

Zonder een schijf op veld 10 is het gambiet gewoonlijk ook niet goed.

1... 12-17 2. 33-28 7-11 3. 28x19 17-22
4. 41-36 22x31 5. 36x27 11-17 6. 46-41 17-22

Nu heeft wit de combinatie 45-40! 22x31 19-14 9x20 32-27 21x43 42-38 31x33 29x49 20x29 34x3 W+, en 6... 6-11 7. 45-40 17-22 wordt beantwoord met 8. 19-14 9x20 9. 24-19 13x33 10. 39x6 W+.

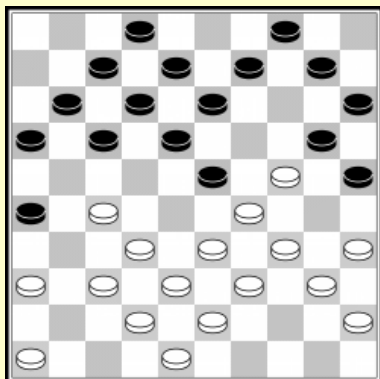

J. van der Wal-J. van den Borst

20. 33-28 1 - 7 21. 28x19 17-22
22. 40-35 22x31 23. 36x27 7-12

Oef 6. 4 Hoe brak wit door naar dam ?

7. Partij Bonnard

Agafonow-Soerkov

20... 17-22 21. 35-30 22x31 22. 36x27 10-14

Door veld 30 te sluiten maakt wit er een partij Bonnard van, en dit zorgt voor een zeer gecompliceerde partij. 22... 11-17 23. 37-31 26x28 24. 33x11 lijkt slecht voor zwart.

23. 33-28 4-10?

Zwart had 23... 14-19 24. 39-33 11-17 25. 37-31 26x37 26. 42x31 17-21 27. 31-26 9-14 28. 26x17 12x21 moeten spelen, met ongeveer gelijk spel.

24. 28x19 14x23 25. 39-33 11-17

Na 25... 10-14 forceert wit winst door 26. 33-28! 14-19 27. 27-22! 18x27 28. 29x18 13x33 8. 24x4 20-24 9. 33x20 15x44 10. 32x21 16x27 11. 4x36 44-50 12. 42-38! en de zwarte dam wordt gevangen op de volgende zet.

26. 46-41 7-11

26... 10-14 27. 33-28 14-19

Wit mag niet 28. 27-22? 18x27 29. 29x18 13x33 30. 24x4 20-24! 27x36 spelen = 28. 41-36 17-21

28... 17-22? 29. 28x17 12x21 30. 27-22! 18x27 31. 29x18 enz. +

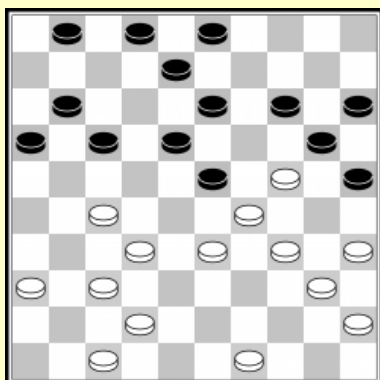
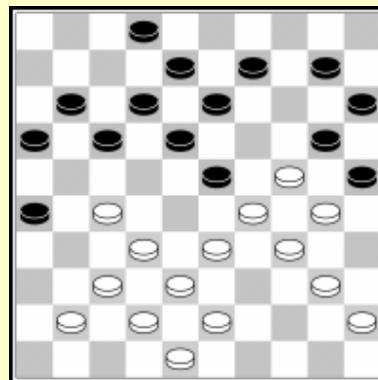
29. 40-35 9-14 30. 43-39 12-17 31. 27-22 18x27 32. 29x9 20x40 33. 45x34 14x3 34. 37-31 26x37 35. 42x31 +.

De zwarte troepen gaan ten onder door een vernietigende combinatie.

27. 37-31 26x39 28. 38-33 39x28 29. 27-22 18x27

30. 29x7 20x29 31. 34x5 25x34 32. 40x29

Precies dezelfde combinatie werd uitgevoerd in de partij Domchev-Lovcik 2000.

Schwarzman- Heusdens

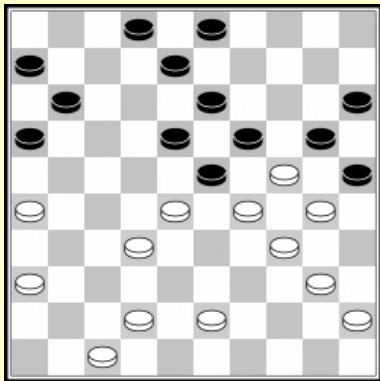
27... 17-22?

Zwart had 13-19 24x22 17x30 35x24 23x34 40x29 14-19 24x13 8x19 moeten spelen en het spel vereenvoudigen. In de partij krijgt wit een zeer sterke partij Bonnard.

28. 35-30! 22x31 29. 37x26!

Oef 7. 1 Waarom nam wit niet met 29. 36x27 ?

39... 14-19 40. 33-28! 1 - 6 41. 49-43!

Gebruikt de opening op veld 14 tactisch :

Oef 7. 2 Waarom is 16-21 niet goed voor zwart ?

41... 3-9 42. 43-38!

Oef 7. 3 Wat met 42... 16-21 nu ?

42... 11-17 43. 42-37

Wit kon ook als volgt voortzetten 43. 36-31 2-7 44. 42-37! 9-14 45. 31-27 7-11 46. 26-21! 17x26 47. 27-22 18x27 48. 29x9 20x29 49. 32x21 16x27 50. 34x23 14x3 51. 23x14 25x34 52. 40x29 W+.

43... 16-21 44. 37-31 17-22 45. 26x17! 22x42 46. 47x38

De witte schijf op veld 17 is zeer sterk.

Na 46... 9-14 47. 31-27 gaf zwart op.

47... 2-7 kan beantwoord worden met 48. 27-22 18x27 49. 29x9 20x29 50. 32x21 14x3 51. 40x29 25x34 52. 40x29 W+.

Merceron-Goedemoed

26... 16-21

Zwart vormt een Bonnard, hopen op 27. 34-29 10-15

28. 29x20 15x24 29. 40-34 14-20!! 30. 25x12 13-18

31. 12x23 24-29 32. 33x24 22x44 33. 49x40 8-13

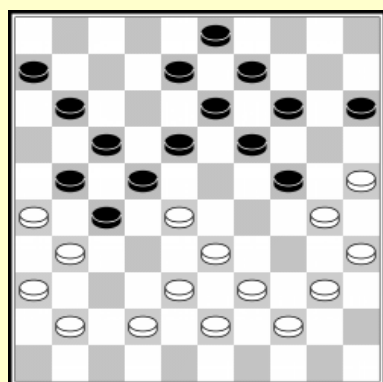
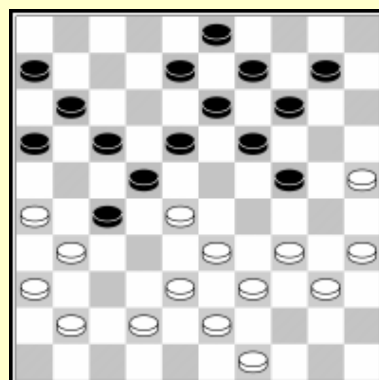
34. 31x22 17x46 35. 26x17 11x22 Z+.

27. 49-44 10-15? 28. 34-30

Na 28... 8-12 29. 39-34! wordt het antwoord 18-23 afgestraft

door 30. 44-39 23x32 31. 33-28 22x44 32. 31x22 17x28 33.

38x18 13x22 34. 40x49 W+.

28... 18-23

Wit miste de kans op partijwinst met 29. 42-37!! 23x32 30. 37x28 en het blijkt dat 24-29 werkt als een boemerang : 30... 24-29 31. 33x24 22x42 32. 31x22 17x28 33. 26x17 11x22 34. 41-37 42x31 35. 36x18 13x22 36. 24x4 W+.

30... 13-18 faalt op 31. 33-29 enz. W+

30... 8-12 wordt afgestraft door 31. 28-23 19x28 32. 30x8.

Dit betekent dat enkel het povere 30... 11-16 mogelijk is, met een verschrikkelijke stand voor zwart na 31. 40-34.

29. 40-34 23x32 30. 33-29 24x33 31. 39x37 13-18

Schijf 28 is weg nu. Wat overblijft is een open Bonnard. Wit heeft geen enkele basisschijf meer.

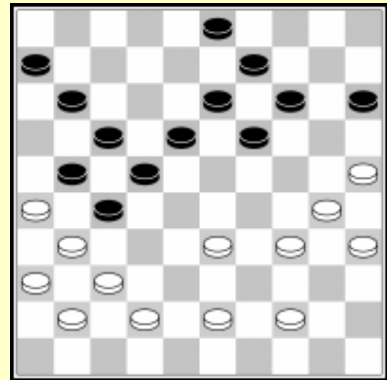
Zwart heeft geen zwakke schijven op de 1 / 18 diagonaal. De stand is lichtjes beter voor zwart.

Een logische variant : 32. 37-32 8-13 33. 41-37 18-23 34. 34-29 23x34 35. 30x39 19-23 en zwart heeft een goede stand.

32. 38-33 8-13

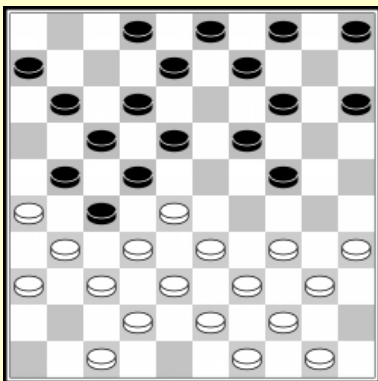
Wit had als volgt moeten spelen : 33. 43-39 19-23
34. 33-28 23x32 35. 37x28 22x33 36. 39x28 17-22
37. 26x17 22x33 38. 31x22 18x27 39. 17-12 =.

In de partij maakte hij een grove fout door opening op 39 niet te dichten.

33. 34-29?

Oef 7. 4 Wat is de winnende combinatie voor zwart ?

Wiersma-Sijbrands

15... 14-20

Een verbetering van een eerdere partij tegen Wim van der Sluis, waarin zwart 15... 9-13? 16. 34-30! 5-10 17. 40-34 3-9

17... 2-7 wordt beantwoord met een typische combinatie 18. 28-23! 18x40 19. 33-28 22x33 20. 38x18 12x23 21. 31x22 17x28 22. 26x17 11x22 23. 36-31!

Wit kan niet onmiddellijk aanvallen met 50-45 wegens 6-11 22-27 23-28 23x41 met doorbraak.

Na 23... 7-12 kan wit ook de combinatie 39-34 31-27 37x26 44x2 nemen.

18. 28-23! 18x40 19. 33-28 22x33 20. 38x20 14x34 21. 31x22 17x28 22. 32x5 en zwart gaf op.

16. 50-45 9-13

Wit had kunnen vervolgen met 16. 28-23 19x28 17. 32x23 18x29 18. 34x23 indien hij wou, daar 18... 24-30 19. 35x24 20x18 20. 33-28 22x33 21. 31x13 enz. tot een evenwaardige stand leidt.

17. 34-29 20-25 18. 29x20 15x24 19. 40-34 4-10

19... 5-10 kon beantwoord worden met 20. 44-40 en zwart kan niet vervolgen met 25-30 21. 34x25 24-29 22. 33x24 22x44 23. 31x22 19x30 24. 35x24 44x35 25. 43-39 18x27 26. 38-33 27x20 27. 25x5.

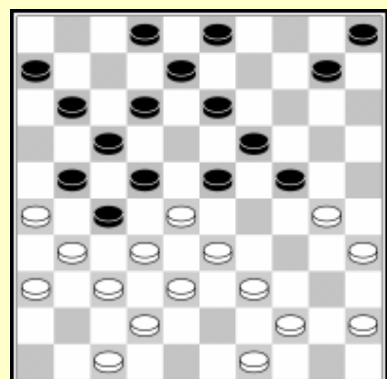
Na 19... 4-10 is 20. 44-40 niet mogelijk, maar 20. 45-40 gevolgd door 28-23 is een serieus plan.

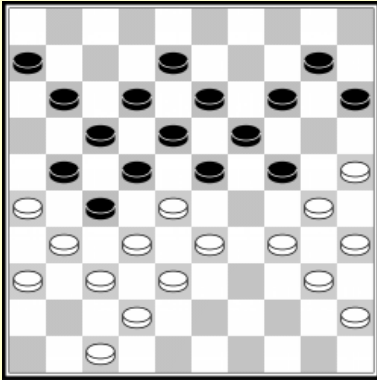
20. 34-30 25x34 21. 39x30 18-23 22. 43-39

Spelen van 22... 12-18? zou wit toelaten schijf 28 te verwijderen door 23. 39-34 10-14 24. 33-29 24x33 25. 28x39. Deze open Bonnard is beter voor wit. Schijven 2 en 8 zijn niet actief. Zwart sluit veld 18 niet en weerhoudt wit van het ruilen via 33-29x39.

22... 3-9! 23. 39-34 2-7

24. 33-29 leidt nergens heen na 24x33 38x18 12x23 enz.

23. 44-39 12-18 25. 49-44 7-12 26. 30-25 9-14
27. 34-30 10-15 28. 39-34 5-10

29. 44-40

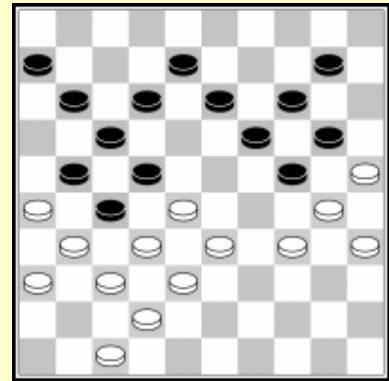
Wit bouwt het krachtblok, maar zwart heeft hierop geanticipeerd.

29... 23-29 30. 34x23 18x29 31. 40-34 29x40
32. 45x34 15-20

33. 34-29 12-18 leidt tot vastlopen, maar wit kan zich redden met een remisecombinatie.

33. 33-29!

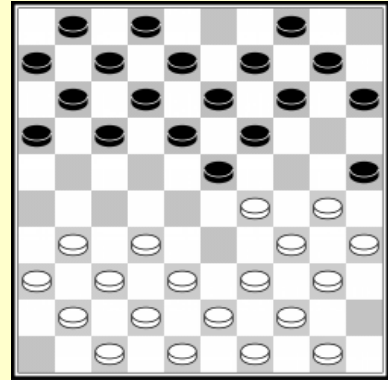
33... 22x33 34. 31x22 17x28 35. 26x17 11x22 36. 30x19 33x24!
37. 19x30 leidt eveneens tot remise. Na 36... 13x24? 5
7. 29-23 28x19 38. 38x29 24x33 39. 42-38 33x31 40. 36x7 zou
wit nog winnen.

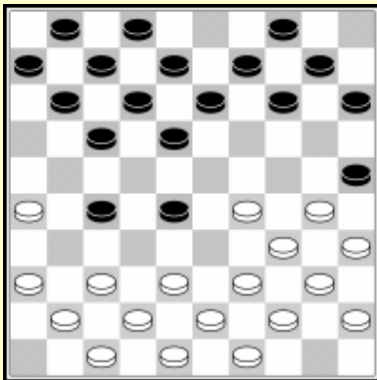
33.... 24x33 34. 38x29 22x24 35. 31x22 17x28 36. 32x23 19x28
37. 30x19 13x24 38. 26x17 11x22 39. 34-29 24x33 40. 42-38 33x31 41. 36x 7
en na nog vijftien zetten werd tot remise besloten.

8. Springer tegenaanval

1. 32-28 19-23 2. 28x19 14x23 3. 37-32 10-14 4. 41-37 5-10
 5. 35-30 20-25 6. 46-41 14-19 7. 33-29 9-14 8. 40-35 3-9
 9. 45-40 leidt tot deze stand :

9.... 17-22 10. 31-27 22x31 11. 36x27 11-17 12. 30-24 19x30 13. 35x24 leidt tot een Roozenburg aanval voor wit. Zwart kan dit voorkomen door de Springer tegenaanval te spelen : 9.... 23-28 10. 32x23 19x28.

11. 50-45? is nu een theoretische fout. Zwart speelt 16-21! 12. 31-26 21-27!

Wit moet nu goed uit zijn ogen kijken :

- 1) 13. 37-31? 28-33! 14. 31x22 18x27 15. 39x28 17-21
 16. 26x17 11x24 17. 30x19 14x23 Z+1.
- 2) 13. 38-33 27-32 14. 33x22 18x27 15. 37x28 17-21
 16. 26x17 11x24 Z+1.
- 3) 13. 30-24 28-33! 14. 39x28 14-19 15. 43-39 19x30
 16. 35x24 15-20 17. 24x15 25-30 18. 34x25 27-31
 19. 36x27 18-22 20. 27x18 12x23 en zwart staat beter.
- 4) 13. 38-32 27x38 14. 43x23 13-19 en zwart wint zijn schijf terug met voordeel.

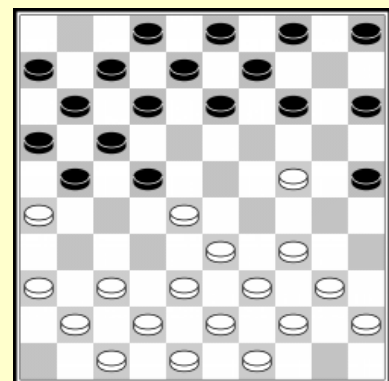
Wit moet dus kiezen tussen 11. 30-24 en 11. 39-33 28x39 12. 44x33.

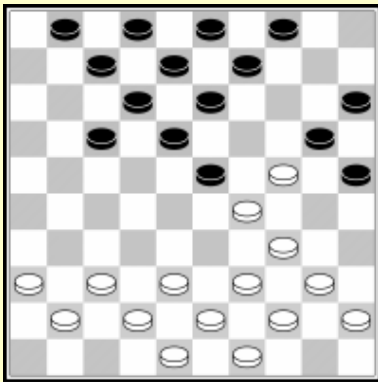
Kolk-Faas

12. 28-23! 13-18?

Oef 8. 1 Hoe won wit een schijf ?

Oef 8. 2 Hoe wordt 12... 14-20 afgestraft ?

Virny-Sjoelman

Voor wit 38-32 kon spelen lanceerde zwart een sterke Springer tegenaanval.

19... 23-28!

Wit kan schijf 28 niet aanvallen via 38-32? wegens 18-23 29x18 13x22 32x23 20x18 Z+1.

20. 38-33 7-11 31. 33x22 17x28 32. 42-38 1 - 7

33. 36-31 12-17

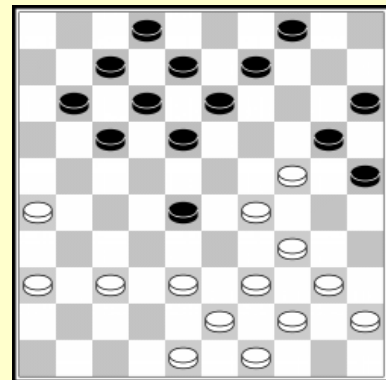
Na 34-30? 25x23 31-27 20x29 27-22 18x27 38-33 29x38 43x1 13-18! wordt de witte dam gevangen.

34. 41-36 8-12 35. 31-26 3 - 8

De witte schijven op zijn rechtervleugel zijn redelijk passief. Wit heeft weinig speelruimte. Zwart heeft sterke formaties gebouwd.

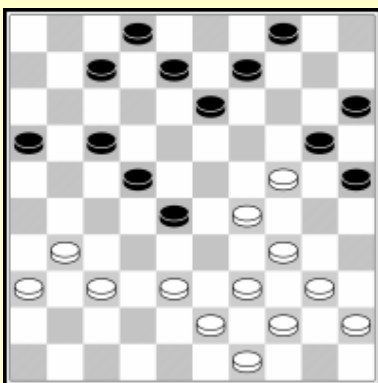
36. 48-42 11-16 37. 37-31 18-22

Na 37... 16-21 38. 42-37 18-22? 39. 38-32 verliest zwart een schijf ! Maar 38... 17-22 39. 26x17 22x11 is nog steeds in orde voor zwart.

38. 31-27 22x31 39. 26x37 12-18

Verhindert 38-32 weer door 18-23 Z+

40. 37-31 18-22

41. 42-37?

Zwart forceert nu schijfwinst. Wit had reeds een moeilijke stand. Na 41. 31-26 7-12 42. 38-33 16-21 43. 42-37

1) 43... 21-27 44. 37-31(!) 13-18

44... 9-14 45. 24-19! 13x24 46. 29-23 28x19

47. 33-29 24x33 48. 39x28 22x33 49. 33x11 =

45. 24-19 9-14 46. 19x10 20-24 47. 29x20 25x5 met voordeel voor zwart.

2) 43... 9-14 en wit moet naar een slecht eindspel vluchten met 44. 34-30 25x23 45. 24-19 13x24 46. 33-29 24x33 47. 37-32 28x37 48. 39x10 37-42 enz.

41... 8-12

Na 42. 38-33 16-21 31-26 21-27 is de zwarte stand oppermachtig.

42. 38-32 verliest een schijf door 7-11 43. 32x23 22-27 44. 31x22 17x30 45. 40-35 12-18 46. 35x24 18-23 Z+1.

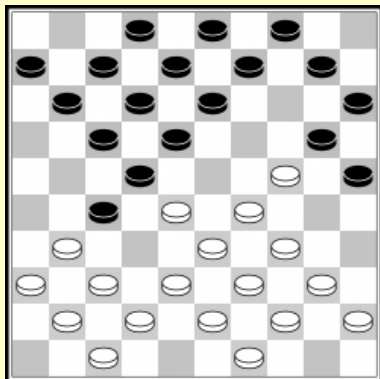
42. 40-35 28-33 43. 39x28 22x42 44. 37x48 13-18 45. 44-40 18-23

46. 29x18 12x23 47. 34-29 23x34 48. 40x29 9-13

Zwart zal een schijf winnen op de volgende zet door 25-30, wit gaf op.

9. Wederzijdse voorposten

Wanneer beide spelers een voorpost hebben op veld 24 en 27 krijgen we een complexe situatie. Over dit onderwerp kan men een volledig boek schrijven. We bespreken enkele typische ideeën die belangrijk zijn in dit speltype.

Tsjizjow-Chmiel

Beide spelers hebben een voorpost op hun rechtervleugel. Wit heeft het centrum in handen. Hij neemt nu een andere voorpost op veld 23, hetgeen redelijk gevaarlijk is in deze situatie.

15. 28-23 9-14 16. 31-26?

Dit is een zware fout in deze stand, omdat wit tactisch vastgezet wordt ! Wit kon aan verlies ontsnappen door 16. 40-35 omdat na 13-19 17. 24x3 8x28 18. 44-40 wit de verloren schijf terugwint.

16... 3-9!

Wit heeft geen goede zet meer.

17. 37-31 wordt beantwoord met 27-32 18. 38x27 22-28

19. 23x32 13-19 (een ander belangrijk idee is 18-22

27x18 12x23 29x19 20x27 31x22 17x28 Z+1)

20. 24x22 17x46 Z+.

17. 37-32 wordt afgestraft door 22-28 18. 33x31 13-19

19. 24x22 17x46 Z+.

17. 33-28 22x33 18. 39x28 is niet goed wegens 27-32

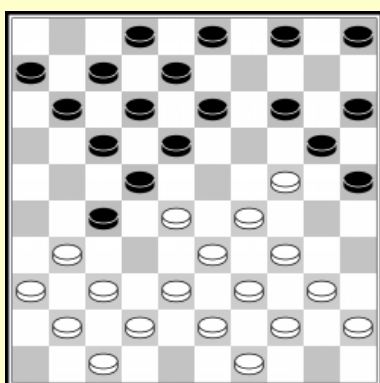
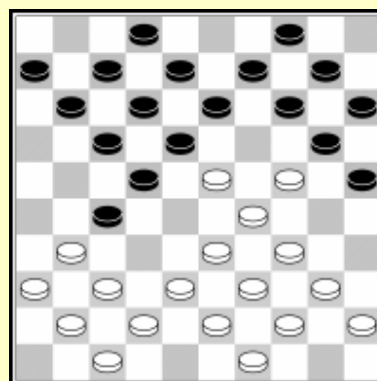
19. 38x27 18-22 20. 27x18 13x33 21. 29x38 20x18 Z+.

17. 34-30 25x34 18. 39x30 wordt simpel beantwoord door 13-19 Z+.

17. 40-35 13-19 18. 24x13 8x28 19. 38-32

19. 44-40 20-24 20. 29x20 15x24 Z+1

19... 27x38 20. 43x23 20-24 44. 29x20 18x38 45. 42x33 15x24 verliest een schijf voor wit

Hoogteijeling-Kolk

Na het bestuderen van de partij Tsjizjow-Chmiel toonde ik mijn pupil Gerlof Kolk dat 9-14 zelfs beter is dan 5-10 in deze stand die voortvloeit uit de opening : 1. 33-29 19-23 2. 35-30 20-25 3. 40-35 14-20 4. 44-40 10-14 5. 38-33 14-19 6. 30-24 19x30 7. 35x24 17-22 8. 42-38 11-17 9. 50-44 6-11 10. 32-28 23x32 11. 37x28 16-21 12. 41-37 21-27 13. 46-41 9-14 14. 48-42 1-6.

15. 28-23?

De fout waarop gehoopt werd. Wit had 15. 31-26 of 15. 40-35 moeten spelen. Zwart forceert nu schijfwinst.

15... 3-9!

Integenstelling tot vorige partij, kan wit niet ontsnappen door 16. 40-35 13-19 17. 24x13 8x28: Op 18. 44-40 volgt 20-24 19. 29x20 15x24 en 18. 35-30 wordt beantwoord met 4-10!! 19. 38-32 27x38 20. 43x23 9-13

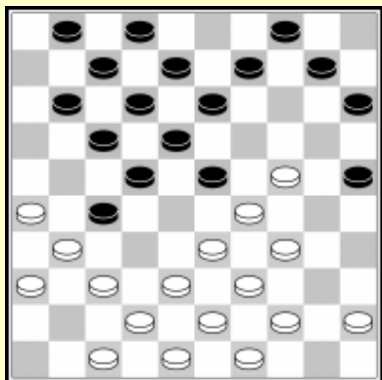
Dreigt 22-27 Z+

21. 31-27 22x31 22. 26x27 14-19! 23. 23x14 10x19 en op de volgende zet speelt zwart 20-24 met schijfwinst.

16. 31-26 5-10!

Dezelfde situatie als in Tsjizjow-Chmiel is het gevolg. Zwart won de partij.

Tolchikau-Slezak

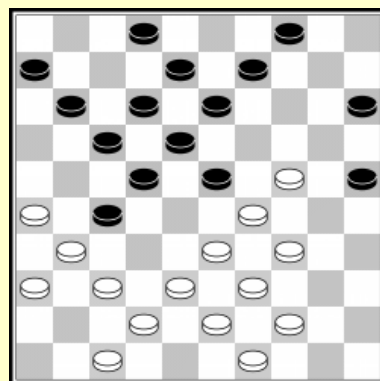
Zwart's beste zet is 23-28! Nu 28-32 27x38 43x23 spelen is niet goed voor wit wegens 22-27 enz... Hierdoor heeft wit nog weinig speelruimte over : 17... 23-28 18. 44-40 1-6 19. 40-35 10-14 20. 24-20 15x24 21. 29x20 11-16! En wegens de dreiging 27-32 17-21 moet wit het lelijke 47-41 spelen, zorgende voor een hangende schijf op veld 41.

17... 1-6 18. 37-32 10-14 19. 32x21 14-19

Zwart voert een tegenaanval uit op wit's voorpost. Na 19... 22-28 20. 33x22 18x16 21. 29x 18 moet zwart natuurlijk niet 12x23 (22. 24-19 13x24 23. 34-29 W+) maar 13x22

20. 45-40 19x30 21. 40-35 11-16 22. 35x24 16x27
23. 42-37 7-11 24. 48-42

Het spelen van 24... 4-10 biedt zwart de mogelijkheid een combinatie uit te voeren na 5. 37-32?

Oef 9. 1 Probeer deze damzet te vinden !

24... 4-10 opent het basisveld 4, waardoor wit de kans krijgt een damzet te nemen : 25. 34-30 23x34 26. 24-19 13x35 27. 39x30 25x34 28. 33-28 22x33 29. 31x4 maar de situatie is niet duidelijk na 33-39 30. 44x33 34-40.

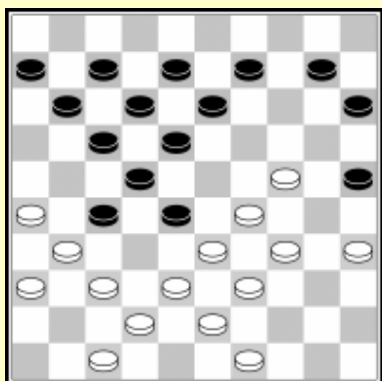
Zwart kan eveneens vervolgen met 24... 11-16 25. 37-31 6-11 26. 32x21 16x27 27. 42-37 23-28 enz.

24. . . 23-28 25. 44-40 4-10 26. 40-35 2-7

Na 26... 9-14 kan wit (ook) 27. 26-21 spelen

- 1) 27... 27x16 28. 24-20 15x24 29. 29x9 13x4 30. 31-27 22x31 31. 33x13 8x19 32. 36x27 met een klein voordeel voor wit.
- 2) 27... 17x26 28. 38-32 27x38 29. 43x23 14-20 30. 31-27 22x31 31. 36x27 met een goede stand voor wit.

Basisschijven 2 en 4 zijn nu verdwenen, hetgeen wit extra tactische mogelijkheden biedt.

27. 26-21! 17x26

Het is niet mogelijk met 27... 27x16 te slaan wegens 24-19 gevolgd door 31-27 W+.

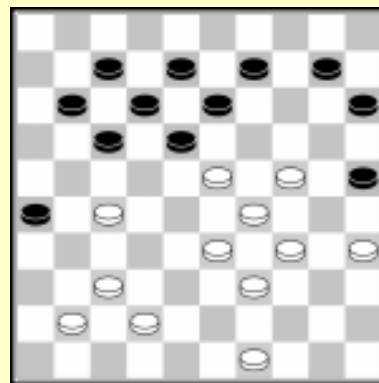
28. 38-32 27x38 29. 43x23 11-17 30. 47-41

Wit nam de aanval over en richt nu zijn pijlen op veld 27.

30... 6-11 31. 31-27 22x31

32. 36x27

Zwart moet schijf 27 aanvallen : 32... 17-22 33. 41-36 22x31
 34. 36x27 11-17 35. 27-21 17-22 36. 21-16 9-14, bv.
 37. 42-38 14-20 38. 49-43 22-27 39. 33-28 27-31 40. 39-33
 31x42 41. 38x47 13-19! 42. 24x11 20-24 43. 29x20 18x49 =.

32... 18-22? 33. 27x18 13x22 34. 49-43 11-16

Wit krijgt te veel ruimte voor zijn aanval. Met de volgende sterke ruil krijgt wit zelfs nog meer ruimte.

35. 34-30 25x34 36. 39x30 8-13 37. 30-25 7-11

38. 43-39 10-14 39. 42-38 13-18?

Wit kon de partij nu gemakkelijk beslissen : 40. 37-31! 26x46

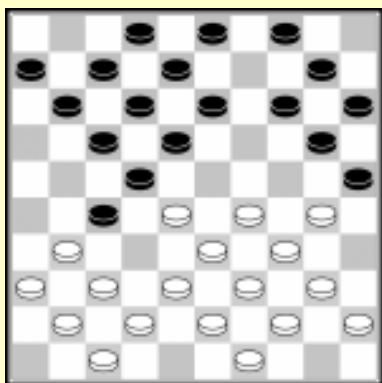
41. 35-30 46x19 42. 24x4 +.

40. 39-34 16-21

Zwart had nog kunnen proberen 40... 22-27! 41. 34-30 14-19!! 42. 24x31 12-18 43. 23x21 16x47 en hij had nog kunnen doorvechten.

41. 34-30

Na 41... 15-20 42. 24x15 9-13 43. 23-19 14x34 44. 40x39 gaf zwart op.

Sijbrands-Anderson

In een van Sijbrand's fameuze blindpartijen toonde de meester een vernietigende combinatie.

15. 28-23!

Zwart kan de voorpost op 23 niet aanvallen met 13-19 wegens 31-26 19x28 29-24 20x29 34x21 W+1.

15... 3-9

Wit kan nu vervolgen met 30-24 13-19 17. 24x13 8x28 18. 29-24 20x29 19. 34x21 17x26 20. 31-27 22x31 21. 36x27 met voordeel, maar wit wil meer !

16. 31-26 11-16?

Zwart had 20-24 moeten spelen. Wit forceert nu winst op verbluffende wijze.

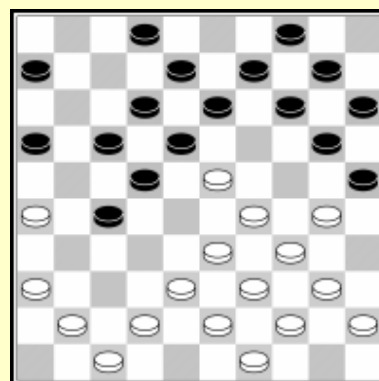
17. 37-32! 7-11 18. 32x21 16x27 19. 30-24 11-16

20. 33-28! 22x33 21. 38x28 18-22

Na 22. 43-39 22x33 23. 39x28 13-19 24. 24x13 8x19 zou zwart goed staan, maar wit bereidde een grote verrassing voor.

22. 34-30!!

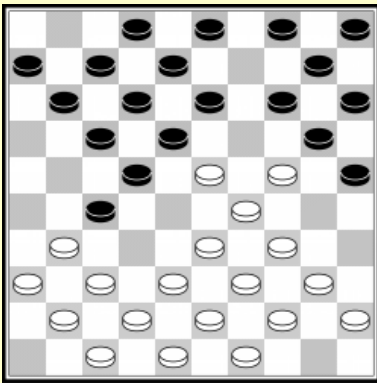
Het begin van een mooi einde. Wit kan eveneens vervolgen met 22. 41-37 22x33 23. 34-30 enz.

22... 25x34 23. 41-37 22x33 24. 23-19 14x23

24... 34x23 25. 38x7 2x11 verliest wegens 26. 42-38 20x29 27. 37-32! 13x24 28. 32x3 11-17 29. 3x21 16x27 30. 38-33 29x38 31. 43x21 W+.

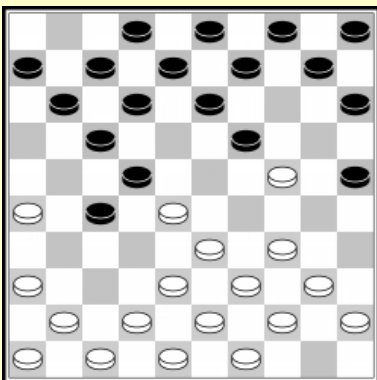
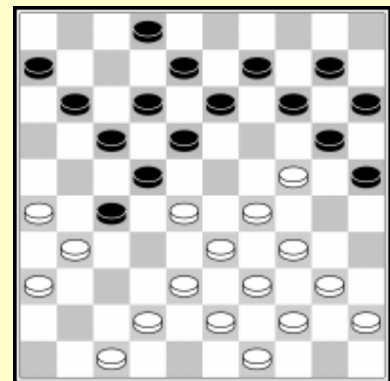
25. 29x7 2x11 26. 38x29 34x23 27. 44-39 20x29 28. 39-33 29x38 29. 43x5

Oef 9. 2 Wat moet wit spelen in deze stand : 12. 31-26 of 12. 40-35 en waarom ?

Oef 9. 3 Wat moet wit spelen. Kies uit de volgende opties :

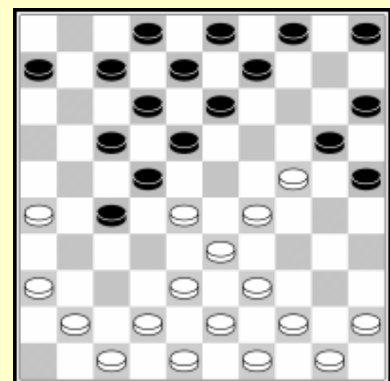
- A) hij moet de aanvallende zet 28-23 doen
- B) hij moet een damzet nemen met 24-19
- C) hij moet 47-41 spelen als afwachtende zet

Oef 9. 4 Waarom is het foutief de voorpost te verdedigen met 34-30 25x34 39x30?

Oef 9. 5 Toon de manier waarop zwart wint na de volgende zetten :

- A) 41-37
- B) 42-37
- C) 38-32 27x38 42x32

Oplossingen hoofdstuk 5

Les 1: De centrumaanval

1. 1 37-31 26x48 27-22 48x45 22x4 45x18 4x6 W+
1. 2 44-39 19x30 37-31 26x37 48-42 37x48 28-23 48x34 23x1 34x18 1x25 W+
1. 3 28-23 7-12 32-27 en zwart wordt tactisch vast gezet : 17-22 29-24 W+ en 13-19 25-20 W+
1. 4 37-31 26x37 27-21 17x26 28-22 ad lib. 34-30 ad lib. 30x8 2x13 33x2 W+
1. 5 28-22 19x17 32-28 21x23 37-31 26x46 38-32 46x28 33x2 24x33 39x17 W+
1. 6 37-31 26x37 32x41 21x32 28x37 19x28 33x22 17x28 35-30 25x45 44-40 45x34 39x6 +
1. 7 14-20 23x14 3-8 14x3 24-30 35x24 20x29 33x24 8-13 3x17 11x35 gevolgd door 25-30 Z+1.

Les 2: Tegenspelen van de centrumaanval

2. 1 13-19 24x13 8x28 38-32 4-9 32x23 22-28 23x32 14-20 25x3 12-17 3x21 16x47 Z+
2. 2 49-44 9-13 37-32 38x37 33-28 22x24 34-29 ad lib. 39x17 W+
2. 3 43-38 7-12 49-44 12-18 (12-17 37-31 27x36 33-29 W+1) 37-31 27x36 38-32 28x48 33-29 24x33 39x17 48x30 35x22 W+
2. 4 14-20 23x3 20x29 33x35 13-18 3x17 11x44 Z+

Les 3: De klassieke aanval

3. 1 34-30 21-26 46-41 en zwart heeft geen goede zet meer, daar 8-12 wordt beantwoord door 38-33 29x38 30-24 19x30 28x17 W+
3. 2 25-20 14x25 32-27 23x21 42-37 17x28 26x17 ad lib. 38-33 ad lib. 43x3 W+
3. 3 33-29 24x33 28x39 17x28 34-29 23x34 32x3 W+
3. 4 31-26 3-8 (12-17 leidt tot een dodelijke rechttervleugelopsluiting) 26x17 11x44 27-22 18x27 32x21 16x27 43-39 44x33 38x7 W+
3. 5 17-21 33x24 18-22 27x20 21-26 24x13 26x46 28x19 46x25 Z+
3. 6 37-31 26x37 32x41 23x32 38x27 17x28 34x32 W+
3. 7 21-27 32x12 23x41 36x47 8x28 47-41 26x37 41x34 W+
3. 8 32-27 ad lib. 46x37 ad lib. 36x47 17x28 38-33 ad lib. 43x23 19x28 30x10 W+

Les 4: De Hoogland aanval

4. 1 34-30 25x34 43-39 34x43 33-29 24x33 28x48 17x28 32x25 W+
4. 2 22-17 14-19 17x8 13x2 25-20 23-29 35-30 24x35 33x4 W+
4. 3 18-22 37-31 14-20 25x14 19x10 30x28 10-14 33x24 22x42 Z+
4. 4 39-33 30x39 22-17 11x22 28x17 39x28 32x14 9x20 27-21 16x27 31x22 18x27 17-11 6x17 37-31 26x37 42x11 W+
4. 5 28-23 19x17 34-30 35x24 37-31 26x28 33x2 24x42 2x47 W+
4. 6 39-33 14-20 25x14 9x20 33x24 20x29 32-28 22x33 40-34 29x40 38x9 3x14 45x34 W+1

Les 5: Tegenspelen van de Hoogland aanval

5. 1 26-21 17x26 36-31 26x28 39-33 28x30 35x11 W+
5. 2 13-18 22x2 12-18 2x35 9-13 35x21 16x47 Z+.
5. 3 27-21 16x27 (18x27 28-22 26x28 32x3 W+) 22x31 =
5. 4 16-21 27x7 18x27 32x21 26x17 7x18x31 36x27 Z+

Les 6: The Roozenburg attack

6. 1 7-11 28x10 26-31 37x26 13-19 24x22 17x46 26x17 11x31 36x27 46x5 Z+
6. 2 24-19 13x24 34-30 23x34 30x10 25-30 35x24 20x29 ad lib. 3-9 ad lib. 9-14 10x19 15-20 24x15 26-31 37x26 4-10 15x4 7-11 4x22 17x50 26x17 12x43 49x38 50-28 Z+
6. 3 12-17 23x12 2-7 12x1 8-12 1x9 3x41 Z+
6. 4 27-22 18x27 38-33 27x38 24-20 25x23 29x7 38x40 7-1 en wit won

Les 7: De partij Bonnard

7. 1 18-22 =
7. 2 16-21 26x17 11x33 29x38 20x29 32-28 23x32 34x14 25x34 40x29 W+
7. 3 16-21 26x17 11x33 32-28 23x43 29x49 20x29 34x23 W+

7. 4 18-23 29x18 14-20 25x23 13-19 23x14 22x13 31x22 17x48 26x17 48x25 Z+

Les 8: De Springer tegenaanval

8. 1 24-19 18x29 33x24 14x23 34-30 25x34 40x27 21x32 37x28 W+1

8. 2 23-18 20x29 33x24 12x23 34-30 25x34 40x27 21x32 37x28 W+1

Lesson 9: Wederzijdse voorposten

9. 1 25. 37-32? 17-21 26. 26x19 18-22 27. 32x21 22-28 28. 33x22 11-17 29. 22x11 6x48 +

9. 2 12. 31-26? 3-9!! en wit heeft geen goede zet meer (13. 37-31 27-32! 14. 28x37 18-22 15. 27x18 12x23 16. 29x18 20x27 17. 31x22 17x28 Z+1), hij moet dus spelen 12. 40-35 (na 13-19 13. 24x13 8x28 14. 44-40 en hij wint zijn verloren schijf terug).

9. 3 28-23? wordt gevolgd door 27-32! 38x27 22-28! 23x32 18-22 27x18 12x23 29x18 20x27 31x22 17x28 Z+1.

Het nemen van de damzet 24-19 14x32 34-30 25x23 33-28 22x33 39x19 13x24 31x4 leidt tot een gelijk aantal schijven na 10-14 38x27 12-18 4x22 17x28 =.

Wit moet spelen 47-41!

1) 14-19 34-30! 25x32 33-29 19x30 29-23 18x29 40-34 29x40 45x5 W+

2) 18-23 28x19 14x23 29x18 12x23 33-29!

2. 1) 13-18 24-19 23x14 29-24 20x29 34x32 W+

2. 2) 8-12 29x18 12x23 42-37 20x29 38-33 29x38 43x1 +

2. 3) 23-28 34-30 25x23 42-37 20x29 38-33 29x38 43x5 +

3) 11-16 28-23! 7-11 41-37 16-21 24-19! 13x24 33-28 W+

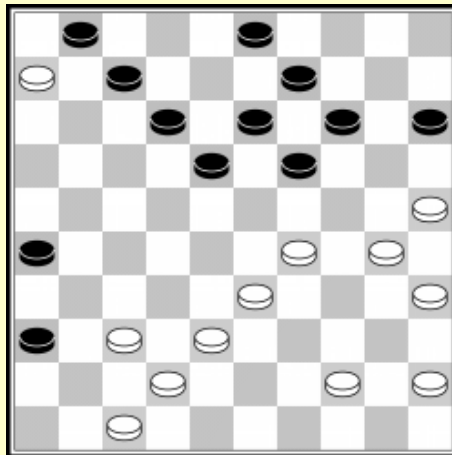
9. 4 34-30 25x34 39x30 27-31 36x18 12x32 38x27 13-18 24x22 17x50 Z+

9. 5 A) 41-37? 27-32 38x27 22x31 36x27 17-22 28x17 12x41 47x36 18-23 29x18 20x47 Z+

B) 42-37? 18-23 28x19* 27-32 38x18 12x34 39x30 20x38 43x32 13x35 Z+1

C) 38-32? 27x38 43x32 17-21! 26x17 12x21 28x26 18-23 29x18 20x27 Z+1

Hoofdstuk 6 : Randschijven

Randschijven geven de partij vaak een extra dimensie. Randschijven beïnvloeden de partij zowel tactisch als strategisch. Een schijf op veld 36 kan door de tegenstander gebruikt worden voor het uitvoeren van combinaties. Langs de andere kant, een schijf op veld 36 kan de speelruimte van de tegenstander beperken.

We bespreken strategieën bij het spelen tegen een randschijf op veld 36. Partijen met deze randschijf zijn erg populair. Spelers die uitblinken in het spelen tegen deze randschijf zijn Harm Wiersma, Alexander Schwarzman en Alexander Baljakin.

De vraag rond randschijven is steeds : is de randschijf sterk of zwak ?

Bijvoorbeeld, het hebben van een randschijf op veld 26 helpt vaak bij de controle over de linkervleugel, maar de tegenstander kan deze ook gebruiken voor tactische doelen.

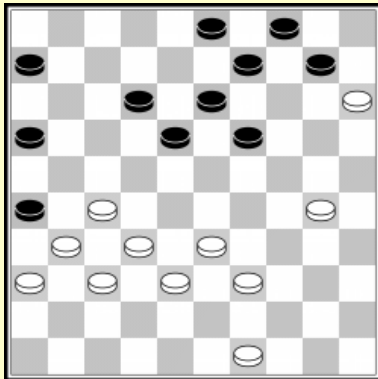
Een randschijf op veld 16 is zelden sterk. We focussen op het uitbuiten van situaties wanneer men een sterk centrum heeft terwijl de tegenstander meerdere schijven aan de rand van het bord heeft staan, zoals op veld 16.

1. Partijen met schijf 15 / 36
2. Tegenspelen van schijf 15 / 36
3. Schijf 26
4. Schijf 16
5. Schijf 6

Na het bestuderen van dit hoofdstuk weten we welke strategieën belangrijk zijn wanneer randschijven in het spel zijn. We leren ook de typische tactische ideeën voor dit type van standen.

1. Partijen met schijf 15 / 36

Schijf 15 is een speciaal stuk. Ze helpt vaak bij het omsingelen van het centrum van de tegenstander, maar ze kan ook inactief worden. De tegenstander kan de schijf gebruiken voor tactische doelen.

Sjoelman-Ermakov

Op zijn linkervleugel heeft wit een sterk kanon. Hij controleert de andere vleugel met de schijven 15 en 30. Zwart heeft niet genoeg formaties om in staat te zijn de strategische velden te controleren. Indien hij 1... 3-8 speelt met het idee te ruilen 19-24x24, antwoordt wit met 2. 33-29! met een geweldige stand voor wit. 2... 19-23 3. 39-34 leidt tot de dodelijke dreiging 27-22 W+.

**1... 19-23 2. 49-44 6-11 3. 30-25 10-14
4. 33-28 13-19?**

4... 14-19 was een betere verdediging. Nu wordt schijf 19 erg

zwak.

5. 44-40 9-13 6. 40-35 3- 9 7. 38-33 12-17 8. 39-34 17-21 9. 34-30

Dreigt 30-24 W+. Zwart offerde een schijf met 23-29 en verloor.

Koeperman-Sretenski

Zwart heeft een centrumschijf op veld 23 hetgeen gevaarlijk is wanneer de tegenstander een schijf op 15 heeft. Hij dient op te letten dat wit niet de controle over veld 28 veroverft.

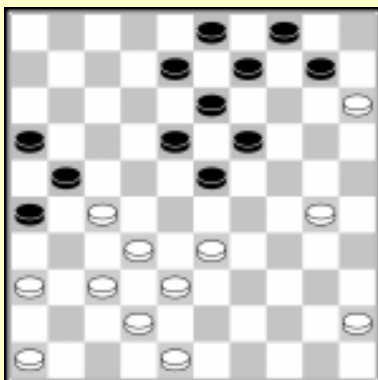
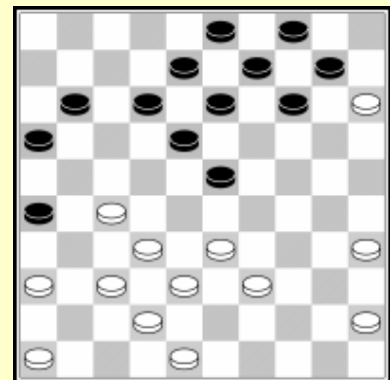
1. 35-30 12-17?

Een cruciale fout. Zwart had 1... 11-17! moeten spelen.

1) 2. 33-28 14-19!

Op 17-21 of 17-22 neemt wit een damzet.

3. 39-33 17-22! 4. 28x17 12x21

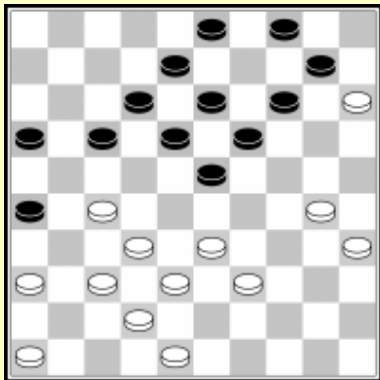
1.1) 5. 33-28 23-29! Zwart activeert zijn formaties. 6. 28-23 is beter voor zwart omdat 6. 30-25 sterk beantwoord wordt met 19-23! 7. 28x19 13x24 8. 45-40 10-14 met uitstekend spel voor zwart De witte linkervleugel is inactief. Na 9. 48-43 14-20! 10. 25x14 9x20 heeft zwart een winnende stand.

1.2) 5. 45-40 9-14!

6. 33-28 wordt afgestraft door 14-20 23-29 19-23 13x44 Z+.

6. 40-35 23-28! 7. 32x12 21x43 8. 48x39 8x17 met voordeel

voor zwart.

2) 2. 45-40 14-19 3. 40-35 9-14

Op 4. 33-28 speelt zwart 17-22 5. 28x17 12x21

6. 39-33 23-28! enz. met voordeel

Op 4. 30-25 verschaft zwart zich ruimte met 19-24.

4. 39-34 17-21 5. 33-28 23-29! 6. 34x23 18x29 biedt mooi spel voor zwart.

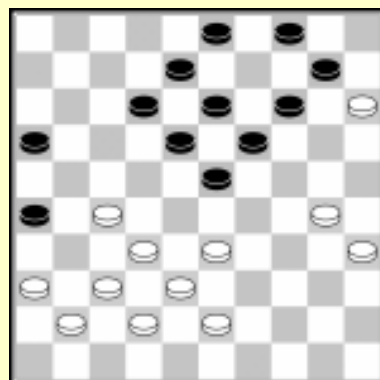
De beste speelwijze voor wit is wachten met naar veld 28 te gaan : 4. 46-41 17-21 5. 48-43

5. 33-28 18-22!! 6. 27x20 21-27 Z+

5... 12-17 6. 33-28 17-22 7. 28x17 21x12 8. 39-33

Indien wit 33-28 kon spelen op de volgende zet zou hij een zeer goede stand hebben, maar zwart heeft een sterk schijn-offer :

8... 23-29! 9. 33x24 14-20 met gelijkspel.

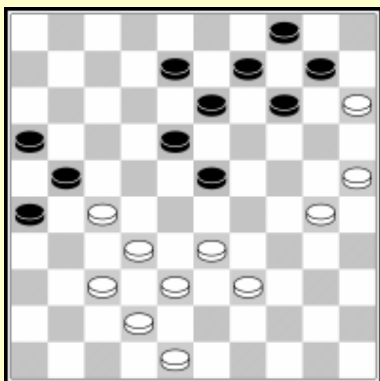
2. 33-28!

Zwart kan niet vervolgen met 2... 17-21 3. 28x19 13x35 wegens 4. 37-31 26x28 5. 38-33 21x32

6. 33x2 W+. Als gevolg hiervan moet zwart veld 19 sluiten. Zwart mist de formatie 8/12/17 om schijf 28 te verwijderen.

2... 13-19 3. 30-25 17-21 4. 38-33 9-13

5. 48-43 8-12 6. 42-38 3 – 8 7. 46-41 23-29

G. Jansen-G. Valneris Wereldkampioenschap 2003

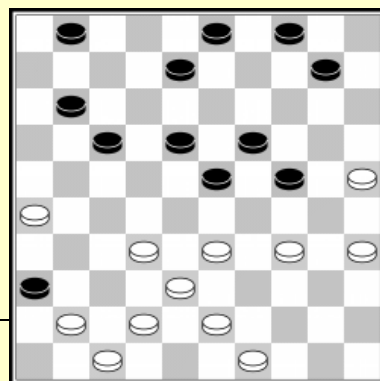
Oef 1. 1 Zwart aan zet. Hoe beoordeel je deze stand ?

Wirny-Samb

Zwart heeft een schijf op 36 gecombineerd met een sterk centrum.

32. 33-29

32-28x27 is misschien beter. Bijvoorbeeld 32. 32-28 23x32

33. 38x27 8-12

dreigt 24-30 Z+.

34. 43-38 1-7 35. 33-29 24x33 36. 38x29 met gelijke kansen.

32... 24x33 33. 38x29 10-14 34. 43-38 8-12 35. 49-43 17-22

36. 32-27 22x31 37. 26x37 11-17 38. 37-32 17-22 39. 41-37 1-7

Zwart blijft zijn centrum versterken. Daarom ruilt wit schijf 22.

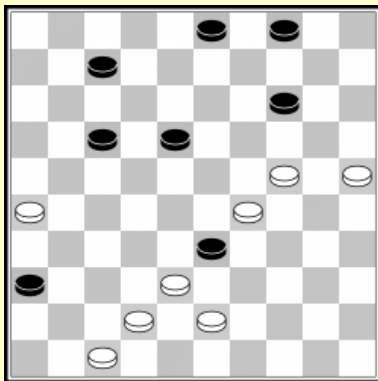
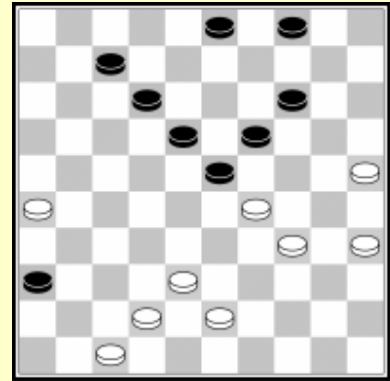
40. 32-27 22x31 41. 37x26

41... 23-28!

Power play! Zwart start een forcing.

42. 34-30 28-33!

Wit kan niet vervolgen met 43. 29-24 33-39 +.

43. 30-24 19x30 44. 35x24 12-17

45. 38-32 wordt afgestraft door 7-11 29x38 14-19 24x22 17x39 Z+.

45. 26-21 17x26 46. 38-32 14-20 47. 24x15 33x24

48. 25-20?

Wit had als volgt moeten spelen 48. 43-39 3-8!

Verhindert 25-20 8-12 36-41 26-31 18-22 12x43 +

49. 42-38 18-23! 50. 25-20 23-28! 51. 32x23 26-31 52. 20x29 31-37 en hoewel wit nog steeds in moeilijkheden zit kan hij zich nog verdedigen.

48... 24-30 49. 20-14 30-35 50. 14-10 35-40

51. 10- 5 40-45 52. 32-27 45-50

Het eindspel is zeer slecht voor wit.

53. 43-38 3- 9 54. 5-19 7-12 55. 19- 2 50-28 56. 2-30 12-17 57. 30-48 17-22

58. 27-21 26x17 59. 48-25 36-41 60. 25x21

60. 25x26 41-46 verliest eveneens. Nu wordt de witte dam simpel afgevangen door 28-5 47x36 22-27 +, wit gaf op.

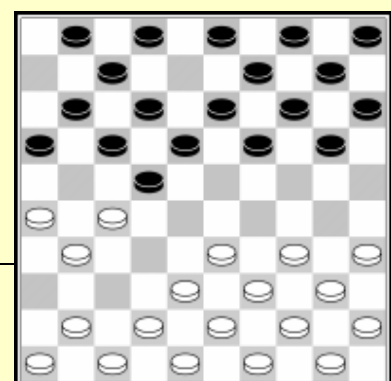
Soms staan er zelfs meer schijven aan de rand van het bord. Dit maakt de situatie zelfs meer interessant. Dit type standen nadat iemand een 2x2 ruil naar veld 6 of een ruil naar veld 36 heeft gedaan. We zullen een voorbeeld van beide geven.

1. 32-28 17-22 2. 28x17 11x22 3. 37-32 12-17

Zwart nodigt zijn tegenstander uit de Korchow opening te spelen.

4. 31-26 6-11 5. 36-31 8-12 6. 32-27

6... 16-21! 7. 27x16 22-28 8. 33x22 18x36

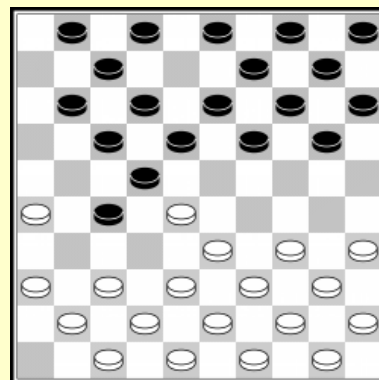
Deze opening is reeds vele malen gespeeld en levert gewoonlijk boeiende partijen met veel tactische mogelijkheden, speciaal voor wit. Zwart echter heeft een goede centrumstand, het is dus interessant voor beide spelers. Indien men meer wil weten over de strategie in deze Korchow-opening kan men de website van Frits Luteyn checken. Wit kan ook anders spelen op de vierde zet.

**4. 41-37 6-11 5. 46-41 8-12
6. 32-28 16-21 7. 31-26 21-27**

Wit kan nu vervolgen met 8. 36-31 27x36 9. 26-21 17x26
10. 28x6 met een zeer interessante partij.

Wit kan ook kiezen voor : 8. 35-30 2-8 9. 30-25 27-31

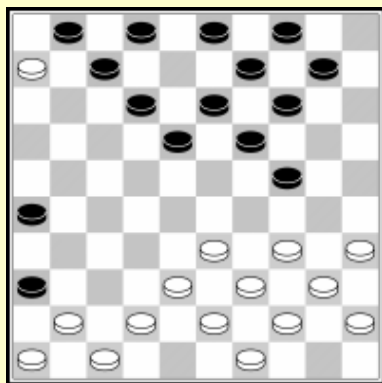
*Zwart kan ook vervolgen met 1-6 of 19-23 voor een rech-
tervleugel aanval met een zwakte op veld 2.
Tsjizjow heeft vaak op deze manier gespeeld en het
resulteert in boeiende partijen, omdat de aanval niet
zonder risico's is.*

10. 36x27 22x31 11. 34-29

Wit heeft andere opties zoals 11. 33-29 of 11. 37-32
11... 31- 36 en wit kan proberen tegenspel te leveren
tegen schijf 36.

In de volgende partij zien we dat schijven 26 en 36 erg sterk kunnen zijn. Deze schijven controleren de linkervleugel van het bord.

Tsjizjow-Clerc Masters 1998

Stand na 1. 34-29 19-23 2. 40-34 14-19 3. 33-28 10-14
4. 38-33 17-22 5. 28x17 11x22 6. 43-38 6 -11 7. 48-43 12-
17
8. 45-40 5 -10 9. 50-45 8- 12 10. 32-28 23x32 11. 37x28 16-
21
12. 31-26 21-27 13. 36-31 27x36 14. 26-21 17x26 15. 28x 6
20-24 16. 29x20 15x24

Wit is beperkt in zijn spel op de linkervleugel door de schijven
26 en 36. Wit's volgende zet is een beetje passief. Het is be-
ter de formatie 34/40/45 te laten en 41-37 en 46-41 te spelen.

17. 34-30 18-23

Zwart houdt schijf 10 op zijn plaats en speelt 10-15 niet. Hij hoopt dat hij later schijf 10 kan centraliseren naar veld 19.

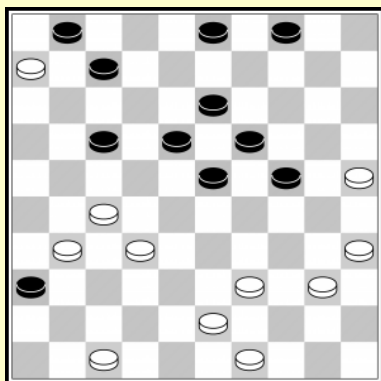
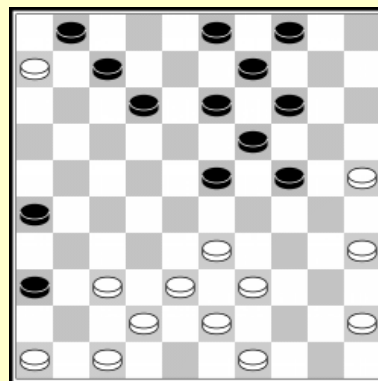
**18. 40-34 12-18 19. 30-25 7-12 20. 34-29 23x34 21. 39x30 2 – 7 22. 41-37 18-23
23. 33-29 23x34 24. 30x39 19-23!**

Terwijl hij schijf 10 centraliseert bouwt zwart een sterk centrum.

25. 39-33 14-19 26. 44-39 10-14

Zwart heeft geen zwaktes en bezit zowel de velden 23 en 24. Schijven 26 en 36 maken het haast onmogelijk voor wit veld 24 onder controle te krijgen.

27. 45-40 12-17 28. 46-41 17-22 29. 37-32 13-18 30. 42-37
22-27 31. 32x21 26x17 32. 33-28 23x32 33. 38x27 19-23 34.
37-32 14-19 35. 41-37 9-13 36. 37-31

Wit nam veld 27 in maar dit is enkel tijdelijk. Zwart dwingt hem terug met krachtige zetten.

36... 17-22!

Wit moet terugruilen, daar 37. 39-33 wordt afgestraft door 38... 24-29! 39. 33x24 19x30 40. 35x24 22-28! Z+.

37. 31-26 22x31 38. 26x37 18-22! 39. 39-33 13-18!

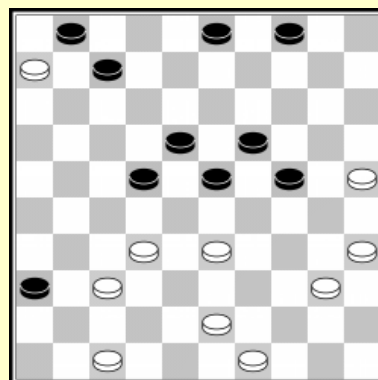
Zwart heeft een dodelijke dreiging geactiveerd. Hij gebruikt schijf 6 als een combinatie object.

40. 40-34 22-27! 41. 32x21 7- 11 42. 6x 17 18-22

43. 17x28 23x41 44. 34-29 41-46 45. 29x20 46-37

Zwart won na 46. 20-15 19-24 47. 43-38 3 - 9 48. 21-16 9-14
49. 16-11 37-46 50. 49-44 46- 3 51. 44-39 37-23 52. 11-6 14-
19

53. 39-34 23x45 54. 38-32 45-50.

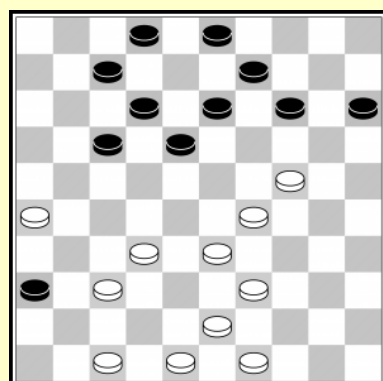

H. Meijer-H. Jansen

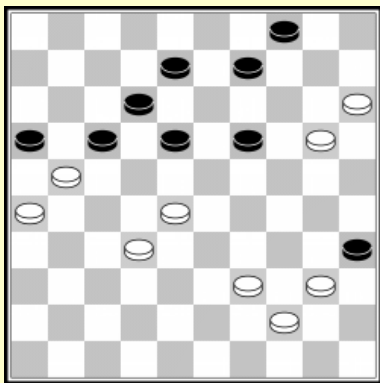
30. 43-38 14-19 31. 24-20 15x24 32. 29x20 9-14 33. 20x9
3x14 or 30. 43-38 14-19 31. 49-44 19x30 32. 29-23 18x29 33.
33x35 zorgt voor gelijk spel. Echter, wit wilde zijn voorpost op
veld 24 behouden, maar overzag de tactische mogelijkheden
van zwart...

30. 49-44 14-19 31. 44-40? 19x30 32. 40-35 17-22!

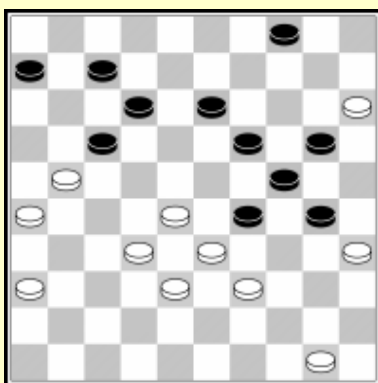
33. 35x24 13-19 34. 24x 4 22-27 35. 4 x31 36x49

In de volgende oefeningen wint wit gebruik makend van zijn eigen schijf op veld 15.

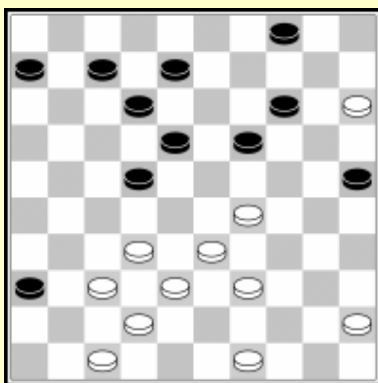

C 1. 1

C 1. 2

C

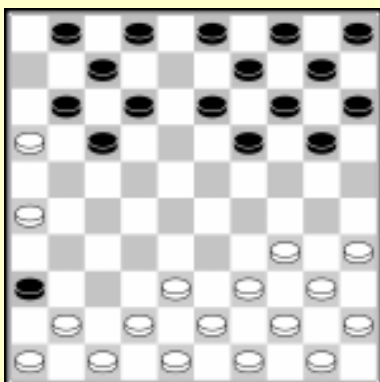

C 1. 4

1. 3

2. Tegenspelen van de schijven 15 / 36

Een schijf op veld 36 kan vaak gebruikt worden op tactische wijze.

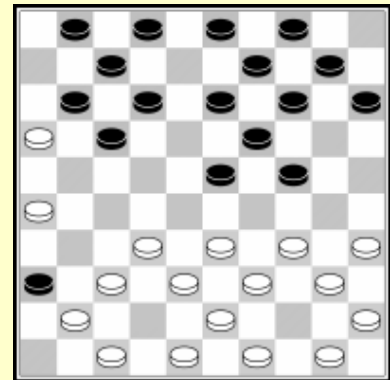

Vanuit de Korchow opening ging de partij als volgt :
9. 41-37 19-23 10. 39-33 14-19 11. 44-39 10-14 1
2. 46-41 20-24 13. 38-32 5-10 14. 42-38

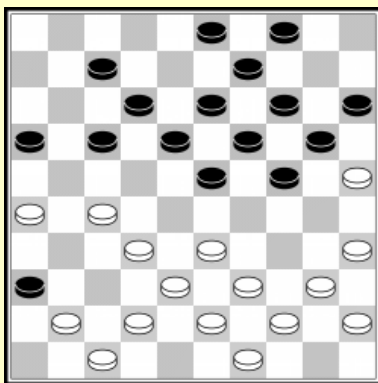
Zwart moet spelen 15-20 gevolgd door 10-15 In een partij Goedemoed-D. Kootstra (en waarschijnlijk veel andere) speelde zwart:

**14... 14-20? 15. 47-42! 36x47 16. 32-28 23x41
17. 42-37 41x32 18. 38x27 47x29 19. 34x 5**

en wit won de partij.

Laat ons nu kijken naar de juiste zet :

**14... 15-20 15. 34-30 10-15 16. 30-25 12-18
17. 48-42 7-12 18. 16x 7 2x11 19. 50-44 1 - 7
20. 32-27 11-16 21. 37-32**

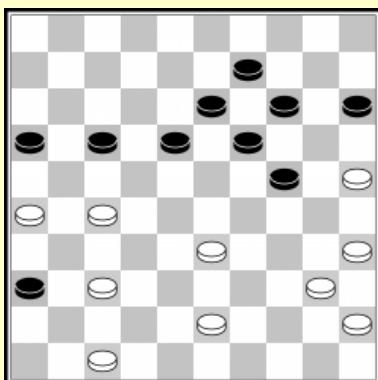
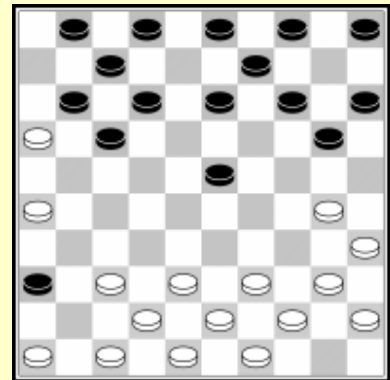
Deze stand is voorgekomen in verschillende partijen gewoonlijk na een andere zettenvolgorde. Zwart moet 24-29 of 23-29 spelen. In Mitsjanski - Brouwers werd het volgende gespeeld :

**21... 17-22? 22. 26-21! 22x31 23. 21-17 12x21
24. 42-37 31x42 25. 32-28 23x32 26. 38x27 21x32
27. 47x27 36x47 28. 39-34 47x29 29. 34x1**

In de Korchow opening vervolgde de partij met
9. 41-37 19-23 10. 34-29 23x34 11. 39x30 14-19
12. 44-39 10-14 13. 50-44 19-23?

Deze combinatie werd uitgevoerd in tenminste zeven officiële partijen !

**14. 30-24 20x29 15. 47-41 36x47 16. 26-21 17x26
17. 37-31 26x37 18. 42x31 47x33 19. 39x6**

Monteba-Okken

39... 17-22? 40. 37-31! 19-23
40... 15-20 wordt sterk beantwoord door 41. 40-34! 19-23*
42. 35-30 24x35 43. 34-30 35x24 44. 47-41 36x47
45. 43-39 47x29 46. 39-33 29x21 47. 26x10 W+.

**41. 47-41! 36x47 42. 43-39 47x29 43. 39-33 29x21
44. 26x8**

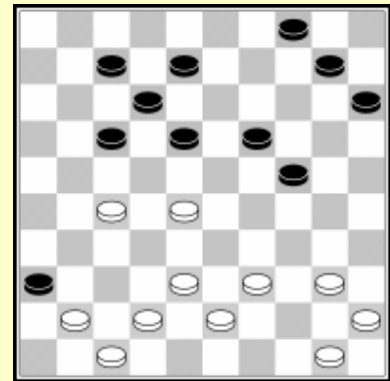
en wit won het eindspel.

Kouamé-Spanjer

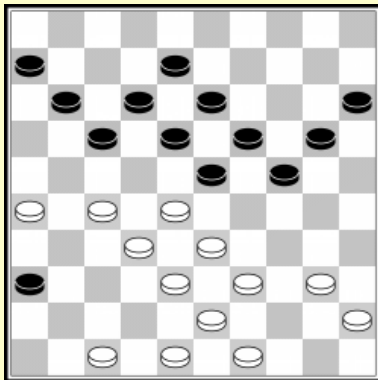
Zwart speelde als laatste zet 5-10? en verhoogt daarmee het aantal zwaktes. Wit forceerde winst op een verrassende manier :

29. 38-33!!

Dreigt zowel 28-22 als 27-22 28-23 terwijl 29... 18-22 (of 17-22) 30. 27x18 12x32 wordt afgestraft door 31. 41-37 32x41 32. 42-37 41x32 33. 47-41 36x47 34. 39-34 47x29 35. 34x5 W+.

Zwart offerde dus een schijf en verloor.

G. Jansen-Goedemoed

Wit heeft een klassieke stand en bezit de velden 26, 27 en 28. Zwart heeft net de formatie 6/11/17 gevormd om 17-22 te spelen. Wit forceerde winst gebruik makend van de zwakte op veld 14.

30. 27-22! 18x27 31. 32x21 23x32 32. 38x27 19-23

33. 47-41 36x47 34. 21-16 47x29 35. 16x 9 8-13

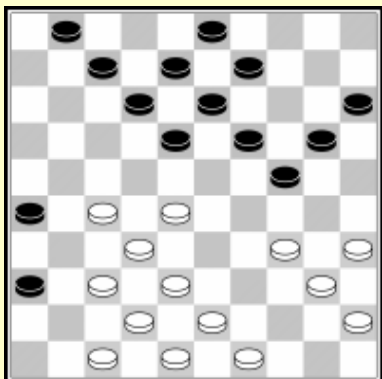
Wat anders ? 35... 29-47 wordt beantwoord door 39-33! 47x29 40-34 29x40 45x34 W+.

36. 9x18 23x12 37. 40-34 29x40 38. 45x34

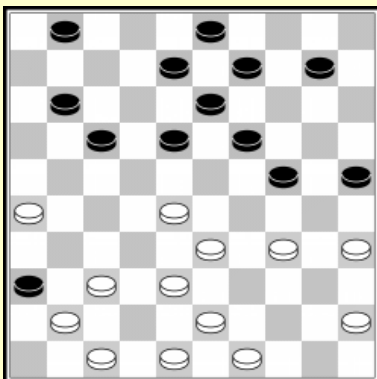
En zwart gaf op.

In de volgende oefeningen kan men zijn tactische vaardigheden oefenen.

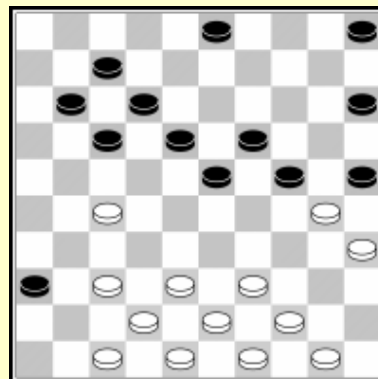
Oef 2. 1-2. 7:

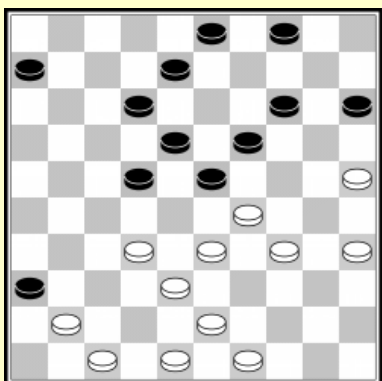
2.1

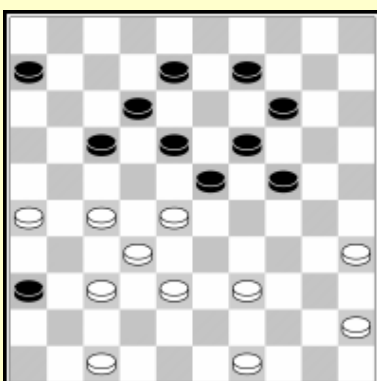
2.2

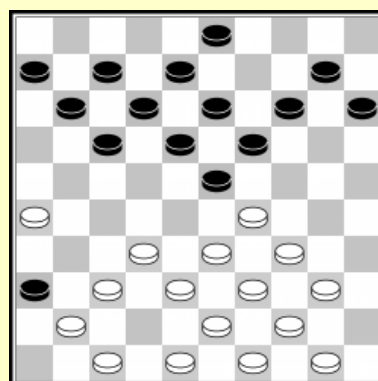
2.3

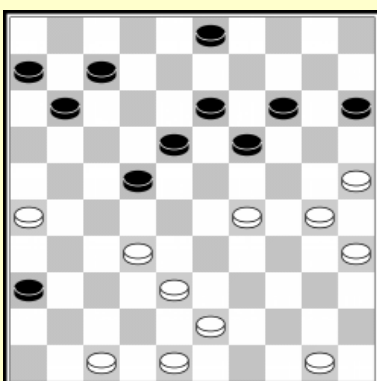
2.4

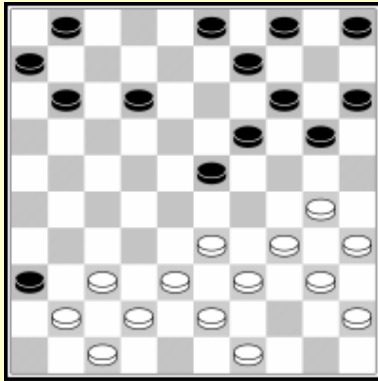
2.5

2.6

2.7 19-23?

B. Messemaker-F. Guseynov

Wit heeft een sterke stand met veel actieve formaties. Zwart heeft enkele zwaktes. Schijf 5 is niet ontwikkeld en veld 13 is open. Zwart had zijn stand moeten versterken met 9-13.

20... 11-17?

Wit toont aan dat veld 12 kwetsbaar wordt door de schijf op 17 gecombineerd met schijf 36.

21. 33-29! 12-18

op 21... 1-7 22. 29x18 12x23 volgt 23. 30-24! 24. 37-31 25. 38-33 26. 43x1 W+.

22. 29-24 20x29 23. 37-31 36x27 24. 38-32 27x38 25. 42x11 6x17

Met schijf en partijwinst.

Vermin-Tsjizjow

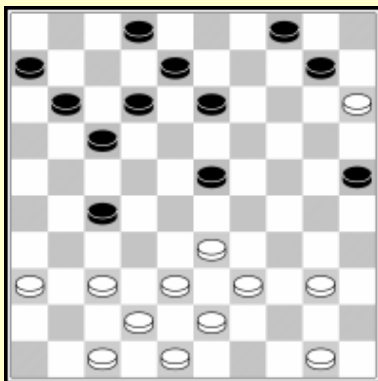
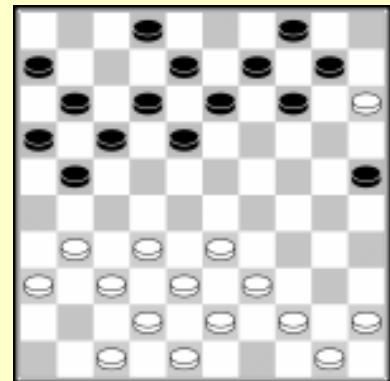
De constructie die Messemaker bouwde wordt vaker gebruikt om tegen een schijf op 15/36 te spelen.

Tsjizjow bouwt dezelfde constructie met zwart.

19. 45-40 13-19 20. 33-28 9- 13 21. 39-33 21-27!

22. 31x22 18x27 23. 32x21 16x27 24. 44-39 19-23

25. 28x19 14x23

Zwart heeft een mooie aanval en controleert het centrum, terwijl wit een zwakte heeft op veld 49. In de volgende fase versterkt zwart het centrum..

26. 40-34 13-18 27. 34-30 25x34 28. 39x30 10-14

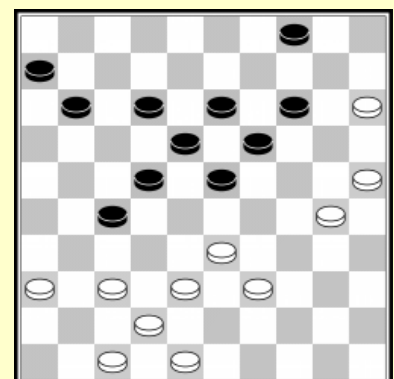
29. 50-44 8-13 30. 44-39 2- 8 31. 39-34 17-22

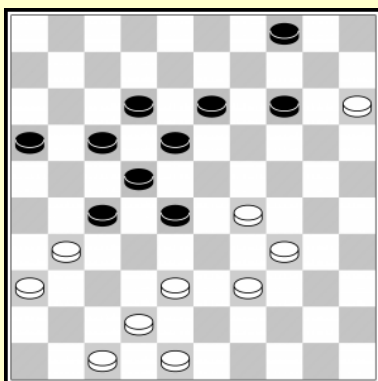
32. 30-25 13-19 33. 34-30 8-13 34. 43-39

De zwarte schijven werken alle goed samen. Schijf 6 gaat nu naar veld 16.

34... 11-17 35. 30-24 19x30 35. 25x34 6-11

36. 33-29 11-16 37. 37-31 23-28

38. 47-41?

De enige goede zet was 38. 29-24. Na deze zwakke zet forceert zwart nu de winst.

**38... 16-21! 39. 38-33 28-32! 40. 31-26 32-38
41. 42-37 27-32 42. 37x28 21-27 43. 33x42 22x44**

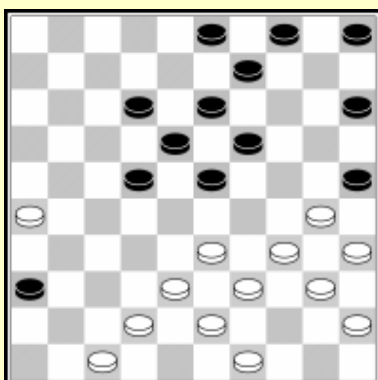
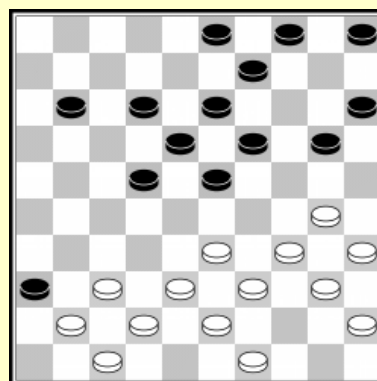
En wit gaf op na enkele zetten.

Schwarzman-Bezwersjenko

Wit heeft de reeds bekende constructie gebouwd. Zwart heeft een grote ruimte ingenomen, maar zijn schijfverdeling is niet perfect.

22. 37-32 11-17

Na 23. 41-37 17-21 kan wit niet meer spelen op zijn linkervleugel. Daarom doet hij een schijfoffer om meer ruimte te scheppen.

23. 32-27 22x31 24. 41-37 20-25 25. 37x26 17-22

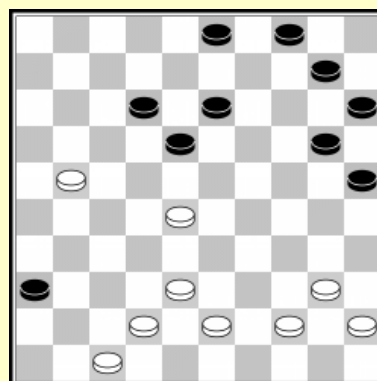
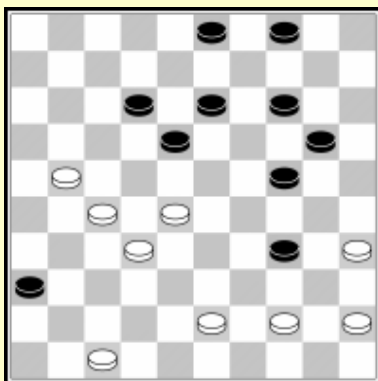
Het lijkt erop dat zwart de gehele stand controleert. Maar wit heeft reeds geanticipeerd op deze situatie, en heeft een mooi offer.

26. 30-24!! 19x30 27. 35x24

Een briljante zet ! Wit offer een schijf maar krijgt hierna een geweldige aanval op de linkervleugel.

**27... 23-29 28. 34x23 18x20 29. 26-21! 13-18
30. 49-44! 9-13 31. 33-28 22x33 32. 39x28 5-10**

Nu wordt het duidelijk hoe sterk de witte linkervleugel aanval is. Schijf 21 zal snel worden ondersteund door meerdere schijven. De zwarte schijven op de rechtervleugel zijn inactief.

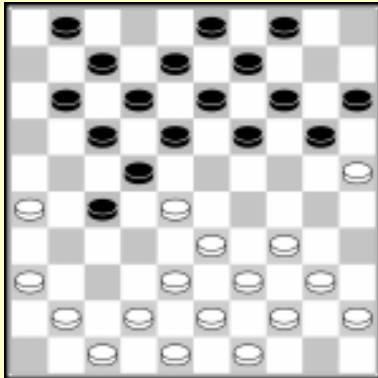

**33. 38-32 10-14 34. 32-27 20-24 35. 42-38 25-30
36. 38-32 15-20 37. 40-35 30-34**

Vooraleer door te breken neutraliseert wit de tegenaanval van zwart.

38. 43-38 13-19 39. 44-39 34x43 40. 38x49 24-29
41. 21-17 12x21 42. 27x16

Wit won na 29-34 43. 16-11 34-39 44. 11-7 3-9 45. 35-30 18-23 46. 30-25 23-29
 47. 7-1 29-34 48. 1x40 39-44 40-1 W+.

Mitsjanski-G. Jansen

16. 36-31 27x36 17. 26-21 17x26 18. 28x 6 7 -11

Geen sterk antwoord. De schijf op veld 21 is niet actief. Meer actief is 18-23 12-18 en 8-12 strenge formaties bouwen om de controle over het centrum en speciaal veld 29 te behouden.

19. 6 x17 12x21 20. 41-37 8-12 21. 33-29 1 - 7
22. 39-33 18-23 23. 29x18 12x23

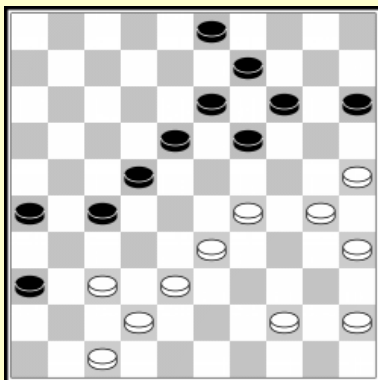
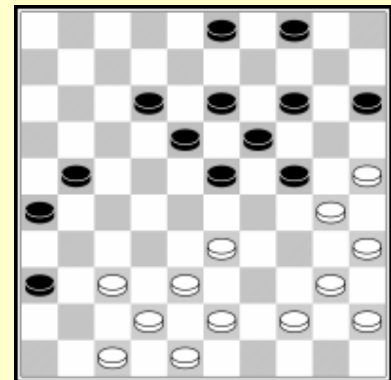
De strijd voor de controle over veld 29 is begonnen.

Wit gaat sterke formaties bouwen om veld 29 te heroveren. Wit heeft speelruimte op zijn rechtervleugel nodig. Daarom is veld 29 een strategisch veld in deze types van standen.

24. 34-30 7- 12 25. 40-35 13-18 26. 44-40 9-13
27. 49-44 20-24

26... 23-29 27. 33x24 20x29 is misschien beter.

28. 33-29! 24x33 29. 38x29 23x34 30. 40x29 4 - 9
31. 43-38 12-17 32. 38-33 17-22 33. 42-38 21-27
34. 48-42

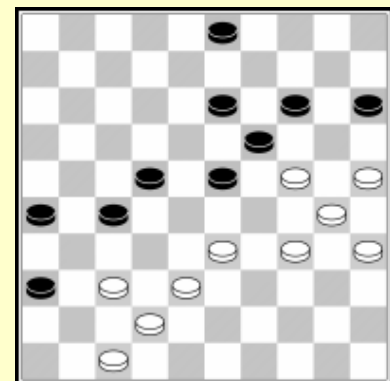
Alle witte schijven zijn actief en werken samen. Schijf 44 verdedigt 29.

34... 19-23 35. 44-40 23x34 36. 40x29 13-19
37. 29-24 9-13 38. 45-40 18-23 39. 40-34!

48... 23-29 49. 34x23 19x39 50. 38-33 39x28 51. 24-20 15x24
 52. 30x10 leidt tot een slecht eindspel voor zwart.

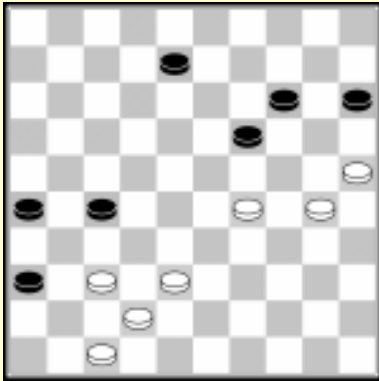
39... 13-18 40. 24x13 18x 9 41. 34-29 23x34
42. 30x39 9 -13 43. 39-34 13-18 44. 34-29 18-23
45. 29x18 22x13 46. 33-29 3 - 8

Wit heeft nog steeds veld 29 onder controle. Nu heeft hij de ruimte om met schijf 35 naar veld. Now he has space to advance piece 35 threatening to take <24>.

47. 35-30! 13-19

Een zwakke verdediging. Zwart had als volgt moeten voortzetten 47... 8-12 48. 30-24 14-19 enz.

48. 29-23! 19x28 49. 38-32 27x38 50. 42x22

Na 50... 8-12 51. 30-24 is het game over voor zwart. Hij speelde 50... 8-13 51. 30-24 en gaf op.

Baljakin-Valneris

Zwart heeft veld 22 en 24 bezet. Wit haalt hier zijn voordeel uit met tactische middelen.

38. 33-29 24x33 39. 39x17 7-11 40. 26-21 11x22

41. 21-16

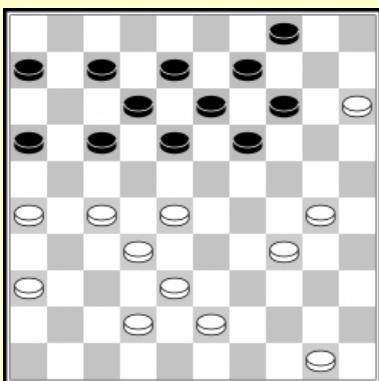
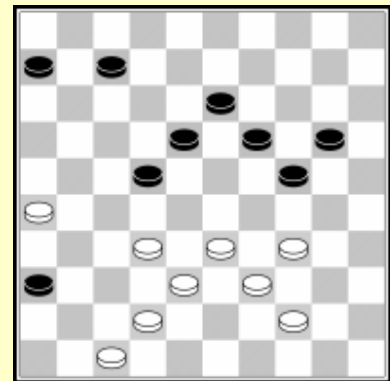
Wit gaat 42-37 spelen en dreigt 16-11 37-31 enz.

41... 19-23 42. 42-37 20-24

... 20-25 43. 37-31 36x27 44. 32x21 22-28 45. 21-17 13-19 46. 16-11 18-22 47. 44-40 19-24 48. 38-32! enz. W+.

43. 47-41! 36x47 44. 34-30! 47x50 45. 30x17 50x11 46. 16x7

Zwart gaf op.

F. Drost - W. van der Sluis

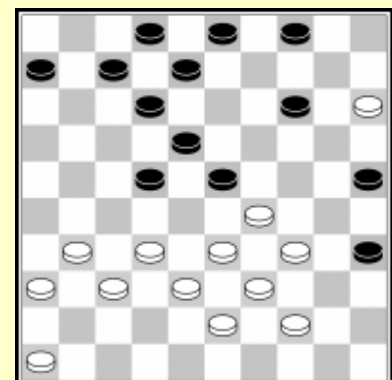
Zwart speelde 7-11? maar had een mooie combinatie kunnen forceren met 31 ... 6-11!!

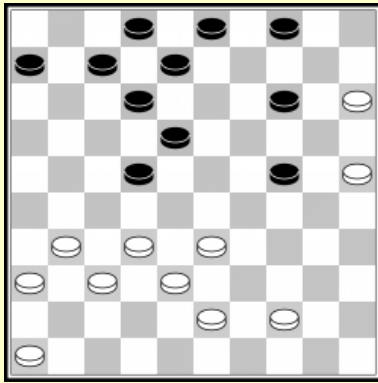
Oef 2. 9 Hoe wint zwart na 32. 30-25?

Derkx-M. Palmans

Zwart speelde een mooie forcing gebruik makend van de schijven 15 en 25.

27... 25-30! 28. 34x25 23x34 29. 39x30 35x24

Zwart dreigt 24-30 14-20 22-27/28 8x50 Z+.

Op 30. 32-28 speelt zwart ook de 24-30 combinatie! Indien wit 28x17 12x21 25x34 14-20 15x24 speelt wordt schijf 31 getransporteerd naar veld 13 door 21-27 Z+.

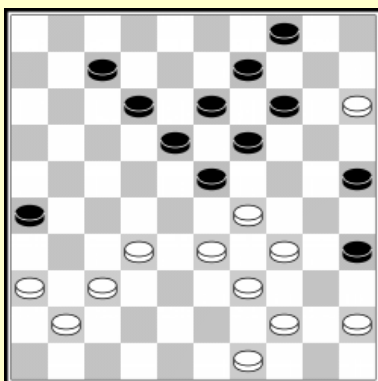
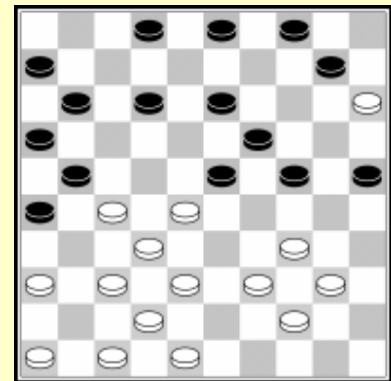
Het sluiten van veld 39 zal niet helpen omdat 30. 43-39 (of 44-39) wordt beantwoord met 30. . . 4-10!! 31. 15x4 24-29 32. 33x24 3-9 32. 4x13 8x30 33. 25x34 22-28 34. 32x23 18x49 Z+.

Wit gaf een schijf met 30. 15-10 en verloor later.

M. Koopmanschap-M. Palmans

Zwart heeft net 24... 18-23 gespeeld. Soms is het mogelijk een klassieke stand te spelen nadat zijn tegenstander naar veld 15 is gegaan. Zwart controleert beide vleugels, terwijl de witte linkervleugel niet goed ontwikkeld is (schijf 46). Wit speelde 25. 40-35?, waarna zwart een mooie combinatie had kunnen forceren.

25. 40-35 24-29! 26. 44-40 19-24! 27. 28x17 11x31
28. 36x27 3 – 8 29. 34x23 4 – 9 30. 15x13 8 x28
31. 32x23 21x 45

Brouwers-Gantwarg

De zwarte stand is zeer solide. Wit, aan de andere kant heeft een zwakke verdediging. Er is slechts één schijf in het hart van zijn verdediging. <38/42/43/47/48/49>.

34. 33-28

Er zijn geen andere zinnige zetten. 34. 49-43? 19-24! 35. 29x20 23-28 Z+.

34... 25-30! 35. 34x25 23x43 36. 49x38 19-24
37. 36-31 13-19 38. 31-27 9-13

Dreigt 24-30 25x34 14-20 15x24 19x48 +.

39. 44-39 18-23

Zwart heeft de stand klassiek gemaakt. Schijf 41 is een zwakte.

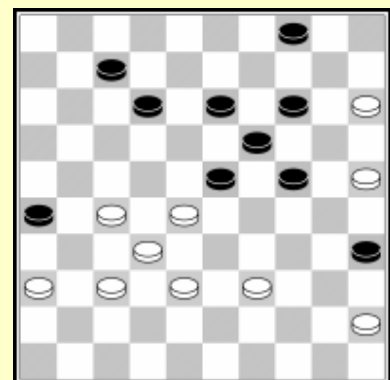
40. 41-36?

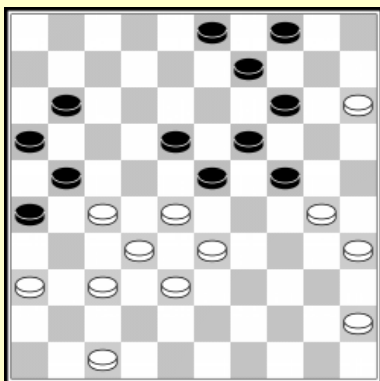
Wit had als volgt moeten spelen 40. 38-33 7-11 41. 41-36 met voordeel voor zwart.

Na 41. 45-40? 35x44 42. 39x50 kan zwart winst forceren door 23-29! en na het slaan volgt 24-30 25x34 14-20 15x24 19x48.

40... 35-40! 41. 45x34 4-10 42. 15x4 14-20
43. 4x29 24x44 44. 25x23 44-49

Wit gaf op.

M. van IJendoorn-M. van Gortel

Zwart bouwde een gesloten klassieke stand. Wit's hoofdprobleem is dat hij een zwakke schijf op veld 36 heeft. Wit moet er ook op letten dat hij niet vastgezet wordt.

34. 47-42?

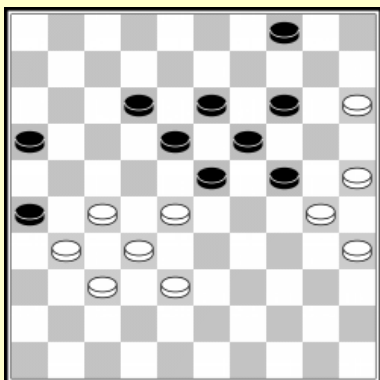
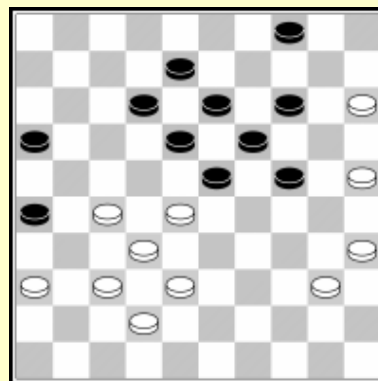
Een zware fout ! Wit's schijf op 36 blijft achter, terwijl schijf 42 hangend is op dit moment. Dit geeft zwart de gelegenheid om zijn tegenstander vast te zetten. Wit had 47-41, 36-31 en 41-36 moeten spelen om schijf 36 te activeren.

**34... 11-17 35. 30-25 9 -13 36. 45-40 17-22
37. 28x17 21x12 38. 33-28 3 - 8**

39. 40-34 is niet mogelijk wegens de Haarlemmer zet 16-21 27x16 18-22 28x17 12x21 16x27 26-31 37x26 23-29 34x23 19x48 Z+.

49. 38-33 12-17

50. 35-30 24x44 51. 33-29 23x34 52. 28-22 17x28
53. 32x3 leidt tot een slecht eindspel voor wit na 53... 44-50
54. 3x20 34-39 55. 20-38. Echter daar de partij wit geen enkele kans op overleving biedt, had hij voor deze variant moeten kiezen, die hem een eindspel oplevert waarin hij zich nog kan verweren.

**50. 42-38 8-12 51. 40-34 17-21 52. 34-30 12-17
53. 36-31 17-22 54. 28x17 21x12 55. 33-28**

Wit heeft geen enkele manier om te ontkomen aan het vastlopen. Na 55... 12-17 56. 38-33 17-21 57. 28-22 23-29 58. 33-28 18-23 moest wit offeren en hij verloor snel.

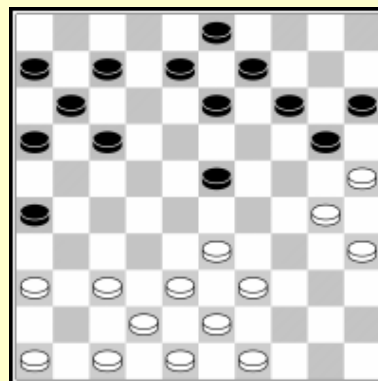
Tsjizjow-Diakité

Het lijkt een rustige klassieke stand, maar binnen een paar zetten gaat zwart naar veld 36... Wit wil veld 27 veroveren.

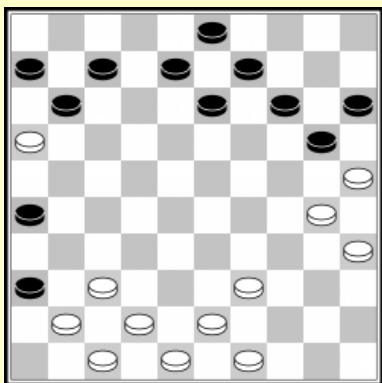
24. 36-31 17-22 25. 46-41 16-21

Zwart laat wit niet toe veld 27 in te nemen na 25. . . 13-18
26. 31-27 22x31 27. 41-36. De volgende ruil echter geeft wit veel ruimte.

26. 31-27! 22x31 27. 33-28 23x32 28. 38x16 31-36

Wit wil controle over veld 29. Een schijf op 29 is erg sterk gecombineerd met de actieve combinatie 25/30/35. Op deze manier krijgt wit controle over de zwarte linkervleugel.

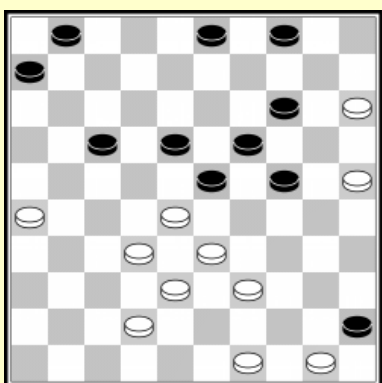
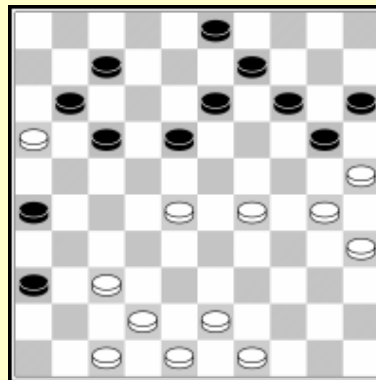

29. 37-32 13-18 30. 39-33 8-13 31. 33-29! 11-17
32. 41-37 6-11?

De beslissende fout. Wit forceert winst.

33. 32-28!!

Wit dreigt 28-22 47-41 43x1. Terugruilen helpt niet omdat na 28-22 47-41 43x12 de schijf op 12 uitzonderlijk sterk is. Omdat 33... 18-22 wordt afgestraft door 34. 30-24! 22x33 35. 29x38 20x29 36. 37-31 36x27 37. 38-33 29x38 38. 43x1 heeft zwart geen enkele goede zet meer, en hij gaf zich dan ook over!

Vermeulen-Podolski

De aanwezigheid van de schijven 15, 25 en 45 biedt veel tactische mogelijkheden. Zwart speelde 36... 23-29 maar nog sterker was het opbouwen van de formatie 6/11/17l.

36... 6-11 37. 42-37 1-6 38. 28-22

38. 37-31 18-22 39. 31-27 22x31 40. 26x37 17-22

41. 28x17 11x22 42. 37-31 24-30! 43. 25x34 22-28

44. 33x22 23-29 45. 34x23 19x26 Z+

38... 18x27!! 39. 32x12 3-8 40. 12x3 23-29

41. 3x 20 29-34 42. 20x40 45x41

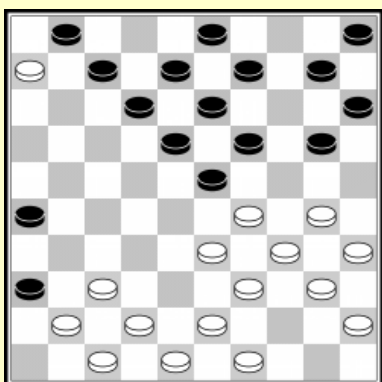
Uit het niets wordt schijf 45 heel belangrijk bij het uitvoeren van een onverwachte combinatie.

Baljakin-W. v. d. Kooij

Zwart heeft schijven op veld 26 en 36 terwijl een randschijf heeft op veld 6. Wit heeft actief spel nodig op de rechtervleugel, anders heeft hij te weinig ruimte. Dit verklaart de volgende zet.

15. 33-29 24x33 16. 38x29 14-20 17. 39-33 4-10

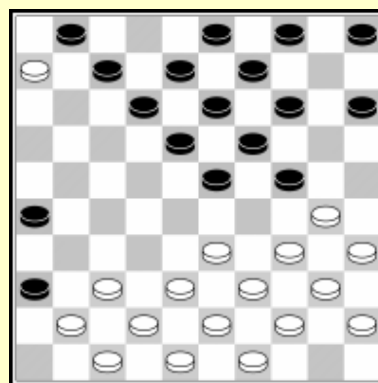
18. 44-39

De stand na 18... 12-17 kwam voor in de partij Dibman-Clerc (Kislovodsk 1981). Beide grootmeesters misten een damzet : 19. 37-31! 26x46 20. 47-41 36x38 21. 43x32 46x28 22. 33x2 met goede winstkansen voor wit.

18... 7-11 19. 6x17 12x21 20. 37-32 8-12 21. 42-38 21-27

22. 32x21 26x17 23. 41-37 17-22

24. 48-42 1 - 7

Wit ruilt om actief spel te krijgen op zijn rechtervleugel.

**25. 30-24 19x30 26. 34x14 10x19 27. 49-44 23x34
28. 40x29 5-10**

Wit neemt nu veld 24 in, hoewel er geen zwarte schijf op veld 25 staat.

29. 29-24 19x30 30. 35x24 10-14 31. 37-32 22-27

Zwart doet een schijnoffer om van de schijf op veld 24 af te geraken. Iets beter zou zijn geweest op de volgende manier 31... 22-28 32. 33x22 18x27 33. 32x21 14-19 enz.

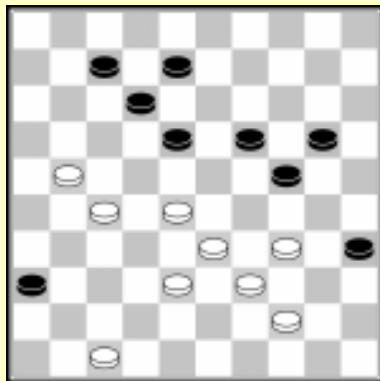
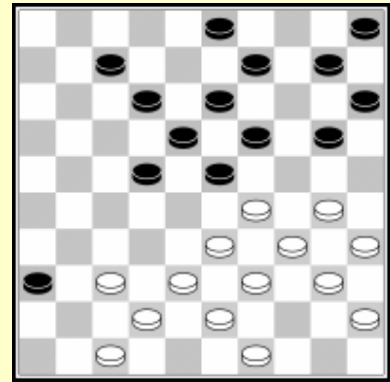
32. 32x21 14-19 33. 32x21 19x30 34. 33-28 9-14

Wit versterkt eerst zijn centrum en begint dan een linkervleugel aanval.

35. 38-32 14-19 36. 40-34 30-35 37. 42-38 15-20

38. 39-33 19-24 39. 43-39 13-19

39... 3-8 40. 32-27 7-11 41. 28-22 20-25 42. 38-32 11-16 43. 32-28 (24-30 44. 33-29) leidt tot volledig vastzetten.

40. 32-27 3 - 8

41. 28-22! 8-13 42. 22-17!

Zwart kan een doorbraak niet meer stoppen.

42... 20-25 43. 17x 8 13x 2 44. 21-17 18-23 45. 17-11

Na 45... 24-30 46. 21-16 19-24 47. 17-11 7-12 48. 11-6 2-7 49. 38-32 24-29 50. 33x24 30x19 51. 32-28 23x32 52. 6-1 gaf zwart op.

Gantwarg-Balcerowicz

Wit's rechtervleugel is opgesloten, maar hij heeft nog een aantal formaties. Wit gebruikt deze om de opsluiting te verbreken en een centraal aanval in te zetten.

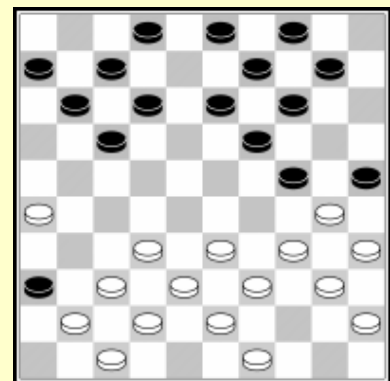
19. 33-28! 3 - 8 20. 28-23 19x28 21. 32x23 24-29

22. 23-18 13x22

Zwart kan niet 12x23 nemen wegens 37-31 36x27 38-33 29x38 43x3 W+.

23. 34x23 25x34 24. 40x29

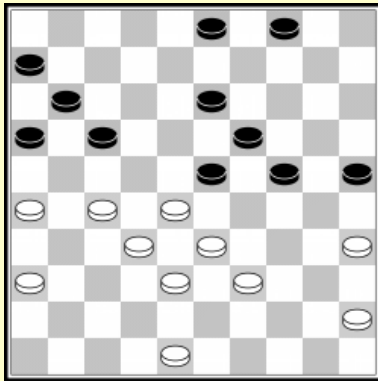
Met een sterke centraal aanval voor wit, die de partij won

3. Randschijf 26

Afhankelijk van de situatie op het bord kan een randschijf op veld 25/26 ofwel sterk ofwel zwak zijn.

Soms kan de schijf gebruikt worden voor tactische doeleinden. Indien er geen formatie op de randschijf gericht is, is deze gewoonlijk sterk.

Baljakin-Dibman

Zwart kan schijf 26 tactisch gebruiken. Zijn eigen schijf op veld 25 is sterk.

35... 25-30!

36. 45-40 wordt beantwoord met 36... 24-29

1) 37. 33x24 17-21 38. 26x17 11x44 39. 40x49 30-34

1.1) 40. 49-44? 19x30 41. 35x24 23-29!

42. 24x33 34-39 Z+.

1.2) 40. 24-20 34-39 en de geïnfilterde schijf op veld 39 geeft zwart een voordeel.

2) 37. 35x24 29x20

Dreigt 23-29 17-21 Z+

Na 38. 40-34 20-24 kan de dreiging 24-30 23-29 niet meer ongedaan worden gemaakt.

38. 39-34 17-21 39. 26x17 11x31 40. 36x27 20-24 en wit kan het plan 3-8 gevolgd door 24-29 niet pareren. Z+.

36. 27-22 23-29

Wit's linkervleugel zit nu in een hekstelling. Deze economische opsluiting is goed, omdat zwart de controle over de andere vleugel zal krijgen.

37. 45-40 4-10 38. 40-34 29x40 39. 35x44 30-35

40. 44-40 35x44 41. 39x50 10-15 42. 50-45 24-30

Zwart wint de strijd om de controle over de rechtervleugel.

De hekstelling doet zijn werk goed.

43. 33-29 19-24 44. 29x20 15x24 45. 38-33 13-19

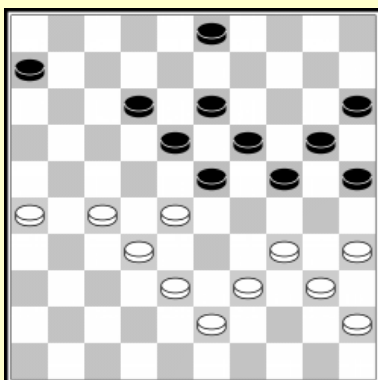
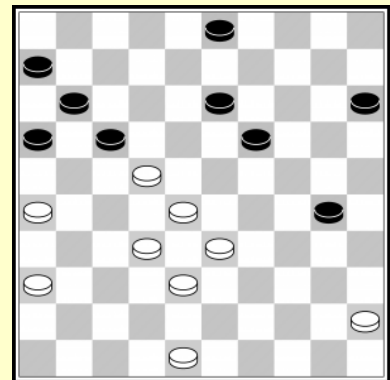
46. 32-27 30-34

De schijf op veld 34 is erg sterk.

47. 48-42 24-30 48. 42-37 30-35 49. 37-32 3-9

50. 36-31 9-13

Wit offerde een schijf met 22-18 13x22 27x18 17-21 26x17 11x13 en verloor.

Dolfing-C. van Dusseldorp

38... 3-8?

Zwart had 38... 6-11 moeten spelen. Wit kan nu gebruik maken van tactiek tegen schijf 25 met de bedoeling ruimte te creëren op zijn linkervleugel. Merk op dat schijf 25 is zwak terwijl schijf 26 sterk is !

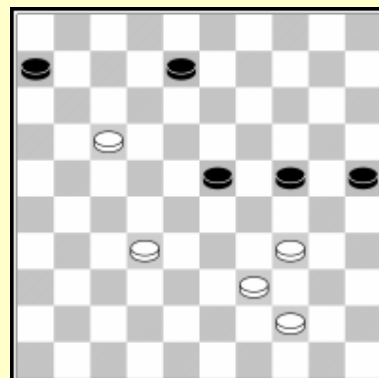
39. 27-21!

Wegens de dreiging 28-22 heeft zwart gedwongen spel.

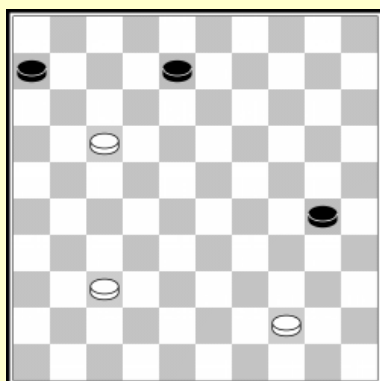
39... 24-30 40. 35x24 19x30 41. 28x19 13x24
42. 21-17 12x21 43. 26x17

Als gevolg van zwart's gedwongen spel is wit nu in staat het sterke veld 17 in te nemen.

43... 30-35 44. 38-33 35x44 45. 39x50 18-23
46. 43-39 24-29 47. 33x24 20x40 48. 45x34 15-20
49. 50-44 20-24

De volgende ruil resulteert in een winnende 3x3 voor wit.

50. 32-28 23x32 51. 34-29 24x33 52. 39x37 25-30

Wit speelde 53. 37-32? 8-13 54. 17-12 6-11 55. 32-27 11-17
56. 12x21 13-18 57. 21-17 30-34 58. 17-11 18-23 59. 11 - 7
23-29 en de spelers kwamen remise overeen.

Wit had moeten spelen :

53. 37-31 8-13 54. 17-12 6-11 55. 31-26 11-17

55... 30-34 56. 26-21 11-17 57. 12-7 17x26 58. 7-2 13-18 59.
2-19 wint gemakkelijk.

56. 12x21 13-18 57. 21-17 18-23 58. 17-12 23-28

59. 12-8

Wit gaat naar veld 3. Zowel na 59... 28-33 60. 8-3 33-38
61. 3-25! 30-35 62. 25-48 W+ en 59. 28-32 60. 8-3 32-37
61. 3-14 37-42 62. 14-37! 42x31 63. 26x37 wint wit.

Een ander voorbeeld van een Dolfing partij waarin de schijf op veld 26 sterk is terwijl de randschijf van zijn tegenstander op veld 25 zwak is.

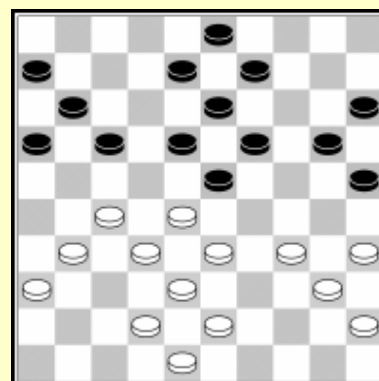
Dolfing-Kosior

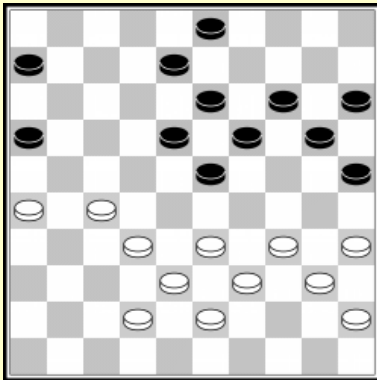
Beide spelers hebben een hekstelling op hun rechtervleugel.
De witte hekstelling is veel meer actief wegens de schijf op veld 25.

28. 43-39 9-14 29. 48-43 17-22

Na 29... 17-21 neemt wit een sterke opsluiting in met
30. 33-29! 3-9 31. 39-33 etc.

30. 28x17 11x22 31. 31-26 22x31 32. 36x27

Wit's randschijf op veld 26 is zeer sterk. Wit controleert de linkerkant van het bord. Schijf 6 kan niet gespeeld worden wegens 32-28 W+. Zwart heeft een zwakte op veld 9. Wit dreigt 27-22 te spelen (coupe Philippe). Zwart moet dus veld 9 sluiten en daardoor het gouden veld 3 verzwakken.

32... 3-9 33. 33-28 20-24

Na 33... 8-12 34. 34-30 25x34 35. 39x30 blijven de zwarte schijven op veld 9 en 15 inactief.

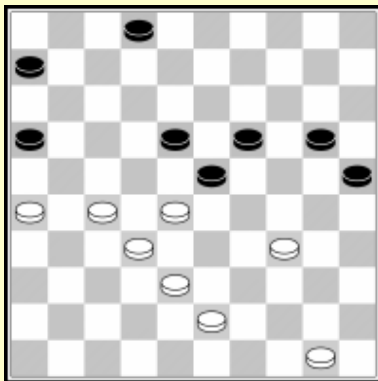
34. 28-22!

Voorkomt zowel 6-11 als 8-12 (35. 32-28 W+ of 35. 27-21 W+). Zwart vlucht naar de rand van het bord. 34... 14-20 was een betere verdediging geweest.

24... 24-30 35. 35x24 19x30 36. 38-33 14-19 37. 40-35 9-14 38. 35x24 19x30 39. 45-40 30-35

Na 39... 14-19 40. 40-35 heeft zwart geen deugdelijke zet meer.

40. 22-17 35x44 41. 39x50 14-19 42. 33-28 15-20 43. 42-38 8-12 44. 17x 8 13x 2

45. 38-33 20-24

45... 6-11 mag niet beantwoord worden met 46. 28-22? 23-28! enz. =, maar door 46. 43-38!

Maat 11-17 onmogelijk door 47. 34-29 & 48. 27-21 W+
en nu :

- 1) 46... 20-24 47. 28-22 2-7 48. 22x13 19x8
49. 33-28 met een winnende doorbraak voor wit.
- 2) 46... 2-8 47. 28-22 8-13 48. 26 - 21 11-17
49. 21x12 18x7 50. 33-29 W+

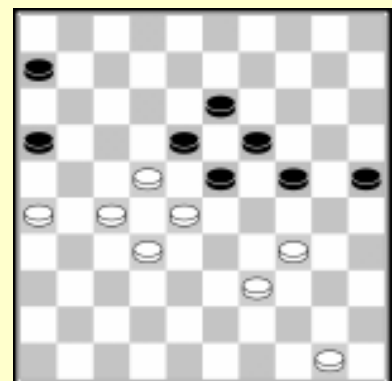
46. 43-39! 2-8 47. 28-22

Een goed idee met de bedoeling zwart vast te zetten.

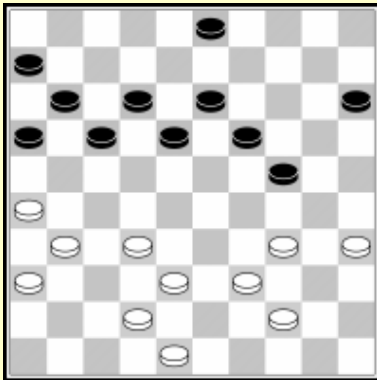
8-13 48. 33-28

48... 6-11 49. 26-21 24-30 50. 50-44 11-17 51. 22x11 16x 7 52. 21-16 30-35 53. 39-33

Zwart staat volkomen vast en gaf op.

De sterke schijf op veld 26

Georgiev-Watoetin

Schijf 26 kan niet uitgebuit worden. Zwart heeft veel schijven nodig om een formatie te maken. Op dit moment is schijf 8 hangende. Zwart moet 3-8 spelen op een of ander moment. Zes schijven zijn dan op de schijf op veld 26 gericht, hetgeen allesbehalve economisch is.

Wit versterkt zijn rechtervleugel. Zijn strategie is de schijven 26/31/36 op hun plaats te houden en actief te worden op de rechtervleugel.

35. 39-33 15-20

Na 35... 3-8 36. 34-30 blijft schijf 15 achter.

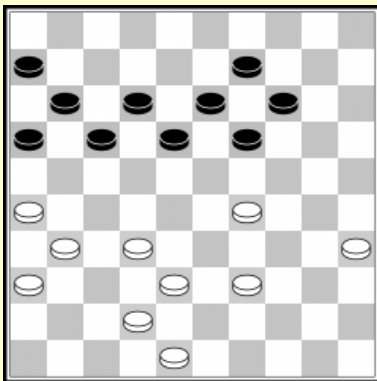
36. 44-39 20-25

Zwart was misschien bang omsingeld te worden na 36... 18-23 37. 34-30 20-25 38. 39-34 12-18 39. 33-29 24x33 40. 38x29 enz.

37. 34-29 3-9 38. 29x20 25x14

Logischer was natuurlijk 37... 3-8 38. 29x20 25x14, maar na 39. 33-29 heeft wit ook groot voordeel.

39. 33-29

Schijf 12 is nu hangend. De volgende zet lost zwart's problemen niet op.

39... 18-22 40. 31-27 22x31 41. 36x27

Wit heeft een gewonnen stand. De zwakte op veld 8 is verschrikkelijk.

41... 14-20 42. 35-30 9-14 43. 39-34 20-25

44. 42-37 14-20 45. 48-42 13-18 46. 32-28 20-25

47. 29x20 25x14 48. 33-29

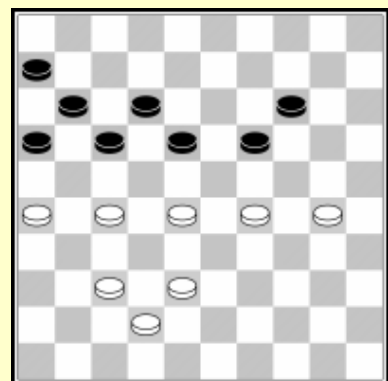
Het front 26/27/28/29/30 ziet er indrukwekkend uit.

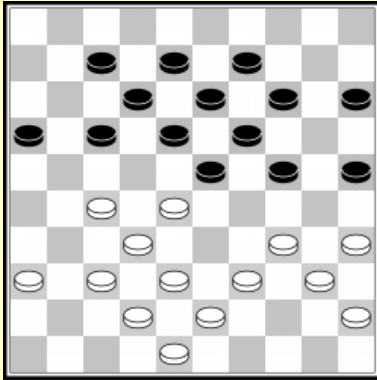
48... 14-20 49. 37-32

49... 20-25 wordt beantwoord door de plakker

50. 27-22 25x23 51. 22x24 W+.

Na 49... 18-23 50. 29x7 11x2 51. 30-25 gaf zwart op.

Merins-Gantwarg

Schijven hebben op zowel veld 25 als 23 is gevaarlijk maar kan ook sterk zijn.

26... 24-29!

27. 34-30 25x34 28. 39x30 18-22 29. 27x18 13x33 30. 40-34 29x40 31. 38x18 12x23 32. 45x34 geeft zwart een licht voordeel. In de partij krijgt zwart grote vleugelcontrole.

**27. 39-33 14-20 28. 33x24 19x39 29. 43x34 17-21
30. 28x19 13x24**

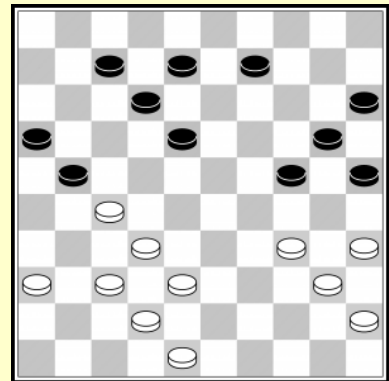
De hekstelling van zwart 15/20/24/25 is veel sterker dan de witte op 34/35/40/45. Wit's beide vleugels zijn niet verbonden. Zwart controleert beide vleugels.

31. 37-31 21-26 32. 42-37 9- 13

Voorkomt 32-28 door 18-22 27x9 8-13 9x18 12x41 36x47 26x37 z+.

43. 48-43 13-19

Zwart verbindt zijn beide vleugels. 44. 27-22 18x27 45. 31x22 wordt afgestraft door 45... 8-13 (dreigt 24-30) 46. 43-39 16-21 (dreigt de voorpost te winnen) 47. 22-17 12-18 48. 17-12 18-23 49. 12x1 21-27 en zwart wint.

44. 43-39 8-13

Wit's speelruimte is ernstig beperkt door de zwarte vleugelcontrole.

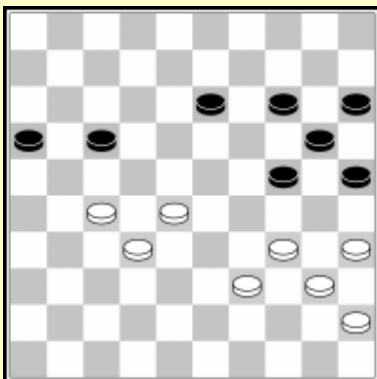
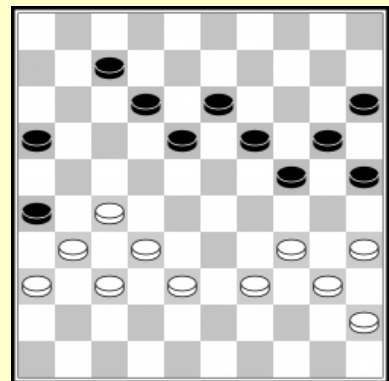
45. 32-28 18-23 46. 28-22

Na 46. 38-32 12-18 wordt wit compleet vastgezet.

46... 12-18 47. 22-17 16-21 48. 27x16 18-22

49. 17x28 23x41 50. 36x47 26x37

Wit staat totaal verloren. Na 51. 38-33 winnen zowel 51... 19-23 en 51... 24-30 52. 35x24 20x38 53. 39-33 38x29 54. 34x14 25-30 voor zwart.

R. Heusdens-R. v. d. Pal

Oef 3. 1 Zwart aan zet.

Speel jij 14-19, 13-18 of 17-21 en waarom ?

Tiemensma-Oudshoorn

Zwart bezet zowel veld 23 en 25. Daar wit een schijf mist op veld 43 is de randschijf sterk. Zwart drukt zijn tegenstander weg van veld 27.

29... 17-22 30. 28x17 11x22

Wit moet verdedigen met 31-26x37 met een voordeel voor zwart.

31. 42-37? 6-11

Wit gaf al op. Na 32. 47-42 11-17 33. 31-26 22 x31

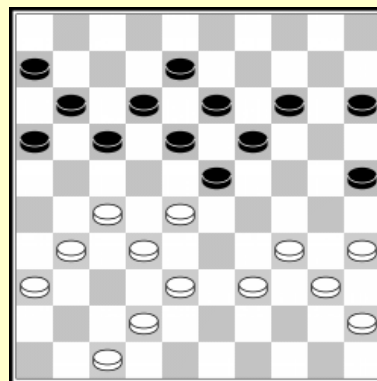
34. 36x27 17-21

34... 23-28 35. 32x23 19x28 is *eveneens erg sterk.*

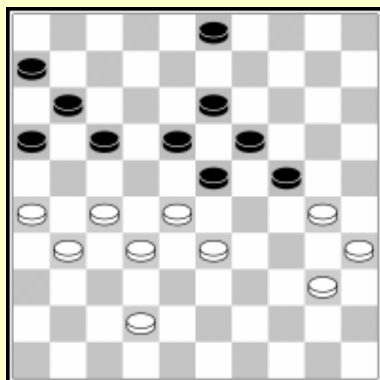
35. 37-31

35. 38-33 of 35. 39-33 wordt *afgestraft door 23-28!! Z+*

35... 21-26 36. 42-37 8-12 37. 33-28 20-24 en wit kan opgeven.

Gebruik maken van de randschijf

Schotanus-Agafonov

Schijf 26 is zwak. Zwart kan deze gebruiken voor tactische plannen. Schijf 31 is zwak omdat ze hangend is. Zwart kan simpel 40... 3-9 41. 40-34 9-14 42. 42-37 (enige zet) 24-29 43. 33x24 17-21 44. 26x17 11x33 (45. 31-26 6-11 46. 37-31 11-17 B+) spelen maar hij forceert de winst op een verrassende, tactische manier.

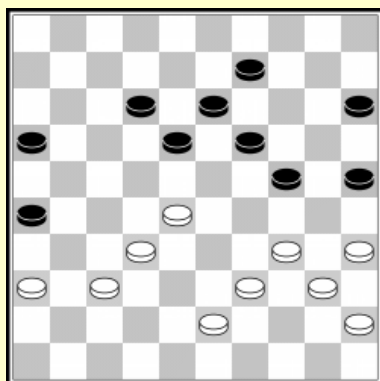
40... 23-29 41. 42-38 3-9 42. 28-23

Daar 42. 30-25 9-14 verliest omdat 40-34x44 wordt beantwoord met een coupe Philippe, moet wit wel zo spelen. Zwart heeft een grote verrassing voor zijn tegenstander.

42... 19x39 43. 30x8 9-13 44. 8x19 29-34 45. 40x29 18-22 46. 27x18 17-21

47. 26x17 11x42

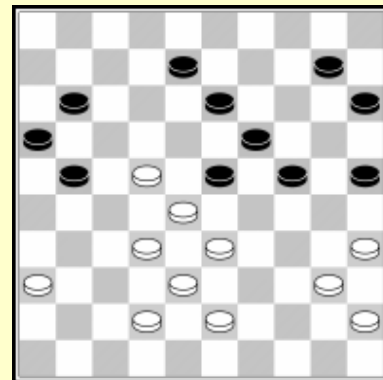
Schijven hebben op zowel veld 25 als 23 kan gevaarlijk zijn. Er zijn veel tactische manieren om deze situatie uit te buiten.

Oef 3. 2 Wit kan winst forceren. Welke is de winnende zet voor wit ?

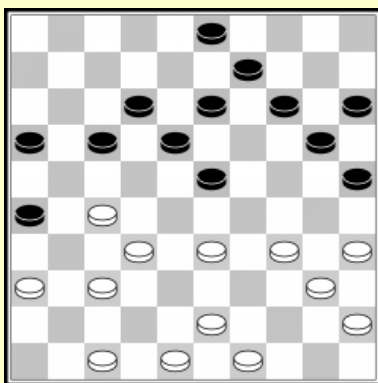
G. Westerveld-T. Sijbrands (1962)

Zwart bezet veld 25 en 23 op hetzelfde moment terwijl hij een zwakte heeft op veld 9. Wit had dit kunnen uitbuiten door een coupe Raichenbach.

Oef 3. 3 Welke winnende combinatie kon wit nemen ?

Wit forceert winst :

1. 33-28! 13-19

Op 1... 14-19 volgt een Haarlemmer zet : 2. 28-22 17x28 3. 34-30 25x34 4. 40x29 23x34 5. 32x25 W+.

1... 23-29 2. 34x23 18x29 verliest een schijf na 3. 28-22 natuurlijk.

2. 48-42 9-13

Dreigt 28-22 17x28 27-21 16x38 42x4 W+.

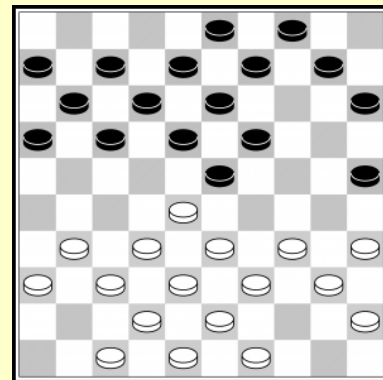
2... 17-21 wordt beantwoord met 3. 37-31 26x30 4. 35x4 W+.

3. 28-22 17x28 4. 27-21 16x38 5. 42x22 18x27

6. 34-30 25x34 7. 40x7

1. 28-22 17x28 2. 33x22 18x27 3. 31x22

Wit dreigt 22-18 13x22 34-30 25x34 40x27 W+. Natuurlijk kan zwart niet 3... 12-17 spelen wegens een Haarlemmer zet naar veld 5. Na 3...12-18 4. 37-31 18x27 5. 31x22 kan zwart de dreiging 22-17 34-30 niet meer pareren.

1. 43-39!

Dreigt met een damcombinatie naar veld 5 : 27-22 38-33 37-31.

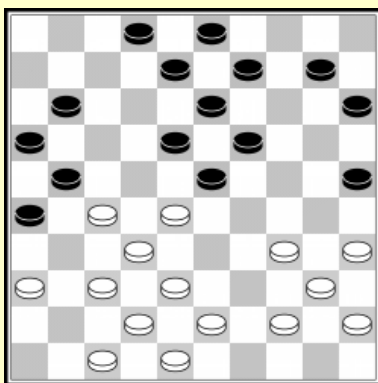
1.... 10-14 2. 39-33

Dreigt met een kaatsingszet : 27-22 34-30 40x18 28x6 W+.

Na zwart's gedwongen antwoord heeft wit een andere kaatsingszet.

2... 11-17 3. 27-22 18x27 4. 37-31 26x37 5. 42x11 16x7

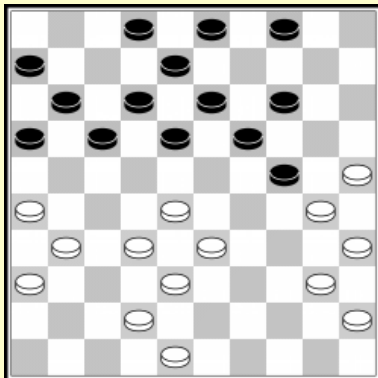
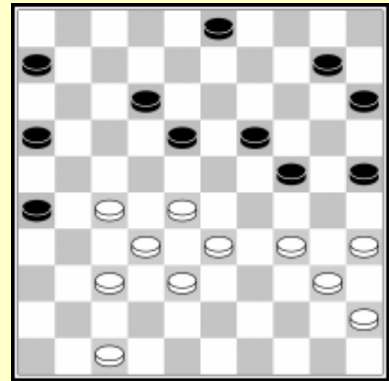
6. 34-30 25x34 7. 40x18 13x22 8. 28x26

1. 37-31! 26x37 2. 32x41

Dreigt 27-21 16x27 38-32 27x29 34x5 +.

2... 10-14 3. 34-30 verliest een schijf, terwijl 2... 18-23 wordt beantwoord met 4. 33-29 24x31 5. 34-30 25x34 6. 40x7 W+.

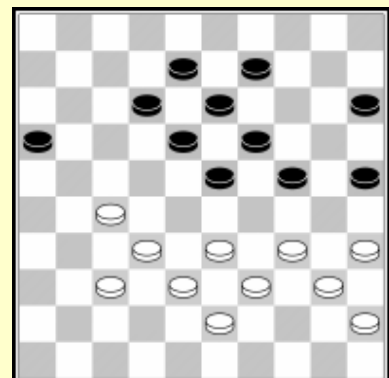
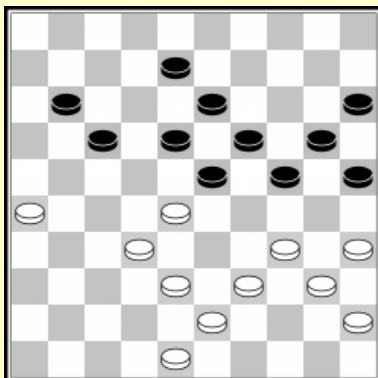
Tsjizjow-Valneris

Tijdens de Mind Games Olympiad in Beijing (China) viel Tsjizjow ten offer aan een combinatie, hetgeen heel zelden gebeurt. Verwijderen van schijf 38 geeft zwart de mogelijkheid een damzet uit te voeren.

1... 24-29! 2. 33x24 17-21 3. 26x17 11x33
4. 38x29 14-20 5. 25x23 12-18 6. 23x21 16x47

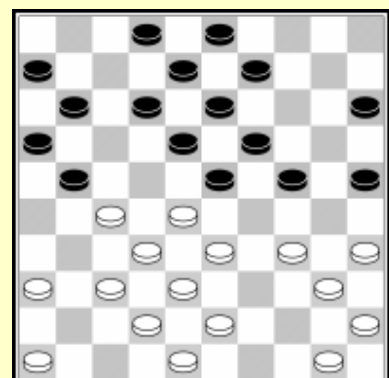
en zwart won de partij.

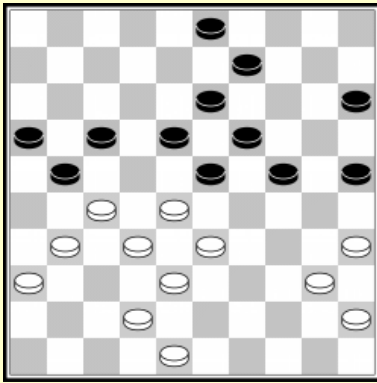
C 3. 4 Waarom is de combinatie met 27-22 niet goed ?

C 3. 5 Waarom is de combinatie met 26-21 niet goed ?

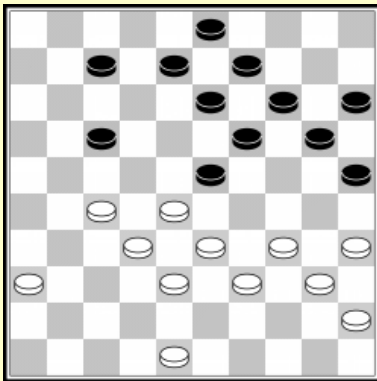
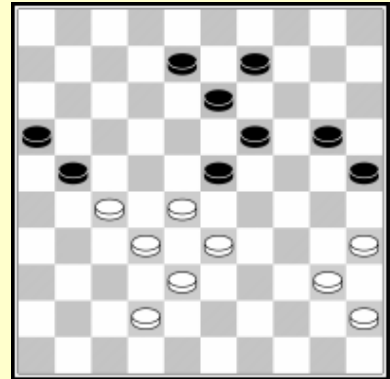
C 3. 6 Waarop faalt de combinatie met 27-22 ?

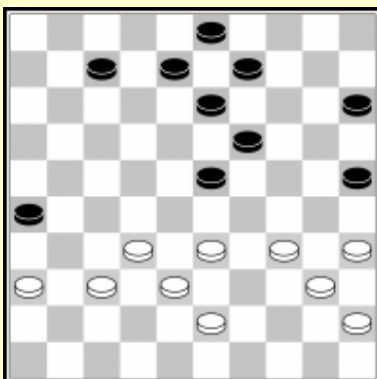
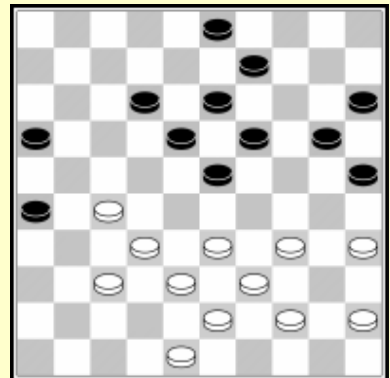
C 3. 7 Wit wint een schijf !

F 3. 8 Hoe forceert wit een winnende doorbraak ?

F 3. 9 Wit forceert winst.

F 3. 10 Wit forceert een damzet !

F 3. 11 Wit forceert een zetje van Weiss!

Welling-Grisser

Oef 3. 12 Beantwoord de vragen !

Wit speelde net 24. 39-33. Zwart nam deze kans te baat om schijf 26 tactisch te gebruiken.

24... 23-29! 24. 33x24 20x29

A) Met welke zet dreigt zwart ?

25. 35-30 17-21 26. 26x17 11x33 27. 43-39

B) Hoe won zwart nu een schijf ?

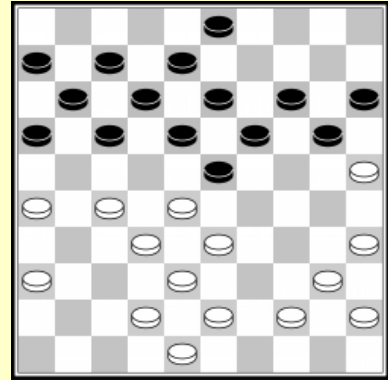
Laat ons eens bekijken wat er gebeurt als wit eerst 27. 40-35

speelt en dan schijf 33 aanvalt : 27. . . 12-17 28. 43-39 3-9 29. 39x28 18-22 30. 27x18 13x33

31. 48-43 7-12

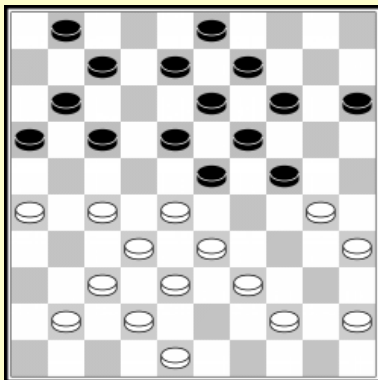
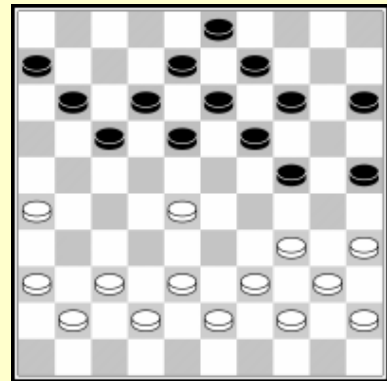
32. 43-39 12-18 33. 39x28 18-22 34. 44-40 22x33 35. 40-34 29x40 36. 45x34

C) Hoe kan zwart nu een winnende damzet nemen ?

Adema-Scholma

Oef 3. 13 Zwart aan zet forceerde winst. Wat speelde hij ?

Wagenaar-Heslinga

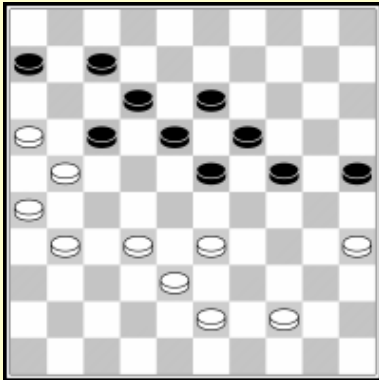
1... 1-6!? 2. 41-36?

Oef 3. 14 Twee vragen :

A) Hoe won zwart na 2. 41-36?

B) Hoe kan wit zelf winnen ?

4. Randschijf 16

B. de Harder-Schwarzman *Barnsteen 2009*

Wit heeft enkele schijven aan de rand van het bord, 16/21/ 26 die niet erg actief zijn. De zwarte schijf op veld 6 is ook niet actief maar zal snel ontwikkeld worden. Zwart heeft controle over het centrum, bezit veld 23 en 24 en de rechtervleugel met een sterke schijf op veld 25.

42. 31-27 17-22 43. 44-40 22x31 44. 26x37

Breekt de 32/33/38/43 vork door 43. 43-39 geeft zwart de kans de witte stand vast te zetten, door naar veld 22 te gaan. 44... 6-11 45. 37-31 11-17 46. 31-26 18-22! 47. 44-40 13-18 48. 40-34 22-27 +.

44... 6-11?

Zwart had winst kunnen forceren door 44... 18-22!!

Dreigt 12-17 21x1 23-29 1x34 24-30 35x24 19x48 +.

45. 43-39 12-18 46. 40-34 22-28! 47. 33x2 18x27 48. 21-17 13-18 49. 32x21 18-22 50. 17x28 23x41 Z+.

45. 37-31 11-17 46. 31-26 23-29 47. 43-39?

Wit had 18-22 moeten voorkomen door 47. 32-27! te spelen.

47... 18-22!

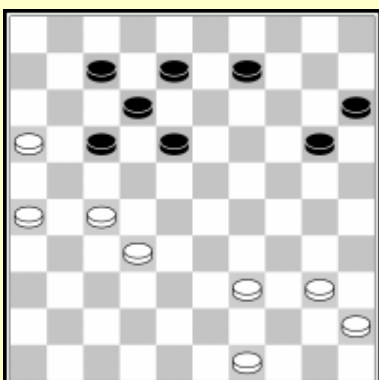
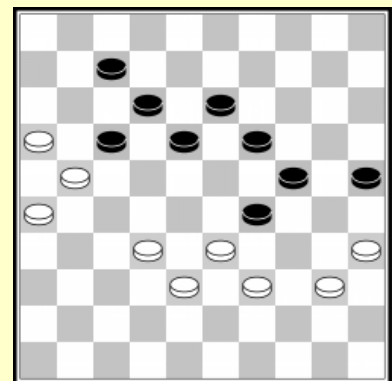
Isoleert de witte randschijven. Wit staat verloren.

48. 40-34 29x40 49. 35x44 19-23 50. 44-40 23-29

Wit kan niet 32-28 spelen wegens 24-30 +.

51. 40-35 25-30

Wit is vastgezet (52. 32-28 13-19+) en verloor.

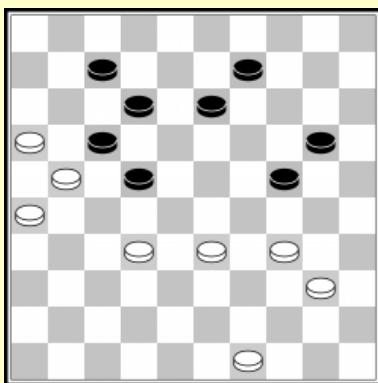
F. Fennema-R. Boomstra

Wit heeft randschijven op veld 16 en 26 die niet actief zijn. De volgende zet maakt het alleen nog maar erger.

41. 27-21 8-13 42. 40-34 20-24

43. 45-40 15-20 44. 39-33 18-22

Een strategisch zeer sterke zet. De schijven 16/21/26 zijn geïsoleerd van de rest van de witte macht.

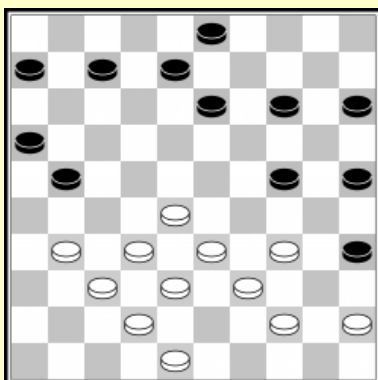
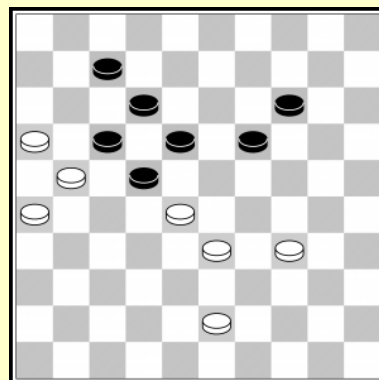
45. 34-29 13-18 46. 40-34 9-13 47. 32-28?

Na deze zet wordt wit compleet vastgezet. Na 47. 49-44 13-19 48. 44-40 19-23 49. 40-35 20-25 50. 29x20 15x14 51. 32-27 22x31 52. 26x37 17x26 53. 35-30 heeft wit nog steeds kans op remise.

47... 13-19 48. 49-43 20-25 49. 29x20 25x14

50. 34-29 (of 50. 34-30) wordt afgestraft door een damzet : 7-11! 51. 16x7 12x1 52. 21x23 1-7 53. 28x17 19x48 Z+.

50. 43-38 18-23 51. 38-32 14-20 52. 34-30 20-24 53. 30-25 23-29

D. Staal-R. Sloot

Wit heeft een sterk centrum. Zwart vlucht naar de rand van het bord.

32. 31-26 7-12 33. 26x17 12x21

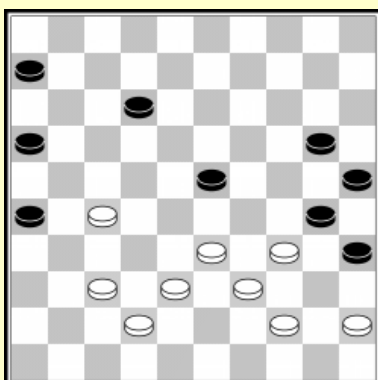
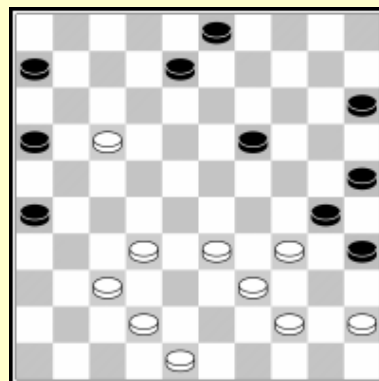
Na zwart's rechtervleugel verzwakt te hebben, begint wit hier een aanval.

34. 28-22 24-30 35. 32-28 21-26 36. 38-32 14-19 37. 22-18 13x22 38. 28x17

Agressief gespeeld ! Zwart kan de sterke schijf op 17 niet ruilen wegens de dreiging 44-40. Na het gespeelde 19-23 wordt de schijf op veld 23 een object voor wit om zijn aandacht op te richten.

38... 19-23 39. 42-38 15-20 40. 48-42

Zwart heeft nu een verborgen verdediging 23-28! 41. 32x23 16-21. Wit had dit kunnen voorkomen door onmiddellijk 40. . 32-27 te spelen.

40... 8-12 41. 17x8 3x12 42. 32-27

Zowel op de linker als de rechtervleugel heeft zwart passieve randschijven.

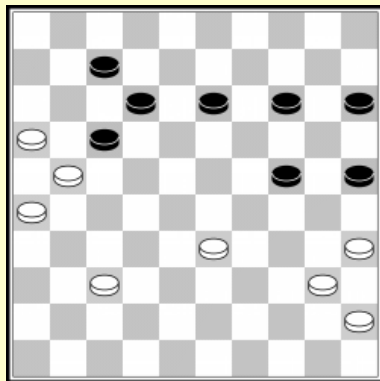
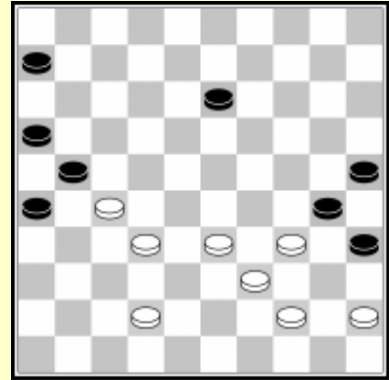
42... 12-18 wordt beantwoord door 43. 37-32 6-11 44. 42-37 20-24 45. 37-31 26x28 46. 33x13 W+.

42... 12-17 43. 37-32 17-21 44. 33-28 20-24
45. 28x19 24x13 46. 38-33

Door de twee inactieve blokjes heeft zwart slechts twee speelbare schijven over.

46... 6-11 47. 33-28 11-17 48. 28-23 13-18
49. 23x12 17x8 50. 34-29 8-13 51. 39-33 13-19
52. 33-28 19-24 53. 29x20 25x14 54. 45-40

Na 54... 14-19 55. 42-37 19-24 56. 28-23 is het gedaan.
Daarom offerde zwart een schijf en verloor snel daarna.

M. van Dijk-K. H. Leijenaar

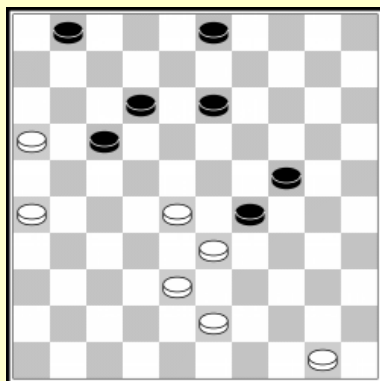
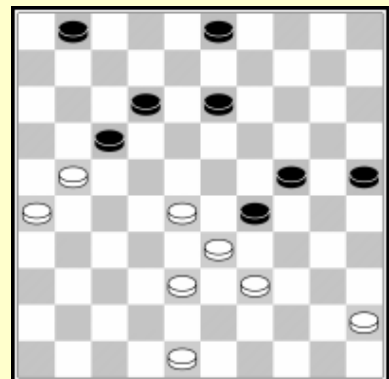
Oef 4. 1 Zwart aan zet. Welke sterke zet speelde zwart ?

Wesselink-Valneris

De witte schijf op veld 21 is actiever dat ze zou zijn op veld 16. Zwart zou deze schijf graag naar de rand dwingen. Zwart heeft een goede verdediging op deze vleugel en ruimte om aan te vallen op de andere vleugel.

47... 25-30! 48. 45-40?

Wit had zich moeten bevrijden met 28-22 17x28 33x22, met een licht nadeel door zwart's betere verdediging, maar nog steeds gemakkelijk remise te maken

48... 30-35 49. 48-43 35x44 50. 39x50

Zwart speelde 50... 29-34 en won de partij, met enige hulp van zijn tegenstander. We tonen een betere spelgang, resulterend in een geforceerde winst.

50... 13-18!

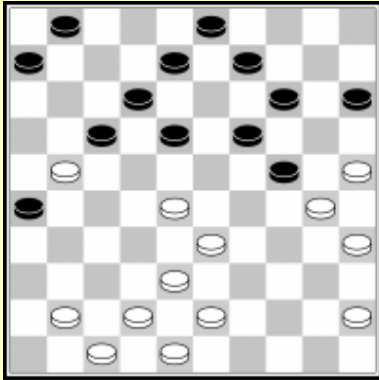
Dreigt 18-22 gevolgd door 24-30 Z+. Daardoor is wit gedwongen 21-16 te spelen, naar het zwakke veld 16.

51. 21-16 29-34 52. 38-32 1 - 7

Wit is volkomen vast gespeeld.

Na 53. 50-44 3-8 54. 43-38 34-39 55. 44-40 18-22

56. 33x44 22x42 Z+.

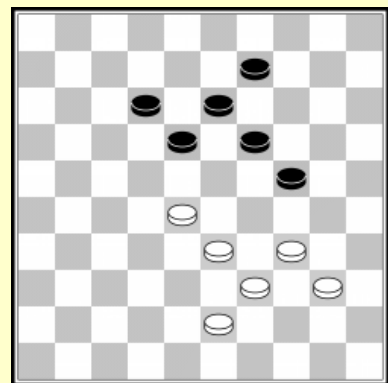
Hollander-Goedemoed

Wit wil niet 21-16 spelen, omdat zijn schijf op veld 21 veel actiever is dan op veld 16.

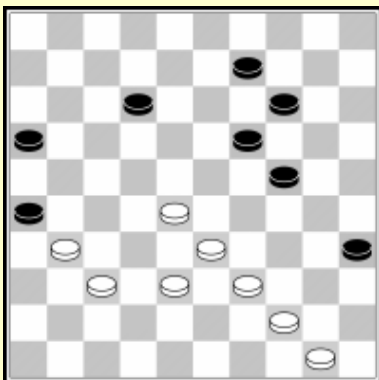
Zwart speelde 27... 6-11, hopen op 28. 21-16? 26-31!!
29. 16x7 14-20 30. 25x23 18x29 en nu :

- 1) 31. 7x18 8-13 32. 30x8 2x32 33. 38x36 29x49 Z+
- 2) 31. 30x19 9-13 32. 7x9 3x32 33. 38x36 29x49 Z+

Echter, na 27... 6-11? Kan wit zijn schijf op veld 21 houden.
Zwart had beter 27... 26-31 kunnen spelen waarna 28. 21-16 faalt op de vermelde combinatie. Wit moet antwoorden met 28. 41-36 17x26 29. 36x27 en de voor zwart vervelende schijf op veld 21 is geëlimineerd.

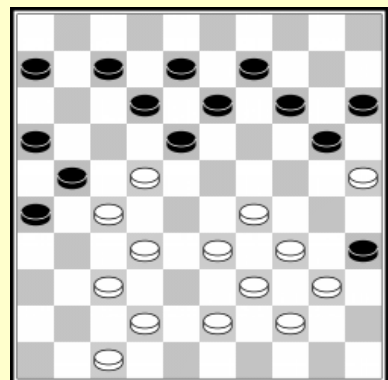

Oef 4. 2 Hoe kan wit aan zet winst forceren ?

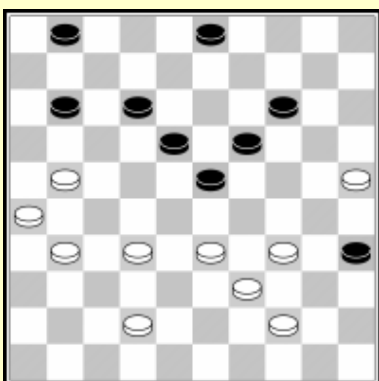

H. Stroetinga

Oef 4. 3 Hoe kan wit een winnende combinatie forceren ?

Oef 4. 4 Welke damzet kan wit nemen ?

Oef 4. 5 Wit kan een doorbraakcombinatie nemen. Hoe ?

5. Schijf 6

In de eerste les van dit hoofdstuk zagen we situaties met een witte schijf op veld 6 en zwarte schijven op veld 26 en 36.

Soms is er enkel een randschijf op veld 6.

Vanuit de opening kan dit op volgende wijze :

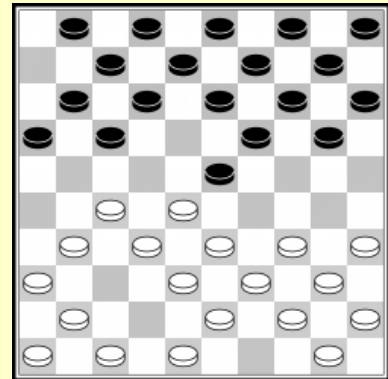
1. 32-28 18-23 2. 38-32 17-21 3. 31-27 11-17 4. 43-38 21-26

Na 5. 37-31? 26x37 6. 42x31 wint zwart met de Haarlemmer zet.

5. 49-43 6-11

Wit heeft twee attractieve varianten : 6. 34-29 23x34 7. 40x29 of:

6. 37-31 26x37 7. 42x31

7... 23-29 8. 34x23 17-22 9. 28x 6 19x26

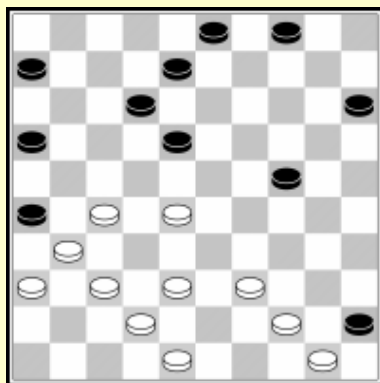
10. 36-31 26x37 11. 41x32

Met een interessante partij.

Laat ons een opening bekijken met dit type spel :

1. 33-28 17-22 2. 28x17 11x22 3. 39-33 6-11 4. 35-30 20-25

Oef 5. 1 Hoe krijgt wit een schijf op veld 6 ?

A. Groenendijk-Trimester

Wit buit de zwakte van veld 13 uit met behulp van de randschijf op veld 45.

1. 37-32 26x37 2. 42x31 8-13

3. 27-21 dreigde.

3. 48-43! 24-30

Zwart kan de dreiging 44-40 niet pareren met 3... 3-8 wegens
4. 44-40 35x44 5. 39x19 13x24 6. 27-21 16x27 7. 31x2 W+

5. 39-33 30-35

Weer gedwongen wegens de dreiging 28-23.

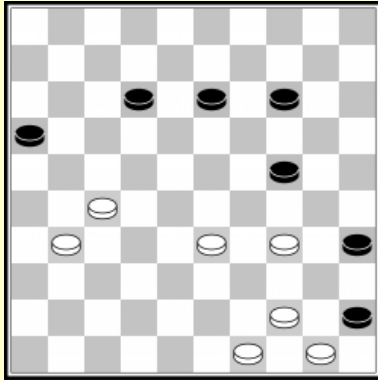
5. 33-29!

Dreigt opnieuw met 44-40.

5... 3-8 6. 29-24!

De dam na 44-40 45x23 28x19 13x24 27-21 16x27 31x2 wordt onmiddellijk gevangen.

Zwart kan nu niets doen tegen de dreiging 24-19 27-21 W+.

Sijbrands-Jharap

Dit was een van de partijen die Sijbrands speelde tijdens zijn wereldrecord blindsimultaan tegen 28 spelers. Schijven 35 en 45 zijn niet erg actief. Wit's verdediging 44/49/50 is zeer solide. Zijn andere schijven zijn actief. Wit bezet veel meer ruimte dan zwart.

Voor het spelen van 45. 34-29 had de positie van schijf 31 moeten verbeteren door 45. 31-26! te spelen.

1) 45... 12-17 46. 34-29 24-30 47. 29-23! en wit wint zoals in de partij.

2) 45... 13-18 46. 34-29 24-30 47. 33-28 30-34 (wat anders?) 48. 29x40 45x34 en in plaats van 49. 50-45? 35-40! 50. 44x35 12-17 = speelt wit simpel 49. 28-22 18-23 50. 22-18! en wit wint (ook na 16-21 51. 26x8 23x3 52.50-45 enz.).

45. 34-29 24-30 46. 33-28 12-17?

Zwart had kunnen ontsnappen door een offer : 46... 30-34! 47. 29x40 45x34

1) 48. 50-45 35-40!! 49. 44x35 13-18!

50. 28-22 wordt beantwoord met 16-21! Daarom staat schijf 31 beter op veld 26 !

50. 31-26 12-17 51. 49-44 14-19 52. 44-40 16-21! 53. 27x16 18-22

54. 40x29 22x24 =

2) 48. 31-26 12-17! 49. 27-22 14-19 50. 22x11 16x7 51. 50-45 35-40

51... 13-18 is ook remise

52. 44x35 13-18 en wit kan niet winnen.

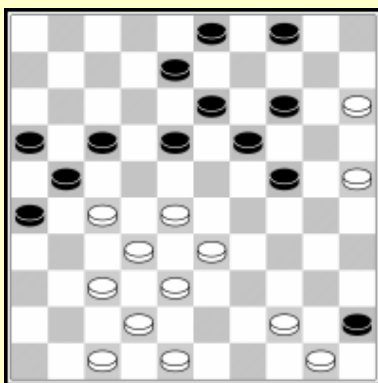
47. 29-23!

Nu is zwart kansloos. De witte aanval is niet meer te stoppen.

47... 13-19 48. 31-26 19-24 49. 27-22 14-20

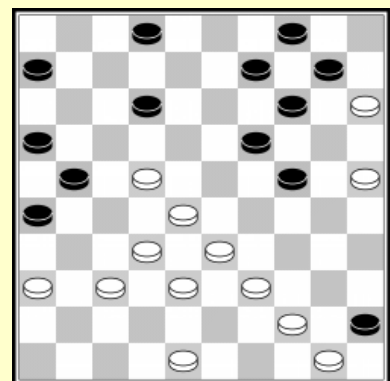
50. 22x11 16x 7 51. 23-18 30-34 52. 18-13

Na 52... 34-40 53. 13-9 24-29 54. 9-3 20-25 55. 3-8 7-11 56. 26-21 gaf zwart op na meer dan 41 uren spelen...

Oef 5. 2 Wit kan een mooie doorbraak combinatie nemen, probeer deze te vinden !

Oef 5. 3 Zwart speelde 12-18? 22x13 9x18. Hoe had wit nu kunnen winnen ?

Oplossingen hoofdstuk 6

Les 1: Partijen met schijf 15/36

1. 1 De stand is zeer goed voor wit ! Zwart heeft gebrek aan ruimte. De partij vervolgde :
14... 14-19 15. 48-43 8-12 16. 33-28 23-29 17. 39-33 Zwart verloor een schijf en de partij.
- C 1. 1 39-33 16x29 28-23 19x28 20-14 9x20 15x2 W+
- C 1. 2 28-23 19x37 39-34 30x28 35-30 24x35 15x2 W+
- C 1. 3 15-10 4x15 (15x4 26-21 17x37 41x3 +) 38-33 28x39 30-25 39x30 35x4 W+
- C 1. 4 32-28 7-11 28x17 11x22 37-31 36x27 38-32 27x38 29-24 38x20 15x2 W+

Les 2: Tegenspelen van schijf 15

2. 1 27-22 18x27 32x21 26x17 28-23 19x28 37-31 36x27 38-32 27x38 42x2 +
2. 2 34-30 25x34 28-22 17x39 38-33 39x28 47-42 36x38 43x5 +
2. 3 27-22 18x27* 39-33 25x34 33-29 24x33 38x18 12x23 47-41 36x38 43x1 +
2. 4 47-42 36x47 32-28 23x32 38x27 47x16 43-38 16x30 35x2 +
2. 5 47-41 36x47 27-22 47x50 22x4 50x22 4x36 +
2. 6 47-42 36x47 26-21 17x26 37-31 26x28 33x22 18x27 29x20 15x24 38-33 47x29 34x5 +
2. 7 19-23? 30-24 23x34 24-20 15x24 47-41 36x47 43-39 47x44 50x10 +
2. 8 47-41 36x47 32-28 23x32 38x27 47x40 45x3 +
2. 9 31... 6-11 32. 30-25 4-10 33. 15x4 19-23 34. 28x10 9-14 35. 10x19 13x24
36. 4x22 17x30 37. 25x34 16-21 38. 26x6 7-11 39. 6x17 12x43 Z+.

Les 3: Randschijf 26

3. 1 13-18? wordt beantwoord met 27-21 16x38 39-33 38x29 34x21 =.
17-21? wordt beantwoord met 39-33! 24-30 35x24 20x38 32x43 21x23 34-30 25x34
40x20 15x24 =.
De winnende zet is 14-19! 39-33 (27-22 17-21 +) 16-21 27x26 24-30 35x24 20x27 Z+.
- F 3. 2 37-31 26x37 32x41 (dreigt 28-23 19x28 34-30 W+) 18-23 39-33 23x32 33-28 32x23
34-30 25x34 40x7 W+
3. 3 22-17 21x12 33-29 24x22 35-30 25x34 40x9 (10-14 9x20 15x24 32-28 22x33 38x20) W+
- C 3. 4 27-22? 18x27 32x21 16x27 34-30 25x34 40x7 27-32 37x28 24-29 33x24 19x30 35x24
8-12 7x18 13x44 (or 13x42) Z+
- C 3. 5 26-21 17x26 28-22 18x27 32x21 26x17 34-30 25x34 40x9 8-13 9x18 19-23 18x29
24x44 Z+
- C 3. 6 27-22 18x27 34-30 25x34 40x7 24-29 33x24 19x30 35x24 8-12 7x18 13x33 38x29
27x47 Z+
- C 3. 7 27-22 18x27 31x11 16x7 33 29 24x22 35-30 25x34 40x16 W+1
- C 3. 8 27-22 20-24 22-17 21x12 33-29 24x22 35-30 25x34 40x7 W+
- C 3. 9 48-43 en zwart heeft geen goede zet meer :
1) 7-11 27-21 17x26 34-30 25x34 40x18 13x22 28x6 W+
2) 20-24 34-29 23x34 40x20 15x24 28-23 19x37 38-32 37x28 33x2
3) 8-12 27-22 7-11 34-30 W+
4) 23-29 34x23 17-22 27x18 13x22 28x17 19x37 17-12 ad lib. 38-32 37x28 33x2 W+
- F 3. 10 44-40 12-17 27-21 16x27 32x12 18x7 34-30 25x34 40x18 13x22 37-31 26x37 38-32
37x28 39-34 28x30 35x4 W+
- F 3. 11 34-30 25x34 40x18 13x22 32-28 22-27 (na 7-12 28x17 12x21 36-31 gevolgd door
38-32 en 31-27 wit wint schijf 21) 43-39 19-24 28-22 27x18 36-31 26x37 38-32
37x28 33x11 W+
3. 12 A) 29-34 40x29 17-21 26x17 11x24
B) 18-23 39x28 14-20 25x14 19x10 28x19 13x35
C) Zwart speelt ofwel 6-11 38x29 14-20 25x21 16x47 of 15-20 38x29 19-23 29x18 9-13
18x9 14x3 25x14 3-8 14x21 16x47 Z+

3. 13 15-20! dreigt 17-21 26x17 11x33 38x29 24x33 39x28 25-30 35x15 14-20 15x24 19x50
(of 19x48) Z+.
15-20 34-30 25x34 39x30 wordt afgestraft met 17-21 enz.
Op 38-33 speelt zwart 24-29 33x15 17-21 26x17 11x33 39x28 14-20 15x24 19x50 Z+
3. 14 A) 17-22 28x17 11x31 36x27 23-28! 32x1 13-18 1x20 14x41 Z+
B) 27-22 18x27 32x1 23x25 33-29! 24x33 44-39 33x44 26-21 16x27 35-30 25x34 1x7
W+

Les 4: Randschijf 16

4. 1 25-30 reduceert wit's speelruimte nog meer ! Wit wordt compleet vastgezet.
4. 2 34-29 24-30 43-38 (40-34? 12-17 34x25 17-21 is niet voldoende voor winst!) 30-35
40-34 9-14 28-22 (of ook 34-30 35x24 29x9 13x4 28-23 ad lib. 33x13 W+) 17x27 34-30
35x24 29x7 W+
4. 3 31-27! dreigt met het zetje van Weiss: 37-31 27-21 28-22 38-32 33x4 W+.
Na 31-27 9-13* wint wit met een combinatie : 44-40 35x44 37-31 26x37 27-21 16x27
28-23 19x28 33x42 44x33 38x7
4. 4 34-30 35x24 32-28 21x45 22-17 12x21 44-40 45x34 39x10 15x4 25x1 W+
4. 5 21-17 11x22 32-28 23x32 34-30 35x24 33-29 24x33 39x8 3x12 31-27 32x21 26x8 W+

Les 5: Schijf 6

5. 1 34-29 25x23 32-28 23x32 38x6
5. 2 44-40 45x34 28-23 19x39 37-31 26x28 50-44 21x43 44x11 16x7 48x10 W+
5. 3 28-23 18x29 32-27 21x34 44-40 29x38 40x9 4x13 15x4 W+

Oefenen

Indien men aan zijn spel wilt werken, is ervaring natuurlijk zeer belangrijk. Men kan bijvoorbeeld overwegen om online te dammen op een van de volgende servers :

Online dam servers :

Kurnik

<http://www.playok.com/en/>

Zonder iets te downloaden of zonder registratie kan men hier spelen op deze Poolse server.

Lidraughts

<http://www.lidraughts.org>

Hier kan men vele varianten van het damspel spelen.

Partijen bekijken

Men kan partijen van veel spelers bekijken op Toernooibase (Toernooi en partijen database). Men kan hiervan veel leren !

<http://toernooibase.kndb.nl/>

Zie *partijen*.

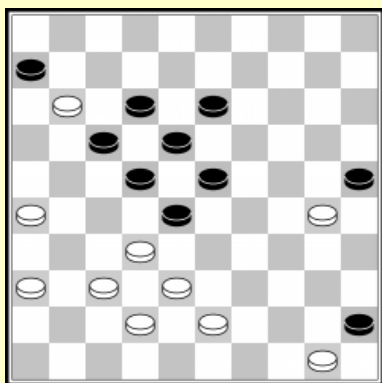
Composities

Dammen kan gedaan worden op verschillende manieren.

1. Sport: Spelen van competitieve partijen
2. Wetenschap : Analyseren van partijen en standen
3. Kunst : Composities

Composities tonen de schoonheid en de ongelimiteerde vaak zeer verrassende mogelijkheden van het spel.

We tonen hier enkele composities.

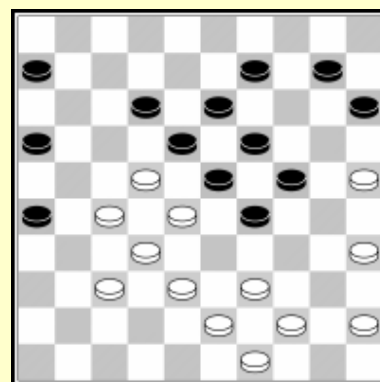

G.L. Gortmans

1. 38-33 28x48
2. 50-44 25x34
3. 44-39 34x43
4. 42-38 48x31
5. 36x27 22x31
6. 11x22 18x27
7. 32x21 43x32
8. 26x17

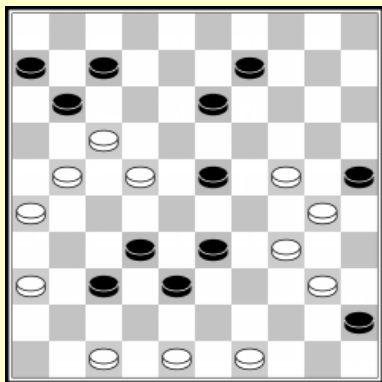
A. Vuurboom

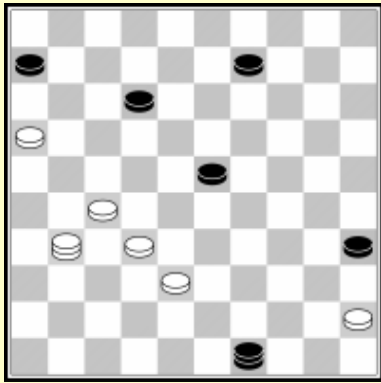
1. 38-33 29x38
2. 39-33 38x29
3. 27-21 ad lib.
4. 43x32 ad lib.
5. 37-31 ad lib.
6. 25-20 ad lib.
7. 35-30 24x35
8. 49-43 38x40
9. 45x3 15x24
10. 3x49
- 6-11
11. 49-44 11-16
12. 44-49 +

F. Hermelink

1. 48-42 37x48
2. 47-42 48x18
3. 21-16 11x22
4. 49-43 38x49
5. 36-31 49x35
6. 31-27 ad lib.
7. 26x8 18x40
8. 8-3 25x34
9. 3x2 35x19
10. 2x44 +

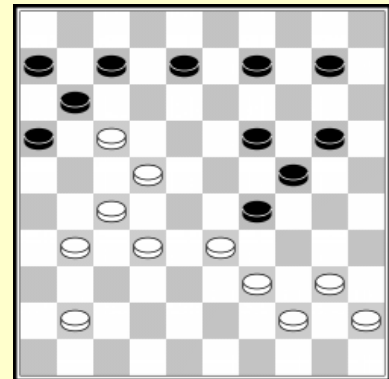

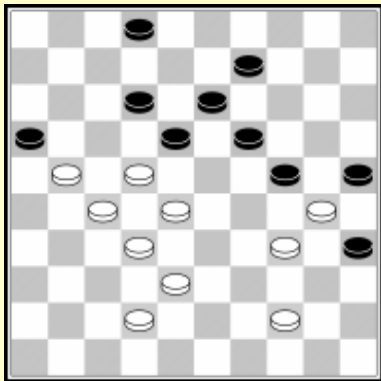
F. Hermelink

1. 32-28!! 23x43 (A) 2. 45-40 35x44 3. 31-48 44-45*
 4. 48x26 49x21 5. 26x17 50x11 6. 16x7 +
 A) 1... 23x21 2. 31x4 enz. +

L. de Rooij

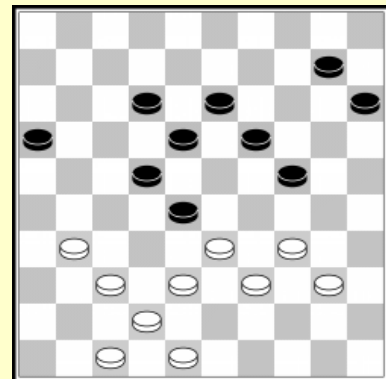
1. 40-34 29x49 2. 27-21 49x29 3. 39-34 16x18
 4. 34x5 11x22 5. 5x2 24-29 6. 2-24 29-34
 7. 24x15 34-39 8. 15-38 39-44 9. 45-40 44x35
 10. 38-49 6-11 11. 49-44 11-16 12. 44-49 +

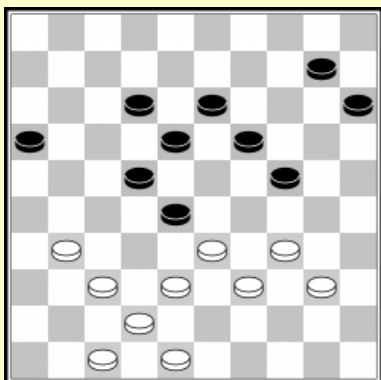
J. van der Wal

1. 21-17 12x21 2. 44-40 35x44 3. 28-23 19x48
 4. 30x8 21x43 5. 22x4 2x13 6. 4x35 48x30 7. 35x8 +

D. van den Berg

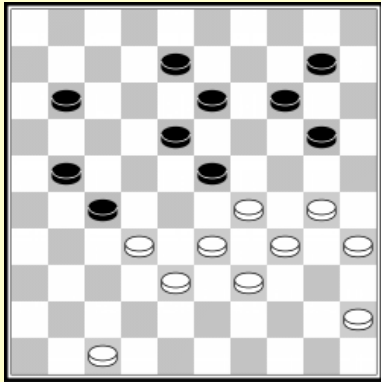

1. 31-27 22x31 2. 37x26 10-14 (A) 3. 33x22 18x27
 4. 26-21 27-31 5. 48-43 16x27 6. 38-32 27x49
 7. 39-33 49x35 8. 33-29 24x33 9. 34-30 35x24
 10. 42-37 31x42 11. 47x7 19-23 12. 7-1 23-28
 13. 1-29 28-32 14. 29-42 +
 A) 2... 18-22 3. 26-21 16x27 4. 38-32 27x29 5. 34x5 +

H. Spanjer

1. 35-30 24x42 2. 34-29 23x34 3. 45-40 34x45
 4. 44-40 45x34 5. 39-33 28x39 6. 43-38 42x33
 7. 48-43 39x48 8. 30x10 15x4 9. 31x13 48x9
 10. 25x3 21-27 11. 3-14 4-9 12. 14x3 27-32
 13. 3-20 32-37 14. 3-14 37-42 15. 14-37 42x31
 16. 36x27 +

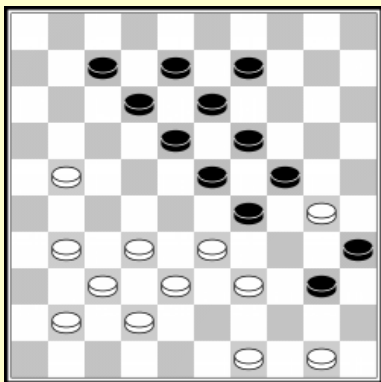
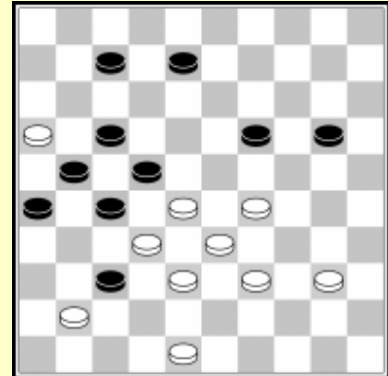

A. Timmer

1. 30-24 10-15* 2. 33-28 14-19* 3. 39-33 19x39
4. 28x19 39x37 5. 47-42 13x33 6. 42x2 33x42
7. 2x47 20-24 8. 47x20 15x24 9. 45-40 24-29
10. 40-34 29x40 11. 35x44 +

M. Douwes

1. 40-34 37x46 2. 29-24 20x40 3. 39-34 40x29
4. 33x11 22x42 5. 11x31 26x28 6. 48x37 46x32
7. 16x38 +

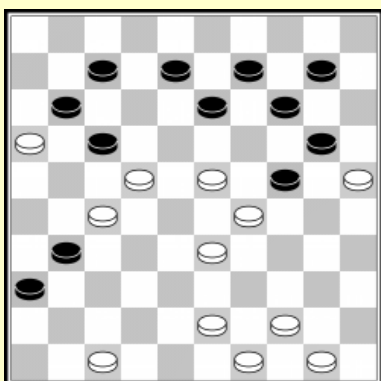
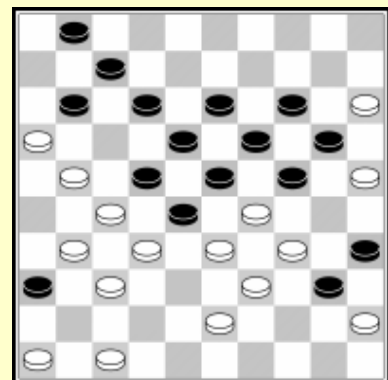

L. Faber

1. 49-44 40x49 2. 39-34 29x40 3. 32-28 49x47
4. 21-17 ad lib. 5. 50-45 ad lib. 6. 45x3 12x21
7. 3x15 35x24 8. 15x46 +

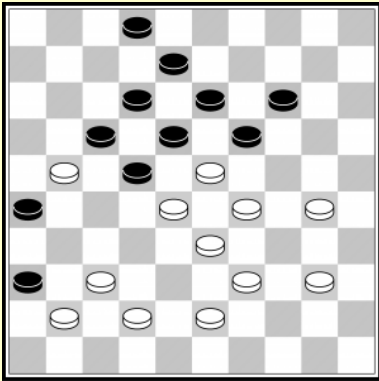
A. Stuurman

1. 21-17 12x21 2. 34-30 23x34 3. 32x12 21x41
4. 46x37 36x27 5. 33-29 24x44 6. 30x50 7x18
7. 16x7 1x12 8. 15x24 19x30 9. 25x34 40x29
10. 37-31 27x36 11. 47-41 36x47 12. 43-38 47x33
13. 45-40 35x44 14. 50x10 29-33 15. 10-4 18-23
16. 4-10 23-29 17. 10-15 29-34 18. 15x38 34-40
19. 38-33 40-45 20. 33-50 +

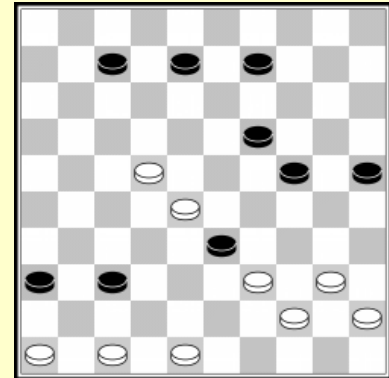
A.P. de Zwart

1. 47-41 17x48 2. 23-19 14x34 3. 25x1 31x22
4. 16x7 36x47 5. 49-43 48x39 6. 44x33 47x29
7. 1-6 29x1 8. 6x45 1-6 9. 45-34 6-22
10. 34-39 22x44 11. 50x39 +

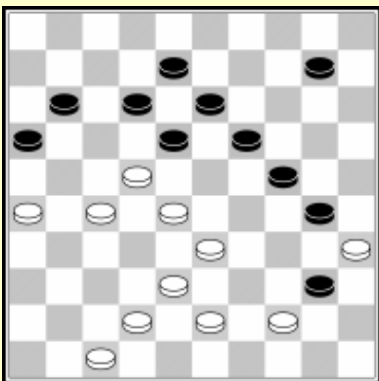
A.J. de Jong

1. 37-31 36x49
2. 31-27 49x24
3. 29x9 18x38
4. 9x7 22x44
5. 21x3 2x11
6. 27-21 26x17
7. 3x16 +

M. Fabre

1. 46-41 37x46
2. 39-34 46x23
3. 22-18 23x12
4. 47-41 36x47
5. 44-39 33x35
6. 48-42 12x40
7. 42x33 47x29
8. 45x1 +

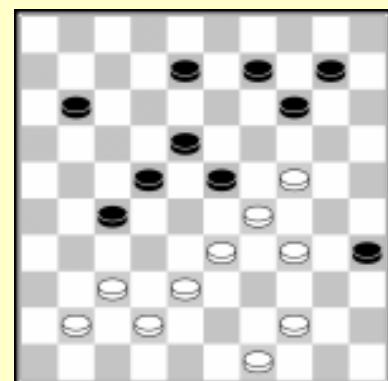

H. van Meggelen

1. 28-23 19x37
2. 38-33 40x49
3. 33-28 49x21
4. 26x6 18x27
5. 47-41 37x46
6. 6-1 46x19(A)
7. 1x21 16x27
8. 35x2 27-32
9. 2-24 32-37
10. 24-47
- A) 46x14 1x31 (1x24x20x9x31) +

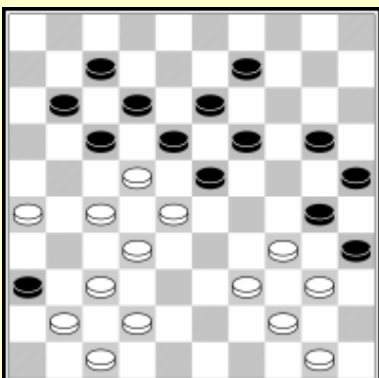
J. van den Boogaard

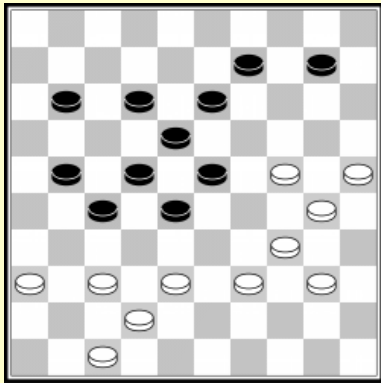
1. 24-19 23-28*
2. 44-39 14x23
3. 34-30 23x32
4. 49-43 28x48
5. 37x6 48x46
6. 6-1 35x24
7. 1x5 +

V. Bulat

1. 42-38 20-24*
2. 38-33 9-14*
3. 26-21 17x26
4. 22-17 11x42
5. 47x38 36x47
6. 28-22 18x27
7. 32x21 26x17
8. 38-32 47x29
9. 32-28 23x32
10. 34x23 19x28
11. 39-34 30x39
12. 44x2 35x44
13. 1x20 25x14
14. 50-44 +

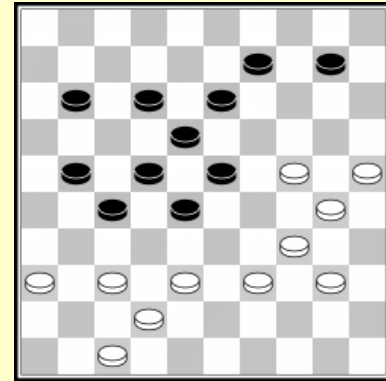

J. Ermakov

1. 36-31 27x36 2. 47-41 36x47 3. 38-32 47x35
4. 34-29 23x34 5. 32x23 18x20 6. 25x3 35x46*
7. 3x5 +

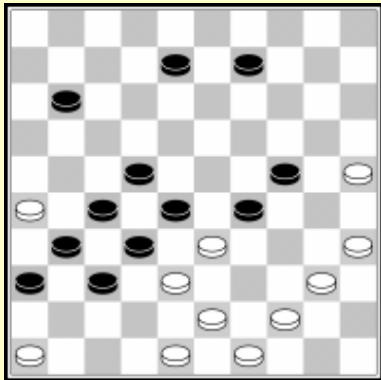
A. Rom

1. 18-13 19x8 2. 28-23 17x48 3. 33-28 29x18
4. 47-41 36x47 5. 28-23 47x44 6. 23x3 48x39
7. 49x29 24x33 8. 3x17 11x22 9. 45-40 35x44
10. 50x17 +

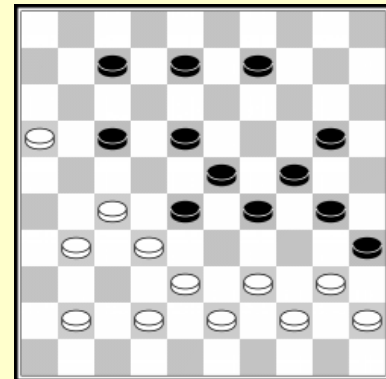
S. Yuskevich

1. 46-41 28x50 2. 48-42 37x39 3. 26x6 36x47
4. 6-1 47x33 5. 1x20 24x15 6. 49-44 50x39
7. 40-34 39x30 8. 35x24 33x20 9. 25x14 +

A. Kuyken

1. 27-22 18x47 2. 16-11 28x48 3. 11x4 47x33
4. 39x19 48x50 5. 4-27 35x44 (A) 6. 27-49 24x13
7. 49x6 +
- A) 5... 24x13 6. 27x21 35x44 7. 21-49 +

E. Zubov

1. 42-38 36x47 2. 38-33 47x29 3. 48-43 39x48
4. 15-10 48x17 5. 22x2 13x33 6. 2x20 4x24
7. 23x34 +

